

DŮBRÝ PASTÝŘ

týdeník katolického kněžstva

Ročník I.

1945

(3. června — 31. prosince)

Vydavatel Exerciční dům, Frýdek

OBSAH I. ROČNÍKU

I. DELŠÍ POJEDNÁNÍ

Alfons, sv. o kněžství (F. S. C. Ss. R.)	223
Apologia intellectus theoretici (J. Z.)	249
Apoštolský list (motu proprio) o novém překladu žalmů	233
A přece měl úspěch	66
Beran Dr. J. Náboženská situace u nás	287
Bertram, Kard. o K. A.	48
Braitto, P. Silv. O. P. Naše naděje	289
Braitto, P. Silv. O. P. Pastore mládeže	265
Braitto, P. Silv. O. P. Pokus o pohled na situaci a její léky	149
Daňha Ladislav, Svatováclavská tradice podle pravdy	193
Děti, pastore (Dvořák)	str. 5 153
Doufej (Dvořák)	23
Dvořák Antonín, řed. Sales. ústavu v Ořechově, Návštěva nemocných	10
Dvořák Antonín, řed. Sales. ústavu v Ořechově, Pastore dítěte	5
Dvořák Antonín, řed. Sales. ústavu v Ořechově, Doufej	23
Eucharistické kroužky o prázdninách (Tomášek)	40
Film, úzký (Hřebíček)	260
Film, úzký (Jan Jan)	str. 291 306
F. S. C. Ss. R., Naše chyby	210
H. F., Contra pessimismum	135
Hlas arcipastýře (J. E. dr. Leop. Prečan)	21
Hlouch Dr. Josef, Mimořádná náprava manželství	33
Hlouch Dr. Josef, Obnova svátostného manželského souhlasu	304
Hlouch Dr. Josef, Poděkování za žně	90
Hlouch Dr. Josef, Předpoklad povznesení odpol. pobožností	105
Hlouch Dr. Josef, Školní dítky při pobožnostech	118
Hlouch Dr. Josef, Úcta svatých	275
Hřebíček, Úzký film	260
Charita ve farnosti (Ss)	161
Chyby naše (F. S. CSsR)	210
Jan Jan, Dost theorie o světelné projekci	306
Jančík dr. Josef, Těžké morální případy dneška	str. 235 255
Jednota ve zpěvu církevním	212
Junák a katolický kněz	221

Junák, náboženská výchova ve (Tomášek)	79
Junák, neb orel (Tomášek)	302
Kartotéka školní mládeže (Tšk)	114
Katolická akce a kněz	45
Katolická akce jiných	52
Katolická akce v praxi	54
Kazatel, poznámky pro	29
Kněz a doba (Dominik Pecka)	145
Kněz a katolická akce	45
Kněz a politika	77
Komenský a vyučování náboženství ve školách (dr. inž. Veselý)	133
Křestní patroni (obrázky —)	106
Kunov J., Důležité pomůcky	315
Kunov J., Svatá nenávisť	91
Kunov J., Svatí buďtež	str. 3, 11, 22, 36, 48, 59, 75, 86, 102, 131, 238, 301
Kunov J., Veni Creator Spiritus	165
Manželství, mimořádná náprava (Dr. Hlouch)	33
Mládež chce spolupracovat (Dr. J. Vrzalík)	215
Mládež, pastore (Brait)	265
Mladí a starí	73
Morální případy dneška (Jančík)	str. 235 255
Náboženská situace u nás (Beran)	287
Nemocní, návštěva (Dvořák)	10
Nemocný kněz (— Efef)	200
Novák J., Katolický tisk ve světě	str. 137, 170, 184, 217, 241, 258
Obnovíme »Posla Pravdy«?	14
Obrázky křestních patronů	106
Odpolední pobožnosti (Dr. Hlouch)	105
O prázdninách	60
Orel nebo Junák? (Tomášek)	302
Pastore dětí	153
Pastore mládeže (Brait)	265
Pastore o prázdninách	26
Patroni křestní (obrázky)	106
Pecka Dominik, Kněz a doba	145
Péče o děti vystupující ze školy	13
Pessimismus. Contra — (H. F.)	135
Pierre l'Ermite, Návěští na autostrádě	25
Pobožnosti odpolední (Hlouch)	105
Pobožnosti, školní dívky při — (Hlouch)	118
Pohraničí	101
Pokušení kněze Skaláka	17
Politika (a kněz)	77
Posel Pravdy	14
Prázdniny, kněze	60
Prázdniny, pastore o —	26
Prázdninový apoštolát eucharistických kroužků (Tomášek)	40
Prečan, J. E. dr. Leopold	21

Primum necessarium (Špůrek)	252
Projekce světelná (Jan Jan)	306
R. S. Apoštolát trpících	9
Sanatorium pro kněze -a- (Šuránek)	str. 199 225
Serva ordinem et ordo servabit te	85
Schikora, Co chceme	1
Schikora Rudolf CSsR, Zásadní otázky k pastoraci tiskem	61—66
S. O. S. (Naše bolest: Pastore v pohraničí)	101
Soukup, Prof. Frant., Junák a katol. kněz	221
Ss. Charita ve farnosti	161
P. Stanislav K., Můj poslední pan farář	115
Svatí, — úcta (Hlouch)	275
Světelná projekce (Jan Jan)	306
Šebek Václav, vikář, Důležitost tisku	57
Šebek Václav, Farní věstník	str. 113, 129, 166, 180, 202
Školní dítky při pobožnostech (Hlouch)	118
Školní mládež, Kartotéka (Tilk)	114
Špůrek Dr. Stanislav, Primum necessarium	252
Špůrek Dr. Stanislav, Ve šlépějích Mistrových	str. 270 283
Šuránek Ant., Buď vítána, krásná myšlenko (Kněžské sanatorium)	225
Tisk, důležitost (Šebek)	57
Tisk, zásadní otázky	61—66
Tomášek Fr., Doplnková náboženská výchova v Junáku	79
Tomášek Fr., Orel nebo Junák?	302
Tomášek Fr., Prázdninový apoštolát Eucharistických kroužků	40
Tomáško Dr. Č., Aby révy plodily obětní hrozny	272
Tomáško Dr. Č., Kněz Ježíšův	75
Tomáško Dr. Č., Proste Pána žně	318
Tšk, Kartotéka náboženskomravního života školní mládeže	114
Václav sv.	177
Svatovácl. tradice (Daňha Lad.)	193
Vašek Dr. Bedřich, Co žádá svým listem sv. Otec po nás českých kněžích	281
Vašek Dr. Bedřich, Mírová duchovní obnova	209
Veselý Dr. Ign., Komenský a vyučování nábož. ve školách	133
Vrzalík Dr. Josef, Mládež chce spolupracovat	215
Výročí úmrtí	89
V zájmu pravdy a cti našeho národa	177
Zas jedna udice Boží	89
Z duchovní správy (Myšlenky ke KA jinochů	52
Zpěv církevní, — jednota	212
Žalmy breviáře (motu proprio)	233
Žně, poděkování za — (Hlouch)	90
Zima Václav, Pastorační glosy; Ars artium	151
Zima Václav, Na druhý břeh	169
Zima Václav, Nemají vína	179
Zima Václav, Laskavý zájem	196
Zima Václav, Aby bylo jasno	297
Zima Václav, Náš podíl	313

I. DROBNÉ ČLÁNKY

ACM (Apoštolát cyrilomet)	67	Exercicie (metrop. mor. o .)	82
Apoštolát demonstrativní	69	Farní věstník	b
Apoštolát modlitby (AM)	67	Filipika proti mladým	96
Apoštolát starých	189	Filipika dpp. farářům	143
Apoštolát tiskem	95	Film	30
Angličtí biskupové o podmín- kách spravedl. a trvalého míru	295	Gibbons, kardinál	278
Bdělost	80	Godebert, Abbé Jean —	120
Bohoslovec-dělník	69	Gratia	123
Bohoslovci	120	Gröber, past. list	207
Bohoslovci	308	Horologium missarum	279
Bohoslovci (Brno)	84	Husovy oslavy	71, 190
Bohoslovci (Olomouc)	69	Chodsko (váleč. škody)	125
Bohoslovci (Obořiště)	69	Chvála Kristu	82, 122
Bohoslovci (z Budějovic)	68	Imperativ aneb co?	70
Bohoslovci, knihy pro —	262	Jan Don Bosco	16
Bohoslovci, výchova	308	Jednota duchovenstva, Olomouc	107
Breviář a reforma	231	Jednotnost v modlitbách	142
Breviář	93	Jejunium euchar.	d
Bursa práce (Mš)	230	Jerusalém, naši —	126
Církev a politika	206	Jesuité za války	190
Černošská hudba na evropském kūru	156	Junák, jak zakládati	308
Českobudějovicko	293	Junák, odbor duchovní služby (ods)	124
Četba náboženská — děti	203	Kancelář, pastore v —	111
Čísla »Kult čísel«	111	Kartotheka farní	31, 43
Číslice	30	Katolická akce	81
Dary věřících (Mš)	229	Katolická akce jinochů	159
Debata o »Dobré pastýři«	107, 246	Katolická akce studentů	55
Dějepis na středních školách	141	Katolická akce v srpnu	81
Děti, účast — na mši sv.	123	Kázat, o čem?	219
Děti, pastore — str. 156, 172, 187, 218, 228, 261, 277, 321		Kazatel, pro —	71
Děti vystupující ze školy	43	Kazatelská drobnůstka	94
Dílo šíření víry DŠV	67	Kázeň ve škole	188
Dobrá pastýř	93	Kliment Hofbauer	70
Episkopát (past. list)	323	Kmotrové	83
Eucharistické kroužky dětí	292	Kněz a politika	245
		Kněží persekv (diec. brněnská)	67
		Kněží persekv. (diec. olom.)	140, 55

Kněží persekv. (diec. praž.)	126, 67, 55	Pastorace dětí str.	156, 172, 187, 203
Kněží persekv. (diec. litoměř.)	98		218, 228, 261, 277
Kněží persekv. (č. buděj.)	323	Pastorace matek	55, 44
Kněží persekv. (diec. královéhr.)	42	Pastorace v kanceláři	111
Kněžská povolání	100	Pastorační konference	124
Knihy bohoslovcům	262	Perikopy, nové?	128
Komunisté a náboženství	174	Persekuce kněží (diec. brněn.)	67
Konference pastorační	124	Persekuce kněží (diec. litoměř.)	98
Kříž ve škole	292	Persekuce kněží (diec. č. buděj.)	232
Kurs pastorační na sv. Hostýně	111	Persekuce kněží (diec. králov.)	42
Malomocným k útěše	97	Persekuce kněží (d. praž.)	126, 67, 55
Manželství (casus)	96	Persekuce kněží (diec. olom.)	140, 55
»Marty«	247	Pesimista nám píše	19
Malice svatokopecká	111	Peyramale, Maria Dominik	15
Matky, pastorace	44, 95	Písmo sv.	94, 142, 247
Metropolita mor. o exerciciích	82	Pius XII, o úkolech dneška	206
Michálek Frant. †	124	Plakáty	70
Milost Boží a dobrá vůle	80	Plán farnosti	110
Ministranti	110	Fobořené kostely	32
Misie ostravská	310	Po desíti letech	125
Mladému knězi, několik rad	97	Podřipsko	207
Mládež poškození	71, 121, 123	Pohraničí	157, 231, 295
Mládež školní	156, 172, 187, 203, 218	Pohřeb katolíků civil. oddaných	277
	228, 261, 277, 321	Pohřeb kněze	19
Mlčení škodlivé	80	Politická výchova ve škole	293
Modlitba v katechesi	292, 188	Populace, statistika	30
Modlitba za představené	56	Posel Pravdy	56, 142
Modlitba za školu	56	Postilla	124
Modlitby po mši sv.	205	Pověra modlitby (V. Zima)	230
Monk John	155	Povolání kněžská a řeholní	100
Montcheuil, Ivo de —	157	Pozdrav	82, 122
Mše sv., účast na nedělní —	122	Preysing, pastýřský list	191
Mše sv., návštěva dětí —	187, 172	Profesoři, porady v Brně	124
Nábož. kursy mládeže opouště-		Pro srdce kněžské str.	80, 93, 121
jící školu	43		159, 227, 263
Nábož. na středních školách	190	Pro zasmání a výstrahu	144
Naše vzory	15	Přátelství kněžská	122
Nemocní	205	Reklama	123
Nevinný a kající	94	Rekolekce	82
Newman Jubileum	175	Rosenberg o Piu IX.	126
Oddavky	155, 110	Roztržitost	122
Oratio ante confessionem	32	Ruch, biskup strassburský —	206
Osobnost katechety	188	Růženec	227
Ostrava, misie	310	Řeholní povolání	100
Otroci zvyku	97	Sacerdos victima	b
Oznamování	190	Salajka, ve světle víry	127
Padlí, slavnost za —	264	Saliège, arcibiskup toulousský	245

Slavnost za padlé	267	Udice Boží («S projevem sou-	
Slovník bohovědný	110	strasti«)	39
Snoubenci	70	Unio apostolica	323
Sňatky	204	Útěcha v pomluvách	94
Spolupráce s DP	8	Úvaha při pohřbu spoluhratra	19
Srdce Ježíšovo a děti	218	Vatikán a býv. slov. vláda	a
Starší a mladší	191, 279	Vliv kněze dobrého	93
Střední školy, dějepis na —	141	Vystěhovalci	a
Svatební promluvy	c	Vytrvalá činnost	93
»Šéf«	112	Vyučování náb. ve 4. tř. měšť.	
Škola	30	škola	309, 278
Škola, modlitba za —	57	Vyučování v učebn. kursu	278
Škola, nábož. v Německu	324	Vyučování nábož. ve školách	43
Školní učebnice a stát. monopol	190	Za svatým knězem (báseň)	16
Školy, pokračovací	83	Záznamy duch. života pro děti	188
Španělsko	310	Zevnějšek	93
Těšínsko	244	Zpověď a zpovědník	121
Tisk, apoštolát	95	Zvony se vracejí	19
Tisk, důležitost	110	Zvony, básně	56
Tisk (útržek katol. novin)	155	Zvony, sbory pro svěcení	112
Tvrdonice	173	Žaltář, nový	231
		Životy svatých	142

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

3. června 1945.

Číslo 1.

Naše heslo:

*Posvěcením kněžstva posvětití národ;
posvěcením národa posvětití svět!*

Co chceme?

P. Rudolf Schikora C. Ss. R.

Stojíme před obrovskými úkoly. Z trosek druhé světové války máme znovu postavití dům Boží v srdci našeho národa. Úkol přetěžký. Prozřetelnost nám mnohé z dosavadních prostředků pastoračních zničila. Jistě ne bez úmyslu. Chce, abychom je nahradili prostředky lepšími.

Mládež, po léta uměle od nás odváděná, se nám z velké části odcizila. Jak ji získat?

Nový člověk, zrozený z války, poznal pošetilost zbožňování národa. Zklamaly ho tolik vychvalované a zdánlivě oslňující náhražky zjevného náboženství. Hledá proto znova cestu k věčným hodnotám. Ukážeme mu ji?

„Dobrý pastýř“ chce býti pomocníkem knězovým v těžkých úkolech nové doby.

1. Chce pomáhati k posvěcení kněze. V životopise svatého faráře Arského čteme: Potřebovalo-li tehdy náboženství ve Francii apologetů, kteří by je hájili proti námitkám nevěřících, potrebovalo snad ještě více venkovských farářů, kteří by svatostí života ukázali lidu pravdu evangelia, v níž přestal věřit. Obojího potřebuje, snad ještě ve větší míře, náš lid v dnešní době. Proto v každém čísle bude článek asketický a kromě toho v rubrice „Pro srdce kněžské“ příklady horlivých a svatých kněží a výroky povzbuzující ke ctnosti.

2. Svatý kněz je horlivý kněz. A horlivý kněz hledá nové a nové prostředky přirozené i nadpřirozené, kterými by co nejvíce duší získal pro Boha. Proto náš časopis má za úkol, ukázati cesty intenzivní pastore. Kromě obšírnějších článků praktických, mají v každém čísle býti tyto rubriky:

Rok kněze. Pod tímto nadpisem se probere v každém čísle jeden týden kněžské práce: oznamování z kazatelny, téma pro kázání, liturgické poznámky, pokyny pro práci ve škole, ve zpovědníci, pro pastorační tiskem a j.

Pastorační pomůcky. Každému číslu budou přiloženy různé pomůcky k pastorační: plakáty, letáky, obrázky, modlitbičky, pobožnosti a j.

Pastorace dítěte. Kdo má mládež, má budoucnost. Chceme děti nejen v náboženství vyučovat, nýbrž vychovávat pro život, pro opravdový katolický život z víry.

Katolická akce. Mnohý kněz se obává, že katolická akce mu přidá práce. Ve skutečnosti však KA je nepřímá pastorace, která má knězi odebrati a ulehčiti práci na spáse duší.

Pastorace nemocných. Jednou za měsíc chceme dát pokyny a vydati pomůcky pro tuto důležitou a požehnanou práci.

Rozhledy. Trpěli jsme jakýmsi provincialismem. Chceme se rozhlédnouti po celém světě, co se tam dělá pro spásu duší a čemu bychom se mohli přiučiti.

Literatura. Chceme podati podle možnosti úplný přehled teologické literatury české, ale též nejdůležitější z literatury jinojazyčné.

Pro úspěšnou pastorační potřebujeme též přehled veškeré české literatury, posouzené z katolického stanoviska. K tomu účelu připravujeme katalog knih vyšlých od r. 1900. Je zpolovice hotov. Je však třeba, abychom byli správně orientováni i o literárních novinkách. Proto vydáme přílohu „Katolík a kniha.“ (Tato příloha se může vytáhnouti a dáti do rukou laiků.)

Zlý duch nespí. Proto nás Spasitel každoročně ve Svatém týdnu napomíná: „Šimone spíš? Hle Jidáš nespí.“ Nechceme spát. Chceme být na stráž. A už dnes prosíme spolubratry, aby nám hned oznámili, kde se něco děje, co by mohlo škoditi duším, abychom uvažovali, jak tomu zabrániti.

To je tedy náš program. A jak jej chceme uskutečniti? Nechceme spolubratry poučovati s vysoké katedry, nýbrž součinností všech dojíti k praktickým závěrům. Proto prosíme všechny čtenáře o spolupráci. Osvědčené zkušenosti a praktické náměty s radostí vítáme.

Mnozí se táží, proč chceme vydávati týdeník. Nestačil by měsíčník neb čtrnáctidenník? — V době tak důležité, jaká je naše doba, potřebuje kněz rychlých informací. Rytmus kněžského života jde od týdne k týdnu. — Co se týká obsahu, není třeba se obávat, že brzy nebudeme vědět, co psáti. Otázek a materiálu máme víc než dostatek. — Slyšeli jsme i hlasy, že kněží budou přesyceni týdeníkem. — Měl jsem v ruce týdeník českých lékařů. Je formátu dvakrát většího a má 32 stran. Tedy čtyřikrát více obsahu; ale neslyšel jsem, že by si lékaři stěžovali, že jsou přesycováni vědomostmi. Nuže, ve jménu Páně začněme!

1. Jest potřebí svatých kněží.

Kde není proroků, pustne lid. Tak bych přeložil verš z knihy přísloví (P. 29. 18.) Ve Starém zákoně byli kněží málokdy na výši svého stavu. Za to Pán Bůh jim často přiděloval proroky, muže svaté, Duchem Božím provanuté. V Novém zákoně má tuto obojí funkci apoštol, kněz, spojený. Pán velí (Mt. 28. 19): „Idouce učte!“ A již Malachiáš napsal: „Ústa kněze strážiti budou moudrost. Zákona se budou lidé dohledávati z úst jeho, protože andělem-vyslancem jest Pána zástupů.“

Kněz tédy v Novém zákoně má býti i prorokem, mužem svatým, plným ducha Božího, řekněme dvojnásob knězem, obět-níkem. Jako kněz vůbec má býti důstojným nástrojem oběti nej-světější. Jako prorok jest a samozřejmě má býti obět-níkem sebe celého; obětuje svůj čas, síly, schopnosti, své pohodlí, přání i ži-vot na paténě svého povolání, Bohem zřízeného a propůjčeného. Obojí tato oběť vyžaduje muže věru svatého. Kdo obětuje Syna Božího a sebe, musí býti svatý, nemá-li se státi zlořečeným.

Jestliže pustne lid — chybí prorok, svatý kněz. Bohužel jest dosti takových případů. Slovo Spasitelovo (Mt. 20. 16): „Mnoho jest povolaných, ale málo vyvolených“ lze obměniti takto: „Mnoho jest pokřtěných, ale málo křesťanů.“ A proč? Často snad proto, že mnoho jest vysvěcených, ale málo kněží, málo svatých pro-roků. Platí to i o řeholnících: „Mnoho jest profesyů, ale málo řeholních osob.“ V duchovní správě i ve škole se někdy obráží slovo Pavlovo (I. Kor. 4. 15): „Deset tisíc vychovatelů, ale ne mnoho otců.“

Kněz musí vésti život svatý, v pravdě duchovní. Tento cíl a požadavek měj stále na mysli již také proto, aby z kněžství neutekl, nebo nebyl vyhnán.

Aby neutekl! Nemluví o zrádcích odpadlých, kteří jidášsky prodali Krista za požitky, za mláto vepřů. Mluví o těch, kteří jsouce kněžími, rozhodli se raději civilním zaměstnáním hledati spásu svého těla, aby snažším výdělkem získali pohodlí na zemi. Ostatně obojí: nevzdělávali se duchovně, nemodlili se, nevěřili, živořili, hudlařili, zbankrotěli. Nebyli a nechtěli býti svatými, vésti život duchovní. Jsouce prázdní a lační toho, co na chvíli nasy-cuje, pohrdli kněžským prvorozenstvím jako Esau pro trochu čočky. Nemyslí na Boha ani na duši ani na zodpovědnost. Ví-dějí, že Kristus častuje proroky na zemi ranami, utrpením, bojem, že Matka-Církev jest kamenována a řekli: „Neznám člověka toho!“ Manna se jim přejedla, obrátili se zpět k hrncům egyptským. Kdo živoří, uteče, neboť nájemníkem jest. Katolický kněz musí býti svatý. A zdaž se takový zběh spasí? Theoretický řečeno: Nikoliv! Kdo opustil své svaté povolání, opustil i milosti Bohem připojené. V jiném povolání žije na svou pěst a mrtev jest. Kdo takhle mi-

luje život svůj, ztratí jej. To je v theorii jisté. V praxi jsou ovšem i cesty milosrdenství Božího nevyzpytatelné. Na Petra pohleděl Pán, na Jidáše nikoliv.

Abý nebyl vyhnán, vyloučen rukou Boží, jak dí Zjevení (2. 5): „Přijdu na tebe a pohnu svícem tvým s místa jeho.“ A opět (3. 16): „že jsi vlažný, počnu tebe vyvrhovati z úst svých.“ Pán Bůh dovede kněze vyhnati i tam, kde se zdá nevyhnutelně potřebným. Odstraněn rukou Boží i velekněz Heli i jeho prostopášní synové ve chvíli, kdy lid tak potřeboval vedení. — Když jsem se r. 1930 ve Francii tázal, jak pohlízejí na pronásledování kléru v minulých 150ti letech, řeklo se mi: „Bylo té očisty třeba, pro spoustu titěrných, světáckých a líných peciválů.“ A když tehdy Španělsko vyhnalo krále, slyšel jsem podobnou řeč. Města se hemžila duchovními, ale venkov bez kněží. Nebylo dosti svatých kněží, Bohem poslaných a poslušných proroků.

Žilo se všelijak na výsluní královské ochrany. Pán Bůh tam zametal. Svatí kněží pak trpěli zároveň, ale trpěli jako svatí. Takové dopuštění Boží mívá nevyzpytatelné důvody v Moudrosti nestvořené, ale jisté jest (Mt. 21), že někdy Pán odnímá vinici špatným dělníkům a svěřuje ji jiným, kteří by vydali užitek svým časem. Kněz budiž svatým, aby neutekl, neb nebyl vyhnán!

Svatosti vyžaduje a čeká od kněze i věřící lid. Předpokládá a chce mítí svaté vůdce. Jest mu to nevýslovně trapné jen pomyslit: nehodný kněz, hříšný, nedbalý, líný, světácký, lakomý, nestřídmý, pohoršlivý, bezectný. A i když lid zatím to pohoršení vydrží, přece pustne. A několik nástupců má potom po léta těžkou práci. „Tak svěť světlo vaše před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré a chválili Otce vašeho, jenž jest v nebesích!“ (Mt. 5, 16.)

Svatosti vyžaduje od kněze církev Páně. Ke konci kněžské ordinace volá světitel: „Imitamini, quae tractatis — Následujte toho, jehož denně v rukou máte!“ A v Encyklice z 20. XII. 1935 celý I. a II. díl vybízí k svatosti. (... Dei hominumque conciliatores, virtutis fontes, ministri Christi, mysteriorum Dei dispensatores; recti itineris ductor, salutis administer, pernoctans in oratione Dei ...) III. díl jedná o svatých ordinandech a IV. udává summárně prostředky k tomu.

A což teprve žádá Bůh?! V knize Leviticus 11, 44 velí: „Svatí budtež, jako já svatý jsem!“ A dále 21, 6 opakuje: „Svatí budou Bohu svému a neposkvrní jména jeho! Kadídlo Páně zajisté a chleby Boha svého obětují a proto svatí budou!“ A hle, více než levité tuto, nesmírně více než kněží před Kristem! Jak přesně platí jim slovo Pavlovo (I. Thes. 4. 3.): „Toť jest vůle Boží, posvěcení vaše!“ Bůh je vyvolil za posly-apoštoly-anděly své. (Exod. 23. 23.)

Svatosti žádá i kněžská činnost. Mt. 28. 19: „Jdouce učte!“ Jak slabá slova a nehodná víry, bez příkladu! „Ježíš počal činiti a učit.“ (Sk. 1.) „Vy jste sůl země.“ Jak odporná jest sůl znečištěná, smetivá, hlinitá! „Vy jste světlo světa.“ Lampa špinavá

kazí oči, dusí čmoudem, páchne. „Já jsem réva pravá, vy ratolesti.“ Přečti si u sv. Jana hl. 15. v 5—8! A doplň si úvahu z Ezechiele 15, 1—5!

Kostel proměněný ve stáj není tak ošklivý jako znesvěcený kněz. „Amplexati sunt stercora!“ Ale jak krásný jest život svatého kněze! Sv. Jan Vianney — ani učený, ani zdravý, ani hezký, ani bohatý, ani vyznamenaný farář v Arsu; ale svatý, již i na oltáři! Don Bosco, Klement Hofbauer, v mnohém i Stožan. Nesmrtelná jest památka jejich! „Ab auditione mala non timebit“ překládá slovanská liturgie: „Od slucha zla neubojit sja.“ — Ve východních Čechách po bouřích r. 1848 pár celkem neznámých kněží (v Koclířově, v Litomyšli, ve Sloupnici a později v Ústí nad Labem) obnovilo, posvětilo celý kraj a získalo církvi četný dorost ^{mládeže} z rodů Cibulka, Roller, Částek atd. atd.

Pastorace dítěte.

P. Ant. Dvořák:

Několik praktických pokynů:

1. Ježíš — Přítel dítek. Kristus Pán za svého pozemského života se cele zasvětil hlásání evangelia. Na děti ovšem nezapomněl. Těm věnoval zcela zvláštní péči a lásku. Ač znaven celodenní námahou, rozkázal: Sinite parvulos... Božský Přítel má pro děti vždycky chvíli času a dovede si ji najít.

2. Dítě něčím velikým. — Dítě, ač malé, chová v sobě něco velikého, důležitého, svatého. Sídli v něm pozemská nevinnost. Spočívá na něm zalíbení Boží. Je miláčkem božského Spasitele. Maně nám přichází na mysl otázka: Co z toho dítěte asi bude? (Luk. 1, 66.) Odpověď se vymývá našim domněnkám. Vždyť v dítěti je sice mnoho zárodků dobra, ale dřímá v něm také mnoho náklonností ke zlému. Může se z něho stát apoštol nebo svůdce.

Tolik je jisto, že mládí udává směr. Duch sv. to potvrzuje: Proverbium est: Adolescens juxta viam suam etiam cum senuerit, non recedet ab ea. (Prov. 22, 6.) Výjimky se bohužel najdou vždycky. Nedá se ovšem popřít, že tam, kde není květů, nebude ani ovoce. V každém případě vzpomínka na zbožné dětství a na dobrého katechetu působí blahodárně. A takové vzpomínky měly mnohdy rozhodující vliv na obrácení lidí od Boha zcela odvrácených a zpustlých.

3. Dětský věk — důležitý mezník i pro věčnost. Základ náboženské výchovy má být položen už v rodině. Náboženská výchova a výuka jsou duchovní výzbrojí pro celý pozdější náboženský život. Tuto povinnost rodiče ovšem víc a více zanedbávají. V takovém případě musí teprve škola klásti první základ. Je samozřejmé, že katechisování ve škole má takový význam jako šíření křesťanství v zemích pohanských. Komu náleží mládež, tomu patří budoucnost. „Škola je bitevní pole, na kterém

se rozhodne, zda společnost lidská si uchrání křesťanský charakter či nikoliv“, pravil Lev XIII.

4. Bud' rozséváčem! — Mnohý kněz snad nebude sklízet ovoce svých námah ve škole, ale bude mu za to tím více vděčný jeho nástupce. Kdyby ale některý kněz vyučování jen odbýval, zanechal by svému nástupci půdu zanedbanou a zpustlou. Kolik dlouhých let se pak bude muset jeho nástupce lopotit, než se mu podaří tento zděděný úhor znovu zorat a zkypřit! Jakou zodpovědnost by ovšem na sebe strhl takový nedbalý katecheta!

Škola je pastorační pole nejvýš důležité a beze sporu také vděčné. Dětské duše jsou dobře disponovány přijímat křesťanské pravdy. Proto kněz nejde do školy nikdy nadarmo. Vždycky se něco ujme.

5. Svědomitost v přípravě i v hodině. — Svědomitá příprava je nanejvýš nutná. Té musí ustoupit všelijaká jiná zaměstnání. Podat látku stručně, ale jasně, slovy dobře volenými a srozumitelnými. V prvním školním roce mluvené slovo je jedinou učebnicí. Raději méně probrat, ale důkladně. Častěji opakovat! Zvláště o svátosti pokání a nejsv. Svátosti oltářní. Zjistit také ve vyšších třídách, byli-li všichni už u sv. přijímání, zvláště, jestli žák přišel z jiné školy. Stává se, že nekatolík, na př. čs. vyznání, se přihlásí do náboženství, a zatím není platně pokřtěn.

Využít času, zvláště na podzim a v zimě. Čas tak drahoceenný pro dítě i pro kněze se už nikdy nevrátí. I starý a zkušený kněz se má na každou hodinu připravit. Jestli se nepřipraví, vždycky to pozná. Nezanedbávat lehkomyšlně přípravu na katechesi — neboť v takovém případě: „non dabitur illi in illa hora...“

Zmínka v Lidových Listech o děkanu P. Mančalovi, který už je přes 60 let knězem! Vzorný katecheta, naučil mnoho a důkladně. Celé generace jsou mu vděčné. — Jiný kněz, poměrně mladý: „Čtete si něco, prohlížejte si obrázky, listujte si v katechismu!“ Ptáte se dětí: „Co jste se učily dnes v náboženství?“ - „Četli jsme si pohádky.“ Co si odnesou do života? Navádět starší děti, aby doma učili mladší sourozence!

6. Bez Božího požehnání marné naše namáhání! — Připravovat se před hodinou vroucí modlitbou! Zbožný katecheta se obrátí v této modlitbě: na Boha Otce v nebi, který mu děti svěřil. Na Ježíše Krista, božského Přítele dítek. Na Ducha svatého, aby děti osvětil. Na Pannu Marii, jejíž božskou Matku. Na sv. Josefa, pěstouna božského Dítka. A zvláště na anděly strážné a na křestní patrony dětí.

7. Servite, Domino in laetitia. — Do školy vždy s radostnou tváří. Radostný tón ať doprovází celou vyučovací hodinu. Tím si kněz otevře srdce dětí. Děti musí vidět, že je katecheta má rád, že k nim jde s láskou, že mu škola není břemenem. V městě bývá nezájem o náboženství. Příčina: kino, football. Neužívat tělesných trestů. Ozbrotit se trpělivostí. Sine sacrificio nihil. Růžovou zahrádkou bez trní škola nikdy nebyla a nebude.

Používat tázací metody. — Sv. Jan Bosco v tomto ohledu praví: „Jsem toho mínění, aby se učitel tázal mnoho a mnoho, a pokud je to možno, aby každou hodinu byli voláni všichni. Z toho by vzešel nevýslovný prospěch. Nechápu, když slyším, že některý učitel vstoupí do třídy, vyvolá jednoho nebo dva a pak beze všeho vysvětluje dál. Tuto metodu bych si nepřál ani na univerzitách. Tázat se mnoho, velmi mnoho! Čím více se poskytne žákům příležitost k vyvolání, tím je užitek větší.“
Důkladně vštěpovat do paměti: *Tantum scimus quantum memoria tenemus.*

9. Vyučovat — i vychovávat. Směřovat vždy k náboženské a mravní výchově. Při každé stati zdůraznit praktickou stránku. Vzorem je nám sv. Josef Kalasantský (27. srpna). Církevní modlitba krásně zdůrazňuje, že se nově založeným řádem stal Církvi novou oporou *ad erudiendam spiritum intelligentiae et pietatis juventutem.*

Naučit dobře konat modlitby a znamení sv. kříže. Z domu to neumí. Zkontrolovat děti jednotlivě. Žačka v I. tř. v Ostravě: Ve jménu o c e t. Následovat sv. Josefa Kalas., který se ve třídě s dětmi tak zbožně modlil, že Panna Maria se mu zjevila s Ježíškem v náručí a celé třídě požehnala.

Zdůrazňovat křesťanský pozdrav: Pochválen... (V Pardubicích katecheti zavedli: Ježíš kraluje!)

„*Quid majus quam animis moderari, quam adolescentulorum fingere mores? Omni certe pictore, omni certe statuario ceterisque huiusmodi omnibus excellentiorem duco, qui juvenum animos fingere non ignoret.*“ (Homílie S. Chrysostemí in Cap. 18 Matth.)

Z dopisu kněze.

Idu do školy vždycky po modlitbě za své děti, které při modlitbě v duchu vidím ve třídách, v lavicích, s jejich důvěrou ke mně i s jejich lehkomyšlnou náladovostí a nedůsledností. A stalo se mi často — považují za povinnost vyznati — že po této modlitbě se práce dařila víc, než jsem mohl přikládati svému umění, své trpělivosti i své lásce. Radostné byly ty chvíle proto, že „bylo mi dáno v těch chvílích, co bych měl mluvit“, a děti, jako by byly jiné, moudřejší a přístupnější slovu i někdy vážnému a vyžadujícímu oběti a sebezáporu. Zvláště doporučuji obětovati nedělní mši svatou za malé svěřence ve škole, jako má farář povinnost obětovati tu mši svatou za své farníky. Někdy nemají katecheti dost intencí: zda pamatují s láskou na své děti, aby je modlitbou chránili tolika nebezpečí? Ale i když je intencí dostatek: „*Gratis accepistis, gratis date*“, to jest *gratiam sacerdotibus commissam.* Nelitujme těch mší svatých, při nichž nás intence přímo nutí prositi Přítele dítek, aby nás uschopníl a aby sám doplnil, co naší nejlepší vůli a schopnosti se nedostává!

A druhý prostředek: Idu do školy vždycky jako s inspektorem, Kristem vychovatelem, dobrým Pastýřem, jenž však bude

ode mne žádati sanguinem eorum, to jest odpovědnost za jejich schopnost protlouci se životem, plným nebezpečí, bez úhony duchovní a bez ztráty víry a milosti posvěcující. Jak se snažíme, když přijde inspekce a jak tu mrzí každý malý neúspěch, třeba nezaviněný! Jak se snažíme ukázat, co dovedeme nejlepšího a co dovedou děti naším přičiněním aspoň, když ne zásluhou... Vstupujeme do každé třídy a vytrvale každý den s vědomím, že s námi vstupuje neviditelně mezi svěřenou mládež Kristus, vzor vychovatele, vzor srdce milujícího mládež, ale také přísný Mistr, jenž sice rád doplní naše slabé snahy, ale přísně soudí a bude soudit vše, co jsme mohli učinit a neučinili... Toto vědomí nám bude pomáhat, abychom se na školu těšili a našli v ní nejkrásnější poslání i chvíle svého kněžského života.

H O V O R N A

PŘEDNĚ prosíme za prominutí, že jsme v prvním čísle nemohli splnit, co chceme. Překážek bylo tolik, že je nelze ani vypočítati. A přece nám záleželo na tom, aby první číslo přišlo co nejspíš do rukou všech kněží. Raději něco, i když to není hned dokonalé, než vůbec nic.

JAK MŮŽEME SPOLUPRACOVATI. Náš časopis néhce kněze poučovati jako pan učitel poučuje děti, nýbrž chce společnou prací vzdělávati. Chce být prostředkem k vzájemné pomoci. Každý z Vás může spolupracovati. 1. **Dotazy.** Dotazy jsou výbornou spoluprací, která nestojí mnoho. Dotaz není něco pokořujícího, nebo pasivního, dotaz povzbuzuje a objasňuje. Dotazy udělají časopis svěžím a časovým. 2. **Úspěchy a neúspěchy.** Bylo by škoda, kdyby poznatky nabyté Vašimi úspěchy zůstaly omezeny pouze na jedno místo. Váš úspěch povzbudí druhého, který snad je skeptik, aneb povahy pasivní. Mnohý by rád chtěl něco začít, ale neví jak do toho. Váš příklad mu ukáže cestu. — **Neúspěchy.** To není hanba, když se nám všechno nepodaří. Mně je milejší kněz, který dělá 10 pokusů, z nichž se devět nezdařilo a jeden se podařil, než jiný kněz, který ze samé opatrnosti neudělá ani jeden pokus a proto též nemá ani jednoho zdaru. Z Vašeho neúspěchu se mohou jiní naučiti, čeho se varovati. 3. **Návrhy.** Máte dobré nápady. Napište nám je. Snad mnohý z nich nenad-

ne na úrodnou půdu, ale i kdyby z 10 návrhů jenom jeden se uskutečnil, vykonali byste přece něco dobrého k slávě Boží a k spáse duší. 4. **Kritika.** Napište nám co se Vám líbí a co se Vám nelíbí. Co by se dalo lépe udělati. Nedomníváme se, že všemu rozumíme nejlépe, ale doufáme, že společnou prací dosáhneme něco dobrého. 5. **Příklady** z časopisů, z novin a z knih, které by se hodily buď k našemu poučení aneb pro objasnění Božích pravd na kazatelně neb ve škole. — Udělejte si určité předsevzetí: aspoň jednou v měsíci něco do Dp. napiší.

Z REDAKCE A ADMINISTRACE. Až do ukončení prvního čísla Dp. pošta nepřijímá tiskovin, jen dopisy do 20 gramů. To způsobilo, že se musel obsah redukovati na polovinu a že byly vynechány přílohy: pastorační pomůcky. Přesto jsme první číslo vydali a vyexpedovali, abychom se dostali do řádného styku s kněžstvem. — Bohužel jsme nemohli zásilky vyplatiti, protože dosud nejsou k dostání známky. Račte nám tedy odpustiti, že musíme zásilku vyplatiti.

DOTAZY. 1. Má někdo farní kartotéku? Osvědčila se? Jest-li ano, jak ji nejlépe zavést.

2. Zná někdo kartotékový systém v jiných zemích?

3. Kdo má kartotéku školní? Jak se osvědčila? Jakou formu doporučujete?

DOB RÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

ROČNÍK I.

10. ČERVNA 1945

ČÍSLO 2

Apoštolát trpících

R. S.

Uvažujeme-li, čeho je pro záchranu duší nejvíc potřebí, uznáme, že je to **milost Boží**. Svatý Pavel píše: »Já jsem sázel, Apollo zaléval, ale Bůh dal vzrůst. Proto není ničím ani ten, kdo sází, ani ten, kdo zalévá, **nýbrž Bůh, jenž dává vzrůst**. (1. Kor. 3, 6.)

Jak získáme co nejvíc milosti pomáhající pro naši pastorační práci? Napřed **modlitbou** »Proste a bude vám dáno!«.

Sami se modlíme denně za duše nám svěřené. To však nestačí. Hledejme si pomocníky v modlitbě. Jsou to v první řadě zbožní penitenti.

Naučme je modliti se **apoštolsky** za obrácení hříšníků, za zdar našich apoštolských podniků, za dorost kněžský a za posvěcení kněží.

Dále jsou tu **děti**. Jejich duše ještě nejsou poskvrněny těžkým hříchem. Proto jejich modlitba má větší sílu.

Avšak největší moc má modlitba duší **trpících**.

Bohužel jsou ještě kněží, kteří ani nevědí, kolik nemocných mají ve farnosti. Našel jsem na svých misijních cestách nemocné, kteří 4—5 roků neviděli kněze. A to nejednou v obci, kde kněží denně úřadovali ve spořitelně. Jinde kněží dvakrát týdně do půlnoci cvičili ve spolku divadlo. Na mou výtku odpověděli: »Máme zadlužený katolický dům. Musím hrát divadlo, abychom mohli aspoň úroky zaplatiti.« To všechno už patří minulosti. Ale vezměme si z toho poučení pro budoucnost. — Není kapitál milosti důležitější než kapitál hmotný? Co by dělal svatý Pavel?

Umiňme si proto navštívit aspoň jednou za měsíc všechny nemocné. Pravidla pro návštěvy nemocných nám podává dp. Ant. Dvořák, ředitel salesiánského ústavu v Ořechově.

Při této příležitosti nemocné poprosíme o pomoc. Budeme mít každý měsíc svoje zvláštní úmysly, které jim doporučíme. Nakonec jim necháme leták (tomuto číslu přiložený), neb obrázek aneb něco podobného.

Účinek apoštolátu nemocných je skoro hmatatelný. Když na př. Exerciční dům prosil nemocné o pomoc a přes 13.000 nemocných se modlilo za naše apoštolské práce, vzrostl apoštolát tiskový během roku o více než 100%.

Letáky »Pozdrav nemocným« obdržíte v Exerc. domě, Frýdek.

Návštěva nemocných

1. **Skutek duchovního milosrdenství.** — Každý člověk potřebuje nějakou radost. Hledejme radosti hluboké a trvalé. Zajdeme na př. k nemocným, potěšme je. Vědomí, že jsme vykonali dobrý skutek, způsobí nám trvalou radost. Získáme si požehnání Boží i přízeň lidí. Tak ujistil svatý Jan Bosco své první misionáře, když je posílal do Patagonie: »Mějte zvláštní péči o nemocné, o děti, o starce, o chudé, a získáte si požehnání Boží a přízeň lidí.«

2. **Aby návštěva byla milá.** — Návštěvy mají být krátké, ale zato častější. Zvláště při návštěvách osob ženských, zejména mladších, kněz má přihlížeti k tomu, aby byly co možno krátké, by jeho pověst, nebo jeho ctnost nepřišla do nebezpečí. Zachovat klidný, mírně veselý výraz. Vstoupit se zbožným pozdravem. Jevit zájem o stav nemocného, nechat ho vypovídat. Potom říci něco povznášejícího, neboť to od kněze nemocný očekává a za to mu bude také vděčen. Krátký, poučný příběh, zvláště ze života svatých, nebo stručnou aplikaci vhodného výroku z Písma svatého, nebo přirovnání, jež si nemocný sám může dále rozvésti — přijme nemocný velmi rád a bude se ještě dlouho obírat v duchu tím, co mu kněz vložil do srdce. Tu a tam prohodit i něco veselého.

3. **K čemu povzbudit?** — Dodati nemocnému mysl i důvěru. Povzbudit je, aby hledali útěchu v rozjímání o utrpení Páně. Poučit je, jak mají rozjímat (kdo trpěl, co, proč, jak trpěl...) a jak mají na sebe obracet pravdy z těchto tajemství čerpané. Poukázat na to, že nemoc duši očišťuje a přibližuje k Bohu. Že je tu příležitost k zásluhám jako málokdy za zdravých dnů. — Nabádat, aby hledali útěchu v modlitbě a častém spojení s Bohem střelnými modlitbami: *Tristatur aliquis vestrum? Oret!* (Jak. 5, 13.) Nemocnému způsobí radost, když mu při rozloučení udělí kněžské požehnání a přislíbí memento při mši svaté.

4. **Pramen útěchy: obcování svatých.** — Nemocní těžce nesou, že nemohou do kostela. Poukázat na útěchu, jíž se jim dostává obcováním svatých.

a) Jak blízko jsou s vatí ubohému nemocnému. On je může po řadě svolávat k sobě a oni tu bdí i v hodinách nočních u jeho lože, pokud jich potřebuje. Především je tu P. Maria, **UZDRAVENÍ NEMOCNÝCH**, velebná to milosrdná sestra, jež jako matka je ochotna státi ve dne v noci u bolestného lůžka nemocného, jen když se k ní obrací se srdcem plným lásky a důvěry. — Hodně často se má nemocným připomínati, aby měli stále na mysli krásná slova modlitby **SALVE REGINA**: »Obrať k nám své milosrdné oči« a byli přesvědčeni, že se jim nemůže státi nic zlého, když stojí pod ochranou tak milosrdných očí Bohorodičky.

b) Kromě toho má kněz upozorniti nemocné, jak velice mohou býti svým utrpením nápomocni věřícím na zemi, ubohým

hříšníkům i celé Církvi, ale také, jak mohou míti účast na nejsvětější Oběti a na modlitbách Církve.

c) Zcela zvláštním způsobem mohou poskytnouti duším v očištění útěchy, úlevy a vysvobození. Tyto zase svou ustavičnou modlitbou jim mohou vyprositi milost nepřekonatelné trpělivosti a oné lásky k utrpení, jež je zvláště domovem v očištění.

5. **Pomáhat i hmotně.** — Nemůže-li sám, pomůže Charita. Tímto způsobem se mnohdy získá celá rodina, zvláště vlažná. — Zřejmý důkaz v evangeliu o uzdravení syna královského úředníka: *Et credidit ipse et domus eius tota.* (Jan 4, 53.)

6. **U lůžka umírajících.** — Církev svatá zavazuje faráře k této povinnosti kánonem 648 § 1: »*Sedula cura et effusa caritate debet parochus aegrotos in sua paroecia, maxime vero mortis proximos, adiuvere, eos sollicitè sacramentis reficiendo eorumque animas Deo commendando.*« (Pozor při agonii, aby stálým mluvením a modlením se nemocnému nezprotivil a na smrt vysíleného umírajícího nepřivedl na pokraj zoufalství.) — Když nemocný skoná, je dobře připomenouti okolostojícím několika slovy, co praví bl. Tomáš Kemp.: »Viděl-lis někdy někoho umírat, uvažuj, že i ty touž cestou půjdeš.« (I. 23.) Takové slovo při pohledu na člověka právě zesnulého může učiniti veliký dojem. Ale dlouhé kázání by tento dojem setřelo.

7. **»Jakou měrou měříte...«** — Nezapomínat na nemocné **k n ě z e !** Nemyslete si, že by snad kněz nepotřeboval této útěchy. I on potřebuje povzbuzení, a bude vám vděčný za každé bratrské slovo. Jako lékař potřebuje lékaře, je-li nemocen — tak potřebuje i kněz v nemoci zbožného kněžského povzbuzení. Vysilující nemoc ochromuje i jeho ducha i srdce. Také kněz se musí připravit na nemoc a na smrt. A dosáhne jistě dobré smrti, zasvětili se obětavé službě nemocných a umírajících. Na to ať si vzpomene, když mu tu a tam tato služba připadá těžkou. Neboť žádná námaha není příliš těžkou, zjedná-li nám **b l a ž e n o u** smrt.

Svatí budtež!

J. KUNOV

2. Proč jest málo svatých kněží?

Snad jest jich více, než lidské oko vidí. Stává se, že svatá duše má z dopuštění Božího některou nepříjemnou vlastnost, jež na venek zastírá skutečnou svatost. Tuto clonu sežehne teprve smrt a očistec.

Jeden důvod, proč jest málo svatých kněží, nezbadatelný, tají se v závratných výšinách a nevystihlých hlubinách Prozřetelnosti božské. Boží plány s úžasem uvidíme až v nebi.

Známější důvod jest, že se asi málo modlíme o svaté kněze nebo prosíme nenáležitě. Redemptorista P. Karel Klemens umiňoval si vždy na Nový rok: »Letos chci na Pánu Bohu vyprositi hodného čekatele pro náš řád.« A denně se pilně na ten úmysl

modlil. Býval až nápadně vyslyšen. Svatý kněz jest pro osadu tak vzácným darem Božím, že se sluší modlitbou a řadou jiných dobrých skutků si jej zasloužiti.

Obvyklé příčiny jsou i tyto: Málo křesťanské výchovy v rodině. Kde manželství začalo hříchem a hanobí se po léta těžkými hříchy, tam asi nezaseje Bůh zrníčko zdárného povolání kněžského. Kde v rodině chybí ranní, večerní a stolní modlitba, tam syn nesměruje k svatému kněžství. Dále styk se špatnými přáteli ve škole, společnosti, kasárnách otravuje a spaluje jemnou rostlinku nevinnosti a svatosti, což se málokdy napraví. Později v kněžském semináři nemůže se s každým státi zázrak. Leckdo jedná neupřímně, vypočítavě, leckdo zůstane povrchním. Představení a spirituál i zpovědníci by měli pracovati zcela jednotně. Kdysi se vypravovaly zvláštní okolnosti při vysvěcení v Pánu zesnulého známého kněze, též odpadlého později Svozila, zvláště pak Hofera, jenž se podpisoval Rectus. Svatý Alfons, takový velikán v životě duchovním, napsal, že zpovědník nesmí dáti rozhřešení bohoslovcí, který chce přijmouti vyšší svěcení, ač trpí hříšným návykem. Taková absolve by byla cooperatio ad indignam susceptionem Ordinis. Svěcení na kněze předpokládá ctnost všestranně osvědčenou a upevněnou. Tuze mírný zpovědník pouští krvácející mladistvé invalidy do strašné bitvy života kněžského. Kdo by chtěl míti v této věci zcela jasno, tomu doporučuji: Encyklika Pia XI. o kněžství 1935. Sacerdos alter Christus od kard. Jorio. Zvláště pak Ter Haar, Casus conscientiae de vitiis, kde na str. 110—125 píše De candidato sacerdotii. Kéž by se uvedených norem dbalo! Kéž by se alespoň zákoníku církevnímu (Codex a příslušné Canones) vyhovělo přesně! V těchto spisech jest odpověď, proč je málo kněží svatých.

Po vysvěcení bývá osidlem pro kněze i nemírná a neuspořádaná činnost vnější. Nejprve jest usilovně dbáti o vlastní život svatý, potom teprve z přebytku možno zdárně poskytovat jiným. Osidlem bývá i samota, špatně chápaná. I kněz musí se dáti vésti duchovním vůdcem. Zkázu chystá i špatná společnost, zvláště je-li nablízku spolubratr lehkomyšlný aneb již i nešlechtný.

Hlavní však příčinou jest, že kněz nechce býti svatým. Lehkomyšlnost u mladších, lenivá pohodlnost u starších. Nechce se; jeť svaté kněžství nepohodlné. Pohodlnější jest požitkářství, světská sláva, zábava atd. Nechce se; je to fádní. Těkavá změna více zajímá. Nechce se užívat prostředků k duchovnímu životu. A při nedbalém užívání se řekne: Ono to i tak nic nepomůže. Ovšem, »t a k« to nepomůže. Potom již se nechce ani věřit. Bázeň Boží vyvětrá. Mnoho vysvěcených, ale málo, málo svatých kněží.

Netřeba zde rozváděti, že tělo, svět a ďábel uzavřeli nejužší dohodu na ničení svatých kněží. Jim ovšem čelí všemocný Syn Boží. Kdo zvítězí? »Nebojte se, já jsem přemohl svět.« Bratři kněží, vzhůru pod prapor Kristův! Sancti estote!

Péče o děti vystupující ze školy

Ve většině našich farností velké procento mládeže, zvláště mužské, od doby školní až do svatby nechodí ke sv. svátostem. To znamená: nežije v milosti posvěcující. A to v době, kdy nejvíce potřebují síly Spasitele svátostného, aby si zachovali poklad víry a sv. čistoty! Pierre L'Ermite praví: »Stav osady posuzují podle dvou známek: 1. Kdo získal mládež po vyjití ze školy. 2. Kolik mužů míváte v neděli na mši svaté a u velikonoční svaté zpovědi. Ostatní plyne již z tohoto dvojího.« Zamysleme se nad svými ovečkami!

Jak odpomoci? Na prvním místě intenzivní pastorační školní práce dětí, které musíme vychováti k tomu, aby i bez školního dozoru a bez nucení **samostatně** konaly své náboženské povinnosti.

Avšak i při nejlepší metodě vyučovací je třeba, aby dítě při tak nebezpečném přechodu z kázně školní do volnosti života bylo zvláštním způsobem připraveno.

Na různých místech se konají uzavřená cvičení pro děti opouštějící školu. To je jistě nejlepší způsob.

Tam, kde není možno provést taková cvičení, konejte aspoň otevřená duchovní cvičení asi týden s dvěma promluvami denně: jednu po ranní mši svaté, druhou po odpoledním vyučování.

Kdy se mají konati tato cvičení? — Nejvhodnější dobou je druhá polovice června. Ne příliš pozdě, kdy se už vydávají vysvědčení a děti se již rozcházejí.

Příprava Modliti se za děti, vyzvati též děti k modlitbě na ten úmysl, pak nemocné, rodiče, aby pomáhali. Rodičům zdůrazníme s kazatelny, jak důležitý je tento mezník, toto období v životě dítěte a jak na něm závisí časné i věčné blaho.

Kde konati cvičení? — Je-li dětí mnoho, pak v kostele. Je-li jich málo a kostel veliký, někde v kapli, v sálu na faře, v místnosti, kterou pěkně ozdobíme, aby nálada byla slavnostní.

Kdo má konati tato cvičení? — Kněz, který zná duši dětskou, který dovede děti nadchnouti. Není radno, aby kázal ten, kdo děti učí. Snad se mohou sousední katecheti vyměnit. Pro generální zpověď je bezpodmínečně třeba pozvati cizího zpovědníka.

O metodě kázání zde nepíší. Exerciční dům ve Frýdku vydal knížku od Straetera, *Péče o děti vystupující ze školy*. Tam zájemci najdou podrobnější návod.

Také mohou posloužiti myšlenky z dětských misí, které jsem dal hektografovati. (Zašle Exerciční dům, Frýdek, pokud zásoba stačí.)

Dobré myšlenky najde kazatel v knize: Dr. Tomáš Čeněk »Dětským duším«. Promluvy pro katolické dětské besídky, vydání 2., 1935. 189 str. (Vyšehrad.) Při zakončení je dobře dáti dětem nějakou památku. Brožurky »Do života«, bohužel, do konce tohoto

měsíce nevyjdou. Asi také nebude možno za tak krátkou dobu vytisknouti tříbarevné obrázky pro děti vystupující ze školy. Kropáč a Kuchařský, Praha I., vydal obrázek sv. Václava a bl. Anežky.

Ještě několik slov o práci po cvičeních. Doporučme dětem vykonati devět prvních pátků ke cti Božského Srdce Páně. Kdo nemůže v pátek, ať přijde v neděli. Ale důrazně jim to vložme na srdce. Dejme jim obrázek, na nějž si mohou zapsati, kdy byly u svatého přijímání, což jim může kněz potvrditi. Při tom nenápadně kontrolujeme, které děti chybí, a po nich budeme slídit jako lovecký pes (sv. Petr Canisius vzal si tuto nadávku jako čestné jméno) a budeme je hledati se srdcem dobrého pastýře. Další jejich pastorece je již jiná kapitola, ke které nám slíbili z praxe příspěvky někteří spolubratři.

Obnovíme „Posla Pravdy?“

Odpovídám celým srdcem: Ano. Když před 5 lety byl německou »Geheime Staatspolizei« zakázán, rozesílalo se těchto letáčků každý týden přes 150.000. To je za rok 7,800.000. I když náš spolubratr-pesimista má pravdu, že většinou tento potištěný papír byl použit k jiným účelům, přece víme z mnohých dopisů, že nejedno zrníčko padlo na úrodnou půdu a přineslo ovoce stonásobné.

A byly by tyto letáčky přinesly ještě více ovoce, kdyby byly šířeny tak, jak to jejich úkol vyžaduje. »Posel Pravdy« má býti kázáním pro ty, kteří do kostela nechodí. Proto nestačí objednat určitý počet letáčků a rozdati věřícím v kostele. Je třeba stále a stále upozorňovati, že je to prostředek k apoštolátu, ke Katol. akci, že si to věřící mají přečísti, ale pak dátí těm, kteří do kostela nechodí, buď v rodině, neb sousedům, neb známým.

Právě pro tyto mrtvé duše je jedna věc důležitá, kterou duchovní správce většinou zanedbávali. Na konci každého letáčku je vytisknuto »okénko« velikosti 3×8 cm. Tam se má narazítkovati, kdy jsou bohoslužby a kdy se zpovídá ve vašem kostele. Zde vzorek:

V kostele svatého Václava (starý kostel)
v Mor. Ostravě jsou:
V neděle a svátky:
Mše svaté: o ½6., 6., 7., 8., 9. a o 10. hodině.
Kazání: o ½7. a ½9. hod. ráno a o 6. hod. več.
Ve všední dny: mše sv. o ½6., 6., 7. a ½9. hod.
Každý večer: o ½6. (v sobotu o ½7. hod.)
svaté požehnání.
Zpovídá se denně ráno od ½6.—9., večer
od 5.—½7. hodiny.

Zdá se to býti maličkost. Ale právě pro získání vlažných je tato maličkost velice důležitá. Musí to vždy znovu a znovu bít do očí, až jednou přijde hodina milosti. Podívejte se, jak různé sekty opatřují každý svůj letáček razítkem, kde oznamují svoje

biblické hodiny a pobožnosti. Je to pěkná příležitost pro Katolickou akci dětí: orazítkovati letáčky, ale pěkně pečlivě, aby to bylo dobře čitelné. Při tom se modliti za ty hříšníky, kterým letáček přijde do rukou. Snad za ně i obětovati svaté přijímání, neb mši svatou ve všední den, neb přinést malou oběť.

Text razítka můžete občas změnit, na př. v době velikonoční:

Církevní příkázání zní: Aspoň jednou do roka se zpovídati a v době velikonoční Tělo Páně přijmouti. — Ve farním kostele se zpovídá denně od do hod., v neděle a svátky od do hodin. Přicházejte ve všední den, aby heděle byly volné pro dělníky.

Jen systematická a vytrvalá práce vede k cíli.

Naše vzory

MARIA DOMINIK PEYRAMALE, později farář lurdský, pomáhal, jak mohl, že až na sebe zapomínal. Při tom se řídil zásadou: »Ať neví levice, co činí pravice.« Jednou daroval mu otec, buď k svátku nebo k Novému roku, 200 franků. Večer téhož dne zaklepal u něho chudý maloobchodník, vdovec, otec četné rodiny a svěřil se mu, že je v náramných nesnázích peněžních. Dobrý kněz těšil ho, aby nezoufal, že Pán Bůh nikoho neopustí. Pak pravil:

»Klekněte tady a proste Pána Boha, aby nám dal nějaké dobré vnuknutí.«

Toto vnuknutí D. Peyramale již měl.

»Znám někoho«, pravil pak, »kdo právě dnes obdržel takový obnos, jaký potřebujete. Počkejte na okamžik.«

Na to odešel P. Dominik z pokoje, a kupec slyšel ho sestupovati k bytu farářovu.

»Již vím, odkud ty peníze«, myslil si kupec.

Zatím vikář, přišed k faráři, o penězích se ani nezmínil. Ptal se jenom, kdy bude zítra mše svatá, a pak mluvil o docela všedních věcech.

Po chvíli vyšel z pokoje, vyňal z náprsní kapsy dvě stě franků a se zářícím obličejem vstoupil do světnice.

»Vaše záležitost je vyřízena«, pravil, »zde máte potřebný obnos. Dárce nechce býti jmenován.«

»Není ovšem třeba ho jmenovati,

ale snadno ho můžeme uhodnouti«, pravil obchodník, pln radosti, velice dojat a v omyl uveden cestou P. Dominíka k faráři.

»Ó, jak dobré srdce má ten pan farář!«

P. Dominik nechal obchodníka při této domněnce.

Zatím obchodník šťastně záležitosti své urovnal a asi po třech měsících objevil se opět na faře. P. Dominik nebyl doma, šel tedy za farářem.

»Důstojný pane«, pravil, »musím vám poděkovat za svou záchranu.«

»Jak to?« ptal se farář, pln úžasu.

»No těmi dvěma sty franky, které jste mi ráčil dáti a které nyní přináším.«

»Jakých dvě stě franků?« ptal se farář ještě s větším úžasem.

»Nemůžete se přetvařovati, důstojný pane«, opakuje obchodník se slzami v očích. »Já vím všechno.«

»Jak všechno a co všechno?«, ptal se farář dále.

Úžaslý jeho obličej vykládal si obchodník za nastrojený, jakoby se nechtěl k tomu znáti, že ony peníze daroval.

»Ó, neračte si mysliti, důstojný pane, že by vás P. Peyramale vyzradil; ale já jsem tehda dobře tomu rozuměl; ba viděl jsem, že P. Peyramale přišel s těmi penězi z vašeho pokoje.«

Při vyslovení jména vikářova bylo faráři hned všechno jasným.

»Ach, ano, P. Peyramale je toho

schopen«, pravil sám u sebe farář.

Jednoho parného odpoledne vracel se pěšky P. Peyramale z Tarb do Vi-cu. Silnice byla prázdná. Na kraji u cesty ve stínu vysokého jilmu ležel starý žebrák a spal, maje pod hlavou tlumok. Vedle něho ležely boty, velice málo již botům podobné. P. Peyramale poznal tohoto žebráka. Byl to bývalý vinař, jenž se poctivě živil, ale nemocí upadl do veliké bídy. Tak se stalo, že na stará kolena, nejša schopen práce, musil choditi žebrotou.

Stařec tvrdě spal, když u něho stanul vikář. Chvilí ho pozoroval a ihned pojal zvláštní úmysl. Vyzul své boty a zaměnil je za škrápy žebrákovy a rychle odešel.

Starý žebrák, procitnuv, nechtěl ani svým očím věriti, že má nové boty. »Sám Pán Bůh mi je poslal«, pravil radostně. Na to se obouval. Jednu botu obul docela dobře, jakoby byla na jeho nohu ušita. Obouval druhou, ale jaksi to nešlo. Byla mu krátká. Palec nohy na něco narazil a přece byly obě boty stejně dlouhé.

»Co to?« řekl si a sáhl rukou dovnitř. Co tam bylo. Byl to kapesník a v něm zabaleny peníze.

Když se o tom roznesla pověst po celém kraji, nikdo nepochyboval, že to učinil P. Peyramale, ač tento i vyšitá písmena s kapesníku utrl, aby nebyl vyzrazen.

(Kolísek, Lurdy str. 218, 219.)

Pro srdce kněžské

POUČENÍ. Krátce po své primici přišel Don Bosco do svého rodiště a zastupoval tam nějakou dobu kaplana. Jednoho dne měl míti v sousední farnosti slavnostní kázání, a tu (nám lidem k potěšení a povzbuzení) projevil světec malou lidskou slabost. Žádný učenec s nebe nespádl; i mistři v ctnostném životě musí prodělat svou učňovskou a tovaryšskou dobu. Don Bosco chtěl ve svém kázání nejen hlásati slovo Boží, nýbrž chtěl také trochu vyniknouti krásou přednesu a ukázati, že jest učený, aby ho lidé chválili. Pán Bůh však nepotřebuje nikoho, ani toho nejchytřejšího a nejzdatnějšího a mladý kazatel měl se o tom přesvědčiti. Aby ušetřil času, uhněl na koni do Lavriana. Při tom se mu stala nehoda. Nesrazil se s autem, ale několik vyplašených vrabců, sedících na kraji cesty, poplašilo koně. Kůň vyhodil jezdce ze sedla a tento upadl střemhlav na hromadu šterku a zůstal ležet v bezvědomí. Dobří lidé z Lavriana čekali marně na slavnostního kazatele. Don Bosco později řekl: »Po tomto poučení rozhodl jsem se pevně, že budu kázati jediné k větší slávě Boží a nechci při tom nijak vyniknouti.«

Za svatým knězem

(Překlad z »Magnitudo« anonym 1876; J. Kunov.)

Zatlačte mu oči shaslé,
v pokoji by sladce spal!
Kříž mu vložte v spjaté dlaně
s růžencem, jež zulíbal!
Na srdce ať klenot tisknou
ruce v posled skřížené!
Věncem immortelek viňte
kolem hlavy studené!
Údy těla zesnulého
přiodějte v alby bělé,
aby v rouše sněhobílém
v říši světla přístup měl!
Jemu bílá barva sluší,
uměl beze skvrny žít,
čistou zachoval si duši
jako třpytné hvězdy svit.
Poutníková bedra spněte
posvěceným cingulem,
neboť na cestu se vydal
za dalekým za cílem!
Jeho údy olej ztužil
na pouť svatou, nejdelší.
V Hostii se k němu družil
průvodce všech nejlepších.
Ruku zdobte manipulem
Doba potu minula,
slza též se nezaleskne,
jež se z oka řinula;
manipul jen v odznak bude,
že již dílo dokonal
Bohem sobě uložené,
kdy pot, slzy proléval.

K Bohu vůni kadidlovou
z čisté ruky vysílal,
oděn ctností vytrvalou
denně obět pozvedal:
pročto na šíj vložte štůlu,
v ornátě ať zazáří,
abý důstojně již vkročil
k nadhvězdnému oltáři!
Světla rozžihajte vůkol,
noc ať se mu změní v den;
neboť k světlu víry znal se,
světlem věčným odměněn!
K alich nad rakví ať září,
jehož denně okusil,
následoval v bolu Mistra,
jenž jej v Gethsemaně pil.

Triumfální průvod strojte
bojovníku Kristovu,
svatý kříž za pomník vztyčte
jemu čerstvém na rovu!
Ustaňte však smutné hrany,
ztiš se nářek, pláč a žel!
Neumřelť on, žije dále,
jen si pro odměnu šel!
Položte tu schránu tlící
v svaté pole, ale tak
aby ovce dřímající
blažen čítal jeho zrak!
Aby v den, kdy z mrtvých vstane,
všechny kolem sebe zřel,
všechny přived' v ovčín Páně,
by mu nikdo nechyběl!

Pracovna

POKUŠENÍ KNĚZE SKALÁKA.

»Tak na co ti faráři vlastně jsou? Člověk sem jde jednou za čas, když potřebuje papíry, a on mi to nenapíše«. To a další příval hrubostí slyšel farář Skalák až do svého pokoje, kde ležel zalit potem a rozpálen horečkou. To jeho sestra nechtěla vpustiti kohosi, když bratr byl nemocen. Vstal rychle, zavolal, že přijde za chvíli. Šel do chladné kanceláře, kde dlouho hledal, protože žadatel téměř nic nevěděl. Jeho jediná odpověď byla: »Musí to tady být«. Nemoc, chlad a hrubé jednání nezůstaly bez vlivu ani na faráře, ale přemáhal se, aby nic ostrého hrubiánovi neřekl. »Nesmím ho vyhodit, jak by se mu již dávno stalo na jiném úřadě, kdyby přišel mimo úřední hodiny a takhle si počínal. A potom je můj farník, třebaže špatný.« Tak a podobně si v duchu říkal, dokud nevyřídil vše.

A tohle dodalo. Delší dobu byl dříve tak silný farář upoután na lože. Nemohl ani do kanceláře, tím méně do kostela. Když tak ležel sklíčen nemocí, myšlenky se nezastavily. A jako v nemoci obvykle, nebyly právě veselé. Všecka trpkost a bolesti, co jich dosud na své farnosti za tři léta zažil, jako by se najednou vrátily.

»Tak se podívej, ty pošetilče, jak se ti odměňují tvoje ovečky za to, že jsi odmítl lepší místa a zůstal zde. Nemáš tu ani skvělých příjmů, jsi odříznut od světa, nemáš času ani na četbu milé knihy, nemáš radosti z vý-

sledků práce. Což jsi neobtěžoval dosti, když jsi se stal knězem? Jak se mají tvoji spolužáci, kteří studovali s horším prospěchem než ty! Plat mají lepší, život pohodlnější. Někteří hned po maturitě brali plat, ty jsi ještě pět let studoval v semináři. Jeden z nich je učitelem. Ty máš tolik hodin jako on. On si po vyučování odpočine, ty vlastně nemáš nikdy prázdnin ani dovolené. Jiní jdou do zaměstnání nejdříve v osm, ty již musíš mít v tu dobu odslouženu mši sv. Jiní jdou večer do zábavy, ty teprve se modlíš to, na co nezbylo ve dne času. Tvůj přítel lékař je sice volán k nemocnému také jako ty v každou dobu. Ale jemu za to musí platiti, proto ho zbytečně neobtěžují. Tebe volají však vždycky až v poslední chvíli, jako schválně. On jezdí povařem, ty musíš pěšky, ty musíš býti rád, že tě vůbec zavolají. Když někdy přijdeš sám, někde ani nejsou spokojeni. Vybral sis povolání těžké již samo o sobě, neztěžuj si je ještě takovou farou, jako je tahle!

A vidíš, co jsi zde již udělal! Kde máš výsledky? Kázal jsi, dlouho ses na kázání vždy připravoval. Přišlo jich málo, chodili pozdě. Kostel jsi hleděl vyzdobiti, nebýval přece skoro nikdy plný. Do hospody chodili v zástupech, za tmy, v mrazu, v dýmu tam sedali, peníze je to stálo, nevyšpali se. Pro Boží službu neměli obětavosti. Děti zdály se hodné, ale domov kazil tvou práci. A pokazí ji docela, až přestaneš děti učit. Tohle

je prokleté místo, zde je práce marná. Jdi na místo pohodlnější, šetři se, nebo zemřeš brzy. Anebo, co je ještě horší, musíš předčasně do penze, jak a z čeho budeš živ?» Zdálo se, že již pokušitel vítězí. Skoro již se rozhodoval farář Skalák, že opustí místo, kam byl poslán, že uzná marnost práce na vlašné a nevděčné farnosti. Pohlédl na obraz ve svém pokoji, kde byl znázorněn Kristus Pán na hoře Olivové. Zdálo se mu, že nyní rozumí, proč tehdy krvavý pot vyrazil na těle Spasitelově, když ve své vševědoucnosti viděl, co se mu dostane za jeho lásku a oběť.

Ale on se tehdy modlil, třebaže byl Synem Božím! Nerozhoduj se, dokud se nepomodlíš! Tak jako by sám Anděl Strážce napomínal. A tak Skalák zakolísal, ale neprohrál. Modlil se božestný růženec za své zatvrzelé farníky. Obětoval za ně všechny zklamání a dosavadní práce. A tu se mu zdálo, že také jemu, jako kdysi Spasiteli v Getsemane, ukazuje se anděl, aby ho potěšil.

»Je pravda, že sis vybral povolání těžké. Nedostává se ti odměny na světě, naopak tě stihá více než jiné. Ale jak dlouho to bude trvati? Víš přece, že já sám budu tvou odměnou. Vzal jsi na sebe břímě, ale já je nesu s tebou. Každého dne jsem tě sílil svým Tělem při mši sv. Čím méně výsledků na světě, tím větší tvoje radost. Nemusíš závidět jiným jejich štěstí. Také oni mají nesnáze, ale mnozí z nich nevědí, kde hledati pomoci. Zábavy se jim zprotivily. Mají se dobře, ale chtějí ještě více. Žijí jen pro sebe, nekonají pro jiné skoro ničeho. A přece nejsou spokojeni. Ty pracuješ ne pro sebe, nýbrž pro Krista. I kdybys celý život pracoval marně, dostaneš svou mzdu. A konečně pracuješ opravdu marně? Pokušitel ukazoval jen to zlé, co je na tvé farnosti. Učinil to černější, nežli to je. Podívej se, že i na tvé farnosti jsou duše dobré. A ty mají větší cenu než jinde, protože jsou dobrými i přes ten špatný příklad, který vidí. Ostatně nevíš, kam zapadla ta zrníčka slova Božího, která ty rozséváš. Některá přinesou užitek třebaš až po tvé

smrti. Spasitel působil také tři léta, byl světější, zázraky konal — a co mu nakonec udělali? Zdálo se, že je vše marné! A dnes, jak podivuhodně se šíří jeho církev! Je třeba, aby se ukázalo, že to není dílo lidí, že to není tvoje dílo, ale práce pro Boha a jeho království. Což jsi neměl také radosti i v této pustině? Vzpomeň jen, jak chodí do kostela i děti z rodin vlašných. Přišli do kostela ti, kteří již dlouho nebyli. Musíš nemocné skoro prositi, aby se dali zaopatřiti. Jakou však jsi měl vždy radost, když jsi duši takřka peklu vyrval! Pokřtil jsi děti, které brzy zemřely, vidíš tedy, že jsi přece již mnohým do nebe pomáhal. A milost je mocná, dokud nezemřeli nekajícně ti tvoji nevěřící, je stále pro ně otevřen poklad Božího milosrdenství a odpuštění.

A ostatně, kdo tě to činí nespokojeným? Čí hlas to mohl býti? Nikoho jiného, leč toho, který se i samotného Spasitele opovážil pokoušeti! Kdybys zde byl marně, kdyby měl jisté ty duše, proč by tě odtud vyháněl?»

Faráři Skalákovi bylo, jako by se znovu narodil. »Otče, ne jak já chci, nýbrž Tvá vůle se staň! Nezradím tebe, neopustím místo, které jsi mi vykázal. Budu pracovati, výsledek Tobě ponechám. Ať třeba já nemám radosti, jen když nezahynou duše, pro které já mám pracovati, které jako pastýř duchovní a tvůj zástupce mám přivést do tvého ovčína.«

Pokušení překonáno. Až se uzdraví Skalák, potáhne zase pluh Páně, bude orati to pole kamenité a neúrodné. A má radost, že to může činiti, že může býti dělníkem nebeského hospodáře. Kdyby byl nyní po maturitě a měl znovu voliti své povolání, kdyby při tom předvídal vše, co již zkusil, zase by se rozhodl pro kněžství. Snad alespoň po jeho smrti poznají farníci, že to s nimi myslel dobře, že pracoval a žil jen Bohu a jim.

(Z farního věstníku, Jince.)

Drobnosti

ZVONY SE VRÁTÍ. Podle různých zpráv naše zvony nebyly zničeny, nýbrž leží na různých místech uskladněny (v Praze, Hamburku a jinde) a budou kostelům vráceny. — Použijme této příležitosti, abychom dojemnou slavností při návratu zvonů prohloubili vědomí křesťanské. Ať nezní naše zvony hluchým uším, ať rozechvějí všechny struny srdce! Dá-li Pán Bůh, vydáme kázání o zvonech. Zná-li někdo z dpp. spolubratrů nějaký sbor, který by se hodil, neb nějakou recitaci, ať nám to laskavě oznámí. —

ÚVAHA PO POHŘBU SPOLUBRATRA.

1. Na kněžský pohřeb nutno vzít **AGENDU**. Jeden ze spolubratrů: »Agenda diecéšní platí i pro kněžské pohřby. Tyto by měly být vzorem, jak obřady vykonávat, ať česky či latinsky. Tedy nic nevynechávat! A jak žalmy, tak zvláště antifony zpívat správně a čistě! Proto zorganizovat a nachystat vše pro případný kněžský pohřeb! Nedo-

kázali bychom zazpívat při tom i čtyřhlase »MISERERE«?

2. Především: a) na kněžský pohřeb se sejdem z různých končin. — b) mnozí jsme se dlouhou dobu neviděli. — c) čas na pohřbu máme mnozí na puntík vypočítán. Odtud asi prýští naše mluvení v průvodech. Fotografický aparát je při tom nebezpečný! Nemilá konfrontace! Poznejme se: může to být scandalum populo (populus recitat devote Rosarium et nos...) Jeden kněz učinil jednou rozhodnutí: »...dál jsem si do testamentu, aby kněží, kteří by se chtěli v průvodě bavit, nechodili mně na pohřeb...« Zpytujeme se všichni...

3. Konečně. Na úmrtním parte by měl být přesný program pohřbu: kdy hodinky, která část — upozornění, aby si kněží vzali agendu. To-li z myšlenek Vašich, carissimi...

Škoda, kdyby z nějakých ohledů Vaše myšlenky zapadly! (Z Věstníku děkanátu strážnického II, 2.)

Hovorna

PESIMISTA NÁM PÍŠE:

Milý confrater poslal nám dopis, z něhož otiskujeme:

...Za třetí: Perditio ex te, Israel! Tak zvaní katolíci, jejich duchovní, jejich řeholníci namnoze plnou parou pracují, aby si zasloužili vyhlazení, zničení. Pro toto tvrzení mám řadu dokladů, jež i Vy jistě chvílemi zahlédnete, ale nezaúčtujete, protože kráčíte spěšně svou cestou. Čili: Nejprve jest nám potřebí svatých vychovatelů dorostu. Novic, klerik, bohoslovec svatý, bude svatě pastorem stáde svěřené, i kdyby neměl k tomu vůbec zevního návodu, tištěných pomůcek. Pán Bůh bude jím působiti, jako činil svatým Janem Vianneyem, Boskem atd. Ale

spustlý stav duchovní a řeholní nezabrdí rychlíku společnosti na sva-hu pekelném. Sapienti sat! Organizu-jte mezi řádovými Sestrami a za-chovalými katolíky aspoštolát modlitby a péče o s v a t é kněze a řehol-níky. Mnoho jest povolanych, ale málo vyvolených; mnoho jest pokřtě-ných, ale málo křesťanů; mnoho jest ordinovaných, ale málo kněží; mnoho jest professů, ale málo řeholníků. A když jsem to řekl strážcům na Sionu, pokrčili rameny, že prý už to jinak nejde, místo aby řekli: Nechce se nám opustit post fornacem bonam pacem.

Napsal jsem občas zajímavé maličkosti. A přesvědčil jsem se, že nepatrné procento čte svůj list a ještě menší procento rozumí psanému, ač

to mají po lopatě. Spousty Vašich rozeslaných papírů slouží místy na otření břitvy. Váš názor jest: Ono přece se něco čte a uvázne. Můj názor jest: Živé slovo svatého kněze v malém kroužku kostelních návštěvníků jest semenem slova Božího.«

ODPOVÍDÁME: Drahy spolubratře, zaplať Pán Bůh za Váš dopis. V mnohém máte pravdu. I my jsme přesvědčeni, že jenom s v a t í kněží obnoví svět. Proto naše p r v n í snaha jest: posvěcení kněží. I v tom máte pravdu, že je třeba se modlití a mnoho se modlití, aby nám Pán Bůh dal svaté kněze. Proto vyzýváme všechny spolubratry, aby své kajícíníky, zvláště trpící, nemocné, skrupulanty a též řeholní sestry z n o v u a z n o v u povzbuzovali k modlitbám a obětem za posvěcení kněží.

Avšak je to všecko? Stačí to? — Svatá Terezie Ježíšková, kterou Vy tak ctíte, napsala: »Chceme-li dosáhnouti cíle, musíme zmužile užítí k a ž d é h o p r o s t ř e d k u, který vede k cíli!« To právě je naše idea. Pokud známe vychovatele našeho kněžského dorostu, jsou to muži seriosní, a n o s v a t í. A přec u mnohého kněze vyprchá první nadšení, sevšední svatost, svět je zlý a ďábel nespí. Proto chceme se snažit s pomocí Boží z n o v u a z n o v u nadchnouti k horlivosti, upozorňovat na úskalí, pomáhati v nesnázích.

Víme, že mezi kněžstvem je mnoho dobré vůle. Ta však často sama nestačí. I horlivost zajde někdy na scestí. Kolik hloupostí jsme provedli sami v pastorační! Jak bychom byli bývali vděční, kdyby nám někdo byl ukázal cestu správnou. — Zde chceme ze zkušeností starších dávatí pokyny mladším.

Vy vidíte spoustu papíru námi potíštěného, užitého k otření břitvy. Mohl bych Vám však ukázati dopisy, dokazující, že tímtež papírem byly zachráněny a posvěceny farnosti.

Včera jsem šel kolem pole. Pšenice byla zaseta příliš hustě. Ale viděl jsem hned proč. Sousedovi holubi se na poli procházeli a zobali. — Tak též i naše setba je trochu hustší, aby nesla úrodu, i když ti nebeští (neb pekelní) ptáci mnoho sezobají, i když některé zrnko nevzejde.

Svatý farář Arský zařídil ve své farnosti školu, aby jeho farníci mohli čísti životy svatých a pěstovat duchovní četbu. —

POŽÁDALI JSME nejdůst. konsistoře o zprávu, kteří kněží byli žalářováni neb jinak persekvováni a dostali jsme kladné odpovědi. Mnohé způsoby persekuce však se nejd. konsistoře ani nedoví. Na př. byl mnohý kněz udán a vyslýchán pro sabotáž, protože kázal o svěcení neděle, pokutován, protože v zasvěcený svátek měl nedělní bohoslužby a pod. Prosíme dpp. spolubratry, aby takové případy nám přímo sdělili. (Kolikrát vyslýchán a proč.)

TÁŽE SE NÁS spolubratr: »Nastoupil jsem místo kaplana. Můj šéf je milý člověk. Nic mu nelze vyčítati. Všecko je v pořádku. Avšak zásadně je proti všem novotám. Sicut erat in principio. Kdybych něco chtěl začít, dostanu se do konfliktu s ním. Neudělám-li nic, pomalu zvlažním. Co tedy mám činiti? J. K.« — Prosíme dpp. spolubratry, aby mu odpověděli.

S církevním schválením.

Tiskem Národní práce v Mor. Ostravě. - Redakce, administrace a expedice: Exerciční dům, Frýdek. Číslo účtu Poštovní spořitelny 303.183. Řídí P. Rudolf Schikora C. Ss. R. Za redakci odpovídá P. Rudolf Schikora C. Ss. R.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

19. června 1945.

Číslo 3.

Hlas arcipastýře.

(Redakce obdržela od J. E. kníže-arcibiskupa olomouc. Dr. Prečana tento dopis:)

Důstojný pane!

Mám radost, že chcete vydávati asketicko-praktický týdeník pro katolické kněžstvo. Zvláště mne těší, že kladete největší důraz na posvěcení kněží. Je pravda, i kdyby kněz sebe více pracoval, ale bez pomoci a milosti Boží, bude nadarmo pracovati. A naopak, kdyby knězi byla nemožná zevnější činnost, jedno nám nikdo nemůže vzíti: snahu se posvětit. A svatý kněz takřka vyzařuje milost Boží a posvěcuje věřící. Více duší zachráníme jedním slovem vycházejícím ze srdce svatého, než nejkrásnějším kázáním bez vnitřního posvěcení. Takový kněz by byl podle sv. Pavla: aes sonans et cymbalum tinniens.

Proto vítám všechno, co pomáhá posvěcení našich kněží, a přeji Vám, aby se dílo podařilo.

Budu se modliti, aby Vaše slova nevyzněla na prázdno, nýbrž aby přinášela ovoce stonásobné

Požehnejž Vám, Vaším spolupracovníkům, Vaším čtenářům a všem kněžím trojjediný Bůh Otec, Syn a Duch svatý.

*Dr. Leopold Prečan,
arcibiskup olomoucký.*

3. Jak si usnadnití svatost?

Začítí život z víry! „Toto je vítězství, které přemáhá svět, víra vaše“ (I. Jan 5. 4). „Spravedlivý pak můj z víry žije“ (Ž. 10. 38).

Víra učí, jak již dětem ve škole vykládáme, že bez milosti Boží nemůže člověk nic dobrého konati. O stálou milost jest stále prositi, denně, do posledního dechu.

Víra nám ukáže, že dobrá svatá zpověď musí býti častá, alespoň jednou za měsíc. Zpověď jest úkonem pokory; a „pokorným dá Pán Bůh milost“. „Víra bez skutků jest mrtvá.“ Častou sv. zpovědí ukaž, že a jak věříš v tuto svátost převzácnou! Ovšem (Mt. 3. 8, Sk. 26. 20): „Čiňte hodné ovoce pokání!“ Mnoho jest rozhřešených, ale málo polepšených.

Život duchovní, z víry, v milosti a pokorném pokání musí býti umrtvený. Rádně jest bojovati proti choutkám smyslů i proti přirozeným sklonům povahy. Obšírně o tom píše Kempenský, že nepřetržitě musíme pomáhati milosti, aby zvítězila nad přirozeností. Kde to chybí, tam se nežije kněžsky ani křesťansky.

Skutek živé víry „kat exochen — per eminentiam — po výtce“ jest hodné sloužení mše svaté. *Mysterium fidei!* O *sacrum convivium!* Zde na prvním místě platí slova breviáře: „digne, attente, devote!“ Nehodné celebrování jest úžasná fronta smrtelných hříchů. „Zlořečený, kdo dílo Boží koná klamně“ (Jer. 48. 10)! „Odsouzení sobě jí a pije“ (I. Kor. 11. 29). Vlažné a nedbalé celebrování — „Počnu tebe vyvrhovati z úst svých“ (Zj. 3. 16).

Sanctissimum, Mysterium fidei, toť zkušební kámen víry. Maličké procento katolíků věří v konsekraci plně, explicitě. Jen tak jak si in cumulo. Ostatní nevědí vlastně, co jest to Svátost Oltářní. A kněží? *Facta loquuntur*. Na sv. zpověď se ještě jakž takž připravují, i na kázání a katechesi trochu. Na mši svatou snad ani tolik ne, jako na holení. Taroky zná některý i na ruby, rubriky jen tak po kostelnicku. Kdyby Pán Ježíš na oltáři po konsekraci promluvil, užil by asi někdy prvního slova s kříže: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!“ A tak tato trhlina ve víře denně propouští oceán milosti mimo tebe. Abys sloužil mši svatou, musíš býti knězem svatým, vésti život duchovní, život z víry. „Quantum potes, tantum aude!“ Celé věčnosti by nebylo dosti na celebrování hodné Boha, na přípravu, sloužení, poděkování. Mnohdy není, kdy by uvažoval srdcem.

Svatá zpověď a nejsvětější oběť budou svědčiti, zda jsi „prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí, zda milost Boží byla v tobě“, zda jsi byl knězem podle srdce Božího, knězem svatým. Jen chťiti, vážně, vytrvale, bez omrzelosti! Ovšem ani to by neobstálo bez věrné a dětinne úcty k Matce Velekněze Ježíše. I nejlepší stavba duchovní se rozsype bez této malty. Nejčistší Pannu Marii musíš mítí denně a stále v srdci i v ústech.

Všechno dobré, tedy i nutná svatost, přichází jejíma rukama. Po-
božnost svatého růžence bývá významnou legitimací svatého
kněze. Alespoň jeden rozjímavý desátek každodenně, vroucně, jak
hodné dítě u nejlepší Matky, jako žebráček u Brány nebeské!

Doufej!

P. Ant. Dvořák, ředitel sales. ústavu v Ořechově:

Hlavní překážkou kněžského života a kněžského působení,
úhlavním nepřítelem všeho dobra a opravdového pokroku je
pesimismus.

Vidět všude jen zlo, stále bědovat a naříkat na „špatné
doby“, na „zlé lidi“ a pak resignovaně složit ruce do klína s vý-
mluvou: „Všechno je marné“ — „nedá se nic dělat“ — „musíme
to nechat všechno plavat tak, jak to plavalo dříve“, takovým na-
říkáním a resignovanou nečinností se nic nedokáže a zlo se ne-
odstraní. Kdo se na všechno dívá jenom pesimisticky, ten i všechno
bílé bude vidět jako černé.

Pesimismem v pastorači se nedostatky nenapraví.

Pesimismem v kněžském životě a v kněžském působení žád-
nou překážku neodstraníme.

Pesimismem v pastorači ničeho nedocílíme.

Jestli víc a více ustupujeme do pozadí, až konečně se ome-
zíme jenom na defenzivu, pak jistě nedocílíme žádných úspěchů
a nad zlem nezvítězíme.

Křesťanský optimismus musí stále pronikat kněze a
oživovat v něm vnitřní apoštolský život.

I kdyby se hromadilo sebevíce překážek, i kdyby kněz už
neviděl žádného východiska, má přece jednu jistotu: Dominus
auxiliator meus. (Is. 50, 9.) Bůh je se mnou a s celou svojí
Církví až do konce časů. Bůh všechny tyto těžkosti zná, Bůh to
dopustil, On dá sílu, abych mohl bojovat a také zvítězit.

Neochvějná důvěra povzbuzuje kněze k zmužilosti,
nedá mu zmalomyslnět, nýbrž poskytuje mu sílu, aby se dal od-
vážně do práce a vytrval až do konce.

Ve všech těžkostech, které se vyskytnou v pastorači, má kněz
před očima slova sv. Pavla: Proto bratři moji milí, buďte
pevní, nepohnutelní, vždycky přehorliví v díle
Páně vědouce, že práce vaše není nadarmo v Pánu.
(I. Kor. 15, 58.)

Ve svém kněžském životě a ve svém kněžském působení opa-
kuje si opravdový kněz v neochvějně důvěře s Apoštolem: Omnia
possum in eo, qui me confortat.

Kněz tedy nesmí nikdy váhat, u něho nesmí být bázlivosti, žádné
resignované NEMOHU, NEJDE TO, nýbrž ve všem s radostnou od-
vahou plní přání a rozkazy Církve a v této důvěře v Boha nedá
se zvíkat žádnými zdánlivými vnějšími neúspěchy. On ví, že Bůh

nehledí na zjevný úspěch, nýbrž jediné a pouze na dobrou vůli kněze: *Deus affectum, non effectum respicit*.

Božský Spasitel sám povzbuzoval apoštoly a v nich i všechny biskupy a kněze k této neochvějné důvěře v Boha: „Na světě budete mítí soužení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět.“ (Jan, 16, 38.) Kristus Pán kárá malomyslnost apoštolů a praví jim: „Budete-li mítí víru jako zrna hořčičné, řeknete této hoře: Přejdi od tud tamto, a přejde. A nic nebude vám nemožno.“ (Mat. 17, 19.)

Abyste apoštoly na jejich apoštolské poslání připravil, abyste je k neochvějné důvěře vychoval, abyste je v této důvěře utvrdil, vykonal Božský Spasitel tři zvláštní zázraky na moři.

1. Zázračné zahrnutí ryb. (Luk. 5, 1-11.)

Celou noc Petr pracoval, vrhal síť a nic neulovil. Tu mu praví Pán za jasného dne: „Zajeď na hlubinu a rozestřete sítě své k lovení.“ Podle svých rybářských zkušeností za takových okolností musel si Petr říci: „Marná námaha.“ Ale v pokorné důvěře poslechl na slovo svého Mistra. „K slovu tvému rozestru síť“ — a byl odměněn zázračným zahrnutím ryb.

Pokorná důvěra v pomoc Boží musí i nás naplňovat v naší pastorační práci, i kdybychom jako Petr celou noc marně pracovali, i kdybychom nepozorovali žádného úspěchu. Pán Bůh naší pokornou důvěru odmění a také požehná naší práci. Pokorná důvěra v pomoc milosti Boží totiž tajemství úspěchu.

2. Utišení bouře na moři. (Mat. 8. 23-27.)

Po celodenní námaze vstoupil Pán na lodičku a usnul. Náhle zavanul mocný náraz větru, za ním druhý, třetí. Povstala veliká bouře, takže lodička se pokrývala vlnami. A Mistr spal. Ve své úzkosti a nouzi budí apoštolé Mistra a volají: „Pane, zachovej nás, hyneme!“

Spasitel je kárá, že v této bouři neměli v něho důvěru: „Proč se bojíte, malověrní?“ A pak přikazuje větru a vlnám a nastává ticho veliké.

Bouře přicházejí jak na Církev, tak i na každého jednotlivého kněze. I kdyby se tyto vlny sebehroživěji zdvihaly, i kdyby hrozily, že nás pohltní, to nás nesmí zvíkat, Pán je s námi, on zná naši nouzi. Ten, který přikázal bouřím a vlnám, ten rozkáže bouřím a vlnám, které by ohrožovaly Církev anebo kněžský život. „Proč se bojíte, malověrní?“

3. Ježíš kráčí po jezeru. (Mat. 14, 22-23.)

Po zázračném rozmnožení chlebě vstoupil Pán na horu, aby se modlil. Apoštolům rozkázal, aby vstoupili na lodičku a přeplavili se na druhou stranu jezera Genezaretského.

Cítili se daleko od svého Mistra. Tu zdvihl se mohutný protivný vítr, takže jen stěží se plavili kupředu. Ale přece nejeli zpět. I za bouře poslouchali svého Mistra a snažili se veslovat dál. Zdánlivě je Mistr daleko od nich a nestará se o ně. A přece

s hory vidí své apoštoly, vidí, jak plní jeho vůli, modlí se za ně k Otci a pomáhá jim svou milostí.

Při svítání přichází k nim po vlnách mořských. Domnívají se, že je to strašidlo, a ze strachu křičí. Fantasma! Pán se na ně usmívá. Nolite timere, ego sum. Když Petr slyší, že je to Mistr, prosí ho: „Pane, jsi-li to, rozkaž mi, ať přijdu k Tobě po vodě.“ Jaká důvěra! Spasitel nám ukazuje, že my jen potud budeme kráčet vpřed, pokud budeme mít důvěru v pomoc Boží. Neboť, jakmile Petr, který mu spěchal po vlnách vstříc, začal pochybovat a bát se, počal tonout a volal:

„Pane, zachraň mě, neboť se topím!“ Tu chopí ho Spasitel za ruku a praví mu: „Proč jsi pochyboval, malověrný?“

Nemalomyslněme proto a nebojme se, když se nám zdá, že jsme od Boha opuštěni. I když myslíme, že Pán Bůh je daleko, on je blízko, vidí naši nouzi a nebezpečí a jestli máme dobrou vůli a plníme svoje povinnosti věrně a svědomitě, pak jistě pomůže i nám v pravém okamžiku, jako pomohl apoštolům na moři, jako zachránil Petra před utonutím.

Nolite timere! to platí i nám. „Nebojte se, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.“

Tyto zázraky na moři učinil Pán k vůli apoštolům a také k vůli nám. I kdyby nás neúspěchy sebevíce skličovaly, i kdyby prudké proticírkevní bouře zuřily, i kdyby se zdálo, že Pán jest od nás daleko, právě tehdy má být naše důvěra v Boha nejpevnější, neboť „když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejblížeší.“

Nikdy ne malověrní, nikdy nemalomyslnět, nikdy se nelekat pastoračních prací, i když jsou sebeobtížnější.

Nikdy nesmí ochromit naše síly pesimismus, neboť ten je hrobem každé radostné činnosti.

Kristus Pán dal své Církvi průvodní slovo, své příslibení: „Brány pekelné ji nepřemohou“ „Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“

(Předneseno na rekolekci ve Veselí 4. VI. 1943.)

Návěští na autostrádě.

Známý a oblíbený francouzský kněz a spisovatel Pierre l'Ermite píše, že jest jeho nejvroucnějším přáním napsati knihu vzpomínek na své spolubratry. Protože však vážně pochybuje, zda se k tomu pro nával práce dostane, uveřejňuje nyní aspoň „první kapitolu“. Vypravuje v ní o jednom ze svých důvěrných přátel.

„Malý, obtloustlý p. farář, nepřiliš inteligentního zevnějšku a bez vyhlídky, že by se jednou mohl stát kanovníkem. Ve skutečnosti měl však jasnější hlavu, než se myslelo. Mudrc každým coulem. Byl již 15 let farářem na malé osadě, v níž se se tulily útulné selské chaloupky kolem půvabného starého kostelíka. On sám bydlel v přímo klasické faře, úplně skryté v husté

zahradě. Šlo se k němu po schodech, které připomínaly staré náhrobní kameny; růžový sad, pes a kočka a dobrácká, stará hospodyně – toť byl jeho inventář. Ovšem, farář potřebuje víc. V hrudi tohoto klidného lidumíla byla duše dobyvatele a v jeho hlavě vířily nejmodernější apoštolské plány. Bylo to snad četbou anglických novin, které mu denně posílal majitel velkostatku, v nichž hlavní myšlenkou bylo: Reklama! Reklama!? Zkrátka jednoho dne uzrálo v něm rozhodnutí. Asi 800 m od jeho farnosti vede široká autostráda. S vesnickým stolařem postavil na ni ohromnou tabuli – pravý triumfální oblouk, na němž zářil veliký nápis: Každou neděli v 8 a 9 hodin tichá kratičká mše svatá! A výsledek tohoto zvláštního nápadu? Od velikonoc je kostelík hodného p. faráře plný výletníků. Otec, matka, děti vyvázli skoro ráno z pařížského pekla – beze mše svaté. To byla jediná kapka pelyňku do jejich radosti, na niž se těšili celý týden. A tu najednou uprostřed polí se jim nabízí kratičká mše svatá, aby bez porušení cestovního plánu utišili své svědomí. Půjdou? ... Rychle! ... Pojďme! ... A jdou ... a modlí se ... a štědře otvírají ruku při sbírce, aby svému svědomí zcela ulehčili. Blahopřejí p. faráři a příští neděli přicházejí opět a s nimi druzí, čím dál víc. Vždyť stále stoupá počet těch, kdo za ranních červánků utíkají z velkoměstského pekla! A pro ně musí se něco dělat, pro záchranu před skutečným peklem, tvrdí můj přítel p. farář. „A víte-li,“ dodává, „že můj kostelík začíná být malý?“ A já si myslím: což kdyby na všech našich autostrádách a silnicích byly takové tabule? Nebylo by to po prvé, že by církev vytřela ďáblůvi oči, když by postavila do služby Pána Boha to, co ďábel pro něho nevymyslíl.

Pastorace o prázdninách.

Prázdniny, kouzelné slovo i pro nás kněze! Vypřáhnout trochu z té denní úmorné práce, osvěžit se a uklidnit nervy. Vždyť toho všichni tolik potřebujeme!

Co však je s dušemi nám svěřenými? O prázdninách nastává velké stěhování národů. Města jsou vylištěna, venkov, zvláště horské farnosti, přeplněny.

1. *Pastorace dětí.* Všeobecně můžeme říci, že prázdniny jsou pro duše dětí dobou nebezpečnou. Kněz se namáhá celý rok, aby dětem vštípil křesťanskou praxí: aby několikrát do roka šly ke sv. zpovědi a ke stolu Páně, aby v neděli byly na celé mši svaté atd. O prázdninách často děti, které po celý školní rok chodily pilně na nedělní a sváteční mši sv., o kostel nezavadí. Pan katecheta jich nekontroluje, o známku nejde, známí spolužáci také nejdou a maminka k tomu mlčí. Ale stává se i v tak zv. věřících rodinách, že o prázdninách jede celá rodina v neděli někam na výlet už časně ráno, ovšem beze mše sv. a bez vážné starosti o to,

aby v místě výletu bylo možno jít na mši svatou. Mimo to hrozí nebezpečí zahálky a svedení od zlých druhů. Je třeba s kazatelnou na to upozornit zvláště rodiče.

Jinak bude pastore o prázdninách různá podle poměrů. Rozlišujeme:

a) Děti, které i o prázdninách zůstávají ve městě. b) Děti, které jdou s rodiči na venkov. c) Děti v prázdninových táborech; d) Děti, které Charita dostala do rodin. e) Děti venkovské, které zůstávají i o prázdninách u svých rodičů.

Nejubožejší jsou snad děti, které i o prázdninách musejí zůstat ve městě. Nejlépe by bylo, kdyby se buď kněz neb Charita těchto dětí ujali, jim dopřáli občas nějaké rekreace a zároveň osvěžili i jejich duše. Při nedělních bohoslužbách neopomene kněz pochválit děti, které přicházejí na mši svatou, i když nejsou školou nuceny, a povzbudí je, aby přivedly též jiné.

Děti, které jsou s rodiči na letním bytě, zachytíme spolu s rodiči. Vlídne slovo, pochvala, kde je na místě, nějaká službička mohou být prostředkem, kterým přivedeme celou rodinu do kostela a tím k živějšímu náboženskému životu.

V prázdninových táborech bude velice mnoho záležitosti na vedoucích. Je získat bude dílem apoštolské moudrosti. Snad pomůže osobní návštěva s ujištěním, že jim vyjdeme všemožně vstříc, když katolickým dětem bude umožněna návštěva nedělních bohoslužeb.

Ostravská Charita začala před lety požehnanou akcí: ubytování chudých městských dětí v dobrých katolických rodinách. Kněz může zde vydatně pomáhat tím, že upozorní opravdu katolické rodiny na tuto akci a věnuje pak zvláštní péči výchově těchto dětí. Víme ze zkušenosti, že se tímto způsobem již vykonalo velice mnoho dobrého. Jako naopak celé rodiny odpadly od Církve, když dítě bylo přes prázdniny pohoštěno jinověrci.

Nejméně starostí bude mít kněz s venkovskými dětmi, které i o prázdninách zůstávají doma. Požádáme rodiče, aby posílali do kostela i ty děti, které pasou dobytek neb které přijali na prázdninovou zotavenou, a připomeneme jim povinnost bdít nad dětmi, aby neutrpěly mravní úhony.

2. Pastore dospělých. Před počátkem prázdnin by měl kněz na venkově svoje farníky obrnit proti nebezpečí, které jim hrozí o prázdninách. Je třeba upozornit, že nejsou všichni hodní, kteří žádají o byt.

Stěžoval si mi muž, že poskytl byt na několik týdnů lidem, kteří nakonec mu nezaplatili a ukradli mu ještě dvě husy a zmizeli.

Varovat, aby z touhy po penězích nepodporovali hřích a nepřiváděli svojí rodinu do nebezpečí mravní zkázy. Kdyby na př. žádali o byt dva mladí lidé různého pohlaví, o nichž katolík ví, že nejsou manželé, hřešil by těžce, kdyby je přijal a tak trpěl hříšný jejich poměr.

Přicházejí na venkov i lidé nevěřící, kteří se posmívají náboženství a pyšně pohrdají „nevzdělanými“ venkovany. Kněz upozorní, že lidé jsou často v náboženských věcech velmi nevědomí.

Přicházejí lidé vlažní, bez zájmů náboženských. U těch mohou věřící způsobiti svým příkladem a dobrým slovem mnoho dobrého. Povzbuditi je k návštěvě kostela a snad i k přijetí svatých svátostí.

Další naší starostí jsou letní hosté. V mnohých farnostech je může duchovní správce osobně přivítati, ve větších poslati jim aspoň hektografovaný dopis. Vzorek k takovému dopisu přikládáme k tomuto číslu.

Běda, když o prázdninách delší dobu prší. Tu omrzelost a nuda zmocní se letních hostů. A té použije často zlý duch jako sítě k bohatému lovu. Může se však dlouhá chvíle státi i sítí Boží, jak nám ukazuje příklad sv. Ignáce z Loyoly. Dejme farní knihovnu do služeb letních hostů. A nemáme-li farní knihovny, snad poslouží jim některá kniha z naší osobní knihovny. Vhodné jsou i vázané ročníky katolických časopisů a staré kalendáře.

Stálo by za pokus, kdyby farní katolické knihovny městské, které o prázdninách jsou zavřeny, daly do horských farností 50—100 dobrých knih, aby se mohly půjčiti letním hostům.

Vývěska. U každého kostela (ne uvnitř!) měla by býti vývěska, kde by byl oznámen pořad služeb Božích; prospěla by nejen letním hostům, nýbrž i turistům a cizincům, kteří přes neděli meškají ve farnosti.

Horlivému knězi to ještě nestačí. I když nebudeme kopírovat francouzského faráře, o něm píše Pierre l'Ermite, přece bychom mohli na nejbližším nádraží vyvěsiti pořad služeb Božích s poznámkou, od kterého vlaku se pohodlně dostanou do kostela na mši svatou. Když sekty dovedou tam vystaviti Písmo svaté a velký plakát, proč bychom my nemohli této možnosti využití pastoračně. Poplatek, který se musí zaplatiti, přinese hojné úroky, i kdyby se tím získala jen jedna duše. Podobné vývěsky by mohly býti na turistických křižovátkách, kde bývají informace pro cestující.

Když jsme už u turistů, dovolil bych si ještě jednu poznámku. Vždy mne bolelo, když jsem četl v pražských novinách: KČT pořádá v neděli vycházku tam a tam. Celá neděle je vyplněna, nikde příležitost ke mši sv. Nemohli by kněží, členové KČT navrhnouti, aby aspoň u některých vycházek byla poznámka: V tu a v tu hodinu je tam a tam pro katolíky příležitost k účasti na mši sv.? To by KČT jen prospělo, neboť by do něho vstoupili i uvědomělí katolíci. Nekatolíci by nemohli býti uraženi, neboť nikdo není nucen, aby se účastnil právě této vycházky, a když se připojí, může se mezi tím, co katolíci jsou na bohoslužbách, jinak pobaviti.

Budeme našim čtenářům vděční, když nám po prázdninách sdělí svoje zkušenosti, abychom mohli příští rok už podati přesnější návrhy.

Naší zásadou i o prázdninách bude: Bože, dej mi duše!

Několik poznámek pro kazatele.

Mnohem více záleží na osobě a charakteru kazatele, než na obsahu kázání, aby se líbilo a přineslo žádaný užitek. Dar od milého přítele má pro nás dvojnásobnou cenu. Vyslechneme od něho s klidem a vděčností i to, co by nás u jiného pobouřilo. Non bene auditur, řekl sv. Řehoř Veliký, qui non bene diligitur. Diligo chce říci více než ano.

Non tantum te amo, psal Tullius svému příteli, verum etiam diligo. Proto jest první a nejpotřebnější vlastností kazatele, která může nahraditi skoro všechny ostatní vlastnosti a která ostatními vlastnostmi nemůže býti nahrazena, aby byl pro svou ctnost a poctivost a pro svůj bezúhonný život všeobecně oblíben a vážen. Kazatel, který zasluhuje a má lásku a důvěru své obce, může docílit většího užitku, když se na kazatelně pomodlí pouhý Otčenáš, než jiný kazatel nejkrásnějším kázáním.

Chceme-li někdy mluvit o tom, co jsme viděli, pozorovali aneb slyšeli, nečinme se při tom hrdinou oněch událostí.

Nikdy nekažme pro jednoho, tím méně proti jednomu anebo o neřestí, které jeden anebo dva z posluchačů jsou notoricky oddáni. Jeden farář kázal své malé obci o opilství. Po kázání přišel k němu sedlák, zatáhl ho za kabát a řekl: „Důstojnosti, dnešní kázání jste si mohl ušetřiti, netýkalo se to nikoho jiného, pouze mne a vás.“

Když sv. Jan Zlatoústý po svém prvním kázání sestupoval s kazatelny, řekla dobromyslná žena k němu: „Svatý Otče, kažte příště tak, abych tomu také rozuměla,“ a od této doby kázal tak lidově, že může býti vzorem všem křesťanským kazatelům.

Bourdaloue kázal před královským dvorem. Lidé ho poslouchali s velikým nadšením a jeho kázání byla navštěvována tak hojně, že se lidé mohli umačkat. Ve stejné době kázal nedaleko hlavního města venkovský farář, pokaždé tak prostě, dojemně a ze srdce, že žádný posluchač neopustil kostel, aniž by se nepolepšil. Když jednou ve společnosti lichotivě chválili pátera Bourdaloue pro jeho kázání a tvrdili, že jest kazatelem králů a králem kazatelů, odvětil tento stejně důmyslně a skromně: „Při mých kázáních kradou posluchači jeden druhému peníze z kapsy, při kázání onoho venkovského faráře vracejí ukradené zpět.“

Sv. Augustin řekl jednou při kázání: „Je vás sice málo, ale budete-li dobře poslouchat, je vás více než dost.“ Sv. František Saleský nezdráhal se kázati sedmi osobám. Sv. Karel byl toho ná-

zoru, že jediná duše představuje celou diecési; proto se musí oceňovat tak, jako by při kázání byl veliký počet posluchačů. Víra nás učí, že jediná duše, zachráněná pro Krista, vyváží každou námahu výmluvností a celý život jednoho kazatele.

Kdo se při každé příležitosti těší z toho, že může mluvit ke své drahé obci, tlumočiti svým posluchačům slova Spasitele, utvrzovati zbožné v dobrém, přiváděti zbloudilé na pravou cestu, obracet nesmrtelné duše stále k Bohu, tomu vlastní srdce vloží na jazyk vždy pravé slovo, příhodný výraz a patřičný důraz. Kdo však mluví s kazatelnou z pouhé nutnosti anebo ze zvyku, skýtá posluchačům tak málo poučení a povzbuzení jako lehkovážný ministrant, když se modlí Confiteor neb Suscípíat.

*

Kdo se na svá kázání v prvních letech svého kněžství nepřipravuje písemně, zůstane po celý svůj život v kázání diletan-tem. Káže nazdařbůh. „Jak to zodpovíte,“ řekl jednou rozhorleně duchovní představený k lenivému mladému knězi, který se při svých kázáních spoléhal na své nadání a při jedné slavnosti kázal nepřipraven, „jak to zodpovíte? Bylo dnes na vašem kázání přes tisíc duší a vy jim napovídáte takové hlouposti.“

Z E S V Ě T A

FILM. Denně(!) navštěvuje asi 10,000,000 (čti deset milionů) lidí filmová představení. „Má-li Kristus dnes vládnouti ve velkoměstě, musí jeho trůn státi i v kině“
(R. Muckermann.)

ČÍSLO. V Evropě je 435 milionů křesťanů a 32 miliony mohamedánů. Z 435 milionů křesťanů jsou 202 miliony katolíků. V Severní Americe je počet křesťanů 108 milionů, v tom 32 milionů katolíků. Nekřesťanů je 21 milionů. — V Jižní Americe přichází na 74 milionů křesťanů neméně než 72 milionů katolíků. Nekřesťanů je tam jen 1 milion. — V Africe je 14 mil. křesťanů (7 mil. katolíků) vedle 125 milionů různých nábo-

ženství. — Nejhorší je poměr v Asii, kde je 27 milionů křesťanů na počet obyvatelů 997 milionů. (C. P.) Katolíků tam bylo podle statistiky „Propagandy“ v roce 1937 7,911.370. Přírůstek za deset let asi 2,000.000.

ČÍSLO Z R. 1933 DNES JEŠTĚ ZAJÍMAVÉ. V Berlíně bylo o 40.000 víc psů, než dětí do 6 let. — Vídeň měla (r. 1933) 9.000 mužů, dětí, ale 90.000 psů. (Zajímavá by byla statistika z Prahy! Zajímavá — ale asi stejně málo vzdělávací!) — Ještě jednou z Vídně: V roce 1937 se narodilo 10.032 dětí, zemřelo 24.453 osob, úbytek byl tedy 14.421. V r. 1936 byl úbytek 13.394.

Z D O M O V A

BOHOSLOVECKÁ FAKULTA V OLOMOUCI zahájila 11. června t. r. přednášky. Normální studijní rok 1945-46 začne 1. října.

JAKÁ BUDE NAŠE ŠKOLA? Ústřední odborná rada učitelská v Praze vydala „Osnovu základního školského zákona“. Podle této osnovy má býti náboženská výchova ze škol vyloučena a řeholníci ne-

smějí ani školy zřizovati, ani na školách vyučovati. Uvádíme z tohoto návrhu základního školského zákona významné §§: § 5. Soukromé školy a ústavy. 1. Soukromé školy zřizovat není zpravidla dovoleno. 3. Zřizovat soukromé školy pro mládež určitého náboženského vyznání jako náhradu veřejných škol se nedovoluje. 4. Náboženským řádům (řeholím) není vůbec

dovoleno školy zřizovat, spravovat, nebo vydržovat. § 7. Náboženská výchova. 1. Náboženství určitého vyznání se ve škole nevyučuje. Náboženské vyučování se ponechává péči rodiny, církvi a náboženských společností mimo školní budovu. § 8. Uči-

telstvo. 2. Členové náboženských řádů (řeholí) nesmějí vyučovat v žádné škole, ani školu spravovat. — Ide jen o návrh, ale již z něho vidíme, jak je katolíkům třeba býti na stráž, aby si uhájili nejzákladnější práva demokracie.

*Žijeme na přelomu dějin. Jest na nás,
aby nás tento přelom dějin nezastihl spící.*

Alfred Fuchs.

P R A C O V N A

COGNOSCO OVES MEAS.

Na náš dotaz o farní kartotéce jsme dostali přepis, který rádi otiskujeme: Mám kartotéku a jsem tomu rád.

Chce-li duchovní správce znát nábožensko-sociální poměry své farnosti, potřebuje kartotéku. Chce-li přilnout k duším Kristovou láskou a míti o ně upřímnou péči, pozná je nejlépe z poznámek v kartotéce. Má-li duchovního správce těšit život ve farnosti, musí jej sledovat, a k tomu mu dopomůže jen kartotéka.

Začal jsem brzy po svém příchodu do ostravské periferie. (Zábřeh n. O.) Chtěl jsem před vánočními svátky uspořádat mariánské triduum. Věděl jsem však po necelém roce působení ve farnosti, že účast ani mne ani misionáře neuspokojí. Chyběl zde styk lidí s farou, resp. s knězem. Jak se k nim přiblížit? Požádal jsem některé členy farní Charity a členy III. řádu sv. Františka o adresy katolíků ve svém okolí. Sešlo se jich na 300. Uspořádal jsem je dle abecedy. To byl chudický začátek.

Od toho okamžiku začal jsem budovat farní kartotéku. Nikdo neodešel z kanceláře, abych při rozhovoru nezjistil jeho jméno, bydliště, počet dětí, jejich stáří, jakou měli svatbu a pod. Všichni byli udiveni, když rok na to o podobném mariánském triduu, byli písemně o něm uvědoměni. Kde vzal dp. farář naši adresu? Za rok měl jsem adres přes 1.000.

Přišel-li někdo hlásit křest, neodešel, aniž bych ho neprozpytoval. Ve farní kanceláři je k tomu příležitostí víc než dost! Nejsme posvěcenými písaři, jak to nazval kdysi vítkovický vldp. děkan. Na psaní je úředník. Lidé si rádi s knězem poho-voří.

Pro ty, kteří nemohou s knězem přijít do styku pro své celodenní zaměstnání,

úřaduji každý pátek od 4. hod. do 10. hod. večerní. To přijde Nikodemů!

Přijdou-li snoubenci, musím přece zjistit, kde budou společně bydlet. Zjistím, kde bydlí rodiče obou, zda rodiče žijí, jaké jest jejich povolání, kolik má kdo sester, bratří. A po jejich odchodu obohatím svou kartotéku nejméně třemi novými rodinami.

Jdu-li na návštěvu k nemocnému, nebo zaopatřovat, mám vždy sebou bloček, k tomu účelu vydaný ctih. sestřičkami širavskými. Po obřadech přivítám všechny přítomné, roztřídím do svých rodin, přeptám se na jejich rodinné poměry a počet dětí. Leckdo mi na odchodu zašeptá do ucha: co jste s ní mluvil, byla českosl. vyznání. Nevadí. Sotva jsem za rohem, vytáhnu bloček a zapíši, co jsem si zapamatoval.

Stane se někdy, že při vyptávání v kanceláři narazím: Nač to chcete vědět? Vysvětlím ochotně. Zakládám farní kartotéku. Chci vás všechny znát a paměť naše je tak děravá! Při 15.000 duších (katolíků) nemohu si všechny pamatovat. Po tomto ujištění řeknou rádi vše potřebné.

Zkrátka není dne, abych nezískal, často i náhodně, několik záznamů pro kartotéku. Přijdou-li do kanceláře i jinověrci, neušetřím je otázek podobných. Ani jeden z nich mi ještě dopisu jemu zasláního nevrátil. Zatím to stačí.

Kdo má seznamy nějakých korporací: Charity, Kostel. jednoty a pod., jistě si je rád probere. Po našem biřmování získali jsme pro kartotéku přes 500 nových rodin a adres. Ty si jen čas od času doplňuji. Po půltřetí roce mám k dispozici přes 3.000 rodin a jejich adres.

Po pohřbu a pohřební mši sv. dáváme příslušníkům rodiny různá potvrzení. Ta píše úředník, já pak s nimi hovořím a stranou vše poznamenávám, jako bych si jen s tužkou hrál.

Budou-li na podzim ve Velké Ostravě misie, troufám si osobně dopisy sezvat přes 50⁰/₀ svých farníků. Je to úmorná, mravenčí práce, ale jinak to asi v městech nejde.

Mnohem snadnější je práce s kartotékou na venkovských farách. Tam je to práce, kterou zdolá duch. správce za několik měsíců. Já si ji troufám zdat za pět let. Na venkově stačí si vypůjčit na obci seznamy, kmenové listiny a vše vypsát. Pak jen osobními zkušenostmi nabyté poznatky připsati. Řekne-li vám však duchovní správce venkovské fary: Znáš všechny jako staré boty! Dobře. Vy je znáte, ale kdo přijde po vás, nebude je znát.

Neříkejte, nejde to. Dá to hodně práce a stálého sledování a doplňování. Také jsem se toho bál, ale dnes jsem nesmírně šťasten, že jsem začal. Neustanu, dokud nezpracuji celou svou farnost.

ORATIO ANTE CONFESIONEM. Přikládáme ji k dnešní zasilce s prosbou, aby dpp. spolubratři ji vyvěsili ve zpovědnici. Máme sice tuto oraci v breviáři, ale komu napadne po každé před zpovídáním si ji najít a pomodlit? Když však máme modlitbu před očima, nezapomeneme tak lehce a užitek bude hojný. Tato orace nás také nabádá k zpytování svědomí. Rozjímejme občas o jednotlivých invokacích.

POBOŘENÉ KOSTELY. V některých krajích jsou kostely úplně zbořeny, neb těžce poškozeny. Jelikož právě v těchto krajích i soukromý majetek válkou nejvíce utrpěl, bude záhodno, abychom my kněží v krajích méně válkou postižených zorganizovali pomoc k obnovení a postavení nových důstojných chrámů. Je to povinnost lásky k bližnímu. Přineseme postupně seznam těžce poškozených kostelů.

H O V O R N A

PRO UTUŽENÍ VZÁJEMNÉ LÁSKY a pro získání milosti Boží bude redaktor každý měsíc sloužiti mši sv. za všechny čtenáře Dp. a na všechny jejich úmysly. Především za to, aby slova našeho časopisu nezůstala bez užítku pro nesmrtelné duše. První mše sv. bude sloužena na svátek sv. Petra a Pavla. Prosíme dpp. spolubratry, aby i oni pamatovali při mši sv. na náš časopis a vyprosili nám Ducha moudrosti, rozumu a rady. A všem aby dal Bůh na přimluvu knížat apoštolských ducha apoštolského a dar sentire cum ecclesia.

ADRESY. Některé zasilky dpp. nám byly vráceny s poznámkou „adresát neznámý“. Prosíme dpp. spolubratry, aby zjistili, zdali jejich sousedé a známí dostávají náš časopis, a když ne, aby jej reklamovali. — Nemáme dosud adresy z krajů dříve od Němců obsazených a adresy těch dpp., kteří byli internováni. Prosíme, aby nám byly sděleny.

BOHUĐÍKY jen málo zásek bylo vráceno s poznámkou „nepřijímá se“. Je žádoucí, aby všichni kněží četli Dp.; proto

jsme ochotni zasílati jej i těm dpp., kteří snad pro finanční potíže jej odřekli.

FRÝDECKÉ TISKOVINY. Mnozí se táží, které tiskoviny máme ještě na skladě. — Odpovídáme, že máme ještě nějaké zbytky tiskovin, které byly zachráněny před něm. konfiskací. Jsou však uschovány na nejručnějších místech a bude to ještě nějakou dobu trvati, než je shromáždíme, uspořádáme a Vám podáme seznam. Jakmile zdejší pošta přijme balíčky, začneme s expedicí.

POSEL PRAVDY vychází zatím v nepravidelných lhůtách; zdejší pošta nepřijímá větších tiskovin. Jakmile bude pravidelný provoz poštovní, budeme Posla Pravdy expedovati i na větší vzdálenost. Objednávky můžete učiniti hned.

KATOLICKÁ AKCE. Dp. B. Č. Tázete se, zda je záhodno zříditi K. A. jako spolek. — Rozhodně ne. Katol. Akce je „účast laiků na hierarchickém apoštolátě církve“, je tedy integrální částí farní pastore, proto nepodléhá spolkovým zákonům. — V nejbližších číslech přineseme zásadní pojednání o O. K. a praktické pokyny, jak ji prováděti.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. — Redakce, administrace a expedice: Exerciční dům, Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Poštovní spořitelny 303.183. Řídí P. Rudolf Schikora C. Ss. R. Za redakci odpovídá P. Rudolf Schikora C. Ss. R.

DOBŘÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

26. června 1945.

Číslo 4.

Dr Josef Hlouch, docent CM fakulty v Olomouci:

Mimořádná náprava manželství.

(Sanatio in radice.)

Kodex. Can. 1138. § 1. Matrimonii in radice sanatio est eiusdem convalidatio, secumferens, praeter dispensationem vel cessationem impedimenti, dispensationem a lege de renovando consensu, et retractionem, per fictionem iuris, circa effectus canonicos, ad praeteritum.

§ 2. Convalidatio fit a momento concessionis gratiae; retractione vero intelligitur facta ad matrimonii initium, nisi aliud expresse caveatur.

§ 3. Dispensatio a lege de renovando consensu concedi etiam potest vel una tantum vel utraque parte inscia.

Can. 1139: § 1. Quodlibet matrimonium initum cum utriusque partis consensu naturaliter sufficiente, sed iuridice inefficaci ob dirimens impedimentum iuris ecclesiastici vel ob defectum legitimae formae, potest in radice sanari, dummodo consensus perseveret.

§ 2. Matrimonium vero contractum cum impedimento iuris naturalis vel divini, etiamsi postea impedimentum cessaverit, Ecclesia non sanat, ne a momento quidem cessationis impedimenti.

Can. 1140: § 1. Si in utraque vel alterutra parte deficiat consensus, matrimonium nequit sanari in radice, sive consensus ab initio defuerit, sive ab initio praestitus, postea fuerit revocatus.

§ 2. Quod si consensus ab initio quidem defuerit, sed postea praestitus fuerit, sanatio concedi potest a momento praestiti consensus.

Can. 1141: Sanatio in radice concedi unice potest ab Apostolica Sede.

V čem spočívá mimořádná náprava manželství? Mimořádná sanace manželství je zplátnění manželství neplatně uzavřeného pro rušící překážku práva církevního nebo nedostatek zákonité formy; na př. manželství uzavřené s překážkou slavného slibu, ordinis sacri, kvalifikovaného zločinu cizoložství atd. (Nedostatek formy: manželství uzavřené civilně, před duchovním nekatolickým, před knězem bez jurisdikce, před knězem bez 2 svědků.)

Podstata sanace vysvítá z jejích účinků: Sanace je trojí dispens milost, již sv. Stolicе zplátnuje manželství, tím, že promíjí překážku, promíjí povinnost obnovy manž. souhlasu a přiznává to-

mu sňatku *fictione iuris* právní účinky od okamžiku souhlasu přirozeně dostačujícího, ale církevně právně neúčinného. Potomstvo *stává se legitimní*. Není tedy církevně právního rozdílu mezi potomstvem z řádného manželství a manželství mimořádně sanovaného.

Podstata této sanace vysvětluje ze srovnání mimořádné sanace s jednoduchou konvalidací. Konvalidace jednoduchá spočívá v tom, že po odstranění nebo zániku překážky obnoví se manž. souhlas, při sanaci však uděluje se s prominutím překážky i prominutí povinnosti obnovit souhlas. Obnova souhlasu se při sanaci vyžaduje jen *per accidens*, když byla na př. jedna strana od počátku manželství *in mala fide* a když je nebezpečí, že snad nikdy vážného souhlasu nedala.

Druhý rozdíl mezi jednoduchou konvalidací a sanací je ten, že sanace zplatňuje manželství *ex nunc co do svátosti*, avšak *co do právních účinků „ex tunc“*, to znamená od okamžiku, kdy byl dán manž. souhlas. Při jednoduché konvalidaci vznikají všechny účinky od okamžiku obnoveného souhlasu, t. j. „*ex nunc*“ Jednoduchá konvalidace nabývá účinku od okamžiku *obnoveného* souhlasu.

Podmínky mimořádné sanace manželství. Sanovati možno jen manželství, jež bylo uzavřeno souhlasem přirozeně dostačujícím, „*naturaliter sufficiens*“, jestliže souhlas trvá a nebyl odvolán.

Církev sanuje jen manželství neplatně uzavřené pro rušící překážku práva církevního, ať veřejnou či tajnou.

Důvody sanace. Mimořádná sanace je zvláštní dispens, kterou dnes Řím blahovůlně uděluje. Žádost je nutno věcně odůvodnit jako:

1. Jeden z manželů nemůže druhému bez velké škody sdělit překážku, jež je jen jemu známa.

2. Manželé trvají na souhlasu, ale jeden z nich nechce obnovit souhlasu zákonitou formou.

3. Manželé jsou *in bona fide* a bez závažných důvodů nelze jim říci, že jejich manželství je neplatné a nelze jich nechat *in bona fide*.

Kdy se nesanuje? 1. Církev nesanuje manželství, jež byla uzavřena s rušící překážkou práva přirozeného nebo božského, i když později překážka pominula (*imp. ligam.*).

2. Nelze sanovat manželství, nebyl-li dán manž. souhlas nebo byl-li odvolán. Byl-li dán souhlas později, lze sanovat od okamžiku daného souhlasu.

3. Nelze sanovat konkubinát. (Konkubinát nelze sanací povznést k důstojnosti manželství. Civilní sňatek ovšem lze.)

Kdo sanuje mimořádné manželství? Jedině Sv. Stolica sanuje manž. v kořeni prostřednictvím Kongregací dle jejich kompetence. Žádosti se posílají prostřednictvím Ordinariátu, jenž vyžádá sanaci, nemá-li sám k tomu delegace. Papežští nunciové mívají též delegaci mimořádně sanovat manželství. (Nejdůst. *ordinarius* olo-moucký má delegaci „*Sanare in radice matrimonii nulliter con-*

tracta ob aliquod ex impedimentis juris ecclesiastici, exceptis impedimentis ex sacro presbyteratus ordine et affinitate in linea recta consummato matrimonio, si a parte ignara nullitatis matrimonialis consensus renovatio sine magno incommodo requiri nequeat.”)

*

Sanace se uděluje buď in forma gratiosa nebo commissoria.

Je-li udělena sanace in forma gratiosa, okamžikem udělení je manželství sanováno, když však in forma commissoria, vykoná ji farář: Ego, auctoritate ab Apostolica Sede mihi concessa, matrimonium cum N. contractum in radice sano, prolemque susceptam legitimam declaro in nomine P. et F. et Sp. s. Teprve tímto okamžikem je manželství sanováno.

Když bylo sanováno manželství neplatné pro překážku veřejnou, poznačí se v knize oddaných.

I. Příklad:

1. Manželství neplatné pro překážku práva božského. František sezdáný církevně, dal se rozloučit se svou manželkou a dal se oddat civilně s Amalií. Jeho první manželka zemřela. Takového manželství církev nesanuje, ani od okamžiku smrti jeho řádné manželky. Musí si vyžádat dispens od překážky criminis ex adulterio cum attentatione matrimonii per civilem actum, a remoto scandalo - dispens od ohlášek, - načež obnoví souhlas před farářem a 2 svědky; do matriky se akt zapíše bez čísla, poněvadž civilní manželství je před státem platné. (Ad vocem „remoto scandalo”): Je-li celý případ znám ve farnosti a je-li se obávat pohoršení, když by veřejnost nevěděla o jejich církevním sňatku a viděla je u sv. svátostí, pak bylo by nutno vykonat aspoň jednu ohlášku s dispensí (pouze církevní od 2 ohlášek), děti ex adulterio zrozené nelegitimují se církevně per subsequens matrimonium).

II. Příklad:

a) Katolíci, civilně oddaní. Jeden by chtěl ke svátostem. Farář ukládá podmínku zplnění manželství. Když svolí oba, sepíše farář protokol, žádá dispens od 3 ohlášek a sezdá je ostio clauso (remoto scandalo). Když však druhý nechce obnoviti manž. souhlasu církevní formou, nutno žádat o sanaci mimořádnou. (Zde nebude dispense od překážky, poněvadž žádné překážky není.) Matrimonium civile contrahentes nullam incurrunt censuram.

b) Katolíci sezdání u církve československé (incurrunt excommunicationem latae sententiae Ordinario reservatam) s překážkou slavného slibu. Jeden se chce vrátit do církve a dát i manželství do pořádku, druhý však nechce se ani vrátit ani obnovit souhlas. Nutno sanovat manželství s dispensí od slavného slibu a od smíšeného náboženství (ten druhý zůstává čechoslovákem). Manželství bude sanováno jen v tom případě, je-li morální jistota, že děti zrozené nebo proles nascitura budou pokřtěny a vychovávány katolicky a není-li nebezpečí odpadu u strany katolické. (Vyžadují se záruky.)

c) Manželství je neplatné pro nedostatek zákonité formy, a manželé o tom nevědí, a nelze jim to ani říci, quia est periculum aversionis, nebo je to culpa parochi, confessarii na př. parochus, iter faciens, neminem delegavit, sponsi venerunt, alius sacerdos-catecheta matrimonio astitit. V takovém případě žádá se o sanaci bez vědomí manželů, již Sv. Stolica udělí in forma gratiosa sine ullo executore.

Postup v případě II. a. 1. S manželkou sepiše se protokol, k němuž donese mimo obyčejné doklady (křestní list svůj i snoubencův), oddavkový list z civilní matriky, aby bylo známo, že souhlas manž. byl vykonán.

2. Protokol s doklady se pošle se žádostí arcib. konsistoři.

3. Formulář žádosti asi tento: *František N. N., ř. katolík, oddán byl civilně s Marií N. N., ř. katoličkou, u okresního úřadu v N. N. Poněvadž jmenovaná Marie chce vést řádný náboženský život, chtěla by zplatniti manželství, k čemuž by bylo třeba obnovení manželského souhlasu jejího manžela. Manžel však při manželském souhlasu trvá, ale znovu ho projevit nechce. Tomuto manželství nebránila žádná překážka. Aby mohlo býti toto manželství zplatněno, prosí v nejhlubší úctě podepsaný Nejd. arcibiskupskou konsistoř o milostivé vyžádání mimořádné sanace (sanatio in radice) s udělením dispense od formy manželské.*

Svatí budtež!

J. Kunov:

4. Poznámky o svatosti kněze.

Kniha Přísloví (14. 12) praví: „Jest cesta, která se zdá člověku spravedlivá, ale konec její vede k smrti.“ A tento omyl může stihnouti též kněze, nezpytuje-li se vážně a nepřijímá-li rady dobře míněné. A přece lidé, i kněží, někdy se bojí nahlédnouti do svého srdce. Jest jim to až nemilé a nechutné, když mají revidovati své svědomí. Mrzí je to, když někdo druhý začne o tom řeč. Oni už mají vyšlapanou svou pohodlnou pěšinku „která se zdá býti spravedlivou“ I lidé inteligentní neradi přehazují haraburdí svého nitra, aby snad nepřišli na různé moly a červy, na plíseň a hnilobu. A ďábel tím posiluje jejich odpor k sv. zpovědi. Jako nemocný se bojí operace a převazu, tak někdy i člověk duchovní se bojí exercicií, rekolekce, zpovědi. Má strach, aby neuslyšel, že jeho „cesta, zdánlivě dobrá, vede k smrti“. Stydí se poznati a uznati, že žije nesprávně. O takových praví Žalm 77: „Srdce jejich nebylo přímé s Bohem a nebyli shledáni věrnými v úmluvě jeho.“ A zvláště se obávají, že by se pak musili změnit a tuze se namáhati o polepšení. „Odvracejí uši své, aby neslyšeli zákon.“ Př. 28. 9. To jest jedna překážka, proč nemohou se státí a býti svatými.

A druhá jest jí podobná, totiž zásada: „*To již stačí.*“ Vyskytne se kněz, který si myslí neb říká: „Nechci býti fanatikem, přemrštěným. Mám pokoj od hříchů těžkých a to stačí. Jiní také nežijí lépe než já.“ Takovému jest příjemným teplo vlažnosti a bojí

se rozjímati nebo slyšeti o horlivosti. Z této ukolébavky a dřímoty procitne až v hodinu smrti, a nevím, jak obstojí. „Stál, celý den zaháleje.“

Třetí závada a tuhá brzda kněžské svatosti jest osudné předsevzetí: „Až později.“ Napřed si dám do pořádku faru a hospodářství, potom farnost, potom třebaš družstvo nebo mlékárnu, potom se bude muset obstarati výbava a svatba neteře. Dále ještě dlouhá řada zdánlivě oprávněných záležitostí. A potom se náhle ocitne v rakvi a neví se, kdy byl naposled u sv. zpovědi a plnil-li alespoň to, co je pod těžkým hříchem povinen. „Přichází noc (Jn 9. 4) a ledová zima, ve které nikdo nemůže pracovati.“ A i kdyby se těšil krásnému podzimku života, jest již pozdě na orání, setí a žatvu na brázdách srdce.

Omyl v cestě, spokojenost s dostatečností a odklad to jsou tři závady kněžské svatosti. A přece jest jisto, že kněz musí býti svatým, nechce-li se státí zavrženým.

Ale řekněme si určitěji, co znamená u kněze býti svatým! Podle slov Písma svatého a Tomáše Kempenského: „Marnost nad marnost a vše jest marnost, vyjma *milovati Boha a jemu jedinému sloužiti!*“ To jest jedna definice svatosti zvláště u kněze. Pravá láska k Bohu a služba jemu jedinému, vždy a ve všem, za všech okolností, každý den a celý den, v každé ctnosti. P. Gontier, ředitel semináře v Sommervieu, napsal: „Svatým jest člověk, který každého roku, každého měsíce, každého dne, stále znovu začíná odevzdávati se Bohu, přes nestálost přirozenosti a povahy, a který rozjímá o rychlém běhu času i o vážném naučení věčnosti, jež se blíží.“ Svatý kněz se tedy ustavičně, každé chvíle věnuje Bohu, ježto čas kvapí a věčnost velmi vážná se blíží. Proto svatý kněz nezná výjimky, pausy, oddechu. Jako zlatá nitka musí býti celá zlatá, bez rezu a kazu, tak jeho život jest celý svatý, každý okamžik jest projevem lásky k Bohu, každý úkon začíná pokračuje - končí nejčistším úmyslem. Jako plavec moudrý netrpí na lodi skuliny a trhliny, tak on nedopouští, aby nějaká marnost ohrozila srdce, mysl, slovo, čin. Stojí to práci a námahu, boj až do skonání. Snaživý kněz si o tom vede i zápisník. Blaze mu, ubývá-li bodů černých, záporných, prázdných! P. L. z Tov. J. si po léta vedl deník až do smrti. V posledních dnech těžké nemoci čte se tam již jen: *Dies plena Deo* - den plný Boha. Ano, *milovati Boha a jemu jedinému sloužiti*, to jest býti svatým.

Ale tak vznešenou úlohu chápe člověk lépe, když si ji rozdělí. Proto pozorujme svatost zápornou a kladnou podle slov Písma: „*Varuj se zlého a číň dobré,*“ nebo podle poučky od Pána Ježíše (Lk 12): „*Buďte bedra vaše přepásána a lampy hořící v rukou vašich!*“ Defensiva i ofensiva jest zde cenná, záslužná.

Svatost v *defensivě* jest život bez hříchu těžkého, houževnatý boj o setrvání bez něho, o největší možnou distanci od něho a ovšem důsledně i snaha o čistotu od hříchů všedních, odpor proti kořenům zlého, totiž proti špatným náklonnostem. 1. Petr 5, 9:

„Bratří, odpírejte, jsouce stateční u víře!“ Jest to velká práce a končívá až u bran očiště. Udržeti se nad bodem mrazu! Vždy! Přes zuřivé útoky těla, světa, ďábla! Přes jejich lákavé nabídky, nasládlé lichocení, v těch otravných plynech okolí a přirozenosti! „Bděte a modlete se“, abyste se již zdaleka kryli před náletem satanovým a v dýchadlech duše měli dobrý filtr bázně Boží! Jest to ovšem smutné a pokořující přiznání, že i tak vznešené kněžství nechává nás většinou pracovati a se pachtiti v tomto přizemí. Tak jsme slabí! Ale smutnější by bylo, kdyby kdo ani tam nechtěl pracovati. Sv. Jan Zlatoústý podle tehdejších zkušeností byl toho mínění, že většina kněží zahyne. Jsou prý jako ta křestní voda, která cizí skvrny obmývá a zkalená se vyleje. Pýcha, lakomství, smilstvo, závist, obžerství, hněv a lenost a nekajícnost prosekává bílý štít kněžství jako kulometem. Ž. 77: „Zanikly dny jejich v marnosti.“ Někdy snad po řadu let nebývají ani 24 hodiny ve stavu milosti posvěcující.

Volali mne nedávno zaopatřit staříckého vousatého pána. Býval profesorem i ředitelem reálky. Ale již nemohl promluvit ani slova a brzy skončil. Jeho již třetí spolence pak hlásila, že byl knězem a řeholníkem se slavnými sliby a po čtyřiceti letech chtěl umřít smířen s Bohem. Jak strašně se tu odráží rozkaz Boží: „Svatí budou Bohu svému a neposkvrní jména jeho!“ „Kdo se domnívá, že stojí, hleď, aby nepadl.“ 1. Kor. 15! — Jindy volali mne telefonem asi 3 km daleko. Tam na dlážděné ulici ležel kněz nechvalné pověsti již mrtev. Tři kněží v místě, lékařů pět, ale té chvíle nebylo žádného z nich doma. Říkalo se: „Jaký život, taková smrt.“

Svatost v *ofensivě*. Pán Ježíš volá: „Buďte bedra vaše přepásána a lampy hořící v rukou vašich.“ Obojího jest potřebí. Snahu o svatost pod touto druhou způsobou bych nazval *ofensivou*. Pryč, a hodně vysoko, od bodu mrazu! Stále výše k bodu varu, jehož stupeň jest na prahu nebe, vlastně v nekonečnu, neboť slyšíme: „Buďte dokonalí, jako Otec váš nebeský dokonalý jest!“ Takový kněz buď již v semináři nebo při dobrých exerciciích sestaví si pod kontrolou duchovního vůdce bitevní plán ofensivní a nadšeně zápasí o důležité ctnosti.

Nejprve se pokouší o tu ctnost, která mu zvláště chybí. Na ni denně vícekrát myslí, o ní rozjímá a se zpytuje, aby našel vhodné předsevzetí, o ni prosí při díkůčinění, čte o ní, vzývá svaté, kteří v ní vynikli. Na získání té ctnosti obětuje časem i votivní mši svatou, almužny, posty a jiné dobré skutky. Radí se snad i písemně, probírá příležitosti, kde a jak by ji řádně praktikoval. Uloží si denně dříve vstávat, aby se dokonaleji na den připravil; večer se opět zpytuje neb i kárá za chybné kroky. Zkrátka, nežije jen tak „nazdarbůh“. A nepovolí, dokud se v ní zcela neupevní. Potom začne s druhou. Tak rok od roku, vždy pečlivěji! Zvláště při tom pronásleduje těkavost a nestálost, aby nabyl pevné vlády nad sebou. Jeho sv. přijímání stávají se výhni lásky, jeho breviář ustavičným hymnem, jeho růženec májovou písní u nohou Matky milované, jeho slzy a kříže jsou slity s krvavým potem Páně, ale stkví se jako svaté jizvy Vzkříšeného. A tak se plní na něm to, co při Benedictus denně opakuje: „Abychom Jemu sloužili ve sva-

tosti a spravedlnosti před ním po všechny dny své!" Plní se i slovo Boží: „Chod' přede mnou a buď dokonalý" (1. Moj. 17, 1)! Jak kratičká a záviděníhodná jest kanonisace v knize 1. Moj. 5, 22: „Et ambulavit Henoch cum Deo!" Bude možno napsati ji na tvůj náhrobek? !

Vnější svatost. Ačkoliv „veškerá sláva dcery královské (a tou jest duše kněze) jest uvnitř," přece Kristus Pán žádá (Mt 5, 16): „Tak svět světlo vaše před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré a (nechválili vás, nýbrž) velebili Otce vašeho, jenž jest v nebesích!" Svatost vnější! Omyl vyloučen. Jako se uvnitř hřeší hlavně myšlením (obrazotvorností, delectatio morosa), a navenek spíše slovem a skutkem neb opomenutím - tak se dobře jedná uvnitř myšlením a na venek slovy, skutky, horlivostí. Jak široké pole práce je zde pro kněze svědomitého! Pod ochranou anděla strážného se přičiňuje, aby žil a vždy vystupoval vážně, vzorně, jako „sacerdos - alter Christus", doma v pokoji, k příbuzným i domácím, v kuchyni i v jídelně, při práci i odpočinku; v sakristii, s ministranty, kostelníkem, zvoníkem, varhaníkem, hrobařem; u oltáře, ve zpovědnici, na kazatelně, při obřadech, u hrobu svých předchůdců; v kanceláři, když přijdou lidé i neuctiví, ve škole s dětmi i učitelstvem. Jako druhý Kristus, vážný svatý kněz chová se i k nemocným, k chudině, ke zbloudilým i odpadlíkům, ke svým dlužníkům i věřitelům. I na cestách pamatuje rozkazu Páně: „Tak svět světlo vaše!" Ve vlaku i autobusu krotí oči i jazyk, aby všechny vzdělal ukázněností. „Ad tuam justitiam faciendam nostra procedant eloquia!" Všední řeči kněze mocněji působí na lid než nedělní a sváteční promluvy. Kdo pouští uzdu jazyku, snad i zakleje, ať si přečte Žalm 49, 16! Zde lze tedy pracovati o svatost vnější, aby přítel i nepřítel viděl v nás Krista skromného, pokorného, čistého, poslušného, trpělivého, umrtveného, muže modlitby, jenž „Chodil dobře čině". A jestliže Kristus Pán nestyděl se přijmouti křest v Jordáně mezi hříšníky, hledí i svatý kněz, aby věřící viděli jej i jeho personál klečeti u zpovědnice a modliti se pak pokání před svatostánkem. „Kdo se bojí Boha, ničeho nezanedbá" Kaz. 7, 19.

Udice Boží.

Že k dnešnímu číslu přikládáme „S projevem soustrasti", má historickou příčinu: Právě když tato pastorační pomůcka byla dotištěna, zavřeli nám Němci exerciční dům. Byli jsme sice několikrát vyzváni, abychom „das Zeug" odevzdali do „altpapiru", ale podařilo se zachrániti celý náklad. Dnes, kdy ještě není možno tisknout podle libosti, přichází nám tato pomůcka vhod, a opakuji, co nás pohnulo ji vydati.

Při misiích rozestíráme sítě Boží a nachytá se dosti „kaprů" i mnohokilových. Takových radostí však si nemůžeme dopřávat každý rok. Rybář duší musí často trpělivě chytati udici a bude

rád, když tu a tam zakousne nějaký větší kapr. Záleží na tom, abychom nepohrdali těmito udicemi a často jich užívali.

Takovou udicí Boží má býti „S projevem soustrasti“ Vycházíme ze zkušenosti, že lidé při úmrtí svých milých často změknou a začínají přemýšleti o životě posmrtném. Na to navazujeme.

Místo obyčejného kondolenčního listku jim pošleme neb dáme v kanceláři naši pomůcku s poznámkou, aby si přečetli ona slova útěchy při smrti našich milých. Jsou tam opravdu slova útěchy, kterou nám dává víra, ale zároveň též háček: můžeš zemřelým pomoci jen tehdy, když jsi v milosti posvěcující. Proto, máš-li smrtelný hřích, jdi k sv. zpovědi.

Výsledek? Jednou jsem zpovídal celou rodinu, která chtěla k sv. přijímání za zemřelého otce. Důstojný pan farář jim nic neříkal, jen jim dal „S projevem soustrasti“

Jinde dp. děkan mi pln radosti vypravoval, že v jeho farnosti skoro při každém pohřbu všichni příbuzní jdou k sv. svátostem, aby zemřelému prokázali lásku. Nestojí to za to?

Prázdninový apoštolát Eucharistic- kých kroužků. Fr. Tomášek:

Nedostatek osobního duchovního působení na mládež o prázdninách hledí katecheta nahradit jiným způsobem. Jedním z mocných pastoračních prostředků jsou Eucharistické kroužky, které pěstují u svých členů intenzivní život eucharistický a mají apoštolské poslání: získávají k tomu i jiné. Pokud máte tyto kroužky již založeny, vystupňujte jejich činnost, aby byly hybným pérem eucharistického života žactva během prázdnin. Pokud je snad ještě založeny nemáte, přikročte ihned k jejich aktivování. Podáváme některé myšlenky, jichž můžete použití při zakládání kroužků.

Kdo z vás chce být v kroužku věrných, kteří Pána Ježíše nikdy nechtějí zradit ani opustit a jednou v nebi chtějí být u Něho nejbližší? Jistě že všichni! A co myslíte, nemohli byste udělat takový kroužek věrných kolem Pána Ježíše ještě dnes? Už je mnoho tisíc chlapců a děvčat v těchto kroužcích v Čechách a na Moravě a také jinde. Těmto kroužkům se říká eucharistické. Proč? Eucharistie je nejsvětější Svátost oltářní. Kroužky eucharistické tvoří ti, kteří mají opravdu rádi Pána Ježíše v nejsvětější Svátosti oltářní a chodí aspoň jednou za měsíc k sv. zpovědi a sv. přijímání. Není to žádný spolek. Jsou to ti, kteří chtějí, aby Pán Ježíš kraloval v jejich duši a nikdy hřích.

Pamatuj, že jen tehdy budeš opravdu šťastným (šťastnou), když budeš žít s Pánem Ježíšem. Jistě, že každý a každá z vás chce žít s Pánem Ježíšem a nikdy s hříchem, s ďáblem. Proto také čeká od vás Pán Ježíš, že ještě dnes po vyučování se mezi sebou domluvíte a začnete chodit aspoň jednou za měsíc k sv. zpovědi a k sv. přijímání. Pokud jste kamarádi (kamarádky), lehko se do-

mluvíte. Když jste aspoň dva, tvoříte kroužek eucharistický. V kroužku může vás býti i více, avšak v jednom kroužku ne více než 12. Každý kroužek může si dát zvláštní jméno, na příklad: Kristus náš cíl. - Ave Maria. Věrné srdce. Ježíš kraluje. Čistá srdce. Veselí hoši. Miluji Ježíše. Naše hvězda Maria. Věrní Pánu Ježíši. V kroužku se určí jeden jako vedoucí, který má zvláštní odpovědnost za čilý život kroužku. Vedoucí si svolává katecheta i častěji a dává jim potřebné směrnice.

Tvoje povinnosti jsou opravdu krásné:

I. *Pečuj o to, aby v tvé duši kraloval vždy Pán Ježíš a nikdy hřích. Proto:*

1. *Pamatuj vždy na zbožnou modlitbu ráno a večer.* Ráno vzbud' dobrý úmysl, večer zpytuj své svědomí, lituj svých hříchů a slib, v čem se nejvíce chceš polepšit. Proto po večerní modlitbě se ještě zeptáš Pána Ježíše: „Pane Ježíši, byl jsi dnes se mnou spokojen? S tím, co jsem myslel, co jsem mluvil, co jsem činil?... (Teď zpytuj své svědomí, vzpomeň, co dobrého jsi udělal, co sis odepřel z lásky k Pánu Ježíši, vzpomeň, v čem jsi pochybil, lituj hříchů a slib polepšení.) Pane Ježíši, miluji tě, svých hříchů lituji a polepšení slibuji. Můj Ježíši, milosrdenství! Zvláště že... (teď řekni, v čem se chceš příští den nejvíce polepšit).

2. *Pamatuj každou neděli na mši svatou!* Při každé mši svaté obětuje se za tebe Pán Ježíš, On přijímá tvé modlitby a předkládá je Otci nebeskému, a to má větší cenu, než všechny tvoje modlitby beze mše svaté. Proto pospíchej na mši svatou pokud můžeš i ve všední den. V neděli a v zasvěcený svátek je mše svatá přikázána pod těžkým hříchem.

3. *Pamatuj každý měsíc na sv. zpověď a na sv. přijímání!* Pán Ježíš řekl: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední.” Jn 6, 55. Nestačí tedy jen okusit jednou za čas, ale je třeba jísti Tělo Páně, t. j. co nejčastěji přijímati. Chod', pokud můžeš, co nejčastěji k sv. přijímání, nejméně jednou za měsíc.

4. *Pomodli se každé ráno a večer Zdrávas Maria a k tomu „Maria, Pomocnice křesťanů, oroduj za nás, svatý Don Bosko, oroduj za nás!”* aby sis vždy zachoval své největší bohatství: milost posvěcující, katolickou víru a svatou čistotu.

II. *Pečuj o to, aby i jiní měli Pána Ježíše rádi, aby kraloval i v srdcích ostatních lidí.* Jsou, bohužel, takoví, kteří žijí v těžkém hříchu a nechodí na mši svatou, ani k sv. zpovědi a k sv. přijímání. Za takové se modli, obětuj za ně mše svaté, svaté přijímání, své práce a bolesti. Potom je také zapros, aby šli na mši svatou, k sv. zpovědi a k sv. přijímání. Kromě toho získávej ještě jiné do eucharistického kroužku anebo je pouč o tom, jak si mohou mezi sebou eucharistický kroužek založit.

III. *Denně se pomodli aspoň jeden desátek růžence za rodiče, sourozence, za ostatní v kroužku a též aby se jich co nejvíce přihlásilo do eucharistického kroužku. (Živý růženec.)*

IV *Chod' na společné pobožnosti eucharistických kroužků!*

Z D O M O V A

SEZNAM KNĚŽÍ INTERNOVANÝCH A PERSEKVOVANÝCH Z DIECÉSE HRADEC KRÁLOVÉ.

Černý Jan, nar. 30. 6. 1871, papežský prelát a infulovaný probošt sídelní kapituly v Hradci Králové. Zavřen 2. 5. 1941 pro přípravu velezrady. Byl však po týdnu pro nemoc propuštěn z vazby. Po prohlášení stanného práva 30. 9. 1941 byl znovu zatčen a odsouzen do koncentračního tábora v Mauthausenu. Později znovu souzen v Litoměřicích a odsouzen na dva a půl roku do káznice. Jako důvod uváděna příprava velezrady. Několik neděl před propuštěním, jsa vězněn v Ebrachu, zemřel na zápal plic v nemocnici ve Würzburgu dne 12. 2. 1944. Tělesné pozůstatky převezeny do Hradce Králové a uloženy na Pouchově.

Procházk a Jan, nar. 19. 1. 1887, farář v Červených Janovicích u Kutné Hory. Vězněn od 29. 7. 1941 do 23. 3. 1943, kdy zemřel jako vězeň v Bruckshale u Karlsruhe. Důvodem k zatčení byly výroky proti nacistickému režimu.

Boštík Václav, nar. 25. 2. 1897, děkan v Ústí nad Orlicí. Zatčen 6. 3. 1942 a vězněn naposledy až do převratu v květnu t. r. v Landsbergu v Bavořích. Důvod k zatčení byly výroky pronesené s kazatelnou.

Th. Dr. Svoboda Oldřich, nar. 21. 12. 1887, profesor náboženství na reálce v Hradci Králové. Zatčen 10. 2. 1941, vězněn na to v Hradci Králové až do 16. 4. 1941, kdy byl převezen na Pankrác do Prahy, potom do Drážďan a Budišína, kde pobyl až do 23. 4. 1942, kdy přes Drážďany byl převezen do Litoměřic, kde byl 8. 5. 1942 odsouzen na tři roky káznice. Trest tento odpykával v Bayreuthu, po odpykání káznice však vězněn dále, jednak v Praze na Karlově, poté v Terezíně na malé pevnosti a posléze v koncentračním táboře v Buchenwaldě, kde zůstal až do převratu. Vrátil se poměrně zdravý do Hradce Králové. Důvod zatčení: příprava velezrady.

Drbohlav Josef, nar. 18. 8. 1886, administrátor ve Svatém Jiří u Vysokého Mýta. Zatčen dne 8. 7. 1942 a vězněn až do převratu v t. zv. »Demeritenhaus« v Zásmukách. Důvod zatčení bylo schvalování atentátu na Heydricha. Vrátil se churav.

Říha František, nar. 1. 10. 1908, farář v Nových Hradech u Vysokého Mýta. Zatčen 20. 11. 1943 a vězněn rovněž v Zásmukách, kde zůstal až do převratu. Zatčen na udání jednoho vlajkaře, že prý vedl protistátní řeči. Vrátil se zdravý.

Říha Vincenc, nar. 11. 7. 1914, administrátor v Polné. Zatčen dne 20. 9. 1944 a vězněn až do převratu ve Flossenburgu. Důvod zatčení neznám.

Wiesner Karel, nar. 19. 5. 1891, farář v Krucemburku. Zatčen 24. 1. 1945, byv krutě ztýrán. Vězněn až do převratu. Důvodem zatčení bylo poskytnutí útulku a pohostinství domnělému partyzánu, který však byl jen přestrojený gestapák, zdržující se na osadě již po několik dnů.

Marek Antonín, nar. 28. 12. 1890, farář v Libčanech. Zatčen 7. 10. 1944 a vězněn až do převratu v Terezíně, odkud se vrátil nakažen skvrnitým tyfem. Důvodem zatčení bylo podezření z organisování Národních výborů, styky s partyzány a j.

Kvoch Josef, nar. 9. 6. 1909, administrátor ve Velkých Petrovicích u Nového Bydžova. Zatčen dne 7. 10. 1944 a vězněn až do převratu v Terezíně, odkud se vrátil těžce churav s nákazou skvrnitého tyfu. Důvodem zatčení rovněž organisování podzemního hnutí, styk s partyzány.

Havelka Jan, nar. 10. 5. 1887, farář v Lipnici nad Sázavou. Vyšetřován od 28. 8. 1940. Zemřel v nemocnici v Havlíčkově Brodě 12. 5. 1942, zajištěn ve vazbě.

Prokeš Jan, nar. 25. 5. 1883, farář v Dušejově u Lipnice nad Sázavou. Zatčen a vězněn od 22. 2. 1945 až do převratu. Důvod zatčení jest zde neznám.

Z členů kanonie premonstrátů v Želivě:

Kratochvíl Quirinus, nar. 6. 2. 1881, katecheta měšť. škol v Humpolci. Zatčen a vězněn v Terezíně od 22. 2. 1945. Zemřel ve vězení 5. 5. 1945. Důvod zatčení neznám.

David Bernard Václav, narozen 8. 5. 1915, kaplan v Humpolci. Zatčen a vězněn od 22. 2. 1945. Zemřel ve vězení, snad v Terezíně. Důvod zatčení zde neznám.

Píkl Nepomuk Václav, narozen 1. 4. 1910, kaplan v Humpolci. Zatčen a vězněn od 22. 2. 1945. Důvod zatčení a kde byl vězněn, zde není známo.

Toukálek Metoděj, nar. 31. 10. 1907, administrátor fary ve Vojslavicích. Zatčen a vězněn od 22. 2. 1945. Kde a proč byl vězněn, není zde známo.

Th. Dr. Mastný Bohumír, nar. 6. 3. 1893, farář v Želivě. Zatčen 22. 2. 1945, ale asi po týdnu vazby byl propuštěn.

Všichni svrchu uvedení kněží byli zatčeni a vězněni pro politické věci.

Mimo ně byli zatčeni a vězněni (z důvodů nepolitických):

Beneš Josef, středoškolský katecheta v Jičíně, nar. 22. 2. 1905. Zatčen a vězněn od 17. 8. 1942. Vězněn v Dachau, odkud zdrav se vrátil po převratu.

Volánek Václav, nar. 26. 2. 1893, bývalý farář v Týništi nad Orlicí. Zatčen 11. 9. 1942 a vězněn v Dachau, kde 23. 2. 1945 zemřel.

Z kněží národnosti německé uvádíme:

Dr. Slottý Jan, nar. 15. 12. 1893, farář v Řetově u České Třebové. Zatčen a vězněn z politických důvodů v Zásnuvách od 28. 1. 1944.

Endt František, nar. 11. 1. 1891, farář v Hořejším Novém Městě u Trutnova. Podrobnější data neznáma. Zemřel, propuštěn byl na svobodu.

Linhart Erich, nar. 23. 5. 1914, kaplan v Rokytnici v Krkonoších. Vězněn několik let v Dachau. Důvod zatčení: výrok při pohřbu padlého vojína.

Nebyli vězněni, ale persekvováni:

Rohleder Josef, nar. 24. 3. 1889, děkan v Jičíně. Pro incident, zlovolně vyvolaný Hitlerovou mládeží při slavnosti Božího Těla v Lázních Bohdanči, kde byl jmenovaný v té době farářem, byl nucen opustiti svou farnost a zdržovati se mimo oblast pardubického oberlandrátu. Byl proto ustanoven administrátorem v Kratonoších a potom se stal děkanem v Jičíně.

Anděl František, nar. 21. 9. 1890, administrátor v Českých Libchavách, byl nucen z nařízení pardubického oberlandrátu zřici se fary v Holicích a zdržovati se mimo oblast tohoto oberlandrátu.

NÁBOŽENSKÉ KURSY MLÁDEŽE PO OPUŠTĚNÍ ŠKOLY.

Mládež po opuštění školy je ve věku, kdy nejvíce potřebuje orientace a posily

náboženské. Je proto velmi naléhavě potřebné, aby duchovní správce zavedl týdně jednu náboženskou hodinu pro ony hochy a jednu pro ony dívky, kteří již nepodléhají povinné školní docházce. K těmto hodinám možno použít vhodné místnosti ve farní budově, nebo jiné vhodné místnosti v budově veřejné či soukromé, případně v sakristii nebo v kostele. Jedná se o dílo eminentně apoštolské, takže při dobré vůli může se najít k tomu místo na každé farnosti, i kdyby to měla býti pro začátek jen pouhá kůlna.

Doporučuje se vyplnit takovou náboženskou hodinu soustavnou četbou Písma svatého s potřebným výkladem. Začít s evangeliem, pak listy apoštolské a konečně vybrané části ze Starého zákona. Další bohatou látku dává církevní rok s povzbudivými postavami svědců, výklad mše sv. s návodem, jak používat příručního misálu, papežské encykliky, rozhovor o časových otázkách náboženských, mravních a sociálních, apoštolát domácí i zahraniční, katolická charita. Velmi se osvědčuje ponechávat iniciativu mladým a také jim přidělovat referáty na určené témata. Tšk.

VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ VE ŠKOLÁCH. V 1. a 2. postup. ročníku obecné školy vyučuje se náboženství opět 2 hod. týdně ve smyslu zák. ze dne 13. července 1922, č. 226, Sb. z. a n., § 3, odst. 2, neboť omezování náboženského vyučování na 1 hodinu týdně v 1. a ve 2. postup. ročníku bylo provedeno nezákonně ve prospěch německého jazyka.

Ve 3. třídě měšť. školy (býv. 4. třída hlav. školy) vyučuje se opět církevním dějinám, neboť německý zákaz vyučování církevním dějinám pozbyl platnosti. Ještě v letošním školním roce budtež žactvu 4. tř. měšť. školy podány vybrané části církevně – dějinné z doby pronásledování křesťanů a z doby rozšíření křesťanství v naší vlasti.

H O V O R N A

VELEDŮSTOJNÝ PANE!

Farní kartotéku mám. Osvědčila se. Příklad: Šel jsem zaopatřovat. Pohlédl jsem do kartotéky. Uviděl jsem, že je civil. oddán s katoličkou rozloučenou. Ten umírající to nepoví, neb jsa tázán odpoví špatně atd. Tedy i jindy kartotéka velmi dobrá.
V. K., farář, St.

AD VOCEM PŘÍKLADY. Mám slušnou hromádku vlastních výpisů, citátů a pří-

kladů z četby. Když se jimi probírám, napadá mne často, že by bylo škoda, aby posloužily jen mně. Zvláště zprávy z časopisů misionářských jsou tolik bohaty na důkazy o náboženské horlivosti nově obrácených pohanů, že mohou být pravým arsenálem pro kazatelnu a školu. Lituji, že tolik působivých příběhů, napínavých událostí a dobrodružství zůstalo dosud bez zpracování. (Jak jsme se dozvěděli, připravuje se čítanka ke katechismu. Získal

byste si veliké zásluhy, kdybyste sebrany materiál zapůjčil na zpracování. Můžete poslati na redakci. Pozn. red.)

PASTORACE MLÁDEŽE. Co račte soudit o tomto: Trpěl jsem, co jsem knězem, nepatrným náboženským výsledkem v Orlu i SKM. A nebylo to jen vinou kněze, pro samé divadlo, schůze, cvičení, parády atd. se nedostalo k vážné činnosti. Ba mnozí se domnívali, že byl spolek založen jen pro divadlo. Nyní jsem udělal tento pokus: Pozval jsem si chlapce a děvčata z vlašť, od 15 do 20 let, které jsem zde aspoň poslední dobu učil, k sobě na faru. Pozvaní přišli všichni! 22 hochů a asi 20 děvčat. Pozoroval jsem, že se vyhýbají sv. zpovědi. Půl hodiny jsem jim mluvil o sv. zpovědi. Byli pak v neděli všichni u sv. zpovědi a sv. přijímání, když zde byl na výpomoc cizí kněz. Měl i on se mnou velkou radost. Myslím, že tam, kde kněz učí děti ve škole, kde se jim zapíše aspoň trochu do srdce, jest tento způsob pastorační mládeže nejméně namáhavý a nejvíce plodný.

PASTORACE MATEK.

Zrovna mne páli ožehavost tak důležité a tak opomíjené věci: Matky! Tolik máme v rukách my i ony, a tolik nám utíká! Dítě vedeno zbožnou a osvícenou matkou i celým domovem a pak milujícím knězem, kdo by pochyboval o výsledku? Chci asi toto provést: Navštívit matky, po příp. jim poslat nebo zanechat letáček, ve kterém by byly upozorněny na svou moc a zodpovědnost, shromáždit je pak jednou měsíčně odpoledne před oltářem P. Marie, kde promluva a pak jejich pobožnost. Občas i schůzka s nimi na faře, porada o dětské besídce atd. Kolikrát jsem si při tom vzpoměl na Vás. Kdyby Vás nebyla umlčela válka, jistě by se takový letáček ve formě dopisu matkám dostal u Vás i s pobožností matek. Zatím asi něco takového už nemáte, tak nezbyvá, než vyrobiti sám. S pomocí Boží chci se dáti do díla co nejdříve.

Myslím, že každý kněz moc tápá a tápá, tolik problémů se před něj staví, neví si rady, koho se má ptát? Nuže, Dobrý pastýř bude jistě naší tribunou, pomocníkem, rádcem, kde se sejdou naše myšlenky,

odkud budeme brát a kam budeme taky dávat.

Josef B., farář.

Z DOPISŮ: »Ani nevíte, s jakou dychtivostí jsem sáhl po prvním čísle Vašeho Dobrého pastýře. Tak dlouho si musel člověk radit sám, zůstával bez kontaktu s povoláními a neměl ke komu se utéci pro radu, nebo si nechat ověřiti vlastní zkušenost. Pán Bůh Vám zaplať za to, že jste tak přišel, že chcete co nejdříve vyplnit zející mezery.« J. B., farář, H.

O KATOLICKÉ AKCI. »Mluvil jsem s několika mladými spolubratry. Na každé číslo Dobrého pastýře se těšíme. A ještě něco. Mluví jménem jejich, když Vás prosím o nějaké popul. čerstvé kázání o Katolické akci. Po sloučení SKM se Svazem mládeže a po ostatních úpravách je zřejmé, že jenom K. A. bude jediná nositelkou náboženské obrody u nás. Proto myslím, že právě nyní nastal čas (a jistě to pochopí i mnozí jiní) kdy nutno šířit myšlenky K. A. s kazatelen i při náboženství.« V. D., kaplan v Ch.

Odpověď: Slibuji nejenom kázání, nýbrž i několik základních pojednání o K. A., v níž má býti pracovní program a pokyny pro práci jednotlivých stavů v K. A. Redakce.

PASTORACE V KANCELÁŘI. Mnoho se o tom mluví, ale málokdy uvidíme, že se opravdu pastoruje v kanceláři. Máte zkušenosti? Napište nám.

ZVONY, které dostaly značku B nebo C, leží v Praze. Adresa pro informace: Sklad zvonů ministerstva průmyslu Praha VIII, na Manínách. Jakmile pominou potíže dopravní, budou i ostatní zvony z Hamburku dopraveny do Prahy.

Činíme tímto zdvořilý dotaz,

byli by některý kněz ochoten sloužit
mši svatou v nemocniční kapli.

Strava, byt a honorář zajištěn. Nabídku
račte laskavě řídit na

Školské sestry OSF. Praha - Břevnov,
Boleslavova 139.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. — Redakce, administrace a expedice: Exerciční dům, Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Poštovní spořitelny 303.183. Řídí P. Rudolf Schikora C. Ss. R. Za redakci odpovídá P. Rudolf Schikora C. Ss. R.

DOBRÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

3. července 1945.

Číslo 5.

Kněz a Katolická akce (KA).

1. *Co je KA?* - Papež Pius XI. odpovídá: „KA jest účast laiků na apoštolátě Církve za vedení církevních představených.” (1927.) Cíl KA jest „aby Kristus vládl (jak je to jeho právo) nad dušemi, nad rodinou, nad společností, nad národy, nad veškerým lidstvem.” (1926.) „KA pracuje o to, aby království Boží pronikalo celý život osobní i kolektivní, soukromý i veřejný.” (1927.)

„KA je velkou milostí pro věřící. Je velkou milostí i pro biskupy a kněze, kteří naleznou v řadách KA lidi odhodlané jim ochotně pomáhati, aby plnili stále lépe a stále plodněji svůj apoštolát.” (1935)

KA není tedy spolkem, ani ne střechou pro všechny katolické spolky, nýbrž práce laiků (ať organisovaných ať mimo spolky stojících) na spásu duší.

„Katolická akce nedělá politiky, nýbrž snaží se jediné o to, aby vychovala dobré křesťany, kteří žijí v duchu víry a kteří již tím mají neocenitelnou hodnotu pro obecné blaho.” (1938.)

2. *Nutnost KA.* Poměry pastorační se na mnoha místech změnily. Dříve byla pastorec více očekávající čili pasivní. Lidé přicházeli ke knězi, do kostela, do kanceláře, do zpovědnice, posílali děti do školy a kněz jim vyhověl.

Dnes tento způsob nestačí, a tím méně bude stačiti v budoucnosti. Je třeba pastorec *vyhledávající* čili aktivní. Právě ty duše, které do kostela nepřicházejí, potřebují nejvíce naší péče. A k tomu kněz nestačí, musí mu pomáhati laici, a to v dvojím směru: předně duchovního správce informovati, aby poznal farníky, jejich poměry a bolesti, a v opačném směru informovati vlažné věřící o tom, co se podniká pro spásu jejich duší, dostati je do živého *spojení s duchovní správou.*

Náš úkol v KA je dvojí: *Nadchnouti* co nejvíce věřících pro apoštolát a *školiti* apoštolu, aby jejich činnost přinášela bohaté ovoce.

3. *Jak začít?* Nejpotřebnější a nejdůležitější je milost Boží. Získáme si ji modlitbou a obětmi. Budeme se tedy sami horlivě a vytrvale modlit, aby Pán Bůh mezi věřícími vzbudil nám pomocníky, a modlit se za zdar jejich práce. - Poprosíme též jiné o modlitbu, zvláště děti a nemocné. O apoštolátu trpících bylo v Dp. již pojednáno (str. 9). Výchova k tomuto apoštolátu obětí je pro KA nejdůležitější a nejprvnější.

Po této přípravě třeba *sondovati půdu.* Tážeme se: Kolik mám

věřících, kteří plní svědomitě svoje povinnosti? Kolik mám vlažných, kolik úplně odpadlých? I v nejhorších poměrech, kdyby kněz do první kategorie nemohl zařadit nikoho z dospělých, může získati děti, jim věnovati celou svou péči a z nich si pomalu vychovati budoucí pomocníky.

4. *Kázání*. Snad není žádná farnost tak ubohá, že by se nedali získati pro apoštolát i dospělí. Nestačí jedno kázání. Horlivost pro spásu duší vyrůstá z hluboké lásky k Bohu a k bližnímu. Čím více rostou tyto ctnosti, tím více roste ve farnosti duch apoštolský. Proto nepřímou každé kázání slouží KA. Ani není třeba mluvit po každé výslovně o KA. Občas je však nutno mluvit o apoštolátu *ex professo*.

Úkol tohoto kázání je dvojitý: a) *nadchnouti* pro apoštolskou práci a b) *ukázat možnosti* apoštolské práce. První je důležitější, neboť kdo je nadšen, sám bude hledat cesty k práci, kdo však není nadšen, tomu marně mluvíme, jak má pracovat.

Chceme-li však někoho nadchnouti, musíme sami hořeti. Kdo nehoří, nemůže zapáliti. Proto budeme obnovovati oheň horlivosti v sobě rozjímáním, návštěvou nejsvětější Svátosti, obětmi.

KA je založena na *víře*. Naše kázání by bylo povrchní a nemělo by trvalého účinku, kdyby nečerpalo z dogmatiky. Především prostudujme tyto statě: Cena duše, milost posvěcující, její ztráta, smrtelný hřích, Corpus Christi mysticum, všeobecné kněžství. („Vy jste kněžstvem královským.“ Catechismus Romanum Pars II cap. VII. n. XXIII. a XXIV.); *biřmování* (stali jsme se milites Christi).

Pohnutky k apoštolátu. Láska k Bohu touží po tom, aby všichni lidé Boha milovali, dále vděčnost k Ježíši Kristu, láska k Církvi, soustrast s hříšníkem, povinnost těžit s hřívnou, kterou nám Bůh dal. Velice působí, když kazatel vyličí názorně duševní bídu lidí současné doby. K následování pohnou příklady historické, jak lidé všech stavů apoštolovali.

Vlastnosti apoštolů jsou: živá víra, čistá láska, vytrvalost, radost, pokora, nezištnost, obětavost.

Příležitosti ke kázání o KA je mnoho: 1. n. po Devítníku (símě); 2. ned. po velikonocích; 3. ned. po sv. Duchu (evang. o dobrem pastýři); 6. ned. po sv. Duchu (epišt. 1. Tes. 1, 7 Stali jste se příkladem; svátek andělů strážných (buďte každý andělem strážným); svátky mariánské (královna apoštolů); svátky svatých.

Z *katechetických* kázání dají se lehce vyvésti aplikace apoštolské: Vyznání víry, svatých obcování, učení o Církvi, křest, biřmování, pokání, neštěstí hříchu, láska k bližnímu; páté přikázání poroučí pečovat o zdraví těla a duše vlastní i bližního; první prosby Otčenáše a j.

Co se při kázání probudilo, to ve zpovědnici prohoubíme; dáme za pokání aspoň apoštolskou modlitbu, snad i apoštol. skutek.

Vhodné osoby pošleme na exercicie. Tam obyčejně vzplane oheň horlivosti pro spásu duší. Záleží na tom, abychom po exerci-

ciích tento plamen udržovali a dali exercitantům podle schopností příležitost k práci v KA.

K četbě pro udržení ducha apoštolského se hodí zvlášť: Chautard, Duše veškerého apoštolátu. Paláu, Katolík činem.

5. *Školení.* Všeobecně. Z duší hořících pro apoštolát si vyvolí duchovní správce ty, u nichž je naděje, že mu budou vytrvale a taktně pomáhat. Když se pomodlil k Duchu sv. o dar rady, vybere podle stavů: muže, jinochy, ženy, dívky, jimž svěří buď určitou skupinu lidí neb určitý druh práce, na př. besídky, tisk, charitu a pod.

Tyto svoje pomocníky shromáždí buď podle stavů neb společně aspoň jednou za měsíc, *povzbudí* je nějakým motivem k apoštolátu, dá jim *určitý úkol* pro tento měsíc, a nakonec poučení o ctnostech neb chybách apoštolských. „Dobrý pastýř“ podá s pomocí Boží pro každý měsíc látku k takovým apoštolským večerům.

Speciální školení. Pro některé úseky apoštolské práce je třeba odborného školení. Sem patří na prvním místě *charita*. Tato náleží mezi první úkoly apoštolátu. P. Urban OFM praví: Naprosto ničeho nedosáhneme, dokud nepůjdeme k duším královskou a evangelickou cestou účinné lásky čili dobročinností: bez ní nemusíme raději ani začínat. „Podle skutků poznáte je.“

Charita pečuje o nemocné. Pracují v ní ženy a dívky, které nepotřebují výdělečně pracovat, nebo které vedle práce v rodině svůj volný čas věnují nemocným. Jejich úkolem je navštěvovat nemocné, zprostředkovat jim lékařské ošetření, přiložit obklad, převázat, umýt byt, nakoupit, donést vodu, uhlí, dříví, ustlat postel, uvařit dětem a vypravit je do školy a pod. K apoštolátu nemocných se pojí péče o umírající, aby odešli na věčnost v milosti posvěcující.

Charita se stará o *chudé*. Nestačí dát chudým almužnu; apoštolé musí ukázat zájem o jejich bídu a bolesti, hledět je sociálně pozvednout.

Pro účely charitní se pořádají ve větších městech (na př. v Ostravě) ošetrovatelské kursy. (V Ostravě dokonce vede Charita jednoroční ošetrovatelskou školu, státem uznanou.)

Kratší kursy se pořádaly a budou se muset zase pořádati pro vedení *besídek*, pro šířitele *tisků*, *knihovníky* a pod.

Není radno začínati všechno najednou a organisovat shora, nýbrž jíti cílevědomě krok za krokem kupředu a nechati věc růsti a dozrávati.

Končím slovy P. Urbana: Celá práce, celý duch její, radostný, skleslý, silný nebo slabý vše konečně závisí na knězi! Na jeho osobnosti, na jeho obětavém kněžském duchu. A tohoto ducha může v kněžích vzbudit jen Duch, Stvořitel, který naplňuje okrsek zemský; jen ve spojení s ním vyrůstá všechna činnost, která se pak rozlévá do srdce celého apoštolátu.

Literatura: Paláu, Gabriel T. J., Katolík činem. Přeložil Jos. Vraštil T. J. Nakladatel Našinec 1923. Stran 190.

Dr Vašek Bedřich, Katolická akce. Výzva Boží k laikům. 3 vydání. Velehrad 1939. Stran 177.

Dr Vašek Bedřich, Kázání o K. A. Velehrad 1936. Stran 65.

Wiesen W., Laický apoštol. Přeložily Sestry Nep. Početí P. M. Přerov 1930. Stran 105.

Katolická akce v praxi. Zpráva o II. kursu moravského kněžstva o K. A. na sv. Hostýně L. P. 1936. Stran 116.

Pro znovubudování ovčince Kristova. Sborník referátů I. náboženského pastoračního kursu kněží pražské arcidiecése v Praze, 16. - 22. srpna 1940. Zpracoval Frant. Ludvík. (Strana 21 - 26, Dr Jan Ev. Urban, provincial OFM. Školení a výchova věřících K. A.)

Dr Faith Štefan, Činný Katolicismus 1944. Spolek sv. Vojtěcha, Trnava. Stran 254. - Důkladný vědecký spis slovenský. Probírá dogmatické základy K. A. Poměr kněze k laikům, organizaci a skupiny K. A. Končí apoštolátem akademiků a akademiček. Vřele doporučujeme.

Pius XI., Dr B. Vašek, Enciklika „O katolické akci“ Velehrad. Stran 32.

Pius XI., List sv. Otce Pia XI. o katolické akci episkopátu Brazílie. Dr Leopold Prečan, Olomouc 1936. Stran 26.

Pius XI., Dr B. Vašek, Poslední slovo papeže Pia XI. o katolické akci. Velehrad 1939. Stran 19.

Myšlenky J. E. kardinála Bertrama o K. A.

Vede-li duchovní správce vnitřní život a pracuje-li nezištně a neúnavně, nežádá-li nic pro sebe, ale vyhledává slávu Boží, najde vždy spolupracovníky.

Nesmíme malomyslněti! Více důvěry v Boha! Naše doba není nejhorší v dějinách Církve. Modleme se, aby nám Bůh dal radostného ducha při práci.

Duchovní správce musí slovo „žárlivost“ vyškrtnouti ze svého slovníku a rád přijmout spolupracovníky. Volte si pomocníky, kteří mají dobrou pověst. Vylučujte podivíny. Nikdo není tak citlivý a nedůvěřivý jako oni vydědenci, kterým má K. A. pomoci; proto musí apoštolé býti velice taktní. A ať dovedou mlčet.

Nebylo by dobře, kdyby jenom ženy pomáhaly v péči o duše, neboť vše by se stalo zženštilým.

Svatí budtež!

J. Kunov:

Co napřed?

Písmo svaté označuje spravedlnost čili správnost člověka různými výrazy, jichž můžeme střídavě užívat: *justitia*, *disciplina*, *sapientia*, *timor Dei*, *sanctimonia*, *gratia*, *charitas*, *dilectio*. Klade-me zde latinské výroky pro pádnost výrazu jako do zásoby: Psalm. 91: „*Justus ut palma florebit.*“ Prov. 8: „*Audite disciplinam et estote sapientes!*“ Eccli. 1: „*Prior omnium creata est sapientia. Plenitudo sapientiae est timere Deum.*“ Hebr. 12: „*Sequitur sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum.*“ Rom. 13: „*Plenitudo ergo legis est dilectio.*“ 1. Cor. 13: „*Charitatem autem si non habuero, nihil sum.*“ Col. 3: „*Charitatem habete, quod est vinculum perfectionis!*“

Česky můžeme říci zkrátka *svatost*, neboť to jest i milost posvěcující i vnitřní život i spravedlnost atd.

V dřívějších statích jsme připomněli, že „To jest vůle Boží, posvěcení vaše“, a že „Marné všechno, vyjma milovati Boha a jemu jedinému sloužiti!“ Kněz může nadhoditi otázku: „Mám tedy všeho nechat a jen o sebe se starat, abych byl svatým?“ Odpověď zní vlastně: „*Ano!*“ „Co prospěje knězi, kdyby všechno možné konal, ale na duši byl mrzákem?“ Mt 16. 26. Zdá se tato odpověď drsnou, ale můžeme ji říci velmi příjemně takto: „*Pietas ad omnia utilis*“ 1. Tim. 4. Ze všech sil se starej, abys byl svatým knězem, a vše dobře vykonáš! Proberme opět některé motivy z Písma svatého, neboť v pochybnostech svítí nám Slovo Boží. Žalm 118. 105. „*Lucerna pedibus meis verbum tuum.*“

1. U sv. Matouše 6. 33 dí Kristus Pán: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a vše ostatní bude vám přidáno!“ Nuže, co ti může ještě chybět? Příčin se býti svatým, aby království Boží v tobě mohutnělo a stalo se nezdolným, a vše ostatní bude zajištěno. A kdyby Bůh měl zázraky činiti za tebe a pro tebe, učiní je, všechno ti přidá. Naučíš se správně žíti s Bohem, jenž jest „cesta, pravda i život“ Jn 14. 6. Rozvaž i Žalm 33: „*Quoniam non est inopia timentibus eum, non minuentur omni bono!*“

2. Právě že porosteš v lásce Boží, zastaneš všechno. Eccli. 7: „*Qui timet Deum, nihil negligit.*“ Budeš nadšen pro práci. A kdyby tě tvůj Ordinarius poslal třebaš na Saharu, řekneš Bohu s jasným čelem L 5: „*Pane, k slovu tvému rozestru síť.*“ A Pán tě učiní (Mt 4) rybářem lidí: „*Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.*“ Svaté smýšlení tě ihned poučí, že uložená činnost jest vůlí Boží a bude tě puditi: „*illi soli servire*“ Každý úkon bude pak opět jako příliv proudu do žárovky.

3. U sv. Jana 15 čteme: „Já jsem vinný kmen, vy ratolesti. Beze mne nemůžete ničeho činiti.“ A svatost jest právě tou božskou mízou, proudící z Krista do řádného kněze. Zdaž není vlastně usilovnou snahou ratolesti, aby pevně tkvěla ve kmeni a ssála co nejvíce mízy? Taková musí býti i snaha kněze. A pak (Jn 15. 2) ještě přijde božský sadař a očistí tě od nežádoucích výhonků: „*Pater purgabit eum, ut fructum plus afferat.*“

4. Kněz jest a má býti oním kvasem (Mt 13), který proniká celou svěřenou osadu. U kvasu se žádá, aby byl čistý, zdravý, zachovalý. Do jaké mouky jej dají, pšeničné, režné, ječné - to už není jeho věcí. Tak i kněz má býti nejprve sám svatým, aby byl schopn pastore. - Jakou „štaci“ mu vykází, to již nespadá na jeho zodpovědnost. Ale činnost dobrého kněze bude i v nejhorší osadě sloužiti Bohu ke cti a knězi k zásluze, i věřícím, snad teprve budoucím, ke spáse.

Svatý kněz zastane svůj úkol dobře zvláště proto, že se dovede modliti. Modlitba zúrodní jeho slova i činy i půdu srdcí lidských. Mojžíš chudák koktal, ale v modlitbě vládl Bohem, vyprošoval i porážku nepřátel a vrtkavému a svedenému lidu odpuštění.

Na to se často zapomíná. Dobré jest síti a zalévati, avšak: „Bůh dává vzrůst“ 1. Kor. 3., 2. 9.

Není třeba tuto myšlenku důrazněji rozváděti. Svatý kněz to přímo cítí, že musí hlavně mluvit s Bohem o lidech, a pak již se hladce mluví s lidmi o Bohu. On každou záležitost pečlivě projedná nejprve s Bohem a potom zbývají jen lehké formality s lidem. A Pán Bůh mu neodepře vyslyšení, protože Kristus Pán slíbil (Jn 15 i jinde): „Začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, dám vám.“ Věru, málo se počítá s modlitbou, málo se věří v její sílu proto se i nedobře modlí. Ale, jak chceme čeliti satanovi, ne-li pokornou modlitbou? Mnohý nezdar si vysvětlíme nedostatkem dobré modlitby. To říkají uvědomělí kněží východního obřadu: „My pokulháváme za celým Západem, protože se málo modlíme.“ Ale také moudří mezi nimi rychle z toho vyvodili důsledky a snaží se býti muži modlitby. Také jejich farnosti jako by omládlý, mizí staletá plesnivina, nový život proudí osadou, lidé s radostí poznávají, že jsou křesťany, dítkami Božími, že Pán Ježíš jest v podobě duchovního otce mezi nimi. Ó, jak božským světlem září muž modlitby, kněz, který se usilovně posvěcuje!

Slyšme, co praví Juda Makabejský (II. 15) k svému vojsku před bitvou s Nikanorem: „Viděl jsem Oniáše, bývalého velekněze, muže vzorného, dokonalého, skromného v obcování, ukázněného, vážného v řeči a od mládí ve ctnostech cvičeného, an se modlí s rukama pozdvíženými za všecken národ.“ Po té ukázal se mu i jiný muž, budící úžas věkem i vzezřením a oblitý velebností veliké krásy. Oniáš ujav slovo, řekl: „Tento jest milovník bratří a národa, jest to ten, jenž se mnoho modlí za národ i za všechno město svaté, Jeremiáš, prorok Boží!“ Slzy vstupují člověku do očí, když to pozorně čte. Co nám chybí? Svatí kněží, kteří modlitbou zdolají Boha, připoutají jej k svému srdci i ke své osadě a budou divy tvořiti pro Církev Boží. Ale Judas nejen viděl, nýbrž i následoval. Před sešikovanými bojovníky vzýval Boha: „Ty, Pane, panovníku nebes, pošli nyní dobrého svého anděla před námi, aby se báli ti, kdož s rouháním táhnou proti tvému svatému národu!“ A podle vůdce činil i lid: „Modlíce se vešli v bitvu, rukama sice bojujíce, ale srdcem k Pánu se modlíce.“ I padl Nikanor ve svém pyšném odění a pobito ne méně než třicet pět tisíc. O vítězích pak se dí: „Obveseleni jsou přítomností Boží.“ Kdo čteš, rozuměj! Svatý velekněz se modlí, svatý prorok se modlí, vojevůdce i lid se modlí a Bůh drtí nepřitele. „Orationi instate“ Col. 4!

Pro snadné cvičení se v ustavičné modlitbě nacházím v některých knihách, zvláště v Návštěvách Velebné Svátosti, známé „Hodiny Utrpení Páně“. Jest to řada výjevů od umývání nohou apoštolům až k pohřbu Pána Ježíše, rozdělená tak, že vystačí na dobu od šesté hodiny večerní přes noc a den až do páté hodiny odpoledne. Kdykoli slyšíme bítí hodiny, modlíme se Zdrávas Maria se vzpomínkou na případný výjev, vzbudíme kratince soustrast s trpícím Spasitelem a lítost nad hříchy nebo akt lásky a dobrého úmys-

lu a podobně. Sv. Alfons nabyt v tom takové zběhlosti, že těch pár vteřin věnoval modlitbě každou čtvrt hodinu. A nic mu to nevadilo v obsáhlé práci apoštolské a spisovatelské.

6. Ze první povinnosti kněze jest svatost, poznáme i z opačné úvahy. Víra nás učí, že Pán Bůh dovede obrátiti a spasiti miliony lidí i *bez nás*. Mt 3. 9: „Mocen jest Bůh i z kamení vzbuditi syny Abrahámovy.” Při takovém přesvědčení zbývá nám již pouze jedna starost o vlastní duši. Zachraň duši svou a zachrániš všechno, posvěť duši svou a posvětiš vše! Budeme-li svatými, bude spása lidstva ať přímo či nepřímo i naším dílem. Nebudeme-li svatými, užije nás Bůh snad jen per gratiam gratis datam. Lid se spasí, ale my vyjdeme s prázdnou nebo nás Pán Bůh vůbec odhodí. Jsme v jeho ruce dlátem. On vykřesá sochu, jakou chce, i bez dláta. Na nás jest, abychom byli dlátem vhodným, svatým, důstojným ruky Boží. A je-li v nás nějaká gratia gratis data, jako nadání, vzdělání, výmluvnost, přirozená ušlechtilost, užijme transformátoru svatosti, aby byla účinnou a úrodnou i pro nás, abychom si mohli shromáždit poklady, jichž ani mol ani rez nekazí a zloděj nevykope (Mt 6., Lk 12)! Mol, rez a zloděj špatného úmyslu čili ctižádost, smyslnost, samolibost atd.

7. Jiný motiv: Již na klíně matčině a s dětmi ve škole jsme říkali: „Kdo nás stvořil? Bůh Otec. Kdo nás vykoupil? Bůh Syn. Kdo nás posvěcuje? Bůh Duch Svatý.” Ano, nynější činnost Církve, aplikace vykoupení, tvoření svatých údů Kristových jest *dílem Ducha svatého*. Ó, jakými dary tě zahrne Duch svatý, budeš-li pečovati nejprve a hlavně, usilovně a vytrvale o srdce své, aby v něm bydlil jako v nádobě sice křehké jako sklo, ale i čisté jako sklo i vyzdobené a zářící jako vybroušené sklo křišťálové! Tenkrát On sám povede pastorači skrze tebe (Lk 12., Jn 14), „naučí tě všemu a připomene ti všecko” (Jn 7. 38.) Tehdy „budou prýstíti z tvé duše potoky vody živé.” Duch sv. zjeví ti svá tajemství, neboť ve svatosti budeš pokorným a maličkým. (Luc. 10.): „In ipsa hora exsultavit Jesus Spiritu Sancto et dixit: Confiteor tibi Pater, quia revelasti ea parvulis!” Duch sv. se bude s tebou modlití. Rom. 8: „Nam, quid oremus, nescimus, sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus!” On ti pomůže vyučovati. 1. Kor. 2. „Quae Dei sunt nemo cognovit nisi Spiritus Dei.” S tebou bude žehnati, odpouštěti, konsekrovati. Svatý kněz vpravdě „konsekruje” členy Církve, proměňuje lid věřící v pravé údy těla Kristova. „Hoc est enim corpus meum mysticum!” Jak božsky budou zníti na kazatelně i tvá prostinká slova, „prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis!” Act. 2. Jak dovedně naučíš prostá srdce lidu lásce k Pánu Ježíši a k jeho panenské Matce Marii 1. Cor. 12: „Nemo potest dicere Dominus Jesus nisi in Spiritu Sancto!” Již ta přelíbezná slova Ježíš a Maria v ústech kněze svatého jsou kouzlem lásky, radosti, důvěry, štěstí. Jak případně a vznešeně dovedeš mluvit o čistotě! Jsou duchovní, kteří o tomto předmětu mluvit neumějí, nemohou, nechtějí, nesmějí. Duch sv. tě obdaří výmluv-

ností a útěchou pro lidi zarmoucené, nemocné, nešťastné, zoufalé. Obdaří tě věhlasem, když budeš mluvit o zlobě hříchu a krásnosti. Otevře ti i dlaně bohatých, když se zmíniš o potřebách ubožáků, o slávě domu Božího, o zájmu Církve na obrácení pohanů a nevěřících. Duch sv. bude v tobě zkrátka ohněm, který všechna srdce zachvátí, „et renovabis faciem terrae!” On tě naučí i *trpěti* pro Krista, což bývá někdy jedinou možnou pastoračí ve zpustlé osadě. Sk. 5: „Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilii, quoniam digni habitus sunt pro nomine Jesu contumeliam pati.” Již nevolali oheň s nebe, jako kdysi v Samařsku, nýbrž vykračovali si radostně. Duch sv. vpraví tě i do odevzdanosti do vůle Boží při zdánlivém, naprostém nezdaru. Poučí tě, že největší fiasko měl Kristus na kříži opuštěný, ale hned také Is. 11 „hrob jeho bude slavný”. A o letnicích apoštolé sotva stačí křtiti, Štěpán vítězí nad školami celého vzdělaného světa, z končin země - snad z Habeše přijde Ethiop, aby celým srdcem uvěřil v Syna Božího a dal se pokřtiti od jáhna Filipa. Ano, svatý kněz trpící, neb dobrovolně kající jest jako Pán Ježíš obětí slitování za hříchy lidu. Joel 1: „Cubate in sacco, ministri Dei mei!” Budeš-li svatým, pomůže ti Duch svatý také *umřít* a tvůj hrob bude po věky výmluvnou kazatelnou. Zatím tvá duše, vyňata z pravomoci biskupa pozemského, stane klidně u Ježíše 1. P. 2 „ad pastorem et episcopum animarum”, aby uslyšela (Mt 25, Lk 19): „Pojď, sluho Páně, dobrý a věrný!”

8. Pravý opak jest u kněze nesvatého. Tam všechna činnost se zvrhne, jak to líčí prorok Ezechiel 34. a s ním sv. Jan Zlatoústý v homilii na den sv. Josafata. „Vae, pastoribus Israel!” Jen svatý kněz, plný Ducha Božího, může říci: „Ego sum pastor bonus,” a dle Osiáše 5: „Et ego eruditor eorum.” Svatostí nic neztratíš, nýbrž: „Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa et innumerabilis honestas per manus illius!” Sap. 7.

Ž duchovní správy.

(Myšlenky ke KA jinochů.)

Posvěcením mládeže posvětit národ. Dva případy docela obvyklé v duchovní správě daly mi podnět k souborné práci ve výchově jedinců k posvěcení celku.

Šel jsem zaopatřovat ulici, kterou lidé živě proudili z práce a do práce. Jen tu a tam poklekla starší žena, většina chodců pozdravila běžným pozdravem. Za krátký čas jdu po druhé oživenou ulicí s nejsvětější Svátostí k nemocnému. Na křižovatce stojí několik mladých lidí, kteří poklekli. Za nimi poklekají dle jejich příkladu i jiní, ti zase svým příkladem upozornili další, a tak téměř celá ulice vzdala veřejně božskou poctu Kristu Pánu. Veřejný dobrý příklad jedněch probudil jiskru víry v druhých.

Co je možné v jednom případě, zapůsobí i v druhém. Pro časté sv. přijímání má jinoch mnoho výmluv a musí překonat mno-

ho vnějších ohledů. Jde o získání dobrého příkladu jedinců, kteří by dodali odvahy váhavým.

Pozval jsem si častěji jednotlivě některé mladíky, o nichž jsem předvídal možnost spolupráce. Od rozhovorů z denního života a povolání přecházel jsem na věci duchovní. Pozvolna jsem je uváděl do praktického duchovního života, zapůjčoval duchovní četbu, povzbuzoval a pomáhal modlitbou. Po několika měsících jsem je soustavně připravoval na vnější apoštolát. Každého zvlášť a zase jen ty, kteří duchovně pevněji rostli. Byli čtyři. Sezval jsem je po prvé společně. Pospolu se cítili čtyřnásob silnějšími. Každý týden se u mne scházivali. Pracovali jsme společně: duchovně-prakticky. Osobně získávali mladíky pro intensivnější náboženský život. Některé přivedli ke mně.

Jednou ve čtvrtek jsme se sešli společně večer po práci. Bylo nás dvanáct. Všichni již byli získáni. Když jsme se dohodli na společné práci, šli jsme do kostela před svatostánek. Bylo již tma, jen věčné světlo osvětlovalo dvířka svatostánku. Po krátké adoraci přednesli jsme svoje rozhodnutí: stát se apoštoly Krista Svátostného. Prostředí chrámové, živé uvědomení si přítomnosti Ježíše Krista, probudilo v hoších zvláštní nadšení pro apoštolát. Žádali sami, abychom se za týden opět večer sešli v kostele. Tak to šlo týden za týdnem. A vždy nová síla, nové nadšení. První neděli v měsíci všichni k sv. zpovědi a k sv. přijímání! Nikdo nemluvil o nějaké akci, ale každý se snažil někoho ještě získat. Jaké bylo překvapení, když hoši, kteří byli získáni, se domnívali, že budou u sv. přijímání „z mladých“ jen oni dva, uviděli v neděli ráno, že je jich tam přes dvacet! Nikdo z nich nevěděl, kterak přišli ostatní, tím méně to tušili věřící. Tak se to opakovalo každý měsíc.

Čtyři hoši prvně získaní a nábožensky již prohloubení nadále mne pravidelně navštěvovali a požadavky jejich duchovního života se pozvolna stupňovaly. Ti jsou jádrem celé naší skupiny, zvané „EK“ (éká = eucharistický kroužek).

K přibírání nových členů do „EK“ je třeba opatrnosti. Nepovolání by mohli více uškodit než prospět. V každém případě přijmouti po předešlé průpravě, po prodělání jakéhosi „katechumenátu“ a konečně rozhodnutí vždy ponechat sobě. Neboť nezáleží v apoštolátě na kvantitě, ale spíše na kvalitě.

Dobře se osvědčí pořídit si seznam (kartotéku) mládeže celé farnosti. Mladí se rozdělí na ty, kteří jsou získáni (I. skupina) a na ty, kteří mají býti získáni a jsou zatím členy „in voto“ (II. skupina). Z I. skupiny zvlášť duchovně vyškolovat zástupce stavů: dělníka, řemeslníka, studenta a p. V mém případě jsem to měl na mysli již při získávání prvních členů apoštolátu, a tak s jejich pomocí bylo možno vniknout do všech vrstev mládeže. Možno však je vybrat i dodatečně z později získaných hochů.

K velikonočním uspořádal jsem pro celý kroužek dvoudenní rekolekci. Velmi dobře se osvědčila. Z Velkého pátku na Bílou sobotu míváme střídavě celonoční stráž u Božího hrobu.

Adorací dá se použít k povznesení i k poučení. Zazpíváme sloku písně, rozmluva s Kristem Pánem, nikdy nechybí krátká večerní modlitba a týdenní zpytování svědomí. V programu se nevážeme na stejnou formu. V sakristii se sdělí pokyny a vzájemné zkušenosti. Vše trvá asi 20 minut.

Nikdo veřejně nemluví o kroužku, nikdo nezískává hned pro členství, nýbrž pro věc a účel: pro častější sv. přijímání, pro pravidelnou účast na mši svaté a p. A hoši jsou v této věci často velmi vynalézaví, taktní a horliví.

Všechnu práci proniká duch modlitby, sebeoběti, pokory a spolupráce s milostí Boží. Velmi prospěje prorozjímat knihu J. B. Chautard O.C.R. „Duše veškerého apoštolátu“.

Svátostný Spasitel žehná této práci, neboť jde o rozšíření jeho království na zemi. F. V

KA v praxi.

Apoštolát tiskem. Zemřelý laický apoštol Plzeňska J o s e f C h u d á č e k nám napsal v roce 1941: „V Křesťanské akademii v Praze jsem referoval o zkušenostech, jež jsme učinili v Plzni-Škvrňanech, kde stavíme nový kostel.

V této obci nebyla po 20 let mše sv., a to od té doby, kdy tam byla zrušena školní kaple, takže, když jsme letos dostali povolení, aby mohla býti ve školní tělocvičně vždy v neděli mše sv., musili jsme si uvědomit, že začínáme pracovat v místě takřka misionářském a že tu bude nutno užítí jiných způsobů práce, nežli v místě, kde lidé mohli chodit na mši svatou.

Nebudu vykládati podrobně způsob naší práce, ale na jedno chci upozorniti: Moje dcery, z nichž jedna je profesorkou na obchodní akademii v Plzni a druhá adjunktkou obchodní komory v Plzni, přišly na myšlenku, aby vybraly z Vašich knížeček „Životem“ ty, jež jsou vhodné pro děti, tyto knížečky aby daly do desek z tuhého papíru (všily je do něho) a aby tyto knížečky dětem každou neděli domů *půjčovaly*.

Jinými slovy to znamená, že jsme pořídili dětskou farní knihovničku.

Věc se nesmírně osvědčila, děti touží po této četbě. Víme, že kromě dětí si to přečte i jejich maminka a možná i tatínek, a tak pronikáme tam, kam bychom se nikdy jinak nedostali.

Ve vědeckém výboru Křesťanské akademie v Praze bylo po mém referátě usneseno, že Křesťanská akademie věnuje na pořízení těchto knížeček pro počátek 1000 K. Knížečky pošleme do těch míst, hlavně na periferii, kde budou plně využity. Mně bylo uloženo, abych o tom vypracoval podání arcib. konsistoři (ústně jsem to již projednal s vldp. generál. vikářem Dr Opatrným a máme všechnu jeho podporu), a nabídl v tom spise, že Křesťanská akademie bude organisovati tyto dětské knihovny a že také na to opatří peníze pro ta místa, kde by peněz neměli.

Ze salesiánské oratoře v Brně. Katechismový kroužek jinochů a mužů v Brně má za sebou dva roky života. Začalo se asi s 5 jinochy. Každou středu večer schůzka. 1. Cyklus přednášek z Desatera v souvislosti s věroukou a mravoukou, církevní dějiny. 2. Po přednášce disputace, vztahující se k látce z minulé přednášky. 3. Odpovědi vhozeny do zvláštní schránky. 4. Zábavný program (zábavný večírek na způsob montážní akademie: čísla zpěvná, sborové recitace, melodramy, smyčcový kvartet se sólovými zpěvy, koncertní čísla dechové hudby a pod.).

Celý večírek trvá asi půl druhé hodiny. Letos už dochází průměrně do kroužku 100—120 jinochů a mužů všech společenských vrstev. Desátý debatní katechismový večer byl spojen s hodinovým zábavním programem. Úchvatný byl pohled na účast více než 220 jinochů a mužů.

K zasmání i k pláči. (Také kapitolka na thema KA.) V jednom týdnu jsme dostali z jedné farnosti dva dopisy: v prvním píše dp. farář: „Neposílejte mi Posla Pravdy, neboť v celé farnosti nemám nikoho, kdo by letáčky rozdával.“ Druhý dopis z téže farnosti zněl: „Pošlete mi každý týden 50 kusů Posla Pravdy. Rozdávám je mezi svými spoludělníky. B. Z.

Z D O M O V A

PERSEKUCE KŇEŽÍ.

(Arcidiecése olomoucká:)

Dp. Beránek Oldřich, katecheta, Prostějov, byl 1941 vyslýchán gestapem. 16. 6. 1942 následovala velká prohlídka, při níž s ním zacházeli surově, povalili jej na zem a potom potupně vedli celým městem do radnice, kde výslech trval až do půlnoci.

Dp. Pokorný Ferdinand, katecheta, Bzenec, působil od 1. 10. 1940 do 1. 3. 1941 mezi českými dělníky v Německu. Byl pak vyhoštěn. 1. 12. 1941 zatčen a odvezen do Prahy-Pankráce; pobyl v Dachau od 1. 5. 1942 do 21. 5. 1945. Násilně naočkován malárií jako stovky jiných vězňů na pokusné stanici zločinného prof. Schellinga, který používal vězňů místo morčat a králíků.

Dp. farář Jan Rainoch, Vratimov, byl čtyřikrát vyslýchán. Dvakrát, že pomohl jistému generálovi přes hranice, pak pro poslušání cizího rozhlasu a pro „protiněmecké kázání“.

Dp. farář František Šimon byl dne 19. 12. 1940 pět hodin vyšetřován pro sabotáž, protože měl na Vše svaté sváteční bohoslužby a že je vůbec „deutschfeindlich“.

(Arcidiecése pražská:)

Dp. Emanuel Kohout, farář v Lob-

kovicích, okres a vikariát Brandýs n. Lab. Narozen 5. 4. 1895, vysvěcen v Praze 16. 6. 1916. Byl udán, že urazil gestapo. Proto předvolán do Mladé Boleslavi ke gestapu dne 14. 12. 1941 a tam asi 1:40 hod. vyšetřován. Poté odveden do jiné místnosti a tam krutě mrskán, když byl před tím po pas obnažen. Když padl na zem, kopali do něho. Ještě se pamatuje, jak někdo na něho šlápl, když omdléval. Poté byl znovu veden k výslechu, když se ze mdloby vzpamatoval a bylo mu podáno trochu vody na umytí. Dostal přísný zákaz o té věci mluvit. Následky byly: Cítil, jak chřadne, do konce školního roku jen stěží vydržel vyučovati. Dne 8. 10. 1942 odešel do nemocnice, kde si jej ponechali až do 13. 2. 1943. Od té doby je stále nemocný; byl léčen na souchotiny a exudát, ale je mínění, že jsou to následky onoho nakládání. Nyní jest na smrtelné posteli. Byl zaopatřen 18. června. Na základě jeho výpovědi poznamenal 20. června 1945 Stan. Gabriel, děkan v Kostelci n. Lab.

*

KA STUDENTŮ A MLADÉ INTELIGENCE. Jako první jarní vlaštovka přiletěl na redakční stůl list „Na slovíčko“, dnes již tištěný. Od zakazu „Jitra“ udrželo podzemí hektografované „Slovíčko“ v tisících

studentů oheň horlivosti pro katolickou věc. Je jako stvořené pro KA studentů. Kdo máte zájem, napište na adresu: Studentský apoštolát diecése brněnské, Brno, palác Typos. – Jedna věc mne zvláště potěšila

a zahanbila: Studenti přidávají k měsíčním úmyslům apoštolátu modlitby třetí úmysl: aby nám Pán Bůh dal zbožné a statečné biskupy! – Nedejme se od studentů zahanbiti!

H O V O R N A

P. J. Vaše postřehy jsou rozhodně vtipné a návrhy radikální, jenže předpokládají dokonalost, jakou nenalézáme ani ve všech klášteřích. Pište zas!

TOLIK DOBRÝCH RAD dostal onen mladý kaplan, který se bojí, aby se nestal vlažným, že je nemůžeme všechny uveřejniti. Shrňme je v soustavu dobrých rad pro mladé kněze. Všem pisatelům zaplať Pán Bůh! Jen dál!

MODLITBA ZA ŠKOLU. Proletěla tiskem i ústním podáním zpráva, že po prázdninách má být náboženství ze školních rozvrhů vypuštěno. Nemá se vyučovati ve školách vůbec, ani soukromě. Katolíci uvažují o prostředcích, jak hájiti náboženství ve školách. Jedni spoléhají na politická jednání, jiní doufají v úspěch podpisové akce, jiní zdůrazňují význam tisku. Je zřejmo, všech těchto prostředků se musí použiti. Jen se třeba varovati roztržitosti a nutno podniknouti akci společnou. Všechny prostředky uváděné jsou prostředky přirozené. K těm však nutno přidati, ba lépe předeslati nadpřirozené. Bylo by si přáti, aby po celé republice se konaly pobožnosti za zdar jednání, aby náboženská výuka a výchova byla ve škole ponechána, ba prohloubena a rozšířena. Přispěl-li nám podivuhodně Pán Bůh, když jsme jej prosili o záchranu časnou, čím spíše nám přispěje, budeme-li především hledati království Božího? Kéž by se taková pobožnost všude uskutečnila. Ss.

SICUT ERAT IN PRINCIPIO. Než jsem nastoupil na první své místo, byl jsem informován, že p. farář je hodný, avšak nepřeje žádným novotám. Povídal jsem si: „Však ono se to nějak poddá.“ Když jsem po prvé přijel do farnosti sobě určené, především jsem vyhledal pana faráře, představil jsem se mu, poklekl jsem před něho a poprosil o požehnání, aby se mi s ním a za jeho vedení dobře pracovalo. Požehnání mi ochotně udělil. Tu jsem si řekl: „Ejhle, novota a zvítězila!“ Potom jsem

jej prosil, aby mě zavedl do kostela: rád bych svou činnost ve farnosti započal před svatostánkem. Ochotně mi vyhověl. Oba jsme se pomodlili za Boží požehnání. A potom jsem s ním pět roků pracoval, a nikdy mi v nejmenším nebránil. Ovšem vždy jsem uctivě poprosil, všechno jsem mu závčas oznámil, všechno připravil, abych mu nepřidával zbytečných starostí a prací. A tak jsem vždycky dosáhl, že se zavedlo i to, co in principio nebyvalo. Kéž by dpp. kaplani prozpytovali svědomí, jaký způsob volí, když chtějí nějakou novotu prosaditi. Ss. — (Přál bych si, aby si každý mladý kněz a každý bohoslovec tato vzácná slova přečetl aspoň třikrát. Red.)

K VRÁCENÍ ZVONŮ najdete dvě básně v knize Frant. Kašpara: Proslovy a deklamace. Nakladatel Ondřej Junek, Týn nad Vlt., 1939. – Dp. Bohdan Ort, Písek, nám poslal báseň „Loučení se zvony“.

POSEL PRAVDY. K debatě o „Poslu pravdy“ dovoluji si připojiti pouze, že ve farnosti, kde počet obyvatel daleko přesahuje 20.000 a kde v neděli na třech kázáních bývá účastno pouze několik stovek (daleko ne tisíc!), cítíme opravdu palčivě potřebné blahodárné činnosti Posla! H. J.

POSEL PRAVDY. Objednávek na tyto nové letáčky je tolik, že nemůžeme všem v dostatečné míře vyhověti. Abychom poplátky po letácích vyhověli, pošleme těm důst. pánům, kteří žádají p r a v i d e l n é zasilání Posla pravdy, některé starší letáčky ze zbytků zásob. Doufáme, že brzy bude možno pokračovati ve vydávání časových letáčků.

OBRÁZKY ZDARMA. Před zabráním Exercičního domu jsme vytiskli 18 druhů dvojbarevných obrázků ke mši sv. (z brožury: Poznejte mši sv.!). Jelikož byl materiál už válečný, jsou některé obrázky nedokonale vytištěné. Bylo by však škoda zničiti celý náklad. Proto nabízíme důst. pánům obrázky zdarma, jen za úhradu porta. Exerciční dům, Frýdek.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. — Redakce, administrace a expedice: Exerciční dům, Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Poštovní spořitelny 303.183. Řídí P. Rudolf Schikora C. Ss. R. Za redakci odpovídá P. Rudolf Schikora C. Ss. R.

DOBŘÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

13. července 1945.

Číslo 6.

Důležitost tisku.

Václav Šebek, farář:

Konfrátrům pesimistům o významu tiskového apoštolátu.

Platí stále a bude platit slovo velikého faráře a papeže Pia X.: „Pořád ještě se nechápe důležitost tisku. Ani věřící, ani duchovenstvo nevěnují mu tolik pozornosti, kolik je třeba. Starší lidé říkají, že jindy časopisů nebylo a přece se bez nich pracovalo dobře na spáse duší. Ovšem jindy, jindy! Ale tehdy nebyl ještě špatný tisk tak rozšířen. Tehdy nebylo třeba tolik proti němu pracovati dobrým tiskem jako nyní. Žijeme v jiných časech.“ I tisk tolerantní je chladný ke katolictví, a i při dobré vůli není s to, podávati lidem dobrou stravu duchovní. Jaké nehoráznosti jsme četli i tam, kde se mluvilo nabubřele o křesťanské a svatováclavské tradici. Mějme slitování s lidmi, kteří chřadnou duchovně pro nedostatek zdravého chleba. Snad jsme sami zakusili někdy nebezpečí špatného tisku, když jsme jej někdy vzali do ruky ze zvědavosti nebo z povinnosti. A jak často sami vděčíme za dobrou myšlenku, nadšení a za jiné dobré vlivy v naší duši dobré duchovní četbě, která i u nás bývá přechasto nástrojem milosti Boží. Když přemýšlíme, jak se dostat k některým duším, musíme si přiznati, že poslední naději mimo modlitbu dává tisk, kterým též podnikáme poslední pokus. Když nepochodíme, nevíme si už rady. Proto uvažujme často, jak nejlépe použití tohoto druhu apoštolátu.

Meditace o tisku. K rozjímání o tiskovém apoštolátě máme tolik hlubokých námětů z úst nebo pera velikých duchů. Dnes papežové a biskupové, nejvyšší pastýři, zdůrazňují, že apoštolát tisku je skutkem duchovního milosrdenství a předním úkolem Katolické akce.

Veliký Lev XIII. pravil, že dobrý katolický tisk působí jako stálá misie. Známe blahodárné účinky sv. misií ve farnostech a můžeme jich dosahovati ustavičně apoštolátem tiskovým. Také misio-náři doplňují dnes práci na kazatelně, ve zpovědnici a u nemocných tiskem, kterým jim též připravujeme cestu. Tisk je tu jakýsi praecursor Domini. Při horlivé, vytrvalé péči o tisk ve farnosti dočkáme se častěji bez zvláštních popudů potěšujících případů konversí, sanací manželství, postřehneme mezi věrnými pokrok v křesťanské dokonalosti, upevnění ve víře, jevící se na př. častějším přijímáním svátostí, vyvinutějším smyslem pro zájmy Boha a duší, čilejší činnosti Katolické akce a charity nebo podobně.

Jindy Lev XIII. dal jednomu knězi tuto radu: „Pište články do novin, přinesou více ovoce než kázání, poněvadž kam nedosáhne kázání, tam dosáhne tisk.“ - Pius XI. blahé paměti zdůrazňoval důležitost tisku při každé příležitosti. Tak pravil r. 1933 k 250 redaktorům katolických časopisů, kteří přibyli do Říma jako zastupci 22 států: „Tisk je nositelem a tvořitelem veřejného mínění. Katolický tisk je rozhlasem katolické Církve, jejího úřadu učitelského. Proto musí býti naplněn duchem katolickým.“ A k francouzským novinářům r. 1936 řekl: „Všemohoucnost tisku! Veliké to slovo, a přece není menší než věc sama. Řekli bychom, že ani nestačí vyjádřit skutečnost... A což teprve říci o slově, jež samo o sobě je tak mocné, vládne-li organismem a dynamismem tisku! Toť velmoc, která se rozrůstá nad veškeré meze. Jak strašlivá je však také její odpovědnost!”

Pius X., zkušený farář a světec, neváhal říci: „Kdybych všechny prostředky již vyčerpal, prodal bych i svůj náprsní kříž, abych podpořil katolický tisk.“ Tak často ta závažná slova slyšíme a snad opakujeme a přece se jimi valně neřídíme. Pochyboval by někdo dokonce o významu tisku? Považme: Papež je ochoten prodati pektorál! Papež bez pektorálu, aby pomohl tisku! Podobný výrok má proslulý belgický kardinál Mercier: „Já, arcibiskup, oddálil bych stavbu kostela, kdybych se měl účastniti finančního podložení nějakého katolického listu.“ Proto má pravdu jeden apoštol tisku, když pravil: „K čemu stavěti nádherné chrámy, když je bezbožný tisk zničí? K čemu děti vychovávat nábožensky, když tisk je brzo „poučí“ jinak? Nadarmo bychom vystavěli tisíc soch B. Srdci P., když nečinně přihlížíme, jak tisk ze srdce lidu rve víru v Ježíše Krista a lásku k němu.”

Biskup Brynych uložil kněžím jako zvláštní povinnost, aby šířili tisk: „Prosím vás celým srdcem, věnujte svou pastýřskou péči věci nanejvýš důležité... Nespokojujte se pouze doporučením, nýbrž pracujte přímo, aby se dobré časopisy ve vaší osadě šířily. Kéž by nebylo jedné farnosti, kde by nebylo knihovny, obsahující knihy doporučení hodné. Bratří moji, co zbývá nám tu ještě práce zvláště v našich městech!”

Kardinál Kašpar na Květnou neděli L. P. 1938 napsal: „Oč snazší bude jedenkrát moje hodinka smrti, rozšíří-li se v rodinách co nejvíce katolický tisk... Jako Kristus Pán třetího dne povstal z mrtvých živý a nesmrtelný, tak nechť všichni katolíci povstanou ze spánku lhostejnosti, který by je znenáhla ukolébal v nevěru a věčnou smrt kéž zamilují si Krista Pána a splácejí odebiráním a čtením katol. tisku neskonale lásku Spasitelovu tak, aby pro nikoho z nich nebyla nejsv. krev Ježíše Krista vylita nadarmo!”

A kolik svatých máme, kteří k obrácení a svatosti byli přivedeni dobrou četbou. Také Pismo svaté, Zjevení Boží z inspirace Ducha sv. bylo napsáno. Ne nadarmo se říká, že kdyby sv. Pavel dnes žil, byl by zajisté žurnalistou.

Může některý kněz smýšleti jinak, než uvedeno v těch aspoň

několika větách vrchních pastýřů? Snad aby uklidnil své svědomí za lenivou netečnost k tiskovému apoštolátu, ukazuje jiné cesty jiným, aby sám nemusil ubrati svému pohodlí. Není vyhnutí, i při tolika povinnostech a přetížení práci třeba přidati ještě tuto drobnou pernou práci tiskového apoštolátu.

Pastorace a apoštolát. P. Dr Jan Ev. Urban, O.F.M. připomíná kněžím, že jejich úkolem je nejen pastorace už věřících, nýbrž i apoštolát těch, kdož nepatří ještě do ovčince Kristova. Tedy je to rozdíl: pastorace a apoštolát! Tisk je nutný dnes jak v *pastoraci*, když na kázání nechodí mnoho věřících, a též k *apoštolátu*, když k těm, kdož jsou mimo ovčinec Páně, nemáme jinak možnost hovořit, a i ty máme se snažiti přivésti ke Kristu, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř.

Naše největší oběti i finanční měly by náležitě především tiskovému apoštolátu, který budiž předmětem hlavního úsilí, provázeného vroucí modlitbou, jakou umíme vysílati na úmysly, které nám nejvíce leží na srdci. Nezapomínat slov Albana Stolze: „Na papíře bojují proti sobě nebe a peklo!”

K tiskovému apoštolátu potřebujeme ovšem pomocníky; jsou to pracovníci Katol. akce. Ty si musíme vychovat na exerciciích! Přiznávám, že měl-li jsem nějaké úspěchy a radosti ve své farnosti, bylo to hlavně díky tisku a především tiskovým pastoračním pomůckám hluchinským, a exerciciím. Proto doporučuji všem heslo: *Exercicie a tisk!* To snad podepíše i „konfráter pesimista”, který žádá výchovu svatého dorostu a nechce tisk, zapomínaje, že dnes nelze provozovat snad ani takovou výchovu bez duchovních knih a četby. Díky Bohu, že už zase můžeme něco tisknout a konat exercicie, které v Čechách i kněžím byly úplně zakázány. Vítejme je radostně a pěstujeme *exercicie a tisk!*

Svatí budtež!

J. Kunov:

Svatý kněz dbá, aby také jeho domácnost působila dojmem posvátným. Všechno u něho má dýchat heslem: „Soli Deo et studiis!” Vzpomínám, jak dle Baara přišla navštívit mladého kaplana Holoubka jeho matka a řekla: „K čemu tolik titěrnosti? Samé tretky od všelijakých gratulantek.” A on vše sebral a rozdal dětem, všechny ty hadříky, výšivky, malůvky, podložky a tak dále. Kněžský byt nemá jeviti zženštilost nebo změkčilost, nýbrž prostotu, čistotu, otužilost, kajícnost.

Výzdoba i obrazy, byť jinak vkusné a cenné, přece bez lehkomyšlnosti a světácké necudnosti! Nedůstojný přepych svádí i kněze na scestí a budí špatný dojem u návštěvníků. K zařízení náleží i kněžský oděv, strava, nápoj. Co se ušetří na zbytečnostech, snadno zužitkuje knihovna, chudina, kostelní úprava, zámořské misie a mnoho jiných vážných účelů. I celý farní personál, pokud to na knězově vůli a moci záleží, má se držeti ve vzorné kázni, aby ani nepřítel neměl záminky k zlehčování. Francouzsky se jmenuje farní

dům „la presbytér“, tedy kněžiště jako presbytář, část domu Božího. Všecko nemístné v domě Božím a kněžském, přílišnost ve stravě a zařízení, světácký nádech a nátěr - to vše provokuje jiné a překáží postupu ve svatosti. „Snad této noci zemřeš, a co jsi nahromadil, či to bude“?! Ale ovšem žádná strojenost a přetvářka! Prostota neb jiná ctnost, konaná pro chválu lidskou, jest bezcenná před Bohem. Ano i lidé ji brzy postřehnou a užijí na ni přísloví, na příklad „obílený hrob“. Nesmíme však prostotu a ctnost odkládati proto, že jich někdo zneužívá sobecky. Ani ovce neodkládají své rouno, i když se jím někdy vlk přikrývá, jak čteme v breviři. Zkrátka všestranný soulad a souhra všech ctností neb alespoň upřímná snaha o ně tvoří vnější svatost a usnadňuje postup v ní. Chudoba - ale čistotná, skromnost - ale s úpravou, rozvaha - bez úskočnosti, činnost - bez ukvapenosti a nerozvážené přílišnosti, pokojná mysl - bez lenivé lhostejnosti, úslužnost a uctivost - bez podlizavosti a tak dále po stopách Pána Ježíše a svatých Božích. Svatý kněz si časem přečte v morální příručce, která zaměstnání jsou kléru zapovězena a která se alespoň jaksi nehodí pro kněze, a chrání se jich i spoluobčanů jim hovících, aby mu zbylo času i energie pro posvěcení vlastní a věřících, pro posvátné studium neb i pro apoštolát tisku. Sláva ve sportu a laických oborech bývá slámou pro oheň posmrtný. I tak zvaný „koníček“ pro chvíle oddechu, má u kněze svatého pevnou uzdu, aby se zotavení nestalo únavou. Ostatně chvilka „u nohou Mistrových“ neb „u nohou Matky Boží“ neb čtvrt hodinka na hřbitově bývá velmi vhodným zotavením.

O prázdninách.

(Ž. 131. 9): „Kněží tvoji ať se odějí spravedlností a svatí tvoji ať se radují!“ O prázdninách žijte kněžsky, veďte si život vpravdě duchovní! Byla-li během roku spravedlivá příčina i omluva vynechání někdy rozjímání, zkrátiti důkůčinění, opomenouti duchovní čtení nebo svatý růženec - suďte sami sebe a učíte rozhodný pokus: chci si o prázdninách vésti duchovní život přesně, jak činívá horlivý bohoslovec a svatý kněz. Mám-li se zotaviti, pak nejprve na duši! V dobách oddechu platí více než jindy: „Toť jest vůle Boží, posvěcení vaše!“ V té době jest potřebí více umrtvení a sebezapření. Smutně se oklame, kdo pro zotavení tělesné ustane posvěcovati svou duši. Ztratí mnoho času, promarní mnohou příležitost k zásluze, zeslábne duchovně, nahromadí si mnoho paliva pro očistec, bude zpátečníkem v nebezpečném smyslu, okřeje na těle, ale ochuraví a snad těžce onemocní na duši, posílí v sobě nedbalost, lehkomyšlnost, vlažnost, lenost. Zoškliví si svědomitost i horlivost. Naplní se nechutí až i nenávistí proti předpisům církevním i příkázáním Božím. Ano, kdo přestává duchovně růsti, ten začíná prachnivěti a hníti.

Život duchovní nezná přestávky ani prázdnin, musí býti stále

v provozu jako tlukot srdce a dýchání plic. I když tělo spí, srdce a plíce jsou v permanenci. I když kněz hledá potřebné zotavení, život duchovní musí býti v proudu.

Někdo si dělá plán: zajedu si tam a tam, navštívím tu a tu krajinu, horu, osadu, lázně. Kněz, hodný toho jména, ihned se podrobně táže: A jak se tam posvětim? Jak si zařídím hlavně duchovní úkony? Které umrtvení a sebezapření zvláště si přidám? Jak předejdu světské a světácké roztržitosti? Jak se uvaruji nedůstojného žvastu a lenosti? Jakou duchovní četbu si vezmu s sebou? A zda budu tam mít možnost denně sloužiti mši svatou a pravidelně se zpovídati? Nevkročím nikam, kde by život duchovní byl ohrožen!

Mr. 6. 31: „Pojďte v soukromí na odlehlé místo a odpočiňte si trochu!” Ano, s božským Mistrem se chci zotavovati, s ním odpočívati. Alespoň rekolekci neb dokonce exercicie si vykonám! A pilně si budu činiti poznámky při četbě nebo i psátí úvahy, abych měl zásoby pro sebe neb i do tisku. Rozhodně chci také navštívit svatyni mariánskou, abych se u Matky Velekněze potěšil a posilnil na další rok práce. Tam nejspíše a nejraději si přidám den, než kdekoli jinde! Tam jest pro duši zdravý vzduch domova, tam jsou léčivé a osvěžující koupele, obrazárna nejkrásnějších ctností, panoráma smyslu dějin vůbec a smyslu mého života zvláště. Nic, ani prázdniny bez nich, vše, ba právě prázdniny s Ježíšem a Marií!

R. Schikora, C. Ss. R.:

Žásadní otázky k pastoraci tiskem.

Právě když jsem odsloužil mši sv. za naši čtenářskou rodinu, obdržel jsem dopis. Jeho význam jistě zasluhuje, aby byl probrán nejenom v článku našeho časopisu, nýbrž promyšlen všemi kněžími, pracujícími na vinici Páně.

Text dopisu:

Čes. Budějovice 19. 6. 1945.

Veledůstojný pane,

Boží požehnání na Vás a na Vašem tiskovém apoštolátě! Váš „Dobrý pastýř” jde jistě ze srdce a věřím, že půjde nám kněžím k srdci. Dlouho jsem uvažoval: Mám - nemám???

Až tohle přečtete, řeknete si: „Nu jo to je ten starý rýpal, kterému nic není vhod a sám nic neudělá...” Budiž, pomyslete si to. Já však přece po bedlivé úvaze se vzchopím a povím Vám vše, co si myslím o časopisu, respektive povím Vám to, co bych rád viděl jiné. Mám za to, že jako vychovatel kněží i jako profesor pastorálky musím to povědět. Co bude dále na tom nenesu odpovědnosti. Dixi et salvavi animam meam...

Tak tedy: Tuze Vás prosím, ušetřte aspoň nás kněze letáckové literatury. Vydávejte Dobrého pastýře *měsíčně*, aby tam mohly býti *důkladnější, věcnější* články. To, co uvádíte v 1. čísle na

vysvětlení, proč týdeník, nesedí po mém skromném zdání. Takto se i u nás kněží stále *snižuje úroveň* formální i obsahová, kupí se na stolku leták na letáku s náměty výbornými, přiznávám zcela rád a upřímně, ale nepropracovanými, kusými. To nemůže končit jinak než na škodu celkové práce kněžské. Kněží musí jíti ku pramenům a ze solidních pramenů se učit dělati *solidní* kázání, katechese, přednášky atd., ne: Zkrátka a dobře...

Pokud se týká lidové náboženské literatury: Víím, co dobrého způsobil Posel pravdy a čekám na něj zase dychtivě. Ale i ten musí býti dělán tak, aby doháněl čtenáře ke *hlubší* duchovní potravě. Bylo by to přece jenom málo, kdyby přesvědčení katolíků se opíralo o čtyřstránkový letáček. A skutečně, kdo si na něj zvykl, nerad a těžko sahá po něčem větším a důkladnějším. Nesmíme dávat katolíkům takové jakési „náboženské večerníky“, „bulvární četbu“. Já víím, že letáčková forma právě stručností, je-li dobře dělána, chytne a nasadí spasitelnou myšlenkou buď Pán Bůh požehnan a díky všem, kdo ty věci dělají: Ale *pro celkový Váš tiskový apoštolský plán* nesmí rozhodovat *kult čísel*, úsilí o miliony čtenářů - ačkoliv i na tom je zájem apoštolský, dobře víím - nýbrž *kult kvality*: Někdy by s těmi našimi věřícími bylo méně více. Neboli, zdá se mi, že potřebujeme: solidnějších katolických spisovatelů (—%) a solidnějších katolických čtenářů: *Vyšší úroveň u všech*. To bych chtěl ne z nějakého estétství, nýbrž AD MAIOREM DEI GLORIAM.

Chcete-li maličký námět, ačkoliv jej snad máte již odjinud: Sbírejme materiál na thema: NALEZLI BOHA V ŽALÁŘI. Myslím zprávy kněží i laiků o náboženském životě, o pastorači, apoštolátě a konversích v žalářích, koncentračních táborech, na popravištích v letech 1939-1945. Vyznání těch, kdo tam se naučili věřit a doufat v Boha a modliti se. Příklady o tom, jak se tam sloužila mše sv., jak se přijímaly potají a zbožně svátosti...

A znovu: Prosím, nezlobte se a kritiku nemějte za odpor anebo nepřízeň. Možná, že je v ní více lásky a vděčnosti k Vaší práci než u bezmyšlenkovitě chválicích.

Sebe a své bohoslovce uzavírá ve Vaše Memento

v Kristu Pánu oddaný

Msgre Karel Reban.

Opravdu jsme vděční za každou otevřenou a upřímnou kritiku, neboť okamžik, kdy bychom se domnívali, že jsme dokonalí a že už žádného zlepšení není třeba, byl by začátkem duševní a duchovní stagnace.

Jelikož se však jedná o stěžejní zásady tiskového apoštolátu, dovoluji si připojit několik poznámek a rozhodnutí ponechat úsudku dpp. spolubratrů.

1. Má vycházeti „Dobrý pastýř“ týdně neb měsíčně? Redakce obdržela dosud asi dvacet dopisů, v nichž právě bylo děkováno za to, že časopis vychází týdně. Úryvky z několika dopisů:

My mladí jsme tak opuštění a bezradní. Kde najdeme pomoc? „Zaplať Pán Bůh, že přicházíte každý týden. Jednou za měsíc to bychom se načekali.“ „Týdeník to musí býti.“ „Co týden, to je život. Tak můžeme se dovědět i o aktuálních otázkách, které třeba hned rozluštit.“ „Navalilo se tolik mračen a starostí. První číslo Dp. s oznámením, že k nám zavítáte *týdně*, bylo opravdovým sluníčkem.“ Fr. V., farář v N. „Jen ať vychází *týdeník*. Je ho potřeba.“ Ss., farář v Ho. „Vítám Váš časopis a jsem vděčen, že ho tak často vydáváte.“ M. L., katecheta Kl. Jiné úryvky jsem si neschoval, poněvadž jsem dosud nedostal ani jednoho dopisu, který by radil, aby časopis vycházel měsíčně. Jenom v nejužším kruhu spolupracovníků byla námitka proti týdeníku z důvodů, že snad nebudeme mít dostatek materiálu. Krátká zkušenost však již ukazuje, že se hlásí spolupracovníci s dobrými náměty, takže „materiál k plnění“ dosud je nepoužitý, ano i mnohý dobrý článek zůstal neuveřejněn.

Upřímně uznávám, že některé články mohly býti důkladnější a věcnější. Avšak každý začátek je těžký. V prvních dnech nebylo dostatečného poštovního spojení; odborníci na slovo vzatí příspěvky sice slíbili, ale nebylo možno je dostat; ke korektuře bylo třeba celodenní cesty. Budeme se snažit, aby v budoucnosti byly články věcnější a důkladnější.

Že by vycházení co týden *nutně* muselo snížit úroveň časopisu, není snad jisté. Vždyť každý z nás znal před válkou měsíčníky a čtvrtletníky, (neříkám kněžské), o nichž se mohlo říci: škoda papíru. A naopak známe z ciziny týdeníky vysoké úrovně. Bude tedy záležeti na našem duchovenstvu, zda-li je v něm dosti schopných a příčinlivých, kteří přiloží ruku k dílu pro dobro duší. Podle dosavadních zkušeností mám naději, že se takoví kněží najdou v dostatečném počtu, že budeme moci i týdeníku dát vyšší úroveň.

Že některé články jsou „nepropracované a kusé“, přiznávám. Redaktor má však někdy, zvláště když je třeba *rychle* se orientovat o nějaké otázce, na vybranou: buď nepodat nic, nebo podati něco kusého. Zdá se mi, že většina kněží bude vděčnější i za kusý, neúplný materiál. Že Dp. je dosud „letákový“, je zaviněno poválečnými poměry: nedostatek papíru, nedostatek dělníků v tiskárnách. Homiletickou přílohu tiskneme na listcích („letácích“). Proč, bude vysvětleno v článku „Serva ordinem“ Zcela souhlasím s větou, že kněží musí jíti ku pramenům atd. . . . O tom není pochyby a máme vyžádané pojednání, jak se má kněz připravit na kázání. Naše homiletická příloha nemá býti poduškou pro duchovní lenochy. Avšak uvažujme skutečné poměry. Kněz má až 26 hodin vyučování náboženství. Mimo to zaopatřování, pohřby, sňatky. Snad i poučení snoubenců, konvertity, kancelář - a pak žádejte od takového přetíženého kněze, aby studoval prameny. . . . Těm jsme chtěli ulehčiti, a zdá se, že právě od nich (a je jich asi většina) byly tyto náměty vděčně přijaty. Není-li tomu tak, rádi od nich upustíme. Že chceme, aby šli k solidním pramenům, lze

poznat z toho, že podle možnosti udáváme literaturu k dalšímu studiu. Dnes ještě není úplná, neboť knihovnu ve Frýdku teprve zařizujeme. Abychom dospěli k jasným rozhodnutím, vyzýváme dpp. čtenáře, aby zaujali stanovisko k otázkám: 1. Týdeník nebo měsíčník? 2. Vynechat homiletickou přílohu?

Můžete svoje votum poslati *příležitostně* při objednávce neb podobně. Vždyť chceme spoluprací dospěti k cíli.

2. *Náboženská bulvární četba*. Snad jsme někdy dali do veřejnosti, kolik milionů letáček Posel pravdy se rozhodilo mezi lid a vzbudilo to dojem, že pěstujeme „kult čísel“. Zásadně je věc jasná: Kdo se domnívá, že čísla můžeme *dostatečně* vyjádřiti výsledek pastore, pěstuje kult čísel. Tím však není řečeno, že kněz má pohrdati čísla. To je druhý extrém. Čísla jsou dobrou, i když někdy bolestnou kontrolou naší práce. K čemu by nejd. episkopát žádal počet penitentů při sv. misii, počet exercitantů v diecési. Čím vykazují biskupové, když putují ad limina apostolorum, stav svých diecési? Vždy čísla a znovu čísla. Hodnotu těchto čísel bude vážit Pán Bůh sám a jistě mnohá veliká čísla budou na váze Boží lehká.

Avšak nevím, jak by se vědecká pastorálka obešla bez čísel. Škoda, že nemáme číselných dokladů o náboženském životě našeho národa. Avšak i tak musíme s bolestí konstatovati, že celkem vzato většina katolíků českých neplní svých náboženských povinností. Můžeme při této myšlence spáti? To bylo pohnutkou k apoštolátu Posla pravdy. Jak jsem již psal v 2. čísle Dp., byla a jsou to kázání pro ty, kteří nechodí do kostela. Dostati se k těmto mrtvým duším je dvojí problém. Předně problém horlitelů, kteří psané kázání jim přinesou, a druhý problém psychologický: Jak přiměti odumřelé duše k tomu, aby leták *četly*? Vždyť všechno, co nějak připomíná Boha, a priori odmítají. O to nemají zájmu. „Škoda času zabývati se takovými věcmi.“ Proto byla letákům dána „bulvární“ forma, t. j. nadpis, který by vzbudil zvědavost, příklad, který by lákal k dalšímu čtení. Někdy až sensačně zabarvený. Že se při tom někdy může přestřeliti až k nechutnosti, kdo by o tom pochyboval? Ale máme pro toto nebezpečí dobrou věc zanedbat? Pak by nám bylo estétství milejší než spása duší.

Že Posel pravdy nevede sám k výšinám, nebude mu snad nikdo zazlívati, tak jako nemůžeme očekávati, aby žáček první třídy poslouchal odbornou řeč universitního profesora.

A široké vrstvy lidu jsou v náboženském vzdělání velmi slabé, ani inteligenci nevyjímaje. Budeme jim hned do ruky klásti „Na hlubinu“? Bylo by to nepedagogické a nepedagogické.

Víme, že nejsou všechny letáčky Posla pravdy stejné ceny, ale právě přemýšlením nad zasláným dopisem jsme došli k úsudku, že ty letáčky jsou méněcenné, které nemají onu „bulvární“ formu. Dáváme slovo „bulvární“ do uvozovek, neboť podle Trávníčka bulvární znamená: „který hovoří sensačním zálibám velkoměstské ulice“ Dáme komukoliv všechny ročníky Posla pravdy k prozkou-

mání s prosbou, aby tam našel 10 letáčků (mezi 300), které jsou *opravdu* bulvární v pravém slova smyslu. Jsme přesvědčeni, že jich nenajde.

Překvapilo nás konstatování, že kdo si na letáčky Posla pravdy zvykl, „nerad a těžko sahá po něčem větším a důkladnějším“. Rádi bychom o tom měli důkaz. Podaří-li se, pak řekneme „oleum et operam perdidit“ a přestaneme s touto formou „literatury“. Mohl by snad někdo poukázat na ojedinělý případ, že někdo, kdo dříve četl vážnější náboženskou literaturu, po čtení Posla pravdy přestal. Dosud jsme o takových případech neslyšeli a budeme vděční dpp. spolubratřím, když nás na takové upozorní. Ale i kdybychom se dověděli i o deseti takových případech, nebyl by to *důkaz* pro ono tvrzení, když naproti tomu vidíme, že toho, co chce Posel pravdy, bylo v mnoha případech dosaženo, i když ne úplně.

Ze stovek dopisů kněží o Poslu pravdy vybíráme dva: První od kněze blízko velkoměsta, z průmyslového kraje. Podávám výtah: „Když jsem přišel, měl jsem kostel prázdný. Začal jsem s dětmi. Dával jsem jim Posla pravdy, aby jej vzaly domů rodičům a sousedům. (Čas bohoslužeb na každém letáčku natištěn.) Neděli co neděli. Gutta cavat lapidem. Dnes za čtyři roky mám již každou neděli dvojí mši sv., poněvadž kostel jinak nestačí.“ Onen spolubratr ve své pokoře přičítá celou zásluhu tohoto obratu Poslu pravdy. Víme a rádi uznáváme, že horlivost kněze byla zde prvním činitelem, avšak Posel pravdy byl aspoň *nástrojem* jeho horlivosti a bez nástroje by to snad nebylo tak dobře šlo.

Druhý dopis. Někde blízko jiného velkoměsta byl pan farář ani ne horlivý, ani ne vzorného života. Delší dobu už ani nekázal, a jednoho dne zmizel z obce. Konsistoř tam poslala dómského vikáře, jenž tam jel s obavou, že kostel bude prázdný. Ale jak byl překvapen, když kostel byl plný, ano i ke sv. svátostem lidé přistupovali. Pátral po příčině a zjistil, že laici bez pana faráře rozdávali Posla pravdy dům od domu a tak udržovali farnost přece na dobré úrovni.

Nepovažuji však kritiku dopisu jen za negativní. Když z ní vyloupnu pozitivní jádro, je naší povinností: Ještě víc než dosud upozorňovati na vážnou náboženskou literaturu.

3. Potřebujeme *solidnějších katolických spisovatelů*. Právě proto vyzýváme odborníky k spolupráci. Ale vyzýváme k ní též mladé čilé kněze, ano i bohoslovce. I když první nakladatel bude koš. I když první pokusy budou seškrtnány. Ale nebudeme v redakci tak přísní, abychom přijímali jen příspěvky bez vady a kazu. Máte v našem časopise zápasíště, na němž se můžete cvičiti a dospěti k tomu, abyste se stali solidními spisovateli. *Požadavek* solidního spisovatele se lehce vysloví. Těžší je však úkol *výchovy* k solidnosti.

4. Potřebujeme solidnějších katolických čtenářů. Ó, ano. Jako soli jich potřebujeme, jen kde jich najdeme při apatii? Catholica non leguntur! Nalezly se mezi inteligencí duše žíznivé, které jsou

tak kvalitní, že jim hned vyhověla „Na hlubinu“. A z těch nám vyrostl, chvála Bohu, kádr katolické inteligence. Ale co s masami ostatních? A zas jsme u problému: Požadavek solidnějších čtenářů není těžký. Těžší je otázka výchovy k solidnosti. A k řešení tohoto problému bych prosil o náměty.

5. „Nalezli Boha v žaláři.“ Tento návrh už byl s několika stran vysloven a myslím, že se materiál už sbírá. Prosíme o zprávy.

A přece měl úspěch...

Když skonal pan děkan Vilsmeier, mnoho se o něm mluvilo. Samé pěkné věci. Jeden řeholník vyprávěl:

Dp. Vilsmeier býval před desítky lety jeho prvním katechetou na obecné škole. Byl to vzorný, zbožný mladý kněz. Jeho zbožnost byla tajemstvím jeho geniality. Dodávala zvláštní účinnosti jeho slovům. Představte si však! Tento výborný katecheta ztratil najednou odvalu ke katechesi. Mladý novosvěcenec, který právě přišel z university, poslouchal jeho katechesi a řekl mu do očí svůj neodvolatelný soud: „Vaše katechese je zastaralá, nesprávná a bezcenná.“

P. Vilsmeier byl zdrcen.

Hlásil se hned z města na venkov. Po celý život trpěl tísnivým pocitem, že jeho vyučování ve škole je strašně chatrné.

Řeholník vyprávěl dále:

„Když jsem byl u něho nedávno na návštěvě, použil jsem této příležitosti nic netuše k tomu, abych p. děkanovi poděkoval za náboženské vyučování, které mi poskytl v dětství. Zvláště dvě věci, pane děkane, které jste nám často připomínal, jsem celý život věrně konal a až do dneška ani jeden den nezanedbal: 1. každý den vzývat Anděla strážného, 2. často vzbuzovat dokonalou lítost.“

Starý pán se dal najednou do pláče.

Povstal a odešel z pokoje.

Všichni žasli.

Proč plakal?

„Důstojný pane,“ pravil, když se po chvíli vrátil, „děkuji vám právě za toto slovo, které mi poslal Pán Bůh k útěše skrze vás. Celý život jsem žil stále ve strachu, že moje katechese nemají žádné ceny. Nyní jste mi vy dokázal, že přece nebylo moje vyučování docela bez užitku.“

Byla to posvátná chvíle.

Pan děkan ještě dodal:

„A jestli jste vy, důstojný pane, podržel několik takových věcí, pak smím jistě doufat, že také mnozí jiní zapamatovali si tu a tam nějaké slovo pro život.“

Co z toho plyne?

Kdo je hluboce zbožný, má nejlepší metodu působiti úspěšně pro věčnost, i když nevidí ovoce práce.

Z D O M O V A

KNEŽÍ BRNĚNSKÉ DIECÉSE,
VĚZNĚNÍ A UMUCENÍ ZA NĚ-
MECKÉ OKUPACE (1939—1945).

*I. V koncentračních táborech byli
usmrceni:*

1. Číhal Jan, kaplan v Bučovicích.
2. P. Dr Hrachovský Norbert, kon-
ventuál z Nové Říše.
3. P. P. Nevrkla Siard, O.S.N., ko-
operator v Brně-Zídenicích.
4. P. Novotný Vavřinec, převor z
Nové Říše.
5. P. Souček Pavel, opat z Nové
Říše.
6. Záběhlický Sigmund, farář z No-
vé Říše.
(1.—6. umučeni v Osvěncímě.)
7. Kostihá Václav, farář ze Ždánic.
8. Tesař Adolf, farář z Ivančic.
9. Voneš František, kooperátor ze
Ždánic.
10. P. Zadražil Alfons, O.S.A., ko-
operator na Starém Brně.

*II. V koncentračních táborech a ve
vězeních byli:*

11. P. Bednář Gilbert, kooperátor
z Nové Říše.
12. Drábek Oldřich, kooperátor z
Hodonína.
13. P. Fanfrdla Karel, O.S.A., farář
u sv. Augustina v Brně.
14. Gross Josef, katecheta Brně.
15. Haunstein Petr, děkan a farář
Cizkrajově.
16. Heral Josef, správce fary na dó-
mě v Brně.
17. Hladký Josef, kooperátor v Ro-
sicích u Brna.
18. P. Jančík Fulgens, O.S.A., koo-
perátor na Starém Brně.
19. Janda Jaroslav, katecheta z Da-
čic.
20. P. Dr Kasan Bohumír, farář v
Brně-Zábrdovicích.
21. Msgre Dr Kratochvíl Josef, pre-
lát-kancléř v Brně.
22. Fr. Kružík Cyril, novic z Nové
Říše.
23. P. Machalka Augustin, provisor
v Nové Říši.
24. Moučka Antonín, farář v Jino-
šově.
25. Němec František, farář ve Vel-
ké Bíteši.
26. Pátek Bedřich, vikář na dómě
v Brně.

27. Pekárek Alois, kooperátor v Ku-
řimi.

28. Peška Josef, katecheta z Brna.

29. Pokorný František, farář ve Stří-
žově u Třebíče.

30. P. Příbyl Alois, O.S.A., proku-
rátor na Starém Brně.

31. P. Rajda Štěpán, O.S.N., farář
v. v. v Nové Říši.

32. Fr. Svoboda Benedikt, novic z
Nové Říše.

33. Šindelář Karel, kooperátor
Běhařovic.

34. P. Švanda Benedikt, O.S.A., fa-
rář v Lískovci u Brna.

35. Msgre Tenora Adolf, prelát-ka-
pitulní děkan v Brně.

36. P. Til Heřman, novicmistr
Nové Říše.

37. Fr. Vitula Metoděj, novic z No-
vé Říše.

38. Dr Walouschek Josef, adminis-
trátor z Hustopeče u Brna.

39. Zemánek Ladislav, kooperátor z
Olbramkosteje.

40. Zháněl Karel, major duchovní
v. v., kněz diecése brněnské.

Z VÝROČNÍ ZPRÁVY APOSTO-
LÁTU CYRILOMET. (ACM), DÍLA
ŠÍŘENÍ VÍRY (DSV) A APOSTO-
LÁTU MODLITBY (AM) DIECÉSE
OLOMOUCKÉ. *Výsledek sbírek* na
účely spolkové za rok 1944 byl velmi
pěkný. Na misie mezi pohany (Dšv,
DP, DD, vykoupení otroků) bylo o-
desláno celkem 1,826.388.80 K. Apoš-
tolát přijal na různé účely (ústřední
a diecéšní ACM, AU, stud. exerci-
odbor) celkem 586.835.80 K (v tom
i zbytek z min. roku). Na účely mi-
sijní a apoštolátní dohromady 2 mil.
413.224.60 K. Tiskovou propagaci na-
šich spolků prováděl Apoštolát jedno-
ty (AU), který na tyto účely vydal
přes 25.000 K (bez poštovního). Ve-
líký obnos reservoval Diecéšní ACM
na laciné a důstojné vydání Písma sv.
pro lid. Počet členů překročil 30.000.

Slavnou kapitolou v dějinách čin-
nosti apoštolátní zůstane péče o naše
dělníky v Německu a o české vězně
v německých trestnicích. Jím posílal
ACM celé balíky knih, desetitisíce
směrnic k vykonání sv. zpovědi, rů-
žence, medailky, paramenta a prádlo
k bohoslužbám atd. Desítky dojem-
ných děkovných dopisů jsou dokla-
dem, že tato akce splnila své poslání.

Méně úspěšnou, avšak přece ne bezvýslednou, byla snaha, zřídit českou duchovní správu pro naše dělníky v Německu. V prvních letech všechny pokusy, podnikané znovu a znovu různými způsoby, úplně ztrosko-

taly. Konečně se podařilo poslat k našim dělníkům kněze z pohraničního území, jenž podle adres, dodaných z kanceláře ACM, navštívil hlavní střediska našich dělníků a umožnil jim vykonat velikonoční povinnost.

H O V O R N A

MŠE SVATÁ za naši čtenářskou rodinu bude sloužena ve čtvrtek 19. července na svátek sv. Vincence z Pauly, velikého apoštola charity a moudrého pastýře duší. Budeme prositi Dobrého Pastýře, aby nám na jeho přímlovu dal ducha pravé lásky bliženské a apoštolské horlivosti.

DP. FRANTIŠEK PUKL, adm. em. Po přečtení článku: „Zásadní otázky v apoštolátu tiskovém“ jistě pochopíte, že nemohu Váš pochvalný dopis uveřejnit. Váš spis „V ý v o j r o z l u k y C í r k v e o d s t á t u“ (Časové úvahy č. 293. Hradec Kr. 1924) je ještě dnes časový a proto jej doporučujeme svým spolubratřím pro informaci.

N A Š I B O H O S L O V C I

DP. BOHOSLOVCŮM. Nabídli jsme všem kněžským seminářům, že budeme i bohoslovcům zasílati náš časopis, aby se v nich vzbudil zájem o budoucí krásné povolání. Zvláště o prázdninách jim věnujeme místo, kde by našli něco pro své srdce.

BOHOSLOVCI KNĚŽSKÉHO SEMINÁŘE V ČES. BUDĚJOVICÍCH HLÁSÍ: Na počátku studijního roku 1942-43 bylo nás v semináři 81 bohoslovců a 13 řeholníků. Český seminář uprostřed města, kde je vše české soustavně likvidováno a odstraňováno, byl ovšem trnem v oku německých vetřelců. To byl snad také důvod, proč byl náš seminář — ve srovnání s jinými semináři — nejtvrději postižen zásahem pracovního úřadu, který povolal začátkem listopadu 1942 všechny přítomné bohoslovce na nucené práce. Jen 5 bohoslovcům se podařilo zvolit si náhradní zaměstnání mimo obvod budějovického prac. úřadu. V semináři zůstali jen 2 pracovního nasazení neschopní bohoslovci, pro které pokračovaly přednášky. Většina bohoslovců z 5. a 4. ročníku byla přidělena do ostravských dolů. Ostatní byli nasazeni do Říše. Pracovali v Linci, Köthenu, ve Steyru, Kasselu, Melku, Braunau, Nordhausenu, Vratislavi a Ůlsu, poslední dobou také v Semilech. — Vzdálení od vlasti — plnili věrně své povinnosti k ní. — Kde bylo možno, zaváděli české bohoslužby, s povolením církevních představených kázali slovo Boží a apoštolovali mezi svými krajany, hlavně svým příkladem. Sblížili se s ostatní českou inteligencí i s dělným lidem, s nímž sdíleli tentýž osud a žili s ním za těchže životních podmínek. Pět jich bylo žalářováno a několik dalších vyšetřováno Gestapem, pro podezření z činnosti Říši nepřátelské,

nebo ze sabotážních činů. 10 jich těžce onemocnělo, 3 z nich jsou ještě v rekonvalescenci. — Bohoslovec Václav Růžek z chodského Mrákova zahynul při náletu na Linec 25. července 1944. — Ale naše vyhnanství mělo jednu dobrou stránku. Doby prožité v Říši s naším českým lidem, který poznal „faláře“ (tak nás výhradně nazývali) z blízka, přispěly k tomu, že se nám bohoslovcům i jim laikům otevřely oči a v mnohém jsme si zjednali jasno. Nepřipadali jsme si po krátké době vůbec cizí. Poznali jsme naopak, jak svorně k sobě náležíme. — Ty tam byly přehrady mezi kleriky a laiky. Tam slibně započatá Katolická akce nevezme za své v naší osvobozené vlasti. — Sotva jsme opustili seminář, obsadily jej úřady a německá škola. Semináři zbývá jen druhé patro budovy. Diecése potřebuje tak nutně nových kněží a seminář zeje prázdnotou. Jak radostně zní zpráva, že 11 bohoslovců se vrací z Mor. Ostravy do semináře! — Byli počátkem května 1943 vyvázáni tamním úřadem práce zásluhou českých úředníků z pracovního poměru. Nastupují do semináře přímo od šachet a urychleně dokončují svá studia. Od té doby se začínají do semináře vracet jednotlivě další bohoslovci, kterým se podařilo vyprostiti se z pracovního nasazení. Na počátku stud. roku 1944-45 se skrývá v 1. ročníku 5 bohoslovců a v celém semináři se jich „tísni“ 15. — V letech 1944-1945 bylo u nás celkem z navrátilivších se bohoslovců vysvěceno 24 kněží, z nichž 18 je jich v duchovní správě a 6 dokončuje ještě v semináři theol. studia. K 81 bohoslovcům z r. 1942 přibýlo do r. 1945 jen 9 nových. Do semináře se dosud nevrátilo 23 bohoslovců, takže je nyní ve všech 5

ročnících 49 bohoslovců. Z 5. ročníku zůstalo všech 13 věrno svému kněžskému povolání. Ze 4. ročníku se nevrátili z 19 tří (1 je nemocen, 2 vystoupili), z 3. ročníku se nevrátili ze 13 rovněž tří (1 je nemocen, 1 nastoupí po prázdninách, 1 vystoupil), z 2. ročníku se nevrátilo z 25 osm (1 zahynul při náletu, 2 nastoupí po prázdninách, 1 se dosud nehlásí, 4 vystoupili), z 1. ročníku se z 20 nevrátilo osm (1 je nemocen, 1 nebyl znovu přijat, 5 dosud nepodalo o sobě zprávu, 2 vystoupili). Z celkového počtu 90 alumnů za léta 1942-45 zvolilo si tedy jiná povolání 9 bohoslovců (1 desetina) a od 6 nedošly dosud zprávy. — Ti, kteří se vrátili z pracovního nasazení, dokončují semestr. V příštím studijním roce, který pro ně započne v září, budou studovati ve třech semestrech, aby alespoň trochu nahradili, co zameškali nuceným přerušением studia. Mnoho jsme vytrpěli, ale přece za toto přeškolení naše i našeho lidu, s nímž jsme se stýkali, jsme Bohu vděční.

BOHOSLOVEC - DĚLNÍK. Když nás vytrhl rozkaz německého Arbeitsamtu v r. 1942 z našich seminářů, odcházeli jsme do Říše s různými pocity. Někteří smutni, že musí opustit svoje povolání, jiní s radostnou nadějí, že poznají lidi a sblíží se s nimi — všichni s očekáváním nejisté budoucnosti. Přišli jsme na svá pracoviště, ke strojům, k lopatám. Kolárek a talár jsme vyměnili za montérky. Všechno jsme odložili, jen bohoslovecké srdce nám zůstalo. Jím jsme se pomalu prodírali řadou překážek k srdci dělníka. Nedůvěřoval nám s počátku, viděl naši směšnou neohrabanost při práci, odlišný způsob života, jemu dosud neznámý. Snad i naše nesmělost a ostýchavost působila k této nedůvěře. Rozhodně však bylo, že viděl také dobrou vůli, možná, ba zcela

jistě, ucítil i oheň sálající z nás, oheň Ducha Tvůrce. Znenáhla se překážky uvolňovaly, až dělník stiskl ruku, podávanou mu bohoslovcem. — Sžili jsme se s dělníkem, poznali jsme jeho velké i drobné starosti, pochopili jsme, co je to sociální otázka v celé své vážnosti. Pocítili jsme vyprahlost duchovní pouště, v níž je dělník nucen žít, prostředím, které ubíjí i největší ideály. Stali jsme se účastnými potupy dělníkovy, nejhlubšího ponížení jeho lidství, zároveň však i jeho žízně, ať zřejmé, nebo nevyslovené, po spravedlnosti a pravdě. Sjednotili jsme se s ním v této touze po pravdě a dávali jsme mu ze své Pravdy. Dělník porozuměl. Jednu nesmělou otázku jsme však přece četli v jeho očích: „Zůstanete takovými stále, i po návratu do semináře až budete mít pohodlnější život? Zůstanete dělníky? Nezradíte nás?“ — To vše si uvědomujeme a připomínáme v semináři, když jsme omyli prach továren a silnic, když jsme znova oblékli bohoslovecký talár, když mizejí z našich rukou mozoly. Montérky jsme odložili, ale nesmíme odložit ideály, k nimž jsme se probili v Říši při styku s dělníky. Musíme zůstat bratry všech pracujících — dělníky Božími. — A zůstaneme!

OBOŘIŠTĚ. Studovalo bohoslovců v roce 1944-1945 celkem 17. V práci bylo 13 bohoslovců.

OLOMOUC. Nynější statistika bohoslovců olomouckého semináře vykazuje tato čísla: ročník V. 22 bohoslovců, ročník IV. 30 bohoslovců, ročník III. 26 bohoslovců, ročník II. 21 bohoslovců, ročník I. 22 bohoslovců. Bohoslovci přítomní v semináři: 121, bohoslovci na dovolené: 9, zatím se z práce nevrátilo: 5. Celkový počet bohoslovců 135. Ve statistice jsou zahrnuti i ti bohoslovci, kteří přišli do našeho semináře z Vidnavy.

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

APOŠTOLÁT DEMONSTRATIVNÍ, apoštolát názornosti, apoštolát spíše víru ukazující, než víru kázící, apoštolát svatosti jest nejdůležitější a on jediný nese nakonec ovoce opravdu trvalé. Každá jiná činnost, činnost agitační, může sice mít rychlé úspěchy, ale málokdy nese ovoce, jež trvá, byť začátky byly sebe slibnější. I tu platí s malou obměnou slova sv. Ambrože, pronesená kdysi ke svaté Monice: „Jest nutno dříve mluvit s Bohem o lidech, než začneme mluvit lidem o Bohu.“ Krásně praví Chautard, že dobro nedělá hluk, a hluk nedělá dobro. Co jest obklopeno přílišným hlukem, by

nám vždy mělo býti trochu podezřelé. Věci Boží zrají v tichu. Člen kardinálské komise pro Katolickou Akci palermský arcibiskup kardinál Lavitrano vydal pastýřský list o duchu apoštolátu, v němž zdůraznil právě tyto myšlenky. V našich poměrech, kdy není možno a ani vhodno pracovati prostředky okázalé propagandy, bude mít apoštolát dobrého příkladu účinky největší. Vždyť je již má: tam, kde věřící lidé ukazují celým svým životem, že ať se ve světě děje cokoli, oni jsou klidni, neboť vidí všechno ve světle věčnosti, vzbuzují u ostatních lidí větší touhu po víře, než by to dovedli kazatelé sebevýmluvnější.

KRISTOVO VRCHOLNÉ DÍLO nespočívalo ani v učení, ani v sycení chudých, nýbrž v tom, že přinesl sebe v smírnou oběť z lásky k Bohu a lidem. Tím porozumíme, že nejvyšší poslání, které chystá Bůh pro své vyvolené duše, jest trpěti.

Tak odpovídá Pán svým věrným, když je zahrnuje utrpením, na jejich otázky, čeho se dopustili, že je tak navštěvuje —: Miloval jsi mne... Teprve kříž a utrpení Kristovo nám otevřelo smysl bolesti, která před tím byla jenom tragikou, kterou jsme si nedovedli rozluštit a vysvětlit.

(S. Brait O. P. Kristus spása světa, str 71-2.)

SV. KLIMENT HOFBAUER často chodíval do domu pana z Pilátů a stal se tam střediskem kruhu literátů.

Přicházel tamtéž dvorní herec. Pokaždé však, když světec se ukázal, dvorní herec zmizel. Domácí pán mu to jednou vytýkal a dostal odpověď: »Mýlíte se, jestliže se domníváte, že chci pana Hofbauera urazit. Naopak. V jeho přítomnosti se cítím tak ubohým a mé srdce tíží různé věci, takže nemohu klidně pohlednouti do tohoto čistého oka. Proto se vzdaluji z jeho společnosti.« Později vykonal herec u světce generální sv. zpověď a změnil se. — Jak působí naše přítomnost na hříšníky?

JAK HLEDÍ NA NÁS LAICI: »Duchovní bývají zdrželiví, milosrdní a vzdělaní; jejich vady jsou ctižádost a labužnictví. Nemajíce starostí rodinných a vedouce klidný život, těší se většinou dlouhému životu. Mnozí však trpí osamělostí a tyraníí osob služebných.« (Maurice Boigey. Padesátka, věk kritický. 1933.)

NECHCEME BÝTI »VČEREJŠÍ.« »Církev na své cestě staletími by byla bývala ušetřena mnohého zklamání a mnohých pohrom, kdyby tak často na dnešek doby nebyli dali odpověď křesťané včerejší.« (R. Egenter)

DEN ODPOČINKU PRO KNĚZE. Život probíhá v rytmu. Věřící mají neděli jako den odpočinku. Kněz má v neděli nejvíce práce. Hledme si zařídit jiný den k odpočinku. Dejme tomu — pondělí. Dbejme už na počátku školního roku, abychom v ten den neměli vyučování ve škole a nebo jiných pravidelných povinností. Jak ten den strávit? — Sejdeme se pravidelně s několika dobrými přáteli. Vesele se pobavíme, ponadáváme (to ulehčí srdci a osvěží nervy, pak si probereme svůj časopis, přečteme, kritisujeme a hned někoho určíme, kdo by výsledek naší kritiky napsal redakci.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

DOBŘÝ NÁPAD. Právě jsem chtěl dát zbytek brožur „Zachraňte národ“ do sběrný papíru. Nelíbí se mi titulní obrázek, ty děsné hroby, které jistě čtenáře nepřilákají. Pak některá slabá duše by se mohla horšiti, že statisticky byl zjištěn vzrůst německého národa za režimu Hitlerova. Že je to tedy nějaká náklonnost k našim utlačovatelům atd. Ale bylo mi líto mnoha stránek dobrého i velmi dobrého čtení (na př. Proč jen jedináček? Zásady výchovy a j.). V tom jsem dostal dopis, v němž se táže spolubratr, zdali může tuto brožuru dávat do lišty, že ji snoubencům dává po celá léta. To je nápad! Do lišty ne, ale snoubencům! Těm může kněz dát vysvětlení, s nimi některé stránky probrati a pak jim brožuru darovati. Tak to půjde. Proto nabízíme tyto brožury za 50 hal.

IMPERATIV ANEB CO? Jsou kraje a povahy, kde jsou na štíru s imperativy, prikazují-li něco, co stojí oběti (i když jde o odstranění zlozvyku). Vím sám, že imperativ (skoro

jako pověstné: musíš!) spíše odradil, kdežto jiným způsobem (ať jako návrh, nebo pochvala, nebo prosba s poukazem na dobrou věc) se dosáhlo účelu podivuhodně.

To neoznamuji nic nového, ale: některé kraje jsou na to snad více citlivé a některý duchovní správce nedovede vzít imperativ ani do ruky. Praktický příklad: S plakátem varia 18: „Přicházejte včas na bohoslužby“ (věcí tak praktickou a doporučenou) opravdu si nedovedu pomoci u nás. Zde by se osvědčilo spíše: Služby Boží se začínají v . hod. a dolů něco jako: „Přesná dochvilnost je milá Pánu Bohu i pořádkumilovným lidem (nebo věřícím). Dochvilností se nevyrušuje ani nehřeší.

Prosím, pokládáte-li za uváženíhodné, vydali byste i pro naše méně šikovné povahy něco, co by nám „lahodilo“? (Nezapírám, že lahodí tím více imperativ k věci radostné, jako ono sv. Pavla: Gaudete, fratres, iterum dico, gaudete!) — Fr. W., farář v M., Čechy.

(Děkujeme za pokyn. Máte pravdu, nejen u Vás. Všichni lidé, zvláště méně horliví, neradi slyší imperativy. Změníme plakát podle Vašich pokynů. Red.)

A JEŠTĚ JEDEN DOBRÝ NÁPAD. Stále si lámeme hlavu, co udělat, aby děti vystupující ze školy se Bohu neodcizily. Mezi různými drobnostmi nalézám *hektografovaný* pozdrav, který posílá dp. vikář Bartl (Stráž n. Než.) za měsíc dětem, které vystoupily ze školy. To je opravdu výborný nápad. Takový dopis s několika srdečnými slovy s povzbuzením, pozváním, jistě nebude bez účinku, zvláště u dětí, které z farnosti odešly. Radíme k následování a prosíme, abyste nám napsali své zkušenosti.

NĚCO PRO KAZATELE. Nedávno měl v Pardubicích prof. Fr. Oberpfalcr přednášku o srovnání ruského a českého jazyka. Prof. Oberpfalcr je linguista a výborný řečník; i za války měl 250 veřejných přednášek o češti-

ně. Proto po přednášce položili pořadatelé řečníkovi několik otázek, z nichž jednu i s odpovědí tu uvedeme: „Co soudíte o osvětové práci na venkově?“

„Je vděčná a pro samého kulturního pracovníka povzbudivá. Demokracismus, k němuž se tak důrazně hlásíme, velí, abychom se neodcizovali lidu a abychom úsilí po jeho vyšší úrovni ze všech sil podporovali. Ale kdo se chce dodělat úspěchu, musí se k osvětové činnosti náležitě připravit. Jasně slovo je uměním.“

Kázání je nejvyšší činnost osvětová. Jeho úspěch je úspěchem Božím. Proto příprava na kázání a jasnost a sevřenost vět je dvojnásob důležitá. o.

HUSOVY OSLAVY. V poslední chvíli jsme obdrželi dotaz, jak se chová, kde NV oznámil Husovy oslavy. Nemohli jsme už dáti nějaké směrnice a prosíme dpp. spolubratry, aby nám podali své zkušenosti a své návrhy pro příští rok.

Z DOPIŠŮ, KTERÉ NÁS TĚŠILY

S velikou radostí přjal jsem Vámi vydávaný týdeník katolického kněžstva, Dobrý pastýř. První dvě čísla se mi velice líbí. Když odebíráme noviny, deník, proč bychom neměli čísti aspoň týdeník s tak důležitým obsahem v dnešní těžké době pro nás kněze. Nepřijdou-li jednoho dne noviny, jest mi smutno něco chybí, a obsah jejich jest přece méně důležitý pro život věčný, ano někdy i třeba škodlivý, anebo nemající vůbec významu pro mne a zdejší lid.

Čas se ku čtení vždy najde a najítí musí, neb se čísti musí jinak než noviny s obsahem světským. Jinak musím obsah vyhledávati z ascetických knih, náboženských a filosofických, a to zabere ještě více času. Ale musí se tak činiti, nemá-li člověk jako kněz jítí dolů, nýbrž vzhůru. To by duchovně zakrněl a byl by pomalu jak

ti obyčejní nemyslíci lidé, jež má povznášeti k Bohu.

Knih mám mnoho, a nebýti jich, jistě bych nikdy nevydržel přes 22 let v tak odříznutém od světa kraji. Nikdo z předchůdců zde tak dlouho nebyl. Měl jsem už vícekrát též pokušení kněze Skaláka, ale .. Sám p. patron potřásl hlavou nad tím, jak tu tak dlouho mohu býti, jakou zde mám společnost řekl jsem knihy jichž všude viděti plno.

Pracuji často s bolem v srdci - za nočního ticha uvažuji často o duších mi svěřených, některých hodně pokřivených, hledím do nich vniknouti... ale často těžko .. lidé jsou dnes hodně zmaterialisováni. Pro ideály není smyslu, jen pro sobectví a hmotu

Ještě více bolí, když u kněží není pochopení. To musí jítí starou šablonou, byť i svět byl už jiný. V. M., farář, Z., Morava.

Co Bůh chce —

jak Bůh chce —

Boží vůle staň se!

Sv. Kliment Hofbauer.

BRATŘI SE TÁŽÍ A ODPOVÍDAJÍ

Moje obtíže: Už druhý rok se námáhám, aby přespolní děti chodily více v neděli do kostela. Úspěch nepatrný, skoro žádný. Před každou nedělí je znova a znova vybízím, přijdu po neděli, kontroluji účast a smutně shledám, že přišlo 3-5 dětí, ač před nedělí se více než polovina třídy hlásila, že půjde. Zkoušel jsem a zkouším to všelijak i obrázky dávám, pokud mám, ale pořád slabé, slabé. Jeden zaspí, druhý musí (ted' v létě) pást, jiný nemá šatů, botků, a podobných výmluv slyším už celé dva roky. Dálka není tak veliká. Jedna obec 3 km, druhá 5 km. Silnice dobrá. Ale vím, kde je vina rodiče je nevypraví. Jak prosím na to? Doufám, že o tom bude někdy úvaha a návod, jak přitahovat děti k svědomité návštěvě nedělní mše svaté. — A. R., koop. B., Morava.

(Vyzýváme spolubratry, kteří mají zkušenosti, k odpovědi. Red.)

Dp. je mi výbornou pomůckou pro pastorační a zvláště pro blaho vlastní duše nesmrtelné, neboť se často stává, že kněz při veškeré péči o své ovečky sám sebe zanedbává. Mám zde mnoho práce. Vyučuji denně 7 hodin, avšak k „Dobrému pastýři“ s radostí sahám, abych se zase vzpružil k nové práci. — J. B., kaplan ve F.

Byl jsem potěšen, že tak brzy po válce začal zase pracovat tiskový apoštolát. I když nějaký pesimista nechápe úplně, jaký to má význam, přece nesmíme ani od tohoto způsobu pastorační upustit. Jsem zcela toho názoru, že nejprve musí být sám duchovní pastýř opravdu duchovní, musí být proniknut jak láskou, tak vésti duchovní život (*ceterum autem censeo rozjímání*) a tu právě jej bude jistě Váš časopis v první řadě k tomu povzbuzovat. To bych také čekal od něho v první řadě, že bude takovým psaným spirituálem kněžím. Vždyť my potřebujeme také povzbuzení, na-

pomenutí, je třeba také pro nás exhort. A tu pro sebe se přimlouvám za to, aby tato stránka byla v první řadě na mysli. A nemusí se redakce bát, že snad některé napomenutí se bude opakovat. I toho je mnohdy třeba, vždyť práce na vinici vede často k zapomenutí a upřímný kněz rád přijme každé napomenutí a povzbuzení. „Kaplánek“ z Čech.

Prosím o laskavou radu, jak zřídit kostelní lištu nemám v tom prozatím zkušenosti. — A. K., admin. Str., Čechy. (Doufáme, že brzy bude možno zařadit článek o kostelní liště. Red.)

Spolubratru, jehož šéf je proti všem novotám. Uznávám, že se v takovém případě těžko buduje něco nového. Ale nelze říci, že se nemůže dělat nic. Horlivý kněz může začít novou pastorační dítěte (tam nechávají šéfové kaplanům obvykle volnou ruku), apoštolátem trpících nemocných, šířením našeho tisku (Posel pravdy), cyklickým katechetickým kázáním a konečně sám si může pořizovat pro sebe kartotéku školní i farní.

Jestliže šéf není otcem radícím a zároveň se radujícím z nových myšlenek nadšeného mládí, jde vše a zvláště nové tížeji. Mladý kněz musí zde přinést oběť nepochopení a zapomenout na své „já“ jestliže však to dovede, prorazí mnohé alespoň bez většího konfliktu, když starší spolubratr bude na něm vidět, že ho nutí ke všemu láska ke Kristu a ne jeho osobnost.

Kde by došlo k většímu konfliktu, tam bude nutné nechat raději stát dobrou novou věc, aby byla zachována láska a jednota. Ovšem nelze uhýbat v případech zřejmých, kde je povinností kněze konat to jinak než tomu bylo dříve. Je třeba, aby oba kněží si často vzpomněli na slova sv. Pavla: *Dummodo Christus, prae-dicatur*. — F. V., farář.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

DOBŘÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

19. července 1945.

Číslo 7.

Mladí a staří.

T. Č.:

Těchto několik myšlenek mi napadlo, když jsem v 2. čísle Dobrého pastýře četl stížnost mladého kaplana.

Myslím, že moje odpověď může být prospěšná mladým i starším kněžím, neboť obsah dotazu je širší a hlubší, než jak se na první pohled zdá. Je to otázka vztahu mladých a starších kněží, jež se ve větších duchovních správách, kde se pod jednou střechou a na jednom působišti setkávají farář a kaplan, stává akutní.

Zdůrazním takřka schematicky několik řešení:

1. Předně je nutno, aby mladí i staří měli *správné hledisko*. Nejsme milostpáni, ale také nejsme rebelanti. Jsme *služebníci Boží*. Z tohoto vědomí vyplývá naše podřízenost Bohu. *Nepracujeme pro sebe, nýbrž pro zájmy Boží*.

Zde se musí sejít mladý i starý. Když *toto* každý den si uvědomí jak pan farář, tak pan kaplan, zcela určitě přes rozdíl povah velmi brzy si porozumějí v kněžské práci.

2. Dále musí se *odstranit předsudky* mladých proti starým a starých proti mladým. Dolů s černými brýlemi na obou stranách! I zde, a právě zde platí zásada: *Nemo malus* (i v pastoračním smyslu) nisi probetur.

Nebyli snad starší kdysi mladými, a nebudou mladí starými? Přibývání věku toť „pokrok“, který děláme všichni bezvadně!

Každé přijetí kaplana na fare by mělo být uvítáním duchovního syna a příchod páně kaplanův k panu faráři měl by být provázen myšlenkou: „Jdu ke svému duchovnímu otci!“

3. Samozřejmě na obou stranách musí být *dobrá vůle*, která se projevuje v úctě a přímosti kněžské vzájemné lásky. Mezi farářem a kaplanem nesmí být, kdo by tento nadpřirozený kněžský vztah *kazil*, zpozemšťoval, ne-li zpekelněval! Jsou přece spolu spjati týmž Kristovým kněžstvím a nepotřebují jiného spojovacího článku!

Nejméně ovšem smí se vkládat mezi tyto muže Boží ve věcech kněžské působnosti někdo z kuchyně, byť to byla třeba i maminka či sestra pana faráře. Matka svatého Dona Jana Boska měla by být ideálem všech žen, zaměstnaných velikou a krásnou službou služebníkům Božím. Kolik dobra, nebo kolik zla může způsobit duše ženy pod farskou střechou!!

4. Záleží nesmírně na *způsobu*, jakým mladí chtějí začínat ně-

jakou novou práci ve farnosti. Myslím, že dobře v padesáti procentech rozbíjí se mnohá užitečná věc o nešikovný, ano snad i vědomě křiklavý způsob mladých kněží.

Mládí má vždycky snažší a lepší posice. Toť přirozené, že mladý najde více sympatií u lidu než starý. A mnohému mladému knězi se začne z toho točit hlava samolibým opojením. Je třeba svou horlivost často přezkoumat před svatostánkem. Denně je třeba své práce hodit na řeseto pravdy, aby odpadly plevy.

Dám mladým dobrý recept, který je vzat z evangelia: Tak začínejte něco nového ve farnosti, jak si budete přát, aby jednou - až budete starými faráři - jednal váš budoucí kaplan.

Blaze tomu mladému knězi, jenž dovede být skrytým srdcem a panu faráři ponechává - po právu - aby byl hlavou celého organismu farní pastorační a apoštolské práce.

5. Na druhé straně páni faráři nechť nezapomínají, že jenom božské je neměnitelné; lidské podléhá a musí podléhat změnám. Tedy je třeba uznat, že nové potřeby žádají *nových method pastoračních*.

Quidquid recipitur, per modum recipientis recipitur, učili jsme se v seminárních studiích. A kdo by tvrdil, že farnost dneška jest stejného rázu jako před čtyřiceti lety?

Nechť nezapomínají páni faráři, že fysický jejich věk nesmí znamenat duševní ztrnulost ve vyježděných kolejích!

Ostatně, stárne vůbec kněz? Troufám si říci, že ne! A stárneli, je to chyba a hřích! Při nejmenším hřích lži, neboť i Pater Methusalem kdyby byl denně by říkal: Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam!

Je nám třeba duševního kněžského mládí. Nesmíme býti zledovatěli k horlivosti fysicky mladších, i kdyby snad někdy potřebovala naší úpravy a vedení!

6. Když tyto všechny myšlenky dáme dohromady a chceme je vložit do jakési zkratky, dalo by se říci jediným slovem: Mladým i starým je třeba *pokory*! A tady jsme u kořene celého problému!

Nechť mladí kněží jsou tak pokorní, že se nerozpakují od starších učití se rozvaze; a staří kněží nechť jsou tak pokorní, že se nerozpakují od mladších učití se nadšení!!

A nyní ještě poznámku k zmíněnému dotazu.

Nechce se mi líbit věta kaplanova: „Neudělám-li nic, pomalu zvlažním.”

Kdyby se kněžská horlivost jevila jenom v tom, co opravdu „uděláme”, musili bychom říci, že někteří svatí byli nejvlažnějšími bytostmi. Neměříme kněžskou horlivost kvantitou vykonané práce, nýbrž *láskou*, s níž v dané možnosti vykonáme to, co nám vykonat možno. Totum et totaliter!

Ostatně mladí kněží dnes stávají se velmi brzy samostatnými pracovníky - a je zajímavé, že do samostatné duchovní správy lec-

kdy přicházejí bez nastrádaných zásob duchovních i praktických prostředků, jejichž získání na kaplanském místě mohli věnovat čas, který snad jim zbýval. A připravovat setbu pro své vlastní pole to je velikého něco! Před svatostánkem a nad bohovědnou knihou kdo nechce - nezvlažní, i kdyby sebe více překážek prozatím měl kolem sebe!!

Konečně ještě jedna myšlenka hlásí se o slovo: *Musíme věřit v moc vzájemné kněžské modlitby!*

Ten, jenž jest Králem a Středem všech srdcí, jest i zde solutio omnium difficultatum. Zkuste to, drazí spoluhratři, zvláště na našich farách! Zaskřípe-li něco mezi mladým a starším kněžským světem, začněte se navzájem výslovně za sebe modlit a jeden druhému vyprošovat svatost! Ručím, že se najdete, i s hlediska společné pastorační práce, v Ježíši, který v přepamátanou chvíli svého života za vás oba se modlil: „Aby všichni jedno byli ...”

Kněz Ježíšův.

Dr. Čeněk Tomáško:

(Věnováno všem novokněžím.)

*Kněz Ježíšův - toť dub, jenž k nebesům se tyčí
a v jeho stínu mladých stromků řady svěží.
Však běda, padne-li kdy dub! - Sám zahyne a stromky zničí!
Je krásné knězem být - však hrozný je pád kněží ...*

*Kněz nejde nikdy sám! Je vždycky vůdcem duší,
ať do nebe, či tam, kde pekelný žár kruší!
Je krásné, smí-li někdo dubem-knězem slouti
však nejkrásnější: vytrvat a nepadnouti!!*

Svatí budtež!

J. Kunov:

Kněz umrtvený.

„To jest zajisté vůle Boží, posvěcení vaše” 1. Tes. 4. 3. Platí to zvláště pro nás právě proto, že jsme kněžími. Žádá toho církev svatá od počátku. Již za dávných časů svatý biskup Germanus, jak čteme v IX. lekci o Nep. Početí, prosí přecistou Matku Boží o svaté kněze: „Sacerdotes justitia et probatae immacolatae ac sincerae fidei exultatione induito!” A sv. biskup Eusebius Vercellský došel chvály, že dle vzorů východních žádal, aby klérus katedrální vedl život řeholní: „Primus in Occidentis partibus in eadem ecclesia eosdem monachos instituit, quos clericos, ut esset in ipsis viris et contemptus rerum et accuratio levitarum.” Sv. Augustin to před ním prováděl, ač ještě neuzákonil. Kněží mají býti svatí.

Tázeme-li se, kdo má býti světější, zda novic před svatými sliby či theolog před vysvěcením, zní rozhodná odpověď: ordinandus! Neboť novic se při svatých slibech teprve zavazuje „snažiti se o dokonalost” a další řeholní zařízení k tomu všestranně napomáhá. Kdežto novokněz má býti již utvrzený ve svatosti, „probatae

virtutis", aby obtíže nastávajícího úřadu jej nestrhly na scestí. A další zákony církevní jen urgují, aby v dobrém vytrval. Čti sv. Pavla 1. Kor. 4: „Sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei! Hic iam quaeritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur." Svatý kněz fidelis dispensator.

A kdo je fidelis, věrný, spolehlivý? Předešleme úvahu dle Ludvíka de Ponte, jenž v knize „Myšlenky a rady" má rozjímání „Dva prapory" Na rovinách babylonských shromažďují se obrovské voje satanovy a nad nimi nestoudně vlaje prapor lži se slibným nápisem: *Požitek!* Pověly vůdcům dané jsou: „Každému slibte požitek, po jakém prahne! Vyučte každého, že jest mu vše dovoleno, že již zde na zemi musí prožítí svůj ráj! Pomáhejte každému, aby se zapletl do svých požitků a uznal, že jen to má, co na světě užije, po smrti že vůbec nic není! Veškerých vymožeností umění a tak zvané vědy i světské autority užijte, abyste rozdmýchali prudkou žádostivost smyslů, těla, fantasií! Požitkem opojení jsou všichni již naši. Kdo jednou okusil, bude opět prahnouti až do posledního dechu. Požitkem narkotisujte zvláště pochybující a umírající, aby se nikdo neprobral k pravdě!" A hle, miliony lidí, i část kněžstva, jako diví ženou se tam, aby alespoň okusili sladkého vnadidla pekelné pasti, pěkně malované. Ti všichni jsou infideles a kněži „infideles dispensatores". Opilství, smilstvo, lakota, nestoudné filmy, knihy, společnosti, zkrátka nízký požitek drží je silným lanem přivázané k praporu satanovu. A majíce klíče království Božího, ani sami nevcházejí, ani jiných tam nepouštějí. Zevní kněžské povinnosti konají jen tak povrchně, aby měli své příjmy, ale lid nechávají ve tmě nevědomosti a v bahně neřesti, v němž sami tonou a si libují a za živa hnijí. Kromě nich jest zástup takových polovičatých, kteří nevedou život duchovní, šlhnají po praporu satanově a litují, že se v nich ještě ozývá svědomí.

Naproti tomu nad Betlemem, Nazaretem i Golgotou vlaje čistý prapor Kristův, svatý kříž, s nápisem: *Odřikání! Zapři sebe sám!* Již nad jesličkami můžeš čísti slovo Pavlovo: „Proposito sibi gaudio sustinuit crucem" Hebr. 12. Ač s božskou svobodou mohl sáhnouti po všem lahodném, vyvolil si kříž, chudobu, nedostatek, namahavý úřad, půst, opovržení, umučení, bolestné prolévání potu i krve, hroznou opuštěnost, strašnou smrt. A jeho povely? „Doufejte, já jsem přemohl svět. Jn 16! Viděl jsem satana padajícího jako blesk. Lk 10. A všechna pokolení budou mi dána za podnoží mých nohou. Ale zde na zemi nebudete mít klidu. Chci, aby každý z vás dobrý boj bojoval a trestal tělo své. Zhoucí žízeň po požitku zachvátí i vaše smysly a obrazotvornost. Jest potřebí, aby přišla pokušení. Ale: Zapři sebe sám! Nesahejte po občerstvení jedovatém, které pálení bude vnitřnosti po celou věčnost! Jen Tělo mé právě jest pokrm a Krev má právě jest nápoj a slovo mé jest svítlnou nohám vašim. Pojdte ke mně všichni, kteří se lopotíte a obtíženi jste a já jediný vás občerstvím a naleznete pokoj i odpočívnutí duším svým! Bděte a modlete se tu pomíjivou chvilku života a

zkoušky na zemi!" A, díky Bohu, velké zástupy lidí, apoštolů, mučedníků, vyznavačů, panen, kajícníků, mužů i žen i dětí, tisní se kolem praporu Kristova. To jsou fideles. A kněží mezi nimi jsou fideles dispensatores. Tito zvláště bdí a modlí se, odepírají si pohodlí, pronásledují hříšný přepych, ničí špatné obrazy a knihy, za něž rozdávají dobré, ujímají se ubohých, všude jsou, kde bližní sténá. Umrtnují smysly; zapírají hnutí nezřízená i v mysli, postí se. Jejich zábavou jest film „Betlem Kalvarie Svatostánek", jejich diapáskou jest patnáct tajemství z díla vykoupení ve svatém růženci, jejich procházkou jest Křížová cesta v kostele. Kají se za hříchy své i bližních. A, jako andělé při svém poslání „ustavičně patří na tvář Boží" - et quocumque mittuntur, intra ipsum currunt! - tak tito svatí kněží, fideles dispensatores, nespouštějí zraku s praporu Kristova, s jeho hesla Odříkání Umrtnení Sebezapření. A jejich věřící mohou o nich dosvědčiti: „Místo předložené sobě radosti strpěl kříž!" I ubozí hříšníci doznávají: „Tak nás miloval, že sebe samého za nás vydal."

Z této úvahy již vyzařuje hledaná odpověď. Fidelis dispensator jest kněz umrtněný. Od Krista jsme pověřeni vésti četvrtinu věřících v boji proti žádosti těla, chtivosti očí a pýše života. Zdar a vítězství zaručuje nám vlající prapor Páně: Umrtnění, Odříkání, Sebezapření, dokud nezazní slavné „Dokonáno jest! Otče, v ruce tvé poručím ducha svého" i pozůstalé stáde!

Pro vážného kněze, čtenáře této stati, cituji a k rozjímání navrhuji z prvního listu sv. Petra, prvního papeže, hlavu druhou, verš 11. a další: „Nejmilejší! Zapřisahám vás, abyste jako příchozí a poutníci zdržovali se tělesných žádostí, které bojují proti duši. Obcování vaše mezi pohany budiž dobré! Kéž z vašich dobrých skutků mohou o vás souditi, aby slavili Boha v den navštívení! Poslušni buďte z lásky k Bohu! Tak si přeje Pán Bůh, abyste dobrými činy umlčeli neznalost nemoudrých lidí! Nezneužívejte svobody jako zástěry nešlechtnosti! Buďte svobodní, ale jako služové Boží! Všechny ctěte, spoluhratry milujte, Boha se bojte, krále v uctivosti mějte!" Jest tam i řada jiných pěkných sentencí, jako 4. 13: „Communicantes Christi passionibus gaudete!" Nebo 5. 10: „Modicum passos ipse perficiet, confirmabit, solidabitque."

Kněz a politika.

(Několik kusých myšlenek k rychlé informaci.)

Dotazy z řad mladých kněží naznačují, že otázka „Kněz a politika" je velmi časová. Jeden z nich otiskujeme:

„Také by mě zajímalo, kdyby se prodebatovala otázka: kněz a politika, či lépe kněz a práce pro politickou stranu. Nezdá se mi totiž právě vhodné, aby kněz, kterého jsou lidé zvyklí vidět každou neděli kázat slovo Boží v kostele, aby též mluvil politicky a polemicky v hospodě. Ovšem uznávám, že i politika jest věc svědomí,

že i zde mají býti lidé poučeni, ale kde by tak byla správná míra? Jaké pravidlo, nebo jakou radu by bylo třeba dáti?

Osobně se mi zdá mnohem lepší, když kněz pracuje v této věci pomocí schopného laika (pokud to jde). Ovšem jsem na to vše ještě mladý a nezkušený, a proto rád bych slyšel nějaký zkušený a odůvodněný hlas, který by se nesl jak duchem církve, tak měl zřetel na naše poměry. »Kaplánek« z Čech."

Dp. tazatel správně naznačuje cestu k řešení této otázky. Politika je vskutku věc svědomí, neboť cílem politiky je blaho občanů a státu, a to nikomu nesmí býti lhostejno. Kdo by se nestaral o všeobecné blaho, hřešil by proti přikázání: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.

O tom tedy není pochybnosti. Těžší však je otázka *stranické* politiky. Ve Francii mají katolíci na vybranou několik stran. V Anglii jsou tři strany a v každé z nich jsou uvědomělí katolíci, kteří k hájení zájmů katolické víry se spojují.

U nás šel vývoj jinou cestou a hájení zájmů křesťanských se ujala jen jedna strana, v níž kněží-politikové vykonali kus záslužné práce.

Za tuto práci můžeme Bohu děkovati. Přece však musíme stále míti na paměti všeobecné zásady pro politickou činnost kněze, abychom se vyhnuli nebezpečným extrémům. Tyto zásady jsou:

Politická strana se nesmí ztotožňovati s Církví, ani ne Církev s politickou stranou. Proto si Církev nepřejí, aby si některá strana dala jméno „katolická“ Církev je více než strana.

Codex juris canonici počítá úřad poslance nebo senátora mezi zaměstnání, která „*licet non indecora, a clericali tamen statu aliena sunt*“ (Can. 139, § 4), jako provádění praxe lékařské a advokátní.

Správnost tohoto stanoviska zákoníku církevního potvrzuje zkušenost. Jakmile se duchovní správce postavil v čelo politické strany, převážná většina stoupenců jiných stran ztratila k němu důvěru, ano někteří zanechali vůbec náboženských úkonů.

To samozřejmě neznamená, že kněz - aby byl miláčkem všech - se nemá vůbec o politiku starati.

Ani nesmíme na lehkou váhu bráti námitku těch, kteří praví: „Nepostavím-li se v čelo strany, zvítězí strana Církvi nepřátelské.“

Uznáváme, že by toto opomenutí mohlo býti na škodu duší. Avšak je na uvážení, zda-li tato škoda je větší než ta, které se Církev obávala, když stanovila canon 139.

Všeobecně můžeme říci: Vzdělávejme lid nábožensky tak, aby vždy věděl, co má činiti. A bohudíky, mnozí kněží svou intensivní pastorační činností dospěli blízko tomuto cíli. Jestliže nedosáhli někteří tohoto cíle, nebudeme jich odsuzovati, neboť překážky, jimi nezaviněné, byly snad příliš veliké.

Poměry na různých místech jsou tak rozdílné, že není možno in concreto dát směrnice. Jednejme vždy podle zásady *Salus animarum suprema lex*.

R. S.

Doplňková náboženská výchova v Junáku.

Je naprosto nezbytné zachytnout pastoračně veškerou katolickou mládež v jejím i mimoškolním životě. Neomezujeme se proto jen na práci v Orlu, ale poloměr své pastorage rozšiřujeme i na jiné organizace, ve kterých je naše katolická mládež a kde se nám tato práce umožňuje. Po té stránce otevírá se nám velká činnost v Junáku.

Výchovný spolek Junák (při Svazu mládeže) vyhradil náboženské výchově široké pole. Zvláště je velmi cenné, že dává možnost zakládati oddíly konfesně stejnorodé, v nichž vedoucí i mládež jsou téhož vyznání. Proto zakládáme oddíly katolické s katolickým vedoucím, s duchovním rádcem a s prohloubenou náboženskou výukou i výchovou, která se má osvědčit nejen zvláštními zkouškami, nýbrž také praktickým životem a apoštolátem. Je proto význam těchto nábožensky homogenních oddílů velký. Avšak i v oddílech smíšených má vedoucí podle stanov Junáka umožňovat svému členstvu konání náboženských povinností a lze přibrat ke spolupráci i kněze, aby byl duchovním vedoucím dětí jeho vyznání.

Junácká výchova je výchovou doplňkovou, která podporuje rodinu a školu ve všech jejich úkolech výchovných a také má to činit i ve směru výchovy náboženské. V ústředí Junáka je zvláštní duchovní odbor, který o tyto záležitosti pečuje. Že cesta junácká je dobrá, o tom svědčí Svatý Otec Pius XI. výrokem, který pronesl k francouzským skautům: „Sotva můžeme dáti mládeži něco lepšího, než skautskou výchovu.“ Záleží nyní hlavně na kněžích, aby se plně chopili tak účinného pastoračního prostředku. Hora ruit.

Poněvadž Junák se těší stále větší oblibě a zejména nyní shromažďuje značnou část mládeže a zájem o toto hnutí stále roste (čtvrt milionu členů), vyzýváme všechny duchovní správce, profesory, katechety, jakož i řeholníky, aby

1. stali se duchovními rádci ve stávajících již homogenních katolických oddílech a nabídli svou pomoc ve výchově katolických dětí i v oddílech nábožensky smíšených s odvoláním na příslušný předpis stanov Junáka;

2. hledali obětavé mladé lidi a přiměli je k zakládání chlapec-kých i dívčích oddílů. (Děvčata vedou ženy a hochy muži.) Tito mladí lidé bud'ěž vysíláni do kursů junácké výchovy, které se konají v Olomouci a ve větších městech naší arcidiecése;

3. navázali styk s duchovním ústředím Junáka (P. Dr. Št. Trochta, Praha II, Senovážné náměstí 28) a s nejbližším vedoucím duchovním potřebné směrnice. (V arcidiecési olomoucké se obraťte na adresu dómského vikáře P. Jos. Dolanského, Olomouc, Wur-mova 26, v diecési brněnské na adresu P. A. Till O. Prem., Brno XV, Jiráskova 88);

4. aby se podle možnosti nabídli oddílům, že s nimi ztraví na prázdninovém táboře dovolenou a tak bylo náležitě postaráno o duchovní výchovu v táborech. Tím zároveň sami mohou získat nejlepší zkušenosti pro další práci v Junáku.

Také seminaristům doporučujeme, aby o prázdninách ve svých domovských obcích podporovali zakládání junáckých oddílů a účastnili se prázdninových junáckých táborů. Získají tak i pro pozdější praxi katechetickou, neboť si mohou osvojit mnoho z metody nábožensko-mravní výchovy. - Kromě toho velmi naléhavě doporučujeme projednání těchto záležitostí na nejbližší schůzi děkanátní konference. O referenta se obraťte na nejbližší duchovní ústředí. (Viz bod 3.)

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

ŠKODLIVÉ MLČENÍ. „Představený budiž opatrný v mlčení, užitečný v mluvení! Neboť jako nevhodné mluvení vede do bludu, tak nečasné mlčení v bludu nechává ty, kdož se mohli poučit. Často zajisté kněží neprozíraví bojí se pravdu svobodně hlásati, aby nepozbyli přízně lidské, obliby. Ti ovšem dle slov Spasitelových slouží spíše jako nájemníci než jako strážci svěřeného stáde. Neboť vidouce vlka přicházeti, utíkají, když se v mlčení ukryjí. Proto je Pán ústy proroka takto kárá: Psi němí, nemohoucí štěkati. Neradujeme se tak býti představenými (prae-esse) jako spíše býti užitečnými (prodesse)! Nechtějme býti pány (domini), nýbrž raději otci (patres) svých poddaných!“ (Sv. Řehoř Veliký, Regulae, Homiliae.) JK

MILOST BOŽÍ A DOBRÁ VŮLE. Raději bych užil nadpisu: „Tři svatí setníci“ Neboť posvátným nadšením plní se duše, když pozorně čte a podrobně rozjímá v Písmě svatém odstavec: 1. Kafarnaum dle Matouše 8. a doplněno u Lukáše 7! 2. Kalvarie dle Mt 27. a Mk 15. 39. i Lk 23, 47. 3. Kornelius v Caesarei, celá kapitola 10.! Co tu modliteb a jiných dobrých skutků, almužen, veřejného hlášení se k pravému Bohu u lidí zrozených v pohanství! Co tu pokory, lásky k bližnímu, důvěry a zvláště víry! Kéž by to promysleli a uvážili všichni kněží i každý jejich věřící! Dle těchto vzorů hled' každý žítí, modliti se, dobře činiti s milostí obdrženou a dosáhneš milosti vrcholné, spojení s Bohem na zemi a dokonale v nebi! Zvláště úchvatná jest scéna kalvárská: tehdejší církevní i státní úřad ohav-

nou machinací mučí galilejského Prokoka, a hle, dva obři ducha se ho zastávají veřejně, umírající lotr a římský setník. Zdaž tito dva nejsou teď blízko oslaveného Krista-Krále? 4. Připojil bych k nim i královského úředníka dle Jana 4. 46, neboť svojí počáteční vírou jest nám jaksi bližší, a účinek se uvádí takto: „i uvěřil on i dům jeho celý!“ Kromě toho zdá se mi, že za každým setníkem a uvedeným úředníkem vidím vedle anděla strážného i zbožnou manželku nebo starostlivou matku, klečící při vroucích modlitbách. Toto bych uvedl v kázání pro lid, pro ty, jimž opravdu jde o duchovní dobro jejich členů rodiny. A za knězem Páně stojí prosící matka Církve svatá, jako za učícím Ježíšem vanul dech Matky-Panny, orodující za posluchače. P. J. K.

VĚTŘELEČ. Sv. Řehoř Veliký ve spisu Regulae pastorales I. 2. napsal o těch, kdož neprávem kněžími se stali: „Umění všech umění jest řízení duší. A přece jsou takoví, kdož se nebojí hlásiti se jako lékaři srdcí, ač duchovních zásad ani nepoznali! Kdežto na příklad by se člověk styděl považován býti za lékaře, kdyby účinnost mastí nepoznal.

Jiní sice duchovní předpisy pečlivě nastudovali, ale co rozumem pronikají, tomu se v životě vyhýbají. Co slovy káží, chováním potírají. Odtud se stává, když kněz přes rokliny kráčí, že stádo spěje ke srázu do propasti. Dobrý kněz pilně sleduje vzor a příklad otců duchovních v minulosti a neustále pozoruje šlépěje svatých. Ať tedy kněz skutky vyniká, aby poddaným ukazoval cestu života svým životem. Jeho hlas tím příjem-

něji proniká srdce posluchačů, doporučí-li jej život řečníkův." - JK

BDELOST. Sv. Řehoř Vel. (Moral. XX. 8) praví: „Všichni vyvolení, dokud jsou v tomto životě, neslibují si důvěřivě bezpečnost. Každé chvíle jsouce nedůvěřiví proti pokušením, obávají se úkladů skrytého nepřítele. I když pokušení nehrozí, zneklidňují se pouhým jeho tušením. Neboť mnohým neobešelá bezpečnost byla velkým nebezpečím, takže úklady chytřého nepřítele ne v pokušení, nýbrž teprve v pádu poznali (non tentati sed iam prostrati!). Jest dbáti, aby

mysl stále pozorná se nespouštěla věcí duchovních, aby vzdávajíc se námahy nespočívala v myšlenkách volných jako na měkkém loži, kde by svůdnému ďáblu bezvládně podlehla! Nepřítel lidského pokolení neustává strojiti úkladů našim činům, nýbrž s vytrvalou chytrostí o to se snaží, aby duše Bohu sloužící v něčem oklamal. Proto se cvič ve starostlivé bdělosti a tak střez modlibou i prozíravou péčí lid tobě svěřený, aby slídívý vlk žádné příležitosti nenašel k jejich roztrhání!" (Z listu k Štěpánovi, opatu Lerrinskému.) JK

KATOLICKÁ AKCE

Doplňk k literatuře (Dp. č. 5, str. 48): *Dacík* Reg. Maria, *Základy Katolické akce*, ed. Krystal 1939, str. 49, 3.-.

MĚSÍČNÍ SCHŮZKA HORLITELŮ KA.

1. Začínáme modlitbou. Buď k Duchu sv. neb modlitbou za apoštolskou horlivost. Také můžeme zazpívat sloku písně.

2. Kněz řekne několik slov povzbuzujících k apoštolátu. Myšlenky k tomu podáme v Dp. neb v příloze.

3. Velice důležité je apoštolské zpytování svědomí za minulý měsíc. Nejlépe k tomu poslouží kapesní kalendářík (jak knězi tak horlitelům). Podle kalendáříku projdeme minulý měsíc a tážeme se: Co jsme mohli v minulém měsíci vykonati pro správu duší? Co vykonal ďábel v naší farnosti? V naší vlasti? Ve světě? Co si poznamenáme pro příští rok? Na př. jaké byly oslavy Husovy? Kdo řečnil? Řekl něco přímo proti Církvi? Neb jen narážky? Jak tomu příští rok předejdeme? Stálo něco v novinách, co buď prospělo neb škodilo duším? Chvála nedělní práce i v katol. novinách? Jak to znemožniti?

4. Program pro příští měsíc. Zase probereme kalendář a uvažujeme, které zvláště příležitosti k apoštolátu se naskytanou. Dp. upozorňuje na některé příležitosti. Avšak jsou příležitosti čistě místní: Pouť, patrocinium, světské slavnosti, adorace, výročí atd. Někdo snad upozorní na zvláštní případy (na př.: ten a ten nemocný je opuštěn a nemá nikoho, kdo by se ho ujal, ten katolík uzavřel neb chce uzavřítí civilní sňatek, tam je někdo

těžce nemocen, ty a ty děti jsou zanedbané neb ohrožené a p.). Případy a příležitosti si zapíšeme do kalendáře a připíšeme, kdo si věc vzal na starost, aby při příští schůzce referoval, co se v té věci vykonalo.

5. Probereme nějakou apoštolskou ctnost neb nectnost. K tomu se hodí četba z Písma sv. neb z knihy Chautard, Duše veškerého apoštolátu, neb z Paláu, Katolík činem, neb Roberti, Neúhledné ctnosti.

Nakonec zas modlitba neb zpěv.

KATOLICKÁ AKCE V SRPNU.

1. *Ve městech.* Jinoši mohou s chlapci udělat o prázdninách nějaký výlet (neb pouť). Ať připraví nejopuštěnějším dětem radost (skautské hry). Avšak nezapomenout na duši. Cvičit mešní píseň neb pobožnost, učiti se jí nazpaměť. Don Bosko. Pomodlíme se k němu. Dívky. Podobně se začkami. Besídky. Loutkové divadlo. (Ale ať Kašpárek nezapomene se tázati, kdo byl na mši sv. a o čem bylo kázání a ať mu slíbí, že všichni přijdou na mši sv. Od Kašpárka to mnohé děti spíše přijmou než od dp. katechety.)

2. *Na venkově.* Ženy a dívky. Apoštolát nedělní mše sv. Některá žena nemůže do kostela, protože má malé děti. Ať se hlásí ženy a dívky, které by děti mezi mši sv. opatrovaly.

Ve žních jsou často malé děti bez dozoru. Ženy a dívky, které nepracují na poli (snad i trochu churavé) mohou přes den děti vzít k sobě.

Pro všechny: Apoštolát *exercicií*. Kde se konají exercicie? Koho tam pošleme? Které překážky se staví do cesty? Po exerciciích hned za-

chytnout exercitanty pro apoštolskou práci.

Apoštolát dobré knihy: Pro každý stav vybereme několik dobrých knih, půjčíme horliteli, který se bude snažit, aby v měsíci knihu aspoň jednomu příteli půjčil. (Navrhnete redakci seznam nejlepších knih.)

Apoštolát nemocných. Horlitelé mohou navštívit nemocné a jim rozdati Pozdráv nemocným. (Tam, kde kněz sám nemůže nemocné navštívit.)

Již v tomto měsíci ať se všichni horlitelé modlí za zdar všech apoštolských prací pro školu.

Doslov: Prosíme dp. spolubratry, aby nám napsali své zkušenosti z KA v srpnu. Tak nám bude umožněno příští rok dát více konkrétních námětů.

METROPOLITA MORAVSKÝ O EXERCICIÍCH.

(Pro schůzky KA.) Dne 22. dubna 1932 napsal nejdp. arcibiskup Prečan mládeži o exerciciích:

„Poněvadž nejlepším dobrem a uklidňujícím lidské nitro a proto *cílem lidského života je Bůh*, proto lidem putujícím po cestě životní nemůže býti nic vážnějšího, nic důležitějšího, než poznati a milovati nejvyšší Dobro, svůj cíl, svého Boha.

Madý člověk teprve počíná svou životní stezku, svou vážnou pouť, o níž platí slova Apoštola: Putujeme cizinou mimo Pána... Cizina pozemské pouti stává se v dnešní době pravou vlastí. Celý nedostatek dnešní doby je vyjádřen těmito slovy. *Lidé strádají nejvíce duševně*, mimo strádání tělesného; opustili pravý pramen. Jsou v cizině a stavějí si tam svou vlast, jsou ve vyhnanství a hledají tam svůj trvalý příbytek. *Odvrátili zrak od posledního cíle* a proto život lidský ztratil svůj vážný význam a smysl;

místo věčného vládne pozemské a pomíjející. Bloudí jako poutník, jemuž zmizel s očí cíl a on bloudí pustým lesem. *Život nemá směru* bez posledního cíle věčnosti.

Poznati životní cíl a obrátiti k němu své kroky je největší povinností životní. Každý, chce-li někam dospěti, musí si určití a stanovit cíl své cesty. Cílem našeho života je Bůh, jeho krása a dobrota, jeho život a blaženost. Tento cíl působí na duši lidskou a ovlivňuje ji, posvěcuje ji, aby se připodobnila svému Bohu a cíli co nejvíce. *Člověk zaměstnaný svou denní prací, málo a zřídka myslí na svůj veliký životní cíl*, mimo to je mnoho příležitostí a prostředků světa, kterými je odváděn od svého posledního cíle. Odvrátí-li ale člověk svůj zrak od výšin, upírá ho jen na zemi, ztrácí se v jejím pohybu, v jejím klamu. Do myšlení, do celé bytosti lidské se vkrádá svět a s ním *úžasné nebezpečí propadnutí věčné záhubě*. Dobro pozemské znenáhla převýšilo v lidské mysli dobro Boží pro nedostatek poznání a lásky k Bohu.

Máme-li na mysli tento veliký význam životního posledního cíle, pak není mladému životu nic většího, než obrátiti své kroky k němu. *Hned na počátku* vážné životní stezky musí upřít svůj zrak *k věčným horám*, k Bohu, odkud svítí pravé světlo a jas dne, odkud vychází jitřenka nebeské krásy duše. Mladý člověk je neschopnější probuditi ve svém nitru plnou touhu po nebeské kráse a obnově v Bohu, poněvadž jeho svěží zrak duše tak rád spočívá na kráse.

Proto je našim největším přáním, aby znalost o důležitosti sv. exercicií přišla co nejvíce mezi naši milovanou mládež, aby tato použila všech vhodných příležitostí, poskytovaných v době prázdnin, ke sv. exerciciím.”

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

REKOLEKCE. Ideálem by bylo, kdybychom mohli celý den v mlčení opravdu přemýšlet o minulém a budoucím měsíci. Avšak je pochopitelné, že bratři, když se jednou za měsíc sejdou, rádi si popovídají. Proto navrhuji, aby si aspoň příští den doma v samotě udělali rekolekci a rozjímali o tom, co jim den předtím bylo předloženo. Po duchovní promluvě

by mohla býti praktická porada. V Dp. nalézáte námětů dost. Bylo by dobře, kdyby každý si vzal na starost nějaký praktický pastorační článek a při měsíční schůzi referoval, co tam našel zajímavého. (Dp. Skařek S. J., Svatý Hostýn.)

CHVÁLA KRISTU! Autor článku „Pastorace dítěte” v Dobrém pastýři č. 1 připomíná kněžím, aby zdůrazňo-

vali křesťanský pozdrav Pochválen... a upozorňuje, že v Pardubicích zavedli katecheti: Ježíš kraluje! A kdesi jsem četl, že jinde zavedli: Kristus kraluje! atd. Tak se mi zdá, že nakonec to dopadne tak, že nebudeme vědět, jak zní oficiální křesťanský pozdrav.

Proč zavádějí mnozí nový pozdrav místo starého: Pochválen..., je jasné. Moderní pozdravy skládají se ze dvou slov nebo dokonce tvoří jedno slovo. Pochválen buď Ježíš Kristus je vlastně celá věta a člověk má pocit, že je to moc dlouhé na vyslovení při běžném setkání nebo při pozdravu v chůzi. A pak málokdo ho vysloví zřetelně. Zvláště u dětí vyzní jako zkomolenina „panškristus“.

Nebylo by tedy dobré ty snahy po novém oficiálním křesťanském pozdravu sjednotit a zavést *jednotný* pozdrav, který svého času doporučoval Dr Urban: „*Chvála Kristu!*“? Obsahově vyjadřuje totéž, co opomíjený Pochválen... a mimo to ztotožňuje se se slovy díky z liturgie po evangeliu. Odpovídá se: *Na věky*.

Ovšem, k tomu, aby se všeobecně ujal, bude potřeba zákroku všech ordinariátních listů, aby jeho rozšíření *mezi školní mládeží a lidem* kněžím uložil. Snad to někdo bude považovat za maličkost nebo dokonce za malichernost, ale budme si vědomi, že i v maličkostech se projevuje křesťanské smýšlení, a pak jako křesťané máme užívat křesťanského pozdravu. J. K., kpl. v M.

(Poznámka red. Otázka křesť. pozdravu je akutní. Proto vítáme debatu. „Ať žije Kristus král“ se velice těžce vyslovuje (ť, ž, kr, kr za sebou). „Ježíš kraluje!“ není modlitba. „Chvála Kristu“ zní, lehce se vyslovuje, je modlitba, dokonce liturgická. Řeckokatolíci se pozdravují: Sláva Isusu Christu Sláva vo viky! Velikonoční: Christos voskres Vo istinu voskres! Vánoční Christos raždájetsja Slavite (jeho!)

POKRAČOVACÍ SKOLY. „Neměla by se kompetentní místa zajímat o zavedení náboženství do pokračovacích škol? Potřebu toho mám stále před očima. Snad by se našlo

mezi kněžstvem tolik obětavých, že by se zřekli remunerační za vyučování, aby otázka finanční nezatěžovala uskutečnění plánu. Jan K.“ („Snad“? Myslím že určitě. V Německu i na obecných školách vyučovali kněží z duch. správy bezplatně. A katechetů nebylo, jen na vyšších školách. Red.)

SLOVO KE KMOTRŮM. Krásné a poučné jsou obřady křtu svatého. Při křtu svatém mějme na paměti, že kmotry jsou často lidé, kteří už nevědí nic o významu svatého křtu. Modleme se tedy modlitby *digne, attente et devote* a poučíme tak kmotry o významu svátosti křtu.

Kmotrové nevědí také mnohdy nic o tom, co znamená kmotrovství při křtu svatém a jaké povinnosti kmotrovstvím na sebe berou.

V dodatku k „*manuale rituum*“ diecése pražské z roku 1921 našel jsem napomenutí ke kmotrům po křtu svatém. *Patrinum (seu matrinam) admo- neat sacerdos:*

„Drazí kmotrové!

Do vašich rukou klade nyní Církev svatá dítě, které jako anděl čisté vyšlo ze křtu svatého. Jsouce jeho kmotry, máte právo i povinnost spolupůsobiti při jeho křesťanském vychování. Buďte tak živi, aby skutky vaše dítěti tomu byly dobrým příkladem a ujímejte se ho v čas neštěstí. Modlete se často k Bohu, aby snahám vašim žehnati ráčil a velice si vašte duchovního příbuzenství, ve které jste jako křestní kmotrové vešli s tímto dítětem.

Jděte v pokoji! Hospodin zůstaň s vámi vždycky! Amen.”

Kmotrové jsou za tato slova vděční. Jedna kmotra po tomto napomenutí pravila: „Již jsem byla několikrát kmotrou, ale na toto napomenutí nezapomenu nikdy“ a při tom dojetím plakala. Kmotr jinak člověk, který do kostela mnoho nechodil po křtu svatém a po napomenutí pravil: „Velebný pane, udělal jste to moc pěkně!“ Ne já, ale to jsou slova Církve svaté, pomyslel jsem si, ale viděl jsem, že se ho napomenutí dotklo. - Což tedy nedalo by se toto napomenutí zužitkovat pro pastorační Unus sacerdotum.

Chcete-li padnout do pastí ďáblův, stěžujte si lidem.

J. Deml.

NAŠI BOHOSLOVCI

POČET ALUMNŮ BRNĚNSKÉHO ALUMNATU. Studijní rok 1942 až 1943 bylo nasazeno do práce: V ročník: 2, IV ročník 17, III. ročník 27, II. ročník 18, I. ročník 19. Ke studiu theologie se vrátilo: V roč. 2, 100 procent, IV roč. 13, 76 proc., III. roč. 22, 81 proc., II. roč. 11, 61 proc., I. roč. 12, 63 proc. *Nevrátilo se tedy celkem 76% nasazených alumnů.*

Stav k 1. červenci 1945:

Ročník	Celkem	Nenasaz.	Nasaz.
V.	27	18	9
IV.	19	10	9
III.	38	20	18
II.	16	8	8
I.	26	5	21
Celkem:	126	61	65

PRAHA. 24. června jsme ukončili svěcením v katedrále svatovítské. Našich neomystů bylo 12, litoměřičtí 3.

Celkový počet v dalších ročnících se pohybuje kolem 60. Pro bohoslovce válkou opožděné otevřela fakulta letní semestr; přihlásilo se asi 60 posluchačů. Seminaristé studující v letním semestru jsou ubytováni v arcibisk. paláci. Z ostatních bohoslovců se budou o prázdninách někteří připravovat na státní zkoušky universitní z jednotlivých úseků theologie. O letních prázdninách budou bohoslovci putovat na poutní a památná místa; tam bude mše sv., promluva, prohlídka památek, krajiny, abychom se přiblížili tímto způsobem k duši naší domoviny. Započali jsme třídním pobytem na Šázavě u sv. Prokopa a příští neděli se zúčastníme slavného znovuposvěcení kostelíka na Levém Hradci, jenž byl za doby okupace úředně zavřen a nepřístupný jakékoliv soukromé návštěvě.

HOVORNA

LAD. P., KPL. PRAHA. Díky za návrh kartotéky pro školní děti. Spolek katechetů v olom. diec. vydal podobnou. Vyjde o ní pojednání a budeme hledět se sjednotit. Tím se mnoho ušetří.

DP. DR JAN ZLOTY nás žádá o opravu: Byl jsem pro svůj původ z „Altreichu“ německými úřady prohlášen za Němce; když jsem však odporoval jejich plánům, byl jsem „aus politischen Gründen“ internován.

HLEDAME: Podstranský, Výklad katechismu, 4 díly, 1856.

ST. G., KAPLAN V N. 1. Kázání katechetických můžete ihned použít. Není třeba navázati na evangelium neb epištolu. 2. *Ascetické články* ve formě „punkt“ pro každodenní rozjímání jsou slíbeny. 3. Na sv. Hostýně má být kurs pro práci v KA. Začátek 20. srpna odpoledne, konec 23.

odpol. Tam se má probrat, jak co nejintenzivněji pracovat mezi mládeží a dělnictvem.

PŘEDPLATNĚ. Mnozí se táží, kolik mají zaplatiti předplatného. Je těžko dnes kalkulovati, neboť nevíme, jak ceny papíru a tisku budou definitivně upraveny. Zatím stanovíme cenu 2 K za číslo; tedy by bylo předplatné až do konce občanského roku 60 K.

PODPOROVATI FRÝDEK? Jeden důst. pán vrátil Dp. s poznámkou: „Přece nemůžete čekat, abych podporoval Frýdek, když máme zde nablízku Velehrad a Čeložnici.“ - Ne, nežádáme, abyste podporoval Frýdek. K tomu Dp. není. Chceme pomáhati bratřím, aby co nejvíce duší zachránili. Žádných jiných úmyslů nemáme. Kdo dovede počítati, tomu to ani nemusíme dokazovat.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. — Redakce, administrace a expedice: Exerciční dům, Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Poštovní spořitelny 303.183. Řídí P. Rudolf Schikora C. Ss. R. Za redakci odpovídá P. Rudolf Schikora C. Ss. R. Vychází každý týden. — Dohlédací úřad Frýdek 2.

DOBŘÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

29. července 1945.

Číslo 8.

Serva ordinem et ordo servabit te.

(Věnováno mladým kněžím a bohoslovcům.)

Nejeden z nás starších si už povzdechl: „Škoda, že teď po tolika zkušenostech nemohu začít znovu!” Jistě bychom se vyvarovali mnohých chyb a pracovali bychom mnohem plánovitěji. Kéž se tedy aspoň mladší naučí z našich chyb!

O pořádku v duchovním životě pojednává dnešní článek „Svatí buďtež!”

1. *Kázání a katechese.* Nechci zde pojednávat o tom, jak se připravovat na kázání a katechese, nýbrž jak si materiál ke kázáním a vypracovaná kázání uspořádati.

Před nedávnem zemřel kněz profesor. Vždy si naříkal: „Mám tolik tisíc výstřížků z novin, příkladů a citátů, ale k ničemu to není, když to nemám uspořádané.”

Tentýž profesor měl všechna kázání doslovně vypracovaná a seřadil je jednoduše tak, jak je kázal, podle církevního roku. Poznám jsem, že ani tento způsob nebyl praktický, neboť témata stejná a sobě blízká byla roztroušena na různých místech a nebylo přehledu, kdy kázal o důležitých pravdách věroučných a mravoučných, neb co důležitého vynechal.

A přece je to jeden z velikých nedostatků našich kázání, že se znovu a znovu probírají některá témata, ke kterým nás vede epistola neb evangelium, a jiná neméně důležitá se vynechávají celá léta. Tak se stává, že věřící, kteří čerpají své vědomosti náboženské jen z kázání, jsou jednostranně a neúplně vzdělávání.

Pokusil jsem se jako mladý kněz seřadit svoje kázání a svůj materiál podle abecedy, ale ani to nebyl šťastný nápad. Zas byla látka patřící k sobě rozptýlena na různých místech (na př. eucharistie, mše sv., přijímání, Krev Kristova a p.). Nakonec jsem dospěl k poznání: V naší době a u našeho lidu je tak veliká nevědomost náboženská, že je třeba probírat v nedělních kázáních nejzákladnější pravdy víry, čili *katechismus*. Proto si dělám *základní rozdělení* podle katechismu. Všechna kázání píš na normalisovaném papíře 15×21 cm. Na stejné papíry píš příklady a lepím menší výstřížky z novin.

Na několika listech, které mám přiložené ke katechismu, jsem si pořídil abecední seznam hesel, u kterých by byla pochybnost, kam je zařadit. Na př. Akce katolická. Kubíček ji zařazuje pod

„Vstoupil na nebesa“. Tomášek v novém návrhu pod „Církev“ Já jsem si ji zařadil pod 5. přík. (positivně: pečuj o tělo a duši svou i jiných); četba duch. pod 1. přík. (ve víře se vzdělávati), daně pod 4. přík. (povinnosti k vrchnostem), *exercicie* pod „bohumilé návyky“, móda pod 5. přík. (pohoršení) atd.

V záhlaví každého kázání napiši, kdy a kde jsem kázal. Podobně u příkladů, neboť lidé si nejlépe pamatují příklady, a je to trapné, když znovu a znovu opakujeme stejné příklady, anebo když nevíme, zda-li jsme určitého příkladu již nepoužili.

Zůstávají ještě témata, která se nedají do katechismu zařaditi. Pro ně mám tři obálky: 1. De tempore (podle misálu), 2. De sanctis. 3. Příležitostná kázání, seřazená podle abecedy.

Právě dává dp. adm. J. N. z M. v jádru stejný návrh. Jenom že doporučuje psáti příklady na kartotékové lístky. Zdá se mi, že pro některé příklady je kartotékový lístek příliš malý a kartonové lístky by zabraly příliš mnoho místa.

Navrhuje zároveň, abychom vhodné příklady vydávali na lístcích. (Návrh přijímáme a prosíme dpp., aby nám posílali vhodné příklady; časem je podle možnosti uveřejníme.)

Je-li na jednom místě více kněží, kteří se střídají v nedělních kázáních, radil bych zaříditi sešit, v němž by bylo věnováno každému odstavci katechismu půl stránky a připsáno, kdy a kdo o tomto tématu kázal. Tím bychom získali přehled a hned by se vidělo, o čem je či není třeba již kázati. Myslím, že tato malá námaha by byla k velikému užitku věřících.

Bylo by záhodno napsati ještě něco o pořádku v kanceláři, v sakristii a pod. Prosím dpp. o návrhy, na př.: jak nejlépe zaříditi kancelář neb sakristii (různé skříně atd.).

Svatí budtež!

J. Kunov:

Zapři sebe sám!

Sv. Pavel napsal Gal. 5. 17: „Tělo žádá proti duchu.“ Tento boj a rozpor v sobě zakusil i on sám, jak vypráví v listě k Římanům. Podobně každý člověk i každý kněz dědí tento zápas jako dluh a trest po pádu prarodičů. Proto má i každý kněz poslechnouti slov téhož apoštola Kol. 3. 5: „Mortificate membra, quae sunt super terram!“ Žádostivost zcela zničiti nemůžeme, dokud dýcháme. Ale můžeme ji značně zeslabiti. A to jest právě předmětem ctnosti umrtvení. Její definice zní asi takto: Umrtvení a sebezapření jest ochotné a dobrovolné odvracení duše od žití tělesného a odloučení sil duševních, vnitřních i vnějších, od skutků nedovolených a nedokonalých. Vnější umrtvení krotí smysly přímo a pak i obrazotvornost a paměť živočišnou. Vnitřní sebezapření vztahuje se hlavně na rozum a vůli. Obojí spolu jest nejlepší. Vnější umrtvení samo málo prospěje. Vnitřní sebezapření samo zase dlouho nevydrží bez vnějšího. Sv. Cyprián ve spise o „Mučednictví dvojím“ píše o té věci: „Pusté místo, zíněné roucho, zeleninový pokrm, pust

a spaní na holé zemi - nečiní ještě člověka mnichem; neboť těmito obaly kryje se někdy duch velmi světský. To se pozná, když takového povolají k hodnosti církevní. Kolik takových ihned podlehl strašné pýše a a rozmařilosti." Umrtnení vnější, nemá-li býti přetvářkou a osidlem, musí býti spojeno s vnitřním sebezapřením. O umrtnení vnějším postačíž teď jen Filip. 4. 5: „Modestia vestra nota sit omnibus hominibus” - ať každý věřící vidí, že jste střídmi i v dovoleném, aby mohl věřit, že jste daleko od nedovoleného!

Vnitřní sebezapření můžeme vztahovati na poznání a chtění, čili 1. na rozum a duševní paměť a 2. na vůli a srdce.

Nejprve tedy zapření rozumu, poznání, vědění, vědychtivosti. Výrok sv. Pavla k Římanům 12. 3. „Non plus sapere, quam oportet, sed sapere ad sobrietatem” platí ovšem hlavně o tajemstvích svaté víry. Ale může postihnouti i takové obory, při nichž se chybuje buď leností a nedbalostí nebo naopak nezřízenou zvědavostí. Nemáme tedy věděti jen pro vědění, neboť je to ztráta času a nedůstojná vědychtivost, kterou připomíná dějepis u jistých Atheňanů: „Ad nihil aliud vacabant, nisi aut dicere aut audire aliquid novi.” Act. 17. 21. Ani proto nemáme věděti, aby se o nás vědělo, což jest pošetilá ješitnost. Nýbrž proto se máme snažiti řádně věděti, co třeba, abychom se jako kněží vzdělali a jiné mohli vzdělávati a vésti. Mal. 2. 7: „Labia enim sacerdotis custodient scientiam!” Zapíráme se tedy rozumem, když při vrozené vědychtivosti usilovně přemáháme pohnutku pouhé zvědavosti a marnivosti, abychom udrželi čistý úmysl: věděti pro čest Boží, pro své posvěcení, pro spásu duší, pro obranu Církve svaté. Pohledme na klasifikaci, jaké užil sv. Bernard S. 36. super Canticum: „Sunt, qui scire volunt eo fine tantum, ut sciant, et turpis curiositas est. Et sunt, qui scire volunt, ut scientiam suam vendant, et quaestus est. Sunt, qui scire volunt, ut scientur ipsi, et turpis vanitas est. Et sunt, qui scire volunt, ut aedificentur, et prudentia est.” O sv. Tomáši se praví, že pěstoval vědu, aby vzdělal sebe i jiné z lásky k Bohu a bližnímu. A pamětliv smutného výroku o zakopané hřivně, pilně těžil ze svého nadání a plnil rozkaz: „Milovati budeš Pána Boha svého celou myslí svou!” Nebylo se mu tedy báti, že překročí míru: „sapere ad sobrietatem” *Na uml. Dacib. Ant. 1. 1. 2007*

Druhé a obýčejně velmi těžké zapření rozumu jest: dbáti úsudku jiných. Kniha Přísloví 3. 5. dí: „Habe fiduciam in Domino, et ne innitaris prudentiae tuae!” Nelpi pošetile na svém úsudku! I když snad zrale soudíš, přece může býti pravda provedena i jiným ještě způsobem, než jaký ty znáš. O povahách neústupných rozhorleně píše sv. Bernard S. 3. Resurr. non credam: „Nákaza vlastního úsudku jest tím zhoubnější, čím hlouběji jest ukryta; a čím více kdo je nakažen, za tím zdravějšího se pokládá. Touto nákazou trpí ti, kdož mají horlivost nerozumnou a tak zatvrzele se drží svého názoru, že na žádnou radu nepřistoupí. To jsou rušitelé jednoty a nepřátelé pokoje.” K nim lze přičísti také ty, kdož těžce nesou upozornění a napomenutí.

Třetí zapření rozumu nastává, chceme-li zachovati pořádek ve svém přemýšlení. Chceš vědět něco nového? Nic není novějšího nad starou povinností: „obnoviti sebe“ Chceš opravit poblouzení jiných? Opravuj nejdříve poblouzení vlastní. (Bona, *Manudictio* 18. 3.) O těch, kdož tohoto pořádku nedbají, píše zbožný farář Sprengers: „Jiné chtějí spasit a hle, zanedbávají denní rozjímání. Ze životopisů světců nevědí nic.“ Sv. Tomáš Akvinský denně čítal životopisy svatých poustevníků egyptských v naivním podání od Cassiana. A když mu kdosi vytkl, že pro oblíbenou četbu přerušuje studium, odpověděl: „V této četbě hledám, co by obnovilo mé síly k studiu!“

Zapření vůle provádí se hlavně bojem proti sebelásce. Svatý Augustin S. 48. divers. 2 učí: „První zkázkou člověka byla nezřízená láska k sobě. Kdyby sebe nemiloval více než Boha, byl by zůstal Bohu poddaným a nebyl by se odvážil pohrdnouti vůlí Boží a hověti vůli své.“ Kdo si chce osvojiti správné zapření vůle a ničiti jedovatou sebelásku, musí často a rád konati díla, jež se protíví sebelásce. Na příklad, když naše vůle si příliš libuje v jisté činnosti, jinak dovolené, máme ji částečně neb úplně zanechat nebo ji na pozdější chvíli odložit. K tomu podotýká T. Kempenský I. 11: „Odpírej s počátku své náklonnosti a odvykej si zlému návyku, aby tě snad později neuvedl do větších nesnází!“ Toto zapření přirozených sklonů vůle provedl svrchovaně Pán Ježíš, jenž mohl říci: „Já činím vždy, co libého jest Otci! Ne tedy, co by se mně líbilo, nýbrž co se líbí Otci a co mé přirozenosti jest často protivné, bolestné, strašné.“ Zde lze mluvit o pořádku v práci. Silnou vůlí se musíme denně rozhodnouti pro pořádek: Napřed, co jest nejpotřebnější, potom užitečné, naposled teprve, co osvěžuje neb těší. A ne: Napřed zábava, potom s křikem a chvatem povinnost, a breviář až k půlnoci!

Pozorujme tedy srdce své, kam tíhne, zda vzhůru k Bohu, či dolů k zemi! Lk 12. 34: „Kde jest poklad váš, tam bude i srdce vaše!“ A vidíme-li, že srdce jest pozemské a tíhne k tvorům, k přirozené činnosti, oddělme a odtrhněme je, aby přilnulo k Bohu, k úkonům nadpřirozeným, k činnosti kněžské, duchovního stavu hodné! Kam tíhne srdce naše? Žádost těla, chtivost očí a pýcha života stále se dožebraávají souhlasu naší vůle ve formě smyslnosti, hrabivosti a ješitnosti. Božské Srdce Ježíšovo toužilo po křtu krvavém ke slávě Boží a spáse naší. Nuže, i my libujme si v nesení kříže sebezapření za Pánem Ježíšem dle slov Pavlových Tit. 2. 12: „Ut abnegantes impietatem et saecularia desideria sobrie et juste et pie vivamus,“ abychom byli muži sebezapření, kněží svatí! Kam tíhne srdce naše? Co se mu líbí, čemu se díví přirozeně? Snad obdivuje umělecká díla, obrazy, skladby, vynálezy, sportovní vítěze, nebo jen hry a nápoje? Srdce Páně chválilo a obdivovalo Otce i v květinách polních a ptactvu nebeském a prostičkách duších. Milujme-li Pána Ježíše, jako že jej milovati vážně chceme, dbejme shody srdce svého se Srdcem jeho! „Idem velle et idem nolle, ea

demum firma est amicitia!" Ale to nejde bez zapírání vlastní vůle, vlastního chtění přirozeného, vlastního srdce tak pozemského. Dvojitýho aktu dbejme: Zapřítí chtění přirozené a sjednotití vůli se Srdcem Páně! Jak krásným byl by nápis nad hrobem kněze: „Já chtěl a činil jsem vždycky, co libé Srdci Ježíšovu." Tento nápis zářil by i na jeho duši po celou věčnost.

Žas jedna udice Boží.

Žasneme v redakci nad množstvím dobrých nápadů a návrhů, které nám docházejí na zlepšení duchovní správy. Rádi bychom různé pastorační pomůcky vydali hned, ale překází tomu nedostatek papíru a sil v tiskárnách.

Avšak jeden návrh se nám zdá býti tak výborný, že nemůžeme čekat. Ve 4. čísle str. 39 jsme doporučovali pod titulem „Udice Boží" pastorační pomůcku „S projevem soustrasti". Touto udicí se někdy podaří ulovit pro Boha duše, které už dlouho byly víře odcizeny.

Snad se někdy stane, že ve zmatku různých starostí při pohřbu někteří lidé si nevšimnou naší výzvy k přijetí sv. svátostí. A tu přichází důst. pan děkan Kocáb z Bechyně s novým, již vyzkoušeným návrhem.

Před výročním dnem smrti posílá příbuzným zemřelého vkusný obrázek, na němž je tento nápis:

† Dne 19.. jest výroční den smrti, Při mši svaté v hodin bude této duše vzpomenuť. Jistě všichni přijdete každoročně na ten den na mši svatou a při ní budete obětovati sv. přijímání za její spásu. Příležitost ke sv. zpovědi bude přede mší sv. Těším se, že celé příbuzenstvo uvidím u stolu Páně.

Zůstávám v Kristu oddaný

Modleme se: Buď milostiv, Pane, našim pokorným prosbám za duše služebníků svých, jejichž výroční den se dnes koná, za něž tobě přinášíme oběť chvály, abys je ke společenství svých svatých přidružití ráčil. - Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Věříme rádi, co píše důst. pan děkan: „Podařilo se několikrát, že přišli ke stolu Páně i takoví, kteří nebyli několik let."

Taková výborná věc se musí propagovati. Ale jak? Vzali jsme proto dušičky na pomoc. A pomohly. Za dva dni jsme sehnali 10.000 hlubotiskových obrázků. Přikládáme jako vzorek k dnešnímu číslu. Nejsou na sto procent vhodné jako smuteční obrázky, ale jistě vykonají službu. Cena i s textem bude asi 25 h.

Chcete-li akci provést systematicky, bude dobře si založití *kartotéku zemřelých* a pořádati lístky podle kalendáře. Nezapomeňte připsati na každý lístek adresu (resp. adresy) příbuzných zemřelého.

Celá věc je vhodnou prací pro *Katolickou akci*, zvláště ve větších farnostech. Laici, kteří chtějí něco vykonati pro království

BOŽÍ, mnohou kazdy tyden vypsat kazky, vypisat oznamy, prenas-
žiti dūst. pánu k podpisu a expedovati bud' poštou neb osobně
doněsti.

Stojí to za pokus. Těšíme se na zprávy o zkušenostech s touto
novou „udicí Boží“.

Poděkování za žně.

J. Hlouch:

V druhé polovici srpna se koná děkovná pobožnost za žně. Pozvání: Pán Bůh Vám požehnal. Uznejme to! Není človíčka, není domu, jenž by žil jen ze svého přičinění. Bůh dává život, žehná, Bůh život zachovává! Proto poděkujme za žně odpoledne děkovnou pobožností! - Prosím, aby z každého domu donesli aspoň jednu kytíčku klasů všech druhů obilí a v kytičce nějaký kvítek ze zahrádky. Věřím, že budou všechny domy i chaloupky zastoupeny. Všichni máme zač děkovat. Těší se na vás Kristus Pán!

Před oltářem u boční stěny: Obraz: Kristus kráčí obilím. Kněz s kazatelnou přečte žalm 28: „Přineste Hospodinu, synové Boží“ nebo (není-li průvod) zpěv tří jinochů: Dan 3, 57—87. Kněz se může modlit jen první půli verše. Lid odpovídá slovy druhé půle: „Chvalte a nade všechno ho vyvyšujte na věky.“ Potom jdou věřící s kytíčkami (i bez kytíček) na ofěru okolo oltáře. Kytíčky se položí do koše za oltářem. Při ofěře se zpívá píseň: „Pojďte, bratři, k ofěře.“

Kněz vysvětlí smysl ofěry, jež bude následovat. Věřící odevzdají svou kytíčku na znamení, že uznávají Pána Boha za dárce všeho dobra, i ty kytíčky zastupují všechny snopy, celou úrodu. Každý obětuje něco na účely charity. Po ofěře jest kázání o vděčnosti. (Vzor viz: Boží slovo 1943.) Mezi kázáním uvijí dívky v sakristii (z každé obce po dvou) věnec. Po kázání nesou tento věnec za zvuků hudby návsí. Cestou se zpívá: Uslyš, Bože... Když se vracejí do kostela, zanotí kněz Te Deum, zpívá se: Bože, chválíme Tebe! V kostele převezmou věnec starostové obcí a za zvuků hudby fanfáry ozdobí jím hlavní oltář. Orace po Te Deum svátostné požehnání.

Jiný způsob děkovné slavnosti. Před oltářem obraz: Kristus kráčí obilím. Pobožnost začne tím, že kněz před oltářem zazpívá evangelium o touze po statcích nebeských (Mt 6, 19—43), stačí též v. 25—34. - Následuje promluva o vděčnosti, která jest prosbou o nové požehnání. Po promluvě děkovný zpěv. Kněz se modlí žalm 94: „Venite, exultemus... Pojďte, plesejme Pánu.“ Za každý verš vkládá lid: „Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé!“ Nebo: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes, a odpusť nám naše viny!“ - Nebo: „Děkujeme tobě, štědrý Bože náš!“ Potom posvěti kněz kytíčky klasů, které si věřící přinesli do kostela. (Formulář: Benedictio frugum.) Věřící vyzve, aby těmi posvěcenými klasy ozdobili kříž svého příbytku. Nejstarší hospodář by mohl za písně:

„Svatý kříži, tebe ctíme“ ozdobit v průvodu družiček velký kříž v síni kostela. Potom všichni vstanou a modlí se celý Otčenáš, zatím co dívky vyjdou ze sakristie s klasy a ozdobí obraz před oltářem. Při tomto zdobení (obrazu nebo kříže) by též mohl sbor zazpívat Gloria. Školní děti by mohly recitovat z paměti slova evangelia podobenství o Rozsevači Mt 13, 3—9. Kněz zanotí Te Deum, svátostné požehnání, svatováclavský chorál. (Vhodné zpěvy děkovné: zpěv tří jinochů Dan 3, 52—57; nebo 3, 58—88. Zpěv Isa-jášův Is 12, 1—6; zpěv Tob 13, 1—10; zpěv Juditin 16, 15—21; zpěv Ezechiášův Is 38, 10—20; zpěv Annin 1 Král 2, 1—10... atd.)

Svatá nenávist.

J. Kunov:

Smíme neb dokonce musíme něčeho nenáviděti? Ano! Rozhodně musíme nenáviděti každou úchylku od vůle Boží, totiž hřích. Nenáviděti musíme i toho, kdo jest za trest s hříchem téměř ztotožněn a navždy z lásky vyloučen. Takovými jsou duchové zlí a jejich kořist, zavrženci. S těmi se již Pán Bůh vypořádal definitivně. A kdo miluje Boha, musí jeho rozsudek schváliti a od zavržených se úplně a nezměnitelně odvrátiti. Zde na zemi jest nám to jaksi proti mysli, ale v nebi při dokonalém světle Boží moudrosti uznáme to za zcela správné a božsky spravedlivé. Dále musíme opravdu nenáviděti vše, co ke hříchu a peklu vede, totiž blízkou příležitost ke hříchu, ať jest jí kniha, zaměstnání, nezřízenost smyslů, špatná společnost, přítomnost osob a věcí i dějů neb zážitků svůdných a tedy hříšných. „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm“ (Eccli. 3. 27). „Jako před tváří hada, utíkej před hříchem“ (E. 21. 2)! Jako nesprávná láska jest hříchem, tak opět správná nenávist jest ctností.

Zda však smíme nenáviděti lidi, pokud jsou nepřáteli naší duše? Smíme nenáviděti lidi, kteří jsou velmi špatní, ve zlobě již zastaralí, duchovně zaslepení a hlouští, u nichž je marné všechno napomínání a trestání?

Jedna odpověď by zněla: Ano! Kristus Pán poroučí, abychom milovali nepřátele své, ne však nepřátele Boží, a těmi jsou právě škůdcové duše. Ale musíme pro doplnění uvést i druhou odpověď: Duši, čili člověka musíme milovati, dokud žije v čase nebo přesněji, dokud božským rozsudkem nebyl věčně zavržen. Avšak jeho zlobu, špatné smýšlení, hříšná slova, činy, nepravosti a jeho zhoubné svádění, jakož často i jeho přítomnost musíme nenáviděti a vzdalovati od sebe i od jiných, jak jen vůbec umíme a dovedeme. Tato svatá nenávist jest právě láskou k jeho duši. Když útekem a vyhýbáním se nebo zase zakročením a pokáráním pronásledujeme zlo, tím pokoušíme se zachránit dobro své i jeho i jiných. Uvedme si na paměť slova neb děje z Písma svatého, aby vynikly okolnosti, stupně neb způsoby této opatrné čili svaté nenávisti.

věsti, nebo vůbec se špatnými lidmi a jejich zlozvyky.

V žalmu 118. čteme, v. 21: „Zlořečení, kdož se uchylují od Tvých příkázání,” v. 113: „Nepravé lidi nenávidím,” 115: „Klidte se ode mne, ničemové!” Podobných rčení jest v Písmě svatém mnoho. I radostné Magnificat obsahuje odsouzení zlých: „Rozptýlil pyšné, sesadil mocné.” Sám tichý a milosrdný Pán Ježíš odvracel se od zkažených fariseů a užil proti nim kletby nebo slov jaksi urážlivých: „Běda vám, pokrytci, slepci a vůdcové slepých, obílené hroby, (Mt. 23. 33): plémě zmijí, vy z otce ďábla jste,” a podobných. A nepolepšitelného učedníka prohlašuje: „budiž tobě jako pohan a publikán!” V tom smyslu píše i sv. Pavel (I. Kor. 5. 11): „S takovými nešlechtníky ani pokrmu nepožívati,” nesedati za stůl. A sv. Jan (II. 10): „Nepřijímejte ho do domu ani ho nepozdravujte nec Ave ei dixeritis!” Máme tedy nejen vážnou tvář a vyhýbáním se projevit svůj spravedlivý odpor, nýbrž i odepřítí obvyklé přátelské projevy. Vrcholný projev nenávisti i trest stanovil Bůh několikrát ve Starém Zákoně na svůdce tak, že mají býti usmrceni, byť byli i nejbližšími příbuznými. Obráží se to i ve slovech Páně (Mat. 10): „Přišel jsem pustit meč, rozdělit člověka proti otci jeho; nepřátelé člověka jsou domácí jeho.” Dle této nauky jednali též svatí. Čteme, že svatý poustevník Antonín tak se štítil odpadlíků, setkání neb rozmluvy s nimi, že varoval i před přiblížením se k nim. A Církev svatá stihá takové klatbou a vyloučením. Proto může svatá nenávist i tresty Boží svolávati na zkrocení nešlechtných, ovšem jakoby se řeklo: „Pane Bože, obrať je alespoň neštěstím, když po dobrém si říci nedají! Račiz zamezíti alespoň zkázu jiných, jestliže tito již jsou ztraceni!”

Proto i moudrý a opatrný kněz bude na stráži. Kéž může s dobrým svědomím se modliti žalm 25: „Nezasedl jsem v radě marnosti a nevejdu mezi křivdu páchající. Nenávidím smečky nešlechtníků a s bezbožnými se neposadím.” Také v žalmu 100. jest několik podobných obrátů.

Všechno to diktuje svatá čili správná nenávist zloby a hříchu, zachováme-li v srdci a po výsledku i zevně lásku k duši čili k osobě bloudícího. Čítáme na Zelený čtvrtek slova sv. Augustina: „Každý zlý buď proto žije, aby se napravil, nebo aby se dobrý cvičil v trpělivosti.” Máme tedy, opakuji, milovati nepřátele své čili škodící nám v časných věcech, ale nenáviděti nepřátele Božích, pohoršitelů duší, čili vlastně pouze té jejich zloby, kdyžtě osobu milujeme, a vyhýbati se jim, dokud oni se nezačnou odvracet od své nešlechtnosti. I v tom jest nám Kristus Pán vzorem. Rozhorlen a pln posvátného hněvu ohražoval se proti fariseům, ne z nenávisti k duším, nýbrž k houževnatým jejich převrácenostem. Na kříži modlil se napřed za nepřátele a jistě byl vyslyšen dle Skutků 6. 7: „Hojný zástup kněží poddával se víře.” Později i farisej Šavel stal se apoštolem Pavlem.

Mějme tedy v posvátné a nesmlouvavé nenávisti všechno zlo

i příležitost k němu a zevně i nositele pohoršení; ale osoby čili duše žijících milujme se soucitem vždyť jsou tak ohroženy - a s odevzaností do plánů Božích, dokud jich konečný soud nevyloučí z počtu bližních do počtu zavržených, hodných veškeré nenávisti!

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

ZEVNĚJSEK. Sv. Pavel napsal Timotheovi (I. 3. 5): „Neumí-li kdo spravovati svého domu, jak bude dbáti o Církev Boží?“! Sv. Karel Borromejský, nastoupiv úřad arcibiskupský v Miláně, nejprve pečlivě spořádal vlastní dům a všechny věc v něm. Nechtěje buditi pozornost nápadnými zvláštnostmi, neodstranil veškeru příslušnou nádheru, ale krotil a mírnil ji důsledně. Neměl-li hostí, požíval pokrmů postních. Měl-li je, nikdy nehodoval skvěle. Doma vystupoval jako otec, prokazoval úctu dvěma spolybydlícím kněžím, laskavě jednal se sluhy, ve všem byl dbalý z pravé lásky Kristovy o každého. Vzorný to pořádek pro duchovní domy. I v tom byla zdravá reformace dle ducha Tridentina. Říkal i poddaným kněžím: „Když nás lidé slyší kázati, současně nás vidí a na nás hledí. Musíme tedy kázati nejen jejich uším, nýbrž také očím.“ Proto neukládal jiným, čeho sám prve by neučinil. Místo různých libůstek, jimž tehdejší „lepší vrstvy“ hověly, vzal si do paláce člověka hluchoněmého, jež sám různými znaky učil základním pravdám víry a s největší trpělivostí jej připravoval k sv. svátostem. Tohoto ubožáka si podržel jako raritu a ozdobu svého obydlí.

VYTRVALÁ ČINNOST. Biskupské místo Hippo v Africe bylo nepřítelům obklíčeno. Zestárlý biskup sv. Augustin, nedbaje toho, pilně spisoval knihy na obranu Církve svaté, ač mohl tušiti, že při pádu města všechno sežehnou plameny. Teprve smrtelná nemoc a smrt ukončila jeho práci. Jsou-li hříchem zlé, byť nesplněné žádosti, proč by nebyly ctnostnými a záslužnými dobrá přání a úmysly neb dokonce činy, i když Pán Bůh jim nedopřeje zamýšleného výsledku? Zbožný farář Sprengers napsal: „Bývá-li pokoušen mladý kněz, aby čas promarnil, neboť mu ho snad ještě mnoho zbývá nebo kněz zestárlý, ježto se zdá neužitečným něco podnikati ať oba si všimnou uvede-

ného příkladu sv. Augustina!“ Ať pozorují také zuřivou činnost draka pekelného, jenž „ví, že málo času má“ Zjev. 12, 12!

VLIV KNĚZE DOBRÉHO. Jan 12. 32: „A já, když budu povýšen, všechno potáhnu k sobě.“ Dá-li se kněz přitáhnouti k Pánu Ježíši, nebude sám, nýbrž přivede k němu mnohé. Prohlašuje totiž Tridentinum (S. 6): Bezúhonnost představených jest spásou poddaných. Sv. Řehoř dí: Kněží jsou podstavce, na nichž spočívá chrám (posvátná budova duchovní). Sv. Petr Dam.: Kněz jest vůdcem (knížetem) vojska Božího. Sv. Jan Zlatoústý: Dobrý příklad zvučí jasněji než hlas trouby. Sv. Anselm: Vlastním úkolem kněze jest vyrvati duše světu a dáti je Bohu. Sv. Augustin: Horlivost jest účinkem lásky.

DOBŘÝ PASTÝŘ. Za řádícího moru utekl z Milána císařský gubernátor i šlechta a boháči. Kardinál-arcibiskup sv. Karel zůstal. Sepsal závěť, ve které dědicem ustanovil nemocnici chudých. Vyžádal odpustky od svaté Stolicе pro postižené a zvláště plnomocné odpustky pro kněze, kteří by nakaženým posloužili svátými svátostmi. Ale ani kněží ani řeholníci se nechtěli vydávati v nebezpečí. Jediný on a pak Otcové kapucíni nedbali vlastního života a zaopatřovali umírající. Neohroženost vrchního pastýře přivábila potom i kněze a řeholníky, ano i lékaře, aby pohrdali smrtí, a všechny, i odpůrce, naplnila úctou k tak obětavému arcibiskupovi, že odrazila i pokusy kacířů od bran milánských. Světec čelil tělesnému moru a odvrátil i duchovní nákazu, vyburcoval kněžstvo z netečnosti a na dlouho zamezil svěťácké výstřednosti lidu.

BREVIÁŘ. Sv. Karel Bor. kdysi cestou byl nucen zůstat na noc v jakémsi hostinci. Vplížili se tam lupiči. Jeden z nich vnikl v noci do pokoje světce. Viděl jej, jak klečí a modlí se breviář tak pobožně, že se při tom

ani nehnul. Lupič užasl, sám poklekl a čekal až do konce modlitby. Zatím se tak změnil, že se kajícně vyzpovídal. Bez modlitby i největší činnost kněze zůstane planou. Modlitba věrná a ustavičná přivolá požehnání Boží na práci kněžskou. Svátý Klement, apoštol Varšavy a Vídně, modlíval se sv. růženec zvláště cestou k nemocným. -

NEVINNÝ A KAJÍCÍ. „Který člověk, mysle na svoji slabost, odváží se svým silám přičítati čistotu a nevinnost, jako by méně potřeboval milosrdenství tvého, ó Bože, s jakým promítáš hříchy těm, kdo se k tobě obrátili?! Někdo zajisté, jsa od tebe povolán, následoval hlasu tvého a vyvaroval se toho, k čemu já se přiznávám a nač se pamatuji. Ale ať se nasměje, že já nemocný jsem uzdraven od toho lékaře, který jemu dopřál nestonati, nebo spíše méně než já chorým býti! Kéž právě proto tebe tak, ano ještě více miluje! Vždyť vidí, že sám se nezapletl do tak hříšných neduhů pomocí toho, jenž mne z tak velkých nemocí hříšných vymanil.” (Z Vyznání sv. Augustina 2, 7.) Nevinný tedy má býti zvláště vděčným a horlivým proto, že jej Bůh uchránil možných pádů. K tomu se hodí drobnost ze životopisu sv. Tomáše Aquinského, tak nevinného světce: „V poslední nemoci ustavičně děkoval za veliké hříchy, jichž se nedopustil pro zvláštní milosrdenství (ochranu) Boží.” (Massillon a Sprengers.) Končím otázkou: „Který kněz má býti vděčnějším a horlivějším, de stercore erectus, ut sedeat cum principibus, nebo in innocentia ingressus? Oba ať závodí v dokonalé lásce k Bohu! J. E. K.

PÍSMO SVATÉ. „Maria pak uchovávala všechna slova tato, ukládajíc je v srdci svém” Lk 2. 19. A jako by sv. Lukáš nebo spíše sám Duch svatý

nám chtěl tuto vzácnou památku zdůraznit, čteme v téže kapitole opět, verš 51: „A matka jeho uchovávala všechna slova tato v srdci svém.” O, knězi Páně, ó duše věřící, zdaž by tobě mělo býti něco hlouběji vtištěno v paměť, než celý život Pána Ježíše ve svatém evangeliu?! Nejen slova božská, nýbrž i božské činy i božské utrpení! A zda nemá býti řeč s kazatelnou proniknuta Písmem svatým jako mouka kvasem, aby znělo skutečně „slovo Boží”, a ne pouze chatrná moudrost lidská?! Je-li Kristus Pán Slovo tělem učiněné, jest Písmo svaté totéž Slovo písemně vyjádřené, vzácnější a též světější než sama Svatá země.

UTĚCHA V POMLUVÁCH. Sv. Řehoř Veliký listem promlouvá ke knězi Palladiovi, jež rmoutily řeči odpůrců: „Jestliže hospodáře (Krista Pána) zvali belzebubem, čím více jeho domácí! Kdybyste z tohoto světa byli, svět by miloval, co jeho jest. Ale vy z tohoto světa nejste, nýbrž já jsem vás ze světa vybral, proto vás svět nenávidí” Mt 10. Jn 15. Když slyším, že tohle důkladně znáš, divím se, že jsi zarmoucen řečmi lidskými. Za řeči pochvalných neb hanlivých vždy jest unikati dovnitř srdce. Ne najdem-li v srdci dobro, jež na nás jiní vychvalují, tenkrát máme se velmi rmoutiti. A naopak, není-li v srdci zlo, jež nám lidské řeči připisují, tehdy se můžeme oddávati velké radosti. Co by pomohla chvála lidská, kdyby svědomí nás vinilo? A tak také k čemu se rmoutit, kdyby nás všichni obviňovali, jestliže svědomí nás hájí? Praví i sv. Pavel: Sláva naše jest svědectví našeho svědomí. A Job volá: Hle, na nebi jest můj svědek! Máme-li tedy svědka na nebi a svědka v srdci, nechť pošetílce mluví, jak chtějí!”

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

KAZATELSKÁ DROBNŮSTKA. Činíme-li v kázání narážky na osoby a děje z Písma svatého neb i dějin, jinak obyčejně známých, nebo přirovnání, jež v našich krajinách nejsou běžnými, snažme se věc vždy dostatečně vyložit a reprodukovati. Jinak obraz a příměr vyzní naprázdno. Bývaly kdysi doby, kdy katoličtí křesťané znali bibli od dětství téměř zpa-

měti, ale nyní ani školní mládež, tím méně dospělí, nemají už té nutné přípravy. Co by také prospěla Eskymákově všechna překrásná podobenství Páně, když chudák nikdy neviděl ani pořádného stromu, tím méně pšeničné pole, práci ve vinohradě, kdyby se mu věc obšírně nevyložila? A takových, eskymácky nevědomých, jsou plná města, kde děti viděly leccos jen

na obrázku a ne ve skutečnosti. Co si mají myslet o věži ve vinici, o velké síti rybářské, o umývání nohou, jestliže to přiměřeně nevysvětlíme? Kdo kdy viděl rozdělování oveček od kozlů, nebyl-li na valašském nebo slovenském venkově?

Zde se zmíním jen o téhle maličkosti. U sv. Matouše čteme (11. 30): „Jho mé sladké jest.“ Milióny lidí vůbec nikdy neviděly jha, nevědí, co a nač to jest. Ve východní církvi se tato část evangelia čítává často při tak zv. Moleben Svjatijšaho Serca: „Iho bo moje sladko.“ Tázal jsem se jednoho nadaného a čiperného i poměrně vzdělaného jinocha: „Co je to jho?“ Nevěděl, vůbec ani zdání neměl. A přece jho skutečně vídal doma. Po mnohém výkladu konečně pochopil a zvolal: „Štverce?!“ Doma totiž tak říkali šaryšsky štverce, ale o názvu jho-iho nikdy neslyšeli. A tak všude i řady vzdělanců by mi asi nedovedly odpovědět. Jho, německy Joch, vzniklo z latinského jugum. Tím se naznačovalo nejen spřežení dvou dobytčat (juga boum), nýbrž právě ten kus dřeva, který je spráhal. Byl to trámec, více méně křivolaký na konci oje, a vkládal se na šíje potahu, aby vzepřením hřbetu vůz nebo pluh přišel v pohyb. Aby se trámec nese-smekl, připojily se každému dobytčeti 2 tyče při krku a pod ním, až vznikly čtverce. Někde slulo jho „krapadlo“, jinde chomout, jinde zase „jařmo“, z čehož zůstalo i sloveso „ujařmiti“ (Kolik pole zoralo jedno spřežení volů čili jho za dopoledne, slulo též jho, Joch, neb jitro, slovensky jutro, jakožto míra plošná.) Alespoň katecheta by měl mít ve škole na ukázkou obrázek takového náradí. Jho bylo někdy hrubě přitesáno a mučilo šíji zvířete až do krve. Aby se tomu předešlo, hleděli výrobci pořizem a hoblíkem uhladit hrany a vyhloubiti oblouky neb dokonce ovinouti střední část látkou, pytlovinou. Vzniklo tak jho *hladké!!!* A to jest jediné správný překlad. Ne tedy sladké, nýbrž hladké, jemné! Z latinského suave přeložil někdo narychlo a snad neznaje vlastního jha, *sladké*. To se mýlil. Suavis značí hladký, jemný, až hebký, a tedy v duchovním smyslu mírnější, ne tak hnětoucí, jako přihroublé předpisy farizejské.

Nuže, taková dvě malá slovíčka, jho

sladké, a kolik nejasností! Snazší bude výklad slov: Tobě dám klíče království nebeského, ač odevzdání klíčů se již dávno nepřihází ve smyslu panovnické pravomoci.

Kazatelé a katecheti! Jen jasně vykládat a též zřetelně vyslovovat! Jak se pachtí dětský rozumek v Otčenáši s výrazem „jakošimi“ místo „jakož i my!“ Kdesi zněla odpověď: „Požírali kobzole“ (brambory) místo „Hleděli, pozírali k obloze.“ Jen dětsky jasný výklad má naději na pochopení u posluchačů.

PASTORACE MATEK. Právě čtu v Dp. článku „Pastorace matek“, kde nějaký důstojný pán touží po duchovním spolku pro křesťanské matky. Jsem od pana arcibiskupa již dávno před válkou ustanoven *protektorem všech spolků křesťanských matek pro celou arcidiecési*. Také možno u nás objednat stanovy takových spolků. Vydal jsem též 31 kázání, nadepsaných „*Křesťanským matkám*“ Vyšly v Lidové tiskárně v Olomouci; myslím, že je tam ještě budou mít. Ve stanovách jest také otištěna *pobožnost*, kterou jsme zde vždy konávali jednou měsíčně místo obyčejného sv. požehnání. Chcete-li, můžete důstojnému panu zájemci poradit, aby věděl, kam se má obrátit; snad bych mu mohl také pomoci při zakládání spolku. Prosím také při této příležitosti, abyste upozornili na výtečné služby, které koná v pastorači tento spolek, je-li správně a radostně veden. Dr. Martin Mikulka, profesor, Uherské Hradiště.

APOŠTOLÁT TISKEM. Myslím, že myšlenka dáti kněžím týdeník, jest na přímý zásah Boží. Dobu po prvé světové válce jsem prožíval jako student a náboženským otázkám tehdejšíka jsem ani mnoho nerozuměl. Ale když později jako kněz jsem mnohé popřevratové události četl, slyšel od starších spolubratří, studoval z různých knih, došel jsem k závěru, že by se mnohého bylo v našem národě uvarovalo, kdyby bývali kněží včas o všech otázkách hýbajících veřejností informováni, dovedli k nim *ihned* zaujmouti katolické stanovisko, a *hromadně* veřejnost poučiti nejen slovem, nýbrž i *tiskem*. Kdyby tehdejší činitelé byli společně věnovali nějaký milion (o který potom stejně přišli) na dobrý tisk, kolik se mohlo zachrá-

nití! Začněte tedy s Poslem pravdy, jak jen nejdříve budete moci. Pro pr-
vou dobu ať se kněží nebojí použití
peněz k zaplacení čísel a kolportová-
ní - nebudou-li stačiti milodary - z
peněz pro chudé (pokladnička sv. An-
tonína nebo z cassa caeca); vždyť tím
dávají svým farníkům větší almužnu,
než kdyby každému věnovali tisíciko-
runu. Pro kolik duší znamenají takové
stálé injekce tiskem záchranu!
Z pětileté praxe, ze samostatného ve-
dení fary vím, že se vzrůstajícím poč-
tem odběratelů katolického (nejen po-
dle jména) tisku rostl počet i návštěv-
níků kostela i stolu Páně. Co se tý-
ká rubriky Svatí buďte, jest více než
vhodná. Mnohdy pro nával práce a
únavu se člověk nedostane k řádné-
mu rozjímání a tak aspoň meditačním
pročtením článku dostane se knězi o-
svěžení. Velmi krásné úvahy vydáva-
lo Petrinum, které nyní píše, že bylo
s Vámi ve spojení. Byla by věčná
škoda, aby jejich hřivny ležely ladem.
Kéž spolupracují s Vámi! Jos. P.,
farář V.

DOTAZ: „Paní X. Y. se vdala ka-
tolicky, pak byla rozloučena, pak se
vdala po druhé u čsl. a přestoupila
k čsl. Potom se rozloučila a uzavřela
po třetí sňatek občanský a zůstala
bez vyznání. Nyní se chce vrátit do
Církve, ale k prvnímu muži se ne-
chce vrátit. Kdo takový zamotaný pří-
pad rozluští?“ L/k.

ODPOVĚD: První manželství bylo
platné a nerozlučitelné. Když uzavře-
la sňatek čsl., upadla do exkomuni-
kace. (Excommunicatio Ordinaria re-
servata. CJC can. 1063, § 1.) Odpa-
dem od Církve katolické upadla do
nového trestu exkomunikace (Excom-
municatio speciali modo sedi aposto-
licae reservata). V obou případech se
těžce provinila. Občanským sňatkem
neupadla již do exkomunikace. Nyní
se chce vrátit do Církve.

Pro foro externo může ji přijmouti
do Církve a zbaviti trestů církevních
každý kněz, když si dříve k tomu vy-
žádal dovolení od Ordinaria.

Pro foro interno. Když jsou zde zá-
konité důvody, nemusí se k muži vrá-
titi, stačí, když žije jako svobodná a
slíbí, že se nebude již vdávati. Kdyby
zde byly méně závažné důvody, třeba
oznámiti na konsistoř, proč se nechce
k muži vrátiti. Potom ji může kněz
vyzpovídati a při sv. zpovědi při-
jmouti do Církve a zbaviti exkomu-
nikací.

Exkomunikace z odpadu (propter
apostasiam) podle fakulty posvátné
Penitentie ze 17. prosince 1933, kte-
rou naši biskupové dostali a svým
kněžím udělili (delegovali).

Pozn. V pražské arcidiecési třeba
žádati i v tomto případě Ordinaria.

Od exkomunikace (propter matri-
monium coram ministro acatholico)
může v olomoucké diecési rozhřešiti
každý aprobovaný zpovědník: v čas
velikonoční, adventní.. a při životní
sv. zpovědi (aspoň za jeden rok, ať
už si ji koná kající sám neb kněz
mu ji poradí.) - (Foltynovský, Duchov-
ní správa str. 161, 171, 181, 74-80.)

B/s

MINISTRANTI. Po kněžích nej-
blíže svátostnému Spasiteli jsou mi-
nistranti. Je tedy žádoucí věnovati
výběru i výchově ministrantů náleži-
tou pozornost. Nezapomínejme na mi-
nistranty při „Memento“ Dobrý mi-
nistrant je knězi mnohonásobně uží-
tečný. Často se též přihází, že z dob-
rého ministranta vyrůstá dobrý kněz.
Modlívejme se tedy za ministranty,
často jim věnujme dobré slovo, chvíl-
ku povzbuzení, veďme je k časté sv.
zpovědi a sv. přijímání, učme je roz-
uměti liturgii. Bylo by si přát, aby
všichni byli sdružení v obnovované
„Legio angelica“ Ss.

Z DOPISŮ, KTERÉ NÁS TĚŠILY

FILIPIKA PROTI MLADÝM. (Ne
k pozlobení, ale k osvěžení.) „Leckte-
rý by chtěl vymýšleti stále něco no-
vého, ale ne proto, že by měl na zře-
teli vyšší ideály, ale aby cosi svého
ukázal, a snad i toho svého zkušené-
ho „šéfa“ (jak hnusné pojmenování
kněze!!!) v očích farníků snížil! Ří-

kám takovým jelimánkům: Máme mi-
sál, breviář, růženec, modlitby, to vše
je tak staré a přece stále nové. Ovšem
oni by snad i tam reformovali, takže
se hned nebudeme moci společně ani
Otčenáš pomodlití!!!

Konečně říkám takovým mladým
kněžím, když je vypravuji do světa:

Příteli, až přijdeš na místo, konej své úkony kněžské vzorně, aby měl z tebe Pán Bůh radost, snaž se vyhověti svému představenému, třeba vidíš leccos nedokonalého v duch. správě, nikdy neboř autoritu! Začni pomalu a pouze k větší cti a chvále Boží. Vždyť ani to nemusí „pan šéf“ věděti, že moderně a pečlivě učíš ve škole, že se pilně připravuješ a modlíš, že si děti měsíčně zpovídáš a pod. Ale kdepak! To se musí dělat, aby to všichni věděli a viděli... To se „honí“ laciná popularita, která končí mnohdy zbytečnou ostudou! Až pak takový je samostatným a mohl by si to moderně zařídit v duch. správě, „utopí“ se v motorce a radiu... Že ne?

Znám dobrého kaplana, je třetí rok knězem, jinak horlivě pracuje, ale má stále ohromné plány! Na př. v sále ve fáře se zařídí loutkové divadlo pro děti. To také udělal. Hrál se jednou, a už ho to omrzelo, že prý jako na fáře jsou proti tomu, protože se tam nosí bláto a pod. Pak že se zřídí z farské stodoly klubovní místnost pro děti a mládež. Řekl jsem mu: Co je Ti po tom! Pan farář dobrák - dal by se naklonit, ale Ty, až to nebudeš moci zmáhati, dáš se pěkně přeložit, lidé Tě budou litovat, to Ti udělá dobře, ale další práce zůstane na bedrách faráře, poněvadž nástupce řekne: A co je mně po tom! Až budeš samostatným, udělej si, co uznáš za vhodné, abys to unesl!

(Začáteční písmena nepíši, aby z toho nepovstalo křivé podezřívání a nepřátelství. Red.)

DOTAZ. Byl mi válkou zničen kuchyňský nábytek s celým zařízením. Nyní mnozí se hojí německým nábytkem. Jednal bych contra 7 praeceptum Decalogi, kdybych se ucházel o nábytek po německých občanech? Byl bych povinen restitucí, a komu, kdyby mi byl náhodou přidělen lepší nábytek nežli byl můj předchozí? Šs.

MALOMYSLNÝM K UTĚŠE. Vzdávám Vám srdečné Zaplať Bůh! za nás všechny kněze, kteří pracujeme na osadách nábožensky nejméně utěšených. Mám na osadě asi 1600 duší, z toho asi 700 lidí je katolíků, avšak vlašných a úplně lhostejných. Přes všechnu námahu jen asi 10 dospělých vykonalo velikonoční svou povinnost. Před půl rokem jsem se sem dostal. Začal jsem, jak mi dopo-

ručili zkušenější, s dětmi, a z těch mám radost a jsou dobrou nadějí. Každou neděli podávám sv. přijímání několika dětem snad to na dospělé časem zapůsobí.

Věřte, že za těchto poměrů je Váš časopis Dobrý pastýř mocnou vzpruhou, aby kněz neupadl v pastorační pesimismus, a podnětem k novému a novému způsobu pastorační práce.

A proto Vám děkuji.

Jsem zatím odkázán jen na práci mezi dětmi a na apoštolát tisku. I k nemocným se těžko dostanu. Snad mi tam proslape cestičku „Pozdrav nemocným“ P. D. L. v K., Čechy.

NĚKOLIK RAD MLADĚMU KNĚZI. (Z různých dopisů.) „Nepodnikej nic, co by zahynulo tvým odchodem. To měj před očima.“

„Hodně pracuj, ale sám zůstávej v pozadí.“ „Ne hrrr, a potom prrr! Nové koště dobře mete, ale jen měsíc.“ Fr. Dr. Z. - „Náš spirituál dp. Melka nám radil: Nic proti faráři, nic bez faráře. Připravujte se svědomitě na kázání a katechese ve škole, svědomitě dělejte oboje, a přinese to užitek Vám, dp. faráři osadě.“ J. K. B.

OTROCI ZVYKU. Za svého života jsem až příliš dobře poznal, jakými otroky zvyku jsou lidé. Nesmíme být ztrnulými otroky zvyku jako lidé, kteří říkají: Vždy to bylo tak proč to není zase tak!! Na to vždy odpovídám: Právě proto, že to bylo vždy tak - na jedno kopyto nesmí to být stále tak! Variatio delectat! Jak hrozné důsledky by byly, kdyby se měl stát zákonem ztrnulý zvyk! Byl jsem vždy pohanem proto jím musím stále zůstat! Hřešil jsem vždy proto musím hřešit stále! Jsem protestantem, mohamedánem, židem, bez víry, spiritistou atd. atd. proto musím zůstat stále takovým a nemohu se stát křesťanem!

To je přece hrozný blud! Je třeba lámat zvyk rozhodně každý, který není rozumný ba dokonce hříšný! Je třeba stále hledat něco lepšího! Provádět zásadní melioraci v duchovní správě! Že něco bylo vždy tak a ne jinak není důvodem, že tomu musí být neustále tak! Zvyková ztrnulost ubíjí! Satan opravdu nemohl do kněží naočkovat epidemičtější nákazu, než to prokleté: *nil novi!* Dr J. M.

Z D O M O V A

PERSEKUCE KNĚŽÍ. (Diec. litoměřická.) I. Kněží české národnosti v bývalé české části litoměřické diecése (t. zv. Protektorát):

Frajt Alois, nar. 19. IX. 1909, administrátor v Terezíně, 30. IX. 1940 uvězněn v Terezíně, potom na Pankráci. Od 21. V. 1942 do konce války v Dachau; důvody nábožensko-politické (odmítnutí nacistické rasové teorie).

Hrubý František, nar. 7. VIII. 1913, kaplan v Lounech, internován od 18. VII. 1943 do konce války v Zásnukách. Kázání o vzkříšení Páně, které bylo vykládáno politicky o vzkříšení národa.

Stoll Eduard, nar. 11. III. 1894, administrátor v Třebenicích. Internován od konce března 1944 až do konce války v Zásnukách. Nejprve vypovězen ze Souše jako přítel Čechů gestapem. Jako politicky nespolehlivý vykázan z Třebenic.

Veselý František, nar. 15. XI. 1904, kaplan v Chorušicích. 24. XI. 1942 zatčen gestapem pro poslouchání cizího rozhlasu. Vězněn v Bernau a jinde, posledně až do konce války ve věznici na Mírově.

Horký Josef, nar. 24. XII. 1889, farář v Třebenicích. Zatčen 15. IX. 1941. Zemřel 11. I. 1943 v Dachau. Důvody zatčení neudány.

II. Kněží národnosti německé v pohraničí:

Bioly Petr, nar. 31. I. 1879, farář v Želči. Zatčen v červnu 1940. Káznice konc. tábora v Dachau, kde 6. VII. 1942 zemřel. Přátelství s Poláky.

Langhans Alois, nar. 8. V. 1902, kaplan v Kadani. Zatčen 30. XI. 1940, do dubna 1945 v Dachau. Kázání a nespolehlivost.

Bochnia Jeroným, nar. 29. XI. 1889. Administrátor v Podbořánkách. Od 31. X. 1940 do dubna 1945 v Dachau. Přátelství s Poláky.

Msgre Schneider Rudolf, nar. 27. III. 1879, farář v Letově. Od 21. II. 1941 do 11. VII. 1942 káznice. Poslouchání cizího rozhlasu.

Baier Arnošt, nar. 6. III. 1908. Farář ve Vilémově. Od 19. II. 1941 do 17. XI. 1942 v káznici. Poslouchání cizího rozhlasu.

Franze Robert, nar. 13. XI. 1910.

Farář v Rosendorfu. Od 22. IV. 1941 do 4. VI. 1942 v Oranienburgu a Dachau. Kázání.

Scheider František, nar. 21. května 1901. Farář v Hoře sv. Sebestiána. 23. května 1941 až 29. III. 1945 v Dachau (ztráta nohy). Řeči proti režimu.

Scherling Jan, nar. 6. X. 1914, administrátor v Prunéřově, 22. VIII. 41 až 22. IV. 1942 v Dachau, potom vypovězen z diecése. Kritika režimu.

Leitelt Rainer, nar. 13. IX. 1912, kaplan v Postoloprtech. 20. IV. 1941 až 21. V. 1945 káznice. Poslech cizího rozhlasu.

Krysa Gerold, nar. 11. V. 1914, kaplan v Cvikově, 5. VI. 1941 až 21. IV. 1942, věznice. Poznámky o Hitlerovi.

Baukhage Josef, nar. 1. XI. 1876, katecheta v Postoloprtech. 12. IX. 1941 až 28. IX. 1942 věznice Karlovy Vary. Poslech cizího rozhlasu.

Stupna František, nar. 13. II. 1898, farář v Reiřdorfu. 15. XI. 1941 až 15. II. 1945 věznice Karlovy Vary. Kázání.

Ulrich František, nar. 26. IX. 1911, kaplan v Lobendavě. 20. XII. 1941 až duben 1945 v Dachau. Poznámky proti režimu.

Angst Josef, nar. 29. I. 1909, administrátor v Řehlovicích. 15. VI. 1942 až duben 1945 Dachau. Nespolehlivost.

Klinger Ferdinand, nar. 30. V. 1910, farář v Jestřábí. 7. VIII. 1942 až 5. I. 1943 věznice. Kritika.

Sagner Benedikt, nar. 1. VII. 1892, farář v Nečemicích. 20. VIII. 1942 až 14. I. 1945 káznice. Zemřel v káznici. Poslech radia.

Kühnel Jindřich, nar. 3. VI. 1881, katecheta v Podbořanech. 15. X. 1942 věznice, potom Dachau, pro potměšilost, až do konce války.

Stehle Bedřich, nar. 5. III. 1901, farář v Levém. 12. III. 1943 až do konce války. Potměšilost.

Hubert Rudolf, nar. 24. VI. 1896. Farář v Krýrech. 11. IV. 1944 do konce války. Poznámky proti režimu.

Soukup Karel, nar. 27. XI. 1876. Farář v Benešově u Pl. 28. IV. 1941 až 28. VII. 1941. Poznámky proti režimu.

Kromě těchto uvedených bylo 7 kněží říšské příslušnosti vypovězeno pro kritiku režimu.

OPRAVA. Ve 4. čísle Dp. str. 43 bylo uvedeno, že dp. prof. Josef Beneš byl uvězněn z nepochopitelných důvodů. Nezakládá se to na pravdě, neboť byl uvězněn pro neotištění fotografie Heydrichovy v časopisu Český ráj a pro kázání. Jeho „schutzhaft-befehl“ zněl: „Německu nepřátelská činnost slovem a tiskem.“

KNEŽÍ ADORÁTORI. Ke kněžské adoraci dal podnět bl. Petr Julián Ey-mard, zakladatel dvojí řehole: Kongregace kněží nejsv. Svátosti a Služebnic nejsv. Svátosti. K jejich adoraci toužil připojit i kněze světské, aby i oni podle své možnosti adorovali aspoň jednu celou hodinu týdně před nejsv. Svátostí buď vystavenou nebo ve svatostánku. Adoraci v této formě schválil pro nás kněz ve světě žijící sv. Otec Lev XIII. roku 1881. Ústředí její jest v klášteře Kongreg. kněží nejsv. Svátosti v Římě (S. Claudio). Je organisována podle diecézí, z nichž každá má svého ředitele diecézního: pražská Msgra kan. J. Bouzka, královéhradecká Msgra Dra Burýška, olomoucká vysocedp. assessora Petra Křiváka, brněnská Msgra Ocetka, budějovická Msgra preláta Melku. Kde jest nejbližší klášter Kongregace kněží nejsv. Svátosti, tam jest ústředí jaksi provinciální. Tam se vedou seznamy adorátorů, které jim ze svých diecézních seznamů hlásí diecézní ředitelé a tam též zasílají výkazy členů ze své diecése o vykonaných adoracích, t. zv. libellus, když jim je členové podle své povinnosti vyplněné dodali. V ústředí kladou se libelli, zaslané z jednotlivých diecézí, do zvláštní schrány přímo pod oltář výstavy, a na úmysly, které jednotlivci na libellu svém poznamenali (v rubrice: Comendatio ad preces .), konají se tam modlitby.

V jakém poměru jest Kongregace Bratří nejsv. Svátosti v Českých Budějovicích k této adoraci? Bratři nejsvětější Svátosti ujali se s porozuměním propagační a tiskové akce pro adoraci místo časopisu Eucharistie, jenž nevychází. A to proto, že úcta nejsv. Svátosti a tedy i adorace spadá do jejich řeholního účelu. Bez této jejich velké a včasné pomoci byli by zůstali adorátoři úplně opuštěni.

Kdo může být adorátorem? Každý řeholní i neřeholní kněz a také klerik s vyšším svěcením.

Čeho k tomu třeba? Přihlásit se u diecézního ředitele, jenž vede diecézní seznam, nebo přímo v ústředí, kamž jest zaslati nepatrnou částku (15 K) na tiskové a poštovní výlohy.

Povinnosti adorátora jsou: Klanět se jednou týdně libovolnou (tedy po každé třeba i jinou) hodinu, a to pokud možno nepřetržitou, celou. Věnovat jednou za měsíc plnomocné odpustky duším zemřelých spolubratří a jednou za rok obětovat za ně mši sv. Měsíční plnomocné odpustky věnuje jim snadno, poněvadž je získává za každou celohodinovou adoraci za obyčejných podmínek: návštěvou kostela po celebrování nebo po sv. přijímání a modlitbou na úmysl sv. Otce. Když tedy nový adorátor dostal z ústředí tiskoviny, vykoná zásvětný akt podle vzorce tam obsaženého, že chce týdně jednu celou hodinu se klaněti. Tuto hodinu lze též rozdělit na dvě půlhodiny i jinak, jen když dohromady tyto části adorace dělají celou hodinu v témže dni. I takovou rozdělovanou adorací vyplní adorátor povinnost celohodinové adorace týdenní, ano, podle nejnovějších stanov získává jí i plnomocné odpustky.

Nemocný adorátor, jenž nemůže do kostela ani snad do vytopené sakristie, koná adorační hodinu doma, a získává i tu plnomocné odpustky, koná-li ji nepřetržitě celou hodinu.

VZPOMÍNKY Z TEREZÍNA. V několika dnech vyjde zajímavá kniha „Vzpomínky z Terezína“. Dr. Josef Miklík popisuje v ní svůj sedmiměsíční pobyt v koncentračním táboře terezínském, při tom vzpomíná i četných přátel, kteří tam dokonali. Při čtení sotva se ubráníte slzám; nepotekou nadarmo. Dovíte se, jak draho jsme vykupovali svou národní svobodu, a budete si jí tím více vážit. Spi-sovatel mluví o záslužné práci vězň-ných kněží, kterých tam bylo na 70. Kniha vám poskytne vhodnou látku pro spolkové přednášky. Proto objednejte a rozšiřujte! Posílá: Bohoslov-ný ústav v Obořišti u Dobříše.

SLOVENSKO A MISIE. Podle sta-tistiky z roku 1941 je na Slovensku organisováno Dílo šíření víry ve 403 farnostech a má asi 80.000 členů. Sbír-ky na D. š. v. v r. 1941 činily 433.926

korun. Příjmy ze Svatého Dětství Ježíšova dosáhly výše 229.960 K. V misijní jednotě duchovenstva je 90 proc. kněží. Pozoruhodnou práci pro misie vyvíjejí bohoslovci. Ve 4. a 5. ročníku bohosloví v Nitře přednáší se mi-

siologie. V zámořských misiích působí asi 200 misionářů-kněží, bratří a sester. Společnost Božího Slova má na Slovensku 4 domy, ve kterých se vychovává na 200 chovanců jen pro misie.

Stěžuje-li si kněz na své farníky, neví chudinka, že tím kárá a hanobí sebe.

J. Deml.

H O V O R N A

EXERCICIE VE FRÝDKU. Na četné dotazy odpovídáme, že - dá-li Pán Bůh - zahájíme je kněžskými kursy koncem srpna. Celá naše výbava byla od německých okupantů zabavena a odvezena; sháníme postelní prádlo. Kursy kněžské budou od 20. do 24. srpna a 27.—31. srpna. Nejvyšší počet účastníků 40, aby každý měl svou světičku. Bez přihlášení nemůže být nikdo přijat. Začátek prvního jmenovaného dne večer a konec poslední den ráno. Účastníci se musí spokojiti s nejskrovnějším zařízením.

KNĚŽSKÁ A ŘEHOLNÍ POVOLÁNÍ. Nedostatek kněží byl zaviněn též tím, že někteří kněží zapomínali na svou svatou povinnost, zanechati po sobě aspoň jednoho kněze, jemuž sami pomohli k oltáři. Proto, kdo u některé duše pozoruje kněžské nebo řeholní povolání, ať jí věnuje zvýšenou pozornost, ať ji povzbuzuje k modlitbě za šťastnou volbu stavu a k sv. svátostem a ať jí sám ukáže cestu k splnění její touhy. Jak vděčnou bude taková duše horlivému knězi za jeho pomoc a kolik milostí na něho svolá svými modlitbami!

PROSBA. Jelikož počet odběratelů našeho časopisu nečekaně vzrostl, nedostává se nám pro nové abonenty

čísla 4. a 5. Prosíme proto, aby ti důst. páni, kteří mají tato čísla snad dvakrát, neb kteří nemíní si časopis dát svázati, aby nám tato čísla vrátili. Porto nahradíme.

„S PROJEVEM SOUSTRASTI.” Objednávka na tuto pastorační pomůcku přišlo tolik, že jsme ji musili dát znovu tisknouti. Dovedete si představit obtíže: křídového papíru není, ani nití na sešívání, atd. Musili jsme vzít jiný štoček, tisknout v jiné tiskárně a čekat, čekat, až všechno bude hotovo. Jakmile bude možno, začneme rozesílati.

PROSÍME O TRPĚLIVOST. Uvažujte, jak veliké jsou dnes obtíže při vydávání časopisu. Tisk trvá 10—14 dní. Poštovní zásilky jdou průměrně čtyři dny. Ale dostali jsme též dopisy, které šly 10, ano i 14 dní. Telegram z tiskárny do redakce šel 2 a půl dne, korektura 5 dní. V jeden den jsme obdrželi dopis i urgenci, proč jsme na ten dopis neodpověděli. Nežádejte od nás, abychom „zjednali nápravu”. Jsou věci, které nejsou v naší moci. Vždyť jsou teprve dva měsíce po válce.

Dp. J. B. H. Račte posílati příklady dál. Použijeme, jak jen možno.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. Podací a dohlédací poštovní úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

5. srpna 1945.

Číslo 9.

S. O. S. (Naše bolest: Pastore v pohraničí.)

Otiskujeme v plném znění dopis: „Po 5 letech věznění v různých věznicích, posledně 3 roky v koncentračním táboře v Dachau, vrátil jsem se do své diecése litoměřické, kde jsem byl jmenován administrátorem děkanského úřadu v Litoměřicích a národním správcem církevního majetku v celém pohraničí litoměřické diecése.

K přílivu českých osadníků do pohraničí zdejší diecése musím s politováním konstatovati, že to jsou v převážné většině lidé, kterým je Království Boží, hodnoty nadpřirozené, ne-li trnem v oku, tedy jistě věcí lhostejnou nebo vedlejší. Jen malé stádečko věrných.

V důsledku evakuace mnoha německých kněží z republiky osiřely fary, ano téměř celé vikariáty. Kostely jsou zavřené, němé. Češi se stěhují na sever. Kdo jim poskytne pokrmu duše? Kdo jim bude [pokud jsou Kristovi] kázat, je zpovídat, sloužit mši svatou, pohřbívát, křtít děti, podávat Pokrm silných? Projíždím pohraničním pásmem diecése, a zajišťuji církevní majetek pro českou národní správu. Němečtí kněží, pokud jako nepostradatelní zůstali na svých místech, prosí mne o české modlitby, písně kostelní, příručky zpovědní pro české bohoslužby a přistěhovalé věřící. Je třeba záchrany, aby nezhynulo všecko. Kněžské srdce bolí při pohledu na hroznou duševní bídu. Já sám mám k tomuto poslání ještě duchovní správu Litoměřic, asi 10 tisíc Němců a asi 6 tisíc Čechů, jejichž počet den ode dne roste, zatím co prvních ubývá. Jediný Čech v duchovní správě v biskupském městě Litoměřicích, nehledě k tomu, že bych si po 5 letech koncentráku potřeboval trochu oddechnout a se zotavit. Je pravda, dva z Otců dominikánů a jeden z kláštera Otců kapucínů vypomáhají ve zpovědnici, ale hlavní břímě dne i horka spočívá přece na duchovní správě.

Vzpomněl jsem si hned na „Posla pravdy“, nevěděl jsem však, zda již vychází. Pomáhal mi, když jsem byl před válkou v Terezíně. Pomůže jistě zas. Kolik můžete poslat, pošlete. Snad nějaké brožurky Životem pro listu? Začínám s pomocí Boží s Katolickou akcí. Zatím pouze muži a ženy zvlášť. Prosím o pomoc pro věc Boží, především o modlitbu. Je třeba hromadné ofensivy modliteb na nebe, je třeba obětí a rozšíření kněžské soboty. Zde vidíme a cítíme, že Pán Bůh nepotřebuje nás, ale my Jeho.

Alois Frajt, administrátor děk. úřadu v Litoměřicích,
národ. správce cír. majetku pohraničí litom. diecése.

Doslov redakce: Je třeba jednat.

1. Všechny konsistoře volají, aby se hlásili kněží dobrovolně na práci v pohraničí. Připojujeme se k této prosbě, ale zdůrazňujeme, že to musí býti kněží plni apoštolské horlivosti, kteří se nebojí žádných překážek a kteří „dovedou pracovati za tři“, jak psal jiný spolubratr z pohraničí.

2. My ostatní jim musíme pomáhati modlitbou a obětmi.

Máme do tisku připraveny tři brožurky:

1. J d u k B o h u. Nejpotřebnější modlitby pro děti se zpytováním svědomí.

2. V z h ů r u s r d c e. Základní modlitby pro dospělé se zpovědním zrcadlem pro dospělé.

3. Máme do tisku připraveny tři brožurky: stejnou melodii.

Tyto tři věci bychom chtěli v desetitisících poslati do pohraničí. Objednávky už přijímáme, jen nevíme, jak toho dosáhnout, aby tyto nejnnutnější pomůcky byly co nejspíše v dostatečném počtu vytištěny. Sedm let nám bylo zabráněno tisknouti takové věci. Doufáme, že nyní nám brzy bude umožněno pomáhati těmto českým duším, aby nezahynuly.

Svatí buďtež!

J. Kunov:

Umrtnění smyslů.

Umrtněním smyslů stavíme důležitý plot u zahrádky sebezapření ducha. Jako čistota musí býti ohrazena stydlivostí, tak čistý rozum a vůle potřebují ohrady umrtnění smyslů. K tomuto umrtnění smyslů jsme se slavnostně odsoudili již přijetím podjáhentství. Tehdy volal k nám světitel: „Si usque nunc fuistis tardi, amodo debetis esse assidui! Si usque nunc somnolenti, amodo vigiles! Amodo sobrii, amodo casti etc.”!

Jak asi má kněz umrtvovati smysly? Každý z pěti smyslů má býti umrtněný, nésti krvavou jizvu, abychom se sv. Pavlem i se sv. Františkem směli hlásiti [G. 6. 7] „Ego enim stigmata Domini Jesu in corpore meo porto!” Věru, svatý to kněz, jenž své smysly ozdobil jizvami Páně!

První stigma jest umrtněný z r a k. Naříká prorok Jeremiáš [9. 21] „Ascendit mors per fenestras nostras.” Očima vstupuje hřích. Patří-li kdo dobrovolně na neslušné předměty a osoby, vznikají necudné myšlenky, žádosti, zalíbení a souhlas srdce, svolení, činy, poklesky, pády. Stojí psáno o Evě [Gen. 3] „Vidit igitur mulier pulchrum oculis aspectuque delectabile.” Jeremiáš opět naříká [Threni 3. 51]: „Oculus meus depraedatus est animam meam in filiabus urbis!” Kněz proto musí jako Job 31. 1. „učiniti smlouvu s očima svýma, aby ani nepřemýšlel o panně.” Svěvolný pohled, myšlenka a pád jest bleskurychlá souvislost. Kdo nekrotí zraku, přesvědčí se pozdě, že [E. 1. 8] „non saturatur oculus visu”

a dá se strhnouti. Kéž se raději umrtví, aby jeho oči mohly jednou patřiti na Boha a nasytiti se visione, beatifica! Svatý Augustin se modlí [Conf. 10. 34]: „Odpírám svádění očí, aby se mi nezapletly nohy na cestě Tvé, ale pozvedám oči duševních, abys Ty, ó Bože, vytrhl nohy mé z osidla.” A hned připojuje povzdech: „Co všechno vymysleli lidé, aby dráždili oči? Nesčíslněkrát vynaložili umění a dovednost v oděvu, obuvi, nábytku, obrazech a soškách. jen aby svedli oko!” Krále Davida zavedl zrak do cizoložství a vraždy. Proto úpí k Bohu: „Odvrať oči mé, aby nepatřily na marnost!” Nejsilnější Samson zahleděl se na ženu pohanskou a ztratil charisma síly Boží. Sv. Dorotheus dí: „Navykej si neobraceti očí po cizí marnosti!” A sv. Cyprian [De spect.] vyličuje tehdejší divadla a píše biskupskou autoritou světce: „Fugienda sunt ista christianis. Nejen odvrátit se, nýbrž utíkat od toho! Na všech stranách se nyní s velkým nákladem vystavuje pod záminkou umění to, o čem platí: „Fugienda sunt ista christianis.” A přece i kněží jsou mezi návštěvníky představení nemravných! Když dětem bývá přístup zakázán, pak tím více křesťanům katolickým a nejvíce kněžím! Dáblova lest pak je v tom, že člověk svoji opovážlivost považuje za sílu. Zlý duch dobře ví, že opovážlivého opouští milost a ochrana Boží. Nikdo nespolehej na sebe, nýbrž boj se, utíkej, abys směl spoléhati na Boha a na pomoc přechisté Matky Panny Marie! Do duše si žaryj slova: „Fugienda sunt ista christianis, sacerdotibus, filiis Mariae Virginis!”

Sv. Hugo napsal [In reg. 6]: „Quia per illicitum visum oritur concupiscentia, per quam integritas mentis violatur, necesse est, ut servus Dei semper visum suum reprimat, ne per concupiscentiam et per cordis immunditiam Deum offendat!” Zlé pohledy zůstávají duši hluboká fantasmata, pravá dáblova stigmata, a těmi zlý duch pracuje hlavně v hodině smrti. Daleko lépe činí, kdo si častěji odepře i dovolený pohled. Sv. Vincenc odkládal i čtení dopisů, aby krotil zrak a zvědavost. Sv. František prodléval kdysi v Avignoně, kudy se ubíral skvělý průvod královský, ale schválně ani k oknu nepřistoupil. Podobně sv. Kajetán odepřel si pohled na vítězný průvod Karla V. v Neapoli. Láska je vynalézavá, a láska k umrtvení vynajde tisícerý způsob, aby unikla i nevinným pohledům.

Druhé posvátné stigma dobrého kněze jest umrtvený sluch. Ucho je širokou branou do pevnosti srdce a může způsobiti velké nebezpečí, neštěstí, zkázu. Jestliže Evu svedl pohled na krásu ovoce, klesl Adam nejdříve sluchem: „Quia audisti vocem uxoris, maledicta terra in opere tuo!” Také Šalomouna přemoudrého omámily lichotné řeči pohanských žen, jak dí sv. Augustin: „Sed blanditiis femineis ad illa sacrilegia compulsus!” Na ucho útočí zvláště hudba a zpěv. To dobře zná svět. A jako očím vnucuje kult nahoty, tak i uším nabízí vše, co by nešlechetně zalomcovalo srdcem a poskvrnilo je. Kromě toho zlé jazyky dodávají uchu leccos nestoudného, pomluvu, nactiutrhání a záplavu řečí prázdných a marných. Kempenský však volá: „Vae eis, qui multa curiosa ab hominibus inquirunt et de via mihi serviendi parum curant!” Vedle nekrocených očí jsou

to právě neumrtvené uši hlavní příčinou, že se kněz nemůže pořádně modlit a rozjímat. Jeho fantasie jest jako v narkose, plná pošetilé a snad již hříšné nákazy.

Třetí stigma Kristovo zdobí čich. Neumrtvený čich zavádí lehké povahy do otroctví parfumerie a jiných zženštilých a parádních úchylek. Ale, divná věc, že právě takovým nic nevadí puch ve vlhkém svatostánku a plíseň v zásuvkách s paramenty. I o čichu by mělo platiti: „Modestia vestra nota sit omnibus hominibus!”

Velmi důležité stigma u řádného kněze jest umrtvená chuť. Nestřídmost v jídle a pití uráží Boha, zneuctívá kněze, pohoršuje lid. Eva viděla, Adam slyšel, oba jedli a poznali, že jsou nazí. Neumrtvená chuť jest vždy příbuznou nečistoty. Duch svatý tvrdí: „in vino luxuria.” Hodování uvedlo Israele do nestoudného modlářství na poušti. Žravost zbavila Esaua prvorozenství a zaslíbení messian-ských. Jest třeba tedy pevné uzdy pro chuť lidskou. Nesluší se vyhledávati příliš jemných krmí, drahocenných nápojů. A v požívání obyčejném jest vždy šetřiti zdravého času, zdravé míry, zdravého způsobu bez hltavosti. [Eccli. 37] „Noli avidus esse in omni epulatione. Et non te effundas super omnem escam. In multis enim escis erit infirmitas. Et aviditas appropinquabit usque ad choleram. Propter crapulam multi obierunt. Qui autem abstinens est, adjiciet vitam.” A NB: vždy s modlitbou! „Ať jíte nebo pijete, vše ve jménu Páně čiňte!” Stěžuje si zbožný kněz Sprengers, že i kněžské obědy se někdy tak slavnostně prodlužují, až se zapomene na poděkování Bohu. Chválí se štědrý hostitel, ale nedbá se štědrého Stvořitele. Vzorný kněz kráčí ke stolu s průvodcem-předsevzetím: „Chci se posilniti ve jménu Páně a dbáti umrtvení!” Hlad prý jest nejlepší kuchař, a trocha postu podporuje trávení a posvěcuje stůl. Sv. Bernard napsal: „Christianus homo comedit, ut vivat. Non vivit, ut comedat. Semper ita surgit a mensa, ut habeat adhuc appetitum.” Nerozumné, byť i dobře míněné častování kazí misie. Farní personál se sotva dostane do kostela. Misionáři jdou bez chvilky oddechu do práce. Lid se horší, nepřítel se vysmívá, chudina proklíná. Ne quid nimis! Všeho s měrou, zvláště při misiích. A přesporní kněží ať neobtěžují domáciho nekonečným vasedáváním, pitím, hrou v karty! Hříchem jest nemírné hoštění i nesrstné účastenství.

Páté stigma kněze Kristu věrného jest umrtvený hmat a cit. Pán Ježíš učil nás umrtvovati tento smysl hned při svém narození. Nevzhledná jeskyně, tvrdé jesle, hrubá sláma i plénky, vše bylo vhodné, aby mučilo jeho útlé tělo. A při smrti Páně dostalo se hmatu a citu největšího podílu na bolestech. Krvavý pot, bičování, trny, políčky, břemeno kříže, hřeby, palčivost slunce a rozvířeného prachu, zanícené rány to vše bylo moře vnějších bolestí. Žízeň a horečka je zvyšovaly. Svatí vždy hleděli následovati Krista Pána a mučivali hmat. Žíněné roucho, bodlavé řetízky, bičování, tvrdá postel, mráz i vedro, až i rány mučitelů to byla jejich abeceda. Proto i kněz, fidelis dispensator, odpírá si jak jen možno pohodlí, pohrdá změkčilostí v oděvu i nábytku, nese břímě dne i horka, aby se božskému

vzoru připodobnil a zavdečil. Kdezto knez nedbaly v umrtvení hmatu a citu je neopatrný in tastibus, vyhledává pohodlí, štítí se nepohody, v neslušném přepychu podléhá zahálce, duševní ospalosti, rozmařilosti, nečistotě, a tak zrádně přebíhá pod prapor satanův s heslem „Požitek“ a pohřben bývá v pekle. [Ř. 12]: „Obsecro itaque vos fratres, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem! [Ř. 8]: Jestliže podle těla žítí budete, zemřete. Pak-li budete duchem umrtvovati skutky těla, živi budete. [G. 5. 16]: Právím pak, v duchu chodte a žádostí těla nebudete páchatí.”

Souhrnem řečeno: Ó, jak líbezná jest tato „myrha pravá“, jak krásná a užitečná jest ctnost sebezapření a umrtvení!

1. Tato ctnost jest příjemnou obětí před Bohem. Richard od sv. Viktora dí: „Nil ita flagrat Domino in odorem suavitatis, quam si mactetur ei vitulus propriae voluntatis.” Proto zajisté i Pán Bůh svým miláčkům sesílá bolesti a nepříjemnosti, jako podal i Synu svému kalich utrpení, aby v nich tato zápalná oběť neuhasla.

2. Touto ctností přemůžeme mnoho pokušení a vyhneme se mnohým hříchům. Sv. Bernard v kázání o postu praví takto: „Jejunet oculus a curiosis aspectibus, jejunet auris a fabulis nequam et a rumoribus otiosis, jejunet lingua a detractioe et murmuratione, ab inutilibus et vanis verbis, anima ipsa jejunet a vitiis!” A sv. Pavel [G. 5. 24]: „Kdož jsou Kristovi, tělo své ukřižovali s chybami a žádostmi.”

3. Odříkáním snadno nabýváme ostatních ctností. Čteme v knize Job [28], že moudrost, čili pravá ctnost neb kněžská svatost, se nenachází v krajině příjemně žijících: „Nescit homo pretium ejus, nec invenitur in terra suaviter viventium.” Růže ctnosti a zvláště lilie čistoty nutně potřebuje trnité ohrady umrtvení. Zhýčkanost jest morem každé ctnosti.

4. Umrtvení a sebezapření zjednává pravý pokoj srdce. Kempenský II. 12 praví: „Non est alia via ad vitam et ad veram internam pacem, nisi via sanctae crucis et quotidiana mortificationis.”

5. Tato ctnost usnadňuje zvláště knězi život svatý pro něho a vzorný pro jiné. [I. Kor. 9]: „Castigo corpus meum et in servitute redigo, ne forte, cum aliis praedicaverim, ipse reprobus efficiar.” A zvláště o duchu nečistoty platí slovo Páně [Mt. 17, 20]: „Hoc genus non ejicitur nisi per orationem et jejunium.”

Předpoklad povznesení nedělních odpoledních pobožností.

[Dr J. Hlouch připravil spis: Nedělní odpolední pobožnosti. Přinášíme z rukopisu kapitolku.]

Základním předpokladem, na němž budujeme a z něhož vzejde jak kvalitně, tak početně povznesení nedělních odpoledních pobožností, jest apoštolská osobnost duchovního pastýře. Dobrý pastýř dá-

ke všem obětem. Kdyby byly napsány tisíce sebelepších pastoračních knih, kdyby byly dány tisíce rad pro duchovní správu, nic nebudou znamenat, narazí-li na kněze, jenž dělá jen, co musí, jenž životem a zklamáním otráven, k ničemu nemá chuti, nic nepodnikne a vše, ať mluví biskup či spolubratr, vyřídí: „pro nás už to není“ a „nedá se nic dělat.“ Tam, kde bude investována nová kněžská energie, nová oběť, přijde Boží požehnání. A farnosti, kde přemýšlí kněz: co bych mohl vykonat pro vroucnější a hlubší náboženský život, ty farnosti jistě obmyslí Bůh velkými milostmi. Tedy: kněžská osobnost, jež vedená láskou k Bohu a duším, hledá nových cest a nebojí se pohnout starými vodami.

Tento krok znamená ovšem novou práci ale takovou práci lze jistě počítati za opus divinum! Operi divino nihil praeponatur! Bude moudré, když mnohou práci jinou zanecháme a věnujeme se té práci, k níž nás volá kostel a naše kněžská moc a odpovědnost. V kostele vyniknout! Na prvním místě v kostele se udržet! To jest správná hierarchie hodnot a administrativa kněžské energie. Porozumění pro nedělní pobožnosti projeví kněz účastí, i když „nemá týden“ pokud možno! V celé řadě děkanátů se ozvaly hlasy po této horlivosti. Samozřejmě, když měl na př. nejstarší kněz hrubou je znaven nelze toho žádat. Ale nelze popřít, že když lid vidí kněze v kostele pouze tehdy, když má povinnost v úřední funkci, snadno dochází k názoru, jakoby duchovní funkce byly jeho zaměstnáním, a ne projevem jeho pastýřské horlivosti. Nelibě působí, když lid vidí, že někteří kněží na požehnání skoro někdy i celý rok nepřijdou!

Účastí na odpoledních pobožnostech získává kněz velké výhody. Má odpustky z návštěvy svatostánku. Pomodlí se s větším užitkem svaté officium. Dá lidu dobrý příklad. Lid rád vidí, když si kněz, který nemá funkci, klekne do jeho řad ne stále u sakristie. Kněz tu zblízka dá příklad zbožnosti. Vypozoruje, jak se lid modlí a ostatně jistě je to knězi milé, když při své modlitbě není vystaven pohledu zástupů, když se v kostele také může modlit bez odpovědnosti za druhé.

Z téže příčiny také kněz, který je ve farnosti sám, zbytečně nevynechá odpolední pobožnosti. Společná pobožnost odpolední, i když není povinností, jest zájmem veřejným. Osobní zájmy kněze jsou zájmy soukromé. Soukromý zájem musí býti závažný, aby vyvážil zájem celku. I když musí kněz odejet, zařídí aspoň lidovou pobožnost: růženec, litanie, písně.

Obrázky křestních patronů.

[Račte si všimnout. Důležité!]

Jedním z důvodů, proč dítěti se na křtu sv. dává jméno světce, je, aby mělo v něm v z o r pro život. Aby se však dítě mohlo podle něho řídit, musí ho znát. K tomu výtečně přispěly Vaše „Šťastné

„děti“, „Nase svetla“ a p. Ale je presto mnoho jmen svatých, nasim dětem neznámých. Některé dítě ani neví, jestli má jméno svatého: běží tu hlavně o počestěná latinská jména. Na př. Miloš Amandus, Jarmila Veronika. . . Postarejme se, aby tato mezera byla vyplněna. Navrhoval bych vydat krátké, poutavé, výstižné a pravdivé životopisy všech svatých, které naše děti dostávají za své křestní nebo biřmovací patrony. Třebas ve formě dvojlistových obrázků [jako jste vydali časem barevné obrázky pro vycházející ze školy]. Na první straně by byl pěkný barevný obrázek světce a na dalších stránkách životopis: stručný, pro děti co nejvhodnější. Mohl by mít i více listů [jako bývaly pohádky, které rozdávali obchodníci dětem].

Jak by to mohlo přispět k prohloubení náboženského života být katolíky činem! — V. Ž. Ba.

[Pozn. red. Návrh považujeme za velice důležitý. Je třeba věc provést spojenými silami. Proto prosíme o spolupráci. Předně bude třeba statisticky zjistiti, která jsou nejčastější křestní jména. Proto prosíme spolubratry, kterým je to lehce možné, aby nám dali podle matrik přehled, jak často bylo v posledních letech užíváno jednotlivých jmen. Podle této statistiky bychom vydali soubor obrázků. Takové souborné vydání by bylo mnohem levnější, než vydání jednotlivých obrázků. Bylo by to i pro kněze pohodlnější, jak při objednávání, tak při rozdávání. Na obálce by mohl býti seznam světců podle abecedy a podle kalendáře.

Druhá naše prosba je: Pomáhejte nám hledati vhodné obrázky. Potřebujeme fotografie klasických děl, které však jsou též přístupné našemu lidu. Kdo je ochoten takové fotografie poslati, ať laskavě také poznamená, kdo má reprodukční právo. Reprodukční právo má fotograf, u moderních obrazů a soch též umělec, který dílo vytvořil.

Těšíme se, že zas ze spolupráce všech vyrostě něco hodnotného.

Svého času vydal zemř. prelát Pauly kolekci takových obrázků. Redakce by byla vděčna, kdyby jí někdo z dpp. mohl pro redakční archiv věnovat úplnou tuto kolekci.]

K D E B A T Ě

K DEBATĚ V „DOBŘEM PASTÝŘI“, V HOMILETICKÉ PŘÍLOZE A „POSLU PRAVDY“ Předně děkujeme spolubratřím za veliký zájem. Za týden došlo 107 dopisů k debatě. Z nich bylo 106 pro týdeník, jeden připouští „střední cestu“: čtrnáctidenník. 106 je pro homiletickou přílohu. Jeden navrhuje homiletický časopis. O „Poslu pravdy“ se nevyjádřili všichni, ale za to jsou úsudky těch, kteří psali, tím zajímavější. Uveřejňujeme napřed jeden společný dopis (jaksi oficiální) v celém znění, a pak úryvky z ostatních.

OLOMOUCKÁ SKUPINA JEDNOTY DUCHOVENSTVA za účasti asi 40 členů pověřila mě, abych vzdal srdečně Pán Bůh zaplat Vaší důstojnosti za to, že jste po-

čal vydávati kněžský týdeník „Dobry pastyr“. I. Tatáž kněžská skupina jednomyslně souhlasí, aby časopis vycházel jako týdeník a nikoliv jako měsíčník. Toto rozhodnutí pramení ze závažných důvodů. 1. Kněžský časopis není mediální ani studijní příručkou. Jeho účelem jest povzbuzení a informace kněží. Tak častěji se vyskytnou různé otázky, k nimž nutno rychle a jednotně zaujmouti stanovisko. (Příkl. otázka školská, otázka mládeže, veřejný útok na osobu světcovu a pod.) Měsíčník pro takové otázky je příliš těžkopádný. 2. Kněžský časopis má upozorňovati na různé podniky: Exerciie, sjezdy, kursy a pod. Ani tohoto úkolu nemůže měsíčník plně dosáhnouti. 3. Kněž-

Měsíc, ba i měsíce jinak musí kněžstvo čekat nežli zví o důležitých projevech papežových, o církevních jmenováních, o misijní činnosti a úspěších, o církevních slavnostech. Kněz je potom odkázán na informace bezbarvého tisku, které tak často bývají nepřesné, ba i nesprávné. 4. Kněžský časopis má být obrazem života. Život rychle proudí a proto i časopis má rychle zachycovati tok života. 5. Kněžský časopis má přinášeti zmínky o nemocných a zemřelých spolubratřích, aby na ně bylo při nejsvětější oběti pamatováno. I tento úkol může dokonaleji plniti týdeník. II. Kněžská skupina trvá na tom, aby se vydávala homiletická příloha. Jen prosí, aby kázání byla časově blízká, aby kněz mohl použití myšlenek nebo příkladu pro blízké kázání. Na významu ztrácí návrh promluvy, jež má být až po mnoha týdnech nebo měsících. III. Skupinou byl schválen názor, že významu a důležitosti časopisu neodpovídá jeho zevnější úprava a tvar. Proto skupina uctivě žádá, aby příštím ročníkem byla úprava zdokonalena. IV. Kněží vyslechli výzvu, aby se hlásili z a s p o l u p r a c o v n í k y a výzvu s porozuměním přijali. V. Můj osobní názor: Časopis velmi získá i l u s t r a c e m i. Často jeden obrázek poví více nežli sloupec výkladu. Doufám, že i o tomto požadavku bude uvažováno, poněvadž to bude jen k prospěchu časopisu. Se srdečným pozdravem zůstává: Stanislav Schneeweis, farář. — Redakce k tomu podotýká, že se bude snažiti splniti uvedené požadavky čím dál tím lépe. Od II. Katechetických kázání lze použití každou neděli; nejen v tu, kdy je to poznačeno v rubrice »hodí se«. Není třeba aby úvod kázání byl stereotypní: V dnešním evangelium atd. Od III. Co se týká zevnější úpravy, omlouvají tiskárnu částečně nynější poměry. Od V. Ilustrace jsou přichystány, jen jsou nesmírné obtíže se stočkárnami.

Z dalších dopisů:

1, Soudím, že i krátké články mohou být věcné. Krátce podaná zkušenost některého kněze-praktika mi dá obyčejně více námětu i vzpruhy než dlouhá theorie a vědecké odůvodnění důležitosti nějakého pastoračního podnikání. Právě tak, jako v našich kázáních působí nejvíce to, co jsme sami promeditovali a prožili, tak i na nás kněze působí snad nejvíce to, co jiný kněz napřed sám prováděl a te-

málo jí bylo provedeno. Není to částečně i tím, že většinou o ní psali ti, kteří ji sami ve své osadě neprováděli? Krátký článek z duchovní správy v 5. čísle Dp. (str. 52) mne více povzbudil k tomu, abych i sám s KA začal, než dlouhé přednášky o KA, které jsem slýchal v semináři.

2. Naprosto nechápu, že náměty výborné, ale nepropracované, kusé, nemohou končit jinak než na škodu celkové práce kněžské. Jestliže čteme v životě světců, že se někdy obrátili od hříšného života ke kajícínosti následkem jediné věty, kterou slyšeli v kázání, proč by u kněze k oživení horlivosti nestačil dobrý námět, podaný několika slovy?

3. Myslím, že Dp. neodvádí kněze od solidních pramenů. Naopak, s týdenní pravidelností burcuje kněze k pěstění vnitřního života a horlivosti pastorační. Je-li však horlivost probuzena, sáhne kněz sám po něčem hlubším. (Vždy, když přečtu Dp., řeknu si: Jak ti druzí kněží pracují, jak hledají nové cesty v pastorači, jak jsem já za nimi pozadu!)

4. Je lepší, když se přesvědčení katolíků opírá o čtyřstránkový letáček, než když se neopírá o nic! — P. S.

„V běžné duchovní správě připleťte se často tolik chyb, protože není času pozastaviti se nad věcí a na nesprávnosti nás nikdo neupozorní. Dp. bude dobrým rádcem a někdy i zrcadlem.“ — J. M. S. B.

„Abych se přiznal, nerozumím v dopisu Msgra R. hlavně dvěma slovům: „důkladnější články“ a „solidní kázání“ Já osobně pokládám za důkladné to, co pomáhá vést duše do nebe (a to vědecké články v ČKD nikdy nebyly) a za solidní kázání považuji taková, která splní svůj úkol pastorační a nejsou jen pouhou bariádou krásných slov! Homiletickou přílohu rozhodně vydávejte!“

Prosíme naše pp. univ. profesory a spirituály, aby na nás nezapomínali, a také do Dp. přispívali! Nemohly by konsistoře důležitější zprávy zaslat do Dp., když vydávají ordin. list jednou měsíčně? Potřebujeme řádného stavovského časopisu jako motor benzínu. — Kaplan z Valašska.

„Potřebovali bychom kněžského deníku.“ „Je třeba rychlé informace.“

„Je tolik otázek, že ani týdeník nestačí.“ „Spojenými silami daleko více zmůžeme.“ „Dp. věc Issima!“

„Tak, jak to děláte, je to úplně správné, a bylo by nám smutno, kdyby nás aspoň milý náš přítel a rádce Dp. (a to ostatní co s ním chodí) aspoň jednou za týden nenavštívil a nás nepovzbudil. Cítím se hned jako by ve společnosti samých dobrých a milých confratrů, když se tak pěkně na nás obracíte.“ — G. F., farář H.

„Psal Kosmák, jak Kubínek poučoval kteréhosi kněze, že dle Písma nezapadne každé zrno na úrodnou půdu. Lepší je tisk, který podává dle sv. Pavla jen mléko dětské, ale je čten, než strava tak hutná, že ji skoro nikdo nestráví.“ — Jos. M.

„Dp. je nám tak drahý a milý. To je, co jsme dosud tolik potřebovali. Dostávám Dp. obvykle v sobotu k večeru, za večer si jej celý přečtu od počátku až do konce a je to pěkná příprava na neděli v mnohém zpytování svědomí, co nedělám dobře, ale i poučení a povzbuzení. Hlubokých úvah máme již tolik před časem jsem dlouhá léta odebíral pastorační časopis Der Seelsorger, snažil jsem se jej vždy pročíst, ale jak málo jsem si z něho vybral. Proč? Vždy mně připadalo, že se ze všeho dělají jen problémy a problémy, s kterými si člověk nakonec neví rady, zatím co mnohé by se dalo říci prostěji a životněji, tak jako v našem Dobrém pastýři.“ — A. K. P.

„K pastoračním nezdarům také něco. Nemám zde na růžích ustláno. Profesor Hlouch v Sušici nám řekl, že hlavní je v pastorační kněžská osobnost. A je to pravda. I když mnohých nepřesvědčím, alespoň ať mi ne-

mají co vytýkati. Alespoň ať vidí, že chci jejich dobro. A na té osobnosti musí člověk pilovati, kolik člověk v osamocení ztrácí, víme nejlépe my na „ztracené vartě“. Dp. je tedy naším dobrým spirituálem, na prvním místě chce posvěcení kněží, to ostatní již přijde také.“ — J. M. P.

„Co se týká Posla Pravdy: Vzpomínám na kterýsi skautský obrázek, kde skautík marně seděl nad udicí, na níž zavěsil mléčnou čokoládu. On také myslel, že ta čokoláda je největší dokonalost světa, něco estetického, krásného, ale ryba na to nenalítla! Jí je milejší červ, zamazaný červ.“ — „Vaše letáčky se často dostanou tam, kam by se náboženská kniha nedostala.“ „Právě ty „bulvární nápisy“ přitahují. Nadpisy a la „O modlitbě“, „O umrtvování“ atd. vlašný nechte, ale „Zajištěná existence“ to čte každý.“ — „A pro lidi. Udělejte jim hluboké dogmatické kázání, a lidé (myslím na venkově) se budou přímě nudit. Musíme je vést do hloubky, ale nejprve je na ty hloubky zavolat a do těch hlubin jim tu cestičku jaksi připravit, a tu ten způsob Posla Pravdy je tak vhodný. Ne aby tu náboženskou pravdu slyšeli, ale aby ji též prožili, a to se stane na těch příkladech Posla Pravdy. Že vše utkví v paměti a zapůsobí v duši. Před válkou jsme Posla Pravdy v Novém Jičíně rozdávali v továrnách; vzpomínám takové tabákové továrny. S počátku mnohý nevěrec jej nechtěl, že je to katolické. Ale brzy si tak zvykli, že jej sami žádali, když jim jej horlitelka nedala. A čtli jej všeci. A to působila forma a obsah. To slovo „bulvární“ bych pro Posla Pravdy nikdy nepřipustil.“ — Alf. Kr., farář P.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

PÁN BŮH ZAPLAŤ. Jsme podivní. Kde máme se Pána Boha dovolávat, mlčíme. Kde toho činiti nemáme, dovoláváme se ho. Stává se tak při vyslovování jména Božího nadarmo. Totéž však se děje s krásným a hlubokým díkem: Pán Bůh zaplať. Kde mají tohoto poděkování lidé použití, tam ho nepoužívají. Něco obdrží; i mají poděkovati vroucím: „Pán Bůh zaplať“. Neučiní tak. Tam prohlásí: „Děkuji“. Avšak o několik minut později setkají se s přítelem, který byl nemocen. I vítají jej: „Pán

Bůh zaplať, že jsi již zdrav.“ V prvním případě je třeba, aby Pán Bůh někomu odměnil. Tam patří dík „Pán Bůh zaplať“. V druhém případě nemá Pán Bůh komu odplatiti, leč sobě, že nemocnému dopřál zdraví. A tam prohlašují ochotně a nesprávně „Pán Bůh zaplať“ místo správného „Bohu díky“. Uvažme, jak krásněji a jak pravdivě zní: „Bohu díky, že jsi zdrav“. „Bohu díky, že jsme vyvázli“ a pod. Alespoň my kněží použijeme díku „Pán Bůh zaplať“ a „Bohu díky“ správně. Ss.

DOPLNEK KARTOTEKY. Myslím, že k farní kartotéce by měl patřit také plán farnosti (podle obcí ap.). Ten by byl jakýmsi rejstříkem ke kartotéce. A nedá tolik práce. Každá obec má plán svého katastru. Někde by tuto mapu mohl dostat koupit a kde ne, může si ji duch. správce snadno pořídit sám — nebo za spolupráce studentů (zas příležitost, jak se dostat k jinochům), podle obecní katastrální mapy. Domy si očísluje a vedle (třebas v sešitě) si udělá podle pořadí čísel seznam všech rodin. (Nyní je zvlášť k tomu vhodný seznam „kmenových listů“ na obci). Tak má celou farnost před sebou jak na dlani. Takový plán radostně uvítá každý kněz, který nově přijde do farnosti, bude nám dobrý pro zaopatřování, katechetovi ukáže v jakém prostředí dítě žije (jestli sousedí s nekatolí., se špatnými rodinami . . .) atd. Mile také překvapí farníky, když uvidí, že víme už, kde bydlí, že známe jejich děti, zkrátka, že nám na nich záleží a tím si je můžeme hodně získat! V. Ž. B.

ČESKÝ SLOVNÍK BOHOVĚDNÝ. V lednu 1909 vyšlo první číslo. Odborníci žasli nad jeho dokonalostí. Byli jsme na takové dílo hrdi. Nahradilo mnohdy celou odbornou knihovnu. I. díl byl ukončen r. 1912, II. 1916, III. 1926, IV. 1930. Z V. dílu vyšlo do r. 1932 7 sešitů (448 stran). Umřel svatý biskup Podlaha, redaktor a mecenáš ČSB., a nastalo ticho. V posledním hesle „Itálie“ není ani věta ukončena. Nebylo by možno doplnit aspoň ten V. díl? Dej Pán Bůh, abychom se toho brzo dočkali.

O P.

CO SE MNĚ OSVĚDČILO PŘI ODDAVKÁCH. U nás máme všechny svatby dopoledne a se mší svatou. Často jsem pozoroval, že svatebčanům jest v kostele dlouhá chvíle. Modlitební knížky si donášel málokdo; aby si nepomačkali puky, málem by nepoklekl ani při proměňování; nezpíval téměř nikdo. A tak jsem pořídl otisk mešní písně k oddavkám: Rač hojně požehnání. . . Nahoře výrazným písmem toto: Darujte snoubencům svůj duchovní dar; bude to mše svatá, na které budete zbožně přítomni; při mši sv. zpívejte nebo se modlete. A hned pod touto výzvou následuje upozornění: Úcta k Bohu žádá, aby všichni v kostele od pozdvihování až do sv. přijímání a při sv. požehnání klečeli. Následuje pak mešní píseň. Výzva „Úcta k Bohu žádá. . .“ se v písni opakuje ještě před slokou „Po pozdvihování“ a ještě jednou před Svátostným požehnáním ovšem zkráceně „Úcta k Bohu žádá, aby všichni při sv. požehnání klečeli.“

Načež následuje píseň: Bože vsichni tvorové. Píseň se rozloží v kostelních lavicích, snoubencům a družbě ji podá kostelník. Zlořád neklekání a nezpívání vymizel. J. P. farář V. — (Pozn. redakce: Byli bychom Vám vděčni za vzorek. Škoda, že písně jsou v různých diecésích různé. Jinak bychom to mohli hned vydati jako pastorační pomůcku.)

DŮLEŽITOST TISKU. „Působím sice jen 5 let jako kněz a teprve 2 roky na horké půdě nedaleko . . . Ve farnosti velmi rozlehlé je 7 škol. Hodin i cest velmi mnoho. Lidí nepokřtěných, bez vyznání a nekatolíků jiných mnoho. Katolíků vlažných hodně, ale lidí věřících, obětavých také dost. Dříve zde byli 3 kněží, a to nebyla připojena farnost, jejíž fara byla zrušena, protože byla na území vojenského cvičiště. Proč to zdůrazňuji? Protože z toho vyplývá, že jediný kněz nemůže v takové situaci vykonat vždy tolik práce, kolik by chtěl! Co si jiného mohu počít, než tiskem doplnit svou pastorační práci. Důležitost tisku katolického jest nesporná a myslím, že kněžstvo jest již tolik poučeno situací, že je zbytečno to zdůrazňovat.“

L. Vojkovský.

NEZAPOMÍNEJTE NA MINISTRANTY! Někdo chodí pozdě a nepravidelně. Mám v sakristii na dveřích arch čtverečkového papíru, shora dolů čísla od 1 do 31, pak jména ministrantů kolmo, vodorovně nad nimi označení měsíce a každý dostane každý den do svého čtverečku příslušnou značku: přišel, ministrantoval a pod. Zapisovat to denně pomůže i kostelník a ministranti to živě sledují. Připojit se mohou vhodná hesla. Andělé se z hochů tím nestanou, ale pomáhá to trochu a ušetří se tím moc mrzutostí.

KNĚŽSKÉ VTIPY. I velmi zbožný kněz v kostele, někdy se chová jako sv. Alois a nemusí to být přetvářka, ale pak ve společnosti, mezi sebou nebo i před laiky ty vtipy! Uvádět je nebudu, znají to sami, a kdo chce, ať se nad tím zamyslí.

J. A., farář K.

DĚDICTVÍ SVATOJÁNSKÉ je dobrá věc, ale těžkopádné. To si člověk počká, než něco vyřídí. Potřebují moderního obchodního vedení. Je to podnik s výborným zbožím, který nedovede prodávat. Nemohl byste něco podobného organisovati? Takovou katol. družstevní práci? (Plán už je hotový, jen nepřišla ještě hodina. Redakce.)

K PASTORACI V KANCELÁŘI. Dával jsem lidem vaše brožury o návratu do církve, farní věstník. Bylo možno s lidmi probrati jejich námítky a podati argumenta ad hominem. Na kazatelně by se mnohý důkaz zdál nedostatečný, u jednotlivce měl větší váhu než jiné. Vrátil se do církve člověk, když dříve řekl: „Tak vy ještě berete zpátky? Já myslím, že ne.“ Poznala se půda ve farnosti, místní aktuality duchovní. J. M. P.

KULT ČÍSEL. „To, co mne na vašich řádcích zaujalo, je poznámka o číslech. Bylo by opravdu zajímavé a pro nás

velmi prospěšné, kdybychom si číselně mohli zjistiti duchovní stav vlastní diecése. Kdyby se nám tak spočítalo, kolik ze svěcených duší přijalo křest, kolik z těchto pokřtěných plní velikonoční povinnost a navštěvuje služby Boží, kolik z nich žije horlivějším životem, (měsíční sv. přijímání, denní). Nebyly by to mnohdy číslice, když ne zdrcující, alespoň otřásající? A kde začít, kde dříve zaskočit, kde uhodit na pravou strunu, aby se srdce probudilo a zachránilo, co se zachránit dá?

Jm. Sv. v D. Čechy.

Z D O M O V A

NEZNÁMÁ OBĚŤ. Dp. Lad Berounský-Vojáček nám píše o hrdinném činu nejd. p. preláta Tecelína Jaksche, opata cisterciáckých klášterů ve Vyšším Brodě a v Oseku. Pan opat byl v r. 1938 a 1939 dvakrát žalářován, pak vyhnán do Předklášteří u Tišnova, jeho klášter ve Vyšším Brodě zrušen nacisty. Dne 5. května v Předklášteří zachránil 40 mužům z obce život a celou obec před osudem Lidic... V ten den byli zastřeleni na katastru 2 němečtí vojáci, a za to přišel od generála Schörnera rozkaz zastřelit z obce 40 mužů a celou obec srovnat se zemí... 15 minut vyjednával pan opat s hejtmanem, který měl rozkaz provést, nabídl s v ů j ž i v o t z a o b e c, zaručil se, že nikdo z přítomných 150 mužů přivedli vojáci ze všech domů pod lípy - to neudělal... až konečně udělal hejtman na vlastní pěst všem milost jediné proto, že se nejd. pan prelát za všechny zaručil...

MATICE SVATOKOPECKÁ. Počátkem července t. r. byl do Matice svatokopecké přijat desetitisící člen. Mohutně rozrostlý spolek má za účel starati se o udržování a rozkvět velebné svatyně na Sv. Kopečku u Olomouce. Svatyně, která je jedinečnou uměleckou a stavitelskou památkou v naší vlasti, vyžaduje, zvláště nyní, mimořádné péče. Svatyně byla válečným děním velmi silně poškozena: utrpěla přes sto dělostřeleckých zásahů. Jedna z věží shořela, druhá věž utrhla mohutnou díru, smělá kopule byla prodiravěna a střecha byla ohněm z části poškozena. Členové spolku, jakož i dobrodinci za druhou polovici května, za červen a první polovici července složili přes půl milionu K na obnovu velkolepé mariánské svatyně. Zájem o Matici svatokopeckou roznítla

mohutná slavnost, konaná na Sv. Kopečku 1. 7. t. r. Slavnosti se toho dne zúčastnilo přes 30.000 věřících. Ss.

Z NAŠEHO RUCHU. Olomoucká skupina jednoty duchovenstva měla 18. 7. t. r. svoji rokolekci a poradu. Rekolekční promluvu o významu kněžství měl P. Vavřínek O. Cap. „O životě kněží v koncentračních táborech“ přednášel P. Jar. Kouřil. Dr. Vašek zdůraznil důležitost blízkých podniků Katolické akce: Proti útokům na církevní školy nutno odpovědět promyšlenou a široce rozvětvenou protiakcí. Touze mnohých duší po míru a klidu nutno napomáhati důkladnými duchovními obnovami. Směrnice pro pastorační podá kněžský kurs, který bude koncem srpna na posvátném Hostýně. Bude nutno očistiti Moravcem et consor. znesvěcenou památku svatého Václava. V debatě, do níž zasáhla většina přítomných, bylo pojednáno o organizacích mládeže, o časopisu „Dobrý pastýř“, a o důležitých pastoračních úkolech. Ss.

PROGRAM KURSU A PORADY KNĚŽSTVA NA SV. HOSTÝNĚ 20.—23. SRPNA 1945. *Pondělí večer:* Náboženská situace u nás (Dr. Beran, Praha).

Úterý: Náboženská práce v Junáku a u sjednocené mládeže (P. Trochta, Praha). Pastorační katolické mládeže (Dr. Brait, Olomouc). Odpoledne: Náboženská psychologie poválečného člověka a nejnaléhavější pastorační úkoly (Dr. Hlouch, Olomouc). Cím zvýšíme účinnost kázání (P. Vicenec Veselí).

Středa: Tisk (pro děti, mládež, dospělé) (P. Schikora, Frýdek). Těžké morální případy dneška (P. Reban, České Budějovice). Odpoledne: Jaké

úkoly nás čekají v novém zaměření k Východu (P. Jemelka, Olomouc). Apoštolát mezi dělnictvem (P. Koláček, Praha).

Čtvrtek: Výchova laiků pro KA a organizace KA v arcidiecési a ve státech (Dr. Kosatík, Olomouc). Naše chystané akce pro nejbližší období, zvláště oslavy sv. Václava a obnovy

duchovní ve farnostech na podzim tohoto roku.

Poznámky: 1. Se žádným mimoomouckým referentem nebylo dosud jednáno, jsou zde toliko jmenovány osoby, které budou o referát *požádány*. 2. Porady počínají v pondělí 20. srpna k večeru, končí 23. srpna o polední.

H O V O R N A

MEŠNÍ OBRAZKY, které jsme rozesílali zdarma, už došly, proto už neobjednávejte.

STAVBA KAPLE. V jedné naší přifařené obci chtějí katolíci postavit kapli. Utvořilo se za tím účelem družstvo pro postavení kaple. Nevíme však, musíme-li mít zvláštní stanovy schválené politickým úřadem. Prosím o radu, aby mně dp. spolubratři sdělili své zkušenosti ohledně té věci a zaslali opis takových stanov, mají-li je z poslední doby.

MŠE SV. ZA NAŠI ČTENÁŘSKOU RODINU bude sloužena 15. srpna na posvátném Velehradě blízko hrobu arcib. Stojana, našeho vzoru a přímlovce.

VZAJEMNA POMOC. Kněz z koncentráku, kterému gestapo zabavilo nábytek, kleriky, prádlo, šaty, atd., zkrátka všechno, potřeboval by pomoc svých spolubratří. Kdo chce nějakým způsobem pomoci, ať to laskavě pošle na farní úřad v Mor. Ostravě-Prívově, který věci dodá postiženému.

MEMENTO. „Slibuji denní Memento a navrhuji, aby každý z nás přes všechno zatížení intencemi obětoval alespoň jednu mši svatou na úmysly Dobrého pastýře.“ F. B. H. M. Čechy. - Děkuji za Memento a návrh. I kdyby se jen částečně uskutečnil, byl by to veliký příliv milosti zas jen k prospěchu naší čtenářské obce.

PALCAT v Táboře se rozčiluje nad naším letáčkem „Pozdrav nemocným“ Děkujeme mu za reklamu, kterou nám tak zdarma dělá.

PAN ŠEF. Mezi mladšími kněžími se rozmohl zvyk jmenovat p. faráře „šéfem“ Kdykoliv slyším, jak některý z kněží mluví o svém „šéfovi“, ihned mi vyvstane představa muže v glotovém zamoučeném kabátě nebo s modrou zástěrou. Pane „šéf“ velmi dobře se zajisté hodí pro obchodníky nebo pro vedoucí dílen. Církev stanovila jiný název, a to „parochus“, farář. „Můj šéf“ místo „pan farář“ je asi útekem před zprofanovaným slovem „farář“. Leckterí laici jmenují každého z kněží slovem „farář“, čemuž dávají posměšný význam. Nápravu zjednáme poučením, že nejsou všichni kněží faráři, a dále uctívám jmenováním „pan farář“ místo nesprávného a nedůstojného „šéf“.

PRO SVĚCENÍ A OPĚTNÉ ZAVĚŠENÍ ZVONŮ navrácených po odcizení jsou ve sbírce Vojtěcha Říhovského „Deset českých sborů pro slavnostní církevní příležitosti“, vydané v Edition M. U. 1444 jako č. 4. a 5. zařazeny sbory „Zvonům“ na slova Fr. Žáka T. J. a Jar. Duška. - Oba pro 4hl. sbor smíšený (prostředně těžké), ne těžké, melodické jako ostatní věci Říhovského. K dostání u vydavatele Mojmíra Urbánka, Praha II., Jungmannova tř. 34 - Mozarteum. (Partitura i hlasy.) K. k.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. Podací a dohlédací poštovní úřad Frýdek 2.

DOBŘÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

12. srpna 1945.

Číslo 10.

Farní věstník

(Máme připravenou řadu článků o Farním věstníku. Jelikož dnes poměry tiskové nejsou ještě urovnané, uveřejňujeme napřed poslední pojednání, z něhož dpp. poznají, co se zatím za daných poměrů dá dělati. Tím zároveň dáváme odpověď na několik dotazů. Postupně pak uveřejníme další části seriálu.)

Povinnosti k církevním a světským úřadům.

K vydávání Farního věstníku si vyžádáme souhlas konsistoře, která tento počin jistě uvítá, schválí a požehná. Na tiskovinu dáme větičku: S církevním schválením. - Zasíláme aspoň po 1 výtisku konsistoři pro archiv. Sám jsem zastihl jednou svého ndp. Ordinaria, jak se zájmem četl zprávy z farností a pak je postoupil kons. sekretáři, který se hned dal do čtení..

Je dobře, třeba výměnou, posílati F. v. jiným vikariátním (děkanským) nebo farním úřadům. Jeden od druhého se může učit. Nezapomínati na semináře, kde se bohoslovci mohou seznámiti s tiskovým apoštolátem a s farnostmi diecése, s různými pastoračními počiny a prostředky, které se uveřejňují ve farních zprávách. Jistě je to bude a má zajímat. Zpravidla se těšívají na Farní věstník. Jsou jistě, jako mladá inteligence, často velmi kritičtí, ale to nevadí.

Dnes ovšem jsou ještě tisková omezení a dlužno jen bedlivě bdít, až pominou, a pak hned začít. Periodický tisk potřebuje povolení Tiskového odboru ministerstva informací, oddělení II., Praha XII, Třída maršála Stalina č. 3. V žádosti, kterou podává tiskárna, dlužno dle směrnic Hospodářské skupiny Tisk v Praze II., Národní třída č. 10, uvést mimo vydavatele a redaktora a odůvodnění toto: 1. o jakou tiskovinu jde, příp. přiložit rukopis nebo obsah; 2. v jakém nákladu; 3. druh papíru a potřebné množství; 4. stav zásob papíru. - V odůvodnění se může uvést, že je to jediný výhradně náboženský list kraje, vydávaný církevním dozorním úřadem, tedy rázu veřejného, v němž vikář (děkan) sděluje duchovenstvu a věřícím svého obvodu potřebné pokyny a zprávy, příp. že už F. v. vycházel, ale v době okupace byl úředně zastaven a j. místní důvody dle poměrů.

Dovídám se právě, že žádosti o povolení periodického tisku zatím leží u jmenovaného úřadu a zatím se nevyřizují, patrně pro veliký nával jiných prací, pro nedostatek papíru a jelikož se očekává všeobecná úprava tiskových poměrů.

vy jako „oběžník duchovních správ vikariátu“ (děkanátu) nebo jako „Zprávy z farností.“ v rozsahu čtyř stran, k čemuž stačí povolení tiskového referenta okresního Národního výboru. Využití zatím aspoň této možnosti, když kde kdo se snaží tiskem dnes působiti na druhé. Ta možnost byla i za doby okupace až do počátku t. r. Na Příbramsku jsme ji hodně využívali, až došlo k vyšetřování až z Tábora, takže jsme přestali až těsně před revolucí a po ní už tiskneme „Oběžník duchovních správ vikariátu příbramského“, v němž vítáme svobodu vlasti a národa, vysvětlujeme, čím byl rouhavý zlomený kříž pro Církev a svět, v čem záleží pravé vlastenectví a svoboda, čím je povinen občan státním zákonům, také při volbách, jak to uvádí Kubičkův katechismus, schválený nejen církevně, leč i státně (tedy žádná politika!), dále jak 149 katolických kněží pražské arcidiecése trpělo persekucí a 22 z nich zemřelo, o účasti katolíků v domácím i zahraničním odboji, jak se osvědčila Charita za války, ve dnech revoluce, a o její péči o repatrianty, která zasluhuje podporu nejen farností, ale i Národních výborů atd.

Závěr. Dosud vychází u nás poměrně málo Farních věstníků nebo zpráv. Jsou tudíž vikariáty (děkanáty) postaveny před úkol vybudovati F. v. za každou cenu. Jen tak lze dosáhnouti ke všem duším. Zde mají zejména vldpp. vikáři (děkani) příležitost zasáhnouti ve prospěch sobě svěřených duchovních správ. Na jejich pochopení a iniciativě nejvíce záleží. Jistě že nemohou vésti F. v. sami, ač někde tak činí i starší páni dle možnosti. Najde se snad někdo z kněží obvodu, který se rád řízení F. v. ujme. Projednejte proto na vikar. poradách vydávání F. v., stanovte redaktora a administrátora, a ti společně vše připraví. Podepsaný je ochoten zaslati na požádání starší čísla F. v. a válečných jeho náhražek na ukázkou, pokud stačí zásoba.

Až se pak s Boží pomocí podaří vybudovati všude F. v., poznáme, jak účinný pastorační prostředek jsme získali. *Ovšem musí do každé rodiny!* Pak přijde oživení našich farností, které jsou základní složkou náboženského, církevního a nadpřirozeného života. Tak F. v. přispěje k všestrannému rozvoji farnosti, na niž lze aplikovat slova Písma: Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa. (Sap. VII. 11.)

Václav Šebek, farář v Pičíně, p. Hluboš u Příbramě.

Kartotéka nábožensko-mravního života školní mládeže

Není neznámo, jak velký praktický význam má dobře vedená kartotéka. Jsou proto zavedeny kartotéky pro všechny obory, v nichž je důležitá osobní evidence. Je tudíž samozřejmé, že máme kartotéku i pro nábožensko-mravní život školní mládeže. Způsob kartotéky může býti různý. Ti, kteří začali s velmi podrobný-

mi záznamy, obyčejně nevytrvali, poněvadž při velkém počtu tříd a značné zaneprázdněnosti na to nevystačili. Když je evidence opět příliš stručná, potom taková kartotéka téměř nic nepoví a pozbývá svého významu.

Po nabytých zkušenostech vydáváme návrh kartotéky průměrného rozpětí záznamového. Je tam rámcově všechno, co má katecheta o žáku vědět, aby mohl úspěšně pracovat na jeho výchově náboženské a mravní.

Osobní list žáka o jeho náboženském životě velmi dobře se uplatňuje zejména tehdy, když katecheta odchází na jiné působišť. V takovém případě předává kartotéku svému nástupci, který nemusí dlouho tápat, než pozná žactvo podle jejich náboženského stavu a může mnohem bezpečněji, rychleji a úspěšněji pokračovat v náboženské výchově. Když opět žák odchází na školu jinou, potom jeho osobní list se pošle z téhož důvodu za ním jeho novému katechetovi.

Použijte příležitosti, kdy vydáváme listy kartotéky, a začněte s osobními záznamy ihned od počátku nového školního roku. Tím posloužíte nejen sobě, ale také těm, kteří budou pokračovat v práci po vás. - Tšk.

(Vzor kartotékového lístku je přiložen. Cena při závěru redakci ještě nebyla známa. Red.)

Můj poslední pan farář

P. Stanislav K.

Vyšel jsem z posledních ročníků staré školy, jejímž vůdcem byl veliký asketa, který nás vychovával ad spiritum humilitatis et oboedientiae et subordinationis a často zdůrazňoval: „Jednejte a všechno měřte sub specie aeternitatis.“

Za několik let mám kolem sebe mladší kaplany, kteří byli samá výbojnost, nespokojenost a samá chuť až k přemrštěné horlivosti, všechno jen reformovat, a plní opovržení nad větou: sicut erat in principio. Často v titěrnostech, které nijak nesouvisely se sanctificatio animarum, viděli vrchol dokonalosti. Snad v tom měl prsty též revoluční duch popřevratového světa. Dal jsem se svést též do této „agilnosti“. Když jsem svému novému p. faráři navrhoval jiný pořádek v kostele (podle mého lepší), dal mi rázně najevo, že nesmím do všech záhybů odstraňovat to posměšné „sicut erat in principio“. Často si vzpomínám na slova nebožtíka P. kvardiána, kterému jsem si stěžoval in confessione, že „mne nechce můj šéf poslouchat“. Velebníčku, dobře promeditujte každé své kázání, dobře se připravte na každou hodinu do školy a do zpovědnice se též připravte. Toto je pravá horlivost. Nemíchejte se panu faráři do jeho věcí. Není všechno staré zlým. Až budete mít kněžské zkušenosti a budete farářem, pak reformujte a udělejte si to podle svého.“

Tato vzácná slova přišla pozdě. Množství reformních návrhů někdy nešikovně se svéhlavostí podaných zavinilo moje přeložení

vedl? - táže se můj soused - vždyť tam se kaplani střídají každý rok. Tam sedí největší podivín, to je puntičkář. To si vytrpíš očistec již napřed. -

Opravdu - můj „šéf“ zamlklý a nemluvný, až ledově chladný. Při první večeři mnoho vět jsme nevyměnili. Co to bude za život? přemýšlím na loži. Ale když jsem jej viděl u oltáře, jak všechno koná se zvláštní opravdovostí, usebraností a uctivostí, ovanula mě zvláštní úcta k němu. Z řeči farníků poznávám, že mnoho jich má mého pana faráře ve veliké vážnosti, ale též mnoho jich ho nenávidí, prý je moc pyšný, tvrdý, přísný, že nechce se snížit k lidu.

Ale více mne zajímali moji předchůdci-kaplani. Lidé referují: „Velebný pane, nás to bolí, když kněží se nemožou shodnout a hádají se. My jsme nešťastná farnost. Jen ti, co málo chodí do do kostela, mají z toho pekelnou radost.“ P. Antonín se s ním pohádal pro světlo v kostele. Chtěl, aby každou neděli hořel lustr a všechny svíce na všech oltářích, kostel prý má být domem světla a ne tmy. P. Janovi se nelíbila strava na faře. Mladá děvčata se předbíhala a nosila různé pamlsky, aby prý neumřel hladem. Sami si od huby utrhli a jemu to nosili, ale k veliké radosti těch, kteří nechodí do kostela, a obětavost děvčátek kvitovali jízlivými poznámkami. P. Bohumil špatně posílal lístky do Prahy (statistické dotazníky), tu dostával pan farář často nos od úřadů. Když to vytýkal P. Bohumilovi, ten se ušklíbl a řekl: „Ecclesia škrýbens, to spasí duše, však farář je za všechno zodpověden.“ P. Alois byl hodný, horlivý, byl by se na kazatelně roztrhal, zavedl u nás devítidenní pobožnost k sv. Aloisiu. Obraz sv. Aloise s bočního oltáře odstranil a dal tam sochu, kterou opentlila ta slečinka, však ji znáte, chodí denně k sv. přijímání. To všechno udělal bez vědomí pana faráře. Velební páni se hádali a nepřátelé se smáli, že kaplánek s bláznivou slečinkou obrací kostel vzhůru nohama. P. Jiřík bral sváteční ornáty i ve všední den k oltáři. To bylo peklo i mezi kostelníky. Chodil pozdě domů a nechal faru nezamčenou. Zase hádky a výstupy. Zavedl si, že k němu děti houfně chodily. Hospodyně se zlobila, že musí stále běhat jen kolem dětí. Prohlašoval, že není farským vrátným, ač kaplánek byla hned u vchodu do fary.

Samé malichernosti - myslím si - jsou příčinou rozvratu.

Přicházeli i z protivného tábora: „Velebníčku, jen se nedejte tomu starému bručounovi, my se za vás postavíme, vy nesmíte od nás.“ Inteligent: „Pane kaplane, proč se tady v přízemí mučíte v této lidomorně? (On sám bydlel v přízemí a moje kaplánek byla slušně upravena.) Váš předchůdce bydlel v prvním poschodí. Nemusí se tam sám roztahovat ten bručoun.“ Stará bába s jedním zubem, s hadíma očima a řízným jazykem: „Velebníčku, tady jsem vám upekla bábovku, je křehounká, najezte se, tady by vás umorili hladem.“ Přišla i zmíněná slečinka, třicetiletá světica, pokorně a uctivě: „Velebníčku, já bych tak ráda udělala radost Pá-

nu Bohu a farníkům. Budou brzy vánoce, já bych ráda Betlém moderně vyzdobila a upravila. Ale ten starý prcek mne k tomu nepustí, to on sám všechno dělá po starosvětsku.“ Slova „starý prcek“ z úst svěťice, která často chodila k sv. přijímání (obzvláště když jsem měl týden u oltáře), mne samého urazila a rázně jsem jí vykázal „dištanc“. Za to mne velice potrestala, nikdy nešla u mne k sv. přijímání. Jindy přišla statná panna: „Ach Bože, P. Jan to byl zlatý člověk, ten kázal pěkně o dobrotě Boží, Bůh je láska a láska a láska. Šak sme mu nosily. Starý pán nás jenom straší věčnými tresty, velmi často jen o přikázáních nám stále káže. Takových velebníků, jako byl P. Jan, mělo by být více, lidé by více chodili do kostela.“

Chlad a ledovost pana faráře, která mne trápila, prolomila se na Štědrý den. Věděl jsem, že jeho koníček je strojit Betlém. Přiběhl jsme do kostela a pozoroval jsem ho, s jakou pietou všechno sestavuje, ale neodvážil jsem se ho poučovat a dát mu návrhy, nýbrž ochotně jsem mu podával figurky. Stal se zázrak. Ten nepřístupný „šéf“ tak se na mne mile a laskavě podíval a s větší chutí pak pracoval dále. Při večeři samá laskavost, ani stopy po chladu. a na zemi pokoj lidem dobré vůle... přece zásady P. spirituála in spiritu humilitatis et oboedientiae et subordinationis více vynášejí... Podobné myšlenky mi radostně vířily hlavou.

Několik měsíců hned po mém příchodu mne trápila velmi nepatrná účast školáků na mši svaté. Sotva desetina chodila do kostela. Jak je to možné? Tolik horlivců kaplanů se zde vystřídalo, kteří by se byli horlivostí zrovna potrhali, a tohoto si nevšímalí? To ovšem vyžaduje práci, námahu a trpělivost, ale hádat se s farářem o horlivost je snadnější. Když se mi podařilo po několika-měsíční námaze soustředit skoro dvě třetiny dětí, které v době vánoční zpívaly po mši sv. nové koledy u jesliček, panu faráři pokaždé zářily oči spokojeností a radostí. Jednou u večeře mi řekl: „P. Stanislave, vy se nenařekujete horlivostí, vy nehledáte horlivost v titěrnostech, vy pracujete tiše a tvoříte cosi velikého. Vy formujete nevinné duše pro Krista Pána. Pán Bůh vám to zaplatí, mám vás za to rád.“

Ale v některých věcech byl podivný. Lidé ho nikdy neviděli v poli nebo v blízkém lese. Svě denní procházky konal obyčejně po večeři po chodbě v prvním poschodí a já poslouchal v kaplance stereotypní cvakot jeho kramflíků. Někdy koncem dubna mu pravím: „Pane faráři, dnes je tak krásně v přírodě, pojďte se mnou na procházku do lesa nadýchat se čerstvého vzduchu.“ Jakoby čekal na můj návrh, rychle popadl klobouk a hůl a šli jsme. To byla sensace dne. Ve slováckých jizbách o ničem jiném večer se nevyprávělo, jen jak starý pán s kaplánkem šli do lesa. V lese byl jsem překvapen jeho úžasnou znalostí botaniky a biologie. Vždy jsem se těšil na tyto procházky, můj „šéf“ vykládal lépe než universitní profesor, vykládal přístupně. Překvapen jsem byl i jeho velikou znalostí dějepisu a zeměpisu. Po jedné procházce

potkávám k večeru starého rolníka, který radostně zdraví a praví: „Pán Bůh vám zaplať za to dnešní kázání, které jste oba měli.“ Jak to, stařečku, přece dnes je všední den a žádný z nás nebyl na kazatelně - pravím mu. Stařeček s úsměvem: „Oba jste lepší kázali, než kdybyste byli na kazatelně. My se na vás tak rádi díváme, když jdete spolu, jako byste byli rodní bratři. A to máme rádi, máme vás oba rádi. I ti nepřátelé, kteří napřed dělali z vás smíchy, že vás pan farář si otočil kolem prstu, nyní sami říkají, že je to přece jen pěkný příklad, jaký mají velební páni dávat.“

Stařečkovy argumenty nedají mi na loži spát a přemýšlím, proč je mezi námi kněžími tolik nesouladu a tolik špatných příkladů. Někdy je to ubručené nedůtklivé stáří, jindy zbrklost kaplana, který chce za každou cenu vyniknout v horlivosti, ale k tomu ho svádí ješitnost, že postupuje hlava nehlava za svým vytouženým cílem. Ve velmi mnohých případech je to rafinovanost farníků (farnic), aby rozdvojili šik, a je to kněz (obzvláště nezkušený), který jim sedne na lep okrášlený i zbožnými a náboženskými záminkami a provádí jejich zlolajné plány pod rouškou horlivosti.

Ale hlavní příčinou tohoto chorobného zjevu je příliš mnoho svobody, jakou my kněží máme. Zajdeme si do různých úřadů, nenajdeme tam snad spiritum humilitatis, ale za to tam najdeme spiritum oboedientiae et subordinationis, až někdy mnoho. V tom nás laici zastihují a převyšují (ovšem vyjímajíc dobu revoluce). Podívejme se mezi sebe. Nejsou to tu a tam jen mladí kaplani, kteří si podávají chyby svých „šéfů“ k dobrému a utvrzují se ke vzdoru a palácové revoluci, jsou to tu a tam i starší kněží, kteří zase o svých představených vyšších (a to i před laiky) někdy se vyjadřují tak, že by si to sotva laik dovolil o svém představeném, a tak duch revoluce hlodá dále a dále.

Každá revoluce způsobila mnoho škod, kraje vyliednila a proměnila v poušť. Ale horší, mnohem horší je revoluce ve věcech duchovních. To se dovíme až na věčnosti, kolik duší svým postupem jsme zranili, a někdy smrtelně, kolik věčných škod zavinili.

Quidquid agis, prudenter agas et respice finem, a dodával P. spirituál: „Měřte všechno sub specie aeternitatis.“

Školní děti při pobožnostech

J. Hlouch

K povznesení odpoledních pobožností mohou značně přispěti děti. Ony jistě většinou mohou opravdově volat: „Modlitbička moje čistá, prosí v nebi Pána Krista, by stál při mně dnes.“

Naříká-li se na neúčast mládeže při odpoledních pobožnostech, jednou z příčin jest, že děti se nenaučily konat tyto pobožnosti. A děti se naučí, dáme-li jim při těchto pobožnostech „zaměstnání“, připustíme-li je k jakési „aktivitě“. Kde jest spolek Dětství Ježíšova, tam bude několikrát v roce dětská misijní pobožnost. - Konají se různé dětské pobožnosti. Exerciční dům frýdecký vydal: Pobožnost před Nejsvětější Svátostí oltární pro děti

svatováclavské! - Pobožnosti u jesliček! Na začátku, na konci školního roku, ke sv. přijímání, k sv. biřmování. Růženec dětí. Při mnoha jiných pobožnostech mohou děti velmi účinně spolupůsobit. Zvláště bychom rádi volali po střídání zpěvů a modliteb dětí s dospělými. To může být zvláště při modlitbě sv. růžence, kde děti předříkávají. V říjnu lze pověřit vždy několik tříd pro určitou neděli.

Dětské sbory.

Sv. Otec Pius XI. si přeje, aby byl při každém kostele sbor zpěvácků. (10. 12. 1928. Schoale puerorum non modo apud maiora templa et cathedrales, sed etiam penes minores et parochiales aedes excitentur. Sr. A. A. S. 1929 33 nn.)

Děti předzpěvují na př. invokace z litanií - lid odpovídá. Tím se lid učí správně zpívat, odvykne si nezdravé protahování.

Na Moravě se ponenáhlu zavádí Svatohorský Zdravas; bude to znamenat více než mnohý „solozpěv“ zpěvačky. (Viz pozn.!)

Velmi se u nás šíří zvyk, že přednášejí v kostele jednotlivé děti. K této praxi nutno zaujmout kritické stanovisko. Liturgie nezná jedince, nýbrž sbor, celek. Sóla v kostele jsou odklonem od ducha liturgie. Výjimkou by snad mohla být pobožnost u jesliček a pobožnost májová, ale i zde radno dát přednášet celé třídy, *skupině dětí*. Více dětí bude zainteresováno, více rodičů přijde za svými dětmi. I naše lidová pobožnost má se co nejvíce blížit pobožnosti liturgické. Sóla dětí - monology - se v kostele neosvědčily. Vzpomeňte si na ty produkce jedinců-dětí! Školní dítě, ne žáček školky, má mezi jinými tu nectnost, že jest ješitné, žárlivé, často domýšlivé. Jak odporně tu působí to „nadýmání“ dětí, to dívání se, zda se na něho, na ni „díívají“ Děti tu bývají herci - lid diváky. U dětí obecné školy sotva docílíme, aby se při těchto podnikcích, kdy vystupují jako jednotlivci, snažily více Boha uctít, než lidem se zalíbit. A přece objectum cui primarium na místě Božím jest *Bůh*!

Jsou jistě děti, které vede při těch básničkách atd. touha, oslavit Pána Boha, udělat Ježíškovi radost - ale ty budou v menšině. To maximum vnějškovosti a často i ješitnosti, a minimum zbožnosti, jež tu vidáme, to až zaráží. A přece není místa, kde by mělo naše „já“ tak ustoupit do pozadí, jako v kostele.

Po stránce pastorační mívají tyto „výstupy“ leckteré nemilé následky. Co rozbrojů někdy vzniká z těchto „monstré“ pobožností mezi rodiči dětí. Dítě se musí pěkně obléci, a to může jen zámožnější. A tak bývají již předem z této účasti vyřazeny děti chudobné, ač často tak hodné. A ty chudobné se cítí i v tom kostele jaksi odstrčeny, a nesou jakousi hořkost i do dalšího života, pamatují si, že i v tom kostele musely být za těmi „bohatými, hezkými“ Dětské monology mají své krásné místo ve farním domě, v katolickém spolku. V kostele: *Dítě?* Ne! *Děti?* - Ano! *Jedinec dítě?* Ne! *Třída dětí, skupiny dětí?* Ano! *Jedinec ať projeví svou schopnost ve znalosti sv. náboženství v katechismovou neděli.*

Poznámky. I s krojem dětí nutno býti opatrnější. Kde je kroj domovem ano! Na procesí kroj - ano - ale k pobožnosti ne! Všimněte si těch dětí v kraji, kde kroj není domovem, jak je ten kroj „vyčerpává“, jak je rozbíjí, rozlévá do horizontálních směrnic!

Ženská sóla jsou něčím cizím v kostele, velmi často unavují, rozptylují, rozčilují, znechucují. Stokrát slyšené Gounodovo Ave...! Mnoho bezvadných ženských sol v kostele neslyšet. Pripustíme-li ženské sólo, musíme na ně klásti co nejvyšší požadavky.

NAŠI BOHOSLOVCI

PŮJDEME JEDNOTNĚ? Když nás za naší standartou *Chceme křesťanskou kulturu!* šlo při vysokoškolské manifestaci dne 18. července jen pět šestistupňů pražskými ulicemi, zatím co jiné fakulty pochodovaly po tisících, táhla nám hlavou tato otázka. Podaří se nám uskutečnit dnes to, po čem se už dříve volalo a pro co se nyní naskytá jedinečná příležitost?

Počátkem června byl vytvořen v Čechách i na Moravě Studentský národní výbor, později přejmenovaný na Svaz vysokoškolského studentstva. Každá fakulta je v tomto ústředí povinně organisována, zprvu to bylo Akčními výbory, dnes stavovskými spolky. Jednáme za pražskou fakultu o uspořádání našich bohosloveckých poměrů s SVS už od počátku a bylo nám umožněno provést v rámci Svazu spojení všech bohoslovců v jednotném spolku. Z toho pro všechny bohoslovce (netoliko pro posluchače fakult) vyplývají velké výhody. Bude jasno, kolik nás je, a že je nutno s námi počítat. Máme tytéž nároky na všechny vysokoškolské sociální výhody jako ostatní akademikové. Jde o studentský plat, pojištění a pod. Budeme se moci více seznámit, budeme na naše církevní i veřejné poměry nazírat se širšího hlediska. Při tom však zůstane samospráva jednotlivých seminářů a fakult nedotčena.

Děkan bohoslovecké fakulty Karlovy university Dr Kadlec byl přítomen ustavující schůzi Spolku katolických bohoslovců v Československu a pravil ve svém krátkém projevu: „O toto spojení se již dříve usilovalo. Přeji vám, aby se váš plán zdařil. Já sám se k němu stavím kladně.“

Chceme do svého kruhu přizvat také bratry ze Slovenska a klademe právě na toto spojení důraz. I oni o všem budou mít plnou samosprávu.

Sjezd bohoslovců na Velehradě rozhodne o tom, podaří-li se náš plán sjednocení všech bohoslovců v Československu. Jsme přesvědčeni, že se podaří, a víme, že naši bratři ve všech koutech Čech a Moravy znají potřeby doby a dovedou je uskutečnit.

Sledujte naši rubriku v Dobrém pastýři, respektive vysokoškolský rozhlas každé pondělí v 18.30 hod. Budete o všem včas informováni.

Spolek katolických bohoslovců v Československu. Země Čechy, Praha II., Havlíčkovo nám. 33/II. Telefon 213 28.

U ABBĚ JEANA GODBERTA. (Reportáž Jana Volného.) Navštívili jsme ho u sv. Ignáce v Praze, kde byl se svými spolupracovníky ubytován. Přijal nás s úsměvem ve svém jesuitském taláru, s černou loďkou na hlavě, mírný voják Kristova pokoje, jež přinesl svým trpícím krajanům do Německa jako první pozdrav křesťanského domova. P. Godbert nám vypráví své zážitky a vysvětluje organisaci „Vatikánských misí“, k nimž náleží.

Popud k založení misí dal P. Rhodain, přednosta francouzské duchovní služby. Prosil svatého Otce o zřízení instituce, která by pečovala o duchovní potřeby deportovaných v době čekání na návrat. Vždyť nelze ještě déle vzdalovat svátostí ty, kteří beztoho už dlouho lačněli. A tak vznikla moudrou iniciativou a pochopením Říma tato služba. Svatý Otec sám dilo fundoval darem 4 milionů franků. A protože není možno hlásat evangelium bez hmotného zajištění repatriantů, odjely vozy francouzských kněží do Německa se zásobami léků, doprovázeny auty sanitního personálu a lékaři, kteří se dobrovolně přihlásili.

Obětavost kněží i řeholních sester umožnila příjezd do koncentračních

táborů hned za postupujícími Američany a Angličany. A tak se abbé Godbert se svým doprovodem dostal do Dachau, kde byla hned zřízena provisorní nemocnice v bývalých ubíkáciích SS. Mauthausen, Bergen-Belsen, Vaihningen, repatriační střediska západního Německa, to vše jsou působišťe „Vatikánských misií“.

Normální sestava mise je: kněz, lékař, řeholní ošetrovatelky. K dispozici mívají tři vozy. P. Godbert byl zde v Praze vlastně jen na návštěvě, protože tu koncentrační tábory nemáme, proto s sebou měl jen jednoho litevského patera a jezuitského řidiče svého Peugeotu.

Naposledy působil v Bamberku, kde sloužil mše sv. pro 4000 lidí. Byli to příslušníci všech národů. Když jejich vozy přijely do města, šla mimo právě mladá Francouzka. P. Godbert jí dal obrázek Notre Dame de France. Druhý den ráno byla jeho ubíkáce obležena. Francouzové se přišli zpovídat a musil narychlo sloužit mši svatou v jídelně hotelu. „Musím křtít

malé děti, sanovat manželství, dělat vše, co zanedbala dlouhá doba deportace. Lidé jsou utrpením očistěni nebo zničeni. Jedněm pomohlo k jasnému názoru na život, druzí se pod ním zhroutili. Obojí potřebují naší pomoci.“

Práce misií je téměř skončena. Z anglo-amerického okupačního pásma jsou kromě nemocných všichni odváženi domů. Mise však zůstávají dál na svých místech a projíždějí zemí; ne-najdou-li Francouze, pomohou jiným, vždyť tak je to katolické. Abbé Godbert odhaduje konec své činnosti v Německu v druhé polovině srpna. Udělal jistě od května svou práci.

Přejeme mu i všem statečným synům a dcerám katolické Francie radostný návrat domů z vítězné bitvy o nesmrtelné duše, přejeme jim mír od Boha a požehnání v jejich práci. A Vám, P. Godberte, vyprošujeme světlo od Ducha svatého pro pastorační mládeže a skautů v Sablé. Vyřídte doma bratrský pozdrav katolické země v srdci Evropy.

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

O VÝCHOVĚ MLÁDEŽE POŠKOLNÍ. V dřívější době bývala pro ni křesťanská cvičení, která dnes nevyhovují. Je potřebí něco nového, jako debatní večírky, kluby, kroužky, jak to praktikují salesiáni. Mládež zvyklá na kino a jiné zábavy by se nudila, kdybychom svaté pravdy podávali způsobem jako v době, kdy žádných podobných zábav nebylo. Myslím, že budeme se musit přizpůsobit době a pomocí moderních vy-možeností hlásat Krista. Budoucnost má, a není nákladný, úzký film. Potřebujeme zfilmovat životy svatých, biblický dějepis, liturgii. Na to myslí též salesiáni v Brně. Pomocí filmu bychom přitáhli mládež na náboženské hodiny a zároveň je tím poučili. Jedná se zde především o místnost kde? Kostel se málo hodí. Velký prostor činí roztržitým; v zimě, kdy je na to nejvíce čas, je tam chladno. Katolický dům je bohužel obyčejně hospoda. Na faře by to bylo nejlepší. Ovšem umístění sálu není vždy praktické. Nejlépe, až to bude možné zařídit, upravit nebo postavit při faře sál, který podle potřeby by se mohl španělskou stěnou zúžit nebo rozšířit.

Tam by mohla být farní knihovna, harmonium, loutkové divadlo, promítací aparát na úzký film pro děti. Jednoduše by to bylo centrum Katolické akce, pro eucharistické kroužky, pro dětské besídky. Kde podobné sály měli, výborně jich použili letos v zimě, kdy nebylo vyučování náboženství, když druzí jsme v kostele mrzli i s dětmi. J. B., kapl. D.

ZPOVĚĎ A ZPOVĚDNÍK. Kněz vede druhé, sám sebe však vésti nedovede sobě je špatným vůdcem. Potřebuje proto duchovního vedení. To obyčejně zastává zpovědník. „Nejeden kněz by byl mnohem horlivější, kdyby hledal a nalézal štěstí v eucharistickém a liturgickém životě a ve snaze o dokonalost, kdyby zpovědník mu byl pravým přítelem a vedl jej taktně k dokonalosti, k níž je přísněji zavázán než řeholní osoby. Což jsme si ještě nepovšimli, jak význačný úkol a vliv přikládají životopiscové svatých právě jejich duchovním vůdcům?..." (Chautard str. 164.)

Týdenní sv. zpověď to je ideál. C. J. C. praví aspoň jednou za měsíc. K tomu mají sloužit kněžské reko-lekce. Což však, když se tyto reko-

lekce nekonají ani za dva neb i za tři měsíce? - J. K. VI.

ROZTRŽITOST. Domnívám se, že mnozí zakusili velikou nervovou ochablost po ukončení války v našich krajích. Po dobu nebezpečí, po dobu náletů, po dobu dělostřelby a válečných dění byly nervy příliš napjaty. A když povolily, dostavila se veliká ochablost. Tato ochablost nás zvláště trápila při mši sv. Při nejlepší vůli nebylo možno se usebrati; každé ťuknutí, zakašlání, hlasitý krok vyrušil. Ovšem tato roztržitost nebyla zaviněna. Pevně tedy lze doufati, že nebude přičtena na soudě Božím k tíži. Něco jiného je roztržitost dobrovolná, jak ji popisuje Kateřina Emerichová: „Vídám roztržitost kněží .. při mši sv; vidím totiž knězovu osobu tam, kde jsou jeho myšlenky, a mezitím u oltáře vidím na jeho místě nějakého světce, zástupce. Tak na příkl. vidím kněze vycházeti ze sakristie v mešním rouchu; ale nekráčí k oltáři, nýbrž vybíhá z kostela do vinárny, do zahrady, k myslivci, ke knize, do společnosti; a vidím ho hned tam, hned onde, podle toho, jak těkají jeho myšlenky, jakoby tam opravdu byl osobně. Je to podívaná opravdu žalostná. Ale opravdu neobyčejně dojemná jest podívaná na to, jak zatím kněz světec koná u oltáře službu místo něho. Často arcí vidím, že zatím co se slouží mše svatá, vrátí se kněz několikrát k oltáři, ale pak zase z čista jasna odběhne na nepatřičné místo.“ (Viz Durych: Svaté kněžství str. 71.) Proti roztržitosti dovedou bojovati

pevné nervy usměrněné rozjímáním a preparací na mši sv. Ss.

KNĚŽSKA PŘÁTELSTVÍ jsou vzácná již proto, že většina kněží je nucena žítí osaměle a je těžko, aby se našli dva, kteří si rozumějí. A přece jsou potřebná. I Spasitel posílal své učedníky po dvou na první misijní cestu. Byli sice poustevníci, ale začali se brzy sdružovati a vznikly kláštery. Proč je mnohý kněz tak nespolečenský, často v pastorači nepřístupný? Přítel kněz je naším důvěrníkem, jemu si můžeme postěžovati v nezdaru. Je naším rádcem, dělí se s námi o své zkušenosti. Přátelství je přece communicatio bonorum. Přítel má právo i napomenouti, dovoliti si to, čeho bychom od jiného nesnesli. Protože se přátelé znají, zná on nejlépe, jak u nás dosáhne cíle. Povzbudí v nezdaru, ukáže novou cestu, posílí v dobrém. Mnohý často přestal činiti dobro, protože ho potkal nezdar. Vytrvá, když slyší, že je na dobré cestě, když hned neprorazí. Těžký je mezi kněžími styk osobní. Ale je možné i přátelství na dálku, spojení dopisy i modlitbami. Máme čas pro dobré laiky, i pro zbloudilou ovci, i pro nepřítelé. Najdeme si tedy chvíli pro svého kolegu, když přijde na návštěvu, najdeme si okamžik pro odpověď na dopis! Mnohý mladý kněz utrpěl, protože neměl společnosti sobě rovné, kde by také přijímal, proto si vyhledal náhradu, kde jen ztrácel. Quam bonum et iucundum, habitare fratres in unum! Mš.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

KŘESŤANSKÝ POZDRAV. „Chvála Kristu!“ se mi líbí a po roce, ve kterém navykal jsem mu školní děti hned, jak tento pozdrav doporučoval v Serafínském praporu P. Dr Urban, jsem poznal, že i děti vyslovují jej s plnou vážností a opravdovostí pozdravu hodnou. Bylo by snad jen k prospěchu tohoto vážného křesťanského pozdravu, kdyby dle vašeho náhledu věnovaly mu svou pozornost, příp. doporučení ordinariátní listy tak, aby se všeobecně ujal. - A. S. Hl.

JAK DOSTANU VĚŘÍCÍ DO KOSTELA? 1. Varuj se toho, čím bys je vyhnal! Vyhání je nepřesnost, kázání osobních věcí místo slova Bo-

žího, sóla jednotlivců místo společného zpěvu, doba bohoslužeb přizpůsobená tvému pohodlí, nikoliv však věřícím, a jiné věci rázu místního, které poznáš časem nebo zpytováním svědomí.

2. Využij doby, kdy věřící přece do kostela přijdou! Jsou to pouti, posvácení, Hody Boží, svatby, křty a pohřby. Když již v kostele jsou, musíš toho použití k promluvě dobře připravené, zamířené zvláště pro ty, kteří jsou vzácnými hosty. Ne narážkami, ale láskou je musíš získati.

3. Starej se o to, aby se každému v kostele líbilo! Postarej se o důstojnou výzdobu. Zvláště když věřící sa-

mi přispěli, váží si kostela. Pochval alespoň občas, co chvály zaslouží! Postarej se o společný zpěv, aby nebyli jen diváky, nýbrž účinkujícími. Nauč účasti na mši sv.,! Pečuj o vhodné pobožnosti, na př. májové, první pátky a pod. Zkoumej, co se lidem líbí, když je to přípustno, vyhov také trochu!

4. Pamatuji, že nic není dosti těžké, když to vede k cíli, že zde nerozhoduje tvoje pohodlí a vkus, nýbrž oslava Boží a spása duší! *Mš.*

DEO GRATIA V PRAXI. Někdy i v teorii bývá tento traktát ošizen při přednáškách z dogmatiky. A když jej známe a jiným vykládáme, řídíme se jím často jen málo.

Vím, že vše záleží především na milosti Boží. A zatím očekávám vše jen od své práce. Jak často sloužíš mši sv. za farníky? A vědí o tom, že je za ně sloužena? Když ji ohlašuješ, přidej úmysl, na př. za farníky, aby lépe světili neděli, aby splnili velikonoční povinnost. Při prosbách po kázání je možno vždy pomodlit se společně za určitý užitek z kázání, na př. abychom se denně řádně modlili, když bylo kázání o modlitbě. Penitentům zbožným dáme za pokání modlitbu na apoštolský úmysl, týkající se farnosti. A sami ovšem při officiu se také modlíme za požehnání své práce. Máme při mši sv. *memento vivorum*. Můžeme si vyžádati modlitby těch, kdo od nás přijali dobrodiní.

Starejme se nejen o setbu, nýbrž i o vzrůst, vyprošujme slunce i vláhu milosti pro své práce! *Mš.*

PROČ CHODÍ DĚTI MALO DO KOSTELA? Nemluvme s kazatelnou pouze k dospělým, ale také často, velmi často *k dětem!* Kážeme-li jen dospělým, děti mají pocit ve své dětské, útlé duši, že kostel je jen pro dospělé, lépe řečeno, že pan farář má raději dospělé, děti že nemá tak rád, že jsou tu chvíli, co pan farář káže dospělým, v kostele zbytečnými. Je to psychologický moment který postřehneme snadno, vžijeme-li se do dětského myšlení a usuzování, rozummu nejjemnější struny dětské duše.

E. Z. K.

A. R., koop. na Moravě, odpovídám: Poslední prostředek k získání dětí do kostela je obejít všechny rodiče dětí a popovídat si s nimi. Na začátku každého školního roku. Ať

to zkusí! Jenom ať děti nevábí jen na obrázky, cukroví atd. - V. K. St.

DĚTI KTERÉ VYSTOUPILY ZE ŠKOLY. Od roku 1944 tisknu cyklostylem něco pro děti, které jsem učil. Výsledek dosti slušný: aspoň upřímnější chování, pak dosti dobrá návštěva kostela i přijímání sv. svátostí. V. K. St.

TISKOVÝ APOSTOLÁT. „Zde se denně modlíme za tiskový apoštolát!“ Tuto radostnou zprávu jsem nyní obdržel z Čech od jedné zájemkyně o moji knihu „Lurdy“, kterou chci vydati ve II. vydání. Zároveň objednala 60 exempl. této knihy. Z toho vyplývá: Nejen pracovat, ale též se modlit za tiskový apoštolát, tak důležitý to odbor Katolické akce! A dále z toho vyplývá, jak naši lidé prahnou po duchovní četbě, která však jim musí býti doporučena duchovenstvem! A když tito sami o to nemají zájmu? Vím, že kněží jsou zaplavováni tiskovinami, ale kdo má zde v prvé řadě pomáhati našemu tisku? Právě oni jsou k tomu povoláni pro svoji pastorační práci! I kdybych měl snad na to dosazovati ze svého farního benefícia! Napřed spása duší svých farníků a potom hodně daleko spořitelni knížky, pro .. „Nescit, cui congregabit ea.“ Karel Kolisek, bisk. rada, Brno, Akademická 14.

ŘEČ REKLAMY Bylo zásadou Baťovou: „Kdo nenabízí, neprodá.“ Proto jeho plakáty se všude vtíraly do očí a slova evangelia se mají hlásat také do celého světa, všemu stvoření vhod i nevhod. Nová doba přináší i nové formy apoštolování: návštěvní tabule, obrazy, rozhlas a j. Nebudeme připomínat, jak toho všeho využívá nevěra a blud, spíše uvažujme, jak bychom toho mohli použít my. Na př. v městě K. je každoročně velmi navštěvovaná pouť. Cetný průvod jde ulicemi a ještě četnější davy stojí na chodnících, ale kde byli všichni na mši sv., když kostel nebyl ani při jedné mši sv., ba ani při poutním kázání, byť z poloviny naplněn? Můžeme tedy soudit, že polovina „poutníků“ nebyla o pouti na mši sv. Proč by účastníkům hned při vstupu do města nemohlo návštěví nápadně umístěné na ulici připomenout druhé přikázání církevní? Výklady krámů jsou prázdné. Snad by mnohý obchodník dovolil ve výkladu umístiti krátká ná-

boženská hesla nebo životní pravdy. Okna farního úřadu by jim také mohly sloužit. Hesla by se týdně či častěji měnila. Tak bychom kázali ve všední den i ve svátek, lacino a bez ztráty času.

GOFFINEHO POSTILLA byla výbornou četbou našeho venkova; zasloužila by laciného vydání, aby si ji mohli i nejprostší lidé opatřit. Tím se kdysi „posvěcoval“ rodinný život, základ lidského štěstí na zemi i na věčnosti. - P. Ludvík Vrána, farář ve Lhotě u Bystřice n. Pern.

PAST. KONFERENCE. Na našem děkanství se velmi osvědčily *měsíční schůzky*. Dva, tři si vypracují akutní thema a pak je diskuse. Mnohé z těch probraných věcí by zasluhovaly vy-

jíti tiskem, ba i povšimnutí na vyšších místech. Tak na př. jeden z dpp. jen probral přesně podle rubrik v latinské části naší Agendy *pohřeb* a ukázalo se, že všichni vlastně chybujeme. Jak by tu bylo opravdu potřebí jednoty. (Zvláště v *rubrikách mešních* se mnoho chybuje. U nás byl za p. biskupa Huyna kněz, který se musil znovu učit sloužit mši svatou.) Je škoda, že za exercicií se nekontroluje celebrace, zvláště rozpínání rukou; je těžko kněze na chyby upozornit, urážejí se, a přece Boha urážet nepřestávají. V těchto věcech se pomalu zahnízdují zlozvyky, až se pak navykne hříšnému sloužení. Sám jsem znal staříckého kněze, u něhož poslední evangelium záleželo v tom, že šel na evangelijní stranu, klekl a vrátil se!

Z D O M O V A

REKOLEKCE A PORADY PROFESORŮ v Brně ve dnech 27.—30. srpna. Program: 27.—28. srpna rekollece. 29. srpna pracovní den s tématy: 1. K situaci: a) politické, b) náboženské obecně, c) náboženské ve škole a mezi mládeží. 2. Jaké hodnoty do dnešní situace přinášíme. 3. Naše práce: a) ve škole, b) mimo školu, c) nové uspořádání práce v KA. Referují kněží pracující na předních místech veřejného i náboženského života. 30. srpna společné shromáždění se studenty a studentkami. Slavnostní zahájení práce SKA za přítomnosti J. M. nejdp. kapitulního vikáře. Místo rekollece je v klášteře ct. sester Mariánek, Lidická (býv. Nová) čís. 24. Přihlášky na adresu: Stud. apoštolát, Brno, Běhounská, Typos.

ODBOR DUCHOVNÍ SLUŽBY JUNÁKA uspořádá pro diecési českobudějovickou dva kursy junácké výchovy za vedení bohoslovců-junáků. Zvláštní zřetel bude věnován junákům venkova. Kursy se konají ve dnech 18.—25. srpna a 25.—31. srpna v čermínské oboře u Bechyně. Poplatek 100 K, věk nejméně 16 let. Důstojní pání se prosí, aby vyslali do kursů vhodné laiky. Přihlášky přímo na vedoucího kursu: Ctp. V. Dvořák, bohoslovec, Bechyně 163/I.

APOSTOL NÁBOŽENSKÉHO TISKU. P. František Michálek, děkan v Hradci u Opavy, zahynul v prosinci minulého roku při náletu na

Opavu. Na Hradec přišel hned po vysvěcení v roce 1913 a zůstal tam až do své smrti. Jeho češství se nejzářivěji projevilo za první války světové a za posledních dusných válečných let. Mnozí ze Slezska utekli, ale on zůstal. Cítil, že ho lid potřebuje, a proto zůstal u něho a s ním. A neměl to pohodlné. Byl několikrát vyšetřován a německé úřady mu činily mnohé potíže. „Jsem jako v kleci,” psal. A přesto lidé v kostele zpívali česky, on se česky po mši sv. modlil, česky kázal a pokud to šlo, konal české průvody a poutě. To už nebylo ve Slezsku snad nikde. „Nikdo přímo nenařídil opak a tak jsem nic neměnil.” I matriky psával česky. O jeho horlivosti pro rozšíření náboženské četby by se dala napsat dlouhá kapitola. U hlavního i vedlejšího vchodu do kostela měl lištu, tedy dvě, které byly vždy vhodně zásobeny, a co hlavního, lidem také rozebírány. U dveří jeho kanceláře byla malá třetí lišta. A jako sám nekouřil, ale měl doma vždy cigarety a doutníky, aby mohl nabídnout jiným, tak skříň v jeho kanceláři vždy měla dostatek náboženských a modlitebních knih, aby je mohl nabídnout nebo darovat lidem. Budiž uvedeno, že za stálého nebezpečí dvou válečných let rozšířil (většinou rozdal) 80 Bouzkových „Pokladnic odpustkových modliteb”. Kolik za těch 31 let rozšířil náboženských knih, ví jen Bůh, neboť mnohé

konal skrytě. Že na to doplácel, o tom snad ani neuvažoval. Doplácel ročně jistě mnohé stovky, ne-li tisícovky. Kolik náboženských časopisů bylo rozšířeno v jeho farnosti, snad ani sám nevěděl, neboť měl dosti spolupracovníků. Sám upravil a vydal některé žalmy, které se potom o požehnáních s lidem modlil a zpíval. Vedl řádný duchovní život, byl to vzorný kněz a ozdoba opavského kléru. Nač hledat příklady vždy za hranicemi, když nám rostou vzory doma?

Z CHODSKA A PRŮSMYKU VŠERUBSKÉHO. Jihozápadní pomezí Čech u Domažlic a zemská branka nad Klenčím stala se v posledních dnech války zase bojištěm. Němci hájili vstup do Čech vpravo i vlevo od Čerchova a bolestné stopy toho jsou zde. Baarovo rodiště, Klenčí, jest ze čtvrtiny vypáleno, popelem lehl jeho rodný domek, z fary stojí jen holé ohořelé stěny. Ve sklepě fary byly zničeny matriky, začínající r. 1647, a pamětní kniha. Žár deformoval i monstranci i kalichy, zničil farní archiv a farní zařízení. Kostel sice stojí, ale bez oken a s částečně poškozenou střechou, stropem i stěnami. I oltáře utrpěly. Sousední Trhanov je na tom lépe, ale přece kostel i fara, hlavně jejich okna nesou válečné rány. Ve všerubském průsmyku byl postižen nejvíc Maxov. Vedle jiných budov stojí z kostela sv. Jana Kř. jen holé stěny. Německá střelba řádila ve Všerubech a zničila tam na 40 obydlí. Na kostele je poškozena střecha právě nad varhanami, farní budova byla zasažena. Nad průsmykem všerubským stojí jako na stráži známé poutní místo sv. Anny na Tanaberku. Báň kostela je rozbita, farní budova demolována a vykradena také od uprchlíků a zběhů, jichž se zde mnoho zdržovalo. Domažlice vyšly z válečné pohromy poměrně dobře. Jen klášterní kostel přišel o okna. Ke zkáze jiného druhu však přišla Folmava, z níž bylo dne 13. května okamžitě vyklizeno všechno obyvatelstvo za trest pro přechovávání ozbrojené tlupy. Skoro 800 lidí opustilo své příbytky, které zůstaly volné k plnění. Cenný inventář a matriky sice převzal Nár. výbor v České Kubici, ale přece jsou škody. Náklad na obnovu kostelů a far bude zajisté veliký. Na př. v Klenčí bu-

de třeba 100.000 K. Rozpočet na rekonstrukci vnějšku i vnitřku kostela v Maxově zní přes 800.000 K. V jednom z minulých čísel Dobrého pastýře byl návrh, aby kněžstvo celé republiky bylo nápomocno při obnově zničených a poškozených svatyň. Zde se tedy naskytá příležitost. Rady i dary k tomu účelu přijímá Emil Pukner, biskupský vikář v Mrákově u Domažlic.

PO DESÍTI LETECH. Myslím, že neuškodí již po desíti letech se na chvíli zastavit, obrátit se zpět, vzpomenout na staré ideály a srovnat s nimi svou přítomnost. To bylo účelem našeho mladého 10letého kněžského „jubilea“, jež jsme oslavili ve dnech 25.—26. července v Olomouci. Ze 36 žijících kněží spolužáků došlo 25. O 4. hodině byli jsme přijati v audienci J. M. ndp. arcibiskupem Dr Leopoldem Prečanem. S radostí nás uvítal a povzbudil k další odpovědné práci na vinici Páně, k níž nám udělil apoštolské požehnání. Odpoledne a večer jsme ztrávili v družných vzpomínkách z pastorační práce. Večer následovala společná večerní modlitba se zpytováním svědomí za uplynulých 10 kněžských let. Po ní punkta, jež dával P. spirituál Suránek. „Gaudeamus omnes in Domino!“ Tak začíná introitem svátku sv. Anny. Máme důvod se radovat, že nám dopřána milost býti deset let kněžími. Avšak „omnes“? Dva spolubratry Pán Bůh odvolal a dva zradili! Děkujeme Bohu, že jsme v bouřích života obstáli a prosíme za velký dar setrvání v dobrem až do konce.

Ve čtvrtek ráno vykonali jsme si sv. zpověď. V 8 hodin v konsideraci upozornil nás P. spirituál na trojí obraz z evangelia svátku: Poklad skrytý na poli, drahocenná perla, nebeská síť. Kněžství je tím pokladem a drahocennou perlou, pro niž se nesmíme bát obětí! Naši konferenci poctili svou návštěvou vldp. Dr Cinek a Dr Kleveta. S dojetím sledovali jsme slova vldp. dra Cinka, v nichž vzpomínal uplynulých let v žaláři, jež nazýval velkými exerciciemi. „Važte si mše sv., mějte v úctě Eucharistii, buďte pokorní a vděční! Tam jsem poznal cenu těchto věcí!“ Za 15 let na shledanou! Kolik nás asi ještě bude? S.

KARDINAL ADOLF BERTRAM zemřel ve vysokém věku 86 let. Býval předsedou biskupských konferencí ve Fuldě. Když se Hitler zmocnil vlády a ozbrojené tlupy SS zabíraly spolkové domy, rozpouštěly katolické organizace, týraly a zavíraly kněze, věděl dobře, že katolická církev v Německu nastupuje cestu křížovou, byl však přesvědčen, že v této zkoušce obstojí. Boje nevyvolával, ale také se mu nevyhýbal. Bez bázně čelil nacistickým násilnostem. Nezalekl se ani nejzážších důsledků. Nacistická vláda to dobře věděla, že násilím jeho odpor nezlomí, nýbrž ještě utvrdí. Chtěla ho proto „po dobrém“ přimět k resignaci. Tímto posláním byl pověřen Papen. R. 1934 navštívil Jeho Eminenci. V hovoru poukázal na drsné slezské podnebí, jež jistě škodí zdraví J. E. Kardinál odpověděl, že si

dokonale zvykl na toto podnebí a že se cítí přes svůj vysoký věk zcela zdrav. Papen se chopil zmínky o kardinálově stáří a soudil, že by si měla J. Em. již odpočinout. Kardinál na to neodpověděl, vstal, zazvonil na komorníka a pravil mu: „Vyprovodte pana místokancléře.“ Papen v předsíni křikl zlostně na sluhu: „Dobře vychovaný muž nevyhazuje takhle za dveře místokancléře.“ Když to hlásil komorník kardinálovi, tento hned sedl a napsal Papenovi, že snad mohl projednávatí důležitější věci nežli otázku podnebí ve Slezsku a dobře vychovaný muž že nemluví urážlivě o kardinálovi před jeho sluhou. Když byly vydány norimberské rasové zákony, ihned povýšil jednoho ze svých spolupracovníků, židovského míšence, k vysokému úřadu.

ZE SVĚTA

CITÁT Z ROSENBERGA O PIU IX. Smutně proslulý autor „Mythu XX. století“, kteréžto dílo nacisté prohlásili za své evangelium, dokazuje též na jednom místě (7. vyd. 1943, str. 470/1), jak prý papež Pius IX. byl nepřítelem Německa. Nemohli jsme si sice ověřit, zda užil Pius IX. těchže slov, jak píše Rosenberg, ale hlavní jest smysl řeči papežovy, která se zdá proroctvím. Rosenberg píše s posměchem a vztekem doslova toto: „Dne 18. ledna 1874 (tedy ve výroční den založení německé říše) prohlásil (Pius IX.) ve shromáždění mezinárodních poutníků, že Bismarck je hadem v ráji lidstva. Tímto hadem že je sváděn německý národ, aby chtěl být víc než Bůh sám; toto sebepřeceňování však bude vystřídáno takovým ponížením, jakého se nedostalo ještě žádnému národu. Jenom Věčný ví, zda se již neutrhlo „pískové zrnko s hor věčné odplaty“, které rostouc v lavinu, v několika letech přivalí se k hliněným nohám této říše a obrátí v ssutiny tuto říši, která byla zbudována „Bohu na vzdory“ jako babylonská věž a zajde, „aby byl Bůh oslaven“.

NAŠÍ V JERUSALEMĚ. 28. července t. r. uplynulo 10 roků od posvěcení Cyrilometodějské smírné kaple na hoře Olivové v Jerusalemě. Svěcení vykonal pražský světící bi-

skup Msgre Dr. Ant. Eltschkner za účasti 48 československých poutníků. O vybudování smírné kaple se nejvíce zasloužil zvěčnělý vůdce pouti, Msgre Ant. Bartoš z Brna. Nehynoucích zásluh si o kapli získal i dp. prof. Josef Koutný z Brna. Velikým příznivcem kaple byl vždy i p. ministerský místopředseda Msgre dr. Jan Šrámek. Cyrilometodějská smírná kaple byla svěřena kongregaci Těšitelů, kteří se v kapli denně za naši vlast modlívali. Z posledních let, poněvadž byl zastaven Poutník jerusalemský, nemáme valných zpráv o osudech kaple a o životě české kongregace v Jerusalemě. Snad dp. prof. Koutný z Brna by nás mohl podrobněji informovati. Ss.

KNĚŽÍ PERSEKVOVÁNÍ (Acta Curiae Pragensis). In parte bohemica archidioecesis nostrae 149 sacerdotes saeculares et regulares, alumni et clerici et fratres laici incarcerati et mala atrocissima sunt passi.

Utinam haec crux dolore et sanguine plena, quam Deus in providentia Sua in humeros personarum Ipsi consecratarum imponere dignatus est, ad bonum spirituale ipsorum, ad prosperitatem ecclesiae sanctae et patriae nationisque nostrae multum inserviat!

Ex hisce 149 persecutionem patientibus viginti duo mortui sunt:

Mons. Dr. comes Antonius Bořek-

Dohalský, anima candidissima, cordatus Bohemus, arcem Pragensem cum corona pulcherrima cathedralis ecclesiae nostrae, quae omnia semper tanti habebat, oculis corporeis amplius non admirabitur.

Vykoukal Ernestus, abbas *emautinus*, conventus sui pater optimus, cum fratre suo *Philippo Vavřinec* ecclesiae et conventus restaurationem precibus solum apud Dominum curabunt.

Kubáň Methodius de cura animarum apud milites olim nostros optime meritus in Moraviam, uti desideraverat, non redibit.

Pauly Joannes, S. S. praelatus domesticus et archidecanus Smichoviensis, *JUDr Hájek Josephus*, eius cappellanus, *Dr. Ferdinandus Hrouda*, vir eruditissimus, *Jaroslav Zámečník*, anima vere Aloisiana, cappellanus Praegae ad Ss. Cor Jesu, et *Franciscus Krupka*, parochus Praegae XIX-Bubeneč, pro parochianis suis, ut credimus, ad Summum rogant Pastorem.

Carolus Kratina et *Dr. Augustinus Schubert*, praedicatores Praegae cele-

berrimi auditorum suorum in coeli non obliviscuntur.

Franciscus Vlk S. J., apud S. Ignatium Praegae superior cum *Alberto Robert* et *Antonio Malimánek*, scholasticis, in comitatu s. Ignatii patris eorum caelestibus fruuntur gaudiis.

Et quis non aestimaret *Josephum Štemberka*, parochum in Lidice, qui cum parochianis in bonis et malis immo in morte crudelissima conjunctus mansit?

Lacina Antonius, provisor Strahoviensis, providit optime animae suae cum in Dachau mors appropinquaret, catechetae *Pánek Franciscus* et *Ferdinandus Prokop* pro iuventute ipsis quondam credita Jesum Infantom deprecantur, *Kos Josephus*, cappellanus in Kolin, per caritatem vere christianam exemplum dedit, quomodo moreretur iustus, *Hronek Benedictus*, ordinis S. Dominici et *Venceslaus Maryška*, ord. Fratrum Misericordiae, exemplari morte ordines suos decoraverunt. *Gotthardus Srp* pia morte tranquillam suam finivit vitam.

L I T E R A T U R A

DR. ANTONÍN SALAJKA, VE SVĚTLE VÍRY Katolická věrouka. Velehrad v Olomouci 1945, str. 265-VII, K 84.- Kniha projevuje známou pílí autorovu. Podává zhuštěně a srozumitelně celý poklad Katolické věrouky jak generální, tak speciální; všude poukazuje na stanovisko věd přírodních; dílem jich užívá s cílem apologetickým, dílem je odmítá a vyvrací jako neodůvodněné hypotheses. Kniha

jako celek si zaslouží rozšíření a zavedení na středních školách. S hlediska pedagogického měly by v seznamu literatury buď vypadnout knihy protikřesťanské anebo aspoň by měly býti zvláště označeny jako zakázané. V některých statích, na př. o jednotě lidského pokolení, by mělo přesně vyniknout, co je neslevitelná nauka církevní a co je názor vědy.

H O V O R N A

HOVORNA

PROSBA. Mohla by některá farnost darovati jesličky, jichž nepotřebuje, kostelu, který byl válkou poškozen?

OPRAVOU POSKOZENÝCH OKEN poslouží Leopold Tomeček, repatriant v Rymicích č. 4, pošta Všetuly u Holešova.

TISKARSKÝ ŠOTEK. V Dp. č. 7. čtete: „navrátilo se tedy 76% nasazených alumnů“ a ne jak vytištěno nevrátilo se!

Z DOPISŮ. Čekám na každé číslo s dychtivostí a každou sobotu při adorační hodině posílám požehnání

předně Vám a pak P. Kunovovi, který ve svých článcích mi dává výborné body pro kněžskou týdenní adoraci.” - A. F., farář L.

„Jsem duchovním správcem ve farnosti o 7000 duších již 4 léta bez kaplana. Učil jsem po všechna ta léta na zdejší gymnasiu i na venkovských školách a měl jsem jednoho roku dokonce 23 hodin týdně. Duchovní správa tu vyžaduje nejen všechn denní čas, ale ve školním roce je nutno nastavovat noci. Dříve tu bývali 2 kaplani... Času na soustavnou četbu velkých a hlubokých knih nezbývá. Podle svých zkušeností dovoluji

si tvrdit, že Dp. přišel jako na zavalanou zvlášť pro kněze v duchovní správě přetížený. Při dnešním akutním nedostatku kněží, který se u nás v Čechách bude jistě ještě stupňovat, Duchovní pastýř bude snad to jediné z četby časopisů, nač čas bude a musí být. Bude nás chránit, abychom v návalu práce a starostí nesevšedněli a nedali se unavit." J. K., děkan K., Čechy.

„Jsem už asi rok na místě, kde je lid dobrý, ale vlašný. Mládež je zde z velmi veliké části odcizena. A ještě jednu chybu má... Teď v létě. Lidé pracují na poli v náramném horku, a proto se také tak šatí. Je to skoro něco samozřejmého, že potkáte u nás na ulici hochy i dívky v koupacím takřka úboru. Otvírá člověk oči, když i taková děvčata, která chodívala měsíčně k sv. přijímání, vidí v takovém oděvu. A chodí si v tom jak nic. Ani jim nenapadne se začervenat. Máme zde společné koupaliště. Přál jsem si ve válku, aby do toho aspoň nějaká puma spadla ale netrefili. Proti čemu tedy bojovat? Proti společnému koupání nebo proti nemravnému oděvu na ulici? A jak bojovat? Sousední pan farář se o tom loni obšírněji zmínil na kazatelně a lidé se mu za zády vysmáli. Myslím, že nám nezbyvá

nic, než působit zase pomocí Katolické akce, vychovat laiky, kteří svým vlivem by zjednali nápravu. Škodí nám také Sokol, který v tomto úboru vodí i dospělejší mládež z cvičiště se zpěvem na místo rozchodu. Jak na to reagovat ve zpovědnici?" - K. T., kaplan.

NOVĚ PERIKOPY? Jest přáním Církve, aby katolíci měli a hodně četli Písmo svaté. Než, kolik jich má a čte Písmo svaté? V neděle a svátky čtou se před kázáním výňatky z Písma svatého, ale stále tytéž. Navrhují, aby pro každý rok byly vybrány z Písma svatého nové úryvky, které by se před kázáním ve všech našich diecésích z nařízení nejd. ordinariátů předčítaly a tak za více let by katolíci chodící na kázání měli příležitost slyšet aspoň část Písma svatého. Kolik by tu bylo také nových námětů ke kázáním! Jestliže věřící si přejí, aby při mši sv. byly hrány a zpívány různé mešní písně a ne stále jenom jedna, podobně jistě také budou rádi, když uslyší každou neděli a svátek něco nového z Písma svatého. Snad i to přispěje k větší účasti na kázáních. Variatio delectat, a dnešní člověk i katolík si na to potrpí. Ký T., Chr.

Dcery mé,

jen jedna duše, jen jedna věčnost.

Sv. Terezia z Avíly

OPRAVA. Do minulého (9.) čísla Dp. se vloudilo několik nemilých chyb (následkem toho, že redakce nemohla provést korektury). Str. 102. nahoře pod č. 3. má být: Několik písní, které mají ve všech diecésích stejný text a stejnou melodii. V příloze (kázání o charitě) má být: Vel-

ký katech. otázky 819 atd., ne str. Na str. 108 je zlá chyba: pisatel nechtěl říci, že články v ČKD nikdy nevedly duše do nebe, nýbrž někdy. - Telegram o sjezdu bohoslovců se octl v homiletické příloze. Prosíme za odpuštění.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

19. srpna 1945.

Číslo 11.

Farní věstník

Václav Šebek, děkan ve Zbraslavi:

I při usilovném tiskovém apoštolátě sotva se podaří dostat nějaký katolický časopis do každé rodiny. Jest však přece jeden list, u něhož to lze docílit. Je to Farní věstník naší osady nebo více osad, celého vikariátu či děkanátu. Lidé ho rádi přijmou a brzo k němu přilnou. Jeho pomocí pak můžeme dostat do rodin i jinou dobrou četbu, kterou můžeme jako přílohu do něho vkládati (letáčky, Posla pravdy, brožurky, zbylé výtisky časopisů), kterou v něm vřele doporučujeme.

Nutnost a úkol.

Kolik času věnuje mnohý kněz přípravě na kázání a kolik věřících potom to slovo Boží slyší? I když je někde horlivá docházka do kostela, nemůžeme se tím spokojit. Nehledět tolik na to, kolik lidí do kostela chodí, *ale kolik jich nechodí*. A těch není málo. Jsou nám svěřeni všichni ve farnosti bydlící a *všichni mají slyšet náš hlas*. Jsme odpovědní za všechny ty duše. Ne sice za výsledky, ale za to, zda jsme učinili s použitím všech prostředků, co bylo možno, budeme jistě odpovídat. V každém povolání se musí používat všech pomůcek a prostředků k cíli, zkoušet všechny cesty a možnosti. A když jde o nejdůležitější dílo na spáse duší ke cti a slávě Boží, mělo by se jednat jinak? Každý nový vynález se zkouší, i když nedává záruku úspěchu. A nám se nabízí tolik osvědčených „vynálezů“, nových nebo obnovených pastoračních metod. Jistě neomluví nikoho netečnost vůči nim. Je naší povinností pro duše nasadit všecko! A zde se ještě nežádá všecko, jen maličká práce, která přinese stonásobný užitek a usnadnění práce v duchovní správě.

Těžkou odpovědnost, která nám ukládá býti ve spojení se všemi dušemi nám svěřenými i mimo kostel, si ulehčíme vydáváním Farního věstníku.

Známe dnešní situaci. Je třeba povzbuzování, posilování ve víře, více sebevědomí, uvědomění a rozhledu v náboženských otázkách, smyslu pro nadpřirozený život. Nelze na všechny věřící osobně působiti ani v menší osadě. Když i zařadíme do pracovního plánu pastorační návštěvy rodin, zejména ve větších nebo rozlehlejších osadách, uplyne několik roků, než přijdeme do každé rodiny ve farnosti.

A tu měsíční F. v. je výborným pomocníkem duch. správy. Měsíčně, někde častěji, jinde aspoň několikrát ročně přichází tak do každé domácnosti s pozdravem faráře *slovo učení Kristova*.

Farním listem mluví farář co duchovní otec ke všem svým duchovním dětem, které poznávají, že na ně myslí, o ně se stará, pro ně pracuje i mimo povinnost, s nimi cítí a prožívá vše - dobrý pastýř jejich osady. Odstraňuje se propast mezi farářem a osadníky, roste důvěra ke knězi a zvolna se směřuje k ideálnímu stavu farnosti, aby byli všichni jedno srdce a jedna duše, *jedna rodina Boží*.

Ve F. v. ožívají osadníci jako farní společenství, jako *farní rodina*. Farář jako otec sdílí ve F. v. život osadníků a F. v. se stává jejich rodinnou kronikou, pojítkem s rodáky v dáli. Z vikariátního nebo krajevého F. v. se všichni dovědí o okolních osadách, kde mívají své příbuzné a známé. F. v. zvěstuje, kde se rozhoupala kolébka, kde vynášeli rakev, kde rozkvetla rozmarýna manželské lásky, co nového v kostele, jaké se podnikají opravy a jaký vyžadují náklad, jaké jsou slavnosti v chrámě a farnosti, jaké jsou společné slasti a strasti; vzpomíná zajímavých a významných událostí dob minulých (je tolik zajímavostí v pamětních knihách), vypráví dějiny osad, chrámů, kaplí, křížů, soch a příp. i rodů...

Nutno křísiti vědomí farní příslušnosti, obnoviti farnost, základní složku církevní organizace, která přes pastýře farní osady a přes biskupa a papeže vede duše do ovčince Dobrého Pastýře Božského. To se sotva dnes docílí bez farního listu, který také nelze nahraditi jiným sebelepším časopisem, neb jedině on má předpoklady, aby vnikl do každé rodiny. Žasneme, jak přechasto i lidé Církvi vzdálení nejen čtou F. v., ale jej milují a podporují. Považují jej za svůj list. Ovšem musí býti dodáván *do všech rodin*, jinak ztrácí na universalitě a zájmu.

Nic nového.

Farní věstník je listem faráře, pastýře osadníkům. Nedělá tedy farář nic nového. Víme, že apoštolové, rozeslaní božským Mistrem do celého světa s příkazem učiti všechny národy, hlásali slovo Boží „vhod či nevhod“ (Tim. 4, 2) a posílali křesťanským obcím dopisy, listy, ve svých epištolách opakovali slova kázání, nabádali, varovali, povzbuzovali, sdíleli radosti i žal, sdělovali své plány a práce. Podobně činí biskupové, spojení jsouce s diecézí pastýřskými listy. Farář je zástupcem biskupovým ve své farnosti, kde vládne zvláštní mocí prostřednictvím a duch. otcovství, živí slovem Božím své duch. dítky, své stádce, jehož je pastýřem. Ať je stále spojen za příkladem apoštolů a jejich nástupců se *všemi* svými ovečkami.

Příklad: otec dětem.

Th. Blieweis vypráví: Krátká příhoda: Hospodařil jednou jakýsi rolník na statku. Vychoval mnoho dětí. Byly však už vše-

chny z domu pryč - někteří v okolí, ostatní v cizině. Zřídka se nyní viděly, ač v mládí byly neustále pospolu. A jak v dětství milovaly otce, tak na něho teď zřídka kdy vzpomněly. Již ani jednou o velkých slavnostech roku. Sourozenci mezi sebou byli si též velmi cizí. Když se setkali, nebo když jeden druhého jednou za dlouhý čas navštívil, zpěchovali se přijmouti něco od druhého bez zaplacení, i když to byl jen oběd. Cítili se jako cizí a prosti každého vzájemného závazku. Nad tím se starý otec velmi znepokojil, neboť dlouho pozoroval tento nezdravý a nesprávný poměr. Tu jednoho dne napadla sedlákovi dobrá myšlenka. Usedl k velikému stolu, kde kdysi všichni společně jedli polévku ze společné mísy, a počal psát. Psal a psal, až večer dokončil sedmý dopis. Každému dítěti napsal jeden. A obsah těch dopisů? Otec vyprávěl o svém statku, co je tu nového, co se tak či onak změnilo. Psal o svém denním díle a jak v myšlenkách neustále dlí u svých dětí. Napsal též, co věděl o jednotlivých dětech - ať bolestného či radostného. Každého měsíce nosil na poštu sedm dopisů a každého měsíce přijalo sedm dětí s větším zájmem a účastí dopis a četlo jej i své rodině. A o nejbližších svátcích rozhodli se někteří navštívit starého otce a ostatní spatřiti své bratry a sestry, a jednou - uplynula sice ještě léta - mohl starý sedlák spatřiti všechny své děti, které se u něho sešly, aniž ještě umíral. Největší radost z toho měl otec, a děkoval v tichosti Bohu, že našel pohromadě všechny děti, které si byly navzájem vzdálenější než cizinci, že si vzájemně zase pomáhají, že se opět staly jednou velikou rodinou. Splnilo se, oč v duši tak zápasil. A nyní chtěl zcela rád zavřít své znavené oko pro věčnost.

V tomto podobenství je obsažen velký úkol Farního věstníku: to jest vedle zvěstování slova Božího vytvoření a formování vědomí společné farnosti.

Farní věstník je poslem slova Božího a spojuje osadníky ve farní společenství, ve farní rodinu. (Pokračování.)

Svatí budtež!

J. Kunov:

Blíž k Veleknězi!

Když taková jest vůle Boží, posvěcení naše, musí kněz býti svatým. K tomu napomáhá i sv. zpověď i chvíle rekolekce, revise a kontrola, zdali a jak pracujeme o svém posvěcení. Naše práce jest při tom většinou negativní v tom smyslu, jak dí Kempenský: „Tolik pokročíš, kolik se zapřeš.“ Ale můžeme říci též kladně: „Tolik postoupíš ve svatosti, kolik se skutečně přiblížíš a připodobníš Veleknězi, Pánu Ježíši.“ Železo blíže plamene více se zahřeje, železo ve výhni stává se téměř samo plamenem. Až budeš Kristu Pánu zcela blízko, s ním sjednocen, sacerdos alter Christus, budeš zcela svatým knězem pro sebe i pro jiné.

Ale, v čem to spočívá, přiblížiti se Kristu, jemu se připodob-

niti? Nebo, co jest činiti, aby se kněz stal druhým Kristem? I zde by celkem stačila negativní odpověď: „Umrtnuj se tak, jako umučený Kristus!“ Druhá odpověď budiž: „Následuj Velekněze tak zblízka, abys s ním téměř splynul!“ „Sequere Deum“ řekl již pohanský mudřec. Sjednání s Pánem Ježíšem jest podstatou tvého posvěcení.

A to se děje nejprve pilným *rozjímáním* o Bohu-Synu. Jest v člověku schopnost a pud assimilace. Pilně, pozorně, podrobně a všestranně i vytrvale si prohlížej božský vzor, a vše v tobě se stane duchovnějším. Jeho teplo bude v tobě hřáti, jeho krása začne býti tvou krásou, jeho život bude tvým žitím. On se tajemně vtělí v tebe a ty budeš Kristem, osvojiš si jeho povahu, jeho způsoby, jeho vážné chování, jeho smýšlení a názory, jeho činnost, která není z této země. Osvojiš si jeho ducha, jímž jest Duch Svatý, který tě bude puditi i na poušť samoty, i na apoštolské cesty po svaté zemi okrsku tobě vykázaného, i na křížovou cestu tvé Golgoty, po níž následuje hrob slavný, vzkříšení a vstoupení na nebe. Ano, věrné rozjímání assimiluje, z kněze vytváří Krista, prodlužuje a zpřítomňuje jeho život na zemi.

Řekneš si však: „Ale božskou přirozenost nemám! Všecko to krásné bude na mně viseti jako královské roucho na vetchem stojanu.“ Že nemáš božské přirozenosti? Vždyť přece ses počal a „narodil z vody a z Ducha Svatého“ již dávno na křtu svatém! A ještě dříve všemocné slovo umírajícího Spasitele „Hle, Matka tvá!“ učinilo nejčistší Marii Pannu tvou matkou. Tenkrát začal božský prvek tvého žití. Biřmováním a ordinací řekl dále tentýž všemohoucí Velekněz: „Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“ Bůh Syn ti tedy dal posláním tolik božské přirozenosti, kolik právě pojmeš. Ego dixi, dii estis et filii Excelsi omnes (Ž. 81. 6. Jan 10. 34). Consortes divinae naturae (2. Pet. 1. 4). Medituj věrně o Pánu Ježíši a vytvoříš jej v sobě!

Pokroč i dále, přidrž železo k ohni, prodlévej rád *před svatostánkem!* Maria nejlepší stránku vyvolila, kterážto nebude odňata od ní; neboť z hříšnice učinila věrnou učednici, která se nedala odtrhnouti ani od kříže ani od hrobu Páně, až se stala světicí na zemi i v nebi. Ale to jest snad právě tvoje slabá stránka, že chvílky před svatostánkem zkracuješ. Věříš sice ve svatou hostii jako ve věc, ale zapomínáš, že to není pouhá věc, nýbrž osoba, živá druhá božská osoba, živý Kristus Pán. Pochybní lidé řeknou, že se jim zjevila Matka Boží, a již tam kde kdo běží. Nepochybná víra praví, že ve svatostánku jest Syn Boží, a kněz tam snad běží poslední a co nejdříve zase pryč. Miliony svatých se posvětilo před svatostánkem. Začali, jak uměli, a časem se naučili, jak poslouchati a co mluvit s Bohem-Přítelem. Kněz dovede sobě i jiným říci: „Zde ve svatostánku jest Pán Ježíš.“ Ale to mluví, jako o nějaké věci. Dokonalejší jest, dovede-li planoucím srdcem říci: „Zde jsi, Pane Ježíši, Pán můj a Bůh můj a mé všechno! A já ubohý si Tebe tak málo všímám!“ Takový kněz cítí přítomnost

božské osoby a rozmlouvá s Kristem Pánem, radí se s ním, jemu přiznává s pláčem i své poklesky a trampoty, s ním projednává záležitosti spásy své i věřících i dítek, nemocných, hříšníků i zemřelých. A jest mu ta volná chvíle tak krátkou, že příběhne brzy opět. Tak ssaje do sebe božskou přirozenost, aby skutečně byl druhým Kristem. Kéž by v každé osadě byl kostel *blízko* příbytku kněžského, aby se tyto návštěvy usnadnily! Kéž jest kostel ve dne otevřen, aby věřící tam zahlédli kněze adorátora a učili se jeho příkladem. - Věru, tolik pokročíš, kolik promedituješ, tolik pokročíš, kolik před svatostánkem dokážeš!

Nejvíce však s Kristem sjednocuje a božské přirozenosti nám dodává hodné *požívání* Těla Kristova ve svatém přijímání. Nemluvme nyní o přijímání svatokrádežném, kdy těžký hřích vládne v srdci, jež jidášskými ústy „odsouzení sobě jí a pije“ a bohovraždou se poskvřňuje. Ani nemysleme na přijímání poněkud nehodné, kdy kněz vlažný bez přípravy ledabyly slouží mši svatou, jen aby „persolvoval intenci“; neboť takový též „nerozsuzuje Těla Páně“. Pokrm rychle požitý poskytuje málo výživy. Svaté přijímání, bezmyšlenkovitě odbyté, neposílí duše, nechá ji slabou, vlažnou. Aby sv. přijímání živilo a sílilo duši, musí býti vskutku hodné, důstojné, připravené, zažité a využité co nejvíce. Sancta sancte, sanctissima sanctissime! Při konsekraci jest kněz osobou Kristovou úředně. Proto jeho jménem říká: „*Toto jest Tělo mé.*“ Při svatém přijímání hodném jest sjednocen svátostně: „*Ve mně přebývá a já v něm!*“ Předcházela-li zbožná příprava a následuje-li vroucí chvíle díků, máme věru božskou přirozenost, abychom žili a jednali, působili a trpěli jako Spasitel. To jest sjednocení na zemi nejdokonalejší, které svatou smrtí přechází v požívání Boha, jak jest. A požívati Boha znamená býti Bohem, *dii estis, consortes divinae naturae*, dle míry milosti a jí vytvořené svatosti.

Svatí buďtež, jako já svatý jsem! Tolik pokročíš, kolik se s Kristem Pánem sjednotíš meditando, visitando, communicando! Zde jest pozitivní měřítko svatosti kněžské.

Dr Ign. Veselý:

Komenský a vyučování náboženství ve školách

Návrh základního školského zákona, který byl letos vydán nákladem Ústřední odb. rady učitelské v Praze a praví sám o sobě, že „určuje československé škole nové mravní a kulturní základy v duchu demokratické, národní a slovanské tradice“, vylučuje bez udání důvodů náboženství ze škol v § 7: „*Náboženská výchova. (1.) Náboženství určitého vyznání se ve škole nevyučuje. Náboženské vyučování se ponechává péči rodiny, církví a náboženské společnosti mimo školní budovu.*“

Říká se u nás, že jsme národem Komenského. Nemají-li tato slova býti jen prázdným rčením, znamenají, že jdeme v jeho stopách a vážíme si jeho odkazu. Co by řekl Komenský, o němž

v předmluvě k Didaktice velké (vyd. 1930) se praví, že je nejen velkým mužem minulosti, nýbrž také mužem přítomnosti, návrhu na vyloučení náboženství ze škol? Nebude jistě bez zajímavosti přečíst si několik úryvků z jeho spisů, jimiž jako zlatá nit se táhne přesvědčení o nutnosti vyučování náboženství a výchovy náboženství ve škole.

Komenský vyžaduje na škole nejen, aby Písmo svaté bylo všem školám začátkem i koncem všeho, nýbrž i aby se děti při všech předmětech vedly k Bohu. „Také všemu tomu, čemu se učí křesťanská mládež po svatém Písmu (vědám, uměním, řečem atd.), budiž vyučováno v závislosti na Písmech, aby totiž mohli všude znamenati a jasně viděti, že všechno, čeho cílem není Bůh a budoucí život, je čirou marností“ (Didaktika velká, 235). Na námitku, kterou někdy slýcháme, že děti nerozumějí všemu, čemu se při náboženství učí a co mají konati, odpovídá Komenský: „Malé děti nejsou k těmto věcem tak neučelivé, jak si představují ti, kteří tak důležitou věc příliš nedbale konají. I když nerozumějí hned tomu, co se koná, poněvadž užívání rozumu je u nich dosud slabé, přece záleží hlavně na tom, aby věděly, že se to má konati, a to poznají svou účastí při tom . . .“ (Didaktika velká 229.)

Škola má býti dílnou lidskosti; stane se jí, budou-li se školy snažiti učiniti lidi rozumem moudrými, ve skutcích opatrnými a v srdci zbožnými: „Toto tré tedy nutno vštěpovati ve všech školách *veškeré* mládeži“ (tamtéž 88). V pravé zbožnosti nevidí Komenský jen něco vnitřního, nýbrž i zevnější její projevy: „Všichni ať jsou učeni co nejzbožněji dbáti o uctívání Boha a to o uctívání vnitřní i vnější, aby vnitřní nechladlo bez vnějšího a vnější se nezvrhlo v pokrytectví bez vnitřního. Vnější uctíváním Boha míníme rozmlouvání o Bohu, kázání a poslouchání jeho slova, vzývání na kolenou, chvalozpěvy, přijímání svátostí a jiné posvátné obřady, veřejné i soukromé. Skutkům vnějším, přikázaným od Boha, děti musí býti navykány bedlivě, aby věděly, že pravé křesťanství znamená ukazovati svou víru skutky“ (tamtéž 236). K tomu mají vésti děti učitelé, proto vyžaduje na nich jako první vlastnost zbožnosti. V knize „Zákony školy dobře spořádané“ (214 a 215) dovozuje: „Učitelé musí býti mužové zbožní, čestní a pilní. Naši učitelé musí býti přesvědčeni, že jsou na vysokém stupni důstojnosti a že jim svěřen vznešený úřad, nad nějž není pod sluncem většího, totiž vytvářeti obrázky boží podle podobnosti s Bohem.“ A jestliže jindy vodili učitelé děti na služby Boží a měli dozor při nich, i to bylo podle přání Komenského: „Především tedy učitel ať pod trestem věčného zavržení se vystříhá nechatí někoho odvrátiti se od zbožnosti, naopak ať vynasnaží se učiniti všechny zbožnými. Nedokáže-li toho, *všechna jeho práce je marná*. Když se konají modlitby k Bohu, ať veřejné nebo soukromé, učitelé musí hleděti, aby se dály s pohyby nábožnými a myslí povznesenou k Bohu; každou středu proberou s nimi posvátné obřady. Každou sobotu musí je nejpečlivěji připraviti na

bohoslužbu následující neděle; každou neděli musí se všichni účastníci všech bohoslužeb veřejných, každý se svou třídou na zvláštním místě. Vedle toho musí dbáti, by všichni žáci si zapsali kázání a v pondělí (první hodinu) je odříkali zpaměti“ (tamtéž 218). Také přípravu dětí ke sv. svátostem ukládá Komenský učitelům jako povinnost: „Po každé, když se bude slaviti v církvi svaté přijímání, ať připravují své žáky s citem obzvláště zbožným, buď aby se ho zúčastnili důstojně nebo aby se nábožně dívali na tak svaté tajemství.“

V rozvrhu školy vševědné na první místo staví písně, četbu a opakování Písem, modlitbu, a stanoví, která svatá cvičení mají býti na začátku a konci prací. Na dveřích poslední její třídy měl býti nadpis: „Udeis asebes eisito - Žádný bezbožník sem nevcházej!“ (Škola vševědná 102, vyd. 1926).

Již jen z těchto několika citátů ze spisů Komenského, jichž nemůže nikdo popřít ani jinak vyložit, je patrné, že by vyloučení náboženství ze škol bylo pošlapáním jeho výchovateckých zásad a největším zneuctěním jeho památky. Ale nejen to, ono by také odporovalo tomu, co o sobě návrh zákl. školského zákona praví, že totiž chce položit základy školy v duchu *demokratické* tradice. Ale jaká by to byla demokratická tradice, která by nedbala většíny rodičů, kteří si přejí, aby jejich děti byly *ve škole* náboženství vyučovány?

Contra pesimismum

H. F.:

„Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených...“ Není důvodu pro pesimismus dogmatický. Dogmatika Špačkova právem zamítá rigoristické stanovisko o počtu vyvolených a odvolává se s jinými dogmatiky na slova sv. Pavla: „Kristus je Spasitelem všech lidí, obzvláště věřících“ (Tim. 4, 10). Podle toho většina křesťanů bude spasena... Ale i ti, kteří o Kristu ani neslyšeli, mohou dojíti spasení, mají-li dobrou vůli líbiti se Bohu v životě i smrti... Není přece možné, aby království satanovo bylo větší než Kristovo...

Jansenisté a adventisté to mají ovšem vypočteno tak, že jen malá část lidí bude spasena. U adventistů to je záměrné. Podle nich vládne teď Satan. Až bude prý *jejich* náplň časů, tak to bude lepší...

Velmi by bylo nutné, aby každý kněz měl nějaký dobrý výklad Písma sv. Tam by se snadno dozvěděl, že z kontextu dostane jiný výklad onoho citátu... Mohou býti první posledními a poslední prvními, ale ne vinou milosti Boží, nýbrž vinou vůle své. A kolik jich takových bude? Nevíme, jen to je jisté, že nikdo nemá zaručeno od Pána Boha, že může nedbale a zahálčivě zevlovat na trhu života až do jedenácté hodiny a pak se spoléhat, že se v posledním okamžiku obrátí.

Počet vyvolených je znám jedině Bohu. To je tajemství Boží.

I racionalisté uznávají, že problém lidské vůle je tajemstvím. Máme možnost vybrat si mezi dobrými a zlými. Nemůžeme se obrátit se zlostnou otázkou na svého Stvořitele jako se nemůže nádoba obrátit na hrnčíře svého a říci mu: „Proč jsi mne udělal tak a ne jinak?“

Kdo by chtěl znát všechna tajemství Boží, byl by jako sám Bůh. Sám Masaryk v Rozhovorech s Čapkem zdůrazňuje nemožnost znát všechna tajemství Boží, říká: „Jaký by to byl pro nás svět, kdyby byl pro nás bez tajemství?“ a dodává jinde humorně, že bychom byli z těch tajemství příliš tlustí, kdybychom všechno věděli. Nemůže nás trápit nekonečná propast moudrosti Boží zrovna tak jak nás netrápí nekonečná dobrota Boží. Hlavní věcí je, abychom žili tak, abychom nebyli zavrženi. Optimismus byl a bude vždy pravou známkou svatosti. Vezme sv. Františka Serafínského. „*Klid ducha a pokoj srdce jsou známky milosti Boží, přebývající v duši, a jakási předchuť nebe, jako naopak zmatek, nepokoj jsou známky ducha zvráceného a jakýsi obrázek pekla,*“ praví sv. Ignác z Loyoly.

Německý filosof Nietzsche se posmívá křesťanství, že prý má kyselý životní názor na svět a že kyselostí ho nikdo pro víru nezíská... Odkud má tento filosof tak zpotvořený názor o naší víře? Německý filosof Schopenhauer před ním zazlíval křesťanství, že hlásá optimismus... Ale kníže německých básníků Goethe měl opačný náhled. Napsal, že mu je vždy v životě protivný: jed, had, kouř, tabák, štěnice, česnek a - kříž. Je prý kříž náboženstvím smutku! I německý básník Schiller litoval, že bohové řečí museli uhnout jednomu jedinému - Kristu...

Tito mužové nevěděli, že největší radostí křesťanů prvních a všech pozdějších bylo vědomí, že jsou syny Božími, čili že mají v duši své život nadpřirozený „Pokoj svůj dávám vám...“ „Pokoj a radost...“ „Radujte se v Pánu, opět pravím, radujte se.“

Křesťan se raduje i v utrpení a v nemoci, zatím co takový pyšný Goethe, který se nazýval nabubřele „*odhodlaným nekřesťanem*“, anebo jemu podobní veleduchové, upadali v nemocech a útrapách do těžké melancholie. Křesťan neničí v sobě jako buddhisté své vášně, ale řídí je k cíli poslednímu, nadpřirozenému, a tím nabývá vyrovnaného životního názoru.

Pesimismus stavovský?

Už jsme někdy slyšeli tvrdit nějakého lékaře, že velká většina lékařů je špatná? Anebo některý soudce aby byl řekl, že je jich moc málo spravedlivých? Každý příslušník obyčejně hájí své hnízdo a nešpiní ho. Analogicky musíme soudit také o kněžích. Myslím, že není správné tvrdit v knihách a časopisech, že většina kněží není pamětlivá svého povolání a svých povinností. Jaký dojem bude mít za sto let historik, když vezme do ruky takový časopis a z něho bude chtít podat svým vrstevníkům zrcadlo kultury našeho věku? Pesimismus ještě není láska k pravdě anebo

k realitě, jak tomu rádi říkávají studenti. Náš nebožtík spirituál P. Pospíšil, kněz neobyčejně zbožný, nás varoval jednou před názorem sv. Jeronyma, který viděl v duchu mnoho kněží zatracených. Rovněž soud sv. Jana Zlatoústého může být snad místně a časově oprávněn, ale nemá platnosti obecné. Nesmíme nikdy zapomínati, že Církev Kristova není přece zde na světě proto, aby plnila peklo zatracenci. A rovněž svátost svěcení kněžstva není zde proto, aby většina posvěcených byla zahubena místo vyznamenána. Bylo by to absurdní.

I zde musí být patrná úcta ke kněžství a nesmí se házet po kněžích blátem z vlastních řad a při tom se ještě svatě tvářit...

Zdravý rozum našeho lidu na jižní Moravě našel velmi výstižné pořekadlo o kněžích, že prý chyby kněžské je třeba obaliti sedmerou plachtou... Není to smysl pro autoritu a pro pokoru?

Neříkejme tedy: „Mnoho je povolanych, ale málo vyvolených, mnoho je pokřtěných, ale málo je křesťanů, mnoho je ordinovaných, ale málo je kněží...“

Vnitřní radost a pokoj je nejlepším mečem proti pesimismu. Hlavním pramenem toho je důvěrný styk s Kristem v Eucharistii. Raději si postěžovat jemu než lidem. Láska k chudým a k nemocným, k lidem starým a k dětem, zájem o tělesné a duchovní zdraví, o starosti chudých i bohatých - zpestří život duchovního a zbaví ho pesimismu. Nesmí se však čekat hned na ovoce. Jen trpělivost přináší ovoce; duchovní práce nese ovoce mnohdy krásnější, než se čekalo. K trpělivosti patří nezbytně pokora. Jen ona umí čekat a doufat v sílu milosti Boží, která jediné dává vzrůst, a to neomylně.

Modlitby střelné přes den udržují naši duši v dobré náladě. Potom stejné vstávání ráno, a to raději spíše než později... Pak anticipování... A ještě jedna důležitá věc: bedlivý pořádek ve všem. Na př.: Vezmu starý obal z balíku dopisních papírů, vložím do něho hned vždy každé číslo Dobrého pastýře, a pak postavím obal nalevo do knihovny do oddělení časopisů. Neztratí se mně žádné, na konci roku dám svázat. Je to maličkost? Není. Měl jsem prvního svého faráře, který v noci našel potmě knížku ve velké své knihovně. Byl mužem modlitby, klidu, rozvahy a úsměvu, pořádku. Byl proto optimistou i v těžké své nemoci...

Katolický tisk ve světě

J. Novák:

Odloučení od ruchu světa, za ostnatým drátem koncentračního tábora, meditovali a debatovali kněží všech národů Evropy o těchto problémech, a dnes, po návratu do svých domovů, přinesli si v srdcích kvas těchto debat. Dalo by se vyjádřiti ve dvou větách, co by bylo třeba modernímu apoštolu:

1. odposlouchat tep srdce dnešního světa a naladit svou vysílací stanici na jeho vlny, aby Mistrovsky zásady mu byly samozřejmostí.

Moderní člověk má tentýž životní cíl jako člověk minulých

století: pozemským životem si připravit šťastnou věčnost. Rozdíl je jen v tom, že pozemský život dnešního člověka se utváří za jiných okolností. Továrny, doly, veliké obchodní domy, kanceláře, velkoměsto vyžadují daleko více životních sil a vyčerpávají tak lidský organismus, že je přímo povinností takových lidí, aby hledali občerstvení a posílení ve volné přírodě, kde také skutečně tráví většinu svého volného času. Volný čas? To je většinou neděle, den Páně, který má být věnován Bohu, náboženské posile, přítomnosti na mši sv. Těch, kteří sami vyhledávají chrám Páně, aby učinili zadost své náboženské povinnosti před rekreací, je velmi málo. Ale bylo by více, kdyby byla dána možnost (bohoslužby před odjezdem výletních vlaků, nádražní kaple velkých měst, bohoslužby na turisticky frekventovaných místech, úprava pořadu bohoslužeb podle potřeby věřících a pod.).

A ten, kdo nejde do přírody, ve volném čase? Radio, četba, divadlo, koncertní sítě, restaurace, kino, taneční zábavy, společnost. To jsou hlavní body zájmu moderního apoštola.

2. Využít všech prostředků moderní techniky pro šíření Kristovy nauky. Velkoměstská duchovní správa je nemyslitelná bez telefonu; každý farní úřad by měl mít telefon, alespoň v městě. Kolik lidí by nezemřelo bez zaopatření, kdyby byl kněz ihned dosažitelný. Jak by se dalo využít úzkého filmu při vyučování náboženství a při přednáškách. Co dobře by přinesla do rodin dobrá gramofonová deska s církevní hudbou, na příkl. o vánocích (viz Pauly „Pobožnost u jesliček“). A co katolická filmová společnost, která by vydávala dobré filmy s náboženským i světským obsahem katolicky nezávadným? Katolický rozhlas? Vlastní vysílačka?

Jedno však se dá uskutečnit poměrně snadno: *katolický tisk*.

Podívejme se na katolický tisk v jiných zemích Evropy, abychom na konec mohli vyslovit naše přání.

1. *Anglie*. Až do roku 1829 neměli angličtí katolíci svobodu, nesměli se účastnit žádného veřejného života, úřady byly pro ně uzavřeny a některá povolání nesměli provozovat. Teprve „zákonem o emancipaci“ dostává se katolíkům v Anglii plných občanských práv a proto teprve od r. 1829 také vycházejí katolické noviny.

Nejčtenějším katolickým listem v Anglii je *The Universe*. Je to týdeník informující o celém světě a o všech problémech i politických, když se týkají náboženství. Známí spisovatelé Hilaire Belloc a G. C. Chesterton velmi často přispívali.

The Catholic Times (protějšek anglikánské *The Church Times*) se zabývá hlavně náboženskými problémy Anglie.

Podobně jako u nás byla v Anglii záplava náboženských časopisů, z nichž nejvýznamnější byly revue vydávané *Knights of the Blessed Sacrament* a *Knights* od St. Colomba. Rodinná revue *Catholic Fireside* (U katolického krbu) a *The Dowry of May* (Věno máje) byly v rodinách velmi oblíbené.

Anglická specialita katolické žurnalistiky jest však činnost

C.T.S. (Catholic Truth Society = Katolická společnost pravdy), jejímž cílem jest okamžitá reakce tiskem na aktuality. Rozšiřuje v milionových nákladech brožury vkusně upravené, v nichž podává materiál proti jinověreckým nebo nevěreckým útokům na katolicismus, rozšiřuje papežské encykliky s důkladnými komentáři, prohlubuje náboženské cítění atd. Brožury jsou vystaveny v kostelích na liště, na veřejných ulicích se nabízejí chodcům a na nárožích jsou vystaveny ve zvláštních prodejních budkách.

2. *Belgie*. V Belgii je velmi dobře organisována Katolická akce a proto i katolické listy jsou na vysokém stupni. Jsou to zvláště listy vydávané pro dělnickou mládež, značně rozšířené a vesměs krásně upravené (ilustrované). Jednotlivé sekce K. A. vydávají své týdeníky a měsíčníky, a farní věstníky se nalézají v každé větší farnosti.

Uvážíme-li ovšem, že katolická universita v Lovani se svou obdivuhodnou vědeckou produktivitou vychovává již po řadu let katolické intelektuály v Belgii, není divu, že i katolická žurnalistika belgická má vysoké niveau. Nejznámější katolické listy v Belgii jsou „La Croix de Belgique“, který se zabývá veřejnými událostmi, na něž se dívá zorným úhlem katolicismu, a L'Appel des cloches, jenž jest téměř výlučně náboženským listem.

Listy politických stran s katolickým programem vydávala strana konservativní (La Libre Belgique) i křesťanská strana demokratická. Žádný však nebyl opravdu „velkým“ listem, ani moderně technicky vybavený.

Belgičtí katolíci mají svůj program do budoucna: Hodlají zříditi vysokou školu katolického tisku, zdokonalit síť organizační katolické žurnalistiky v Belgii a postavit všechny časopisy katolické pod přímý dohled biskupů.

3. *Francie*. Ve Francii jsou novinářské poměry úplně speciální. Obraz denního francouzského tisku je udáván t. zv. boulevardními listy, t. j. bezbarvými sensačními deníky, které vycházejí v obrovských nákladech a jsou velmi krásně upraveny: Paris-Soir, l'Intransigeant, Le Matin, Le Petit Journal, L'Echo de Paris, Le Jour, Excelsior atd.

Souběžně s tímto tiskem se vyvinul tisk stranický, který má ve Francii význam získání přízně voličů (L'Humanité, Le Populaire, L'Aube a j.) Tisk doktrinářský a seriosní si zachoval starý ráz a omezil se na určitý kruh čtenářů. Sem patří protestantský „Le Temps“, vojenský „Figaro“ a list „La Croix“, který jest nepolitickým katolickým listem.

Konečně jsou ještě listy provinční, většinou s politickým nádechem, ale často velmi rozšířené, takže mají značný vliv na veřejné mínění. Z katolických jmenuji: Le Nouvelliste (Lyon), Le Mémoire (St. Etienne), L'Eclair de l'Ouest (Bretagne), L'Eclair de l'Est (Nancy) a Le Lorrain (Mety).

Má tedy Katolická akce francouzská svůj deník centrální La Croix a několik deníků provinčních. Sama vydává týdeník „Fran-

ce Catholique“, několik ilustrovaných týdeníků (Le Pelerin, Bernadette, Echo de Noël, Le Sanctuaire). Jako nejmodernější tisk vychází „Vaillance“, skvěle vypravený ilustrovaný týdeník, který reprezentuje K. A. francouzskou v celém světě.

Francouzskou zvláštností jsou magaziny. Jsou to ilustrované týdeníky, v nichž kromě části zabývající se událostmi veřejného života jsou články zábavné, romány, novely a pod. Tento tisk vychází v obrovských nákladech (na př. Marianne, Vendémiaire, Je sais tout - po 650.000 exempl.). (Pokračování.)

Z D O M O V A

PERSEKUCE KNĚŽÍ ARCIDIECESE OLOMOUCKÉ. Pronásledování kněží české národnosti začalo hned v říjnu 1938; ze smíšených a německých farností v t. zv. Sudetsku bylo vypuzeno na 60 kněží. Někteří byli hned tehdy žalařováni.

Vypuknutím války proti Polsku 1. září 1939 se útlak kněží stupňoval. V t. zv. protektorátní části arcidiecese bylo též den vzato do vazby 24 rukojmí-kněží (v Olomouci 12, v Moravské Ostravě 4, v Přerově 2, v Drahotuších, Hranicích, Jevíčku, Lipníku n. Beč. a Litovli po jednom). Po týdnu útrap a ponižování bylo jich 9 propuštěno, do koncentračního tábora posláno 15, během let 1941—1943 posláno do koncentračních táborů postupně 9 dalších kněží, takže celkový počet kněží jen z t. zv. protektorátní části arcidiecese zavřených v koncentračních táborech byl 24.

V koncentračních táborech:

1. Josef Absolon, farář Lešná.
2. Vladimír Cermák, farář Vlachovice.
3. František Černý, prof. náboženství, Jevíčko.
4. Alois Cáp, správce Kněžské nemocenské pokladny, Přerov.
5. Ignác Dragoun, farář Prostějov.
6. Josef Glogar, dómský vikář Olomouc.
7. Alfons Glos, profesor náboženství Hranice.
8. Bedřich Hoffmann, farář Horní Bečva.
9. Josef Holubníček, prof. náboženství Olomouc.
10. Mons. Vincenc Horák, profesor náboženství v. v. Litovel.
11. Josef Hulva, farář Lipník n. B.
12. Ferdinand Chýlek, ředitel Kněžské nemocenské pokladny Přerov.

13. Jaroslav Kouřil, kaplan u sv. Mořice Olomouc.

14. Prelát Metod. Kubáň, generál duch. v. v. Praha.

15. Václav Otáhal, kaplan Drahotuše.

16. Ferdinand Pokorný, katecheta Bzenec.

17. Alois Stratil, kaplan Olomouc-Nová Ulice.

18. Kan. Alois Sebel, farář v. v., ředitel Unity Kroměříž.

19. Jaroslav Šumšal, vicesuperior semináře Olomouc.

20. Josef Šumšal, katecheta Olomouc.

21. Mikuláš Sindlář, farář Pustějov.

22. Augustin Kelísek, farář Křelov.

23. Dr. Stanislav Zela, kanovník, sekretář ordin. Olomouc.

24. Bohumil Zlámal, kaplan u sv. Mořice Olomouc.

Během let zemřelo v koncent. táborech 7 kněží, propuštěno bylo 5, dne osvobození se dočkalo tedy v táborech 12 kněží; v ten den bylo ve věznicích z téže části arcidiecese ještě 7 kněží, takže v den osvobození bylo zavřeno ještě 19 kněží.

Během německé okupace úpelo delší dobu v káznicích 10 našich kněží, přechodně bylo žalařováno 24 kněží.

Ve věznicích a káznicích:

1. Josef Absolon, děkan a farář Stará Ves u Rýmařova.

2. Mons. František Bolek, farář u sv. Michala v Olomouci.

3. Antonín Březina, farář Raškov.

4. Dr. František Cinek, univ. prof., spirituál semináře Olomouc.

5. Petr Crhák, farář Březová u Hradce.

6. Josef Dosedla, farář Olomouc-Hejčín.

7. Štěpán Herat, profesor náboženství, Mor. Ostrava.

8. Bedřich Hýža, prof. nábož. Uh. Hradiště.

9. Albert Jadrníček, farář Hulín.

10. Kamil Jaroš, oekonom semináře Olomouc.

11. Augustin Kadlčík, kaplan Litovel.

12. Dr. Antonín Kleveta, lektor boh. fakulty Olomouc.

13. Dr. František Kolář, farář Zábrěh n. M.

14. Antonín Kyselák, admin. Bouzov.

15. Frant. Matýsek, farář Branky.

16. Josef Nevτίpil, farář Březolupy.

17. Antonín Olšovský, farář Chlebovice.

18. Jan Ryšavý, kaplan Luhačovice.

19. Kan. Josef Seget, arcikněz a děkan Rožnov p. Radh.

20. Dr. Jan Strakoš, prof. Místek.

21. Vilém Schmied, farář v. v. Horní Bečva.

22. Stan. Trnavský, farář Špičky.

23. Václav Tureček, kaplan Brušperk.

24. Ludvík Kuřička, býv. kaplan v Rudě n. Mor.

Přechodně jako rukojmí zbavení svobody:

Dr. Jan Martinů, generální vikář, kanovníci Frant. Světlík a Frant. Jemelka, probošt Jan Lochmann, vesměs z Olomouce; farář Josef Nejedlý, Mor. Ostrava, farář Al. Olšovský, Vítkovice, Karel Kavík, katech. v. v. Přívoz, Jan Daněček, kaplan Vítkovice.

Ze svých působišť bylo vypuzeno 30 kněží.

V koncentračních táborech zemřelo v letech 1941—1945 celkem 14 kněží a řeholníků.

V *Osvětně* 4 (Alois Šebela, farář v. v., ředitel Unity v Kroměříži, Jaroslav Šumšal, vicesuperior kněžského semináře v Olomouci, Dr. František Hrachovský, prof. nábož. v. v. a novicmistr premonstrátů v Nové Ří-
fr. Patrik Kužela, jáhen-dominikán Olomouci).

V *Buchenwaldě* 1 (Ferdinand Chýlek, ředitel kněžské nemocenské pokladny v Přerově).

V *Dachau* 4 (prelát Method Kubán, generál duch. v. v. v Praze, Vladimír Čermák, farář ve Vlachovicích, Václav Otáhal, kaplan v Drahotuších, Josef Šumšal, katecheta v Olomouci).

V *Rawensbrücke* 1 (sestra dominikánka Marie Dolanská, řídící obecné školy ve Vlašovičkách).

V *Terezíně* 2 (P. Benedikt Hronek, dominikán v Uherském Brodě, Karel Dřimal, farář v Bludově).

V *Hamburku* 1 (Kamil Jaroš, oekonom kněžského semináře v Olomouci).

Po propuštění z věznice zemřel 1 (P. Marián Kaly nec, Basilián, ředitel řecko-katol. semináře v Olomouci).

Popraveni byli 2 kněží: Děkan a farář František Kvapil z Nezamyslic, zastřelen v Brně 5. června 1942.

Kaplan Method Mičola, Salvatorián z Prostějova, zastřelen v Brně 3. července 1942.

Řádových kněží mezi shora uvedenými bylo 5, řádová sestra 1.

Mimo to v generálním vikariátě bránickém (t. zv. sudetské části arcidiecése) bylo mnoho kněží i německé národnosti vězněno, těžce pokutováno a zbaveno míst. Nacismus pronásledoval náboženství zrovna jako cizí národnost.

Obtížné výsledky u gestapa vůbec nejsou v tomto seznamu zahrnuty. (Otisk nedovolen!)

EXERCICIE PRO CHARITNÍ PRACOVNÍKY A PRACOVNICE budou na sv. Hostýně před charitní poutí a to od 18. hod. dne 4. září do rána 8. září pro muže charitní pracovníky, od 9. září večer do 13. září ráno pro charitní pracovnice ženy a dívky. Na tyto exercicie je potřeba potravinových lístků a to: 1. na dobu od 4. do 8. září: 250 g masa, 1200 g chleba, 500 g mouky, 100 g požívatín a 70 g tuku. 2. na dobu od 9. do 13. září: 300 g masa, 1200 g chleba, 500 g mouky, 100 g požívatín a 70 g tuku. Pokud můžete, přivezte alespoň něco potravin s sebou, zvláště vajíčka, máslo, tuky. Poplatek 100 K. *Příhlášky* na adresu: „Poutní dům“ na sv. Hostýně *nejpozději do 25. srpna. 1945.*

CHARITNÍ NEDELE je 9. září t. r. v olomoucké diecési s charitním kázáním, charitní adorační pobožností při odpoledním požehnání a se sbírkou na charitní účely. Charitní adorační pobožnosti možno objednat v Arcidiecéšní Charitě v Olomouci, Štefánikova tř. 16 telefon 677.

DĚJEPIS NA STŘEDNÍCH SKOLÁCH. (Ad informandum). Z oběž-

níku Zemské školní rady v Brně č. j. 1028/45-III ze dne 25. 6. 45 ředitelstvím středních škol v zemi Moravskoslezské. „... Ježto na část učitelů dějepisu za jejich vysokoškolského studia působil sugestivní vliv osobnosti prof. Josefa Pekaře, připomínám, že by odporovalo duchu nové doby, kdyby snad učitel dějepisu byl při svých výkladech o českých dějinách veden jeho liberalisticko-konservativním postojem k nejvýznačnějším obdobím našeho národního vývoje, jako je přílišné zdůrazňování svatová-

clavské tradice proti tradici husitské a obrozenské, jeho nepřiznivý soud o působení husitské revoluce na kulturní vývoj našeho národa, důrazná obhajoba protireformačního baroku, odsudek pozemkové reformy a jiné. Tradice husitská a obrozenská, na nichž je založeno životní dílo Masarykovo a Benešovo a na nichž spočívá duch nové, čínorodé a tvořivé lidové demokracie, jsou základní pilíře našich dějin a mají vysokou výchovnou hodnotu.“ Za pověřeného úředníka: Dr Novotný.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

VOLAME PO PÍSMU SVATÉM!
Dříve než všechny ostatní knihy ať se povolání vynasnaží vydat knihu knih. Je mi známo, že jste usiloval o lidové vydání Písma sv. Liknavostí a váhavostí některých se mnoho promeškalo. Při větší snaze a pohyblivosti by bývalo možno i později vydat bibli; však čeští bratři mohli docela dobře vydat. A mluvit o nějakém nadržování, když se s naší strany neudělalo vše, co bylo možné, se dobře nedá. Jak je to knězi trapné říkat věřícím, že nemají číst kralickou bibli, a katolické vydání jsme jim dát nemohli. A jaký byl o ni zájem!

JEDNOTNOST V MODLITBÁCH.
Je nás málo a přece se všude modlí jinak. Už v základních modlitbách (Zdravas Maria, Věřím v Boha, Pod ochranu Tvou) je rozdílnost Čech a Moravy i jednotlivých krajů. V liturgických modlitbách ještě horší. Každý překladatel shledá, že jeho předchůdce, snad i současný, to přeložil špatně, a vytvoří nejlepší překlad. Snad i na to by mohl dbát censor, aby se vytvářela jednotu, a aspoň deset let aby se stanovený text neměnil. Jedná se o liturgii pohřební, litanie, pobožnosti k procesím a vše, co je v rituále českého. (I hlučínské příručky různých pobožností někdy tu rozmanitost modliteb nebo písní - proti Českému kancionálu v Čechách většinou předepsanému - překlady z cizích jazyků zvětšovaly.) V úředním znění církevních modliteb není taková roztržičnost myslitelná, proč by v šesti českých diecích nebylo možno dosáhnouti takové vlastně samozřejmé a přece vzdělávající jednotnosti?

CHVALA KRISTU! NA VEKY!
Pozdrav katolický, moderní, přece však už staletí starý, jak ukazují Kvítky sv. Františka. Františkánští terciáři užívají tohoto pozdravu a nutno říci, že je velmi sympatický.
Kaplan z Prahy.

(K dopisu dp. kaplana z Prahy několik poznámek: 1. Upustili jsme od vydání Písma sv., když jsme se dověděli, že zároveň na třech místech se chystá lidové vydání. Slyšel jsem, že se Otcové dominikáni chystají aspoň na Nový Zákon. Máme jen jedno přání, aby to bylo brzy. 2. Co se týká jednotnosti v modlitbách, dovoluji si podotknout, že tím nejvíce trpíme my. Na jedné straně jsme vázáni přímým rozkazem, že v našich publikacích se musíme držeti textu olomoucké Boží cesty. Na druhé straně nespokojenost v Čechách a nebezpečí přímého zákazu našich publikací. Podobně je to se zpěvy. K tomu nakladatelství obchodně vedená zapovídají otisk nějaké písně, aby prý šíření jejich zpěvníku nebylo brzděno. Chtěli jsme aspoň pro pohraničí dáti dohromady několik písní, ale do dneška jsme nedostali odpovědi ani s jedné ani s druhé strany.

POZNAMKA K POSLU PRAVDY. Volné místo na konci Posla pravdy pro místní zprávy je výborný nápad. Před prvním pátkem jsem tam dal poznámku: Tento týden je první pátek v měsíci. Příležitost ke sv. zpovědi... A bylo to poznat. Na první pátek bylo tentokrát sv. zpovědi víc než obvykle. *F. H., koop. H. B.*

JAK SEZNAMÍME VĚŘÍCÍ DOBRĚ A ZAJÍMAVĚ SE ŽIVOTY SVA-

TYCH? Jako kaplan v průmyslovém českém městě jsem poznal, že lidé pozorně sledovali ohlašování svátků v nadcházejícím týdnu už proto, že můj vldp. představený přidával ke jménu světcovu jeho povolání, místo působení a dobu, kdy žil. Jako samostatný v duchovní správě jsem šel dále: dvěma nebo třemi větami jsem vylíčil život světcův, zásluhy, i uvedl rok smrti svatého vítěze. - To jde jeden rok, druhý však zevšední. Nikoliv! V druhém roce možno zvláště uváděti závažné výroky svatých, třetí rok jejich duchovní cestu, jejich duchovní růst, význačné poslání v církevních dějinách, jejich vztah k naší vlasti a pod. Věřící poslouchají toto ohlášení velmi pozorně, i školní děti si mnohé věci dobře zapamatují. Dospělí často říkají, že toto oznamování je nejvíce zajímavé. A jak je to důležité před svátky, kdy slavíme hlavní tajemství sv.

víry! Tu připravím věřící lid k důstojnému slavení i chápání sv. víry a její hloubky i krásy několika větami. - To je jistě krásné, ale ta práce s tím! Bez práce to nejde. Předně je třeba věnovati vypracování pěknou hodinku v pátek anebo v sobotu: přečtu si celý život světcův a hlavní, závažné úseky jeho díla anebo jeho zvláštnost duchovní anebo vztah k nám několika větami zachytím a připojím rok a někdy i den úmrtí. Připomínám, že toto stručné vylíčení musí býti velmi živě podáno, logicky seřadeno a upraveno. Životy svatých nelze ovšem zde čísti v samostatných, velikých dílech, nýbrž používáme sbírek životopisů svatých, kde je vše stručněji podáno. (Eckert: Církev vítězná, Vondruška: Životopisy svatých.) Mluvme si upřímně, že i pro nás je to vhodná příležitost k poznání svatých! J. P. z Čech.

Z DOPISŮ

FILIPIKA DP. FARARŮM. „Nesouhlasím s tím, co je v č. 8, str. 96. Z dopisů, které nás těšily: a hned Filipika proti mladým. Obsah dopisu je málo těšivý neboť není v něm plná pravda, a pak jízlivost asi mladého pana faráře. 1. Proč se říká některému panu faráři důstojný pan farář, a jinému „šéf“? (prý hnusné pojmenování). Když ono vždy se „šéf“ neříká o každém faráři. Musí tedy onen „šéf“ míti opravdu něco „šéfovského“ v sobě. Farář má být upřímně smýšlejícím otcem svému kaplanu a ten nikdy pak neužije o něm slova „šéf“

2. Kaplan nikdy neboří a nechce bořit autoritu faráře, když tato je opravdu správnou a ne despotickou. Vždyť veškerá práce kaplanova, má-li být dobrá, vyžaduje autoritu hlavy-faráře.

3. Nenadávejte stále jen na kaplany, vezměte také jednou na přetřes faráře, a hlavně ty ve středních letech, a řekněte jim, že mnohdy jejich tichá závist maří mnohou dobrou myšlenku a věc. Vždyť kaplan může jen „co-operari“ - „Kooperátor.“

(Pozn. redakce: Když jsem viděl, co nám tiskárna vyvedla, že totiž v č. 8. místo „Z dopisů“ nechala z č. 7. státi: „Z dopisů, které nás těšily“, a hned pod tím byla ona filipika proti mla-

dým, tehdy jsem se zaradoval a řekl jsem si: To bude bouře ve světě mladých a dostanu aspoň sto dopisů rozhořčených kaplanů. A hle, dostal jsem jenom tři. To je znamením, že naši kaplani jsou buď svatí a dokonalí anebo nevšímaví. Věřím, že první část alternativy je správná a že jako oni autoři filipik jen tak pro změnu zavolali hlasitě „tua culpa“, všichni ostatní zpytovali své svědomí a v hluboké pokoře s opravdovým přesvědčením se modlili „mea culpa... mea maxima culpa“. A jelikož mám stejnou důvěru v dokonalost dpp. farářů, otiskuji dnešní filipiku. Doufám totiž, že si s klidem Čechoslováka přečtou ony řádky, a tam kde přehání, si s úsměvem řeknou: „Inu, mládež má právo trochu přestřelit.“ Ale pak si vezmou obsah za předmět zpytování svědomí, zdali se někdy nevтіrá do jejich duše ona zlopověstná invidia clericalis.

Znal jsem faráře, který, když kajícníci se tísnili u zpovědnice kaplanovy, zatím co on čekal nadarmo, vylítl ze zpovědnice a zavolal: „„Což já už mám jíti na pensi?““ Kaplan tvrdil, že to byla čirá závist. Ale když Vám řeknu, že to byla horlivost pro spásu duší a péče o zdraví mladého kaplana, nemůžete dokázat, že to není pravda. Záleží na tom, jak kdo na

věc hledí. Není třeba, abychom si navzájem ztrpčovali život, ale budeme mít zasluhu u Boha, když se budeme snažiti, abychom jeden druhému ulehčili břímě.)

BOHOSLOVEC. „Dp. je u nás velmi oblíben. Nyní přes prázdniny je našim duchovním rádcem. I rádcem v otázkách praktických. Každý týden čekáme, co nám přinese nové číslo.”
F. Č. U. H.

PÁN BŮH VÁM ZAPLAŤ za Dp. Promlouvá nám mladým do duše. Těším se naň jako malé dítě na nějaký dárek. Zůstaňte, prosím, při týdeníku. To nám lépe vyhovuje. Potřebujeme v dnešní přetížené duchovní správě rychlé orientace, povzbuzení a posílení, nějaké směrnice pro důležité pastorační úkoly, několik myšlenek pro svůj vnitřní život, pro zpovědnici, nebo i to vhodné kázání. Jsme Vám za to nesmírně vděční. Myslím, že pro důkladné, odborné a vědecké články budeme mít jiné časopisy. Proto zůstaňte věren dosavadnímu způsobu vydávání Dp. - M. N., kapl. Z.

PRO ZASMANÍ I VÝSTRAHU. Letos začátkem června jsem zastupoval nepřítomného p. faráře v sousední obci. Byl právě pohřeb. Jaké bylo moje překvapení, když k domu smut-

ku se vydali se mnou ministranti v komžích sice, ale *bosí!* Vypadalo to sice originálně a snad i proti rubrikám, ale nechtěl jsem zasahovat, poněvadž jsem se necítil kompetentní. Ve vážných myšlenkách jsme přišli k domu smutku. Vše zbožně vykonáno, mrtvola vynesena z domu, hudba spustila „Zahučaly hory”, a příbuzní srdečně oplakávali stařečka. Čekali jsme, až hudba dohraje. Vtom však hrůza! Jeden z ministrantů začal vyvádět! Vyskakoval, jakoby dostal náhle tanec sv. Víta, mrskal nohama jako baletka, div že komži neztratil, při tom vydával zoufalé indiánské skřeky, prostě řádil jako posedlý. Napřed jsme naň všichni hleděli s hrůzou, potom s obdivem nad jeho atletickými výkony, a nakonec jsme se dali do smíchu všichni, včetně hudebníků, kteří přestali údivem hrát, i pozůstalých, kteří přestali plakat. Kdo by se také nezasmál, když v tom vážném tichu se ozvala zlověstná věta hanáckého ministranta: „Dávě pozor, tróbo, deť mi spálíš čape!” (nohy). Jak se to stalo? Jeden z ministrantů, který zastával funkci kostelníka, vytrousil, nechtě, nic nepozorujícímu kolegovi žhavé uhlí přímo pod jeho nohy - *-efha-*

H O V O R N A

ZAS PROSÍME ZA ODPUSTĚNÍ. Velkou část nákladu „S projevem soustrasti” jsme museli vrátiti tiskárně a snad některé vadné výtisky se vloudily i do zásilek odcházejících z Ex. domu. Prosíme za prominutí a jsme ochotni vyměnit za bezvadné, *pokud zásoba stačí.*

K TOMUTO ČISLU přidáme, bude-li možno, materiál pro svěcení neb návrat zvonů a „Román kněze”

ROMÁN KNĚZE. Je to výňatek z Farního věstníku obce Petrovic u Sušice. Chtěli jsme napřed vytisknout v Dp., ale poznali jsme, že se článek velice hodí pro duše trpící. Proto po-

síláme jako „pozdrav nemocným” Kdo si přeje, aby mu byl určitý počet pozdravů posílán *pravidelně* (bez objednávky), ať laskavě napíše.

DP. KAPLANU „Ob”. Vaše rady, jak se zbaviti nepohodlného kaplana, obsahují mnoho životní zkušenosti. Ale jsou jako octová tresť. Je třeba přilítí mnoho vody trpělivosti a oleje modlitby a cukru lásky, pak z toho něco bude. Dnes je právě svátek sv. faráře Vianeye. Doufám, že dnes všichni kaplani se modlili za svého faráře a za všechny faráře světa, aby se stali dobrými otci svých kaplanů. A když to neučinili tehdy, učiní to jistě dnes!

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYR

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

26. srpna 1945.

Číslo 12

Kněz a doba.

Dominik Pecka:

(Z přednášky na sjezdu bohoslovců 14. srpna 1945.)

Staří kazatelé nazývají ďábla *simia Dei* - opicí Boží. Ďábel by rád napodobil Boha. Ďábel vidí *communio sanctorum* - obec svatých; ďábel vidí *Corpus mysticum* - společenství všech se všemi v Kristu Ježíši. Rád by napodobil obec Boží: *synagoga satanae* jest pokus vytvořit společenství lidí, pokus, jemuž chybí vnitřní jednotící princip lásky: ten je nahrazen principem nenávisti, násilí a nesvobody. Lze sice sjednotit lidi prostředky vnějšími, ale výsledek jest, že člověk se stává věcí a společnost mechanismem. Vztah člověka k člověku jest v takové společnosti určován podle Berdjaeva jen vnějším stykem (*communicatio*), ale nevychází z vnitřního a vzájemného pocitu jednoty (*communio*). (Nicolas Berdyaev, *Solitude and Society*. Geoffrey Bless, London 1938, p. 186-7.) Tam, kde osobnost jest jen článkem v řetězu a kolečkem ve stroji, kde člověk se stává předmětem, věcí, jest *communio* nahrazena *communicatio*. *Communio* vzniká jen mezi já a ty, nikdy mezi já a věcí. Teprve ve vztahu já k ty vzniká my. Nynější svět jest pouhá vnější komunikace. Komunikace: Železnice, auta, letadla, telegraf a rozhlas jsou jeho chloubou. Ale chybí mu *communio*. Když vysílali z New Yorku rozhlasem tep lidského srdce, mohl kterýkoliv posluchač v Evropě vnímat, jak buší lidské srdce v Americe. Pouhá fyzikální komunikace v době, kdy člověk člověku je cizí, jak nikdy nebyl, a kdy od srdce k srdci je daleko, jak nikdy nebylo.

Sociální útvary, jež vznikají před našimi zraky, jsou pouhé *communicationes*, z nichž každá se hálí v roucho bratrství a ráda by vypadala jako *communio*. V těch útvarech celek je vše a jediný nic. Útvary ty mají záměr výchovatelský: osobují si ideový monopol se všemi přívlastky neomylnosti a absolutní závaznosti, zdůrazňují pospolitost třídní nebo národní a povyšují přírodní skutečnosti a hospodářské zájmy na nejvyšší metu, k níž má lidstvo dospět. Prostředkem jest jim sugesce slova tištěného i mluveného, cílem vštípení materialistické a mechanistické ideologie, konečným cílem triumf časnosti nad ideou života věčného. Svět takovým smýšlením ovládaný jest svět bez ducha, bez niternosti, bez lásky: svět, v němž se pracuje bez oddechu, trpí bez útěchy a umírá bez naděje.

Proti synagoze satanově stojí *pusillus grex*, male stádečko těch, kdož dosud třímají prapor ducha. My kněží jsme pastýři toho stádece, solí země, světlem světa, městem na hoře ležícím, svícmi postavenými na svícnu, rozdavači tajemství Božích. I na našich rtech je otázka, kterou denně vyslovují tisíce: Co bude dál, jak to dopadne, kdy to skončí? Toto futurum našich otázek, přesněji řečeno, úzkostnost tohoto futura, není ve shodě s duchem evangelia, které varuje před úzkostlivou péčí o zítřek: zítřek bude sám pečovat o sebe, praví Pán, dosti má den na své lopotě. (Mat. 6, 34.)

Nelze vinit naše kněžstvo, že by se nelopotilo. Právě minulé období poválečného chaosu, zvrátů sociálních a náboženských bylo obdobím velké lopoty. Guerilla sektářská, boje o školu, zápas o duši mládeže, akce sociální a charitativní vyžadovaly krajní aktivity kněžské. Náš kněz byl kněz lopoty.

Sešli jsme se, kněží ordinovaní v roce 1918, v první válce světové vysvěcení, v druhé jubilující. Večer jeden po druhém v abecedním pořadu přednášel svou kněžskou autobiografii a přehled své činnosti: spolky, organizace, časopisy, škola, stavby a opravy kostelů, budování spolkových domů. A skoro všechna tato díla jsou dnes v troskách. A někteří vzpomínali s bolestí, jiní s humorem. Přidal bych se k těm druhým. Což to není veliká lekce nám, kteří jsme rozvíjeli bohatou činnost vnější, a to leckdy i na úkor činnosti vnitřní?

Neocitli jsme se tak často na samém pomezí toho, co kardinál Mermillod nazývá heresí činnosti? I my jsme se mnohdy přiklonili k mefistovskému: *Am Anfang war die Tat* a zapomněli evangelického: Na počátku bylo Slovo. I my jsme povýšili *prattein* nad *theorein*, akci nad kontemplaci. *Agere sequitur esse*, činnost je plodem jsoucna, tato scholastická zásada nám nepřešla v krev. Jaké jsoucno, taková činnost. Jakou cenu má život vnitřní, takovou má činnost vnější - ne naopak.

Řadu let jsem byl redaktorem studentského časopisu. Denně mi přicházely do rukou básnické pokusy mladých. Společnou vadou většiny těch básní bylo, že netrýskaly ze zkušenosti vskutku básnické a chybělo jim prožití. Je-li něco napsáno ve verších, které se rýmují, nemusí to ještě býti báseň. Báseň je výraz vnitřního bohatství. Bez vnitřní zkušenosti básnické lze sice veršovat, ale nelze tvořit.

Ale tuto výtku mladým básníkům lze *mutatis mutandis* učiniti každému, kdo vnitřní nedostatečnost a prázdnotu by rád nahradil vnější činností nebo dokonce jen vnějším zdáním. A tak i básníkům i kněžím platí: *Esse, non videri*.

Nejeden z přátel-kněží mi domlouval: Proč nevydáš nějaká kázání? Kněží přetížení školou, matrikami, spolky potřebují si usnadnit přípravu na kázání - to třeba uznati. Ale něco jiného jest usnadnit si přípravu na kázání a něco jiného jest nahradit ji. Mám poznámky ke kázání z dřívějších let. Po změně působiště jsem se domníval, že jich budu moci užít a usnadnit si to, co jsem si dříve neusnadňoval. Listuji v těch sešitech: mnohé jest mi dnes již cizí, vzdálené, neživotné a prázdné. A dávám si otázku:

zati sám? I dobré kázání jest ploděm vnitřní zkušenosti a osobního prožití. Jen ty myšlenky, které na mne samého nějak působily, mohou působiti i na jiné. *Ex abundantia cordis loquitur os.* Z nadbytku, ne z prázdnoty srdce mluví ústa. Že někteří věřící neradi poslouchají naše kázání, není zaviněno nedostatky řečnické techniky nýbrž nedostatkem niternosti. Jen na základě vnitřního prožití může býti kazatel více než pouhým deklamátorem. A to vnitřní prožití pochází ze studia, rozjímání a modlitby: má svůj zdroj ve slově Božím, ale toto slovo musí opět v určitém smyslu tělem učiněno býti. Příkazná a zavazující síla slova Božího, jak ji kazatel sám v pokoře a vědomí vlastní nedostatečnosti pocituje a prožívá, propůjčuje slovu onen lidský tón, který jsa znamením pravosti, uchvacuje mysl a zapaluje srdce a dává mluvití přirozeným hlasem a s přesvědčující silou. Jest jen jedno pravidlo pro kazatele: Mluv ze srdce. Jaký jsi, tak kaž. Jen tak se uvaruješ dutého pathosu, kazatelské manýry a onoho nesnesitelného Kanzeltonu, který vyhání lidi z kostela.

Často bývám tázán, v čem je tajemství výchovy. Odpovídám: v sebevýchově. Jen ten, kdo denně vstupuje do tvrdé školy sebevýchovy, je způsobilý vychovávat jiné. Může na příklad kněz vykládati dětem, že každý člověk má jen takovou cenu, jakou má před Bohem: že Bůh nepatří na osobu lidskou, že před Bohem neplatí výsady rodu, ani bohatství, ani vzdělání, ani krása tělesná. Je-li však ten kněz nakloněn dětem úpravným, nastrojeným, hezkým, dává-li dokonce přednost dětem bohatým před chudými, děti to postřehnou a poznají, že on sám se neřídí zásadami, jež hlásá, a celé jeho výchovné působení je podkopáno. - To, co jsi, mluví tak hlasitě, že neslyším, co povídáš - významně připomíná Emerson. Po letech vzpomínají lidé na kněze, který je učil náboženství. Nepamatují si, pravda, vše, čemu je učil, ale pamatují si, jaký byl a jak s nimi jednal. I ve škole má slovo svou účinnost jen z vnitřní opravdovosti, ryzosti a harmonie. Bez ní je působení kněze ve škole pouhé vyučování, ale není to výchova.

„Přicházím k vám ne jako ke knězi, nýbrž jako člověk k člověku“ - tak se uvádí jeden z mých návštěvníků. A je přece katolík a já jsem přece kněz. Jak to, že lidé s námi nechtějí jednat jako s kněžími? To může míti různé příčiny: ale jedna z nich je asi v tom, že jsme své pastorační působení uzavřeli do jakýchsi úředních forem a čistě vnějších způsobů. Lidé se bojí, abychom s nimi nejednali v těchto vnějších mezích, abychom nemoralisovali, nekázali a neúřadovali. Ovšem, musíme také úřadovati, ale to úřadování by mělo býti prosvětleno a protepleno božským prvkem lásky, porozumění a účinné pomoci. Potřebovala bych zpovědníka - ale bez zpovědi - píše jedna dáma knězi. Jak to, že ta dáma hledá zpovědníka, ale vyhýbá se zpovědi? I to může míti různé příčiny: ale jedna z nich je v tom, že lidé často nalézají ve zpovědníci jen šablonu, povšechné a všeobecné napomenutí, roz-

plízlá slova útěchy, jakýsi duchovní aspirin co by všelék na veškeré nemoci duše. A málo tam nalézají individuálního jednání, málo psychologie, málo skutečné duchovní terapie. Duše hledají přímý kontakt a nalézají prázdná slova, hledají Krista lékaře a nalézají jen strohého kasuistu, hledají duchovního otce a nalézají jen rozhřešovací automat. Nemo dat, quod non habet - je třeba říci otevřeně: chyba je opět v nedostatku niternosti a pohřížení do věcí božských. V Bernanosově *Deníku venkovského faráře* právem si stýská kněz na děsnou nudu a jednotvárnost zla, jak je poznává ve zpovědnici: ta vyznání bývají také plochá, zvyková, povrchní a jalová: to je pravda. Ale je třeba se tázati: může všednost zpovědníka býti lékem všednosti penitenta? Může led se zahřátí ledem? Všednost zla nás nikdy nesmí strhnouti k návyku čehosi podobného a otupiti vnímavost pro případy vyznání vskutku upřímného a opravdového.

Dnes je jisto, píše Peter Lippert S. J., že lidstvo se obrátí zády k dogmatu, svátostem, církevnímu zřízení, a to nezadržitelně a neodvolatelně, neukáží-li se plody křesťanského života a projevy lidství vskutku vykoupěného. A celá právní organisace, všecken liturgický kult, všechny slavnostní symboly, všecken věroučný či spíše theologický řád katolické Církve nemůže nahraditi nedostatek ethicky hodnotného utváření života, které není jen zachováváním zákona, nýbrž svobodným a upřímným přilnutím srdce k dobru, k duchovnosti, široké a svobodné odpovědnosti, vzájemné pomoci, oddanosti a obětovnosti. (Stimmen der Zeit 1926.)

Očekávali jsme od laiků, že utrpení času a zhroucení pozemských nadějí je přivede k pokání, k změně smýšlení a zvroucnění náboženského života. Co platí pro každého křesťana, platí tím více pro kněze, který je solí země. Jestliže sůl se zkaží, čím se osolí? (Mat. 5, 13.) Požadavek duchovního zvnitřnění a mravní opravdovosti se týká především nás. Nebude-li splněn, bude naše působení jen velikou životní lží - a svět půjde za svými cíli bez nás a proti nám. Víme, že marně se namáhají, kdož chtějí učiniti svět lepším bez Boha a bez jeho lásky. Víme, že pokrok světa není v tom, oč dokonalejší jsou prostředky strojové výroby, hospodářské organisace a technické komunikace, nýbrž v tom, oč lidé jsou lepší. Reforma světa je reformou člověka. A reforma člověka jest reformou srdce kněžského. V duši v Bohu obnovené a v Bohu zakotvené pak již není místa pro strach:

Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion:
non commovebitur in aeternum, qui habitat in Jerusalem.

(Ps. 124, 1.)

Kdo chce zapáliti — musí sám hořeti!

Pokus o pohled na situaci a její léky

Podstata křesťanská jest více než jen přirozená mravnost, budující na přirozeném náboženství. Toto si dosti málo uvědomujeme, takže kolikráte i naše kázání a pastorační metody se blíží nebezpečně tomuto přirozenému náboženství. Většinou lidé křesťanství neznají, co je vlastně nadpřirozený obsah a cíl a smysl křesťanství. Proto také nezařizují svého života podle tohoto nadpřirozeného obsahu a cíle. Neznají je. Částečně svou vinou, že nedbají, aby byli o nich poučeni a hlavně aby podle nich žili, částečně také vinou naší, že jsme neuměli jim tyto pravdy a skutečnosti podat. Neboť naše metody se staly z velké části neúčinné.

Tážeme se úzkostlivě: Proč? Ale ona úzkost přísluší jen skutečnosti odcizení. O pravdy samy a o jejich vnitřní účinnost netřeba mít obavy. Jest to docela samozřejmé podle našeho učení o porušené lidské přirozenosti prvním hříchem, že časné, smyslové, tělesné, přirozené má větší líbivost, přitažlivost a také prostředky, kterými působí svět, jsou líbivější, zábavnější, nenáročnější nežli cíle a prostředky naše. Svět baví, i když poučuje. My bychom sice měli také používatí zajímavých prostředků, jichž užívá svět, ale ve všem a při všem jich používatí nelze. Jest sice svůdný a na čas i davy přitahující demagogický, vlastenčící, bavící způsob kázání, ale věřící tím ničemu nenaučíme, za čas vyprchá opar popularity, bavení si najdou lidé jinde a ještě působivější a konce jsou tytéž jako u těch, kteří podávají slovo Boží způsobem, jakým přednášívali profesori krkolomně specializovaných disciplin.

Nezapomeňte nejprve, že lidi bolí mysliti. Odnaučili se mysliti. Myslí za ně noviny, řečníci a různí jejich vůdcové. Metafyzické a tím i spíše nadpřirozené nemá pro lidi porušené podobné přitažlivosti jako smyslové a přízemní a jenom přirozené, hlavně když vyhovuje tomuto porušenému. Nadpřirozené stále žádá nespokojenost s tímto porušeným, stále je chce léčiti, a to snášejí lidé jen velmi neradi.

Nestačí rozhodně pastorage jednoho kázání nedělního, zvláště když se omezuje na rozředění nedělní perikopy a drží se jen nedělní perikopy, protože pak snad většina křesťanských pravd nikdy nepříjde k projednání. Naše pomocné tiskové prostředky byly často hluboko pod průměrem našich protivníků obsahově i technicky. Zase ovšem nemůžeme konkurovat - a s tím musíme počítat - s tiskem, který dovede lehtatí smyslnost, sensacechtivost a to, co je dravčího v člověku.

Ptám se: Uvědomili jste si, jaké je odcizení našeho lidu křesťanství? Jaká je naše lidská nemohoucnost proti tomuto odcizení? Jaká je ale síla Boží v tomto zápase, když se o ni opřeme?

Naše nemohoucnost: Při ohromném církevním majetku byli jsme stále žebráky, kteří musili na všechno stále žebrati po korunkách: nezmohli jsme se na studentské domovy, naše studentské tábory byly primitivně zařízeny, kromě Velehradu a Hostýna a Kopečka měli jsme jen improvizované exerciční možnosti. Neměli jsme vybudovanou mohutnou kancelář Katolické akce. Neměli jsme shromáždění, svolávané a řízené společenství umělců, literátů, novinářů a jiných pomocníků. O pastorační získání dělnictva se daly všude zatím jen pokusy.

Celkem řečeno: Většina lidí ztratila domov, který Kristus dává ve svém království Božím, ve své Církvi. Lidé jsou bezprizorní a tak se nechávají pohlcovat třídním zájmem, produktivností, nebo změtí dobových hesel, leskem právě módních sdružení.

Tu si řekněme: Proč jsme dopustili toto odcizení a ztracení se lidu Kristu a Církvi? Vždyť jsme to měli tušiti dávno! Proč jsme nedali dohromady všechny schopnosti, prostředky a lidi, abychom zastavili tento vývoj?

Nejprve jsme si málo všímali dobových proudů myšlenkových. Přezírali jsme jejich důležitost a nebezpečí. Tak jak jsou, jistě masy nezachvátí, ale jejich odvozeniny zaplavují pak lidstvo. Kdybychom byli pamětlivě papežských pokynů, dekretů a encyklik a theologického varování, mohli jsme včas odhaliti kořeny toho, co se pak rozrostlo a dusilo křesťanský život našich mas. Našli bychom pak také studiem prostředky, jak čeliti těmto nebezpečím a nemusili jsme se tak udiveně tvářiti při pohledu na odcizené davy lidu, dělnictva, inteligence. Nemusili jsme pak naivně říkat: Ten a onen nám zkazil inteligenci, odvedl dělnictvo a podobně. Protože nám bude na božím soudu řečeno velmi jasně a jednoduše: Proč jste si to vše nechali vzíti, když jste měli možnost poznání z učitelské autority církevní, když jste měli tolik prostředků a možností a moje požehnání?

Ovšem nevyлéčíme těchto nemocí tím, že bychom podávali prostředky zakrslé a nepodstatné, prostředky, které se jinde, v jiných poměrech osvědčily. Nejprve musíme lidi vyburcovat z jejich falešného klidu a z jejich nesprávné soběstačnosti a spokojenosti se sebou samými. Je třeba je zvedat, ukazovat jim jiné hodnoty, jiné cíle, a ukazovat nedostatečnost toho, k čemu se tak žízňivě, ale beznadějně také přisílali.

Je třeba jim ukázat, že jsou velkými chudáky a že ničeho nemají. Pronikat studiem a žitím k nadpřirozeným dobrům, k tomu, co Kristus přinesl, co je jeho největším darem, abychom věděli, co máme pro lid a oč je lid připraven, když zůstává jen v tom přízemním.

Najíti způsob, prostředky, metody, jak lidi poučiti a přesvědčiti o tomto nesmírném bohatství a přínosu křesťanství. Nebát se používat všech method, jen když jsou důstojné a dovolené a účinné. Tak ukazovat lidem krásnou ústřední myšlenku synovství Božího, soustřediti kolem této myšlenky celý křesťanský život a všechny křesťanské pravdy. Ukázat na sociální význam této pravdy. Nadchnouti touto pravdou pro apoštolát všechny ty, kteří

jsou již tou myšlenkou proniknutí, aby hleděli všechno podniknouti, aby se i ostatním dostalo této krásné pravdy o obecném povolání k synovství Božímu a k životu z něho.

Kdybychom podali Krista v jeho velikosti, kráse, životnosti, jako učitele a lékaře a největšího dobrodince lidí, jak mnoho lidí by se musilo rozběhnouti k němu a otevřít mu celý svůj život! A o nic jiného se nám nejedná. Pak naučíme lidi žít z Boha celý den, posvěcením práce prodloužit modlitbu a bohoslužbu na celý den, naučíme lidi modlitbě jakožto hovoru dítěte Božího s Otcem. Když naučíme lidi přitulit se bohoslužbou nedělní k Bohu jako k Otci, zarazíme odsvětšťování svátků a církevních slavností a úkonů a obřadů. Sami se ovšem musíme postavit proti tomuto odsvětšťování, aby se z poutí nestaly výlety, z posvěcení chrámu Páně jarmarky, ze sv. Mikuláše divoká fraška, z vánoc nyvá sentimentální idylka, z biřmování drobná zlá zvěst, z prvního svatého přijímání jen půvabná slavnost.

Musíme si všimnout mládeže a nevzdychat jen po nějakých jejích organizacích. Pro nás nejjistější a nejlepší organizace jest katolická Církev. Každá farnost má dva katolické domy: Kostel a farní budovu. Musíme umět obětovat i práci i pořádek a úklid a podobné, abychom otevřeli obojí co nejvíce a co nejčastěji lidu, hlavně mládeži. Naše fary nám nepatří. Jsou to budovy církevní. Tím méně patří lakomým, nevrlým a neochotným hospodyním, které se bojí práce, kdyby se tam mělo dít něco kromobyčejného. Čekáním až někdo přijde do farní kanceláře, odučením si několika hodin, odříkáním si nějakého slaboučkého kázání, moji drazí bratři, nezadržíme vlnu valící se přes nás a přes náš lid a naše chrámy a udržené dosud posice.

Je to zrcadlo, bratři, příliš černé? Nebo je snad dokonce zkreslené? Zpytujeme, prosím, svědomí, a zařídíme se podle jeho výsledku. Bylo by dobré a já bych sám byl velmi rád, kdyby mé řádky vyvolaly diskusi. Když mne snad i někdo pokáře, nebude mne to tak mrzet, jako by mne mrzelo, kdyby tato má slova zcela zanikla. Kdybyste, bratři, chtěli, tak bych pak ony zjevy i návrhy k řešení podrobně rozvedl. Něco bych třeba napsal i latinsky, aby to zůstalo mezi námi.

Pastorační glosy

P. Václav Zima:

(*Ars artium*.) To je beze sporu pastorage. Nejvyšší a nejkrásnější umění. Umění, které slouží člověku, jeho duši, pokorně a trpělivě. Nedělejme z pastorage vědu a nepřetěžujme ji teoriemi. Věda počítá s převahou rozumu, umění s převahou citu. I v umění má rozum svou funkci, své místo, svůj úkol. Kontroluje, logicky uspořádává, brzdí fantasii. Ale cit je první, protože je v umění faktorem tvůrčím. Báseň bez jakékoliv vnitřní logiky, daná činností rozumovou, jež smyslové poznání třídí a uspořádává, aby se nerozteklo v bezbřehé řečiště nesmyslu a zmatení, je pomatená.

Báseň bez jiskry citového vznícení a rozzáření, tvořená jen souhrou intelektuálně odpočítaných a srdcem neoživených slov, není poesii. V umění cit hraje první housle. Rozum sekunduje. Tak tedy nikoliv nějaký „pastorační surrealismus“, kde by se duchovní pastýř rozběhl za jinou myšlenkou, nápadem, uchvacován pastorační fantasií, aniž by napřed rozumně odvážil všechny možnosti, prostředky a únosnost duše, na níž své nápady chce uskutečnit. Ale umění, pastorační umění. Ars artium.

Pastorace mi připadá jako chirurgie. Máme ve farnosti rozsáhlou nemocnici. Leccos tam vidím. Také to, že udržet tělesný život není vždycky tak jednoduché a snadné, že nestačí jenom, aby chirurg měl dobré nervy, rychlý postřeh, zručné prsty a jakýsi vnitřní instinkt rychlosti a včasnosti zákroku, že tu musí posloužit jeho práci ještě spousta všelijakých nástrojů, o jakých se laikům ani nezdá. Ty všechny jehly, nože, peány, a jak se to jmenuje, to všechno pomáhá prstům chirurga, který léčí a zachraňuje - pro život časný. A také v pastorači, kde se zachraňuje duše pro život věčný, nejde vše jen skrze osobnost kněze. I tu nutno přibrat k práci mnoho různorodých prostředků a nástrojů milosti, aby dílo spásy duše bylo dotvořeno v konečné plnosti. Kolikrát jsem viděl, jak chirurg dovede být trpělivý a umí čekat. Neřeže hned a ukvapeně. Zkouší to všelijak, čeká na pravý čas, kdy v tělesném organismu nemoc uzrála pro operaci, nesmí se však zase zpozdit; viděl jsem, jak je to těžké vyhmátati tuto časovou rovnováhu. Ale pak už přichází jakýsi chirurgický instinkt, vykrystalisovaný citový vztah k chirurgické práci, a tvoří se dílo. Tak bych to chtěl vidět i v kněžské činnosti pastorační. Rozvažovat, umět čekat, neukvapovat se, ale zase nepropást vhodnou příležitost, abychom nepočali operovat, když už je smrt v blízkosti naší práce. Nemocní, kteří přicházejí na operační stůl, bývají všelijak nemocí znetvořeni. Nemoc odnímá lidskému tělu krásu. A hyzdí je mnohdy až k odpornosti. Nemocné tělo mnohdy páchne, odpuzuje svým vzhledem. A přece lékař nesmí k němu cítit odpor a musí se nad ním sklánět s něhou, láskou a porozuměním. Něco takového musí umět i kněz, který léčí duši. Hříšník je také pacient, je to nemocný člověk, který v sobě nosí chorou duši. Pozoroval jsem mnohokrát, že mnozí kněží cítí odpor k hříšníku, že se s ním bojí promluvit, aby se nepošpinili, že ho vědomě oddalují od svého srdce. Nezapomínejme, že tak jako Spasitel nepřišel k zdravým, ale k nemocným, že tak musíme jednat i my, že i to jest naše cesta a naše poslání, máme-li být skutečnými služebníky laskavého a milujícího Mistra. Dávejme na prvním místě do své pastorační činnosti své srdce. Upřímné, milující, soucítící a rozumějící srdce. Pastorace bez srdce je umění bez života, bez citu, bez tvůrčího vzletu. Báseň bez citového rozzáření a rozjiskření. Slovo na kazatelně bez srdce, svatební, křestní, pohřební obřady bez srdce, styk s farníky a hlavně s dětmi bez srdce - nepůsobí, nepřitahuje, neobrací. Nemyslím nějaký planý sentimentalismus, la-

ciné uplakané kazatelství, které využívá každé příležitosti, aby rozplakalo posluchače (popláčí si a zapomenou, protože kromě několika prázdných citlivůstkářsky vyumělkovaných slov nebylo jim nic víc dáno), ale ve všem, co kněz ve své farnosti dělá, musí být srdce, musí tu být srdečná hřejivost, otcovská vroucnost, přímá a citlivá reakce na všechny bolesti farníků.

A hlavně k těm nemocným, k hříšníkům, blížit se bez předsudků, bez opovržení, s úsměvem a se srdcem na dlani. Neboť ne všichni se dostali do stavu hříchu vlastní vinou. Nepůsobilo tu mnohdy hodně pohoršení „morových katolíků“, kteří dovedli celé hodiny vysedávat v kostelních lavicích, byli funkcionáři kdejakých katolických spolků, nejzbožnější ze zbožných, a v praktickém životě nedovedli projevit a dokázat svou víru? (Nesociální a nekřesťanské jednání zaměstnavatele se zaměstnancem, záliba v nespravedlivých soudech a pomluvách, vády a soudění s každým sousedem a jiné velké kazy, dotvrzující, že „víra bez skutků je mrtvá“!) Nepůsobila tu i liknavost duchovních pastýřů, nezájem o duše a jejich potřeby, vlažnost víry a plochosť činnosti kněze, domnívajícího se, že „prudencia pastoralis“ v češtině znamená „nicnedělání“? Nebojme se vkládati do své pastorační činnosti své srdce. Někdo to umí už od přirozenosti, je to dáno jeho povahou; znám takového jednoho milého pana děkana v blízkosti Prahy, líbezná, andělská duše, farníkům jsoucí skutečný pater, který umí každým slovem zachytit a nenechá nikoho kolem sebe projít bez pohlazení úsměvem. Kdo to neumí, musí se tomu naučit. Proto nedělejme z pastorece vědu. Studenou a neživotnou. Žijme ji a tvořme ji jako umění, které vnáší jas, úsměv, život v lidskou duši, jako umění, které vrací zdraví těm tisícům duchovním mrzáčkům, prosícím svou bídou o pomoc, jako umění, které radostně, líbezně a sladce přibližuje vrávorajícího poutníka bezpečné a jisté cestě. Jako ars artium. (Pokračování.)

Pastorece dětí

Některé směrnice k dnešní katechesi. 1. Učivo. Úředně, ordinariálně stanovená osnova naznačuje učivo pouze souborně a je minimální. (Ord. osnova, 3. vyd., str. 20-26.) Podrobné rozvrhy (str. 27 do konce) zahrnují látku pro jednotlivé učebné jednotky a jsou maximální. Toto maximum za daných okolností probrati nelze. Působí zde zkrácení učebné jednotky, zimní prázdniny a ještě jiné vlivy, pro které dlužno se látkově omezit na věci podstatně důležité, ty prohlubovat a upevňovat pro život. V tomto smyslu musí býti dnešní katechese proti dřívějšíku elementárnější. Látkově se omezit na nutné minimum. Pokud však běží o požadavky na náboženský život žactva, musíme býti maximalisty, jinak bychom ztratili velmi mnoho.

2. Učebné pomůcky. Žákům zprostředkuje náboženské vědění nejen katechese, nýbrž také učebnice. Dbát toho, aby všichni žáci

měli potřebné učebnice, kancionál a dobře vedený poznámkový sešit do náboženství. Katechismus a Biblické dějiny mají být trvalým majetkem každé rodiny. Nemůže proto být ideálem, aby měl žák v rukou náboženskou učebnici toliko vypůjčenou. Důležitým doplňkem učebnice je poznámkový sešit. Písemné záznamy mají být stručné a vždy perem. Tyto záznamy jsou přehledné a snadno kontrolovatelné, když záznam každé učební jednotky se označí pořadovým číslem (na př. 1. hod., 2. hod. atd.). Kresby a diagramy si načrtnou žáci ve škole jen zhruba tužkou. Důkladně a úhledně si to propracují až doma. Ať si také dělají v sešitě záznamy duchovního života ve formě přehledné tabulky. (Viz Vychovatelské listy 1941, č. 1.) Záznamy si žáci překontrolují vzájemně ještě v hodině. Asi jednou za měsíc si je katecheta doma podrobně překontroluje sám. Doplňujte soubory názorných pomůcek vyučovacích. Mějte přesné inventáře školních náboženských pomůcek.

3. *Metoda a forma vyučovací.* Zdokonaľujte se metodicky. Studovat dále nové odborné příručky katechetické. (Po té stránce jsou mezery.) Navštěvujte se navzájem při vyučování. Tak se zabezpečuje větší součinnost žactva. Látku přednesenou vždy ještě nacvičte. Látku uloženou pravidelně zkoušet. Snaživost žactva značně zvyšuje bodování každé odpovědi. Jednou za pololetí test.

4. *Kázeň.* Varujte se důvěrnosti se žactvem. Před třídním kolektivem dlužno být co nejvíce odměřeným; žactvo respektuje jenom autoritu. Dobrotu, laskavost možno ukázat žákovi v soukromém styku. Třídní kolektiv by v tom viděl slabost a dovedl by to velmi krutě zneužít. Již staří říkali: *senatores - boni viri, senatus - mala bestia.*

Bez kázně neobstojí ani kuželkářský klub, a škola bez kázně je zvěřinec.

5. *Život z víry* je vrcholným úkolem katechese. Nejsme toliko učiteli, nýbrž zároveň duchovními správci svěřené mládeže, jejich spirituály. Dbejme toho, aby žila duchem modlitby (modlitby denní, večerní zpytování s dokonalou lítostí, ranní dobrý úmysl, modlitby střelné; povzbuzovat, kontrolovat), eucharisticky (mešní výchova, měsíční sv. přijímání, kroužky eucharistické, návštěvy svátostného Spasitele) a apoštolsky (získávat k náboženskému životu jiné). Prohlubovat úctu Neposkvrněné Panny, sv. Josefa, anděla strážného, cvičit v sebezapírání, v obětech. K tomu síla svatosti osobnosti katechety. Nejen k dětem o Bohu, ale hodně k Bohu o dětech, „neboť jsme spolupracovníci Boží“. (1. Kor. 3, 9.) (Z olom. katech. spolku.)

A E T E R N U S, Q U I A P U R U S !

(Nápis na hradě Pernštejně.)

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

KE KATECHET. KAZANÍM bych si dovolil sdělit, že je mám tak rád, snadněji se učí, ale kdyby nebyla tak rozházena. Vždyť to nemusí být stále podle nedělního evangelia. Snad by bylo vhodné, kdyby se nařídilo, po růženci - před kázáním přečíst několik řádků z katechismu. Nařídilo poněvadž jsme neposlušní lenoši.

Škoda, že P. Kunov pominul při umrtvení smyslů se zmínit o kouření a strašném šňupání. To je ohyzdné a vynucuje úsměšek, když kněz roztahuje strašlivé kapesníky... Což právě proto, že to kněží dělají, o tom pomlčel? Když přijde někde takový misionář, ani to domácí nechtějí vyprat.

Když má někdo prsty od kouření žluté, když vysedává u karet, když musí mít 10 piv, že to jsou také hříchy, a o těch se mlčí. Z důvodu uvedeného: že to mnozí děláme. „Kněžské vtipy“, to je věc, o níž by se mělo více napsat, ale latinsky.

Ad vocem: kancelář. Předně musí být ve světnici pořádek, ne všecko přeházeno. Výstava nejrozličnějších fajek. Výměna obrazů podle církevního roku, aspoň u psacího stolu. Vždy čerstvá kytice. Zatím co se píše křestní list, může si čekatel prohlížeti katolický ilustrovaný časopis. Poněvadž jich nemáme, předkládám „Katol. misie“, několik ročníků svázaných. Můžete na sv. Hostýně při kursu udělat výstavu. Sestříčky to dovedou. Jednoduše a pěkně. *AH.*

JESTĚ O ODDAVKÁCH. V 9. čís. byl velmi pěkný pokyn, jak vésti účastníky svatby, aby se v kostele chovali náležitě. Mohly by se však dáti pokyny i pro kněze, jak povznést důstojnost svatebního obřadu. Katechismus ot. 138. odst. 3. říká: Vyslechnou kněžské napomenutí, aby v lásce a věrnosti manželské spolu žili do smrti. A přece většinou promluva není. Ale při oddavkách na radnici nebo v kostele nekatolickém promluva bývá a působí mocným dojmem. Nebo je Církev katolická tak bohatá (duchovně), že si toho nemusí všimnout? - Nedávno mi otec ženichův přišel do sakristie poděkovat „za ten příklad, co jste jim dal“. Slovem „příklad“ označují někteří lidé promluvu. Není ovšem vhodné dokazovat při ta-

kové promluvě, jak to bylo jednou ve velkém brněnském kostele při elegantní svatbě, že člověk není zvíře, ani mluvit, že snoubenci budou rozmnožovat počet budoucích nebešťanů, vždyť někteří manželé děti mít ani nemohou, ale promluvit o zásadách, jak to naznačuje Katechismus s aplikací slov sv. Pavla, jež napsal o manželství.

Tak působí obřad, pro život manželů jistě velmi důležitý, mocněji a důstojněji, a nemusí mu tu důstojnost, když kněz vše udělá rychle a potichu (i modlitby Upevňuj, Bože...) nahrazovat různé preludium nebo i forte z nějaké opery nebo píseň Lásko, milá láska a j. ze zvukového filmu.

Svěcení prstenů. Nepůsobí lépe i tento obřad říkat česky? Je to pár slov, ale jedno pěknější než druhé.

Při obřadu: Musí říkat nevěsta „poddanost“ manželskou? Vždyť je jí to někdy trapné, jindy toho muž nebo jiný užívá k nepodařeným řečem a celkově to dnešnímu pojetí neodpovídá, i když je muž vždy hlavou rodiny. Není však třeba to zdůrazňovat slovem dnes celkem nikde neužívaným. Není vhodnější „oddanost“? Epištola sv. Pavla: „Manželka pak se boj muže svého.“ Nebylo by zase vhodnější: Manželka pak měj v úctě muže svého?

Požehnání nevěsty: Říká se latinsky a potichu, aby z toho nevěsta moc neměla. Nebyl by vhodnější moderní překlad, kde by se starozákonní jména žen ovšem vynechala? Tak by tomu oba naslouchali jistě s větší pozorností a také tato má význam i při přijímání různých milostí.

Moderní překlady a texty biblické i obřadní, to už je ovšem jiná otázka. *Jaroslav Ambroz, farář.*

ÚTRŽEK KATOLICKÝCH NOVIN. Na stole MUDra Johna Monka v městečku Newton Grove v Sev. Karolině leží cár katolických novin; snad do něho byla zabalena nějaká zásilka léků.

Lékař Monk je nekatolík a v celém městečku Newton není ani jednoho katolíka. Dr Monk sahá zvědavě po kusu novin, na němž je právě vytištěno kázání z kostela sv. Patrika v

New-Yorku. Při četbě kazatelových myšlenek probouzí se v duši lékařově mocná touha poznati katolické náboženství. Na koho se má však obrátiti. Nikoho nezná.

Píše přece dopis a odesílá jej na některého katolického kněze nebo biskupa ve Wilmingtonu. Pošta doručuje dopis lékařův přímo wilmingtonskému biskupovi Jamesu Gibbonsovi, pozdějšímu kardinálu v Baltimore († 1921). Veliký biskup James Gibbons posílá hned kněze do Newton Grove, který poskytuje lékařům náboženské vyučování. MUDr John Monk se stává katolíkem a zároveň zaníceným apoštolem. Brzy je v Newton Grove 1000 katolíků.

Návštěvník Newton Grove neopomine se zastaviti na katolickém hřbitově a s mocným pohnutím v duši zahleděti se na náhrobek MUDr Johna Monka, na němž se skví nápis: „John Monk, dr. lékařství, po Bohu zakladatel této katolické misie.“ (Die Schildwache, 1938, 17., 3.)

Posílám všem škarohlídům, kteří se snad ještě domnívají, že Posel pravdy se hodí jen na otření břitvy. Sv. Pavel napsal: „Co pošetilé jest podle světa, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré.“ (I. Kor. 1, 27.) F. S. CSsR.

K PASTORACI DÍTĚTE. Bolelo mě, když jsem viděl na začátku své pastore, že děti tak málo znají sv. Otce, svého nejvyššího duchovního otce! Mnozí ani nevěděli, jak se jmenuje. Byl jim úplně někým cizím. Jak ho potom mohou milovat, ctít a poslouchat? Při tom mě napadla vzpomínka z dětství: Jak jeden náš učitel dovedl nám vštípit úctu a lásku k představiteli našeho státu. Tu nám pověděl něco z jeho životopisu, jindy něco veselého z jeho studií, kterou píseň nejraději zpívá — to vše jsme věděli a tyto intimnosti z jeho života velmi nám ho přibližovaly. Nezasloužil by si toho tím více Otec všeho křesťanstva! Což kdyby někdo napsal takový poutavý spis o našem sv. Otci Piovi XII? ! Ale brzy! Poslouží jak katechetovi, tak dětem i dospělým. Mohlo by to být třeba první nové číslo „Životem“.

V. Ž. Ba.

Z D O M O V A

PAPEŽSKÁ HYMNA nebo píseň za papeže. Dp. Pr. Val. upozorňuje, že naše t. zv. papežská hymna nikde v cizině neexistuje; je to jen naše česká píseň za svatého Otce. Úřední Inno pontificio, složený V. Hallmayrem, je řízný pochod, jenž se hrává při papežských slavnostech. V našich zpěvnících by tedy mělo státi: Píseň nebo Modlitba za papeže.

V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH se konaly po dlouhé přestávce ve studentském semináři zas kněžské exercicie. Účastnilo se jich 50 kněží.

Účastníci se obdivovali, jak v krátké době dvou měsíců byla přivedena do pořádku budova, tak zničená a zašpiněná okupanty. Po technické stránce vypomáhali při exerciciích junáci, kteří také připravili pro účastníky exercicií výstavu katolického tisku a knih a výstavu junáckou.

MISIONÁŘI SPOLEČNOSTI BOŽÍHO SLOVA se vrátili z koncentráku a místa nucené práce do Bratronic a přijímají přihlášky do Mešního svazu za 50 K příspěvek na podporu misií za živého nebo zemřelého člena.

Z E S V Ě T A

ČERNOŠSKÁ HUDBA NA EVROPSKÉM KŮRU. Vloni 6. srpna byla prováděna v kostele sv. Huberta v Bruselu mše pro smíšený sbor, složená misionářem kongregace Božského Srdce v duchu černošských písní kmene Bantu, a provázena byla tamtamy a tamburinami. Bylo to asi po prvé, co se uplatnily tyto divošské nástroje na evropském kostelním kůru. Účinkovali vesměs černí zpěváci

a hudebníci. Kostel byl hustě naplněn, v prvních řadách byli členové černošského komitě bruselského. Podivným, ba dojemným způsobem účinkovalo na všechny, když před konsekrací ztichl celý chrám a z kůru zazněly tamtamy na pozdrav Synu Božímu, přicházejícímu i k černému plemeni se svou milostí a pravdou. Od té doby byla zpívána tato mše vícekrát v různých kostelích Belgie a

Francie. Takto se též pěstuje sblížení mezi bílou a černou rasou, které patří k nejtěžším problémům koloniálních států. (Catholicité, Lille, duben 1945, str. 27.)

SMRT P. IVO DE MONTCHEUIL. V noci z 10. na 11. srpna 1944 byl zavražděn Gestapem v Grenoblu jeden z nejschopnějších myslitelů křesťanské Francie, jesuita P. Ivo de Montcheuil. Byl profesorem theologie na Katolickém Institutě v Paříži a jedním z redaktorů znamenitých Etudes. Jeho oblíbeným oborem bylo studium o Církvi a jejích vlastnostech. Katolicita Církve podle něho nezáleží jen v tom, že Církve může a chce přijít ke všem lidem, nýbrž že může a chce je shromáždit a sjednotit v jednu duchovní rodinu, že nechce zrušit rozdíl mezi nimi a vnutit jim uniformitu, nýbrž udržet jejich individuality, pokud mohou obohacovat jeden druhého. Z její katolicity vyplývá povinnost misí a charity všeho druhu. Křesťan je opravdovým křesťanem,

má nadpřirozený život lásky jen potud, pokud jej dává druhým. Uzavření se před druhými je nejen nekřesťanské, nýbrž přímo protikřesťanské. Církve chce růst jen proto, aby se sdělila s národy o poklady, jež jí světil Kristus. Kdyby neměla této snahy, přestala by být Kristova. - Život P. Montcheuila byl ztělesněním těchto myšlenek. Jako profesor nebyl jen učencem, nýbrž především apoštolem. Dovedl se kněžsky rozdávat, až k ztrátě života. Na začátku srpna loňského roku byl na cestě do Lyonu požádán důvěrníky partyzánů, s nimiž se znal jako účastník podzemního hnutí za osvobození země, aby šel zaplatit asi 50 těžce raněných vlastenců v jeskyni La Luire. Bez váhání se dal na cestu s lékařem a ošetřovateli do jeskyně. Tam však byli překvapeni skupinou SS. Ranění byli hned na místě ubiti, kněz s lékařem byl odvezen do Grenoblu, kde byl za několik dnů odstřelen. Čest jeho památce! (Catholicité, Lille, duben 1945, str. 15.)

Z DOPISŮ

Z POHRANICÍ. Z Dobrého pastýře mám velkou radost, tak jako když se setkám se spolubratry a vyměňujeme si radostně své zkušenosti, tak mně připadá každé nové číslo Dp.

Snad Vás bude zajímat něco ze zdejších poměrů po stránce pastorační. Pohraničí to znamená dnes pastoračně nejrozumnější směs, všeho chuť. Noví lidé ze všech koutů. S počátku dosti podřadného živlu, který se zvolna tříbí. Jde sem každý, ale čeho nejvíce třeba, to je kněží! Českých, nadšených a obětavých kněží. Tento nový lid potřebuje mimořádné duchovní péče, protože je vystaven mimořádnému pokušení, ať již k manželství, nebo k nepoctivosti, krádeži atd. Očista vnější pomalu nastává jsou odstraňování lidí nepoctiví a hanobící české jméno v pohraničí obohacováním, t. zv. „zlatokopectvím“ Musí však současně probíhat očista vnitřní - ta čeká na kněze! Bez kněží stalo by se pohraničí duchovní pustinou, baštou bezvěří. Není zde, pravda, hned pohodlí. Tak trochu misionářský styl. Začínám

osobním stykem. Každého nového příchozího uvítám (jak je to často příchozím milé, jinde vidí jen shon a závist). Poradím, aspoň maličkost. Malá pozornost, cigareta, otevře srdce. Přijde posádka našich čsl. vojáků do obce. Za několik týdnů znám všech 60, jejich poměry doma v rodině, každý už téměř ženat, doma dítě, rád se každý svěří a mnoho se dá dobrým slovem napravit atd. A v kostele: začínám od modlitby. Nikdo ji česky pořádně neumí u těch, kteří se dnes hlásí k českému jazyku. (Nelze přísně soudit, 6 let neslyšeli děti českých rodičů českého slůvka.) Pak zvolna písně atd. Je hodně obtíž, někde zklamání, a zas radost. Konečně, úspěch se rodí z oběti.

Ano, jsou zde ještě němečtí kněží. A nemohu jim dát špatné vysvědčení. Dělali hodně, byli mnohde hrází proti nacismu u svého národa. Ale myslíme na budoucnost. Český živel roste, někdy geometricky. Kněz německé národnosti také odejde, mnohde již byl „dán do sběru“ s ostatními lidmi. A čeští lidé, i když zatím něm. kněz zůstává, nepůjdou k němu. Pak zná-

me svoje - nepůjdou sami, někdo je musí přivést!

Nakonec toto: do pohraničí jdou lidé ze všech vrstev, všech povolání. Uvolní se nějak, ať již z jakýchkoli důvodů, a jdou. Obtíže, zklamání, těžké začátky u poctivých lidí - a přece mnozí vytrvají.

A kolik je zde kněží? Zde v okrese jsme tři, ovšem řeholníci. Dva v duchovní správě, jeden v klášteře. V sousedním okrese - tuším, že dosud na trvalo žádný český kněz! A již 4 fary prázdné!

Prosím, nešlo by to nějak, aby zde pomohli kněží z Moravy? Jsem na kolika již místech, jako řeholní kněz měl jsem tu možnost a milost, že jsem krátce působil téměř ve všech diecésích, a srovnávám-li stav kněžstva v Čechách a v diecési brněnské a olomoucké, tedy: šlo by to! Nejhuře je na tom dnes litoměřická diecése. Nezapomínejme při tom na to, že sem jdou lidé z jiných diecésí. Viděl jsem zde lidi z Moravy! Tedy, kněží z Moravy za nimi!

Prosím, veledůstojný pane, nešlo by něco v tom udělat? Zainteresovat mladší ochotné kněze, kteří nepodlehli pohodlí, a pak také příslušné naše představené?

Dnes ještě, kdyby přišli čeští kněží, převezmou fary s celým inventářem a zařízením. Dosavadní duch. správce jej rámcem uvítá, může pod českým knězem dále pracovat, dokud bude mu povoleno zůstat. A český kněz bude mít práce až nad hlavu, kolik farností bude pod jeho správou.

Budete-li si, veledůstojný pane, přátel další zprávy o zdejších poměrech, napíši. A také všem milým důstojným pánům, kteří by měli chuť přijít. A ještě něco: V mém kraji žije pensista kněz. U sester, kde v místě je farář. A starý kněz dnes nechává pohodlí a hlásí se jako mladík do pohraničí. Bůh Vám žehnej, *mladý knězi!* Do stálé ochrany Boží Vás a celou Vaši práci doporučuji A. Sv. St.

BESEDA. Na dotaz: Týdeník nebo měsíčník? odpovídám: 1. Mně se líbí, že Dp. je jako „kněžská beseda“. Zde se scházíváme všichni: doktoři a nedoktoři. Každý přinese nějakou dobrou myšlenku. *Ale beseda musí být*

týdně. 2. V breviáři čteme na svátky biskupů: Unius talenti (nevyužitého) nomine intellectus tantummodo (to jest sine operatione) designatur. Když sbíráte ty kněžské myšlenky, vytahujete kněžské hřívný, které by asi už staly zakopány dál po denárech ze země. Kdybyste vydával měsíčník, tu by tyto dva dobré skutky, které činíte kněžím, totiž beseda (též pěkná debata) a získávání kněžských hříven, utrpěly újmu. - M. F., farář.

Z DOPISŮ. Nejhuře jsme na tom my mladí kněží. Z domu nemáme ničeho, v semináři jsme byli za války, kdy mnohé věci se rozprodávaly. O mnohých *jsem se ani nedověděl*, na jiné neměli peněz, úvěr dán nebyl a nebyl ani doporučitelný - a tak přišli jsme do duchovní správy prázdní, s kufírkem několika seminárními knihami a stěžím s celým Písmem svatým. (Sám je mám jen vypůjčené od staršího horlivého kněze.) Pokud jsme na kaplánce, ještě to snad jde leccos si vypůjčit, ale když při nedostatku kněží se dostanu na administraturu, na vesnici odříznutou od světa, kdy všechna tíže duchovní správy spočívá na našich slabých, mladičkých bedrech, kde naleznem rady, kde rychlé pomoci? Potřebuji chytit děti. Co s nimi podniknout? Mám jedinou pomůcku Tomáškovu: „Dětským duším“ Potřebujeme návod, hry, zpěvy, veselé výstupy atd. Kroužek mládeže! Kde máme jaký pramen soustavné, cílevědomé výchovy! Mládež touží po pestrosti ani u ní nemohu chtít prozatím nic těžkého, jen zájem probudit. Zkušenosti nemám a návod nikde. Abych dostal děti a mládež, nesmí mi brzdit rodiče práci. I tu žádáme určitého jednotného plánu, soustavných pomůcek. Nejen rozvrhu práce. Příhodné si již vyberu, pracuji. Proto vítám Dobrého pastýře a týdně čekám na zprávu dp. zkušenějších spolubratří, aby ze svého i nám dali, abychom i my mohli dávat. Potřebujem rychlé orientace a též pomůcek, které nemáme. Soustředte ve svých rukách z různých redakcí potřebný materiál, uveďte, zda je možno knihy i brožury obdržet. Svých věcí pošlete aspoň ukázky. J. H., adm. J.

S l u ž m e P á n u s r a d o s t í !

KATOLICKÁ AKCE

JINOŠI. 17. junácký oddíl v Českých Budějovicích vydal hektografovanou příručku „První kroky“ Tiskne se „Několik junáckých her“ pro klubovnu, hřiště a výlety. Přípravuje se „Zpěvníček junáckých písní“. Ob-

jednávky přijímá 17. oddíl „Junáka“, České Budějovice, Skuherského 7. Tentýž oddíl oznamuje, že je ochoten kněžím, kteří mají zájem o junáctví, zaslati všechny své brožury a tiskoviny.

„Modlete se, bratři, aby moje i vaše oběť stala se příjemnou Bohu, Otci Všemohoucímu.“

Mešní text.

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

POKLAD A SMETÍ. (Mat. 19. 21): „Jdi, prodej co máš a dej chudým a budeš mít poklad v nebi!“ Ze první křesťané doslovně tak činili, ač jen zcela dobrovolně, vypravují Skutky apoštolské. Později ze života svatých mučedníků, na př. sv. Vavřince, se dovídáme, jak církevní majetek nebo jmění věřících „odnášely do nebe ruce chudiny“. A dle takového příkladu jednali i přemnozí svatí vyznavači, zvláště když se rozhodli pro naprostou změnu života, pro stav duchovní neb řeholní. Sv. Karel Boromejský žil v době, kdy se příslovečně říkalo: „Chceš-li si zajistit peklo, staň se knězem!“ Když se věnoval stavu duchovnímu opravdově, rozdal napřed chudým veškerý obnos, utržený za prodané panství Uritanské. Později stejně na dobré účely věnoval dvacet tisíc tehdejších zlatých, které mu dědictvím připadly. Již dávno před tím napsal sv. Augustin: „Všecka hojnost, není-li to Bůh, jest mi bídou.“

Právě jmenovaný sv. Karel, jsa od dvacátého druhého roku kardinálem, psal kdysi, pln zármutku nad světáctvím duchovních, kardinálu Gambarovi: „Vkročil jsem do tvého dvorce a včera jsem viděl vilu kardinála Farnese. Všude jsem viděl nesmírný přepych. Mnoho klecí pro přerozmanité ptactvo, mnohé ohrady pro cizozemská zvířata. Divil jsem se však, že jsem tam nenašel žádného přístřeší pro nešťastné katolíky, kteří pro víru byli od kacířů vyhnáni z vlasti a u nás hledají útočiště.“

Pokud se pamatuji, slavný a svatý zakladatel řádu trapistů vedl nejprve jako světský kněz a učenec život málo duchovní. Dům měl zařízený s nevšední nádherou a peníze přímo roz-

hazoval. Náhle se ho však dotkla milost Boží. Vracel se právě odkudsi domů a takto rozumoval: „Bud' nás evangelium klame, anebo v tomto domě bydlí nastávající zavrženec.“ Opustil všechno a prosil o přijetí do jisté řeholní rodiny takto: „Jsem knězem, ale zcela nehodným. Pomozte mi činiti pokání!“ A tak i při obrácení pozdějšího svatého Norberta a přemnohých jiných, první součinnost vůle s milostí se jevila pohrdáním světa s jeho bohatstvím a radovánkami.

Znal jsem kněze, který měl sbírku známek v ceně milionů. Oheň, válečná pohroma, smrt to rozmetala jako bezcenné smetí. „Blázne, této noci požádají duše tvé od tebe, a to, co jsi nahromadil, čím bude?“ Jiný opatřil několik neterí věnem a výbavou, ale věčné světlo v chudičkém kostele se rozšířilo jen v neděli. Ze prý patron nedbá! Ale což jen patron se má starati o dům Boží? A jiný snad utratil vše v nápoji. (L. 21. 34): „Dejte pozor, aby srdce vaše se neobtěžila obžerstvím a opilstvím a starostmi tohoto života!“ A podobně varuje sv. Pavel Římany (13. 13): O některém prý říkají lakomí a vychytralí příbuzní: „Qui pro nobis ordinatus est!“

Viděl jsem obrázek: Mnich v pusté jeskyni rozjímá. Před ním na okraji propasti je smrt v podobě zametače a bez rozdílu smetá do rokle koruny královské, čestné diplomy, řády a medaile vyznamenaných i spadlé měšce peněz a tak dále. „Kde jest poklad váš, tam bude i srdce vaše“ - na zemi. A na věčnosti? (L. 16. 25): „Synu, rozpomeň se, že jsi přijal dobré věci v životě svém, Lazar podobně zlý!“ Ani krůpěje vody se nedostane na ovlažení žhoucího jazyka. - P. J. K.

H O V O R N A

V PETRINUM (České Budějovice) jsou k dostání ještě tyto letáky: Lidová adorace - Tajemství dvanácti zá-
zraků Proč má někdo ze sv. přijí-
mání tak málo užitku Podmínky
častého sv. přijímání Co je mše sv.?

Proč právě já? - Nezapomeň na
ranní modlitbu - Skrytý poklad -
Snoubencům Vždy upřímně! - Umě-
lecké dílo Boží lásky Dívko, čím
chceš býti? Jinochu, tvoje odpověd-
nost Láska k duším Nenechte děti
hladovět K posile nemocných - Jak
se na to může Bůh dívat? - Budu žít

věčně? Cena jediné mše sv. - Více
kněží - Za pancéřovými dveřmi -
Zdroj útěchy - Klekněte si zde Krá-
lovně posvátného růžence - Elita Ma-
riina. - Adresa pro objednávky: Pe-
trinum, České Budějovice, Žižkova
čís. 14.

DPP. SPOLUBRATRŮM Z ČECH
sděluji, že připravuji již III. vydání
„Církevních průvodů“ Aby nové vy-
dání vyhovovalo všem, prosím o ra-
du, po př. změny či přání. Spolupráce
vítána. Alois Malý, farář ve Vše-
tech u Prahy.

Obět mše svaté jest:

*sluncem všech duchovních cvičení,
srdcem pobožností,
duší zbožností,
plamenem božské lásky,
propastí božské dobrotivosti
a nejvzácnějším prostředkem,
jímž Bůh nám své milosti přivlastňuje.*

(Sv. František Sal., Filothea II., kap. 14.)

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183.
Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois
Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš.
Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-
O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBŘÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

2. září 1945.

Číslo 13.

Charita ve farnosti.

Ss.:

Velmi významným pomocníkem v duchovní správě je charitní činnost knězova. Jakmile se kněz skloní k nuzným a trpícím, již získává tichý obdiv a často i lásku. A není tajemstvím, že si lidé rádi přivlastňují názory milovaného. Získává-li tedy kněz milosrdnou láskou srdce bližních, získává tím i jejich rozum pro učení, jež hlásá. Je proto nutno tohoto „pomocníka duchovní správy“ co nejvíce využít. Mluví-li se o Charitě, míváme často na mysli dobročinnost ústavů nebo charitního ústředí. Než takováto Charita není bezprostředním pomocníkem duchovní správy: jeť příliš vzdálena. Má-li Charita farnosti duchovně prospívat, musí býti popředně ve farnosti pěstována. Ovšem je ještě jiná Charita, je to spolek, který milosrdnou lásku provádí. A této Charity, spolku, je farnostem nutně zapotřebí. Koná-li kněz dobrodiní, získává srdce věřících. Koná-li s ním dobročinnost i spolek, tu účinky zmnožuje, Boha více oslavuje a sobě i jiným hojných zásluh získává.

I. Spolek Charita musí býti v každé farnosti zorganizována.

1. Tak *nařizují biskupové*. A jejich nařízení je vlastně příkazem Božím.

2. Kde není Charity, tam ji *nutno ustaviti*. Nutno vybrati několik ochotných a schopných lidí, kteří by byli ochotni v Charitě pracovati. Z těchto lidí se utvoří výbor.

3. Když byli zajištěni pracovníci, je třeba zřídit spolek, aby zabezpečoval pro nutnou činnost úhradu. Spolek ochotně pomůže ve farnosti vybudovati příslušné diecéšní charitní ústředí.

4. Zřízený spolek musí vyvíjeti činnost, kterou usměrňují a plánovitě rozvíjejí *porady činovníků*.

a) Kde se mají konati charitní porady? Charita je nesporně součástí Katolické akce. Má tedy výbor Charity úzce spolupracovati s důvěrníky Katolické akce: Obojí činnost se doplňuje, má se tedy konati společně. A ježto obojí činnost je součástí duchovní správy, mají se konati porady ve farní budově nebo v budově církevní.

b) Jak často konati charitní porady? Vždy před důležitým úkolem. Nejlépe by bylo pravidelně každý měsíc. Porady počínají a končí modlitbou.

II. Úkoly farní Charity.

Rozdílné jsou úkoly různých Charit. Zámožná venkovská obec jistě neukládá Charitě těch požadavků jako chudá periferie velkého města. Proto Charita venkovská kromě pomoci vlastním chudým snadno může podporovati i ústavy nebo charitní ústředí. Mnohé úkoly jsou však všem farním Charitám společné.

1. Každá farní Charita *musí znáti poměry* ve svém okolí. Je tedy prvním úkolem každé farní Charity, aby zjistila trpící a nuzné, a aby hledala účinné prostředky k pomoci. Nuzných, trpících a různých potřebných si všímají k tomu úkolu určení charitní důvěrníci. V malých farnostech stačí jeden. Velké farnosti nutno rozdělití a musí býti důvěrníků více. Svá pozorování, jakož i návrhy oznamují na farní poradě.

2. Kněz bezpodmínečně musí poučiti své důvěrníky, *jakých případů si mají všimati* a o nich podávati zprávy.

a) Ve farnosti *někdo onemocní*. Nemá nikoho, kdo by mu v nemoci pomáhal. I upozorní se na to při poradě. Charitní výbor určí pro nemocného podporu na léčení, je-li toho třeba. Jindy oznámí okresnímu ústředí, aby nemocného navštívila některá ze zdravotních sester, jež se sdružují při okresní Charitě. Někdy je třeba pečovati o převoz do nemocnice, či jiného ústavu. I tento úkol předá okresní Charitě, jelikož pravidelně farní Charita na to nestačí. Jinak buď kněz nebo některý důvěrník nemocného navštíví a kromě jiného mu dá „Pozdrav nemocných“. Samozřejmě charitní důvěrník ve vážných případech pečuje o připravení nemocného k zaopatření.

b) Jindy je třeba poskytnouti pomoc *nedělce*. Je nutno poskytnouti jí prádlo a jiné potřeby. Zvláště za války tato pomoc byla neobyčejně vítána.

c) Když ve farnosti *osiří děti*, je zřejmé, že Charita první se má dětí ujmouti. Umístění dětí v ústavu opětně provádí prostřednictvím okresní Charity.

d) Farní Charita se ujímá chudých *studujících*, hlavně těch, kteří jednou mohou býti sluhy Páně.

e) Ve větších farnostech lze snadno zařídit *vyvařovnu*. I když Charita rozdává místním chudým jen chutné polévky, získává si vděk chudých, starých a neduživých.

f) Když se přiblíží doba *prvního sv. přijímání*, může se farní Charita velmi dobře uplatniti, že připraví dětem občerstvení. Takovéto výdaje neobírají chudých, jelikož zjednávají mnoho dobrodinců a přátel. Podobně může Charita ukázati svoji dobročinnost biřmovancům.

g) Leckdy žije ve farnosti rodina, o níž ani nikdo netuší, v jak svízelných poměrech žije. Takovou rodinu objeviti a jí pomoci je velmi záslužné. Zvláště když se rodina za svůj nedostatek stydí.

h) Farní Charita může chudým dětem obstarati i *pomůcky k náboženskému vyučování* a modlitební knihy. Vhodnou příleži-

tostí k tomu může býti mikulášská nadílka. Takováto nadílka je dvojnásobně užitečná.

ch) Městské Charity pečují o umístění nezámožných dětí v o-zdravovnách.

3. Jen je třeba, aby farní Charita byla *pohotová*. Je-li třeba rychlé pomoci, jako po neštěstí (ohně, povodeň a pod.), nutno okamžitě svolati poradu a poskytnouti pomoc. „Kdo rychle dává, dvakrát dává.“

4. Farní Charita potřebuje *Božího požehnání*. Plným právem zařizuje Charita čtvrtletní charitní pobožnosti. Nemělo by býti farnosti, kde by se alespoň dvakrát za rok neuspořádaly charitní pobožnosti! O příručky pečuje diecéšní ústředí.

III. Kdo má pracovati ve farní Charitě?

Někteří se domnívají, že charitní činnost je povinností pouze farářů, nebo i jiných kněží. To je chybná představa. Charita je jakousi součástí Katolické akce. Mají v ní tedy popředně pracovati *laikové* za vedení kněží. Zkušenost ovšem poučuje, že Charita tím více vykoná, čím více péče jí věnuje vedoucí kněz. Laici rádi pracují, avšak iniciativnost jim musí dávat kněz. Jinak i Charita vlašně a mdle pracuje.

IV. Jak zjednávati prostředky?

Charitní činnost je především činnost hmotné pomoci potřebným. Charita tedy nutně musí míti své prostředky. Ty se získávají:

1. *Z členských příspěvků*. Valná hromada stanoví výši příspěvků. Pověřený výběrčí příspěvky vybere. Není správné, nedbají-li někde o vybírání příspěvků, poněvadž tím mizí vědomí členství v záslužném spolku. Výběrčí však toto vědomí oživuje. Je doporučení hodné, aby vždy nechával členům obrázek na památku. Na obrázku je natištěné poděkování za dar. Při vybírání velmi mnozí dávají větší částku, než jakou odhlasovala valná hromada.

2. *Různé dary*. Mnozí přinášejí hlavně kněžím dary pro chudé. Ročně to bývají slušné částky.

3. Při charitní pobožnosti se vykoná *ofěra*, a to tak, že věřící jdou kolem oltáře. Měli bychom tento starobylý zvyk obnovovati. Vždyť je to jedna z řídkých příležitostí, aby věřící mohli vstoupiti do kněžiště, nejsvětějšího to místa v kostele. Při ofěře se dává líbatí ostatek sv. kříže.

4. Největším zdrojem příjmů pro chudé bývá ve farnosti pokladnička u sochy sv. Antonína, „*Chléb sv. Antonína*“.

Tento způsob úcty k sv. Antonínovi vznikl ve Francii. Obchodnice, jménem Louisa Bouffierová, nemohla otevřít obchod. Zámečník více než hodinu marně se namáhal zámek otevřít. Rozhodl tedy, že vypáčí dveře. Odešel pro pomocníka a pro potřebné nástroje. Majitelka se obávala škody a obrátila se v duchu s prosbou k sv. Antonínovi: „Dám chudým chleba, podaří-li se dveře

otevřítí bez násilí.“ Když přišel zámečník, prosila jej, aby ještě jedenkrát zkusil zámek otevřítí. A hle, hned prvním klíčem se to podařilo. Při rozdávání chleba sdělila obchodnice, jak byla vyslyšena. Zvěst se o tom rozšířila a podobných slibů přibývalo.

Kde nemají pokladničky na „Chléb sv. Antonína“, ať ji jen zřídí. Brzy se bude znamenitě starati o místní chudé.

5. *Dary a odkazy*, Když důvěrník poradí nemocnému, aby pamatoval v odkazu na Charitu, stává se tak.

6. *Příjmy z podniků*. Charita může uspořádati přednášku se světelnými obrazy. Může provést dobročinnou tombolu a pod. Na venkově za jisté přestupky stanovil starosta pokuty. Byl-li důvěrníkem farní Charity, určoval výtěžek těchto pokut pro Charitu.

7. Charita se nebojí ani dožadovati se přispění z *veřejných prostředků* prostřednictvím Národních výborů: hlavně přiděly i dary pro vyvažovny.

Kristus Pán nás poučil, *abychom prosili*. Kdo nic nechce, také nic nedostane. Je tedy třeba, abychom i za Charitu prosili. Věřící často chtějí prokázati dobrý skutek, jen nevědí, jaký. I dávejme jim příležitost k dobrým skutkům prosbami za Charitu. Ovšem velikým příznivcem Charity je *činnost*. Čím větší činnost vyvíjí, tím více prostředků dostává. Jen se nebojme chudé hojně podporovati z obavy, že by nám chybělo vhodných prostředků!

V. *Styky farní Charity s dobročinnými spolky.*

Ve farnosti často bývá více dobročinných spolků, na příklad Rodičovské sdružení, sociální pomoc, odbor Ligy proti tuberkulóze a pod.

1. Charita těch spolků *neodsuzuje*, i když je jí jasné, že je předčí. Ač se snaží humanní spolky mírniti bídu jako Charita, přece je Charita předčí péčí o nesmrtelnou duši.

2. Poněvadž má Charita leccos společného s laickými dobročinnými spolky, ochotně se *zúčastňuje spolupráce*. Vysílá svého zástupce do společných porad, účastní se společné sbírky, při čemž si však vymíní dohled i nad rozdělením.

3. Charita na jiné dobročinné organizace nežárli, avšak také *se nedá zatlačiti*, i kyby se měla energicky bránit.

VI. *Obtíže Charity.*

1. Jako každé věci, tak i Charity dovedou lidé *zneužítí*. Avšak vychovávejme své členy k tomu, aby si byli vědomi, že lepší je býti nepoctivostí jiného někdy podveden, nežli aby naší tvrdostí někdo trpěl.

2. Nedejme se zastrašiti *nevděkem*. Zase nutno vychovávatí charitní členy, aby z lásky k Bohu i přes nevděk zůstali dobročinnými.

VII. Zakládání a vedení farní Charity stojí trochu oběti a námah. Avšak užítky onu námahu mnohonásobně vynahradí. Říkávali staří: „Vae soli!“ To však neplatí pro kněze, který organi-

suje Charitu a tím svou činnost na vinici Páně zmnohonásobňuje. Mnoho se mluví o Katol. akci. Mnohý neví, jak by začal Katol. akci organisovati. Ať jen začne organisovati ve farnosti Charitu a tím též počne organisovati Katolickou akci: pomoc věřících při díle spásy nesmrtelných duší.

Veni, Creator Spiritus!

J. Kunov:

V Paříži 1930 byl jsem ve svatodušní noveně u sv. zpovědi u staříckého šlechtice, redemptoristy P. De Beguinea. Doufám, že do smrti nezapomenu na kratické povzbuzení, jež založil na vzácných a promeditovaných slovech: „Veni, Creator Spiritus!“ - Ano! Bůh Otec Stvořitel zařídil stavební pozemek. Bůh Syn Vykupitel jako z kvádrů postavil budovu svého učení, příkladu a bolesti. Tu budovu zveme Církev svatá nebo konkrétně duše křesťanská, tedy i kněžská. Anebo zúžíme ten pojem budovy na dvanácte apoštolů a sedmdesát učedníků. Omítku, malbu, úpravu, výzdobu a zařízení té budovy ponechal Otec i Syn Duchu Svatému. A víme, co učinil z těch téměř neotesaných rybářů Duch Svatý! Creator Spiritus! - Proč a komu tohle píší? Konferoval jsem nedávno s knězem, naší diecése dobře znalým, o stavu kléru. Práce přibývá a často práce knězi až nebezpečné. Dorostu je tak málo a novosvěcenec musí hned do kalných proudů dnešního života. Mladý kněz, ještě nezkušený proti rafinovanosti světa, těla, ďábla! „Žeň zajiště mnohá, ale dělníků málo. Proste Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou!“ Ale kdo je udělá dělníky, hodnými toho slova, na pozemcích Páně? Vím jen jednu odpověď: Creator Spiritus! Ctěme více, výslovně Ducha Svatého! Jeho ať prosí horlivý katolický lid s kněžími v čele a se Ctihodnými Sestrami všech klášterů, aby nám stvořil kněze podle Srdce Božího. Můžeme ovšem prositi každého nebešťana, neboť všichni jsou soustředěni v Bohu, ale jako pro různé nemoci, obtíže a nedostatky nabízí nám Pán Bůh zvláštní přimluvce nebo vnuká časem zvláštní pobožnosti (Růžec, Božské Srdce Páně, Neposkvrněné početí), tak se mi zdá, že pro „obnovení tvářnosti země“ vyhradil si mimořádnou a horlivou úctu k Duchu Svatému. Emitte Spiritum - et renovabis faciem terrae!“ My, kněží, modleme se často a vroucně tři překrásné modlitby k Duchu Svatému: Veni, Sancte Spiritus, - Veni, Creator Spiritus, - sekvenci Veni S. S. et emitte coelitus! Modleme se i s lidem často k Duchu Svatému o dobré kněze! Modleme se i prostřednictvím Matky našeho Velekněze, nejčistší Panny Marie, Stánku Ducha Svatého! Spolubratři adorující, svatí buďtež, ale proste právě Ducha Svatého, jenž bydlí ve svátostném Srdci Ježíšově, o svaté bohoslovce a kněze, o zachovalý a důstojný dorost stavu tak významného! - Mělo by se i více kázati o Duchu Svatém a kromě dogmatické věci vyložiti lidu též názvy a přívlastky jeho, obsažené v uvedených písních svatodušních. Poučení budí zájem, povzbuzení budí důvěru, příklad úcty vábí k násle-

dování. „Frange, quod est rigidum (a smrtelně ztuhlými bývají i katolíci), fove, quod est frigidum (i kněží a řeholní osoby), rege, quod est devium!“ Lito jest mi zástupu, bloudí jak ovce bez pastýře. Není pomoci, leč *Creator Spiritus*.

Farní věstník

Václav Šebek, děkan ve Zbraslavi.

Přihlédneme-li ke všem okolnostem, poznáváme, že vikariátní forma Farního věstníku - Farní věstník pro farnost jednoho vikariátu - je za daných poměrů nejvhodnější jeho formou.

Především i při otázce Farního věstníku musíme mít na zřeteli celkový plán, jež musíme nyní sledovati stále a ve všem: *oživení starobylých církevních útvarů správních - farnosti, vikariátu a diecése - po stránce organizačně pastorační, po stránce organisace kněžské práce.*

Farnosti vikariátu tvoří také obyčejně stejnorodý krajinný celek se společnými problémy pastoračními. Třeba je řešiti společně, třeba společných akcí na vikariátě. Vikariátní Farní věstník je pomáhá uskutečňovat a tím i oživovat vikariát, jakožto farnosti nadřazenou organizační jednotku církevní.

Dále jest nutno přihlížeti k *současnému stavu náboženského života*. Ten je ve značné části farností celkem slabý. Tak by značná část farností se sama na Farní věstník nezmohla. Co není možno udělati samostatně, dá se udělati spojenými silami na vikariátě.

I nedostatek kněží a jejich přetíženost v duchovní správě přichází zde v úvahu. Mezi vikariátním kněžstvem však bude jeden *schopný kněz*, jenž si přece jen najde trochu času pro řízení Farního věstníku. Tím se všem ostatním duchovním správcům velmi ulehčí, neboť značná, největší část starostí s Farním věstníkem je snata s jejich beder. Oni si vždy měsíčně jen vyplní rubriku své farnosti, kdež to celkové vyplnění čísla a jeho uspořádání obstará spolubratr redaktor.

Vikariátní Farní věstník je i *účinnější vzhledem k osadníkům*. Farníci mají takto možnost sledovati náboženský život nejen ve vlastní osadě, nýbrž i v sousedních farnostech vikariátu. Mají na tom zájem, neboť příbuzenskými svazky jsou s těmito osadami spojeni. Mají tam rodiče, provdané děti atd. Farní věstník je stále s nimi spojuje. Zprávy z ostatních farností působí na osadníky i *silou příkladu*: vidí obětavost druhých vůči kostelu, horlivost v účasti na nedělní mši svaté, přijímání svátostí atd. („Koukejte, jak ti lhotečtí dávají na svůj kostel. Musíme také dávat více“ a pod.)

Redakce Farního věstníku.

Farní věstník řídí *jeden schopný kněz* vikariátu za *spolupráce vikariátního duchovenstva*. Jen lásky a pochopení je mu třeba a pak již za pomoci a požehnání Božího vše půjde.

Úkolem redaktorovým především je sestaviti číslo, dáti kaž-

děmu číslu ráz, aby tvořilo pěkný propracovaný celek, a aby bylo časové, t. j. odpovídalo církevnímu roku a dobovým potřebám. Tato plánovitost ve vedení F. v. je velmi důležitá. Je nutno bystře pozorovati život na osadách a vikariátě a vypořizovati, co je právě nejvíce zapotřebí zdůraznit, na co upozornit, pro co nadchnouti a získati. Každé číslo F. v. má býti „slovo včas“.

Hlavička. Na úpravě první stránky F. v. velmi záleží. Musí budit zájem a přitahovati. Co dává nejvíce ráz první stránce, je „hlavička“. Jakou hlavičku? Takovou, aby výrazně vystihovala účel a ráz listu a spojovala myšlenku náboženskou s krajem. U F. v. pro jednu farnost je zajisté nejlepší hlavičkou výrazný obraz farního kostela. U vikariátního F. v. pak možno postupovati různě. Nejlépe pak je vložit do hlavičky obraz kostela místa vikariátu (obvykle hlavní město kraje) a doplnit prvky zdůrazňujícími ráz nebo památnosti kraje.

Tak na příklad berounský F. v. má za „hlavičku“ pěknou montáž berounského kostela, hradu Karlova Týna a jineckého kostelíčka (sídlo redaktora), příbramský siluetu děkanského kostela v Příbrami, Svaté Hory, Březových Hor s těžnou věží a komíny. V čele obou hlaviček je pak výrazný kříž. Tak a podobně se dají upravit hlavičky všech F. v. Nakreslí vám je nějaký pan učitel, student, nebo i některý velebný pán sám. Lépe však je přenechat úpravu odborníkovi v grafickém umění.

Úvodník. Pro každé číslo F. v. musí redaktor obstarati *úvodník*. Redaktor je buď sám napíše, nebo použije nějakého jadrného úryvku z vhodného dobrého spisu, knihy, časopisu, který by mnozí ani jinak nepoznali. Jindy převezmeme úvodník z jiného F. v. už vycházejícího, který si dáme posílati výměnou za svůj.

První číslo F. v. pojedná samozřejmě o účelu poslání nového listu. Úvodník má býti především *časový a praktický*. Dává smysl celému číslu. Vycházíme proto z církevního roku. Učíme tím lidi „žít s Církví“, prožívati církevní rok. Tak vycházíme na př. z jednotlivých svátků, připadajících v tom měsíci, využijeme nějakého vhodného námětu z nich a připojíme praktický závěr k provádění. Nežadejme najednou mnoho, raději méně, docílíme tím spíše poslechu.

Tak na př. v máji výzva: „Z každé rodiny alespoň jeden na májovou pobožnost,“ nebo v říjnu „alespoň denně společně v rodině jeden desátek sv. růžence“ v listopadu nějaký kratší, všem přístupný úkon, ve prospěch duší v očistci. Tak jsou lidé stále upozorňováni a poněmhu si navykají na dobré skutky.

Druhý rok probíráme jiné svátky týchž měsíců. V duchovních ústavech je zvykem na počátku měsíce dávat nějaký duchovní kvítek na celý měsíc a zároveň měsíčního patrona. Se vhodnou obměnou *vedme měsíčně nějakou dominantní myšlenkou čtenáře-osadníky*, položme jim příkladem nějaké tajemství nebo sětce. Využívejme svátků co nejvíce v jejich vztahu k praktickému křesťanskému životu. Tak na př. v únoru využijeme svátku Očišťování P. Marie ke zdůraznění a doporučení úvodu křesť. matky po narození dítěte, v červnu úctu k Bož. Srdci Páně a pod.

Úvodník pak je určen také k tomu, aby právě jím se budilo poznání a láska k farnosti, základní to buňce náboženského života a Katolické akce. Proto častěji vezmeme případný námět. Hodně látky nám poskytne Codex církevního práva ve statích, kde se mluví o farnosti, faráři, osadnících atd. Jen v živé roucho je třeba odít tyto zdánlivé suché právní normy a působí účinně. Jindy, je-li zapotřebí, věnujeme úvodník nějakému zájmu nebo akci vikariátní, na př. propagaci osadního svátku celodenního výstavu Nejsv. Svátosti ve farnostech vikariátu, společné akci tiskové, akci na hromadné rozšíření Písma sv. v rodinách a pod.

Úvodník pak musí býti výrazněji tištěn a hodně péče musíme věnovati titulu. Musí býti tak volen, aby přitahoval, lákal k přečtení, budil zvědavost. Vzorem nám tu mohou býti četná čísla „Posla pravdy“ se svými lákavými, zvědavost budícími názvy. Počítejme s tím, že osmdesát procent čtenářů zůstane bez zájmu k takovému titulu jako: „Doba postní“, „Advent“, „Kvatembrové dni“. Zcela jiný zájem přirozeně vzbudí titul úvodníku, pojednávajícího o postu: „Hladovění“. Ten vzbudí zájem. Co se tím míní? Zájem je vzbuzen a čtení začíná.

A pamatujme: čím kratší úvodník, tím lepší. Tedy úvodník: krátký, hutný, praktický a zajímavý.

„Slovo Boží.“

F. v. má, jak bylo řečeno, zanést „Slovo Boží“, radostnou zvěst evangelia, do každé rodiny ve farnosti. Proto s tím při každém čísle počítáme. Je proto dobře do každého čísla vložit krátký článek, obyčejně úryvek nějakého kázání, rozvedenou jednu myšlenku s praktickým příkladem, a to zvláště tehdy, není-li úvodník sám přímo určen pro utváření a utvrzení náboženského života. Je dobře udělati si roční plán stejně jako u úvodníků. Použijeme zde vlastních kázání, kázání spolubratří, vhodného kázání tištěného. Případně se mohou vikariátní duchovní správcové stříkati v obstarávání této společné rubriky F. v., již bychom mohli označiti názvem „Slovo Boží“ nebo „Boží zvěst“ a pod.

Další články a rubriky.

Ve F. v. mají pak místo praktické instruktivní články z duchovní správy, jako různá poučení matriční (zvláště dnes tak důležitá), právní (na př. o hřbitově) a pod. Ovšem nepíšeme je ve formě nějaké vědecké nebo úřední, odějeme je v život, ukáeme na příkladě, ne suchou formou vyhlášky, nýbrž zábavnou formou povídky, zajímavého rozhovoru, okořeníme je jemným vtipem. Tak se stanou velmi působivými.

Redaktor sleduje též život ve vikariátě, všímá si různých událostí, majících vztah k náboženskému životu a duchovní správě, všímá si jubileí kněží i význačných osobností z vikariátu a kraje

Stručná výzva k závažným povinnostem ve formě hesl, důležitá upozornění, která vyplní kousky místa na stránkách na př.

o velikonoční povinnosti, nápravě civil. sňatků, návratů do Církve, křtů nekřesťanských větších dětí a pod.), bývají velmi působivé. Podobně pádné věty z Písma sv. a slov světců, církevních otců a pod.

Propagujeme a doporučujeme ve F. v. soustavně katolický náboženský tisk, referujeme o vhodných knihách, zavedeme *exerciční hlídku*, v níž budíme zájem a pochopení pro exercicie a uveřejňujeme programy aspoň nejbližších exercičních domů. Vložíme občas vhodný článek, zprávičku, které zaujmou, a jež dodá třeba sám exercitátor, exerciční dům. Můžeme tak pomocí F. v. velmi pěkně organisovati exerciční hnutí ve vikariátě za pomoci vikariátních a farních horlitelů exercičních, kteří podle pokynů ve F. v. získávají účastníky na jednotlivé exerciční turny.

Za nějaký čas pak každý redaktor F. v. z *vlastní zkušenosti* pozná, co vše se hodí do všeobecné části listu, která není veliká, neboť *hlavní a podstatnou částí F. v. jsou zprávy z jednotlivých farností*, které dodávají měsíčně duchovní správcové sami. A proto žádné obavy, jak číslo vyplníme.

Pastorační glosy

P. Václav Zima:

Na druhý břeh. V „Catalogu cleri“ dříve bylo vždy statisticky uvedeno, kolik má farnost katolíků a kolik nekatolíků. Každý kněz by se měl nad tou statistikou své farnosti zamyslit a měl by se k ní ve svých rozjímáních často vracet. Stává se, že kněz počítá za své farníky jen ty katolíky, ti nekatolíci ho nezajímají. S těmi se nepočítá. Ti nejsou „jeho“. Lidé z druhého břehu. A to je veliký pastorační omyl. I tito lidé z druhého břehu (a snad právě a především oni) jsou jeho osadníky, jsou dušemi, svěřenými jeho péčí a jeho pastoračnímu úsilí, a především za ně se musí modlit, ukládat si sebezápory, pamatovat na ně při svaté Oběti a hlavně při rozvíjení své pastorační činnosti. To už se pastorage rozbíhá v apoštolát. Nedělal bych takový rozdíl mezi pastorací a apoštolátem a neodděloval bych je tak příliš od sebe. Jsou na sobě závislími činiteli, mají k sobě vztah a apoštolát je jen vyústěním řádné a správné pastorage, protože pastorage není jenom konservování toho, co tu už bylo a je a co tu po desítky let stále tak a ne jinak musí být (tak se to bohužel většinou chápe), ale i hledání cest nových, možností dosud nevyužitých, prostředků dosud neuplatněných. Je nutno jít na druhý břeh! Kněz na farnosti musí být stálým prevozníkem a musí umět převážet lidi z druhého břehu tam, kde jejich duše jedině může být nasycena a zachráněna pro věčný život. Buďme si toho vědomi! Jinak každou neděli mluvíme k jednomu a týmž tvářím, pracujeme stále s týmž materiálem, konservujeme, uchováváme, ale nerozmnožujeme a nerozšiřujeme! A přece i nám bylo řečeno: Rozprostřete sítě! Pak je to takové, jak jsem to jednou viděl v jednom předměstském kostele, kam jsem náhodně jednoho nedělního večera zašel. Bylo

kázání a bylo tam nemnoho posluchačů. Většinou žen a většinou starých žen. Shrbené babičky, které vychovaly řadu dětí, které se upracovaly pro své děti, které manželství skutečně chápaly jako svátost a prožívaly je čistě a spravedlivě - a kněz na kazatelně hřímal proti zneužívání manželství, proti nekřesťanské výchově dětí v rodinách, proti ženám, jež se vyhýbají mateřské povinnosti. Ty babičky pokyvovaly: Tak, tak, ano, tak je to v tom dnešním světě! A viděl jsem, jak ta slova pouštějí tak nějak lehce mimo sebe, jako by chtěly říci: Nepatří nám. Ti, kterým ta slova patřila, tu v kostelních lavicích neseseděli a neposlouchali. Byli na druhém břehu. K nim nutno jít a k nim nutno mluvit. Hned to ovšem nepůjde s kazatelnou. Nebudeme se bát opustit ji a jít mezi zástupy. Musíme si je pod kazatelnu přivést. Nebát se užít každého nového způsobu a nové metody; rolník, který užíval po velký čas svého života pluhu, jehož užívali i jeho předkové, mění jej za traktor, protože chce zdokonalit svou práci a využít čas, jenž utíká. Budou i o nás platit slova Písma sv.: „Obilí hojnost je na nově zoraných rolích otců“? (Kn. přisl., 13, 23.)

Katolický tisk ve světě.

J. Novák:

4. *Italie.* Postavení katolického tisku v Itálii bylo za fašistického režimu velmi trapné. Jedno z prvních opatření Mussoliniho bylo potlačení svobody tisku. Vyvolal v život úřad censury, který měl zkoumat předběžně každou zprávu, která by se dostala do veřejnosti, a každý tisk od deníku až po nejchudší farní věstníček, aby tím umrtvil ducha reakce v lidu a jeho citlivost, čímž si chtěl zajistit pro sebe větší klid a bezpečnost. Zrušením všech stran a tím i tisku na stranách závislého, zbyly pouze deníky fašistické a práce ředitelů a redaktorů novin se značně zjednodušila: bylo uveřejňováno pouze to, co dodala Agentura Stefani. Je přirozené, že katolický tisk v Itálii tímto zásahem vlastně přestal existovat a stal se „fašistickým tiskem k potřebě katolíků“. Situace se ještě více ztížila, když byl sjednán mír Svaté Stolice s italskou vládou, protože bylo třeba užívat všech možných pozorností, aby nebyly rušeny rodící se vztahy mezi Vatikánem a Itálií a protože fašistické deníky zaznívaly tónem velmi korektním a namnoze skoro náboženským, takže nebylo téměř možno rozeznat tisk katolický od jiného. Ano, došlo to i tak daleko, že některé fašistické deníky obhajovaly náboženství, Církev a papeže. Tím vznikal škodlivý zmatek v řadách katolíků, který byl jen zřídka kdy rozptýlen.

Nicméně katolický tisk, i když nemohl plně rozvinout svou činnost a sloužit svému poslání, udržel si alespoň určitý znatelný význam i v očích odpůrců. Byl to hlavně „L'avvenire d'Italia“, vycházející v Bologni, jehož ředitel Raimondo Maurini se vyznačoval velikou osobní statečností a za svou antipatii k slovu „duce“, které nikdy v jeho novinách nesmělo být otištěno (nahrazoval je slovem Mussolini, hlava vlády a pod.) raději snášel těžké

tresty. V Římě vycházel deník „L'Avvenire“, v Miláně „L'Italia“ a v Janově „Il nuovo cittadino“. Před válkou ovšem vycházelo mnoho periodických časopisů (týdeníků, měsíčníků), jichž počet byl - podobně jako u nás - nezdravě přehnaný, postrádal prostředků i spolupracovníků a tak nedůstojně reprezentoval katolický tábor. Nejvážnějšími z nich byly dva: „Principi“, který se věnoval hájení věroučných zásad katolických proti bludným teoriím (vycházel ve Florencii) - a „Il Carroccio“, velmi sympatická hlídka mladých, podnikající polemiky s fašistickými časopisy, ale v listopadu 1939 zastavena, protože „oslabuje bojovného ducha národa“. Z vědeckých časopisů jsou nejvýznamnější „La civiltà cattolica“ (vydávali jesuité v Římě) a „La scuola cattolica“ profesorů filosofického a theologického semináře v Miláně. Obsazením Italie Německem však nastala atmosféra pro katolický tisk naprosto nedýchateľná, vzdorující listy byly umlčeny terorem a katoličtí novináři zbaveni svobody.

5. *Jugoslavie*. Slovinský tisk je již od roku 1865 ve službách katolíků. Do roku 1918 se značně rozvinul, takže v posledních dobách před válkou se mohlo každé větší město pochlubit svou vlastní katolickou tiskárnou: v Lublani (Katolická tiskarna), v Mariboru (Tiskarna sv. Cyrila), v Celovci (Družba sv. Mahorja), v Gorici (Katolické tiskové družstvo). Po roce 1929 vznikaly ještě další střediska katolického tisku, zvláště řády a kongregace (Salesiáni v Lublani, Lazaristé v Groblji, Františkáni ve Vodících) založily tiskárny, které však nesloužily pouze účelům řádovým, nýbrž potřebám Katolické akce. Největší deník slovinský je „Slovenec“ (náklad ca 30 tisíc), který byl sice majetkem Jugoslovanské tiskárny, ale orgánem katolické politické organizace. Podobně týdeník „Domoljub“ (náklad 50.000). V Mariboru vycházel týdeník „Slovenski gospodar“ nákladem 40.000 exempl.

Katolická akce v Jugoslavii byla podobně jako u nás na politickém velmi chudá: deník neměla žádný, týdeník pouze pro levantinskou diecézi („Nedělja“), vydávaný nákladem 18.000 exemplářů, za to měsíčníků vycházela celá řada, z nichž byl nejrozsáhlejší „Bogoljub“ (50 tisíc) a „Glasnik presv. Srca Jezusovego“ (42.000). Pro studenty vycházel časopis „Mladi borci“, pro inteligenci „Čas“, pro ostatní věřící „Naša zvězda“, „Straža od viharju“ a „Nova zapověd“. Nejhlavnější náboženské časopisy byly: pro děti: „Angelcek“, „Vrtec“, „Lucka“ a „Zamorcek“, pro mládež „Mentor“, pro dospělé časopisy různých církevních řádů a kongregací.

Katolický tisk v *Chorvátsku* byl technicky velmi zaostalý. Nejaktivněji působilo Sarajevo, kde byl vydáván „Katolický týdeník“, měsíčník „Vrhbosna“ a „Krsenska Obitelj“. V Záhřebu působila arcibiskupská tiskárna, v níž vydávala v posledních letech Katolická akce deník „Hrvatska Straža“, měsíčník „Obitelj“, „Katolický list“ a „Angel čuvar“.

(Pokračování.)

PASTORACE DĚTÍ

NÁBOŽENSTVÍ V JEDNOROČNÍCH UČEBNÍCH KURSECH. Učební osnovy pro jednoroční učební kursy, vydané výnosem MŠANO ze dne 27. VII. 1939, které zavedly vyučování náboženství v těchto kursech ve dvou hodinách týdních, pozbyly platnosti podle výnosu MŠO z 21. V. 1945, č. 26.225-I. Podle téhož výnosu má se zatím vyučovati na měšťanské škole ve smyslu vnitřní náplně normálních učebních osnov z r. 1932, než bude učiněno nové opatření.

Osnovy z r. 1932 stanoví na měšťanské škole 30 hod. týdně pro chlapce a 32 hodiny pro dívky povinných předmětů. Avšak „celkový počet vyučovacích hodin i s nepovinnými předměty nesmí u žáka nebo žákyně převyšovat 34 hodin týdně“ Proto žáci, kteří navštěvují nepovinné předměty, mají podle toho výnosu méně o jednu hodinu kreslení, rýsování a neučí se ručním pracím. Děvčata mají v tomto případě o tři hodiny méně ručních prací.

Mimo to mluví tento výnos o předmětech rozšířeného vyučování a to z počtů, rýsování, kreslení, přírodopytu, domácího hospodářství se zvláštním zřetelem k průmyslu a hospodářství. Dále může se v učebním kursu vyučovati též nepovinným předmětům: cizím jazykům, těsnopisu, psaní strojem a dívky též zpěvu. O náboženství v těchto osnovách pro jednoroční učební kursy není ani zmínky.

Proto biskupský ordinariát v Brně se obrátil na MŠANO se žádostí, aby mezi učební předměty v jednoročních učebních kursech při měšťanských školách bylo zařazeno též náboženství. MŠANO odpovědělo výnosem ze dne 21. III. 1933, č. 16.622-33-I, že v jeho výnosu ze dne 9. I. 1932, č. 71.393-I, kterým byly vyhlášeny normální učební osnovy pro jednoroční učební kursy při měšťanských školách, výpočet nepovinných předmětů učebních není úplný (taxativní) a že mezi ně může se souhlasem vydržovatele kursu býti pojato také náboženství.

Dlužno o tom ihned informovati rodiče a ty, kteří budou navštěvovati jednoroční učební kursy, a zaříditi, aby ve smyslu osnov z r. 1932 mezi

nepovinné předměty bylo zařazeno také náboženství a žactvu dáti pokyny, aby se při zápisu do náboženského vyučování také přihlásili.

Uplynulá praxe ukázala, že katechetovi se vždy nepodařilo přiměti vydržovatele kursu k zařazení náboženství aspoň mezi nepovinné předměty. A tu sdělilo MŠANO výnosem ze dne 16. II. 1934, č. 123.593-33:I-1, že záleží jen na rodičích žactva, aby si vyvolili z nepovinných předmětů pro své děti jen ty předměty, které pokládají pro ně za nejdůležitější (poznámka: tedy i náboženství), ovšem při zachování maximálního počtu 34 hodin týdních. Učíníte proto ihned všude patřičné kroky, aby v každém učebním kursu bylo vyučováno náboženství, neboť žactvo právě ve věku dospívání potřebuje nejvíce náboženské posily a mravního upevnění. Je to v zájmu nejen osobním každého hochy a dívky, ale také v zájmu Církve a celého národa. Tšk.

NEDĚLNÍ MSE SV. Jestli je u nás návštěva mše svaté od dětí dobrá, ba někdy skvělá (ze třídy na 40 dětí chybí 2—4), *děkuji za to jen a jen P. Kubíčkoví! Jeho katechetic!* A jeho slova o dětech a mši svaté potvrzují svou vlastní zkušeností stoprocentně. Poslední hodinu v týdnu děti vybídnout, připomenout, naléhat, a *motivovat!* A stále novými motivy, na každý týden mít tedy připraven motiv. P. Kubíček některé sám uvádí a praví, že kněz si sám lehce najde motiv. Ale myslím, že o motiv působivý, který pohne a táhne, bude mít vždy kněz spíše nouzi. Mám zkušenost, že návštěva stoupla vždy po zvlášť silném motivu. A mladí kněží nebudou mít také hned takových motivů nazbyt.

Proto si dovoluji učiniti dotaz, jak se k této záležitosti chce Dobrý pastýř zachovati. Každý kněz-katecheta by jistě mohl poslati redakci kolik svých motivů, a nejlepší by pak byly uveřejněny. Není to maličkost. Záleželi-li na tom, aby děti si zvykaly na mši sv., je-li k tomu prostředkem nej působivějším připomínka s motivem, pak se jedná o věc, kterou duchovní správce nesmí podceňovat.

Dovoluji si na konec ze své zásobárny motivů uvést aspoň jeden:

Manlius, hrdinný vůdce a osvoboditel Říma, stojí před soudem. Nařčen od nepřítele z velezrady. Mlčí odhalí svou hrud', pokrytou jizvami po zaho-

jených ranách: „Haec loquuntur.” Kristus ukazuje na ruce, hlavu, nohy i bok. „To já pro tebe, co ty pro mne?” J. B., farář.

Z D O M O V A

TVRDONICE. Když jsem přečetl v 10. čísle Dp. článek z Chodska, vzpomněl jsem si na tento kraj, kde jsem v r. 1938 za mobilisace sloužil.

Ale i u nás na jižní Moravě, v pohraničí mezi Lanžhotem a Hodonínem, odehrály se strašlivé boje. Městys Tvrdonice, ležící nad řekou Moravou, byl dobýván celý týden. V r. 1940-1941 jsme hleděli dostavěti nový farní kostel, když již dva před tím se sesuly. S pomocí Boží jsme dílo dokončili a ze tří čtvrtin i zaplatili, ale přišla válka a opět se musíme s bolestí dívat, jak náš drahý kostelíček je dobitý. Němci si udělali na věži pozorovatelnu a tak se stal kostel terčem ruského dělostřelectva, dokud Němci nezmizeli. Deset těžkých zásahů dostala věž a střecha kostela, jedna „Katuše” vletěla přímo oknem do sakristie a ze všeho, co tam bylo, zůstala pouze hromada třísek. Těž byl rozstřílen drahocenný mosaikový obraz nad vchodem do kostela, který měl sám cenu asi čtvrt milionu, rozbita všechna okna umělecky malovaná a bombami strop kostela na mnoha místech proražen.

Dva dni před ústupem z Tvrdonic nás Němci vyhnali, prý jsme do nich stříleli ze zad. Pak nastalo loupení v celé vesnici i v kostele. V kostele nám nezůstalo ani kousek bohoslužebného prádla, též fara úplně vyloupena, a když jsme se po 4 dnech opět navrátili, nemohli jsme konati bohoslužby, protože jsme neměli ani jedno purifikatorium, ani jeden korporal, ani albu, ani rochetu, ani jednu plachtu na oltář, bohoslužebná roucha roztrhána, poházena po zákopech atd. - Celková škoda činí asi 400.000 K. K tomu stihla celý kraj veliká neúroda následkem sucha. Z celkového počtu domů 500 čísel vyhořelo 51 do základů, přes 100 do základů rozbito granáty a ze zbytku ještě hodně poškozeno.

Obracím se proto s prosbou právě na ty šťastnější farnosti a duchovní správce, aby nám nějak pomohli znovu kostel opravit a vnitřně pořídit

aspoň to nejnutnější, čeho k bohoslužbám potřebujeme.

Laskavé sbírky račte poslati buď na farní úřad Tvrdonice, nebo račte použítí bianco složenky pro farní úřad Tvrdonice č. šek. konta Praha 66.613. Všem dobrodincům Pán Bůh zaplať! *Frant. Hrabal, farář Tvrdonice.*

PŘESMUTNÉ JUBILEUM. 30 let kněžství slaví letos také několik duchovních vysvěcených r. 1915, kteří odpadli k c. čsl. Vzpomeňme při mši sv. na zbloudilé spolubratry. - *L. Voj.*

KDYSI A DNES. Je poučné a pro nás povzbuzující srovnati dobu po I. světové válce a dobu dnešní. Nemyslíme ovšem srovnání politické, nýbrž s hlediska chování se nás, kněží.

Po I. světové válce zatočila se snad všem hlava z té skutečnosti, že přišla svoboda politická a národní. A do toho přišlo heslo, že s Vídní má být odsouzen i Řím. Padl mariánský sloup na Staroměstském náměstí a tisíce křížů i soch. Založena nová církev. A kněží odpadali. Je to pro nás jistě bolestné vzpomínání. Kdysi zrušená Jednota katolického duchovenstva byla znovu obnovena pod vedením kněží, kteří - jak to Baar zdůraznil - měla opět sblížit národ a církev. Víme však, jak to dopadlo. Jednota „Jednoty” byla porušena ustavením politických klubů a záhy se odštěpila skupina radikálů („Ohnisko”), kteří přicházeli s požadavky: celibát, bohosl. řeč, volba biskupů a pod. - A chtěli prosadit své - když círk. představení nedali svolení - via facti, což konečně také provedli za vedení Farského, Brodského a j.

Ovšem kněžstvo i lid ve své veliké většině zůstali věrni a snad i ti, kteří byli nerozhodni, se našli včas.

Dnes je v Čechách a na Moravě situace jiná. Jsme svobodni a těšíme se, že také církev bude mít náležitou svobodu, aby se mohla rozvíjet v nejušlechtlejších svých zájmech. Kněžstvo trpělo s lidem a s lidem i zvítězilo. Je naprostá jednota lidu a kněžstva, kterou kéž nic neporuší, ani zájmy stranické! A my kněží (myslím,

že mluvím za staré i mladé) přichází me se zcela jinými požadavky: da mihi animas, caetera tolle tibi! Chceme se posvětit, sdělovat si zkušenosti pastorační, hledat společně za vedení našich církevních představených nejlepší cesty k záchraně duší, mládeže, celé společnosti.

Tribunou naší stává se časopis Dobrý pastýř. Nemusí mít nikdo obav, že by snad zašel v kritice příliš daleko - dobrá vůle a náš cíl: posvětit sebe a zachránit duše jsou zárukou, jakož i vedení v rukách povoláných a schválených církevních představených. A ono neškodí, když se ukáže na bolavé místo včas a na správném místě, nebo když se upozorní na novinku prospěšnou pro duchovní správu co nejdříve v časopise, který se tak může stát nepřebornou studnicí informací o životě a působení kněžstva pro biskupy a nepřebornou studnicí informací pro kněžstvo samé. - L. Voj.

U PŘÍLEŽITOSTI VÝROČÍ uzavření Karlovy university a persekuce studentstva bude v Praze sjezd vysokoškolačů. Přijedou početné delegace z ciziny. Celý svět byl vzrušen osudem českých studentů - celý svět letos v listopadu bude vzpomínat. Také bohoslovecká fakulta Karlovy university trpěla. Vzpomínám, s jak trapnými pocity jsme ráno asi o 4. hod. pozorovali z oken, která musela zůstat zatemněna, jak si počínali Němci v sousedních Masarykových kolejích. Také seminář byl pak obsazen a bohoslovci museli stát v jídelně asi šest hodin na svém místě pod vojenskou stráž. Dvacet bylo pak namátkou vybráno a odvezeno do Ruzyně k exemplárnímu trestání. Fakulta byla uzavřena a studium českých kněží k dosažení doktorátů zastaveno. Rektor semináře Msgre Dr Beran později byl dán do koncent. tábora a budova semináře v Dejvicích, tak náklad-

ně postavená arcib. Kordačem, byla zabráná. Dosud nebyla semináři vydána. Na oslavách v listopadu bude zastoupena čestně také bohoslovecká fakulta. L. Voj.

KOMUNISTÉ A NABOŽENSTVÍ. V Rudém právu ze dne 1. 8. 1945 píše Ladislav Šoll zdá se, že upřímně - o poměru komunisty k náboženství. Článek jest pro kněze do jisté míry zajímavý a proto vyjímám hlavní myšlenky: Komunisté jsou samozřejmě ateisty, důslednými odpůrci náboženských představ a výkladů světa. Filosoficky se hlásí k materialismu. Pokud jde o mravní otázky člověka, staví před oči svým členům a mládeži vzory obětavosti, solidarity, odříkání a pod. a jsou tedy v tomto smyslu ethickém idealisty. Na náboženství se dívají jako na zjev historický! Neztotožňují se prý s názory t. zv. pokrokářů, kteří vidí v náboženství nesmysl a vyčerpávají se v nesmyslné kritice. Komunista vidí v náboženství naopak nezbytný historický stupeň pokroku. Hlásí se proto k tradici velkých duchů, na př. Komenského a Dobrovského, přestože byl první český bratr a druhý jezuitský bohoslovec (sic). Podobně mají prý kladný poměr ke katol. kněžím doby obrozenské, protože tito vytvářeli předpoklady kulturního rozvoje, osvobození a národní samostatnosti lidu. Tam, kde se náboženství stává pláštěm reakce, kořistnictví a protilidových živelů, tam budou prý komunisté takové náboženství pranýřovat. Neodkazují nikoho na posmrtné štěstí, ale chtějí zajistit všem blaho pozemské. K náboženství se chovají tolerantně a vědí, že nelze zakázat nebo znemožnit náboženský hromadný cit. Takový pokus byl by projevem tupé nesvobodomyslnosti, jak to dělal idiotský hitlerismus. Ad informandum. - Vojkovský.

ZE SVĚTA

K NABOŽENSKÉ SITUACI VE FRANCII. Kanovník P. Glorieux, studující náboženskomravní situaci ve Francii v četných publikacích, píše v „Hodině venkovského faráře“ (Paris, Collection rurale p. 14—43) o kalných obzorech, které se chmuří před dnešním francouzským klérem. Trojí zlo zachvátilo francouzský venkov:

Útěk do měst, pokles porodnosti a odkřesťanění. Před 100 lety - 1846 - tvořil venkov 75.6% všeho obyvatelstva, kdežto v r. 1936 již jen 47.6%. Z 26.8 milionů klesl počet venkovanů na pouhých 19.9 milionů.

Toto první zlo, nejen povahy hospodářské, nýbrž snad ještě více povahy mravní, souvisí s jiným, ještě hor-

ším zlem: strašlivou denatalitou. Na začátku stol. 19. tvořil přírůstek obyvatelstva 29%, kdežto na začátku století 20. (mezi r. 1900—1936) již jen 7%, a to ještě zásluhou zachovalých krajů. V r. 1926 byla převaha rakví nad kolébkami v 44 departementech, v letech 1931 až 1936 rozšířil se tento úkaz na 54 departementů.

Třetí zlo: odkřesťanění. Z 84 diecézí Francie (17 arcibiskupství, 67 biskupství) je 44 odkřesťaněno, zatím co ostatní projevují ještě větší nebo menší život náboženský. Proti těmto krajům s živou křesťanskou tradicí jsou oblasti zcela pohanské, pravá „terra missionum”. „Kostely jsou tam opuštěny, bída o kněžstvo veliká, často hmotná nouze; především však zdánlivá neužitečnost a neplodnost apoštolátu pro naprostou lhostejnost obyvatelstva. Často nouze o dorost kněžský; mnoho far svěřených jedinému knězi k veliké škodě jeho zdraví a jeho snah.”

Nedostatku kněží v přemnoha die-

césích má odpomáhat „Francouzská misie”, zřízená 24. VII. 1941 shromážděním francouzských kardinálů a arcibiskupů, jež si vydržuje seminář v Lisieux, aby dodával kněžstvo do diecézí, jež nejsou soběstačné, a „tak v nich zabezpečil metodické a trvalé hlásání evangelia”.

NEWMANOVÝ JUBILEUM. Na 10. říjen t. r. připadá sté výročí konverze J. H. Newmana, jednoho z největších myslitelů a trpitelů křesťanských. Angličtí katolíci slaví tuto událost sjezdem, na nějž se přihlásilo na 500 katol. kněží a hodnostářů; přijeli i četní delegáti z ciziny, jako z Holandska, Belgie, Švýcarska, Itálie. Tento sjezd je vlastně úsekem kongresu Pax Romana, konaného v Londýně od 11. do 30. srpna. První týden platí metodám K. A., druhý týden vzpomíná kongres velkého konvertity, poslední dny poskytují účastníkům přehled činnosti Pax R. a stanoví se další program.

Z DOPISŮ

Z POHRANICÍ. Jsem zde již 14 dní. Přišel jsem z Moravy. Nabídl jsem své služby pohraniční pastorači. Ale věřte mi, jen silná víra mě udržuje na místě. Kolikrát si myslím: Co by asi dělal mnohý spolubratr, kdyby v neděli vystoupil na kazatelnu a měl před sebou 3 posluchače? Měl by chuť kázat? A hle, tak je tomu v hlavním děkanském kostele v M. v neděli v 10 hodin, kdy je jediné české kázání. Ke konci mše sv. bývá přítomných už asi 10.

Z DOPISŮ. V Dobrém pastýři píšete o svatých kněžích. Svatých kněží potřebujeme jako soli, ale to samo ještě nestačí. Potřebujeme svatých a pracovitých kněží. (Doufám, že svatí kněží jsou pracovití! Pozn. red.) a kněží, kteří přesně zachovávají pořádek, obzvláště co se týče bohoslužeb. Začátek konce ve farnosti je nedodržování pořádku služeb Božích. Můj předchůdce a je takových velebných pánů mnoho měl to neštěstí, že nikdy nepřišel, obzvláště v neděli, na kazatelnu včas. Kostelník odzvonil na mši svatou po první a po druhé. Po druhém zvonění začali se věřící modlit růženec, po růženci mělo být kázání. Kdo nepřišel, byl pan farář. Vě-

řící se pomodlili ještě jednou růženec a konečně se zjevil pan farář. Přišel do sakristie a zdálo se mu, že je tam málo lidí. Posadil se v sakristii a praví: „Kostelníku, už jsou tam všichni?” Kostelník vystrčí hlavu a povídá: „Pane faráři, ještě v posledních lavicích nejsou.” „No tak počkáme ještě chvíli.” A tak konečně s půlhodinovým zpožděním šel na kazatelnu. Kázal půl hodiny, potom teprve začala mše svatá a trvala obvykle 3/4 hodiny. V létě to ještě ušlo, ale v zimě obvykle pozutíkali lidé z kostela. A výsledek? Přestali chodit na služby Boží. Jsem tu ve farnosti 30 let a není možno je naučiti pořádku. Na začátku kázání je jich v kostele na nejvýš 80. Lavice prázdné, v kostele nikoho, a ejhle, 5 minut před osmou naplní se lavice i kostel tak, že je plný. Hle, síla zvyku.

Dalším neštěstím duchovní správy jsou kněží lenoši. Ti podle mého názoru jsou snad horší než pracovití, ale nesvatí kněží. Jak trapně to působí, když velebný pán běží celý udýchaný a neupraven po schodech, aby se na mši svatou dostavil. Chce-li jíti někdo k sv. zpovědi, musí čekat až po mši svaté, anebo se jednoduše řek-

ne: „Musím do školy, přijďte zítra.“ Vždy samé výmluvy, s ničím není možno býti hotov, protože se nechce. A výsledek? Lidé pomalu odvyknou choditi ke sv. svátostem a potom i do kostela.

A jak je potřebí zachovati pořádek při službách Božích, tak je také potřebí zachovati pořádek i v *kancelářských pracích*. Jak trapně to působí, když musí si pro křestní list nebo pro nějakou jinou listinu choditi i dvakrát, když od úřadů přicházejí urgency, když akta nevyřízená se hromadí a když úřady světské musejí si stěžovati i u konsistoře, jak potom vypadáme? M. K., far. v B.

EXERCICIE. Potřebujeme spolupracovníků a k jejich základní výchově patří přirozeně exercicie. Požádájte laskavě v Dobrém pastýři, aby Vám všechny naše exerciční domy oznamovaly své turny nejenom pro kněze, nýbrž i pro laiky, a oznamujte je, abychom byli informováni, kam je mů-

žeme poslat. - J. N., koop., J. (Souhlasíme a prosíme, aby nám byly oznamovány exercicie pro různé stavy. Uveřejníme buď v Dp. anebo při nedostatku místa na hektografované příloze.)

VÝZNAM DP. Hlavní je Dobrý pastýř. Důstojnosti, aby Vám Pán Bůh dlouho zachoval zdraví a sílu! Věřte, našel jste to nejpotřebnější pro nás i pro naše věřící skrze nás. Jak roste chuť k práci po přečtení Dp., jak se cítíme spojeni a naše snažení má jednotný směr, připomínáme si zapomenuté a vidíme potřeby dneška, ba i zítřka, obohacujeme se zkušenostmi zešedivělých i nadšením novosvětců. P. R. T., Čechy.

DOTAZY. „Jak účinně pracovati v duchovní správě proti znesvěcování neděl a svátků?“ U nás se v této věci velmi chybuje a já jsem použil snad všech prostředků a všechno je marné. Snad se najde někdo, kdo dá dobrou radu. Indignus.

HOVORNA

MŠE SVATÁ za naši kněžskou rodinu bude 8. září. Prosíme Matku kněží, aby nám vyprosila nové horlivosti, zvláště pro záchranu dětských duší. Proto bude tato mše sv. především obětována za dpp. katechety a za všechny, kteří chtějí ve škole nejen vyučovat, nýbrž i vychovávat, aby děti byly dítkami Božími a dědici nebes.

REDAKCE PROSÍ, aby příspěvky byly psány jen po jedné straně listu. Někdy je třeba něco vystříhnout neb jinak seřaditi, to však není možno, je-li list popsán po obou stranách.

OBRAZKY SV. PATRONŮ. Děkujeme všem, kdo nám poslali jak seznam žádoucích jmen tak i krátké životopisy. I některé obrázky nám byly zaslány. A tu vidíme, že mezi starými dřevoryty a mědirytinami jsou umělecké skvosty, které i dnešnímu člověku mohou imponovati a jsou

srozumitelné i dítěti. Proto prosíme, aby majitelé starých obrázků svatých buď je věnovali redakčnímu archivu neb aspoň zapůjčili. Bude to pro dobro všech.

VE VAŠEM VLASTNÍM ZAJMU prosíme, abyste sdělení pro administraci (jako objednávky, změny adres a p.) a redakci (dotazy, odpovědi) psali na zvláštní lístky (i sebemenší). Redaktor totiž nestačí prohlédnout celou poštu. Máte-li různá sdělení v jednom dopisu, musí se dopis rozstříhnout, aneb když to nejde, napřed vyřídit redakční část a pak teprve administraci aneb naopak. A tím se jedno neb druhé zdržuje.

PŘIJME SE ZBOŽNÝ KOSTELNÍK do malého města byt o dvou místnostech na děkanství nejraději řemeslník, který by mohl od práce podle potřeby odejít. Nabídky na děkanský úřad v Kostelci n. Lab.

Se schválením nejd. arcibiskupské konsistoře v Olomouci č. 4423.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

9. září 1945.

Číslo 14.

V zájmu pravdy a cti našeho národa.

Že v době okupace byl náš národ zpracováván zkrucováním historické pravdy, tomu se nedivíme, neboť to patřilo k metodám totálního režimu. V rámci těchto metod se zneužívalo slova svatováclavská tradice, jako by to byla tradice slabošství, poraženectví, zbabělosti, germanofilství.

Bolestno však jest, že jsou i Češi, kteří ochotně převzali ideologii našich okupantů a operují s „poraženeckou tradicí svatováclavskou“. Přečtěte si text plakátu c. čsl. v Chodově:

6./7. 1415 — 6./7. 1945. 530. výročí.

Národní slavnost církve čsl. ve spolupráci s bratrskou církví česko-bratrsko-evangelickou v Chodově. „Hlásíme se k svatému odkazu Mistra Jana Husa, největšího z Čechů. 4. července uplyne 530 let, kdy v německé Kostnici římsští křižáčtí vrahové vydali na hranici velikého mučedníka Kristova, největšího z Čechů, bojovníka za pravdu boží, za právo a spravedlnost lidu, Mistra Jana Husa; nejslavnějšího bojovníka za svobodu, toho, prosím, vydali, aby byl za živa upálen. - Jak tu byl potupen v Kostnici český národ, který se téměř celý hlásil k Mistru Janu Husovi a který se postavil pod jeho prapor s rudým kalichem, aby s ním vedl otevřeně boj proti poraženecké tradici svatováclavské, která nás vždy vrhala pod germánské jho. Římsští a germánské vrahové se tenkrát domnívali, že tím už - - -

A teď všichni se hlásíme ke svatému odkazu M. Jana Husa a všichni zavrhuje poraženeckou a germanofilskou tradici svatováclavskou. Náboženská obec církve čsl. v Chodově. Bratrská církev česko-bratrsko-evangelická se k nám připojuje. Jsme přesvědčeni, že do týdne se k nám připojí každý věrný Čech, milující pravdu.“

K tomuto plakátu uveřejňujeme dopis spolubratra:

„Prosím bych Vás, abyste do D. P. dali úvodník, vyzývající kněžstvo, aby v měsíci září všude kázali cyklus o sv. Václavu. Myslím, že by se všude mělo akcentovat, že jest nutno, slušno, závazno sv. Václavu dát zadostučinění a zahrnout ho úctou, láskou a vděčností, aby zapomněl na ohavnosti a hrubosti svých krajanů. A aby odpustil.“

Když ne celý měsíc září, tož by se mohlo začít 16./9. (sv. Ludmila), pak 23./9. (neděle), 28./9. a 30./9. (neděle). Ale rozhodně

uveřejněte opis toho plakátu, aby rozhořčení, které jistě naplní srdce každého katolíka, vedlo k důstojné odpovědi bloudícím.

Ted' se zase operuje s Palackým. Snad by se z dějin Palackého (které nemá každý kněz doma) mohla v D. P. otisknout část textu o sv. Václavu a kněží by toho mohli použít jako úvodu ke kázáním.

Z druhého dopisu: „V Praze budou krásné oslavy sv. Václava 27.—30. IX. v kostelích církevně, a veřejně pod protektorátem vlády. Ve všech obcích mají býti pořádány svatováclavské oslavy pod protektorátem místních Národních výborů. Ve všech farnostech triduum - duchovní obnova školní mládeže, která přistoupí na svátek sv. Václava ke stolu Páně. Samozřejmě, že i ostatní mládež. Odpoledne všude svatováclavská adorace. Všude akademie, k nimž by měli být pozváni odborníci, aby měli přednášku o sv. Václavu. Bude-li někde odpoledne akademie, pak adorace by se hodila až večer. Materiál a kázání zašle Svatováclavská liga Praha IV.

Jako látku k promluvám otiskujeme část pojednání univ. prof. Dra K. Stloukala, které napsal v soc. demokr. „Světě práce“. Autora nikdo nemůže podezřívati ze stranické náklonnosti ke katolicismu.

„Šťastné vyřešení první nebezpečné krise mladého státu českého dlužno přičísti zásluze mladistvého knížete Václava Svatého, který obezřetnou dohodou s novým králem německým Jindřichem Ptáčníkem odvrátil ztrátu, hrozící české samostatnosti tím, že v tísní uznal jeho svrchovanost a přijal od něho Čechy jako léno. Tento čin, tolikrát oslavovaný jako státnická prozíravost i odsuzovaný jako slabošská poddajnost, stal se v letech naší právě překonané poroby záminkou pustého podvodu německé propagandy.

Ze zcela odlišných poměrů dobových vyvozováno tvrzení o odvěké příslušnosti Čech k německé říši, ba dokonce právní nárok třetí říše na protektorát nad našimi zeměmi! Je to jedna z těch četných lží, jejichž cílem bylo záměrné snižování významu českého státu a české národní kultury v minulosti a které se nakonec sbíhaly v thesi, podle níž jsme byli od samého počátku dějinného života nikoli jen porobeným národem, dobrým pouze k tomu, aby sloužil jako poslušný vasal německému herrenvolku, ale podle níž i celá naše národní vzdělanost byla pouze odpadkem kultury německé.

K osobě sv. Václava připojila nacistická propaganda zároveň druhý, snad ještě nestydatější podvod, se *svatováclavskou tradicí*. Jako by to byla tradice dobrovolného pokoření a věčného poddanství Čech německé říši, ačkoliv *duchem a smyslem této tradice byla již od 10. století právě naopak obrana národa proti Němcům jako úhlavním nepřátelům*.

Zůstává nevývratnou skutečností, že se český stát vyvíjel i při formálním uznávání lenního poměru k říši vnitřně i navenek zcela samostatně jako kterýkoliv soudobý stát středověký a že se svým významem politickým, hospodářským i kulturním mohl postavit po bok nejpokročilejším státům evropského západu. Obratnou politikou Přemyslovců a jejich dědiců Lucemburků dosáhl pak ve středověku několikrát takového mocenského rozmachu, že představoval skutečnou střeoevropskou velmoc a stal se *pevnou hrází proti německé rozpínavosti* nejen českému národu, nýbrž i jiným malým národům střední a východní Evropy."

Nemají vína. Šel jsem jednou Jungmannovou třídou v Praze a najednou na rohu slyším vykřikovat: „Kralická bible za 10 K!“ Stál tam člověk, u nohou měl kufr až po okraj plný různého vydání kralické bible, vykřikoval hesla, ceny - a prodával. A byly to, jak jsem viděl, knížky velmi úhledné, hezky upravené, kapesního formátu, tištěné na pěkném, jemném papíře, v hezkých vazbách. Ten člověk tam stál každý den. Dával jsem si na to dobře pozor. Pak jsem byl jednou v knihkupectví „U zlatého klasu“ na Karlově náměstí; jak tam tak stojím, přišel člověk a požadoval na prodávaci Písmo svaté. A prodáváč v katolickém knihkupectví nabízel - kralickou bibli. Kupující odmítl: „Prosil bych katolické vydání Písma sv.“ A prodáváč zrozpačitěl a tak nějak zesmutněl: „Bohužel to nemáme. Je vyprodané a nové dosud nevyšlo.“ Tak ten člověk pokýval hlavou a odešel bez Písma sv. Bratři, kolikrát se nám evangelíci navytýkali, že naši lidé nechtou Písmo sv., že jim nedáváme do rukou bibli, že naši věřící slov Písma sv. neznají? Slyšel jsem tolikrát ty výtky a bránil jsem náš věřící lid proti nim, protože vím, že dříve v každé rodině bývala bible a že se z ní zvláště na venkově v zimě mnoho čítalo (i když naši katoličtí věřící neházeli citátem z Písma sv. při každé příležitosti, jako evangelíci), ale co říci dnes? Mluvil jsem kolikrát s kazatelny: Čtete Písmo sv.! Kupte si bibli a mějte ji ve svých příbytcích! Máte ve své knihovně všelijakou „literaturu“, romány, detektivky, proč tam nemáte Písmo sv., z něhož byste živili svou víru a posilovali ji ve chvílích pokušení a slabostí? Tak jsem mluvil a teď to vidím: není katolického vydání bible a když si ji chce katolík koupit, musí si v katolickém knihkupectví koupit bibli kralickou. To je smutné. A je to zároveň veliká, veliká obžaloba! Proč nemáme dostatek různých vydání aspoň Nového Zákona na dobrém papíře, vhodného formátu, v dobré vazbě a se vkusnou úpravou? Proč? „Dědictví Svatojanské“ vydalo celé Písmo sv., je rozebrané, nedostaneš ho v žádném knihkupectví, úprava tohoto vydání je hrozná, nevkusná a nevhodná, papír také ne zvláštní, skoro novinový - a nového vydání není. Že by nebylo dosti peněz a že by nebylo dosti zdrojů, z nichž by se nemohlo tak velké dílo podpořit a umožnit? Věnujme pozornost této velké a naléhavé potřebě! Matěj z Janova byl kacíř, r. 1389 před pražskou synodou musil odvolat své názory o uctívání svatých, jejich ostatků a obrazů, a r. 1392 stál znovu před soudem arcibiskupovým, ale tohle, co napsal ve své knížce „De regulis veteris et novi testamenti“, o bibli, se mi líbilo: „Jak sladce podle mé chápavosti a míry nasýtila mne vždy chlebem života a rozumu, rozptylujíc temnoty, v nichž jsem tápal, jak sladce napojila vodou spásonosné moudrosti!“ To tedy musí patřit i k našim pastoračním úkolům: a bychom dali svým věřícím do rukou nové, pěkné a vhodné katolické vydání Písma sv., a to Nového Zákona především a co nejdříve! To by měl být

jeden z prvních a závažných našich vydavatelských počinů. Kdo se toho ujme? Neboť hladovějící a žíznící duše čekají. Nemají vína. Vína moudrosti a síly, kterým by rostla a sílila jejich víra, moudrosti, kterou Bůh ukryl v svatých slovech posvátných Knih, jimiž k nám mluví a blíží se k prahům našich duší, říká jim: „Nakloň ucha svého, a slyš slova moudrých, přilož srdce k učení mému, jež bude tě blažit; budeš-li je chovat ve svém nitru, budou jím oplývati také rty tvé.“ (Kn. přisl., 22, 17—18.)

Farní věstník.

Václav Šebek, děkan ve Zbraslavi:

Spoluredaktoři - jednotliví duchovní správcové.

Vikariátní F. v. je tak uspořádán, že vedle části společné má zvláštní rubriky pro každou jednotlivou farnost. Velikost této rubriky se řídí rozsahem F. v. Čím větší rozšíření F. v., čím větší náklad, tím větší možnost zvětšiti místo pro jednotlivé farnosti. A pak záleží samozřejmě na tom, jak si kdo své rubriky hledí.

Rubriky jednotlivých farností řídí si duchovní správcové sami. Jdou za sebou podle abecedního pořadu jako v katalogu cleri. Jsou vždy označeny příslušnou hlavičkou, která, byť malá, aby nezaбрала mnoho místa, přece může býti vhodně graficky řešena, na př. miniaturním obrázkem farního kostela.

Pro tisk píšeme vždy jen po jedné straně papíru a co nejčitelněji, zvláště jména, aby se předešlo zkomoleninám a případným nepřijemnostem.

Do F. v. píšeme prostě, lidově, ovšem jazykově správně. Užívejme co možná krátkých vět, ne dlouhých period. Je uměním podávati i hluboké pojmy jednoduše a prostě. Usilují o to i rozumní vědci. Vzpomeňme jednoduchého a přece tak působivého slohu sv. Don Bosca. Farní věstník je určen nejširším vrstvám lidovým, k nimž patří svou náboženskou úrovní i vzdělanci. Nemá vědeckého poslání a i pro učence bude vítaným poslem domova.

A pamatujme: *metoda lásky je naprosto nutná*. Netepat a netupit ve F. v. nikoho. Chyby se vytýkají spíše v soukromí než veřejně. A i když nutno v žádoucích případech potíratí nějaký nešvar, pak musí každý z oněch řádek vycítiti, že je to řez chirurga, který má na mysli jen a jen blaho pacienta, že jsou to starostlivá slova starostlivého duchovního otce, který má na zřeteli jen a jen opravdové blaho a štěstí svých duchovních dětí. Proto dlužno nejprve pochválit dobrou stránku, pak s láskou vytknouti, čeho třeba. Tak to činí každý rozumný vychovatel. Nikdy nedávejme ve věstníku průchod rozmrzelosti nebo dokonce hněvu. Už k vůli odpůrcům je toho třeba, aby neměli radost. Rodinný duch lásky musí F. v. prosvěcovat a jej naplňovat.

Zvláštní opatrnosti je třeba při zprávách o spolubratřích. Žádného ve Věstníku nikdy nekritisujeme, zvláště ne předchůdce. Působí to tuze zlým dojemem a je to vlastně pohoršením. Ani nepřímo tak nečinme, na př.: „Lidé se

ptají, co se tu po tolik let dělalo..." a pod. F. v. musí učití úctě a lásce ke knězi a kněžství a nesmí o něm platiti slova: „Perditio ex te, Israel." Proto ani sebe samy nevynášíme. Ať nás chválí dílo, které je dílem celé naší osady.

Jak vyplňovati farní rubriku.

Co psáti do F. v., co v něm uveřejňovati? Farní rubrika bude včleněna asi do těchto názvů:

Pořad služeb Božích. Především je třeba stále a soustavně informovati o tom, co je na farnosti nejdůležitější: *bohoslužby, zvláště povinná společná nedělní a sváteční Oběť mše sv., udělování svátostí.* Těmto nejdůležitějším věcem musí farář věnovati obzvláštní péči a lásku. Uveřejňujeme proto pravidelně pořad bohoslužeb, zvláště zdůrazníme mimořádně pobožnosti a slavnosti v kostele. Připojíme kratičký výklad svátku nebo tajemství, povzbuzení, upozornění, výzvu. Soustavně pěstujeme vědomí nedělní a sváteční povinnosti.

Mají-li lidé plniti nedělní povinnost, musí si mši sv. zamilovat. Mají-li si ji zamilovat, musí ji znát. Pišme hodně a soustavně o tomto každou neděli a každý den se opakujícím velikém tajemství, ustavičně se opakujícím dramatu golgotském, o obětní smrti Pána Ježíše ve farnosti a za farnost. Každodenní oběť Kristova nesmí býti přecházena mlčky. Jde zde o víc, než aby farníci chodili na mši sv. včas. Oběť mše sv. je přece každodenně znovu a znovu tryskající pramen života milosti ve farnosti. A proto rubrika „Pořad bohoslužeb“ jest nejdůležitější rubrikou ve zprávách z farnosti a proto jí musíme věnovati hodně péče. I typem písma můžeme zdůrazniti její důležitost. Uvádějme vhodné citáty z textu mše sv. Upravme je ve vhodné pozvání ke mši sv. Připojme stručný obsah mše sv., stručnou větu, jež se váže k obsahu sváteční mešní oběti. Čas od času vložme krátký, působivý a povzbudivý příklad.

Ukažme si na příkladě, jak tuto rubriku služeb Božích upravit. Tedy na příklad: Pořad služeb Božích pro červen. „Pomni, aby se den sváteční svétl," zní prastaré třetí přikázání Stvořitele. Následuje pořad mší sv. a nejdůležitějších svátků. Nebo ještě živějším způsobem můžeme uvést pořad služeb Božích, jako na př.: „My věřící křesťané shromažďujeme se v kostele k společné farní mešní Oběti každou neděli v ... hodin." „Povinnou Oběť mše sv. přinášíme Bohu každou neděli v ... hodin" a pod.

Také v závěru pořadu služeb Božích položíme vhodné věty, jako: „Kdyby všichni naši farníci věděli, jak veliká a božská jsou tajemství, jež se každodenně dějí na našem oltáři! Oč více spokojenosti a štěstí, vnitřní síly a svatosti by bylo v srdcích jednotlivců, v našich rodinách i v celé farnosti!" nebo: „Účast na mši sv. je nejvyšším uctěním Boha. Buďme každou neděli velkodušní ke svému Stvořiteli! Plňme svědomitě svou nedělní povinnost. Bůh má na to právo!" Takové věty a výzvy necháme dvakrát až třikrát beze změny. Vtisknou se tak lépe v paměť a každý je přece jen nucen si jich povšimnouti.

Též pravidelně oznamujeme program kázání, zvláště cyklických, temata postních kázání, triduí atd. Rovněž častěji vkládáme

výzvy k častému přijímání svátostí. Upozorňujeme, kdy se pravidelně zpovídá, kdy přijde cizí zpovědník.

Udělování svátostí - matriční zprávy.

Důležité jsou také *matriční zprávy*, které jsou přehledem udělování *svátostí a svátostin*: Kdo se narodil a byl pokřtěn, kdo vstoupil do stavu manželského, kdo odešel na věčnost. Snad se na první pohled zdá, že matriční data budou suchá a nezajímavá. To však je omyl. Lidé mají o ně zájem. Je to kronika a obraz farnosti. Je však nutno umět je zajímavě podat a pak hlavně využití jich z náboženského hlediska. Proto nesmíme nikdy zprávy o udělování svátostí a svátostin (křest, svatba, pohřeb) uváděti pod profánními názvy, jako na př.: „Pohyb obyvatelstva“ a pod. Dejme těmto zprávám křesťanskou a duchovní pečť a sice úvodními a závěrečnými slovy, prosycenými vždy náboženskou myšlenkou. Musíme tyto matriční zprávy podávati řečí víry: „Zrození z Boha“, „Navrátili se do otcovského domu k Bohu“, „Byli povoláni k spolupráci na zachování lidského pokolení“. To působí jiným, mocným a posvátným dojmem, zvláště na ty, kdož pod tímto nadpisem čtou své jméno nebo jméno svých drahých. Tyto úvodní věty pak nenecháme zestárnout, častěji čas od času je změníme. Takto ukazujeme, že se k těmto důležitým životním událostem zcela jinak stavíme a zcela jinak na ně se díváme, než jak se na ně dnes dívá velká většina lidí - totiž ve světle víry Kristovy.

Příkladem si zživotníme, co jsme právě řekli: Tak dáme v záhlaví matričních zpráv na př. nadpis: „Z radostí i bolestí v naší farnosti“ nebo „Z života v naší farnosti.“ (Farnost, jsouc duchovním organismem, má svůj vlastní život - proudy milosti Boží ve svátostech!) Pak napíšeme: „Křtem sv. za dítky Boží byli povoláni“, „Vodou křtu sv. obmyti“, „Z vody a Ducha sv. znovu byli zrozeni“, „Křtem svatým nárok na nebeské království dostali“, „Bělostným rouchem milosti Boží byli přioděni“, „K nebeské hostině byli pozváni a svatební roucho milosti Boží obdrželi“... a pod.

Před zprávy oddavkové: „U oltáře Božího požehnání k společné cestě životem si vyprosili“, „Před oltářem Božím lásku a věrnost si slíbili“, „Před tváří Boží k společnému životu se spojili“, „Svátost stavu manželského přijali“, „Svátost stavu manželského vzájemně si udělili“... a pod. Až budou v některé farnosti zvláště tato poslední slova čísti, mnohý si řekne: Co to jen ten náš pan farář tady napsal? Jak málo ještě věřících (především naší vinnou) ví o svém nejvyšším povolání a hodnosti, že jsou totiž také udělovateli svátostí!

A jak mocně působí pak před úmrtní zápisy položená slova: „Do věčné vlasti Bůh, Pán života i smrti, povolal“, „V náručí Boží, odkud vyšli, se navrátili“, „Ze slzavého údolí do věčného ráje byli povoláni“, „K soudu Božímu byli povoláni“, „Do posvěcené rodné země do dne vzkříšení těl uloženi“, „V náručí posvěcené rodné země vzkříšení těla očekávají“, „Na věčnost nás pře-

„Dešli“... a pod. Takové věty se každý měsíc zarazí jako hřeb do mysli čtenářovy. Uvádějí jej a zesilují v něm křesťanské myšlení.

Také závěrem každého odstavce matričních zpráv vložíme vždy nějakou větu případného náboženského obsahu a rovněž ji měníme. Tak na př. pod rubrikou křestní napíšeme: „Křtem svatým jsme obdrželi božský nadpřirozený život“, „Nevíte, že jste chrámem a že Duch sv. sídlí ve vás?“ nebo „Opatruj vás anděl strážný“, „Prospívejte věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí“, „Rodičové, chraňte křestní nevinnost svých dětí“, „Rodičové, Bůh požádá od vás duše vašich dětí“, „Buďte ozdobou Církve i vlasti“... a pod.

Za rubrikou oddavek: „Muži, milujte manželky své, jako Kristus miloval Církev svou a pro ni sám sebe vydal“, „Nevstupujete do stavu manželského, abyste byli šťastni, nýbrž abyste šťastnými činili“, „Dej vám Pán Bůh štěstí a požehnání“, „Žehnej vám Božské Srdce Ježíšovo“, „Buď vám vzorem svatá Rodina Nazaretská“, „Kde Bůh hospodaří, tam se dobře daří“, „Kde víra, tam láska, kde láska, tam Bůh“... a pod.

Po úmrtních zprávách: „Svatá a spasitelná je myšlenka za mrtvé se modliti“, „Co jste vy, budeme my“, „Odpočinutí věčné dej jim, ó Pane...“, „Pane Ježíši Kriste, dej jim pokoj věčný“, „Od ohně věčného vysvoď je, Pane“, „Od záhuby věčné vysvoď je, Pane“, „Pro své svaté drahé rány, Pane Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi“, „Smrt není konec - je počátkem věčného života“... a pod.

Je dobře u narození uváděti také den křtu sv. Má to hluboký a veliký význam. Ve světle víry je den křtu sv. největším dnem v životě křesťana a pravý křesťan má znáti den svého křtu sv. A právě tím, že jej uvedeme, zdůrazňujeme, jak se na den křtu sv. díváme.

Důležité a poučné jsou i poznámky k matričním zprávám, na př. o počtu narozených a zemřelých s poukazem a se srovnáním s minulostí, zajímavé srovnání zaopatřených (často zaopatření svátostmi zdůrazňujeme a připomínáme, u zemřelých je dobře je poznamenat), příčiny úmrtí statisticky, průměrný věk zemřelých a pod.

Ze života naší farnosti. Zde budeme uveřejňovati pravidelné zprávy o náboženském životě na farnosti: o různých kostelních a náboženských slavnostech (první sv. přijímání, počátek, konec školního roku a pod.), o činnosti Katol. akce na farnosti, o Charitě atd. Podáme vždy přehled vykonaného a naznačíme plán a program toho, co se chystá. Zde také přinášíme zajímavosti z farnosti, mimořádné události, milé i nemilé (požár, jiná neštěstí, jubilea) a působíme na vytváření farního smýšlení.

Náš kostel. Kostel má své potřeby: udržování, opravy zevně i uvnitř. Potřebujeme farníky upozornit a vzbudit zájem o potřeby kostela. Zde máme k tomu místo. Podle potřeby píšeme o potřebách kostela všeho druhu, podáváme přehled příjmů, vydání,

naši nám F. v. velikou pomoc, jak ukazuje zkušenost stávajících Farních věstníků.

Z farní kroniky. Naše farnosti mají dlouhou a bohatou historii a naši farníci ji neznají. Seznamujeme se ve F. v. s ní. Ať poznají dějiny svého farního kostela, kaplí, křížů a soch a kulturně historický popis farní osady. Tyto zprávy zajímají, jsou velmi vděčně přijímány a mají mnohdy i velkou působivost výchovnou: láska a štědrost předků ke kostelu, horlivý jejich náboženský život atd.

Rubriky pro jednotlivé stavy: muže, ženy, mládež, děti. Podle potřeby je vložíme a uveřejňujeme v nich pokyny, poučení a oznámení pro jednotlivé stavy (stavovské promluvy, pobožnosti, pouti atd.).

Naším nemocným. Pastorence nemocných je velmi důležitá. Máme takto možnost býti s nimi stále spojeni. Působí na ně velmi povzbudivě, když vidí, že nejsou zapomínáni. Několik pěkných, povzbudivých vět stačí.

Dále pravidelně vkládáme do farní rubriky případné věty z *Písma sv.* a vedeme farníky k jeho četbě.

Též vhodné úryvky z farních kázání uveřejňujeme. Zvláště ona místa, jež mají za účel dosáhnouti nějakých praktických účinků.

Na konec kalendářního roku pak uveřejníme různé celoroční statistiky (matriční, služeb Božích a pod.).

*

Jak vidět, hlavní obava, co stále psáti, je zbytečná. F. v. vzniká sám od sebe. Vyskytne se pak jiná nesnáz, totiž nedostatek místa. Pak třeba vybírat to nejdůležitější a co může počkat, odložit se na příště. Na konec bychom si přáli věstník aspoň dvojnásobný. Vedoucí redaktor má potíže i se spolubratry, kteří se toho psaní báli, že jim nemůže někdy všecko umístiti.

Katolický tisk ve světě.

J. Novák :

6. *Lotrinsko.* Katolická akce vydává dva katolické deníky, jejichž šéfredaktoři jsou kněží, a to: „Le Lorraine“ a „Die Lothringer Volkszeitung“, které mají dohromady 50.000 náklad. Kromě těchto jsou ještě 3 krajové deníky, jejichž náklad je však zcela nepatrný a proto také nemají významu na tvoření veřejného mínění. Za to týdeník „Metzner katholisches Volksblatt“ je značně rozšířený, ač ne tak dobře organizovaný jako měsíčník „Bulletin Parroissial“ (pro Němce „Pfarrbote“), který je zaveden ve všech farnostech se zvláštním záhlavím a s mutační stranou té které farnosti, takže je tím vyřešen ideálně problém farního věstníku. Tento církevní list vychází v nákladu 120.000 exemplářů. Dále vycházel také v Lotrinsku měsíčník pro pracovníky v K. A.

7. *Německo.* O německém katolickém tisku nelze mluvit. Vše

bylo „zglajchšaltováno“, katolický tisk jako takový vycházet nemohl a německé noviny nebyly ničím jiným než obdobou známých gramofonových desek, na nichž je zobrazen pes, štěkající do trouby gramofonové, „His master's vois“ - hlas mého pána. Byly to poměry jistě těžší než v Itálii a nějaký ten farní věstník, jenž tu a tam vyšel, se musel omezit pouze na úřední zpravodajství. Nic opravdu většího formátu katolického ražení v Německu nevyšlo.

8. *Polsko*. Dnešní katolický tisk polský se datuje od dob dělení Polska. Před válkou světovou až do německého záboru má Polsko tehdejší signum. Polský lid je zcela katolický, za svůj polský charakter děkuje katolické Církvi a proto je v lidu téměř podvědomá úcta a vděčnost k ní. Polák-katolík je synonym každého pravého příslušníka národa. Proto také celý tisk polský, politický i nepolitický, se vyvíjel a dosud vyvíjí pod mocným vlivem katolické Církve. Ano, i všechny politické strany polské měly do určité míry pečeť katolicismu. Důkazem toho je i DBWR (Blok Pilsudského), který s počátku stál nepřátelsky proti katolíkům, musil však zaměnit vítr svých plachet a nalézt dobrý postoj k Církvi.

Oficiálně byly vlastně dvě katolické politické strany v Polsku: 1. křesťansko-demokratická strana a 2. strana národní. Účast kněží v těchto stranách byla velká (předseda strany národní byl kněz, v obou stranách bylo několik kněží-poslanců). Kromě toho byla však organisována KA, která se samostatně vyvíjela, měla však značný vliv na tyto dvě politické strany.

Tisk v Polsku byl tedy dvojitý: 1. politický s katolickým programem a 2. Katolická akce (kromě tisku vyložené náboženského). Nejdůležitější deníky jsou tyto:

1. „Maly dziennik“ (Malý deník), největší deník polský vůbec, který byl založen roku 1935 od františkánů-minoritů, tištěn v jejich tiskárně, která zaměstnávala 700 typografů. Jeho náklad byl ve všední den 150.000, v neděli a o svátcích dosahoval nákladu 300.000 exemplářů. Byl nejlépe informovaným tiskem, vlastnil svou krátkovlnnou vysílací stanici a aeroplány. Při tom byl nejlačnějším listem Polska, neboť předplatné činilo 1 zl. měsíčně a jednotlivá čísla byla po 5 gr. Jeho technická výprava byla velmi dobrá, přinášel mnoho ilustrací a byl pestrý ve výběru látky. Jeho směr byl nadpolitický, sloužil výhradně zájmům katolicismu a nebránil se ani ostrým kritikám činnosti politických katolických stran. Třebaže nebyl oficiálním tiskem KA, sloužil přece vydatně - nepřímo - jejím cílům.

2. „Glos narodu“ (Hlas národa) byl založen roku 1911 v Krakově jako orgán křesťanské demokracie, ale stal se po světové válce listem nepolitickým. Byl čten hlavně duchovenstvem a katolickou inteligencí, leč měl malý náklad (12.000).

3. Ve Slezsku vycházel „Katolik“, založený již roku 1848 Karlem Mierkem v Bytomu. Tento deník se značně zasloužil o národního ducha ve zněmčelém Slezsku, podobně jako

4. „Przeigrzym“ v Pomoransku (zalozeny roku 1885).

Ostatní deníky patří politickým stranám s programem katolickým:

1. „Kurier Warszawski“ jest nejdůležitější a nejvážnější varšavský list, neboť v něm uveřejňovali své práce nejvýznačnější lidé politického, vědeckého i uměleckého světa polského, zvláště pak universitní profesori, a jeho štáb zahraničních dopisovatelů mu zaručoval bezpečné a rychlé zprávy z celého světa. Denní náklad měl 100.000 a jeho linie byla blízká straně národní, ač oficiálně byl listem apolitickým.

2. V Krakově vycházel „Czas“.

3. „Gazeta Warszawska“, která po útocích na Pilsudského musila změnit své jméno na „Warszawski dziennik narodowy“, byla založena již roku 1772 a stala se hlavním orgánem strany národně demokratické.

4. „ABC“, orgán radikální akademické mládeže, která se odtrhla od strany národní a měla program katolický a bojovný.

5. V Poznani vycházel „Dziennik Poznański“, který byl oblíben hlavně v řadách zámožných statkářů a těžkého průmyslu a

6. „Kurier Poznański“, založený v době kulturního boje proti Bismarckovi. Měl náklad 35.000 exempl. a byl oblíben hlavně u inteligence polské. Není možno minouti mlčením některé krajinské deníky, jichž význam byl dán nejen značným nákladem, nýbrž i vlivem na veřejné mínění. Je to v první řadě „Polonia“ vycházející v Katovicích v nákladu 200.000 a řada jiných v různých místech Polska: v Těšíně „Gwiazdka Cieszyńska“, v Pomoranech „Dziennik Bydgoski“ a „Gazeta Grudzińska“, v Hnězdně „Lech“, ve Vilně „Słowo“, ve Lvově „Kurier Lwowski“ a v Lublíně „Głos lubelski“.

Katolická akce byla v Polsku organisována přesně podle instrukcí svatého Otce a také tisk její byl takto rozčleněn. Téměř každá diecése má svůj týdeník KA, jejichž náklady jsou značně veliké. Tak na př.

1. v Poznani vycházel „Przewodnik katolicki“, jehož redaktor Klos dovedl tento časopis udržet hodně vysoko nejen výbornými ilustracemi, nýbrž i vysokou úrovní literárních příspěvků. Tento časopis byl nejpopulárnějším listem polským a jeho náklad přesahuje vysoko milion výtisků.

2. „Gość Niedzielny“ byl založen roku 1922 v Katovicích jako ilustrovaný týdeník a dosáhl 300.000 exemplářů.

3. „Niedziela“ v Čenstochově, „Dzwon niedzielny“ v Krakově, „Nasza sprawa“ v Tarnově, „Wiadomości parafialne“ ve Lvově a jiné a jiné týdeníky KA ve Varšavě, Lodži, Sandoměři - jenom dokazují, jak pochopili Poláci význam tiskového apoštolátu.

Podobně jako u nás i v Polsku vycházely ovšem ještě časopisy literární a odborné („Kultur“, „Młody las“, „Robotnik“ a našemu bývalému „Rozmachu“ podobný bojový týdeník s názvem „Prosto z mostu“).

Měsíčníky se svým výběrem oborů, úrovní a výpravou neliší od našeho tisku. Jsou to většinou tisky náboženské, ale mnohé z nich dosahují opravdu pozoruhodného nákladu. Tak na př. „Rycerz Niepokalanej“ dosáhl v roce 1938 nákladu 1,050.000 exemplářů, jeho vydání pro mládež „Rycerzyk Niepokalanej“ 180 tisíc a vydání pro děti „Maly rycerzyk“ 120.000. Vše vydávali Minorité v tiskárně výše jmenované. Jesuité vydávali pro studenty „Przeгляд powszechny“, apologetický měsíčník „Wiara i życie“ a „Sodalitas Marianus“.

Kromě těchto měsíčníků vycházela řada jiných, takže nebylo náboženského oboru, který by nebyl reprezentován svým vlastním tiskem.

Tento přehled polského katolického tisku je ovšem jen částečný, protože jsem nejmenoval diecéšní, řádové unionistické a misijní časopisy, leč musím vzpomenout 4 velkých vydavatelských koncernů: „Sv. Vojtěcha“ v Poznani, „Knihovny života“ v Krakově, „Náboženské knihovny“ ve Lvově a „Nakladatelství dobrých knih“ ve Vilně, které bohatě zásobují katolický polský knižní trh.

Největší rozkvět tisku v Polsku nastal roku 1935 a rok od roku stoupal, leč tento mnohoslibný rozmach utlumilo vypuknutí války, která všechny tyto podniky zničila. Němci vehnali polské kněžstvo do koncentračních táborů, kde jich celé stovky zabili, polskou katolickou inteligenci rovněž umučili ve svých žalářích, zem vyloupili, a až se vrátí opět polští spoluhratři do své vlasti – z Německa odešli většinou do Francie – musí začít budovatelské dílo od počátku.

(Pozn. red.: Po válce prý již začaly vycházeti katolický Gość Niedzielny a poznaňský Przewodnik.)

PASTORACE DĚTÍ

NABOŽENSKÉ UCEBNICE A „BOŽÍ CESTA“ Nový náklad „Katechismu“ je již ve vazbě a k počátku nastávajícího školního roku bude k dispozici. - O tisk „Katolické prvoúky“ a „Biblických dějin“ se jedná. Jakmile bude něco určitého dojednáno, podáme o tom zprávu. - Tisk „Boží cešty“ je povolen, není však ještě jisto, kdy se objeví na knižním trhu.

K ZAHAJENÍ SKOLNÍHO ROKU. V týž den, kdy se zahajuje nový školní rok ve školní budově, mají býti slavné bohoslužby se vzýváním Ducha svatého a s promluvou. K těmto bohoslužbám dlužno také pozvati správce školy, učitelský sbor i rodiče. Není to zcela správné, když někde konají bohoslužby na zahájení

školního roku v neděli. Aby více vynikl význam Božího požehnání pro školní práci, mají býti zahajovací bohoslužby v den, kdy začíná školní práce. Katecheta domluví se správou školy nástup žactva do školy na 9. hodinu, takže o 8 hodinách mohou býti bohoslužby. - Tšk.

MŠE SVATÁ. Ať jsou vždy řádně připraveny bohoslužby pro děti, zejména pokud jde o jejich účast, vedení jejich pobožnosti, chování (důzor!), přijímání svátostí, zpěv, exhortu. Mezi jednotlivé slohy mešní písně dlužno vkládati sborové modlitby k význačnějším částem mše svaté, aby jejich pozornost se více upjala k mešní oběti. (Alespoň ony modlitby, které jsou uvedeny v katechismu, na př. při modlitbě stupňové vzbuzení lítosti

„Svatý Bože...“, k obětování „Otče nebeský...“, k pozdvihování modlí se nikoliv sborově, nýbrž zcela potichu „Pán můj...“. Po pozdvihování opět sborově „Klaním se ti vroucně“, k sv. přijímání „Pane, nejsem hoden...“. - K evangeliu mohou se modlit: „Vstávám, abych ukázal, že si vážím slov Pána Ježíše a tato slova chci v paměti + udržovati, ústy + vyznávat a podle nich + se řídit.“) Před nedělí vždy děti vhodným způsobem povzbudit k účasti na mši sv. i k sv. přijímání a po neděli opět vhodným způsobem kontrolovat jejich účast. Neopomíjet povzbuzovat je také k účasti na svátostném požehnání. Skutečnou účast nebo neúčast si katecheta znamená do kartotéky. - Tšk.

ZAZNAMY DUCHOVNÍHO ŽIVOTA PRO ŠKOLNÍ MLÁDEŽ.

Objednejte si u jednatele katechetického spolku listy k záznamům duchovního života pro školní mládež „Z lásky k Tobě, Pane Ježíši“ Záci si je nalepí do sešitu a činí si v něm záznamy svého duchovního života. Adresa: P. Vlad. Kryštofský, Přerov, Velká Dlážka 45.

KAZENÍ. - Nejlepší výsledky po stránce učebné a výchovné jsou ve třídě ukázněné. Bez kázně neobstojí ani kuželkářský klub a třída bez kázně je zvěřinec. Stůj co stůj zabezpečme si ihned na počátku školního roku dobrou kázeň. Tím zajistíme výsledek své práce a ušetříme nervy. Čím více musejí děti přemýšlet, odpovídat, spolupracovat, tím méně času mají na alotria. Kde však má hlavní slovo jen a jen katecheta a kde mají děti většinou jen trpně sedět a naslouchat málo názorným, abstraktním výkladům, tam se dostavují obtíže kázeňské. Ukáznějme svědomitou osobní přípravou na každou katechesi a pěstujme co největší součinnost dětí při katechesi. Ukáznějme především práci. Kázeň pracovní je nejlepší.

OSOBNOST KATECHETŮ. Říká se, že uhlí vydá při spalování tolik tepla, kolik ho kdysi přijalo od slunce. Podobně můžeme říci, že katecheta může dát dětem po stránce náboženské tolik vědomostí a duchovního života, kolik toho má sám. Toho ovšem nelze docílit bez dalšího a neochabujícího odborného sebevzdělání

a bez osobního hlubokého duchovního života. Prakticky to znamená: znovu pročitat Katechetiku od dr. Kubíčka, knihy „Učitel náboženství a zájem dětí“, „Cinná škola“, „Život dítěte v milosti posvěcující“ od dr. Tomáška a jiné publikace, které v tomto směru budou vycházet. Na odbornou katechetickou literaturu jsme velmi chudí, hledme proto co nejlépe poznat aspoň to málo, co máme. I pěstitel kaktusů studuje odbornou literaturu, aby jeho „miláčky“ neutrpěli nějakou úhonu. A katecheta by se neměl dále odborně poučovat o tom, jak by mohl co nejlépe pěstit nejvzácnější štěpy Kristovy? - Upozorňujeme, že „Vychovatelské listy“ s Katechetickou hlídkou opět budou vycházet od počátku nového občanského roku. Které jsou prameny duchovní světecké náplně, dobře víme, jen z nich pravidelně čerpat! Nejen k dětem o Bohu, ale také k Bohu o dětech: za ně se hodně modlit, pamatovat častější mešní obětí, přinášet dobré skutky, sebezapření, obětí. „A já posvěcuji sebe sama za ně, aby i oni byli posvěceni v pravdě.“ (Jan 17, 19.)

MODLITBA V KATECHESI. Snaživý katecheta nejen se modlí na počátku a na konci katechese ve smyslu ordinariátního předpisu, nýbrž také žactvo k modlitbě vždy náležitě disponuje, o modlitbě příležitostně častěji poučuje, texty modlitební vysvětluje, k časté zbožné modlitbě povzbuzuje a modlitby pravidelně vhodným způsobem kontroluje. Je velmi důležité, aby si žactvo zvyklo na vzbuzení dobrého úmyslu při modlitbě ranní a na zpytování svědomí se vzbuzením dokonalé lítosti při modlitbě večerní. Osvědčuje se zavést krátký způsob večerního zpytování a lítosti: „Pane Ježíši, byl jsi dnes se mnou spokojen s tím, co jsem myslil, co jsem mluvil a co jsem činil? (Zpytování svědomí.) ... Můj Ježíši, milosrdenství! Pane Ježíši, já tě miluji, svých hříchů lituji a polepšení slibuji. Zvláště, že... (Lítost se zvláštním předsevzetím pro příští den.) K sebekontrolě denních modliteb mohou vzácně posloužit denní pravidelné záznamy do zvláštní tabulky. Blankety dodává jednatel katechetského spolku.

Knězi stačí jedna hlava, ale duše měl by míti tři

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

HOMINEM NON HABEO. Jak často slýcháme nářek: „Všechno leží na mých bedrech. Nemám nikoho, kdo by mi pomohl.“ Často to bývá pravda. Máme organisovati tisk, organisovati mládež, organisovati pobožnosti a tak často jsme ke všemu sami. Má se konati poutní procesí a není, kdo by kříž nesl. A přece je nutno, abychom pomocníky hledali a získávali. Hlavní prostředek nám uvádí Zalm 2, 8. „Postula a me, et dabo tibi Gentes hereditatem tuam - požádej, a dám ti národy v majetek.“ Požádej, modli se. Denně věnujme některou část svého breviáře za pomocníky v duchovní správě. Může to být Matutinum, jež věnujeme na úmysl, aby nám Pán Bůh dal dobré pomocníky v duchovní správě, dobrého kostelníka, dbalého varhaníka, hodné ministranty a pomocníky při činnosti v duchovní správě. Budeme-li vytrvale se na ten úmysl modlívati, přijde chvíle, kdy nebudeme nuceni naříkati: „Hominem non habeo.“ - Ss

PRO PAR STARÝCH BABEK? Nejednokrát jsem slyšel: „Mám se dít pro pár starých babek?“ Proto upustí od kázání, vynechá křesťanské cvičení, neprovede církevní slavnosti. Pár starých babek nestojí za námahu. Opravdu nestojí? Kdož ví, jestli se starými babkami nepříjde i některý muž, a nepříjde-li i někdo mladý? A kdyby nepřišel, co na tom? Cožpak stará žena, stará vdova nemá duše? Což nebude jednou ve věčné slávě vyvýšena? Což za ni neumřel Spasitel? Což Spasitel neprohlásil, že vyvoluje, co je na světě nepatrné, k úkolům velikým? „Staré babky“, a však kolik často skryté energie! Jak snadno získati starou vdovu pro dílo Boží! Chtěl jsem ve farnosti zorganizovati Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje, Apoštolát modlitby a Dílo šíření víry. Jak začít? Vše jsem dobře vyložil při dopoledním kázání a vyzval věřící, aby se hlásili. Přihlášek přišlo málo. Příští neděle jsem si tedy počkal na „staré babky“. Když se odpoledne shromáždily na svát. požehnání, vystoupil jsem na kazatelnu, znova jsem jim vyložil vznešenost uvedených spolků a zároveň jsem je prosil o modlitbu za zdar díla a o pomoc. A hle! Po svátostném požehnání

se přihlásilo 7 starých „babeček“ (některé měly 70 roků!) a jeden mladý učitel. V sakristii jsme se dohodli, kterou ulici si která vezme na starost a ji obejde. Netrvalo ani měsíc a společně organisované spolky měly přes 600 členů, a příspěvky byly řádně vybrány. - A tak je tomu i jindy. Ne-naříkejme na „staré babky“, nepohrdejme jimi, věnujme se jim, učiňme je důležitými a prospěšnými a ony se nám horlivostí odmění. - Ss.

VYSTRIZLIVENÍ Z JEDNOHO VAVŘINU. Učím v přespolní obci náboženství na obecné škole. Obec je nábožensky vlažná. Neděle tam není dnem Páně u dospělých ani u dětí. Jako nové koště metl jsem dobře a po dva roky jsem sklízel vavříny. Až 30 dětí putovalo $\frac{3}{4}$ hodiny cesty neděli co neděli na mši sv. Má radost a pod kůží i hrdost byla nemalá. Přišel smutný den, přesmutný. Nejhodnější moje školačka, Helenka St., se světly lokýnky na čiperné hlavičce, zemřela, a my ji s pláčem pochovali. S ní odešla i polovice horlivých přespolních školáček. Mé stádečko začalo řídnout a pelíchat. Nějaký čas ještě působil odkaz malé apoštolky a vůně jejího ctnostného příkladu. Pak přišly prázdniny. Při nedbalosti dospělých a zatím, co nebylo slyšet Helenčin burcující hlas, scvrkla se má pyšná armáda na tak ubohé trosky, že se to hanbím říci. Teď teprve jsem poznal význam pomoci mé spojenkyně. Věděl jsem, že mi pomáhá už dávno, ale až nyní mi pověděli malí sběhové, kdo je burcoval a připomínal má slova a vedl můj nadějný šik. Snad prosba zesnulé apoštolky a svatá památka jejího příkladu pomůže mi nadále v další snaze o horlivost jejích kamarádek a kamarádů. Myslím, že mám teď menší hřebínek na hlavě pro „svůj“ úspěch. - R-k.

BROŽURKU L. BRABCE „UCTE VSECHNY NARODY“ možno objednat u ČAT v Praze II., Václavská ulice č. 12. Jest psána pro katechumeny a snoubence. Obsahuje nejstručnější přehled katolického učení seřazeného apologeticky a tak, jak jednotlivé pravdy ze sebe vyplývají. Není to tedy jen katechismus. První vydání byla okamžitě rozebrána. Cena 5 K.

HUSOVY OSLAVY. Dověděl jsem se o prázdninách od přítele, jak se zachoval jako administrátor v S., ve farnosti nábožensky nejednotné. Sel s novosvětcem a bohoslovcem na oslavu. Řeč měl nekatolický duchovní a začal slohem dříve obvyklým, štváním proti katolíkům. Oba kněží i bohoslovec a s nimi i někteří katolíci odešli. A rada starších postavila se proti svému duchovnímu a vyslala deputaci ke katolickému knězi, která vyslovila politování nad řečí svého duchovního. - Mš.

OZNAMOVÁNÍ. Známe vtip, že ohlášky jsou dobrým lékem proti rýmě a kašli. To najednou nastane utišení, každý sleduje pozorně, kdo že to uzavře sňatek. Snažme se, aby tak pozorně sledovali věřící i ostatní oznamování! A zvýšené pozornosti možno užít k dobrému. Stačí malé upozornění, když tak budeme činit při každém oznamování, za rok několika větami mnoho dokážeme. Bylo na to již upozorněno kdysi z Hlučína, vyšel docela i vzor oznamování. Je dobré, když kněz ve škole zkouší děti, co si pamatují z kázání. A tu bylo zjištěno, že nejlépe si pamatují právě poznámky z oznamování. Pečujme v dobrém smyslu o jakýsi farní rozhlas! Je ovšem třeba, aby kněz oznamování si řádně promyslel a také zapsal do knihy. Je trapné a zdr-

žuje, když kněz hlásí svátky z direktáře a teprve hledá výrazy, jak by něco věřícím sdělil. - Mš.

OZNAMOVÁNÍ SLUŽEB BOŽÍCH. Nemá býti celý rok stejné, ale pestré, zajímavé, poučné. Občas vložit památná výročí z dějin osady, diecése, na př. výročí požáru, založení kaple, posvěcení oltáře, 50leté výročí smrti kněze, za něhož bude mše sv., výzva k účasti. I jiná výročí, 50—100leté posvěcení mostu, tunelu. Životy svatých propracovati aspoň jejich patronátem, hlavní ctností, apoštol pokory, horlivosti, úcty eucharistické, zakladatel řádu..., který má v našem kraji klášter v..., blahodárně působí v... A hojně šířit úctu ke sv. patronům českým, již jsou málo známi, a to i ti hlavní, uvést letopočet smrti, uvést kostel dějinně památný k poctivosti založený, jemuž v našem okolí v zasvěcen chrám Páně z roku... a podobně. Ani statistiku půlletní, čtvrtletní neuškodí při tom ohlásiti a uváděti, kolik zaopatřeno sv. svátostmi, kolik bylo komunikantů k vůli povzbuzení. Zvláště patrony stavů, cechů, jichž obrazy na korouhvích chrámu Páně jsou, nutno ohlašovati a také občas probrati v kázání jejich životopisy. Mirabilis est Deus in Sanctis suis platí i zde a proto hagiografii šířiti, hlavně patronů země a národa. M. Kolářik.

Z D O M O V A

NÁBOŽENSTVÍ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH jest v ministeruském rozvrhu předmětů na školní rok 1945-46 (ze dne 13. července 1945) označeno jako předmět relativně obligátní, jako bývala za Rakouska němčina. Ve výčtu předmětů je položeno na místo předposlední za ním následuje „politická výchova“, které jsou přiděleny dvě hodiny týdně v každé třídě. Povinné náboženství má přiděleno v třídě II. hodiny dvě, ve III. hodiny dvě a ve třídě IV. hodinu jednu. Ve třídě V. se letos už náboženství povinně vyučovat nebude, pouze nepovinně. Vyučovat nepovinnému předmětu (tedy i náboženství) se povolí při 20 přihláškách, ke zřízení pobočného oddělení je třeba aspoň 30 přihlášek.

ŠKOLNÍ UČEBNICE STATNÍ MONOPOL. „Ministerstvo školství a

osvěty v zájmu jednotného postupu a účelného řízení vydavatelské činnosti školních učebnic přijme do schvalovacího řízení až na další jen učebnice, které mu předloží státní nakladatelství. O povolení k dotisku nezměněných vydání učebnic, nezbytných k vyučování ve škol. roce 1945-1946, je nutno žádat u ministerstva školství a osvěty a připojit příslušnou učebnici“ (ze dne 4. července 1945). - Výnos bude se týkat patrně také katechismů a ostatních učebnic náboženských.

JESUITÉ ZA VALKY. Z celkového počtu 150 členů české provincie Tovaryšstva Ježíšova 30 bylo zavřeno na Pankráci, v Terezíně, Dachau a jiných koncentračních táborech. Někteří zemřeli. Dva z jesuitů po návratu z Terezína odjeli do Dachau, aby pomáhali nemocným.

ZŘÍZENÍ ÚRADU ARCIBISKUPSKÉHO ZVLAST. POVĚŘENCE V CES. TĚŠINĚ. J. Em. nejdůst. pan arcibiskup vratislavský Dr Adolf kardinál Bertram jmenoval dne 21. června 1945 Dra Františka Onderka, profesora bohosloví ve Vidnavě, arcibiskupským zvláštním pověřencem pro čsl. část arcidiecése vratislavské s pra-

vomocí generálního vikáře. Děkanství frýdecké a slezskoostravské zůstaly tehdy ještě pod správou nejdůst. knížecí arcibisk. konsistoře v Olomouci. Za souhlasu nejdp. arcibiskupa olomouckého ze dne 27. VII. 1945 byly s platností od 1. srpna 1945 děkanáty frýdecký a slezskoostravský převzaty pod správu arcidiecése vratislavské.

Z E S V Ě T A

Z PASTÝŘSKÉHO LISTU BERLÍNSKÉHO BISKUPA hraběte Preysinga z 24. VI. 1945.

Biskup připomíná hrdiny, kteří se postavili proti nacismu a jeho snahám zničit Církev a křesťanství vůbec.

„S vděčností a úctou vzpomínáme všech spolubratří, kteří se zastali svého svědomí a lidských práv a vystoupili proti lži a bezpráví.“ Výslovně pak jmenuje berlínského kanovníka Lichtenberga „kněze bez bázně a hany“, který podlehl útrapám dvouletého internování v Dachau. Jeho provinění záleželo v tom, že se veřejně modlil za Židy pronásledované proti všemu právnímu citu, že dokonce protestoval s kazatelny proti pronásledování nevinných a že poslal předsedovi svazu říšských lékařů list, v němž co nejostřeji odsuzoval zabíjení duševně chorých. „S hrůzou vzpomínám,“ pokračuje biskup, „strašných výstředností nacistického režimu posledních 12 let, který povýšil přímo na zákon zabíjení starců, dědičně za-

tižených a duševně chorých, komolení lidí, neschopných zdravého potomstva, a zabíjení dětí v lůně mateřském.“

Úkolem německých katolíků je nyní stůj co stůj znovu vybudovati katolický periodický tisk, zvláště katolický „Kirchenblatt“, domáhati se katolické literatury a práva spolčovacího a shromažďovacího. Proti systému diktatury praví: „Všechny funkce nesmějí být sjednoceny v jednom bodě. To odporuje lidské povaze a nezabepěčuje zdravý život státní. Rodině, obci a menším společenstvím musí býti svěřeny ty úkoly, na něž samy dobře postačí.“

Biskup upozorňuje: „Mnozí katolíci němečtí nejsou si ještě dnes vědomi obludnosti minulého státního systému. Minulý státní systém možno srovnati s pyramidou, která stojí svým vrcholem - v písku. - Nezbytný je přátelský poměr mezi Církví a státem a nejtěsnější spolupráce jest žádoucí cíl.“ Kéž naleznou jeho slova všude co nejvíce pochopení.

Z D O P I S Ů

NA THEMA „STARSÍ A MLADŠÍ“. Jak mnohem více povznášející to bude, budeme-li o sobě psát ne stinné, ale světlé skutečnosti, jež jeden na druhém jsme vyzorovali. Tak na př. před několika dny jsem byl na pohřbu, při němž jsem asistoval s jedním p. profesorem. Po církevních modlitbách v kostele si vytáhl p. profesor růženec a modlil se jej celou cestu až na hřbitov. Samozřejmě, že my ostatní jsme nemohli prohodit při průvodu ani slova. Působilo to na nás a jistě též na věřící. Jsou tedy kněží tak špatní, aby si neustále musili něco vytýkat? Provedme „sentire cum ecclesia“ a odpadne nám mnoho tížerých, osobních problémů, jež nás oslabují a naši práci zatěžují. Z. A.

DOSLOV K FILIPIKAM. Nejsem vlastně ani kaplanem ani farářem, a-nebo, chcete-li, obojím, tedy jakýmsi „amfibiem“ toho druhu a pracuji 33 let v duchovní správě. Milí spolubratři, dpp. faráři i kaplani, nyní jste si vzájemně řekli, co máte na srdci; podejte si teď zrovna tak bratrsky ruce ke spolupráci, každý dle toho, jak to v těch Filipikách myslel. Jsem totiž pevně přesvědčen, že to každý myslel dobře. Když to všechno, co tam bylo řečeno, navzájem uskutečníme, bude nám všem dobře. - „Quam bonum et jucundum habitare fratres in unum!“ - A nad to bude to též k užitku nesmrtelných duší, pro které zde vlastně jsme. F. B. M.

SMUTEČNÍ OBRAZKY pro výročí smrti se osvědčily. Komu jsou doručeny, aspoň jeden z rodiny přijde

na mši sv. Několik jich přišlo také k sv. zpovědi. Proto všem doporučuji.
V. K-ý M.

DUŠÍ CHARITY JE CHARITA SAMA

Faulhaber

H O V O R N A

PÍSNĚ PRO POHRANICI. Cílý ř. katol. farní úřad v Krnově dal na lístky natisknouti tyto písně: 1. Ejhle, oltář. 2. Pozdvihni se duše z prachu. 3. Ježíši Králi. 4. K nebesům dnes zalet' písní. Objednejte tam!

K POČATKU ŠKOL. ROKU chceme přiložit k tomuto číslu obrázky sv. Don Bosca s modlitbou vychovatele od † prof. Hrušky. Darujte učitelům. Děti a rodiče navádějte, aby se často modlili za učitele. Přikládáme obrázek s modlitbou.

UPOZORNUJEME, že mešní „Píseň o sv. kněžství“ naps. Tomiško, zhudebnil Mach. Adresa pro objednávky: Adalbertinum Hradec Králové.

DŮLEŽITÉ. K oslavám svatováclavským. Objednejte ihned Sborníček (texty, básně, dramatické výstupy, písně a jiné). - Zašle vám obratem Jednota Československého Orla Pozorice u Brna.

UPOZORNĚNÍ ZAJEMCŮM O FARNÍ VĚSTNÍK. Informační články o F. v. vzbudily odezvu, jeví se pochopitelný zájem o jeho vydávání. Mnozí důst. pánové mě žádají o ukázková čísla starší i o náhražkový oběžník. Jelikož jsem byl jmenován děkanem ve Zbraslavi nad Vlt. a jsem v období stěhování, nemohu právě žá-

dané expedovati. Pokud jsem ještě dpp. nevyhověl anebo pokud míní teprve o tiskoviny si psát, ať laskavě počkají asi do poloviny září, kdy snad budu moci vyhovět. - Václav Šebek, děkan ve Zbraslavi n. Vlt., dříve farář v Pičíně.

POZOR NA PODVODNIKY! Jistou faru navštívila nedávno ženská osoba vydávající se za repatriantku a dávala v kanceláři na mši sv. Při tom platila tisícovkou a při vydávání žádala několikrát proměnit drobné, při čemž prováděla s bankovkami takové rafinované triky, že by byla připravila faráře o pár stovek, než ten zatím zpozoroval, že se do místnosti tlačí další podezřelá osoba a na chodbě čeká třetí „na drobné“ pochopil situaci a rázně se zbavil dotěrných žen. V patách za nimi přišel četník s dotazem, zda co neukradly - byly to vlastně cikánky. Uváděl, že tyto osoby dovedou „měnit bankovky“ tak mazaně, že nakonec zmatou i dobrého počtáře. Proto pozor! Nač se nechat napalovat, dá-li se tomu předejít!

NA THEMATA: Křesťanský pozdrav, Nové perikopy, přišlo tolik příspěvů, že není možno jednotlivé uveřejnit. Pokusíme se je shrnout v jedno závěrečné pojednání.

OBSAH:

V zájmu pravdy a cti našeho národa (svatováclavská tradice)	177	Pastorace dětí	187
P. Václav Zima, Nemají vína	179	Pastorační drobnosti	189
P. Šebek, Farní věstník	180	Z domova	190
J. Novák, Katolický tisk ve světě	184	Ze světa	191
		Z dopisů	191
		Hovorna	192

S církevním schválením.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

16. září 1945.

Číslo 15.

Ladislav Daňha

Svatováclavská tradice podle pravdy

1. Václav světec.

Co to znamená? Že nikdy nechybil? Nikoli. I kdyby byl pochybil, klidně jej budeme uctívati jako světce. I svatí někdy v životě pochybili. Nebo to znamená, že *hned* po smrti se mu prokazovala úcta na oltáři? Ani to ne.

Náboženská úcta někomu po smrti prokazovaná a Církví *stvrzená* zaručuje katolíkově bezpečně, že ta osoba aspoň na sklonku života byla příkladně živa, pochybila-li v čem, že chybu dle možnosti napravila, že v milosti Boží zemřela, že patří na tvář Boží, že se může za nás přimlouvati.

Pochybil v životě král Zikmund a je svatý, Vladimír ruský je svatý, náboženská úcta Karla Velikého se dovoluje aspoň na některých místech. Náboženská úcta sv. Václava se Apoštolskou Stolicí *ukládá celé Církvi*. Církev, neomylná v soudu, zda náboženský kult někomu přísluší čili nic, užívá své neomylnosti s opatrností, rostoucí od století ke století. Nepředpojaý odpůrce se může, i lidsky jen, klidně spolehnouti na její výrok.

2. Svatý Václav příklad knížecích ctností.

Zdali však sv. Václav vskutku nějak víc a nápadně pochybil ve svém životě? Legendy svatováclavské jsou dnes probádány kriticky: kriticky a s pietou (evangelík Palacký, liberál Pekař, katolický kněz Stejskal, abych uvedl příklady), kriticky a s menší pietou (Novotný). Výsledek? Životní obraz mladistvého knížete Václava nezakaluje žádná zlá vášeň, závažná chyba, křiklavá lidská křehkost. Pekaře nejvíce dojala prostá slova nejstarší staroslovanské legendy: „Ježto věřil v Boha celým srdcem, konal ve svém životě všechny dobré skutky, jaké jen mohl.“ Evangelík Hrejsa ve své stati ve Sborníku svatováclavském postřehuje v životě knížete Václava záblesk oné evangelické dokonalosti, již teprve po staletích (podle názoru protestantského) přinesla reformace. Zkrátka dle věrohodné a svorné mluvy legend sv. Václav září vedle středověkých knížat světců, vedle Štěpána uherského, vedle německého císaře Jindřicha II., vedle Eduarda Anglického, Kanuta dánského, Olafa norského, Leopolda rakouského, krále Ludvíka francouzského. Možná, že v očích Božích vyniká nad ně nade všechny, uvážíme-li nehotovost křesťanských poměrů v Čechách, jeho mládí, překážky v jeho okolí.

3. Svatý Václav poraženec? Ale sv. Václav přece pochybil jako kníže těžce, protože se vzdal a poddal svou zemi v cizí jho. Tak

zní obžaloba. O tažení Němců do Čech za vlády sv. Václava je dvojí výklad pramenů.

Pekař: Tažení do Čech nebyl boj proti Čechům, ale boj Bavorů a Sasů o Čechy. Václav nebyl v konfliktu s Říší, ale zachoval úmluvu, jak v ni vešli jeho předchůdci. V tomto pojetí není třeba nic vysvětlovati. Kdo zachovává mezinárodní úmluvy, není hoden výtek, ale chvály, není zbabělec ani poraženec. *Starší a obvyklý výklad.* Václav ustoupil přesile a poddal se Jindřichu Ptáčníkovi, čili jinými slovy, vstoupil do svazku říše Římské reprezentované německým králem, lépe řečeno obnovil tento svazek vzniklý po prvé brzy po Karlu Velikém.

Především je to vždy nečestné vzdáti se? Snad žádá vojenská čest, aby voják a jednotlivý oddíl bojoval zoufalý boj do poslední dechu (Juda Makabejský, Zrinský v Szigetú 1566, setník van der Groeben a jeho „Mrtvá baterie“ u Hradce Králové 1866), snad žádá i jiná mravní povinnost, raději v boji padnout nežli se vzdát (křižáci v Akonu 1291). Ale zda je to vždy jediná čestná cesta pro panovníka, zodpovědného za celý národ, když sice na jedné straně hrozí neodvratná zkáza, na druhé straně se otvírá snesitelná dohoda? Je hrdinou Hitler, že dovedl národ do neslýchané katastrofy? Klne Italie Viktoru Emanuelovi, že v poslední chvíli smetl Duceho a podal vítězným Spojencům ruku k smíru? Hrdinský ministerský předseda Churchill pro záchranu Anglie a kultury - a také nás - nebyl by se v r. 1940 zanic poddal Němcům, ale zda r. 1942 potrestal velitele Singapuru, že se v beznadějně situaci vzdal, aby ušetřil tisíce nekombatantů? Není hned poraženec a nepoškozují svůj národ, kdo se vzdá.

Ublížil sv. Václav oním předpokládaným činem svému národu? Co znamenala Říše za doby sv. Václava? Společenství národů křesťanských pod jednou hlavou. Právní mluvou feudálního středověku: Panovník se stával vasalem císaře římského a jeho země lénem říše. Tato „závislost neznamena-la či lépe neměla znamenati podrobení nějaké říši německé: byla uznáním svrchovanosti císařské, imperia nadnárodního, jež se považovalo za dědice moci císařů římských a mělo se vztahovati na celý svět, na celý orbis terrarum...“ (*Pekař.*) Toto společenství bylo sice za sv. Václava spíše v úpadku, ale idea za Karla Velikého jednou vzkříšená a re-alisovaná žila přece a za několik desetiletí po sv. Václavu se probudila k novému lesku za Ottonů. V podstatě tedy znamenal čin sv. Václava totéž, co se děje dnes. Státy vstupují do Svazu Sjedenocených Národů a jejich parlamenty ratifikují velikou chartu ze San Franciska. Žádný národ v tom nevidí ponížení, ačkoli se vzdává části své suverenity. Na tuto obdobu upozornil Jindřich Středa ve stati České dějiny a Němci v Lidové demokracii 31. července 1945.

Co neznamena-la Říše za doby sv. Václava? Neznamena-la právo vměšovati se do vnitřních českých věcí. Dály se sice takové přehmaty nesvorností v rodině knížecí, ale na př. u Chlumce r. 1126 Němci dostali poučení, kde jsou

sebe, ale věděl, že v Čechách je pánem jedině český kníže (Palacký 3. vyd. I. 2. str. 226 pozn. 265). Dějinný vývoj uvolňoval závislost České koruny na Říši víc a více, až státní úpravou Karla IV. České království mělo v Říši jenom práva s nepatrnou povinností římské jízdy ke korunovaci Římského krále. Proto právě Habsburkům velice záleželo na upevnění vlády svého rodu na českém trůně, aby důstojností králů českých zajišťovali svému rodu i hodnost císařskou.

Jistá závislost na Říši dokonce už neznamenal sama o sobě nebezpečí germanisace naší země. Zde má slovo Lubomír Niederle (Slovanské starožitnosti III. Slované západní str. 165). Mluvě o zániku Polabských Slovanů, dí: „Germanisace, která po vyličených bojích následovala, nebyla násilná. Násilné obracení lidu k jiné národnosti, násilné odvracení jeho od rodného jazyka, rodných řádů a tradic, jsou zjevy pozdější, moderní civilisace německé. Pro dobu velkých bojů od IX. do XII. století běželo o křesťení a podrobení se moci německé, ne o germanisaci. Ta nastala teprve po bojích XII. století, ale ani tu nebyla násilná...” To je řečeno o Slovanech, kteří se nevyrovnali po dobrém s Říší. Tím méně hrozilo nebezpečí Čechům, když jejich panovníci se s Říší vyrovnali a zachovávali si úplnou vnitřní suverenitu. Ve století XII. se snad císařové nejvíce vkládali do našich věcí, ale v tom století byly Čechy stále ještě ryze slovanské.

Svatý Václav svým předpokládaným činem nepoškodil budoucnost svého národa. Nikdo jej nesmí nazvat poražencem. Tyto poznámky zároveň stručně naznačují rozdíl středověké Říše římskoněmecké (zaniklé 1806) a novověké Německé říše, zejména Hitlerovy Třetí říše. Státoprávně byl Protektorát jenom paškvi-lem starého Českého státu, trvajícího ve svazku říše Římskoněmecké, ať se vysocí činitelé, Němci i Češi, sebehlasitěji dovolávali jména sv. Václava.

4. *Hrdinská tradice sv. Václava.* Sv. Václav nebyl poraženec. Naopak nepřetržitá tradice zná sv. Václava jako národního hrdinu, záštitu národa, vůdce čes. branných sil. Legendy líčí jeho péči o vojenskou družinu, jeho nebojácné vystoupení proti Radslavu Zlickému. Vedle jeho posvátných ostatků nejvzácnější přímou a snad jedinou památkou na sv. Václava je právě jeho vojenská výzbroj, meč, přilba a drátěná košile. Legionáři, pýcha naší první republiky, vezli tuto svatováclavskou zbroj na děle v slavném průvodu z Vyšehradu na Hrad 29. září 1929. Známe pomezní svatováclavské kostelíčky u Brůdku a na Dobeníně. Česká tradice přičítá zvláštní pomoci sv. Václava velké vítězství nad Němci u Chlumce a nad Maďary u Kressenbrunu. V den volby statečného a oblíbeného zemského správce Jiřího z Poděbrad za českého krále, 2. března 1458, husitská Praha, potomci božích bojovníků, spontánně jevíli svou radost chorálem svatováclavským. „Ve průvodu tom nebylo ani jezdců ani trubačů a bubnů, ale píseň „Svatý Václave“ rozléhala se po všech ulicích a ze všech úst.“ (Palacký.) Návštěvníci Svatováclavské výstavy r. 1929 viděli velikou pavězu z doby Vladislava II. Jagelonce s obrazem sv. Václava. Přejdeme

staletí! Nezastavme se ani u Balbína! Na prahu XX. století Myslbek ztělesnil národní představu o Dědici země české v mohutné jezdecké soše na Václavském náměstí. První světová válka. Na Rusi právě u kolébky českých legií znovu ožívá sláva sv. Václava, třebaže ideologie svatováclavská tu ustoupiti musela - nehistoricky - ideologii husitské, která přece sv. Václava nevyklučuje. Když však se slavilo millenium, ministr Národní obrany pojmenoval 8. jezdecký pluk, ležící ve Staré Boleslavi, na pluk knížete Václava Svatého, a sám prezident Osvoboditel zapojil nový článek do svatováclavské vojen. tradice, odevzdávaje okázale veliteli 8. jezd. pluku plukovní standartu, věnovanou Svatováclavským výborem, na náměstí před sochou knížete hrdiny v předvečer millenia. Když se národ loučil s národním hrdinou první republiky, prezidentem Osvoboditelem, 21. září 1937, zazněla na Hradním nádvoří také píseň Svatý Václave. Za smutných dnů Protektorátu svěží květiny zdobily stále pomník sv. Václava, až to úřady zakázaly. Porobený, umlčený národ hledal svoji záchranu znovu ve štítu a v kopí Dědice země české, a jak se mi vypravovalo, na Moravě v uplynulých temných letech všichni přítomní povstávali jako jeden muž, když se kostelem rozhlaholil svatováclavský chorál. Na vroucí, znovu a znovu opětovanou prosbu přišla vítězná odpověď. Svatý Václav nedal zahynout!

Kdo sahá na vojenskou čest sv. Václava, dotýká se nešetrně cti čsl. armády, památky presidenta Osvoboditele a srdce českého národa, ušlechtilé tradice jeho převážné většiny. A nemá pravdu.

Pastorační glosy

P. Václav Zima:

(Laskavý zájem.) Pastorage ve větším městě jest jistě zcela odlišná od pastorage na venkově. Kněz venkovské farnosti má větší a příznivější možnost sžít a sblížit se se svými farníky. Má svou farnost takřka na dlani, zná v ní každého osobně a jménem, ví všechno o jeho rodinných poměrech, osudy farníků jsou mu zjevny. Kněz, který působí ve velkoměstě, je na tom hůře. Rozlehlost farností, které tvoří mnohde celá rozsáhlá předměstí, brání intimnímu styku duchovního správce s jeho věřícími. A tak je poznává jen v kostele, a to jenom část, protože všichni tam v neděli nepřijdou, při různých funkcích a hlavně v kanceláři. Kancelář ve velkoměstě je mnohdy jediné místo, kde duchovní správce vchází ve styk se svými ovečkami. A protože se tam jenom mihnou, objeví se a zase se ztratí za obzor, je dobře tohoto letmého styku využít pastoračně. Každý kněz velkoměstské duchovní správy by mohl vydat svědectví, kolik pastoračních zisků se docílilo ve farní kanceláři, kolik duší se zachytilo teplým slovem, vlídným přijetím, laskavou radou, vhodným a opatrným poučením duší, které svého faráře jinak vůbec neznaly a nepoznaly by ho třeba ještě hezky dlouho, kdyby nebyly náhodou okolnostmi přinuceny

zajít si do farní kanceláře pro nějaký matriční list. I farní kancelář musí být pastoračním působištěm, nikoliv úřadem. Považuji proto za pochybené, když si kněz hraje na úředníka, když je vůči přicházejícím farníkům odměřený a chladný, když všechnen smysl duchovní správy vidí jen a jen v skriptech a matrikách. To by pak nebylo ani nutno studovat teologii. Stačila by dvouroční obchodní škola. Někdy, pravda, bývá v takové městské farní kanceláři hezky rušno, přijde mnoho žadatelů a je mnoho psaní, unavený kněz-písař není ani schopen se usmát nebo porozprávět s přichozím, protože za dveřmi v předsíni čekají ještě jiní a hartusí, že to nějak dlouho trvá a že musí čekat. Někdy to však přece jde. Zvláště při funkcích, nejvíce při svatbách. Snoubenci, kteří se připravují k přijetí svátosti manželství, to je vůbec bolestná kapitola. Myslí na všechno, dělají velmi pečlivé a podrobné přípravy, aby svatba byla co nejokázalejší, aby všichni z domu pukli závistí, jen si při tom všem zapomenou uvědomiti, že také mají duši a manželství že je svátost, kterou nutno přijímati ve stavu milosti. Nezapomenou si ke katechismu přinést na lístku vypsané písničky, které se jim mají při svatbě zahrát (Už mou milou, Věrné naše milování, Píseň lásky a j.), zaručeně však zapomenou před sv. zpovědi si také tak pečlivě a pozorně sesumírovat své hříchy. Duchovní úroveň dnešních snoubenců je žalostná a je mi vždycky - nemohu se zbavit té představy - dokladem, že naše rodinná i školní náboženská výchova nějak nesedí. Že nejde do hloubky a nezasahuje mladou duši na pravém místě. Tolikrát jsem si říkal: Je to možné, by mladý člověk, který pět roků na obecné a tři roky na měšťanské škole měl náboženskou výuku a byl veden k svatým svátostem, sotva že se za ním zavrou dveře školy, ani si nevzpomněl na kostel, tím méně aby šel k sv. zpovědi a k sv. přijímání? Nemá na tom vinu také způsob školského náboženského vyučování, které se většinou spokojuje odříkáním otázek a odpovědí katechismu, ale nevychovává soustavně a pružně k praktickému křesťanskému životu? Když už tedy ti snoubenci do kanceláře přijdou, musíme využít příležitosti. Kněz nesmí být obchodník. Vyzvědět přání a požadavky, podat nabídku a vyinkasovat štolu. A pak dost. Snoubenci na chvilku prošli kanceláří, kde se s nimi sepsal protokol, a kostelem, kde byli oddáni - pak se zase ztratí. To, myslím, je škoda. Ti mladí manželé, kteří vycházejí z kostela, usměvaví a rozzářeni, nesměli by se knězi jen tak ztratit nadobro. Měl by jim věnovat laskavý zájem navždycky a sledovat jejich život. I ve velkém městě to jde. Jak? Někdy sami mladí manželé, když si po svatbě přijdou pro oddací list, pozvou kněze, aby se přišel podívat na jejich byt. Není dobře odmítnout. Takové návštěvy, umí-li jich kněz dobře a vhodně využít, přinesou i po stránce náboženské mnoho. Někdy se nutno manželům připomenout. Ozvat se. Myslím, že by šlo vždycky před výročním dnem sňatku poslat jim dopis: „Drazí přátelé, vzpomínám si, že před rokem (dvěma, třemi... lety) jsem Vás v našem farním kostele

oddával. Budu rad, uvidím-li Vás v ten den v chrámu Páně při mši sv. v hod., při níž bude u téhož oltáře, u něhož jste byli oddáni, vzpomenu Vašeho manželského štěstí. Před mší sv. je příležitost k sv. zpovědi. Přeji Vám, aby Vám Pán Bůh dopřál dožítí se ještě hodně takových výročních dnů ve vzájemné lásce a věrnosti, kterou jste si přislíbili. S pozdravem v Kristu Váš duchovní správce.“ Takové psaní bychom mohli poslat, to není velká práce, a nemyslím, že by vyzněla vždy na prázdno. V matrice máme jména a data sňatku, v protokolu máme bydliště (ptáme se pro statistiku na příští společné bydliště snoubenců), proč bychom to nemohli zkusit? Snad někde se to psaní setká s lhostejností a zmizí v odpadkovém koši, snad jinde se potká docela s hněvem a dopálením, když přijde a manželům připomíná manželské štěstí a oni jsou třeba zrovna v rozvodovém řízení, ale věřím, že větší bude počet těch, kteří je přijmou vlídně a budou se cítit polichoceni, že si „pan farář“ vzpomněl. A na tu mši sv. přijdou. A mnozí i k sv. zpovědi. Laskavý zájem, kterým kněz provází duše po celou cestu životem, lidi těší a hřeje. A bývají za něj vděční. Přesvědčil jsem se o tom letos v červenci, když jsem byl na pár dní na dovolené v rodné Plzni a setkal jsem se tam se svým bývalým profesorem náboženství, který se právě vrátil z koncentračního tábora. Byl pověstný svými návštěvami, které úzce spojoval se svým kněžstvím; jakmile se jen letmo s někým seznámil a dozvěděl se po čase, že jest nemocen, už ho běžel navštívit, měl někdy těch návštěv tolik, že je vykonával s hodinkami v ruce (i ty návštěvy mu gestapo vytýkalo, protože tušilo, že měly vliv na duše). Se svými žáky se neloučil při maturitě, ale sledoval je stále, po celý jejich další život. A nevadilo mu, když o prázdninách potkal na ulici nějakého JUC nebo MUC nebo snad dokonce JUDra a MUDra, aby se ho hned nezeptal: „Kdy jsi byl naposled u sv. zpovědi? Ale řekni pravdu!“ A vytáhlý „bývalý žák“ řekl pravdu. Dával ty otázky vždycky tak samozřejmě, tak prostě, mile, jako kdyby se ptal: „Co jsi měl včera k obědu?“ Tato samozřejmost se mi vždycky u něho tolik líbila. Byl otcem svých žáků a proto vždycky jednal tak, aby bylo vidět, že má právo se ptát, tak jako otec má právo zeptat se syna, když přijde na prázdniny domů, co dělal a jak se choval. Oddával své žáky a žáčky, vysvětil jim byt, daroval kříž, křtil jejich děcka, pohřbíval jim rodiče, byl zkrátka svým studentům skutečně duchovním rádcem a vůdcem, ne jenom „panem profesorem“, který by si odbyl svých pár hodin, vyzkoušel, napsal známky do katalogu a dost. Šel jsem s ním ulicemi města a viděl jsem, jak ho lidé znali, jak se k němu hlásili, jak jim patřil. A pro všechny měl paměť. Jdeme a na druhém chodníku tlačí mladá maminka kočárek. Bývalá žačka. Tu spatří pana profesora a rozzářená volá, ukazujíc do kočárku: „To je naše!“ A pan profesor utíká přes ulici, směje se na maličkého, udělá mu křížek na čele, na ústech, na prsou, dá své kněžské požehnání, chvilku se dokonce po tichu modlí - a mamince to dělá dobře. To

to působí a že to přijímají s vděčností. Prostota srdce působí více než největší učenost. Snad každý bychom to nedokázali tak podat, nejsme všichni z téhož těsta a stejného ražení, snad by každému neodpovídal jeden a tentýž způsob, pastorence není lineál a není uniformita, pastorence musí nést spár osobnosti, ale podstata je neotřesitelná a ta zůstává: kněz, který věnuje svým ovečkám a jejich životu laskavý a teplý zájem, působí jistě účinněji než ten, který ty ovečky jen stříhá.

Jděte se léčit do sanatoria!

-a-

Mladý kněz měl to neštěstí, že onemocněl plicní tuberkulózou. Lékař radí: „Chcete-li se uzdravit, abyste nemocí jiného nenakazil, musíte nechat práce a léčit se. Jděte do sanatoria.“ - To je bolestná rada. Rozloučit se se školou, s kanceláří, s útulnou kaplánkou, to není snadné. „Co mám dělat?“ táže se nemocný spolubratra. „Jdi do sanatoria!“ zní rada. „Jděte do sanatoria!“ radí představený...

Jděte do sanatoria! Kdo pochybuje o upřímnosti této rady? Jenže věc není tak snadná, jak by se to myslelo. Jest nutno se tázat po adresách sanatorií. Pak dotazovat se, s ředitelstvím vyjednávat. A pak čekat a zase čekat na odpověď! Vyjednávat s kněžskou nemocenskou pokladnou. A když se napíše spousta korespondence, doví se po všelijakém tom pátrání a dotazování nemocný jednu nemilou věc: Že totiž na léčení v sanatoriu je potřeba tolik peněz, že jeho peněženka na to nestačí. Neboť denní taxa v sanatoriu je dosti značná, větší než v nemocnici. A nemocenská pokladna kněžská platí pojištěnci pobyt v léčebném ústavě jen asi dva měsíce. Co však dělat nyní, když je přece téměř jisto, že léčení potrvá možná i rok?

Jest ovšem ještě jedna pomoc: Lze si podat prostřednictvím léčebného ústavu (ovšem podmínkou je, že to musí být ústav zemský) žádost na zemský Národní výbor o podporu v léčení. Když ředitelství ústavu žádost doporučí k vyřízení, přijde zpravidla žádost kladně zodpověděna a další pobyt v ústavě je zajištěn.

Tak je to dobré - řekne leckdo. Než, milý spolubratře, jen se vžij do postavení nemocného kněze, když musí podávat žádost o podporu v léčení jako chudobní, nemajetní spolupacienti. Musí žádat, prosit... Proč musí prosit? Protože měl neštěstí a onemocněl; musí prosit. A při tom i zaslechnout všelijaké poznámky... Proč musí prosit? Protože snad přepjal ve své práci, více napjal síly, než bylo zdrávo pro jeho tělo. Proto nyní tady stojí před touto kanceláří a musí prosit... A v duchu vidí, jak jeho žádost prochází rukama několika světských úředníků, čtoucích jméno zadatele a označení jeho povolání... „Ti také žádají?“

Je to krásné, že se náš stát stará tak štědře o chudé nemocné. Je to krásné, že podporuje také nemocné kněze v léčení. Ale nutně se vkrádá do srdce našeho otázka: Potřebujeme my kněží nutně této pomoci? Nebylo by lépe, kdybychom nebyli nuceni spoléhat na pomoc cizí a pomohli si sami? Snad je naše kněžstvo sociálně tak zajištěno, aby mohlo zabezpečit klidné a řádné léčení těch několika mladých, chudých kněží...

Kdo nebyl sám vážněji nemocen, těžko dovede pochopit vnitřní stav spolubratra, který zbaven možnosti práce, nemocí odsunut na vedlejší kolej života si uvědomuje na každém kroku, jak je zbytečný a někdy také obtížný. Že má útěchu víry? Víry, která praví, že Pán Bůh pomůže? To je pravda. Bůh pomůže. Dosavad pomáhal. Než přece vkrádá se otázka: „Nespoléháme na pomoc Boží tam, kde bychom si *mohli a měli* my sami jako stav pomoci?“ A není jistou skvrnou na našem stavu, který je celým svým zaměřením povolán k tomu pomáhat, když svým vlastním příslušníkům pomoci nedovede? *Medice, cura te ipsum!*

(Pozn. redakce: Tento přípis jsme poslali těžce nemocnému spolubratrovi, od něhož jsme obdrželi následující črtu.)

Nemocný kněz

-efef

Po vysvěcení 3 roky nesl v pastoraaci břímě dne i horka. 24 hodin školy, cesty, práce ve spolcích, vlhká kaplanka atd. Pokašlával, slábl. „Důstojný pane, potřebujete zase ústavní léčby.“... „Ježíši Kriste, už zase?“ Kolena se pod ním podlomila, v ordinaci viděl všechno nezaostřené, a když vycházel, i dveře si spletl. Dobře věděl, co toto „zase“ znamená. Cestou ve městě špatně přecházel ulici, byl zadržen „ramenem spravedlnosti“ a zaplatil 10 K. Jednat rychle! Zachránit co se zachránit dá! Do konsistoře, do nemocenské, žádosti... a za 14 dní jel rychlíkem až za Prahu do sanatoria v P.

Nemocenská mu zabezpečila pobyt a léčení po dobu tří týdnů. Jaký idealismus! Za tři týdny vyléčit rozbourané plíce! Po této kratinké době vyjednával s nemocenskou znovu. Ještě nejsem vyléčen, bude prý to trvat více než půl roku. Dostal odpověď v tomto smyslu: „Povolujeme vám ještě další tři týdny a pro letošní rok vaše nároky jsou vyčerpány!“ Po 6 týdnech odejel ze sanatoria proti vůli ředitele. „Pane řediteli, nemohu zde zůstat, v nemocenské jsem podporu na léčení vyčerpal, žádné úspory dosud nemám a můj plat mi na to nestačí.“ (Celebroval jenom v neděli, do nejbližšího kostela jezdil vlakem přes 10 km.) Ředitel mu podal ruku, snad ho i v duchu litoval, a popřál mu plného uzdravení.

S podivnými pocity se vracel na své působiště. Nebyl vítán - byl nemocen. Okolnostmi byl přinucen k dalšímu. Šel k jinému lékaři-řediteli sanatoria a se zvlhlými zraky jej prosil o přijetí do

nemohu, ve vašem sanatoriu jako zemském ustave se platí denne jenom 35 K, to unesu. „A kolik máte měsíčně?“ „150 K a teď mám dostat také něco za školu.“ „Tak to zaplatíte a nezůstane vám nic. Budete se léčit na zemský fond a něco si tady podle možnosti můžete doplácet.“ Poděkoval mu srdečným Pán Bůh zaplať a dojat ještě více zaslzel... tak krásně se cizí člověk ujal kněze.

Cestou potkal žebráka, který prosil o almužnu... Pán Bůh zaplať, Pán Bůh zaplať!... Lidé se za ním ohlíželi. Zrychlil krok. Proč utíkáš? Vždyť ty jsi také žebrák. Budeš se léčit na zemský fond jako obecní chudý. Vysokoškoláku! Inteligente! Zemský fond nechej pro ty, kteří nic nemají a nejsou pojištěni.

Za 14 měsíců byl opět v duchovní správě. Přestěhoval se, dostal lepší místo. Suchá kaplanka, 15 hodin školy, kopce, polní cesta. Na vánoce zůstal sám, pana faráře měl v nemocnici, výpomoc „z důvodů technických“ se nedala sehnat. Po vánocích svatby, pohřby, 4krát za týden si sedl k snídani a zároveň k obědu. Binace, kázání, kancelář a zítra k tomu ještě začne škola! Už se do ní nedostal. Ráno ve zpovědnici vykašlal do kapesníku něco krve, ještě odsloužil mši svatou, potom ulehl. Lékař. Večer přišli ještě snoubenci a bylo třeba sepsati snubní protokol. V noci silné krvácení a druhého dne jej záchrana odvezla do nemocnice. Za tři dny se nechal zaopatřit a čekal konec. Lékaři se vynasnažili... tři transfuse krve, pěkná obsluha civilních sester, za 6 neděl se znovu učil chodit, pomalu se zotavoval - z pouhého milosrdenství Božího na přimluvu sv. Terezie Ježíškovy!

„Před půl druhým rokem jsi ze sanatoria odešel a zase do sanatoria půjdeš. Teď už se nebudeš léčit na zemský fond, máš nějaké úspory, prodáš psací stroj (tak těžko jsi jej pořizoval, zdraví však je přednější), a nebude-li to stačit, máš i jiné věci.“

Nemocenská letos platí dvouměsíční léčbu! (Tuto podporu jsi však už v nemocnici vyčerpal!) Po velkém prošení a žádostech odejel do jiného sanatoria v Ú. Příjezd. V kanceláři: „Půjdete na třídu? Kdo vám to bude platit? Nemocenská?“ „Já sám.“

Za 9 měsíců žádal nemocenskou pokladnu o podporu. Dostal slušnou částku, několik tisíc korun, ale bylo mu zdůrazněno, že se mu tato podpora uděluje jedině cestou milosti.

Při svěcení se kněz cele nabídl Církvi, v duchu se zřekl všech příbuzenských svazků. Plně se dát, plně se obětovat! Kolik nemocných kněží, hlavně mladších, v duchu odprošovalo všechny své příbuzné, když jenom oni nakonec zůstali a o něho nemocného se pečlivě postarali.

Buď vítána, krásná myšlenko kněžského sanatoria a kněžské ozdravovny!

MÁME VĚŘITI TOLIKO POLOVINU ZLÉHO, CO SE POVÍDÁ O JINÝCH - A ČTVRTINU DOBRÉHO, CO SE POVÍDÁ O NÁS.

Tisk a administrace F. v.

Kde tisknout F. v.? To se musí řešiti podle místních poměrů. Výhodné je, je-li to možno v místní tiskárně. Každé okresní město má dnes nějakou tiskárnu. Tak může býti redaktor v úzkém spojení s tiskárnou a i pro list je to výhodou. Dává se tím výdělek místním lidem, což opět příznivě působí na list.

Tiskárna pak také obyčejně obstará administraci, rozešle čísla v balících poštou nebo autobusem - podle místních poměrů - jednotlivým farním úřadům na vikariátě a jednotlivě podle dodaných adres. Místní duchovní správce dodají adresy rodáků ve světě, farníků v odlehlých místech a samotách na území farnosti a těch, kteří si zasílání poštou přímo přejí.

Předem je potřeba opatřiti povolení k užívání novinových známek, čímž se ušetří na expedičních výlohách. Informace, jak to učiniti, dá místní poštovní úřad.

Placení. Tiskárně platíme pravidelně za každé číslo. Finanční stránku vikariátního F. v. vede obyčejně duchovní správce v místě tiskárny, nebo nejlépe přímo vikariátní úřad.

Placení z jednotlivých farností děje se nejlépe rovněž měsíčně a to opět šekovým vplatním lístkem poštovní spořitelny. Informace o jeho zavedení dá opět místní poštovní úřad. Takto je jistota a snadný přehled v placení a každý duchovní správce má hned stvrzenku.

Pokud pak se týče nákladu na jednotlivé číslo, nutno zdůrazniti: Čím větší náklad, čím větší počet výtisků, tím levnější jednotlivé číslo. Záleží též na počtu stran. Nejprve si vyžádáme od tiskárny rozpočet na první tisíc exemplářů a pak na každý další tisíc, který je již mnohem levnější. Proto s počtem výtisků klesá cena jednotlivého čísla. I dnes, když ceny tisku jsou vyšší, lze F. v. vydávati.

Inserce. Nedávno v „Kolportéru“ bylo pojednání, že inserát je potřebný i v náboženském listě. Podpoří finančně list. Musí býti ovšem nezávadný a nesmí býti na úkor vlastního účelu listu. Nejlépe lze to zařídit tak, že inserátům věnujeme poslední stránku. Vikariátní Farní věstník celkem lehce sežene inseráty a to především v okresním městě a větších místech vikariátu u obchodníků a živnostníků. F. v. jako nejrozšířenější list na vikariátě dostává se téměř do každé rodiny a to působí na inserenty.

Je dobře, když si akvizici inserátů pro celý vikariát vezme na starost jeden člověk (vhodná je nějaká osoba z okresního města, poněvadž odtud bude nejvíce inserátů), který za obstarávání dostává podle okolností několik procent (asi 10—15%) odměnou. Výtěžek inserce je nejlépe dáti na *rezervní fond* pro mimořádné výdaje, na zdokonalení listu rozsahem, vybavením, ilustracemi (štočky) a pod. Cena inserátů se řídí velikostí. Vytvoříme si stabiliso-

vané formy: celá strana, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{32}$ strany. Při formátu 20×28 cm možno počítati stranu pro inserci při celkovém nákladu kolem 5000 exemplářů asi 480—500 K. Z této ceny si pak již vy počítáme cenu jednotlivých velikostí inserátů. Při celoroční inserci dáme asi 30%, při půlroční 150/0 slevy, zůstane-li sazba stát.

Šíření. Pěkně F. v. představití. Navázat třeba na nějakou promluvu o farnosti - duch. rodině, základní buňce Katol. akce, o duchu farní příslušnosti, o návratu k farnosti nebo pod. Zdůraznit, že je to psaní faráře osadníkům, které jistě bude přijato s láskou, s jakou je psáno a posíláno. Napíšeme třeba aspoň zpočátku vlastnoruční jména rodin na okraj a pak čísla rozešleme do domů (ne u kostela!), když sami, jak povíme, nemůžeme osobně, ač bychom každému list nejraději osobně do ruky podali a s ním promluvili. Prakticky se to zařídí velmi snadno tím, že si duchovní správce najde z každé z přífařených obcí tiskového horlitele a tak během neděle je F. v. rázem v celé osadě. Dáváme jej raději zdarma, za dobrovolné příspěvky, které ať nejraději odvádí do rukou duchovního správce, což budiž i ve hlavičce listu uvedeno. Určováním předplatného se spíše, než říkám prodělá, ale ztratí. Kdyby skutečně někde byl schodek, což je nepravděpodobné při správné péči o F. v., může se hraditi sbírkou nebo dary přátel dobrého tisku. Nevynechávejme nikoho při rozdávání F. v. Hned první číslo dáme do každé rodiny na osadě. Důležité! Studentům a jiným do ústavů posilejme jej pravidelně, nemocným do nemocnic a sanatorií, příp. jim jej tam sami zanesme. Vysvětleme pak lidem, že pro rodáky v dáli je to milý posel domova, kterým se jim zavděčí, že nikdo nemůže psát tak často a tak obšírně jako F. v. Adresy rodáků seženeme pomocí dětí ve škole.

PASTORACE DĚTÍ

NABOŽENSKÁ CETBA. - Výtečným spolupracovníkem v duchovní péči o mládež je náboženský časopis a náboženská kniha. Nemáme jich nadbytek. Pokud jsou k dispozici, využijme jich co nejvíce a zprostředkujme žactvu! Je velmi naléhavě potřebno, aby ihned byly vzkříšeny anebo založeny farní knihovny s náboženskou četbou pro mládež. Pracujme vědomě o to, aby každé katolické dítě odbíralo svůj náboženský časopis! Brzy se objeví na knihkupeckém trhu první čísla těchto časopisů, proto již nyní plánujme akci pro získání odběratel. - Staly se případy, že některé správy škol zakazovaly katechetům rozdávati ve škole dětské časopisy, ba dokonce hrozily udáním a vyšetřováním. Je to zapovězená kolportáž? Zákon ze dne 10. července 1933 č. 126 Sbírky zák. a nař. definuje kolportáž

„bezplatně rozdílet nebo prodávat dům od domu, veřejně a v místnostech veřejných“. - Není tedy kolportáž, rozdílet nebo dodávat časopisy, jichž objednáním byl katecheta jako zástupce rodičů pověřen. Jen tehdy by šlo o kolportáž, kdyby katecheta vybíral peníze za každé číslo anebo tisky rozdílil zdarma. Nejlepší postup je ten, když katecheta provede akci pro odbírání a rozdělení jednotlivých čísel časopisu, přenechá místnímu kolportéru, anebo děti odkáže na místního knihkupce, anebo dá jim to posílat přímo.

PROSTŘEDEK K ÚSPĚCHU. Práce ve škole vyčerpává sama o sobě, vyčerpává často nedostatek kázně u žactva, nedostatek smyslu pro důležitost učiva, zvláště v náboženství, z toho plynoucí nedbalá příprava doma a zbytečné zdržování ve škole, kde je

čas tak drahý. A přece se tato práce nesmí znechutit, nesmíme se ukolébávat výmluvou, že se nedá nic dělat nebo že se nedalo udělat víc. Třeba být stále svěží a stále vytrvalejší - protože jde o to nejdůležitější, i když dosud málo doceněné i národem - jde o spásu duší a o záchranu drahého národa, zvláště při výchově budoucí inteligence. Co dělat, abychom byli stále na svém místě a stačili na úkol, přijatý vstupem do školy jako odborní katecheti i jako duchovní správce?

Jdu do školy vždycky po modlitbě za své děti, které při modlitbě v duchu vidím ve třídách, v lavicích, s jejich důvěrou ke mně i s jejich lehkomyslnou náladovostí a nedůsledností. A stalo se mi často považují za povinnost vyznati že po této modlitbě se práce dařila víc, než jsem mohl přikládati svému umění, své trpělivosti i své lásce. Radostné byly ty chvíle proto, že „bylo mi dáno v těch chvílích, co bych měl mluvit“, a děti, jako by byly jiné, moudřejší a přístupnější slovu i někdy vážnému a vyžadujícímu oběti a sebezáporu. Zvláště doporučuji obětovat nedělní mši svatou za malé svěřence ve škole, jako má farář povinnost obětovati tu mši svatou za své farníky. Někdy nemají katecheti dost intencí: zda pamatují s láskou na své děti, aby je

modlitbou chránili tolika nebezpečí? Ale i když je intencí dostatek: „*Gratis accepistis, gratis date*“, to jest *gratiam sacerdotibus commissam*. Nelitujme těch mší svatých, při nichž nás intence přímo nutí prositi Přítele dítek, aby nás uschoptil a aby sám doplnil, co naši nejlepší vůli a schopnosti se nedostává!

A druhý prostředek: Jdu do školy vždycky jako s inspektorem, Kristem vychovatelem, dobrým Pastýřem, jenž však bude ode mne žádati *sanguinem eorum*, to jest odpovědnost za jejich schopnost protlouci se životem, plným nebezpečí, bez úhony duchovní a bez ztráty víry a milosti posvěcující. Jak se snažíme, když přijde inspektor, a jak tu mrzí každý malý neúspěch, třeba nezaviněný! Jak se snažíme ukázat, co dovedeme nejlepšího a co dovedou děti naším přičiněním aspoň, když ne zásluhou... Vstupujeme do každé třídy a vytrvale každý den s vědomím, že s námi vstupuje neviditelně mezi svěřenou mládež Kristus, vzor vychovatele, vzor srdce milujícího mládež, ale také přísný Mistr, jenž sice rád doplní naše slabé snahy, ale přísně soudí a bude soudit vše, co jsme mohli učinit a neučinili... Toto vědomí nám bude pomáhat, abychom se na školu těšili a našli v ní nejkrásnější poslání i chvíle svého kněžského života. -nt.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

SNATKY. Často se nyní v praxi pastorační přihodí sňatky československých dívek s vojíny cizinci. Nemá křestního listu a nelze ho z rodné otčiny jeho získati. Proto musí žádati o dispens od předložení křestního listu od okresního Národního výboru podle dvorského dekretu z 22. prosince 1826 č. 2242. Dle téhož dekretu od téhož výboru obdrží i svolení ke sňatku s cizincem, když obec domovská dala souhlas s cizincem uzavřítí manželství. Od úřadu zastupitelského své vlasti musí mítí snoubenec potvrzení, že ničeho nenamítá proti jeho sňatku s příslušnicí CSR. Viz A. C. Budw. 1945 č. 7, kde příslušný výnos ministerstva vnitra stran sňatku cizinců. Ženich složí přísahu, že jest katolík a svobodný před 2 svědky a duchovním správcem. Zpovídá se podle „*Confessaria polyglota*“, souhlas

manželský opakuje nevěsta v jeho řeči, aby on mu rozuměl a slyšel jej. On pak i česky po svém souhlasu v mateřštině, aby i nevěsta věděla, co jí slibuje. Oddací list se napíše česky a latinsky, o příslušnosti nevěstině se zašle obci ohlašovací lístek, aby ji odepsali. - M. K., děkan v S.

KNIHY BOHOSLOVCŮM. Nemají dnešní bohoslovci takové zaopatření, jako kdysi. U mnohých je dobrá vůle, ale není pomůcek ke studiu. A přece člověk nejraději a nejlépe studuje z vlastní knihy. Založme fond pro nákup knih bohoslovcům! Až budou hotovi, mohou splatiti, kdyby snad zanechali studií bohosloví, mohou odevzdati nezaplacené knihy. Stačí něco pro začátek; myslím, že později takto podpoření kněží dají i úrok, aby i jiným bylo pomoheno. A není-li možno knih koupiti, dá se

prece zaříditi půjčka. S některými knihami se řádný kněz na trvalo nerozloučí, ale na čas by mohl postrádati. Třeba jen, aby mladí kněží a bohoslovci měli nějakou sprostředkovatelnou těchto půjček. Tohle je návrh faráře, který má mnoho nepřčetných knih vlastních, v semináři však neměl ani všech dosažitelných učebnic. Mš.

MODLITBY PO MSI SV. Je dovoleno vynechatí předepsané modlitby po tiché mši sv., když je po ní nějaká prosba se třemi Otčenáši, i když nic vážného nenutí urychlití bohoslužbu bez kázání či exhorty?

Odpověď: 1. Co se týče platnosti nařízení o prosbách po mši sv., praví se v nových *Preces*, vydaných v Olomouci 1940: Z příkazu sv. Otce Lva XIII. mají se tyto modlitby konati po každé tiché mši sv., nenásleduje-li nějaký posvátný úkon nebo pobožnost, i když se má podávati sv. přijímání nebo se mají konati modlitby za zemřelé.

2. Pokud jde o vynechávání *Preces* po mši sv., o tom se dočítáme v rubrikách Jos. Aertnyse, *Compedium liturgiae sacrae*, Taurini 1936 ed. 10 pag. 90. 114.:

Preces in fine Missae privatae a Summis Pontificibus praescriptae omitti valent:

1. Si Missa cum aliqua solemnitate celebratur: v. g. occasione primae Communionis aut Communionis generalis, s. Confirmationis, Ordinationis, nuptiarum.

Post Missam lectam omitti possunt preces jussu Leonis XIII. et Pii X. dicendae, quia haec Missa gaudet privilegio Missae votivae solemnitis. (S. R. C. 8. Junii 1911 ad 2, n. 4271 et 20. Junii 1913.)

2. Si Missam, quin celebrans ab Altari recedat, immediate ac rite subsequitur aliqua sacra functio seu pium exercitium v. g. Benedictio cum Ssmo Sacramento, Absolutio pro Defuncto post Missam, Consecratio Sacratissimi Cordis Jesu prima feria VI. mensis etc. (S. R. C. 20. Apr. 1922, n. 4369.)

Si statim, post Missam distribuenda est sacra Communio, Ss. Eucharistia administretur post preces praescriptas (S. R. C. 25. Nov. 1932.)

CONFORMATA CONFIRMARE. Tato zásada exerciční je důležitá i pro pastorači. Když se podařilo něco

dokázat, je třeba péče o udržení. Mnohý kněz založil spolky, zavedl pobožnosti, ale časem vše upadlo. Nestaral se o udržení. Stěžujeme si, že nás někdo zklamal, a zatím je častovina více na nás. Rostlinu jsme zasadili, ale nedbali jsme o vláhu, nezapustila ještě kořenů a již přišel žár pokušení zvadla, snad i uschla. Dobré tedy vedme k dokonalosti. Členům živého růžence připomeňme občas jejich povinnost, přidejme nové motivy úcty mariánské. Když něco zaslouží chvály, pochvalme po zásluze! To budiž vůbec naší pastorační zásadou: co nejméně kárání. Když tedy většina farníků v něčem se neosvědčí, pochvalme hlouček těch, kdo obstáli. To je právě rozdíl mezi mladými a staršími, že mladí v nadšení mnoho zařídí, ale nemá to trvání. Zkušený kněz napřed rozvažuje a potom jde vytrvale za svým cílem, stará se, aby dosáhl trvalého výsledku. Mš.

NEMOCNÍ. Před několika roky onemocněl na tbc ve farnosti student Petr. Byl opatrný, léčil se a proto se udržel několik roků. Nemoc jej přivedla blízko k Bohu. Založil eucharistický kroužek, šířil zájem o exercicie a dobrou četbu, navštěvoval, pokud mohl, nemocné, těšil je, rozmlouval s nimi rád o duchovních věcech. Po smrti přinesla mi sestra jeho deník. Byl věrným obrazem jeho duše. Na jednom místě si postěžoval: „Říká se, že my nemocní jsme miláčky Božími, že jsme blízkými Srdci Spasitelovu, a zatím jsme ubožejšími v jednom směru než druzí. Oni (t. j. zdraví) mohou být často na mši sv. denně mohou přijímat Tělo Páně, zastavit se kdykoliv v kostele před svatostánkem, kdežto my nemocní... Je zvykem přinést sv. přijímání, když nemoc se zhoršila a je blízko smrti, způsobí to rozruch, návštěvy, každý se domnívá, že už je konec. A přece právě my bychom potřebovali Spasitele občas aspoň přijati, abychom měli posilu, abychom jako jeho miláčkové mohli na jeho hrudi spočinout, A toho se nám nedostává.“ Zamyslel jsem se nad tím, a dal jsem zesnulému Petrovi za pravdu. Aspoň tvoje přání splním. Při kázání jsem načrtnuté myšlenky rozebral a oznámil jsem, že se půjde každý měsíc k nemocným a starším lidem, kteří do kostela nemohou, a přinese se jim sv.

přijímání. Už se to děje několik roků, každý měsíc; farnost má 2½ tisíce, a bývá jich měsíčně 8—10. V zimě více, v létě méně. A jak jsou tito lidé vděční. Je-li nemoc vážnější, slábneli stařeček, udělí se i sv. pomazání. Domáci, mají-li práci, nemusí být doma, stačí požádat sousedku, aby vypo-mohla, nebo i to potřebné doma (roz-žetí svíc) udělám sám; není to nápad-

né, a tak leckdy snadněji se podaří zaopatřit při této příležitosti i ty, kteří se právě bojí toho concursu lidí, známých, při zaopatřování. - V při-fařených obcích snad by se to mohlo uskutečnit třikrát, čtyřikrát v roce. Dá se tak dobrá věc provést v mnohé farnosti. Spolubratři, uvažte, zkuste, přinese to mnoho dobrého nejen ne-mocným, ale i Vám a farnosti. -ř-

Z D O M O V A

CÍRKEV A POLITIKA. Ve slo-venském listu „Cas“ (20. augusta t. r.) píše Aug. Pozdech, podpredsa NV v Bratislave, mezi jiným:

Najvyššie katolícke náboženské fó-rum, Svätá Stolica, až úzkostlivo sa bránila tomu, aby sa tá ktorá kato-lická strana menovala katolíckou, ba ani to nepripustila. Ak daktorá poli-tická strana sa volala katolíckou, bolo to až veľmi neprávom. Politická stra-na môže stáť na podklade kresťan-skej mravnosti, ale tým si nemôže pri-vlastniť názov „katolícka“. Katolícka môže byť len Cirkev a jej ustanoviz-ne, nie však politická strana.

Sám Dr Tiso by mohol povedať, ako ťažko súhlasila sväta Stolica s je-ho volbou a aký odpor kládol nebo-hý štátny sekretár kardinál Maglione jeho uznaniu ako prezidenta. Tiež by mohol povedať, koľko ráz vyslovila sväta Stolica nesúhlas s jeho zákonmi a koľko ráz ho vyzvala, aby sa zrie-kol a odstúpil.

To isté robily aj najvyššie cirkevné kruhy Slovenska, ktoré ho opätovne vyzvaly ešte v septembri roku 1944,

aby odstúpil. Tiso sa vždy zdráhal a odvolával sa na to, že ak by on od-stúpil, prišiel by na jeho miesto Tuka, Mach alebo iný, a tým by sa Sloven-sko vydalo Nemcom na pospas.

Z CHODSKA A PRŮSMYKU VŠERUBSKÉHO. Na prosbu v Dp. se ochotně scházejí dary na odstranění škod válečných. Situace se zde zhoršila tím, že většina postižených kostelů nyní ztratila patrona (Kleneč, Trhanov, Sv. Anna a Maxov) zabrá-ním velkostatku koutsko-trhanovské-ho, který byl majetkem hraběnky Schönbornové, nyní jejího syna. Ta-to majitelka se zapsala do dějin Chodsko tím, že r. 1938 žádala doda-tečně, aby její majetek na Chodsku byl zabrán říší. Bylo jí vyhověno a 24. listopadu 1938 došlo k rozdělení Chodsko. Zmíněná hraběnka se toho však nedočkala. Zemřela v říši skoro za rok po svém lamingenovském kousku a sem se dala převézt k po-hřbení. - Další dary na obnovu sva-tyň přijímá vikariátní úřad v Mráko-vě u Domažlic.

Z E S V Ě T A

PIUS XII. O ÚKOLECH DNES-KA. Sv. Otec poskytl slyšení několi-ka členům parlamentu z USA, shlíže-jícím válečné škody v Evropě, a pra-vil mezi jiným, že nadešla doba vola-jící do boje proti nenávisti, jež pře-káží bratrství mezi všemi lidmi, že nutno zahájit boj proti všem, kdo ztě-žují zřízení světové organizace pro za-jistění slabších národů, nezbytno pak je bojovat proti materialismu, protože znehodnocuje duševní statky, k nimž patří i základní požadavky spravedl-nosti a práva mezinárodního.

STRASSBURSKÝ BISKUP MSGRE RUCH zemřel ve věku 71 let. Bolest-

ně naň působily události posledních let. Po obsazení města nacisty žil ve vyhnanství. Co nejostřeji protestoval, když nacisté znesvětili nádherný strassburgský dóm a udělali z něho nordické museum, a když zabavili a odvěkli dómský poklad. Jeho nástup-cem je dosavadní světící biskup dr. Weber.

KONFERENCE 22 NĚMECKÝCH ARCIBISKUPŮ A BISKUPŮ z an-glo-americké oblasti konala se ve Ful-dě 21. až 24. srpna. Vojenská správa dala jim na cestu k dispozici auta. Berlínský biskup Preysing přibyl na konferenci letadlem. Poradám předs-

dal J. E. kardinál Faulhaber, ale na jeho žádost zahájil jednání kolínský arcibiskup dr. Prinz. Biskupové vydali společný pastýřský list.

FREIBURGSKÝ ARCIBISKUP DR. GRÖGER vydal nový pastýřský list, věnovaný školství. Vznáší v něm obvinění proti většině učitelů obecných škol, že se dali tolik do služeb nacistického režimu. Naváděli děti, aby zrazovali své rodiče gestapu, jestli byli odpůrci režimu. Pronásledovali

žáky, kteří ministrovali anebo se vůbec nějak účastnili náboženských úkonů. Brali jim křesťanské knihy a vnucovali tisk pohanský a materialistický. Učitelky byly celkem mnohem věrnější křesťanskému ideálu.

KNÍŽE ARCIBISKUP SOLNOHRADSKÝ zakázal svému kléru všelikou aktivní účast v politickém životě, správu veřejných úřadů a řízení politických listů.

Z DOPISŮ

PODŘIPSKO. Prosím všechny vdp. o radu, jak pastorovat na podřipských farách. Zdejší vldpp. říkají, že se zde nic nedá dělat. Věřím sice, že vám na Moravě se to bude zdát, mírně řečeno, trochu pesimistické, ale... mně p. opat při nastoupení řekl: „Očistec na podřipských farách si musí každý odbýt.“ Tož zahálet se mi nechce a tak s Boží pomocí se pokusím z očistce udělat ráj. Mnoho zdaru a Božího požehnání ve vydávání Dp. přeje B. K.

S ČASOPISEM JSEM SPOKOJEN. Líbí se mi, že mnozí sdělují své zkušenosti a přicházejí s praktickými radami. Jeden člověk na vše nepřijde a když někdo něco praktického ví, proč by to nemohl poradit druhým? Jen hleďte, aby časopis zůstal praktickým a neutonul v nějakých vysokých teoriích a nepraktickém filosofování. - K. H., kapl. B.

JEN MODLITBY je mi třeba! Dříve bych byl vyskočil, dostat do rukou články „Svatí budtež“, a dnes je mi to přece jen aspoň trošku vodítkem, ačkoliv bych si těch několik článků mohl nechat na své vnitřní posvěcení na několik let... Ale jen do toho tlučte, jsme taky trochu tou „nekněžskou“ prací unaveni a žádný lék a žádná náplast není sladká. Když rozdáváme, musíme přijímat! Ono se lépe poslouchá a čte než myslí ve vztahu na sebe! Zpovídáme se navzájem - sousedi! A jeden druhého povzbuzuje a dělá to dobře, když klečím a druhý s týmiž „bolestmi“ mě zvedá, a bych za chvíli zvedal já jeho. A pak si řeknem: Svatí budmež! A druhý den mše sv. dává našemu rozhodnutí vzpruhu a sankci! -fr.

PANE PŘEDSEDO, NEHOŇTE SE! Tak bylo zaznamenáno v novinách o jednom činovníku footballo-

vém, který se honil za hráči, kupoval, přetahoval atd... Na to bych navázal: Pane předsedo duchovní, nehoňte se sám za sebou. Víte, že na to Pán Bůh stvořil souchotiny a člověk umírá, umírá předčasně... Kolik mrtvol již chodí mezi námi, které zapáchají na sto mil a každý se jim vyhýbá...

Pane předsedo duchovní, nehoňte se po předsednictvích ve spolcích, které by měly vám sloužit, vám se klaněti jako zlatému teleti. Diktátorskou hůlkou máváte jako čarodějník na všechny strany a zapomínáte, že je to jen čarodějnická hůl, která za několik roků nic neznamena. Sedíte na trůně jako Nabuchodonosor král, shlížíte na každého milostivě, natahujete ruku k políbení.

Nechci vám zbraňovati, pane předsedo duchovní, v práci ve spolcích, chraň Bůh, ale nezapomeňte, že jste jen služebníkem neúčinným. Víte, co to znamená? Pokorným býti, pokorným a zase pokorným. Doba se změnila. Předsedové nejsou, vlastně nemají býti korytáři, ale bratry bratrům. Je naší svatou povinností uvést do pohybu kalné vody, které by se spolkovým životem pročistily. To neznamena, abych si tvořil dědičný trůn zakyslého předsednictví. Duchovní předseda má býti tam dočasně, kde je třeba nejvíce hasiti požár lidské bíd.

Hledáte, pane předsedo duchovní, království své na zemi v titulech. Budte rádi, farníci, že máte svého Otce velmi vzdělaného, který leží od rána do večera jen v knihách.

Domnívám se, pane předsedo duchovní, že již ty procházky po polích a lesích, když lidé nejvíce pracují, měly by se omeziti. Slyšíte bratrský hlas: „Pochválen...?“ a ozvěnou se ozývá: „Ten chlap nemá co dělati...“

Byly velmi těžké chvíle ve válce i v době revoluce a slyším bolestný sten hrdinského pana předsedy duchovního s vyznamenáním všeho druhu: „Bratříčku, co bude s námi..., jak to dopadne?“ Já vím, pane předsedo duchovní, jak to dopadne. S vámi velmi zle, ale s Věčným královstvím dobře, ba výborně. „Já jsem s vámi až do skonání světa...“ Tomu jste se, pane předsedo, neučil, vždyť máte tolik metálů? Vždyť vy umíte krásně řečnit, všude všechny funkce zastati. Ozdobte se pokorným smýšlením, mluvením i jednáním a pak uslyšíte mocný hlas Lásky a Ducha pravdy... „A ten vás naučí všelike pravdě...“

Říká se dětem, aby se nedívaly do zrcadla, jelikož... A já bych, pane předsedo, radil, abyste každý den studoval svou fysiognomii, pohyby, zdali nemají v sobě nepřírozeně natrenováno, co straší povýšeností.

Na to vše odpovídám, pane předsedo duchovní: „Bůh se pyšným protíví a pokorným dává milost...“ - *mf.*

POTŘEBA KNEŽSKÉ ORGANISACE. Vybízím důtklivě, aby se povolání kněží a organizačně zapracování spolubratři z Čech uchopili co nejdříve práce, sdružili katolické kněžstvo všech českých diecésí se souhlasem ndpp. Ordinářů v jednotnou kněžskou organizaci, navázali nejužší styk s diecézními jednotami na Moravě a podali ruku ke spolupráci též bratrům na Slovensku. Je mnoho starostí a bolestí, které nás tíží, které jsou společným zájmem nás všech, a proto si vyžadují co nejrychleji součinnosti a spolupráce v jednotě s nejd. Ordináři. Čas spěchá a bylo by nenapravitelnou chybou, kdybychom přišli pozdě. „Bratři, víte, že jest čas, abychom již ze spánku povstali.“ - *Alois Malý, farář ve Všetatech.*

H O V O R N A

O SV. VACLAVU je už mnoho napsáno. Prosím, vytáhněte z prachu farních knihoven, z hromady zapomenutých knih Dědictví svatojanského také jednu povídku kanovníka Ehrenbergra *Boj a vítězství pravdy Boží v Čechách* z r. 1872. Dejte ji čísti a sami si ji, můžete-li, přečtěte! Podíváte se vyšehradskému povídkáři, jak pěkně v duchu legend a tradice vylíčil sv. Václava, křesťanského knížete a hrdinu.

KDO BY PERSOLVOVAL INTENCE (ad intentionem dantis) místo kněze, jenž zemřel v koncentráku? Jeho kněžský spolubratr by Vám po-

slal odměnou některou z knih u něho uložených: Eymard-Melka, O sv. přijímání (1 int.), Miklík, Příručka k biblické dějepřevě Nový Z. (2 int.), Berthe-Janů, Sv. Alfons (3 int.), Sv. Alfons, Vznešenosti P. M. (3 int.), Pierre l'Ermite, Jak jsem zabila své dítě (1 int.), Milosrdný Samaritán (2 int.), Felizna, Epištoly (2 int.), Melka, Pane, nauč nás se modlit (1 int.), Balík, Nedělní a sváteční čítanka (? int.). Zemřelý kněz se obrátil na svého přítele s velikou důvěrou, že se postará o persoluci, kdyby se nevrátil. Nabídky račte adresovat na administraci Dobrého Pastýře.

O B S A H :

Lad. Daňha, Svatováclavská tradice podle pravdy	193	Pastorace dětí	203
P. Václav Zima, Pastorační glosy	196	Pastorační drobnosti	204
„a-„, Jděte se léčit do sanatoria!	199	Z domova	206
„efef, Nemocný kněz	200	Ze světa	206
Václav Šebek, Farní věstník	202	Z dopisů	207
		Hovorna	208

š církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Českém Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

23. září 1945.

Číslo 16.

Mírová duchovní obnova

Dr Bedřich Vašek :

Stále se jeví nutnějším, aby se rázným a velkorysým činem zasáhlo u nás do náboženského života. A sice činem, který by nepozůstával jen v manifestaci a slavnosti, nýbrž který by zkypřil duše, který by způsobil obnovu vnitřního člověka, jako exercicie působí obrodu smýšlení. Politická práce je nezbytná; ale zůstane planá a bezúčinná, není-li provázena obrodou duší.

Je nutný takový zásah ve velkém měřítku. Na svatohostýnském kurse kněžském ukázaly referáty dr Berana, dra Hloucha a dr Jančíka, co jsme sice tušili i věděli již dříve, co však nám vystoupilo těmito přednáškami ještě živěji před naším vědomím, že totiž náboženská a mravní rakovina prostoupila duše kolem nás velmi nebezpečně a že je třeba operace, nebojácné operace. Mízení hranic mezi pravdou a lží, mezi články víry a bludem; kořetování katolíků s náboženským indiferentismem; mízení hranic mezi dobrem a zlem, mezi ctností a hříchem; ohrožení téměř všech přikázání Dekalogu; neslábnoucí, ba ještě rostoucí rozvrat rodiny; rychlé zhoršování v návštěvě kostela v některých českých farnostech, zvláště průmyslových; chabost mnohých katolíků v obraně proti předzvěstem kulturního boje; lehkomyšlnost v chápání povinnosti práce; nerušené pokračování filmu v rozleptávání mravnosti; a řada jiných věcí — všecko volá: „Strážcové Sionu, nedřímejte! Nebezpečí pro duše je veliké! Strážcové Sionu, je třeba velkorysé práce, nebo jinak může povodeň protrhnout hráze a zaplaviti všecek náboženský život!“

Ještě jeden důvod zde uvedu, proč je důležité neodkládati s takovou duchovní obnovou. U mnohých lidí se vytvořila pod vlivem ubíjejících poměrů nálada příznivější náboženskému životu a zvláště někteří mužové z koncentráků, dříve vlažní neb nevěreční, vrátili se velmi změněni v názorech na víru. Ale toto smýšlení je nutno zalévat, jinak zaschne. Vůbec nezachytíme-li náladu, dokud se nerozplyne, zbude z ní málo, protože — otázka školská je předzvěstí — musíme počítati v budoucnosti i s možností kulturního boje velmi bezohledného.

Má-li se duchovní obnova zdařiti, nelze ji provést za krátký týden; je potřebí, aby myšlenky vsákly. A nestačilo by, aby se provedla jen v ojedinelých farnostech; pronikne mnohem hlouběji, když bude provedena v celé arcidiecési a na celé Moravě. Musí

se za ni postaviti celý klérus. A nepomohou jenom kázání sama. Je potřeba především milosti Boží. Proto musíme mobilisovati armádu trpících a armádu duší Bohu oddaných, aby se spojily v modlitbách na ten úmysl, aby se účelu obnovy dosáhlo. Od klášterů zde čekáme velkou pomoc.

Jako doba obnovy volen říjen: dílo postaveno pod mocnou ochranu Královny svatého růžence; mimo to v říjnu nebývá tak zabrán duch vnějšími starostmi, jako bývá jimi zabrán v době na př. žní.

Obnova by pozůstávala ze dvou částí: přípravné, pro děti — a vlastní, pro všechny. Prvá by vrcholila ve svátek sv. Václava, druhá v říjnu ve svátek Krista Krále.

Program si upraví duchovní správce podle svých poměrů. Mohl by býti na př. tento:

I. Přípravný: V úterý 25. 9. po škole: Vyzývání Ducha sv., svátostné požehnání, promluva: „Bůh můj stvořitel a největší dobrodinec. Mé povinnosti k Bohu.“

Ve středu 26. 9. po škole: „Milost Boží ztracená a nalezená.“

Ve čtvrtek 27. 9. po škole: „Svátostný Bůh, původce života.“
Svatá zpověď.

V pátek 28. 9.: Společné svaté přijímání dětí.

II. Hlavní program:

1. Kázání v říjnové neděle: 7. 10.: „Bůh alfa a omega i v dnešních dobách.“ 14. 10.: „Rodina. Mládež.“ 21. 10.: „Křesťan uprostřed veřejných vlivů.“ 28. 10.: „Kristus Králem všeho života.“ — Místo toho mohlo by býti před 28. 10. triduum s týmiž tématy. Nejlepší mírovou obnovou by ovšem bylo, kdyby se na podzim mohly uspořádati řádné misie.

2. V sobotu 27. 10. odpo. sv. zpověď, v neděli 28. 10. společné svaté přijímání, odpoledne v neděli slavnostní zasvěcení Kristu Králi.

Kázání budou farním úřadům dána k dispozici.

Pro přípravu na duchovní obnovu budou v Rozsěvači vycházeti menší články.

Kéž opravdu duchovní obnova přinese kýžené trvalé ovoce duším!

Naše chyb.

F. S. CSsR:

V knize Kazatel praví Duch svatý: „Není zajisté člověka spravedlivého na zemi, který by vždy činil dobré a nikdy ne-hřešil.“ (7, 21.) V Novém Zákoně zjišťuje sv. Jakub, že v mnohém klesáme všichni. (3, 2.) Sv. Jan dokonce se osměluje napsati: „Řekne-me-li, že hříchu nemáme, sami sebe klameme a pravdy v nás není.“ (I.-1, 8.) Sv. Pavel, který prožíval úchvatné extase, si nařiká v listě k Římanům: „Já nešťastný člověk! ... Shledávám v sobě pravidlo,

že když chci činiti dobré, jest při mně zlé“ (7, 21-24.) — Po takových zkušenostech apoštolů Kristových nemůžeme my míti zkušenosti jiné, nebo snad lepší. Musíme si upřímně říci se Sv. Jakubem, že v mnohém klesáme všichni.

Jaký postoj máme zaujmouti k svým chybám? Myslím takový, jaký k nim zaujal veliký učitel milosti, Sv. Augustin. Při četbě listu sv. Pavla k Římanům, zapůsobila naň mocně slova apoštola: „Víme, že těm, kteří milují Boha, všechny věci pomáhají k dobrému.“ (8, 28.) Světec se zahloubal nad těmito slovy a dal si otázku: „Opravdu všechny věci napomáhají k dobrému? — I hříchy? — A po zralé úvaze napsal: „Immo etiam lapsus in peccata.“ — Celý text sv. Pavla, doplněný sv. Augustinem, zní: „Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, etiam lapsus in peccata.“ Trojí důvod, jímž Učitel milosti podpírá svůj podivuhodný dodatek k slovům Pavlovým, jest zároveň dobrým návodem, jak pojmáti naše pády a obracet je v duchovní prospěch.

NAM EX CASU HUMILIORES. — První prospěch, který můžeme těžiti ze svých pádů, jest pokorné smýšlení o sobě. — V každém člověku, tedy i v knězi, se tají mocný pud po sebeoslavě. Rád si přičítá zásluhy za dobro, jež koná, a zálibně přijímá projevy chvály. Tím se však znelibuje Bohu, který se pyšným protiví a odnímá jím milost pomáhající v té míře, v jaké roste jejich ješitnost a slavoman. Jest to stav velmi nebezpečný. Svatý Optát Milévský se proto nerozpakoval napsati: „Lepší jest pokorná hříšnost, než pyšná nevinnost.“ Příležitou vysvětlivkou k této myšlence sv. Optáta jsou slova sv. Řehoře Nysenského: „Zapráhni do vozu, naplněného do vrchu dobrými skutky, pýchu a zaveze tě přímo do pekla; zapráhni do vozu, zatěžkaného hříchy, pokoru, a zaveze tě do nebe.“ — Pády do chyb připomínají i knězi jeho slabost, udržují jej v pokoře a živí v něm stále vědomí, že jest ve své slabosti odkázán na sílu a pomoc Boží.

EX CASU CAUTIORES. — Je jisté, že laikové nemají o nás kněžích většinou správné představy. Stačí jim nádhera oltáře, u něhož nás vidí státí, oblaka vonného kadidla a přepych bohoslužebných rouch, aby si utvořili mylnou představu, že jsme bytostí vyšší, v nichž se lidská slabost ztratila. Bohužel, i my kněží, oblouzení tímto mylným názorem laiků, snadno zapomínáme na svou lidskou křehkost a pokládáme se za bytosti vyšší a silnější než lid a namlouváme si proto, že nám mnohé věci nemohou uškoditi, ač ve skutečnosti jsou naší vrozené slabosti velmi nebezpečné — slovem odvažujeme se nezřídka za hranice chatrné lidské přirozenosti, jež ani nezrušitelným charakterem kněžství nebyla v nás proměněna. Dostavuje se pád do chyby — někdy i zřícení do propasti. Kdo neviděl se sv. Augustinem káceti se i velebné cedry libanonské?

V troskách své domnělé síly a velikosti poznává kněz dobré vůle svou lidskou malomocnost a stává se bdělejším a ostraži-

tějším. Jest to veliký duchovní prospěch, jestliže se kněz aspoň pádem propracuje k bolestné zkušenosti, kterou sv. Pavel vyjádřil před lykaonskými blouznivci: „Muži, co to činíte? I my jsme lidé smrtelní, podobně jako vy.“ (Sk. ap. 14, 10-14.)

EX CASU FERVENTIORES. — Když poutník ztratil správný směr, hledá úsilovně pravou cestu a když ji našel, chvátá tím rychleji k cíli, čím více se blouděním opozdil. Obdobně je to i v duchovním životě. Každá chyba, každý pád, znamená zbloudění a opoždění na cestě k věčnosti a přirozeně nutká chodce k větší rychlosti čili horlivosti. Po pádu zdvojnásobuje kněz dobré vůle pokorné úsilí o kněžskou svatost, protože poznává se svatým Augustinem, že nepokračovati duchovně jest upadati a opoždovati se.

K tomuto duchovnímu prospěchu z pádu, připojují krásnou myšlenku ctih. Tomáše Kempenského o užítku z chyb, kterou napsal ve své zlaté knize Následování Krista: „Nyní však to Bůh tak zřídil, abychom se učili jeden druhého břemena nésti, protože nikdo z nás není bez chyby, nikdo bez břemene, nikdo sám sobě dostatečný, nikdo sám sobě dosti moudrý; ale musíme se navzájem snášeti, navzájem se těšiti, vespolek si pomáhati, poučovati se a napomínati.“ (I.-16, 4.)

Mohl by někdo říci: Jestliže chyby jsou tak prospěšné, jest dobře chybovati. Odstup od nás, takové myšlení! Naším životním heslem musí býti zásada velikého Učitele spásy a svatosti, sv. Alfonsa z Liguori: „Raději bych se dal ve vařicím kotlu spáliti, než abych se dopustil hříchu těžkého.“ — A opět: „Raději bych si dal stíti hlavu, než abych se dopustil rozváženého hříchu všedního.“ (Acta can.) Ale když jsme již z lidské křehkosti padli, vynasnažme se, aby nám pád byl k duchovnímu dobru, které sv. František Sal. vyjádřil těmito vznešenými slovy: „Chybám se nevyhneme, ale musíme se namáhati, abychom nikdy neklesli. Odkryjeme-li však přece ve své duši hřích, nepozbývejme mysli, nýbrž pokorně a odhodlaně povstaňme z chyby a budme lepšími.“ (Duchovní rozmluvy, Praha, 1939, 461-462.)

Jednota ve zpěvu církevním.

(Redakce dostala již celou řadu dopisů volajících po jednotě v modlitbách a zpěvech církevních. Nejradostnější otiskujeme zde úplně.)

Veledůstojný pane redaktore! V 11. čísle Dobrého Pastýře na straně 142. píšete, vlastně si stěžujete do různosti textu mešních a všeobecných modliteb našich a pak v odpovědi dp. kaplanovi z Prahy se zmiňujete o podobných obtížích s melodiemi kostelních písní.

Poněvadž týdeník »Dobrý Pastýř« stane se jakousi tribunou, kde se budou luštití všechny otázky a problémy náboženského života a jeho povznesení, pokládám za vhodné, právě v něm,

zmíniti se šířeji o věcech shora uvedených, aby se vrhlo trochu světla na otázku jednoty lidové písně kostelní.

Vzrůstající různost melodii kostelních lidových písní, která už znemožňovala, aby v téže osadě v kostele věřící si zazpívali společně tu neb onu píseň, vyvolala před lety u nás v Čechách Český kancionál, který se měl stát jednotným zpěvníkem pro všechny české diecése.

Práce ta byla nesnadná, zvláště, když Dr Orel k ní našel málo spolupracovníků a porozumění, a když zrovna spadala do doby první světové války. Pracovníkům, kterým nescházela k tomu jistě ani v tom nejmenším vědecká kvalifikace a dobrá vůle, přece se nedostávalo dosti praktické zkušenosti. Nelze jim to klásti ve zlé. Té zkušenosti a potřebných praktických rad právě mělo se jim dostat z řad duchovenstva a varhaníků, a ti mlčeli. Teprve, když Český kancionál vyšel, začaly stížnosti a nářky a objevovaly se i skutečné jeho nedokonalosti.

Než přes to, poněvadž potřeba jednoty kostelního zpěvu byla tak naléhavá, přijaly nejdůstojnější Ordinariáty české kancionál za svůj oficiální zpěvník a horlivostí mnohých kněží i ředitelů kůru a varhaníků, a hlavně zásluhou Chrámového Družstva v Pelhřimově, které převzalo Český kancionál do komise a nešetřilo i finančních obětí na jeho zavedení, rozšířil se Český kancionál ve všech českých diecésích, někde dokonce úplně opanoval. I staří lidé, kteří vždy si pobručí na každou novotu, zvykali na nové melodie i texty.

Snad by se vedlo Českému kancionálu ještě lépe, kdyby nebylo liknavosti některých duchovních správců, ředitelů kůru a varhaníků, a kdyby nebyla mu v cestě stála ona obchodní snaha vydávati stále jiné a jiné zpěvníky a zpěvníčky, proti které bohužel nebylo dosti energicky vždy zakročeno ve prospěch hlavní myšlenky — jednoty v kostelní písní. Tato volnost vedla ostatně často i k nechuťným sporům o autorské právo, kdy se braly prostě písně z jednoho zpěvníku a dávaly se do druhého, o právo, které ostatně dnes podle úsudku expertů jest velmi problematické: Většina písní totiž jest původu starého, a jest otázka, zda pouhá úprava (někdy nepatrná) jejich melodii a textu činí již nároky na autorské právo. Pokud se týče písní nových, jichž autoři dosud žijí, myslím, že bylo málo těch autorů, kteří nějaký honorář dostali, a ještě méně těch, kteří se o něj hlásili.

Obecná Jednota Cyrilská, již jsem předsedou a která byla již v r. 1928 jmenována nejdůstojnějším pražským Ordinariátem pro arcidiecési pražskou a později i v arcidiecési olomoucké (arcidiecésní Jednota) komisí podle Motu Propria Pia X., aby bděla nad posvátnou hudbou a zpěvem, a která vlastně od svého založení úkol ten plnila, věnovala zavedení Českého kancionálu všechnu péči a pomoc, a mohu vším právem tvrditi, že i ona má lví podíl na jeho rozšíření.

Český kancionál v lidovém vydání dočkal se několika vy-

dání. V poslední době války byl rozebrán, i jeho dvousvazkový varhanní doprovod. Česká akc. tiskárna vydala sice v poslední době letos na jaře znovu lidové vydání bez not, ale i to jest rozebráno.

Tuto situaci předvídala Obecná Jednota Cyrilská, a proto začala jednati jak s nejdůstojnějším Ordinariátem pražským tak s dosavadními zástupci Českého kancionálu, poukazujíc na to, že nyní se naskýtá příležitost, aby otázka jednotného zpěvníku znovu byla projednána ke všeobecnému uspokojení, a to po všech stránkách. Při Obecné Jednotě Cyrilské byla po vánocích sestavena zvláštní komise, která se zabývá novou úpravou melodií i textů písní, novou harmonisací, jakož i výběrem a doplněním písní, zvláště mariánských a místně vžitých. Škoda, že přetěžké poměry jarní, které vyvrcholily v květnu a dosud nejsou normální, znemožnily na tu dobu všechnu práci, takže teprve nyní komise znovu přikročuje k předsevzaté práci s upřímnou snahou rychle ji dokončiti. Komise chce přihlížeti k dosavadním zkušenostem, jakých bylo nabyto s Českým kancionálem, chce vyhověti všem odůvodněným přáním a radám, a proto obrací se se snažnou prosbou k veškerému duchovenstvu českému, aby toto, jak jednotlivě tak i společně z usnesení vikariátních porad zaslalo všechna svoje přání, rady a stížnosti v době nejkratší na adresu: Obecná Jednota Cyrilská v Praze II., Národní třída č. 6, nebo přímo předsedovi Msgr. Janu Boháčovi, kanovníku vyšehr., Praha VI., Soběslavova č. 1.

Obecná Jednota Cyrilská jest přesvědčena, že veledůstojné duchovenstvo plně pochopí veliký význam nového vydání kancionálu a nenechá tuto výzvu bez povšimnutí ve vlastním zájmu k zduhu nového vydání kancionálu.

Obecná Jednota Cyrilská na základě iniciativy Jeho Exceleence, nejdůstojnějšího metropolity moravského pana arcibiskupa Dra Prečana, chystá i výběr unifíkováných písní, které by měly jednotnou melodii i text (byly by uvedeny v jednotlivých diecésních zpěvnících), aby při zvláštních slavnostech církevních, které se budou konati buď v Čechách nebo na Moravě na památných místech, mohli se všichni účastníci (Češi, Moravané a Slezané), zazpívati určité písně, aniž by při tom byli rušeni růzností melodie i textu, jak tomu bohužel dosud bylo.

Abý se dílo chystané zdařilo a ujalo, jest potřebí, abychom všichni o ně měli zájem a k němu lásku, pamatujíce, že má sloužiti k oslavě Boží a k povznesení duší, abychom všichni se ochotně v té věci podřídili autoritě církevní, a aby už jednou přestalo ono libovolné vydávání různých zpěvníků, které často tradují písně líbivé a chrámu nedůstojné a maří dílo žádoucí jednoty!

Prosím, abyste dobrotivě celý můj tento dopis uveřejnili v nejbližším čísle Dobrého Pastýře s mým podpisem.

S přáním hojného požehnání Božího Vaší apoštolské práci

znaménám se v Kristu Pánu zcela oddaný Msgr. Jan Boháč, kanovník vyšehradský, předseda Obecné Jednoty Cyrilské v Praze.

D o s l o v r e d a k c e. Navrhují, aby otázka sjednocení zpěvu byla řešena takto: Vydati (co nejspíše) „Commune“ těch písní, které mají ve všech diecésích stejný text a stejnou melodii; k tomu přidati ty písně, které z určitých příčin (obsah a p.) by se měly zavésti všude. Pak ať každá diecése vydá svoje „Proprium“. Ono „Commune“ (dejme tomu jméno „Zpěvníček“) by se mělo vydati za režijní cenu neb pod režijní cenu bez obchodních kalkulací. Byl by to vhodný přechod mezi starým a novým kancionálem, a nakladatelstva nových kancionálů se nemusí bát „nekalé soutěže“, neboť, když lidový zpěv bude zkvétati, poroste (podle zkušenosti) i poptávka po kancionálech.

Aby otázka byla rozřešena opravdu šťastně, navrhují, aby každý, kdo může, napsal na adresu p. kanovníka Msgr. J. Boháče, Praha-Vyšehrad: 1. Seznam oblíbených písní podle kancionálu té které diecése. (Oblíbenější jednou, nejoblíbenější dvakrát podtrhnout.) 2. Udati ty písně, které by se měly z nového kancionálu vyloučiti (s udáním důvodů). 3. Udejte ty písně, které navrhuje pro společný zpěvníček („Commune“).

Cím větší bude počet účastníků ankety, tím větší bude pravděpodobnost, že se dílo podaří. Proto vzhůru do práce!

Mládež chce spolupracovat!

Dr Josef Vrzalík

„Odcházím do nemocnice a bude první pátek“, oznamuje mladý dělník a oči své upírá prosebně na kněze. Kněz porozuměl. Slíbil, že vše zařídí.

Před prvním pátkem dostal kněz od onoho hochy z nemocnice lístek. Jemná připomínka s radostnou zprávou: „Bude nás na první pátek pět.“ A když kněz přišel v ten den na pavilon, bylo již 11 pacientů, k nimž zavítal Kristus-Lékař. Toť práce mladého dělníka!

Jak to vypadá s dospívající naší mládeží v dílnách, obchodech? Zdá se, že považujeme tuto mládež za beznadějný případ, alespoň prakticky s tím počítáme. O děti se staráme ve škole i mimo, pečujeme o studenty, poučujeme snoubence, rodiče jsou prostřednictvím dětí ve styku s duchovní správou, jen jedna meze: pracující mládež je ponechána sama sobě. Uvědomili jsme si, že pro značnou část mládeže je rozloučení se školou zároveň rozloučením s životem dle víry? S knězem se mnozí sejdou až po letech, snad u snubního protokolu — po mládí, jež nežilo z víry a svátostí. Taková je příprava na manželství!

Nejpalčivější otázka naší doby: zachránit pro Krista dospívající mládež! I Belgie měla tento problém, ale našla kněze, který ji s pomocí Boží vyřešil. Je to abbé Cardijn, jenž svým apoštolátem v I. O. C. zachraňoval belgickou mládež pro Boha, Církev

a společnost. Otec Cardijnův byl horník, který bolestně nesl, že tolik dělnických rodin je nábožensky ztraceno. Před svou smrtí řekl svému synu-knězi: „Drahý synu, jsi synem dělníka! Věnuj svůj celý život, všechny minuty tohoto života dělníkům! Odkazují ti jediné přání, abys co nejvíce dělníků přivedl k Bohu!“ A syn poslechl. S apoštolskou horlivostí vychovával zachránce pro dělnickou mládež. Před touto válkou mělo toto apoštolátní hnutí mládeže 2000 sekcí se 100.000 členy. Je to armáda jednotlivců nikoliv nahodile zorganizovaných, ale náboženskou výchovou pracovaných průkopníků. Vždyť oni přistupují nejméně měsíčně ke stolu Páně a jejich vedoucí nejméně týdně.

Je to hnutí mladých křesťanů, jež svým zjevem, svou statečností prvních křesťanů vneslo víru, čistotu a radost z povolání opět do dílen. Když J. E. kardinál Verdier viděl pochodovat Paříží tisíce těchto moderních apoštolů, zvolal pln nadšení: „Od dob křížáckých výprav do Sv. země neviděl svět nic podobného.“ A mají se rádi! Vzpomínám na porady kněží pracujících mezi dělnickou mládeží, které se konaly ve Vídni v lednu r. 1938, a jichž se zúčastnil abbé Cardijn. Francouzský kněz se zmínil o sjezdu pracujících mládeže křesťanské v Paříži a podotkl, že děvčata z Paříže, která neměla zvláštních vydání se sjezdem, zaplatila dělnicím z Marseille poloviční cestu do Paříže.

Tajemství úspěchů tohoto apoštolátu je v tom, že vychovává průkopnické duše ve zvláštních kroužcích. V těchto studijních kroužcích seznamuje se mládež s Kristem-Dělníkem při čtení úryvků z Evangelia. Otázkami se nabádají přítomní k rozhovoru a tím k větší spolupráci, aby co nejlépe poznali svůj vzor — Ježíše Krista, a podle něho zařídili svůj život.

V Anketě probírají se otázky nábožensko-mravní, sociální a kulturní, zkrátka vše, co je nutné k vybudování celého člověka — křesťana. Při anketě se postupuje podle těchto hesel: Video, iudico, ago. Napřed musíme znát situaci (video), pak ji posoudím, zda je v souhlasu s vůlí Boží (iudico) a rozhoduji se ke skutkům (ago). Příští týden se kontroluje, zda se vykonal uložený úkol. (Více v příručce: „Jak začít“ — zašle B. Kulíšek, Olomouc, Litovelská 20.)

A teď otázka! Dá se tato apoštolátní práce uskutečnit v našich poměrech? Zcela určitě. Po celou dobu války jsme měli u nás dva kroužky, kroužek hochů a dívek. Každý kroužek scházel se jednou týdně i v nejhorších dobách. Někdy bylo více dobré vůle než správného vyplnění těchto hodin. Ale Bůh žehnal a dal i výsledky. Byly pořádány 2 duchovní týdny večerů v kostele jen pro mládež, pravidelné duchovní obnovy vánoční, velikonoční. O jedné takové duchovní obnově postní psala do novin pravoslavná dívka zprávu a ukončila slovy: „...a těch, kteří přistoupili ke stolu Páně, bylo tisíc.“ Přivést mládež na tyto duchovní obnovy bylo úkolem těch, kteří chodili do kroužků. Co modliteb a obětí, zvláště v postní době, bylo nabídnuto Bohu za zdar

těchto obnov! Ještě minulý rok jsme měli 3 kursy exerciční pro 200 účastníků. Najít a zařídit místo pro exercicie, sehnat jídlo, bylo úkolem této mládeže. Jejich radostí bylo přivádět na mši sv., připravovat ke svátostem ty, kteří léta již nechodili.

K této práci nás volá Papež Pius XI. V encyklice »Quadragesimo anno« zdůrazňuje papež, že svět je z velké části propadlý pohanství a předepíše lék: „aby celé tyto třídy lidstva byly zpět přivedeny ke Kristu, jež zapřely, musejí se pro tento účel z nich samých vybrati a vyškoliti pomocní vojíní Církve, kteří by dobře znali je samy, jejich smýšlení a přání, kteří by do jejich srdcí dovedli vniknutí milou jakousi bratrskou láskou, neboť prvními a nejbližšími apoštolů dělníků musejí býti zase dělníci.“

Katolický tisk ve světě

J. Novák:

9. Rakousko. Od Vídeňského dne katolíků v roce 1933 bylo velmi čile pracováno na Katolické akci v Rakousku. S organizační důkladností vydupali horliví pastýři duši jednotlivé sekce Katolické Akce tak, že nejprve v jednotlivých t. zv. objasňovacích kázáních si připravili půdu, potom pastoračními návštěvami odstraňovali různé pochybnosti a omyly, a konečně si mohli rozvrstvit svou farnost na tři skupiny: Skupina, která radostně se dala do práce v novém hnutí, a těch byla většina, skupina nerozhodných, a konečně malá menšina těch, kteří zaujali stanovisko nepříznivé.

Potom byla vytýčena „pětiletka“, která skončila roku 1937 národní missií, a s radostí konstatováno, že práce je skutečně požehnaná mnohými duchovními úspěchy.

Katolický tisk v Rakousku — t. j. do zabrání Německem — nerozlišoval dobře tisk výlučně politický s katolickým programem a tisk nepolitický, protože v Rakousku nebylo nijaké mocné organizace protináboženské a politika byla úplně ve shodě s hlavními zásadami křesťanskými. Proto známe v Rakousku pouze tisk světský a tisk náboženský.

Vedoucím listem byl deník „Die Reichspost“, vycházející ve Vídni. K němu se družil ve Štýrském Hradci „Grazer Tagblatt“, v Celovci „Kärntner Volksblatt“, v Linci „Riederer Zeitung“ a „Linzer Volksblatt“. Průbojně katolický byl tyrolský deník „Tiroler Anzeiger“.

Z týdeníku je nutno uvést „Das Unterland“ v Innomostí, „Die Österreichische Woche“ a „Das kleine Blatt“.

Evropské pověstí dosáhl časopis Dra Eberle „Schönere Zukunft“.

Čistě náboženské časopisy jsou: „Das Wiener Kirchenblatt“, „Salzburger Kirchenzeitung“, „Das Zweigroschenblatt“ a „Linzer theologische Quartalschrift“. V jednotlivých diecésích byly diecéšní listy, z nichž zvláště vynikal „Der Katholik“ v diecési Salzburg.

Na světové výstavě katolického tisku v Římě byla zvláště obdivována dokonalá organizace katolického tisku stavovského a svazového, zvláště dobře vedený list pro katolické ženy „Monika“ a pro dorost „Edelweiss“.

Po německém záboru byl veškeren život katolický snížen na minimum, mnoho pracovníků v Katolické akci, laiků i kněží, bylo perseksováno a katolický tisk zastaven. V době přítomné začíná se opět probouzet katolický život v osvobozeném Rakousku a dobře položené základy Katolické akce jistě umožní výstavbu nového katolického tisku v tomto státě demokratickém.

PASTORACE DĚTÍ

DĚTI A NEJSV. SRDCE JEŽISOVO. Vešli jsme do školy — sice s pocitem nevítaných hostů, vzhledem k určitým návrhům, ale přece. Je třeba hodně tam dokázat, dokud je čas. Není rozhodně vhodná doba k čtení pohádek — znám velebného pána, který na první a poslední hodinu dává čist pohádky — nýbrž je třeba do dětských dušiček vložit hodně sítě Božího. Myslím, že dnes je třeba hodně zdůraznit praktický náboženský život dětí. Vzpomeňme jen na děti, kterým se P. Maria zjevila v posledních letech! Neznaly často z katechismu mnoho, ale dovedly se modlit růženec... Velmi vděčnou příležitostí jest vzbuzení úcty k Nejsv. Srdci Páně. Začínal jsem takto: Upozornil jsem děti na obraz nebo sochu Pána Ježíše s jasně vyznačeným Srdcem. Stalo se tak nejlépe při exkursi do kostela, kam bychom měli aspoň jednou za rok děti zavést v rámci vyučování a vyložit jim obrazy a pod. Tím se vzbudil zájem dětí, a mohl jsem začít vypravovat o zjevení sv. Markétě Marii. Donesl jsem i obrázek, který jsem kdysi v Paray koupil. Na tabuli se objevilo křídou namalované Nejsv. Srdce s plamenem, ránou, trnovou korunou a křížkem. Děti si je nakonec s chutí namalovaly do sešitu a připsaly krátké poučení. Netřeba se při tom děsit neumělosti maleb maličkých, myslí to dobře a nesmíme je kárat. Nezapomněl jsem nikdy připomenout, že nám Nejsv. Srdce připomíná hlavně lásku Ježíšovu k nám a zvláště k dětem, a že toutéž láskou hoří k nám v Nejsv. Svátosti. Když děti poznaly podstatu úcty Srdce Páně, začal jsem prakticky připomínat jednotlivá jeho *zaslíbení*,

na př. slib těm, kteří budou jeho obraz mít v domácnosti, nosit jeho medailky, a hned jsem dětem pomohl si je opatřit. Při I. sv. přijímání jsem jim s oblibou tyto obrazy dával na památku. Nejvděčnější byla pobožnost devíti pátků, ke které se později může připnout pobožnost 5 sobot P. Marie. Jestliže slíbil Pán Ježíš těm, kteří po 9 prvních pátků v měsíci přijmou s pravým úmyslem Nejsv. Svátost, že neumrou v nemilosti, co můžeme dát dětem lepšího? Vyložil jsem jim tedy podstatu slibu, smírný úmysl a upozornil na překážky. Obvykle vylétl les ruček těch, které chtěly pobožnost konati, počet však po nějaké době vždy klesl. Víím, že někde je půda kamenitá; přišel jsem později do farnosti, kde se této pobožnosti nevalně daří — ale malý počet horlivců se udržel. Je zajímavé, že si Srdce Páně samo přitáhne děti i špatných rodičů a z prostředí, kde bychom to nečekali! Nebo: vzpomínám, jak jsem v zimě v třeskutém mrazu myslil, že děti neprijdou. Když jsem vešel do sakristie, nalezl jsem je ve $\frac{3}{4}$ na 7 hřát si zkřehlé ruce u svíčky — přišly i ze vzdálené vesnice. Milost Boží a touha, nepřetrhnout řetěz prvních pátků, je přitáhly. Jedno děvčátko vylilo tajně kávu ke snídani a podnikalo nejružnější kousky, jen aby si 9 pátků udělalo, přesto, že rodiče tomu nepřáli. Podobných hrdinství bylo víc a kdo by pochyboval, že Kristus svůj slib splní? Tato pobožnost je také nejlepším úvodem k častému a měsíčnímu přijímání dětí, bez kterého není možno se obejít, nechceme-li děti po 14 roku ztratit ve světě. Proto radím všem: poprosit Nejsv. Srdce o pomoc a pak pomalu za-

čít — úspěch se dostavit musí; i kdyby byl třeba nepatrný, bude poženáný.
L. Vojk.

PŘED DĚTMI POZOR NA JAZYK! Nedávno se mi stal tento případ: Vracel jsem se ze slavnosti, kterou pořádal Svaz osvobozených politických vězňů. Čekám na příjezd vlaku a mluvím s několika známými — katolíky. Tu pojednou přistoupí ke mně mladší, neznámý muž. „Znáte mne, pane katecheto?“ Kynu záporně hlavou, chystaje si odpověď. Než mohu říci slovíčko, tu onen muž, zřejmě rozčilen, červený jak kohout, mne předběhne a jízlivě praví: „Tak vidíte, to vaše přání a proroctví se nesplnilo! Dobře se na mne podívejte! Tak vy jste to, který jste ve škole mé dcerce řekl, že zůstanu v koncentráku. Ba dokonce jste tvrdil, že se jistě nevrátím, nedá-li se zapsati do katolické Církve. Prosím, to jste řekl. No, pověz, Věro, říkal ti to pan katecheta, nebo ne?“ — Děvče zma-

teno, mluví vyhýbavě — nemůže si řádně vzpomenout a nakonec praví: „Prosím, jedna kamarádka říkala, že -“ Lidé stojí kolem, slyší celý spor. Nechci býti veřejně kompromitován. Beru si pána stranou a mírnými, ale rozhodnými slovy odmitám jeho výtku jako neodůvodněnou a neoprávněnou. — Dosud si nemohu vzpomenout, zda jsem vůbec kdy mluvil s dívenkou o této věci. Z uvedeného případu čerpejme, drazí spolubratři, toto poučení: Někteří jinověrci budou hledati příležitost, jak by nás mohli vyprovokovat a nespravedlivě očerniti. *Mírností* a láskou je však odzbrojíme — nejsou-li ovšem zaslepení fanatici. Buďme také velmi opatrní v řeči před dětmi, zvláště z jiných náboženských společností! Děti neuvažují, často špatně slyší, rády překroutí, mnoho si vymyslí a mnoho doma rodičům sdělují. A tu leckdy náš dobrý úmysl, ale nevhodnými slovy oděný, by nám přinesl místo úspěchu citelnou škodu. P. K.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

O CEM KAZAT? Jeden profesor theologie, muž moudrý, říkal: „Kažte kázání cyklická a odpadne starost, jaké téma pro neděli volit!“ V tom je velká zkušenost a pravda. Hle, cyklus kázání o svátostech: Každé svátosti se věnují kázání dvě (a pozná se, že je to vlastně málo), jedno dogmatické (co ta svátost působí) a jedno praktické (podle agendy vypravovat, jak se koná svatba, uděluje křest, poslední pomazání, jak se člověk zpovídá, že kněz je ve zpovědnici „na místě Božím“, že tedy i pro něho jsou jisté předpisy, že na př. musí uložiti něco za pokání, a pod.), to je čtrnáct kázání, neboť svátostí je sedm. Před tím je kázání o svátostech *in genere*, totiž hlavně o milosti (milost v duši — jako když se rožne žárovka), závěrem kázání o svátostinách (o svěcené vodě a pod.), takže je to řada 16 kázání. Někdy se to dá docela navléknout na některou větu z evangelia nebo epištoly, ale když ne, žádné neštěstí. Přijdou-li svátky, řada se přeruší a pak se pokračuje. Nebo cyklus o Otčenáši — každá prosba Otčenáše jedno kázání. Nebo teď na

podzim o posledních věcech člověka: o smrti, o pohřbu — podle agendy vypravovat, jak vypadá pohřeb, co má býti na hrobě (kříž) a na hřbitově (klid), to lidi velice zajímá, třeba, a snad právě proto, že to často vidí. Téměř všechny velmi zajímá, co se stane s člověkem po smrti. I povědět, že o každém věříme, že je aspoň v očištění, neboť mohl vzbudit lítost v poslední vteřině před smrtí; vždyť před smrtí člověk smýšlí často jinak, než když je plný životní síly a myšlenka je jako blesk. A že je rozdíl: vina a trest, že vina se odpouští zpovědí a trest se zkracuje odpustky. A vyložit o odpustcích... Cyklická kázání jsou velkým dobrodinem pro posluchače i pro kazatele; kněz má program na delší dobu a může se na svá kázání připravovat kdykoliv, třeba cestou do školy přemýšlet, jak to říci. Mluvit přirozeně, ne příliš dlouze a bez zbytečných slov, na konci vybídnutí, častou modlitbou tomu vyprosit požehnání (srdcem hýbe milost Boží, slovo a gesto ať je prosté) — a je to výtečné kázání, které lidi přitahuje. o.

Z DOPISŮ

NA UVAZENOU. Nebylo by dobře, kdyby se i titulování duchovenstva všech stupňů buď lépe definovalo nebo vůbec odstranilo?! Jsme-li demokratičtí, nevadilo by, aby těch „vele..." bylo méně. Jistě by to odpovídalo lépe úloze kněze, kterou zastává vzhledem k lidu, kdyby si dávali říkat jen Pater, nebo Otče?! tak, jak nás zdraví Američané neb jak to zavedla Legio angelika. P. Pr. Sv.

„Rád jsem sloužil mši sv. za čtenáře, přispívatele a redaktora DP. Jednak jako dík za mnohé světlo a milosti v tomto časopise prokázané a jednak jako prosbu o další pomoc Boží pro tento časopis. Jsem nesmírně vděčný za to, že týdně vychází.”

P. Jan V.

INDIGNUS položil otázku: Jak účinně pracovat v duchovní správě proti znesvěcování neděle a svátků? A žádá radu. Netroufám si mu radit, jen si dovoluji připomenout práci kněze, který už je na věčnosti a který měl v tom směru úspěch. Připomenutý

už P. Fr. Michálek, děkan na Hradci u Opavy, měl kostel na vysokém kopci a řadu přífařených obcí, z nichž některé od kostela hodinu. Měl v neděli tři mše sv. (6, 9, 11), kostel vždy plný, mnoho lidí na požehnání a ve zpovědnici seděl často i tři hodiny. Jeho zásadou bylo, že lidé musí vidět, že chodit do kostela stojí zato. Nedělal v kostele atrakce, ale snažil se, aby byl středem zájmu. Mše sv. a obřady musely býti vzorné, v kostele vše čisté a úpravné, vždy oznamoval, co v kostele chystá a co by se mělo opatřit. Každý rok ve velikonočním týdnu měl týdenní duchovní obnovu. Stálo ho to dost peněz a kněze hledal už od podzimu. Lidem to říkal a s nimi se za úspěch modlil. Nikdy nešetřil, aby měl občas cizího kněze na kazatelnicu a ve zpovědnici, kdykoliv v roce. Toto úsilí mělo po letech takový úspěch, že vážně churav napsal: „Nemohu si práci ulehčovat, když vidím, jak farníci jsou horliví.”

H O V O R N A

ZPRAVY, jež chcete uveřejnit v D. P., posílejte tak, aby k nám došly nejpozději 10 dní před datem, vytištěným na sešitě; později jest již číslo v tiskárně.

HESLO na poslední str. č. 14. má zníti: Duší charity je charita duše.

POTŘEBUJEME SLOVNÍKU anglicko-českého a francouzsko-českého. Protože jich nemůžeme sehnat u knihkupců, prodal by nám je, neb aspoň zapůjčil, někdo z dpp. spolubratří?

PRO ODVEDENÉ bylo by nejlepší pořádati všude exercicie. Protože

to není možno, doporučíme s nimi vykonati aspoň krátkou rekolekci (na faře, ve spolkové místnosti, v kostele) a připravit je na různá nebezpečí, s nimiž se setkají.

Dp. M. B. ve V. P. Váš článek proti sektě čsl. je správný, avšak některé výrazy jsou žalovatelné. Museli bychom odvolati: „Není pravda, že... je cizopasník” atd. Fakta uvedeme pod rubriku „Z domova”.

Z TECHNICKÝCH DŮVODŮ je toto číslo menší. Proto musely býti některé články odloženy.

O B S A H :

Dr. Bedřich Vašek, Mírová duchovní obnova	209	J. Novák, Katolický tisk ve světě	217
Fr. S. CSsR., Naše chyby	210	Pastorace dětí	218
Jednota ve zpěvu církevním	212	Pastorační drobnosti	219
Dr. Vrzalík, Mládež chce pracovat!	215	Z dopisů	220
		Hovorna	220

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Českém Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYR

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

30. září 1945.

Číslo 17.

Junák a katolický kněz.

Prof. Frant. Soukup :

Není sporu o tom, že moderní život uvězní člověka a zvláště dítě v pěkném sice, ale ne přirozeně upraveném bytě. Dítě živelně touží po pobytu ve volné přírodě, kde by si mohlo bezstarostně poskočiti, zakřičeti podle libosti, udělati nějaký ten rybníček, pohrát si v písku či v blátě, zkrátka, kde kde by se bez ohledu na společenské předpisy mohlo zařídit po svém. Zatím matka v domě netrpí ani křik, ani nepořádek, ve škole jest pan učitel stejně nedůtklivý, o domovníkoví a nervosních sousedech ani nemluví. A tak ubohé dítě roste jako vězeň uprostřed přepychového vězení. Není divu, že si tuto újmu nahrazuje aspoň ve své fantasmii, již hltá detektivní romány a vymýšlí dobrodružství za každou cenu. Zatím plíce chátrají, zanášejí se prachem a krev jen pomalu vniká na místa ohrožená. Rodiče hledí odpomoci vycházkami v neděli, či výlety do chat a podobně. Leč dítě se cítí ve společnosti rodičů asi tak jako pes na řetízku. Matka neustále okřikuje „nehodné“ dítě a vadí se s ním, zkrátka není spokojena ani jediná strana. Proto se přímo živelně rozšířilo hnutí zaměřené na pobyt v přírodě. Všimněme si na nádražích a lesních cestách v sobotu, v neděli neb svátek, jak nemožně jest vše přeplněno. A kdo tvoří převážnou většinou toto obecnstvo? Jest to převážně mládež ve věku 12 — 19 let, tedy ve věku mravně nejvíce ohroženém. Jaké nebezpečí tkví často v těch výletech, kde hoší a děvčata spolu odcházejí na výlety a přenocují ve společných chatách. Není možno zavíratí oči, jednou by nám byly při soudu Božím otevřeny, že jsme měli viděti a neviděti.

Jako na zavalanou příšla před léty a to roku 1902 v Kanadě myšlenka E. Thompsona Setona, malíře a geniálního vyprávěče ze života zvířat, založení hnutí „Zálesáckých Indiánů“. Myšlenka jen nadhozená propracována anglickým generálem Sirem Robertem Baden-Powelem touží vypěstovati v pevné skautské organizaci prospěšného, charakterního občana, jenž by vychoval nejdříve sebe a pak působil sugestivní silou na jiné. Prvky křesťanské se hlásí plnou silou ke svému uplatnění. K nám přinesl myšlenku skautingu-junáctví v roce 1911 mladý profesor Antonín B. Švojsík. Po prvé světové válce se Junák úžasně rozšířil a zachvacoval stále nové vrstvy mládeže.

Dnes po druhé světové válce jest tento postup ještě lavinovitější. Aní spolky dříve tak oblíbené, spolky sportovní a tělocvič-

né, nemají toho vlivu na mládež jako Junák. Marně se brání se strany úzkoprsých mravokárců tomuto směru. A tak se ocitne duchovní před dvojí volbou: Buď se postaví proti tomuto směru a bude na kazatelně před stařenkami naříkati na spustlou mládež, která na místo mše svaté jde do přírody a sklídí ještě větší odstup mládeže od ducha víry, nebo se postaví v čelo těch jinak velmi hodných hochů a povede je podle vzoru sv. Jana Boska nejdříve do kostela a pak do krásné Boží přírody. Hoši se odvděčí svému duchovnímu dobrodinci oddaností, zbožností a věrnou spoluprací. Mnozí pak budou kněžími.

V Čechách a na Moravě jest v přítomné době na 300.000 organisovaných Junáků. Těchto přes čtvrt milionu duší volá po vedoucích, dobrých, obětavých, kteří by je dobře vedli. A není jejich vinou, že v nedostatku dobrých vedoucích přilnou k hochům špatným a přidrží se jich. Potom nemůžeme naříkati na nikoho než na sebe. Maličcí žádali chléb slova Božího, chléb křesťanského vedení a my jsme jim ho neposkytli. Tito hoši jsou již podle stanov Junáka buď nábožensky vychováni neb aspoň nejsou protinábožensky zaujatí. Jen čekají na vedení. Jak dojemné chvíle prožívá kněz, když jest pozván do oddílu nábožensky smíšeného a tam může promluvit k ochotným mladým duším.

K informaci podotýkám, že ještě za minulé republiky se Junák katolický ochotně spojil s Junákem celostátním, a za to dostal možnost tvořiti oddíly nábožensky homogenní, kde by náboženská výchova se dala v duchu víry. Netřeba podotýkati, že téže možnosti jest popřáno i jiným vyznáním. Tyto oddíly jsou zaregistrovaný mezi ostatními, podléhají stejnému výcviku, stejnému ideovému a technickému dozoru, ale jejich výchova je prodchnuta duchem víry. Aby bylo jasno, jak mládež touží po organisování v duchu Kristově, uvádím, že máme již dnes na 1000 oddílů nábožensky jednotných a v nich 65.000 mladých katolických srdcí, jež čekají na naše vedení. Jakou zodpovědnost mají zvláště mladí kněží, uváží-li, kolik mohou vykonati dobra u těch, kteří jsou Srdci Páně nejbližší.

K založení oddílu stačí několik veselých, zbožných hochů, případně pro děvčata dívek. Zde nejsou žádoucí „hodní“ hoši, jak jsme si je dříve představovali se svým straněním kolektiva. Naši hoši musí mezi ostatní na lov, naplnění ohněm víry sicut leones ignem spirantes. S počátku poradí a pomůže kněz, ale skutečnost ukáže, že této pomocí dlouho nebude zapotřebí. Ústředí v Praze II, Havlíčkovo náměstí pošle dodatečné množství pomůcek. Stejně možno se obrátiti na duchovní odbor Junáka v Praze II. Ječná 2. S pomůckami vystačíme jistě na rok a pak budou poslány další. Jakmile jest dostatečné množství přihlášených, zašlou se k registraci na ústředí a oddíl se rozjel.

Klubovnu možno adaptovati v nějaké nepoužívané místnosti, čím primitivnější, tím lépe. Hoši jsou sami velmi vynalézaví a vypraví si místnost tak pěkně, že se až podívíme. Peníze si vy-

dělají jednak různými zábavami, v nichž jsou pravými mistry, a jednak táborem, který pořádají jednou za rok. O něm bude třeba pohovořit až před prázdninami.

Prozatím tedy, drazí spolubratři, začněme, a to velmi brzy! Hoši čiperní hledají umístění, jak se dá. Přijdeme-li pozdě, pak je z jejich oddílů již nevytáhneme. Třeba tam byly podmínky sebe horší, setrvají tam jednak pro přátelství druhých a jednak z pýchy, aby se neřeklo, že se dali napáliti.

S oddíly již existujícími, a tedy nábožensky smíšenými, zůstaňme v přátelské shodě, jež nám přinese mnohý užitek. Pro zaškolení vedoucích se pořádají kursy a lesní školy, takže každému jest umožněno se zapracovati.

Pro farnost, pro školu jest dobře vycvičený Junák pravým požehnáním. Má v evidenci ministranty, dělá pořádek při průvodech, roznáší letáky a pozvánky, jde aspoň jednou měsíčně ke svatým svátostem za příklad ostatním, a vůbec jej lze vycvičiti v průbojného apoštola v každém směru. Jsem přesvědčen, že by sv. Jan Bosko byl dnes jistě Junákem.

Myšlenky sv. Alfonsa o kněžství.

F. S. CSsR :

Vůdčí myslitel protestantismu, dr Adolf Harnack, nazval sv. Alfonsa z Liguori nejmohutnější a nejvlivnější osobností evropského katolicismu v 18. století. Jeho mravouku označil papež Lev XIII. za největší dílo, jež v tomto oboru bylo napsáno. Papež Pius IX. prohlásil r. 1871 sv. Alfonsa za Učitele církve a dal mu čestný název „Doctor zelantissimus salutis et sanctitatis“. Akta doktorátu odůvodňují tento název takto: „Mezi Učiteli církve není ani jednoho, jehož spisy by byly od věřících tak všeobecně a horlivě čteny jako spisy sv. Alfonsa.“ Vydání jeho spisů jdou do set a tisíců. Toto významné postavení sv. Alfonsa v církvi jistě nás opravňuje k tomu, abychom směli zveřejnit jeho myšlenky o kněžství, jež se častěji v jeho spisech opakují.

1. Kněz jest *prostředníkem* mezi Bohem a lidem. To jest první úkol kněze; to jest nejhlubší smysl jeho poslání; jeho nejnaléhavější činnost, které musí ustoupiti každá jiná práce. Kněz, který jest na prvním místě spisovatelem, umělcem, hospodářem, včelařem, peněžníkem nebo čímkoliv jiným, zaměnil úkoly a postavil na místo první, co by mělo zaujímati místo druhé; podřadné učinil hlavním — a bude míti jednou těžkou odpovědnost před Bohem. — Jakožto prostředník mezi Bohem a lidem má ještě jednu velikou úlohu: býti co nejbliže Bohu svatostí života a co nejbliže lidu znalostí doby a potřeb svěřených duší, t. j. má býti současně světcem a časovým člověkem. Úkol dosti strmý, zabírající celou osobnost knězovu.

2. Život kněze by měl býti nepřetržitou přípravou na *mši svatou* a díkůčiněním po mši sv. — Nikdy není kněz tak veliký, velebný a vznešený jako v okamžiku proměňování, kdy takřka

prostoupen osobou Božského Velekněze pronáší všemohoucí slova: „Toto jest Tělo mé“ — „Toto jest kalich Krve mé.“ V té chvíli uskutečňuje se skrze kněze největší zázrak lásky Boží a zažehuje se uprostřed věřících vše oživující Božské Slunce přesvaté Eucharistie. Mše svatá jest výsostným a ústředním činem katolického kněze, k němuž má směřovati všechno jeho snažení o posvěcení vlastní duše a duší věřících. Pastorence od oltáře k oltáři.

3. Po mši svaté není v církvi většího pokladu nad modlitbu *breviáře*. Sta modliteb soukromých nedosahují ceny a hodnoty modlitby *breviáře*, protože *breviář* je modlitbou liturgickou; je bohopoctou; je společným chvalozpěvem nejvznešenějšího dílu mystického těla Kristova; je z velké části modlitbou inspirovanou, jak to dojemně vyjádřil sv. Augustin: „Ut bene laudetur Deus, laudavit seipsum Deus et ideo quia dignatus est laudare se, invenit homo, quemadmodum laudet eum.“ (Com. k Žalmu 144., n. 1.) — *Breviář* je nejvěrnějším přítelem kněžovým; jest jeho archandělem Rafaellem, který jej bezpečně vede radostmi i žalostmi života, úskalími apoštolátu a propastmi porušeného světa; jest zlatou miskou, do níž kněz klade nejvzácnější plody zbožnosti. — Je třeba spolkové nebo politické práce, ale jest svrchovanou potřebou modliti se denně za svěřené duše. Proto apoštolové svěřili vnější činnost — tehdy převahou charitativní — sedmi jáhnům s odůvodněním: „Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus.“ (Act. ap. 6, 4.)

4. Kněz je Bohem povoláním učitelem lidu, t. j. *kazatelem* slova Božího. Žárovíštěm, na němž se duch kazatelův zapaluje, jest denní *rozjímání*. Sv. Alfons byl nesmlouvavým stoupencem homiletické zásady: „Contemplata aliis tradere.“ Kněz má kázati pravdy prorozjímané, vnitřně i navenek prožité. Memorování cizích kázání z tištěných sbírek jest lidsky pochopitelné, ale nevyrovná se nikdy účinkem kázání, promyšlenému pod křížem nebo u svatostánku. Jen pro zajímavost připomínám, že ve dnech od 7.—10. ledna r. 1936 se konal ve Vídni pátý mezinárodní den pastorence. Na ty dny přijelo do Vídně 450 kněží z 9 států a 22 diecézí. Při poradách, jak v přítomné době učiniti slovo Boží působivým a úrodným, shodli se na vůdčím alfonsiánském pravidle: „Contemplata aliis tradere.“

5. Oddaně má kněz lnouti ke zpovědnici a plniti v ní trpělivě svůj čtverý úkol: *soudce, učitele, lékaře a otce*. Mimo mši sv. nic tak nerozmnožuje slávu Boží jako zpovídání, protože sv. zpověď se hříšné duše bezprostředně smiřují s Bohem a proměňují se v dítky Boží. Nejvíce se proslaví před Bohem ten kněz, který dovede trpělivě zpovídati celé hodiny, ano dny a noci, aby co nejvíce duší zachránil. Je neblahým znamením, nemiluje-li kněz zpovědnici a vyhýbá-li se jí. Sv. Alfons, apoštol neapolských lazarů, prožil ve zpovědnici 60 let svého kněžského života, z toho 30 let na lidových misiích. Z osobní zkušenosti poznal nadbytně všechny nesnáze a obtíže dlouhého zpovídání, ale neslevil ničeho

z uvedených zásad. Káral kněze, kteří z úzkostlivosti se vyhýbali zpovídaní. Jednomu z nich napsal: „Hoc ministerium, dicis, scrupulos mihi gignit. Sed, charissime, quem confessarium invenies timoratae conscientiae, qui confessiones audiat sine scrupulo? Si quid valerent quae scribis, nullus amplius confessiones excipere deberet. Regula est, quod post confessiones auditas haud amplius cogitandum sit de gestis. Sufficit abfuisse deliberatam voluntatem committendi errorem; dico *deliberatam*. - Quomodo Deus dammare potest quempiam, qui ipsi placare studet.“ (Corresp. gen. epist. 743.) Jistě toto pravidlo světce a Učitele církve, jehož všech mínění každý zpovědník tuto pede smí následovati (Pius X. 12. VI. 1905), potěší ty kněze, kteří se lekají odpovědnosti ve zpovědnici.

6. Je *mravně* nemožné, aby kněz byl dobrým knězem bez *Panny Marie*. Úcta mariánská jest mravně nutná ke spáse jak knězi, tak laikovi. Této myšlenke věnoval světec své veliké dílo „Vznešenosti Panny Marie“, jež se dožilo 736 vydání. Kněz zvláště nalézá v úctě k Matce Boží nepřeborný pramen osobní svatosti, protože P. Maria jest především Matkou kněží a Prostřednicí kněžských milostí. Kněz, který věrně uctívá a něžně miluje Matku Boží, jest jistě dobrým knězem a nejlepším pastýřem duší. Dokladem jest sám mariánský světec, sv. Alfons z Liguori, o němž zpívá katolická církev v posv. liturgii: „On byl poslán od Boha ku pokání lidu, i odstranil ohavnost bezbožnosti. Tíhl k Pánu svým srdcem a za dnů hříchů držel se pevně zbožnosti.“ (Grad. Eccli. 49, 3—4.)

Bud' vítána, krásná myšlenko!

Ant. Šuránek

(*Kněžské sanatorium.*)

Dva výkřiky nemocných kněží z posledního Dobrého pastýře nesmějí zaniknout bez ohlasu. Je to volání „de profundis“, není to sentimentalita. Tolikrát jsme už viděli zlomené oči bohoslovců, kteří odcházeli do sanatoria! A museli se leckdy bít o klíček od ústavní kaple, aby si mohli aspoň kleknout s růžencem před oltář, třeba byl svatostánek vytrvale prázdný. Musili chrániti své povolání s napjetím všech sil. Máme uschovaný „deník“ takového bohoslovce-pacienta s výmluvným záhlavím: „Rok bez Tebe“ (Ježíši Kriste ve svatostánku!). Až bude možno snáze vydávati knihy, vydáme jako pozdrav všem, kdož nepřeslechnou volání dvou nemocných kněží o uskutečnění „krásné myšlenky kněžského sanatoria a kněžské ozdravovny“.

Ta myšlenka vyrostla z bolestných pohledů a krví psaných dopisů bohoslovců-pacientů za posledních 15 let. Základ ke kněžskému sanatoriu položil seminární lékař dr Pumpřla. Když slavil své 40. narozeniny, přinesl 1000 K jako začátek svých příspěvků na sanatorium, které je nutno pro bohoslovce a kněze vybudovat, jak to poznal ze své seminární lékařské praxe! Bůh ho za to po-

svůj „Fond sv. Josefa“ na podporu chudých nemocných bohoslovců ve fond „Kněžské sanatorium“. Nejprve sbírali sami. Pak jsme se — před půl rokem — obrátili na mladé kněze s informací o tom, co se zamýšlí. Chtěli jsme vložit začáteční kapitál — čtvrt milionu — do rukou ndp. arcibiskupa olomouckého dr Leopolda Prečana a poprosit, aby vzal tuto myšlenku za svou a požádal příslušné kněžské organizace o uskutečnění toho, co bohoslovci mohli sice začat, ale sami nemohou dokonat. Potřebovali jsme na doplnění čtvrti milionu asi 25.000 K. Kněží odpověděli takovou štědrostí, že to povzbudilo k intensivnější činnosti. Sešlo se daleko více, než bylo třeba. Dnes je na hotovosti už 668.920.40 K. Peníze byly dány ndp. arcibiskupovi k 79. narozeninám 8. III. t. r. Vzal je velmi vážně, požehnal a ihned zahájil jednání s kněžskou nemocenskou pokladnou, Jednotou duchovenstva a s Unitou. Žádal, aby se za akci plně postavily. Dnes možno říci, že je budování sanatoria zajištěno. Bude v Pasece, kde je ochoten k spolupráci nadšený odborník, absolvent arcib. gymnasia v Kroměříži, primář dr Raclavský. Do kuratoria, složeného z tří kněžských organizací (Nemoc. pokladna, Jednota, Unita) bude přibrán i seminární lékař dr Pumpřla. Také ministerstvo nár. obrany bude stavět v Pasece pavilon pro důstojníky a vojáky. V technických věcech budeme spolupracovat. Právě v těchto dnech je podávána žádost o povolení stavby samostatného pavilonu pro plicně choré bohoslovce a kněze z celé republiky. Doufáme, že u zemského Národního výboru nebude potíží. Vojenský pavilon byl již povolen. Je třeba, aby pavilon byl vystavěn při zemském sanatoriu, kde jsou odborní lékaři a všechny potřebné přístroje. O podrobnostech budeme v Dobrém pastýři informovat hned, jak budou projednávány. Jde o to, aby v takovém pavilonu bylo posvátné kněžské ovzduší, aby pacienti nehynuli duchovně, léčící tělo.

Do základů nového plicního pavilonu je vložena „krvavá mzda“ bohoslovce Vladislava Hrabce, jehož jsme nedávno pochovali v Kunčičkách u Mor. Ostravy. Byl „nasazen“ jako dělník ve Vídni, pak poslán na zákopové práce na hranice maďarsko-rakouské; tam onemocněl a po převratu se vrátil k rodičům jako žebrák. Vlastní matka ho poznat nemohla, a když ho poznala po hlase, dala se do hořkého pláče. Bohoslovec-dělník okamžitě, jak se dotáhl domů, ulehl a už nepovstal. Po pohřbu poslala jeho matka do semináře 2000 K s poznámkou: „Když se vrátil, dal mi tyto peníze, abych je upotřebila pro domácnost. Já jich nyní nepotřebuji. Je to má krvavá mzda z Vídne a ze zákopů. - Posílám ty peníze na nějaký dobrý účel. Syn často mluvil o nějakém sanatoriu, které se buduje; těšil se, že se v něm také bude někdy moci léčit. Použijte peněz třeba na to!“ — A tak těch 2000 K položeno do základů nového plicního pavilonu v Pasece. „Krvavá mzda bohoslovce-dělníka“, který zůstal za nejhorších okolností věrný svatému kněžskému ideálu. Bůh mu dej věčné odpočinutí

a vyslychej jeho prosby, až mu bude dovoleno prosit ve slávě Boží — za uskutečnění sanatoria, kterého nemohl použít sám, ale jehož mohou užívat jeho spolubratři.

Druhá věc je *kněžská ozdravovna*. Byla původně plánována někde v Bezkydech. Zatím se hledá vhodné místo. Tam by se mohli osvěžovat kněží jakkoli churaví (mimo plicně choré), přepřacování — opět ve svém prostředí, v krásné zdravé krajině. O tom zase později.

Výkřiky našich nemocných bratří nesmějí zůstat bez odezvy! Abychom nezůstali při teoretisování, přiložíme hned *složenky*, na nichž mohou zdraví spolubratři poslat svůj „*pozdrav nemocným*“. Pán Bůh zaplať! I za ty budoucí!

Vyslovujeme vroucí dík J. E. ndp. arcibiskupovi olomouckému, že s takovou pohotovostí přijal myšlenku sanatoria za svou, děkujeme také vedoucím kněžských organizací, že s takovou ochotou se postavili za myšlenku, kterou pozdravuje nadšeně nemocný kněz v sanatoriu posledními slovy svého článku: „*Buď vítána, krásná myšlenko kněžského sanatoria a kněžské ozdravovny!*“

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

Všeho se zřeknu — růžence nikdy!

1. „*Papež sv. růžence.*“ Tohoto názvu si zasloužil papež Lev XIII. svými osmi růžencovými encyklikami. Tak horlivě a důrazně ještě žádný papež nekázal katolickému světu o růženci jako právě Lev XIII. Biskupům a kněžím každoročně připomínal povinnost, aby růženec lidu katolickému *vykládali, doporučeli* a s lidem věřícím se jej *modlili*. V encyklice o říjnovém růženci (1883) vyložil hluboké myšlenky k rozjímání o tajemstvích sv. růžence: „*Tři věci zvláště, zdá se nám, jsou příčinou úpadku veřejného blahobytu, a to: nechť k spořádanému a příčinnivému životu, odpor ke snášení bolestí a nedbání o budoucnost. Proti časovému tomuto zlu má býti použito růžence jako spasitelného léku. Rozjímání o tajemstvích růžence radostného má přinášet lásku k spořádanému a příčinnivému životu, jak to lze viděti v rodině nazaretské... Jestli křesťan musí trpěti, ať se modlí růženec bolestný. Proti třetímu hlavnímu zlu má působit růženec slavný, jenž nás odkazuje na lepší život posmrtný.*“ — Do loretánské litanie vložil invokaci: Regina sacratissimi Rosarii. Povýšil svátek Růžencové Panny Marie na dupl. II. cl. pro celou církev. Vřele vybízel ke zřizování Bratrstev sv. růžence. Obdařil růžencovou modlitbu hojnými odpustky.

2. *Odkaz Panny Marie.* — Od počátku modlitby sv. růžence Panna Maria si vždy vroucně přála, aby se jej křesťané zbožně a horlivě modlili. Novým důkazem tohoto přání jsou *Lurdy*, kde Neposkvrněná Panna se zjevuje s růžencem v ruce a mile vybízí k této modlitbě. Ve *Fatimě* se zjevuje Panna Maria *Růžencová* a prostřednictvím omilostněných dětí opět a opět vybízí celý svět k vroucí modlitbě sv. růžence. Sv. Otec Pius XII. při závěru fatimských jubilejních slavností (31. 10. 1942) zasvěcuje celý křesťanský svět Královně posvátného růžence.

3. *Po stopách světců.* — Do oratoře sv. Don Bosca v Turině přišel návštěvou státník D'Azeglio. Všechno se mu tam líbilo, až na společný růženec chovanců. Radil Don Boscovi, aby to „jednotvárné říkání“ zrušil. Ale světec odpovídá se vši rozhodností: „Jsem odhodlán raději se vzdát vaší vzácné přízně, ale *nikdy ne sv. růžence*, neboť na něm *spočívá celé mé dílo!*“ — Ze života sv. *Klementa Hofbauera* je nám známo, že vždy a všude ve všem spoléhal na svůj růženec, a prohlásil, že by se mohl se vším rozloučit, jenom ne se svým brevírem a růžencem. Mluvil z bohaté zkušenosti, když tvrdil, že si troufá napravit i nejzatvrzejšího hříšníka, bude-li mít před tím aspoň tolik času, aby se mohl po-

modlití růženec. — Dr A. C. Stojan jako farář dražovský před začátkem říjnové pobožnosti každým rokem podrobně poučoval věřící o uctívání P. Marie Růžencové, upozorňoval na zvláštní odpustky a dával ve svatvečer růžencové slavnosti vyzvánět.

4. *S růžencem v ruce.* — Pius XI. při audienci jistému francouzskému biskupu: „Dokud se papež nepomodlil růženec, dotud není jeho den u konce.“ Can. 125 CJC ukládá kněžím, „ut quotidie Deiparam Virginem mariano rosario colant“. Růženec je knězi oporou, náhradou, útěchou: oporou v pastorači, náhradou breviáře v těžké nemoci, na smrtelném lůžku sladkou útěchou. I v rakvi jsou jím ovínuty ruce kněžské. Při náletu v protiletectvých krytech zaznívala snad všude vroucí modlitba sv. růžence. Církev sv. vždy vítězila mocnou zbraní sv. růžence proti nepřítelům vnitřním (Maria Virgo, cunctas haereses sola interemisti in universo mundo) i vnějším (nad Turky u Lepanta 1571, u Vídně 1683).

5. *Pole působnosti:* a) I až se, zda nemáš co napravit nebo zdokonalit při *soukromé* modlitbě sv. růžence. — b) Co podnikneš, aby *veřejná* modlitba sv. růžence se konala v říjnu co nejslavněji? Neděle růžencová je letos 7. října. Pročti si důkladně poznámky v Direktáři! Je třeba věřící poučit, jak mají *rozjímat* o tajemstvích sv. růžence (rozjímání je duší této modlitby). Vybídnout i muže a jinochy k společné modlitbě v kostele nebo v rodině. Menší děti ať se modlí aspoň jeden desátek. Upozorni na odpustky *toties quoties* spojené s modlitbou sv. růžence, koná-li se pobožnost před veleb. Svátostí (třebas i uzavřenou ve svatostánku). Společná modlitba bude v oblibě, budou-li se všichni modlit hlasitě a správně. Komolení slov netrpět! Případně i nacvičit s věřícími recitování sv. růžence! Měsíc říjen ti dává příležitost, abys podle vzoru „papeže sv. růžence“ se stal „farářem, katechetou, kaplanem sv. růžence“! - P. Ant. Dvořák, ředitel sal. úst. v Hodoňovicích.

PASTORACE DĚTÍ

POZNAMKOVÝ SEŠIT DO NÁBOŽENSTVÍ. „Jak jste prožili konec války?“ táže se katecheta matky jedné žákyně při setkání na ulici. „Byli jsme ve sklepě a modlili se jen o to, aby nám Pán Bůh zachoval alespoň životy, třebas přijdem o všechno. Všechno nám shořelo, ale díky Bohu, žádný z nás při tom nepřišel o život. A naše Zdenka nejvíce plakala o to, že jí shořel její poznámkový sešit do náboženství. Ani nevíte, s jakou láskou si jej psala a vyzdobovala kresbami a obrázky. Byla to její největší radost.“ Z krásně vedených poznámkových sešitů má radost nejen žactvo, ale také katecheta. Za dobu 23leté katechetické praxe osvědčil se mi tento způsob: V prvních třech post. ročnících mají žáci skicář, do něhož jen příležitostně kreslí anebo něco napíší. Od 4. post. ročníku mají žáci sešit formátu normalisovaného v tuhých deskách. Na první stránku nalepí si pěkný náboženský obrázek, přiozdobí si jej barevným ornamentem a pod obrázek si připíše kratší modlitbu, individuálně zvolenou. - Ukázky některých textů, které si žactvo napsalo k těmto obrázkům: „S Bohem začínám.“ „Ježíš

kraluje!“ „Modli se a pracuj!“ „Maria, stůj při mně!“ - „Anděle strážný, opatruj mne!“ - „Můj Bůh mé všecko!“ „Nestarej se, duše má, že život je krátký - ten teprve začíná za zemskými vrátky!“ - „Ó Kriste Ježíši, můj nejmilejší, Tobě poručím tělo i duši.“ „Pane Ježíši, přijď ke mně, všechnu práci obětuji Tobě!“ „Náš národ dlouho mučený, vždy v Tebe skládal víru, dnes dlaně k Tobě pozvedá: Ó, skloň se, Matko míru!“ (Ještě z doby války.) - „Maria, Matičko moje, já chci býti dítko Tvoje. Vezmi si mne pod ochranu, ať se do nebe dostanu!“ - „Malá má dušička jest, jako ta svíčička, která se rozhoří, nikdy však neshoří, věčná to hvězdička. Vichr s ní zápasí, nikdy ji nezhasí. Svíčičko, zař jen, zař, já dám tě na oltář, do nebe, do krásy!“ - „Vždy krásně v sešitě, v duši a v životě.“ - „Na světě jsou tři andělé: víra, láska, naděje.“ - „Ježíši, nauč svůj lid jen v Bohu hledat radost a klid!“ „Pastýři dobrý, laskavý, útěcho v každé době, ovečky plny únavy, s důvěrou přišly k Tobě.“ „Ovečka jsem zbloudilá, Kristus je má posila.“ - „Ó, Ježíši, že mi Tvoje milost vždy pro-

speje, to je má jedina v zlu naděje.
 „S Bohem začni každé dílo, podaří se ti až milo.“ - „Chci býti jako ta ovečka Ježíšova.“ - „Ať kráčím bolem, bouří, tmou, Ježíš, Maria a Josef jest nadějí mou jedinou.“ „Ježíši, Synu Boha živého, smiluj se nade mnou!“ - „Ježíši můj, Ty při mně stůj, já jsem Tvá Dášenska, Ty jsi Bůh můj!“ - „Všechno z lásky k Tobě, Pane Ježíši!“ „Tobě chci já sloužit bez ustání, Ty mně k tomu dej své požehnání!“ - Na druhou stranu prvního listu napíše si žák: Pro tuto zemi jsem se narodil. (datum a místo narození). Pro nebe jsem se narodil... (datum a místo sv. křtu). Po prvé jsem byl u svatě zpovědi... Po prvé jsem byl u sv. přijímání... Byl jsem u sv. biřmování... Patřím do farnosti... Nynější můj pan farář se jmenuje... pan kaplan..., katecheta... Nynější náš pan arcibiskup se jmenuje... Nynější papež se jmenuje... - Na dalších listech značí si žáci jednotlivé hodinové záznamy a to číslovkami řadovými (tak se usnadňuje přehled a kontrola) s učebním úkolem pro příští hodinu, na př.: 1. hod.: BD. čl. 126. Nejprve království Boží. K čemu jsme na světě? K. ot. 1. Co uděláš, aby ses lépe staral o svou duši? (Je-li vhodná kresba, načrtnou si ji děti do sešitu. Pokud si něco mají kreslit podle kresby na tabuli, musejí to dělat jen lehce tužkou v hlavních obrysech. Prokreslování a případně kolorování dlužno dělat až doma, poněvadž by to bylo mrhání vzácným časem v krátké hodině katechese.) Po neděli si zaznamenají děti, co jim nejvíce utkvělo v paměti z kázání. (Může to býti i je-

gina včera.) K tomu také mohou poznamenati své dobré předsevzetí z kázání. — Na poslední stránku sešitu vzadu (pro snadnou kontrolu) nalepí si žáci přehlednou tabulku svých hlavních náboženských úkonů k záznamům. Je to list formátu normalisovaného s nápisem: „Z lásky k Tobě, Pane Ježíši!“ Tyto záznamové listy duchovního života vydal Katechetský spolek olomoucký. Nyní je bude expedovat Exerciční dům ve Frýdku a také Lidové knihkupectví v Olomouci. (Dříve je expedoval jednatel Katech. spolku olomouckého.) Když žák vykonal úkon označený na této tabulce, pak na patřičném místě to označí čárkou. K označení účasti na nedělní mši sv. dlužno používat barevné tužky, aby bylo možno rozlišovati účast ve všední den anebo v neděli. Když žák byl na mši sv., udělá čárku, když nemohl, udělá O, a když nebyl vlastní vinou, napíše — (minus). K těmto záznamům nutno povzbuzovati každou hodinu a také je kontrolovat. Zejména je velmi důležité, aby bylo žactvo povzbuzováno k poctivosti při těchto záznamech. Stejně je potřebné každou hodinu aspoň zběžně překontrolovati poznámkové sešity. — Jednou měsíčně vezme katecheta tyto sešity s sebou domů, důkladně si je prohlédne a také klasifikuje. Velmi se osvědčují různé povzbudivé věty a podle potřeby také připomínky i výtky jak k záznamům učiva, tak zejména k záznamům duchovního života. Po stránce technické to zvládneme snadno, když si dáme k tomu udělati razítko.
 Fr. Tomášek.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

DARY VĚŘÍCÍCH. Chceme, aby věřící také skutky dokazovali svou víru. Jistě není ideálem, aby se to projevovalo jen peněžitými dary. Bůh chce celého člověka, ne pouze nějaké výkupné nebo odškodné. Na to je třeba věřící upozorňovati a s toho hlediska také měřiti pastorační výsledky. Extremisté sbírají příliš mnoho, opační vůbec nic. Každý extrém jako jinde je chybou. Již v první církvi se konyaly kolekty, církev sv. některé sbírky přímo nařizuje. Kdo tedy chce býti moudřejší? A jestli mají zastánci obou opačných směrů v něčem prav-

du, je to jen proto, že se nepostupuje někdy správně. Proč máme vésti věřící k dobročinnosti? Již ze zásady, že víra se má projevit také nějak navenek. I kdyby se nedalo za darované peníze nic pořídit, jak říkali pesimisté za války, přece věřící investovali dobře svůj kapitál uložením do nebeské pokladny. Naučili se však také obětavosti pro dobu, kdy bude darů možno použití. Na farnostech, kde je dobrý patron, odvykli si věřící vůbec darům pro kostel. Když se náhle situace změní, co potom? Když měli američtí vojíní u nás katol. bo-

hoslužby, vzali přílbu a konali ofěru. A sebrali znamenitou částku peněz, kterou darovali místnímu knězi pro kostel. V některých zemích je nutno sbírat i pro kněze, na př. v USA. Někde si ponechává ofěru kostelník. Na toho ovšem věřící nebudou mnoho přispívati. Oznamujme věřícím, kolik se vybralo a na jaký účel. Ve vlažné farnosti sebrali tak na nové varhany značnou částku. Jsme povinni veřejně vyúčtovati nejen na konci roku, nýbrž i jindy. Nejlépe je oznamovati každé neděle. Kdo nechce býti jmenován, alespoň jako dar nejmenovaného pro dobrý příklad ostatním. Tak se stane zvykem, že věřící přinášejí každoročně jakýsi desátek pro dobré účely. Je ovšem třeba přesných záznamů o příjmech a vydáních, a to tak, abychom měli vždy jasno, jaký je stav pokladny. Někde se chodí dosud kolem oltáře alespoň při pohřbech a svatbách. Jinde zase je pokladnička se zvonečkem. Skoro všude jsou mimo to pokladničky. Jeden farář dal strhati všechny pokladničky, protože byl odpůrcem „žebření“. Dle toho také to bylo v kostele ubohé. Když nástupce řekl, čeho je třeba, dostal peníze ihned. Nevkusné je ovšem někdy umístění pokladniček. V jednom městě měli ji na př. na postranním oltáři pěkně uprostřed mensy, jako by to byla hlavní věc. Více pokladniček je třeba pro různé účely. A je nutno často je vybírat i kontrolovati poctivost kostelního personálu. Jak se radují věřící, když uslyší na konci roku nejen, kolik darovali, nýbrž také, co bylo za dary pořízeno nebo jinam posláno! Dobročinnost je také projev katolické aktivity! Kněz je rozdávčem tajemství Božích. Je pokladníkem Božím. A tak rozdává často i hmotné dary Boží. Musí je samozřejmě také přijímati. Dejme příležitost věřícím k dobrým skutkům! Nežebrejme, řekněme však, že je to milost Boží, když někdo má z čeho dáti, a ještě větší, když také je k tomu ochoten. Až se naučí věřící oběti statků hmotných, bude snadnější výchova pro oběť vyšší, oběť vlastní vůle. Mš.

„POVĚRA MODLITBY.“ Je k neuvěření, jak jsou ještě dnes lidé „reakcionářští“. Dají na pověry. Jedna je už několik let (a pořád se drží) ve floru. Lidé opisují nějakou modlitbičku, já nevím kolikrát, a posílají ji různým známým (ovšem nevyplaceně),

který ji zase má opsat kolikrát a poslati svým známým (také nevyplaceně) atd. Řetěz modlitby. Osmělil jsem se jej už několikrát přetrhnout, jednak když jsem sám několikrát od některé zbožné duše naší farnosti ten dopis dostal, jednak, když mi do kanceláře dopis přinesly ustrašené dušičky, co s tím mají dělat, že to dostaly, a zda je nestihne neštěstí, když to nepiší a nepošlou dál. Ono totiž přetrhnout takový řetěz je velká smělost! Dopis výhružně připomíná odstrašující případy, kdy nějaká paní v USA to nenapsala a zlomila si nohu, jinde se zřítil dům a celá rodina zahynula, a mnoho ještě jiných hrůzných věcí. Ale nebojme se nejenom ten řetěz roztrhnout, ale nebojme se též bojovat proti každé pověře co nejhouževnatěji a nejneústupněji! Pověra je ponižováním našeho náboženství. Je karikaturou víry. Je urážkou Boží. A tahle „pověra modlitby“ je též znehodnocováním tak výsostné a veliké duchovní síly, jakou je modlitba. Poučujme a vytrhávejme z duší kdejakou pověru! Její rozrůst a potence je duchovním barometrem doby. Pověry totiž je nejvíce tam, kde je nejméně víry.

P. Václav Zima.

KNĚŽSKA BURSA PRACE. Není snad povolání, v němž by musil býti člověk tak všestranným, jako je povolání kněžské. Pozorujeme, že na vše nestačíme. U jiných oborů je již dávno specialisace. Ta u nás je dosud jen malá. A přece jsou kněží, kteří mají v některém oboru velké znalosti, jsou však neznámi. Bylo by třeba, aby čeští kněží, kteří mají v něčem zvláštní znalosti, se navzájem poznali a navázali styk, aby si práci rozdělili. Znam dp. děkana, jemuž přezdívají stavitel, administrátora, který je specialistou pro dětské besídky a světelné obrazy, katechetu, odborníka pro chorál. Kdyby se takoví specialisté dohodli, kolik energie by se ušetřilo! Potřeboval jsem na př. příručku k I. sv. přijímání podle zásad moderní katechetiky. Když jsem se jí nedopídil, začal jsem ji sestavovati sám. Náhle přišla nabídka dp. Šafáře z Kunštátu. Věc byla hotova, ale škoda vynaložené práce! Myslím, že právě DP. by mohl jednotlivé specialisty ze všech diecézí seznámiti a přiměti, aby dali výsledky své práce k dispozici pro své spolu-

bratry. Je také některý obor ještě úhorem, na němž nikdo nepracuje. Když bude naň upozorněno, snad se najde někdo, aby se ho ujal. Zaveďte tedy laskavě rubriku, kterou si můžete nazvat i jinak než bursa práce. Již dříve dp. Mádle napsal knihu „Organisátor kněžstva“, žádal tedy jistě něco podobného. Mš.

BEZ KRVE. Nikdy nezapomenu na chvíli, kdy jsem stál u lože umírajícího člověka, bylo mu ani ne 30 let, a viděl jsem, jak těžkým dechem lapal v hodinách bolesti a tváří v tvář smrti slova modlitby, jak mu to nešlo, protože se už dávno zapomněl modlit, a jak tato nedostatečnost víry, tato nemohoucnost a osláblost víry byla pro něho mukou nejhorší a nejstrašnější. Možná, že už jeho duše byla dále než my, že už stála na prahu nového světa, že už zahlédla z dálky paprsek Boží tváře, chtěla promluvit, podržet tento paprsek, zavolat tuto tvář — a nemohla, protože zapomněla, jak se mluví s Bohem. Bylo mi toho člověka líto. Připadalo mi, jako by z něho víra dočista vykrvácela. A musil jsem si tváří v tvář takovému nemohoucnosti a křečovitě bolesti bez víry vzpomenout na naše farnosti, na farnost, v které působím. Ptal jsem se: Nevypadá to už dnes tak, jako by z našich farností víra docela vykrvácela? A nalézal jsem odpověď po příčině vyprahlosti našich farností. Člověk je bez víry jako strom, vyrvaný z kořenů. Není schopen květů ani plodů. Usychá a zajde. „Kdy přece zemře a zanikne jméno jeho?“ (Ž. 40, 6.) Hle, perspektiva života našich far-

ností, neudeří-li Boží meč v bok naší žalostnou nevědomostí! P. V. Zima.

SAMOSPASITELNÝ. Stále se mi vtírá tenhle název pro ty, kdož důvěřují jen své metodě a svému názoru, a za nic nechtějí pozvat jiného kněze do své farnosti. Tak vytýkal farář svému jinak dokonalému předchůdci, že nikdy nebyly na jeho farnosti misie. A přece je Církev sv. nařizuje. Doporučuje se, aby byl zván cizí zpovědník. Takový sobě jedině důvěřující je při nejmenším neposlušný. A řekl bych i trochu pyšný. Co myslíš, že to nikdo nedovede tak, jako ty? Ci snad se obáváš, aby tě jiný nezastínil? Každý máme své přednosti i vady. Někdo káže příliš citově, což nezíská člověka převážně rozumového. Někdo podceňuje to, co jiný správně chápe. I sebezkušenější může a má se stále učit, někdy i od mladších. A neškodí, když farníci slyší třeba stejné poučení také od jiného, budou v dobrém utvrzeni. Proč bychom si někdy s dobrým sousedem nemohli v neděli vyměnit svá působiště, vypomoci ve zpovídání, kázání? Je dobře, když lidé neulpí na osobě knězově, nýbrž v každém knězi vidí zást. Spasitelova. Mš.

ADMIRABILIS — PODIVUHODNÝ. Ve sbírce Preces, kterou vydaly Lidové závody v Olomouci, jest v modlitbě ke sv. požehnání: Deus, qui... Bože, který jsi nám v podivné svátosti... Jde o zřejmý sazečský omyl, poněvadž v rukopisu, předloženém k cenzuře, bylo správně: *podivuhodné*. Závadu lze snadno opravití vsunutím vypadlých liter „uhod“ (podivuhodné). J. H.

ZE SVĚTA

REFORMA BREVIÁŘE. Z nařízení Sv. Otce vypracovali profesori Papežského biblického ústavu nový překlad žalmů a breviářových chvalozpěvů (*cantica*) podle původního textu, ne podle Vulgáty (což jest překvapující novinkou). Tento překlad byl svěřen posv. Kongregaci obřadů, aby jej upravila podle rubrik (opatřila asterisky, změnila příslušné antifony

atd.). Nový žaltář vyniká velikou jasností. Vytýká se mu však nedostatek rytmu. Podle Motu proprio (jehož znění uvedeme v příštím čísle) nesměli by se kněží z něho modlit, dokud nebude vydán posv. Kongregací obřadů, ale *oraculo vivae vocis* Sv. Otec dovolil užívání nového žaltáře při recitování breviáře (nikoliv však při mši sv. a jiných liturgických úkonech).

Z DOMOVA

Z POHRANIČÍ. Působil jsem před 2 roky na pražské periferii. Pohraničí je dnes pastoračně — a hodně i po

stránce kvality v jiných oborech — periferií našeho vnitrozemí, a to se všemi bolestmi. A, jako by bylo straš-

nou chybou pastorovat jen vnitřní Prahu a okolí ponechat stranou, totéž by se později strašně vymstilo v pohraničí! Pohraničí bude měřítkem apoštolského ducha a obětavosti mezi českými kněžími! Celé české veřejnosti podáme takto vysvědčení, na kolik jsme skutečně Kristovi! Ne revoltu, ale vyvětrat staré pohodlí a nasáknout revolučním duchem prvních apoštolských kněží!

KNĚŽSTVO ZAPADOČESKÉ se sešlo v Plzni dne 5. 9. Promluvil Msgre dr J. Beran o náboženské situaci. Několik postřehů k myšlenkám

z přednášky přičinil prof. Limpouch. Byla zdůrazněna hlavně nutnost studovati sociální problémy doby a naplňovati je Kristovým duchem, jak to činili poslední papežové. Pak se rozvinula živá debata o nejrozličnějších otázkách těžké pastorace v západních Čechách. Byl zdůrazněn zvláště nedostatek sil k vyučování náboženství, nejasné poměry ve školství a častý protikatolický postoj správců škol, nedostatek učebnic, Písma sv., a jiné bolesti, na druhé straně však zájem dělnictva o naše sociální názory a větší úcta ke kněžstvu, které za okupace trpělo. Vojk.

H O V O R N A

DVĚ NOVINKY. Při nedostatku modlitebních knížek budou jistě vítány naše novinky: „Jdu k Bohu“, modlitební knížka pro děti. Obsahuje nejnutnější modlitby a zrcadlo zpovědní pro děti. — „Vzhůru srdce!“ Obsahuje nejnutnější modlitby a zrcadlo zpovědní pro dospělé. „Vzhůru srdce!“ se hodí zvláště pro snoubence, kteří nemají modlicích knížek a často přicházejí bez jakékoliv přípravy k sv. zpovědi. Cenu bohužel ještě nemůžeme udati. Doufáme, že do týdne začneme s expedicí. Objednejte hned!

KATECHETU NEB PROFESORA náboženství pro pohraničí hledá bisk. gener. vikariát v Litoměřicích.

UPOZORNUJEME. Z á z n a m y „Z lásky k Tobě, Pane Ježíši!“ jsou v Přerově (Katech. spolek) rozebrány.

Dali jsme tyto letáčky znovu natisknouti. Objednejte tedy další ve Frýdku!

PŘÍKLADÁME obrázek s modlitbou za zpovědníka a obrázek s modlitbou rodičů za děti, přistupující po prvé k sv. přijímání. Darování tohoto obrázku je vítanou příležitostí k pastorační návštěvě v rodinách.

ROMAN KNĚZE, jak jsme konečně zjistili, jest dílem našeho spolupracovníka dp. dra C. Tomiška. Bude zařazen též do jeho sbírky „Mezi poupaty“

KOMUTACI fary ve venkovském městě — 10 přífařených obcí, 2 fil. kostely, 3500 katol., za pohodlnější následkem nemoci. Nabídky do administrace DP., zn. „Komutace“ — Diecése Hradec Králové.

OBSAH:

Prof. Fr. Soukup, Junák a katol. kněz	221	Pro srdce kněžské	227
F. S. CSsR., Myšlenky sv. Alfonsa o kněžství	223	Pastorace dětí	228
Ant. Šuránek, Buď vítána, krásná myšlenko!	225	Pastorační drobnosti	229
		Ze světa	231
		Z domova	231
		Hovorna	232

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Čes. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně. Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

7. října 1945.

Číslo 18.

Apoštolský list,

daný z vlastního popudu (motu proprio) o užívání nového latinského překladu žalmů při modlitbě kněžských hodinek.

Pius papež XII.

Mezi denními modlitbami, kterými kněží uctívají velebnost a dobrotu Boha nejvyššího a starají se o potřeby své, celé Církve a všeho světa, zaujímají zajisté zvláštní místo ony slavné básně, které z inspirace Ducha sv. složil svatý prorok David a jiní svatopisci, a jichž Církev užívá od počátku po příkladu božského Vykupitele a jeho apoštolů při bohoslužbách. Tyto žalmy latinská Církev přijala od věřících řeckého jazyka, přeložila je takřka doslovně z řečtiny do latiny, načež svatý Jeronym, největší znalec Písma sv., je zcela opravil a uzpůsobil. Těmito opravami nebyly odstraněny známé nedostatky řeckého překladu, jimiž se zatemňuje smysl a výraz původního znění, takže nemohou všichni a všude snadno rozuměti posvátným žalmům; a všichni vědí, že samotnému sv. Jeronymu nestačilo. dáti svým spoluobčanům onen starý latinský překlad co nejlépe opravený, nýbrž že ještě s větší snahou přeložil do latiny žalmy podle hebrejského originálu.¹

Nicméně tento nový překlad sv. Učitele Církví nebyl užíván; později ono opravené vydání starého latinského překladu, nazývaného žaltářem galským, tak se rozšířilo, že náš Předchůdce, sv. Pius V., považoval za vhodné přijmouti je do římského breviáře a předepsal je k všeobecnému téměř užívání. Nejasnosti a nedostatky tohoto latinského překladu sv. Jeronym neodstranil, protože si toliko předsevzal opravit latinský text podle lepších řeckých kodexů. Tyto nedostatky v novějších dobách stávaly se stále zjevnějšími, poněvadž se rozšířila znalost starých jazyků, především hebrejského, exegetické metody se zdokonalily, pravidla východní metriky a rytmičky hlouběji se prozkoumala a zákony textové kritiky byly lépe prostudovány. Kromě toho je stále jasněji patrné, jak žalmy v původním znění předčí jasností, básnickou ušlechtilostí a hloubkou nauky všechny překlady žalmů, které povstaly z původního textu u různých národů se schválením církevní autority.

Není tedy divu, jestliže se u většiny kněží, kteří se snaží mod-

¹ S. Hieronymi Praefatio in Librum Psalmorum iuxta hebraicam veritatem PL XXVIII c 1125 ss.

liti kněžské hodinky nejen s velikou zbožností, nýbrž i s větším porozuměním, projevila chvályhodná touha míti při denní modlitbě žalmů takový překlad, který lépe odpovídá smyslu zamýšlenému Duchem svatým a který přiléhavěji vyjadřuje zbožné city žalmistovy. Tato vřelá touha, projevovaná v knihách osvědčených učenců, byla přednesena též nám od mnohých duchovních správců, biskupů i od některých Otců kardinálů svaté Církve Římské. My z úcty, kterou máme k Písmu sv., pokládáme za povinnost snažiti se všemi silami o to, aby věřící stále lépe rozuměli smyslu inspirovanému Duchem svatým a vyjádřenému perem svatopiscovským, jak jsme již o tom mluvili před nedávnem v encyklice „Divino afflante Spiritu“. Pročež jsme se rozhodli splniti tato zbožná přání, ačkoli jsme si plně vědomi obtíží s tím spojených a třebas víme, že t. zv. Vulgata je úzce spjata se spisy Svatých Otců a s výklady církevních Učitelů, a že dlouhým užíváním získala velikou vážnost v Církvi. Proto jsme se postarali o takový latinský překlad žalmů, který by byl věrný, měl pokud možno zřetel k Vulgatě i k jiným starým překladům a kriticky hodnotil jejich různá čtení. Neboť dobře víme, že se nám ani hebrejský text nezachoval bez chyb a nejasností, takže je třeba srovnati jej s jinými starobylými texty, aby se našlo znění co nejbližší původnímu. Ano i to je možno, že se ani po užití všech kritických a jazykových pomůcek smysl žalmů úplně nevyjasní a že se vše ponechá dalšímu bádání. Nepochybujeme však, že se při dnešní výši biblických studií může pořídit takový překlad, který tak jasně podává smysl žalmů, že kněží při modlitbě sv. Officia snadno pochopí, co Duch sv. ústy žalmistovými chtěl zjevití, a těmito svatými výroky budou povzbuzeni k opravdové zbožnosti.

Když tedy žádoucí nový překlad byl pořízen s náležitou bedlivostí od profesorů Našeho Biblického papežského ústavu, nabízáme jej s otcovskou blahovolností všem těm, kdo jsou povinni modliti se denně kanonické hodinky. Pročež po zralé úvaze a z vlastního popudu dovolujeme, aby ho směli užívatí jak při soukromé, tak při veřejné modlitbě žalmů, jakmile bude uzpůsoben žaltáři římského breviáře a vydán vatikánskou tiskárnou.²

Ve své pastýřské péči a otcovské lásce k Bohu zasvěceným mužům a ženám, doufáme, že od nynějška budou čerpati z modlitby sv. Officia více světla, milosti a útěchy, čímž osvíceni a povzbuzeni v těchto dobách velmi těžkých pro Církev budou následovati oněch vzorů svatosti, které ze žalmů tak skvěle září.

Dáno v Římě u sv. Petra 24. března 1945, v sedmém roce Našeho Pontifikátu. Pius papež XII.

² Ustně dovolil Svatý Otec okamžité užívání nového žaltáře, ale pouze při modlitbě breviáře.

»Lidé věří více očím, než uším. Učení je cesta zdoluhavá. Příklad cesta krátká, která rychle vede k cíli.«
Seneka.

Těžké morální případy dneška. Prof. dr Karel Kadlec :

1. Po válkách vznikají nemoci, epidemie. Organismy ve válce oslabené nedovedou vzdorovat, jsou zachváceny a někdy i podléhají.

Něco podobného se odehrává i v řádu mravním. Pojmy mravního dobra a mravního zla jsou oslabeny, zkresleny, svědomí je uspáno, někdy nereaguje nebo aspoň ne v té míře, jak by mělo. U mnohých chybí správné poznání, u jiných dobrá vůle a velkému počtu lidí chybí obojí.

U epidemií starají se lékaři, aby je lokalisovali a přemohli. U výkyvů v řádu mravním musí se kněží vynasnažit, aby vše uvedli do pořádku, aby zavčas dali svým věřícím směrnice, jak jednat, a ve sv. svátostech jim zprostředkovali milost, by podle poznané pravdy byli ochotni jednat.

Mnozí přijdou s dotazy ve sv. zpovědi. Poznání pravdy jako jiskérka doutná v jejich svědomí, a na knězi jest, aby je poučil. Než mnozí už ani necítí, že by měli své jednání zařídit podle zákona Božího. Nadýchali se až příliš ovzduší odcizeného Bohu, jsou uspáni. Je třeba je probudit a přivést opět k životu.

2. Mimořádné doby přinášejí s sebou mimořádné případy. Sami potřebujeme obnovit své vědomosti z morálky o věcech, které za normálních dob se vyskytnou tu a tam, v dobách mimořádných však přicházejí častěji.

Nabývání zabaveného majetku.

V traktátu *De caritate* je také pojednání *De dilectione inimicorum*. Podle příkazu Krista Pána je křesťan povinen odpustiti vnitřně, odpuštění také dát najevo, ale není povinen odpustiti náhradu škody, která mu byla způsobena.

Jde-li o škodu způsobenou určitým a známým jedincem, a to z jeho vlastního popudu, pak je případ jasný. Poškozený má právo domáhati se na tomto určitém jedinci náhrady, za určitých okolností a předpokladů také *per occultam compensationem*.

Tento případ bude však za dnešních okolností řídký. Mnohem častější budou případy, kdy škoda byla způsobena na základě úředních pokynů a nařízení. Velikost škody a také druh je rozličný. Je tu škoda na majetku, na zdraví a na životě.

Ten, kdo jiného nespravedlivě zavraždil nebo zmrzačil, je povinen náhradu poskytnouti osobě zavražděné nebo zmrzačené, a byla-li tato otcem, živitelem rodiny, je povinen nahraditi výživu rodině v užším slova smyslu, totiž manželce, dětem a po příp. i rodičům. Čin vraždícího je nespravedlivý *directe* proti zavražděnému, *indirecte* a *secundario* proti jeho rodině. — Povinnosti škůdce přecházejí na jeho dědice, rovněž tak i práva poškozeného přecházejí na dědice.

Poškozený může odpustiti náhradu, která přísluší jemu samému. *Sententia probabilior* praví, že poškozený může také od-

pustiti náhradu škod, které vzniknou pozůstalým. Tito však se mohou obrátiti na soudce a řídití se jeho rozhodnutím.

Poškozený sám

a) podle práva přirozeného nemá ex iustitia commutativa právo na náhradu za utrpení a bolesti, za ztrátu údu nebo za život, protože restituce platí jen in eodem genere bonorum. Má však právo domáhati se peněžité náhrady prostřednictvím soudu.

b) Má právo, aby mu byla nahrazena předvídaná škoda duchovní, a to modlitbami, obětí mše sv.

c) Má právo, aby mu byla nahrazena škoda hmotná: léčebné útraty, vzniklá škoda a ušlý zisk v důsledku neschopnosti k práci.

Pozůstalí (manželka, děti a rodiče) mají při nejmenším právo na výživu, kterou jim poskytoval poškozený. Toto právo nemají ostatní příbuzní, kteří s poškozeným netvoří jednu morální osobu. Pro ně actio damnificans nebyla nespravedlivá per se, ale jen per accidens. Předpokladem tohoto nároku je, že pozůstalí od poškozeného opravdu výživu dostávali.

(Vermeersch II. 575: Iis potius adhaeremus, qui obligationem restitutionis circumscribunt debitis alimentis, quatenus personae istae stricte coniunctae iis per mortem patris vel mariti priventur.

Noldin II. 466: Quantitas restitutionis... non est totum id, quod ante mortem occisi accipere consueverant vel ad quod ius haberent, sed determinanda est iuxta spem sustentationis. Haec spes autem aestimanda est ex condicionibus personae occisae, scilicet quamdiu adhuc vixisset et quantum pro sua peritia et sedulitate lucrata fuisset.)

Podle o. z. o. § 1327 vrah je povinen hraditi všechny útraty jeho činem vzniklé (útraty v nemoci, léčení, pohřební), manželce pak a dětem nebožtíkovým to, co jim smrtí manželovou a otcovou ušlo. Povinnost ta lpí na majetku vrahově (o. z. o. § 1337) a přechází na jeho dědice.

Vyšetřováním těchto škod jsou pověřeny úřady. Ty také mohou zjistiti škody, které se staly na národním majetku. Bude trvati jistě delší dobu, než bude vše sepsáno a zhodnoceno. (Soupis škod proveden v době od 8. září do 29. září 1945.)

Kde hledat náhradu? Odpověď dávají dekrety presidenta republiky z 19. května 1945 a z 21. června 1945.

Dekret z 19. května stanoví:

§ 2: Majetek osob státně nespolehlivých na území Československé republiky dává se pod národní správu.

§ 21: Národní správce jest povinen jednati s péčí řádného hospodáře a odpovídá za škodu, která by vzešla zanedbáním povinností.

§ 26: Nejde-li o čin přísněji trestný, potrestá se za přečin trestem na svobodě do 5 let a peněžitým trestem do 10 milionů korun, případně úplným nebo částečným zabráním majetku:

a) každý, kdo poruší nebo obejde ustanovení tohoto dekretu,

zvláště ten, kdo ruší nebo znemožňuje oprávněnou činnost národního správce,

b) národní správe, poruší-li úmyslně nebo z hrubé nedbalosti některou z povinností, uložených mu předcházejícími ustanoveními.

Dekret z 21. června 1945 stanoví:

§ 1: S okamžitou platností a bez náhrady se konfiskuje pro účely pozemkové reformy zemědělský majetek (určitých osob, přesně označených).

§ 4: Zemědělským majetkem jest rozuměti zemědělskou a lesní půdu, k ní patřící budovy a zařízení, závody zemědělského průmyslu, sloužící vlastnímu zemědělskému a lesnímu hospodářství, jakož i movité příslušenství (živý a mrtvý inventář) a všechna práva, která jsou spojena s držbou zkonfiskovaného majetku anebo jeho části.

§ 6: Zemědělský majetek, konfiskovaný podle § 1, spravuje až do odevzdání přidělcům Národní pozemkový fond.

§ 12: Úhradu splácejí přidělci Národnímu pozemkovému fondu podle plánu jím vydaného. Této bude použito k hrazení dluhů a závazků, váznoucích na konfiskovaných majetcích, pokud tyto dluhy a závazky budou uznány a převzaty, dále *k hrazení válečných škod a škod, způsobených na majetku osob persekvovaných* po čas okupace z důvodů národních, politických a rasových, ke zvelebení zemědělské produkce a pro vnitřní osídlení. Případné přebytky Národního pozemkového fondu připadají stát. pokladně.

Věcí úřadů bude, aby náhrada škody dala se způsobem pokud možno nejspravedlivějším. Bude to úkol hodně těžký a tu odpovědnost padá na úřady, resp. úředníky.

Úřady tedy zjistí škody vzniklé za války, úřady pak na podkladě citovaných dekretů budou znát, jak velká je úhrada. Svémocné zabavování a pod. tento přehled znemožňuje, proto nutno takové jednání potírat. Nedbání úředních směrnic zavinuje nesprávnosti, které jsou hříchem před Bohem, ale které také poškozují dobré jméno našeho národa na fóru mezinárodním.

Jaké důsledky plynou z řečeného?

1. Kdo svémocně, bez úředního příkazu a bez úřední kontroly si přisvojuje majetek spadající pod dekreta presidenta republiky, jedná nespravedlivě a je povinen náhradou.

Komu? V prvním případě, jedná-li se o majetek daný pod národní správu, národnímu správci, který za něj odpovídá. Jest tu aplikovati to, co praví Noldin II. 502 c: *Si ablata est res, quae apud alium deposita vel locata vel commodata erat, non domino, sed possessori restituenda est, alias possessori iusto titulo rem detinenti iniuria fit.*

V druhém případě, jedná-li o majetek padající pod dekret z 21. 6. 1945, nutno restituovati Národnímu pozemkovému fondu, který majetek ten spravuje.

2. Kdo nabývá majetku na základě úředního příkazu, může ho užívat *tuta conscientia* podle úředních směrnic.

Byl-li rabován majetek u osob, na něž se nevztahují nebo nebyly ještě provedeny dekrety presidenta, náhrada náleží poškozenému.

Poznámka: *Confessarii meminerint, quid Noldin II. 519 dicit de debitore, qui bonis suis cedit: „Talis iure naturae occulte sibi retinere potest, quae ad suam suorumque honestam sustentationem, si iuxta statum suum parce vivit, necessaria sunt. — Lex civilis utique non permittit, ut debitor (in cessione bonorum) de bonis suis quidquam retineat; ius tamen, quod natura ad necessariam sustentationem concedit, aufere non potest.“*

Svatí budtež!

J. Kunov:

Stav milosti.

Tat jest vůle Boží: posvěcení vaše, ne pod praporem satanovým „Požitek“, nýbrž pod praporem Kristovým „Zapři sebe sám!“ Tolik pokročíš, kolik se zapřeš, tolik se posvětiš, kolik se sjednotíš s Pánem Ježíšem, meditando, celebrando, visitando.

Sjednání s Kristem jest přátelství s Bohem. Dle Aristotela pokládali mudrci přátelství s Bohem za nemožné, a celkem správně. Neboť mezi nesmírným a nulou není žádné rovnosti jako podklad přátelství, žádné úrovně, na níž by se sešli.

Ale Bůh to vymyslel a provedl, dal ten podklad, tu nezbytnou rovnost, a ta se jmenuje milost Boží posvěcující, status gratiae, nová přirozenost, consortium divinae naturae, nejvyšší dobro na zemi. (Jan 1, 12.): „Dal jim moc nebo schopnost státi se syny Božími.“

Jak vznešená jest duše ve stavu milosti, dovede vyjádřiti jen ten, kdo pochopil, co jest Bůh a co jest přítel. (In. 1, 18.): „Boha nikdo nikdy neviděl, jednorozený Syn, který jest v lůně Otce, ten nám to vyložil.“

Přítel Bůh! Nejkrásnější půvab nevadne, nestárne, neumírá! Jeho moci a bohatství neubývá. On jest nezištný. Co by také mohl nebo chtěl získati?! Jest bez chyb, dobro všestranné. Jest věrný. (Lk. 15, 31.): „Všechno mé jest tvé!“ (Jn. 10, 30.): „Já a Otec jedno jsme!“ Jn. 5, 20.: „Otec zajisté miluje Syna a ukazuje mu vše, co činí.“

Kněz, který toto pilně rozjímá, *váží si milosti Boží nade vše.*

1. Dává milosti Boží přednost před každou cennou věcí pozemskou, před zdravím, krásou, dovedností, nadáním, bohatstvím, slávou, mocí, i před dlouhým věkem. To vše jest nula proti stavu milosti. Plutarch praví, že Themistoklovi vytýkali neznalost hudby. Odpověděl prý: „Ale dovedu z malých a opovržených Athén učiniti Athény velké a slavné!“ Tím více, nesmírně více umí, kdo dovede býti v milosti Boží, přítelem Božím.

2. Neleká se ponížení a pokoření pro defekty přirozené, neboť jest nezměrně vznešeným. Představme si otroka, mrzáka, nevzdělaného, negramotného, opovrženého, jehož šířá malomocenství! Je-li v milosti Boží, ó jak krásný, moudrý, šťastný a slavný přítel Boží! Skoná někde na smetišti jako Job, a již jest králem věčným.

3. Ze všech sil si hledí ji uchrániti, raději ať vše ostatní padne. Proto se cvičí v boji proti zlodějům vně i uvnitř, cvičí se ve svaté nenávisti proti hříchu, který ji hubí. Statečně odkopne nebezpečnou chtivost majetku, pokrmu, oděvu, pohodlí, vyrazení, světského přátelství. A ukrývá tento poklad zdí umrtvenosti, pokory, bdělosti, modlitby a svaté zpovědi.

4. Ze všech sil si hledí ji rozmnožiti právě častým a náležitým přijetím svátosti pokání, vroucím a ustavičným stykem s Kristem svátostným a Marií, Pannou nejsvětější, nepřetržitou řadou dobrých skutků. A tím jest stále lačnější a dychtivější. Vždyť nový stupeň milosti na zemi jest novým stupněm slávy čili vlastně božství v nebi.

5. A kněz na zemi se opírá o své poddané, které k témuž cíli vede, pobízí, téměř násilím vleče, a tak sám se upevňuje. Káže pilně o tomto bohatství, o tomto štěstí, o této vznešenosti, zpovídá ochotně, zvláště dítky a nemocné. Ano, to jest kněz svatý, přítel Boží na zemi, jako obr cestou běžící, cestou svatosti.

Ó, važme si milosti Boží, ceňme si ji nade vše, chraňme si ji ze všech sil, rozmnožujme ji ustavičně, prosme o ni vytrvale, opíraje se o přímluvu svatých i o zásluhy poddaných, jež pilně posvěcujeme! Jestliť to nejvzácnější přátelství s Bohem. (Jn 15, 15.): „Již vás nebudu zvatí sluhy, nýbrž přáteli!“ (I. J. 3.): „Syny Božími se nazýváme a jsme. Nyní synové Boží jsme, podobní jemu budeme. A každý, kdo má tuto naději, posvěcuje se, jako i On svatý jest.“ Ž. 81, 6.: „Ego dixi, dii estis et filii Excelsi.“

Ale i pro dobu putování pozemského jest milost Boží zdrojem pravého štěstí. Vždyť má základní složky štěstí: pokoj, radost, důvěru.

1. Časný život jest a zůstane dobou zkoušky a ne snad dobou konečného klidu a pokoje, který jest vyhrazen oslaveným. Ti v nebi budou s napětím všech sil a schopností téměř hltati blaživý pokoj lásky nevyčerpatelné. Ale relativní pravá spokojenost jest i na zemi v srdci, které je v milosti Boží a roste v ní. Nezvratné jest slovo Písma (Is. 48, 22.): „Není pokoje bezbožným.“ Bez posvěcující milosti Boží jest srdce kolonií ďáblovou. A zlý duch, jako sám jest rozerván svrchovaným nepokojem, tak šťve všechny mohutnosti srdce hříšného stále k činnosti převrácené, k honbě za požitky, ziskem a klamnou slávou.

Zcela jinak jest u kněze věrného milosti Boží. „Vám pokoj svůj dávám!“ Pán Ježíš denně dychtivě požívaný vládne v něm. Ten božský Kníže pokoje jest chladivou náplastí na horečku vášní, která začala hříchem prvotním. Takový kněz nekráčí od bitvy k bitvě, nýbrž spíše od vítězství k vítězství. Svatý kněz napíná

všechny své mohutnosti, ale pln božského pokoje, aby šířil mír Boží. Slunce spravedlnosti v jeho duši nedopouští, aby jeho smysly byly oslněny pŕvaby světa. On vidí, že za světly a pochodněmi satanovými zeje propast tmy věčné, a pečlivě se vyhýbá kluzkému srázu. Jediný nepokoj, jedinou žízeň má po novém stupni milosti a zásluhy, lační a žízni po spravedlnosti a bude nasycen. Opojen bude proudem rozkoše domu Božího. (Mt. 5, 6. — Ž. 35, 9.) V této činnosti jest pravý pokoj na zemi. (Mt. 6, 33.): „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, vše ostatní bude vám přidáno!“ I když nezdar, pohanění, opuštěnost, nemoc a smrt se přihlásí, bude věrný kněz již napřed okoušeti pokoje nadzemského. (Mt. 13, 46.): „Inventa una pretiosa margarita dedit omnia sua et comparavit eam.“

2. Proto také jest vždy pln pravé, svaté radosti. To nám hlásají životopisy svatých kněží. Radost, mírný, ale upřímny úsměv, nadzemský lesk v očích. Vzpomeňme sv. Jana Vianneye, sv. Vincence de Paul, sv. Filipa Neri! Je to nutný důsledek: kde milost, tam pokoj; kde pokoj, tam radost.

Zná i dobrý kněz chvíle velkého, svatého zármutku, jako je znal Kristus Pán v Gethsemani a na Kalvarii. Propast zármutku a opuštěnosti pohltila duši Kristovu, ale ona přece prožívala radosti z patření na Boha, s ní spojeného v jednu osobu. I kněz truchlí nad urážkami Boha přesvatého, nad zkázou duší pokřtěných i ostatních, sténá, pláče, úpí k nebi o smilování. Ale pocit pravé radosti jest v něm, v srdci prozářeném milostí.

3. A zabezpečením této radosti i jeho pokoje jest třetísložka štěstí: dětinná důvěra. V nejhorších nesnázích a protivenstvích, na pokraji mučednictví a hrobu jest pln blahé naděje, důvěry. Jest synem Božím, a v náruči Otce není se čeho báti. Jest bratrem Kristovým a jeho zásluhami kryje a uhrazuje svoji nouzi. Jest nádobou Ducha svatého Utěšitele, přítelem Boha; a božský přítel nezklame. Jest dítkem Marie Panny, k níž denně volá: „Naděje naše, buď zdráva!“ A Bůh andělům svým přikázal o něm, aby jej střežili a jednou na svých rukou přinesli před trůn štědrého Odplatitele.

Věrný kněz má tedy v milosti Boží pravý pokoj, pravou radost i důvěru, tedy celé štěstí, pokud jest na zemi možné. „Omnia bona venerunt mihi pariter cum illa“ (Sap. 7, 11.) „Mihi autem adhaerere Deo bonum est.“ (Psal. 72.)

A čeho k tomu třeba? Rozhodné vůle. Člověče, přičiň se, a Pán Bůh ti pomůže! Raději smrt, než ztrátu milosti, byť jen na okamžik! Trvalé píle. Mysli na to! Nemyslíš — nevěříš. Mysli cestou i při odpočinku, při modlitbě i duchovním čtení, při breviáři i růženci, v bezpečí, a zvláště v nebezpečí! Žádej o to při mši svaté! Jsem a chci býti přítelem Božím, majitelem nezměrného štěstí, pokoje, radosti a důvěry. Za tuto perlu vše ostatní rád obětuji.

10. **Vatíkán.** Svatá Stolica má poloúřední list „Osservatore Romano“, který do války mohl vycházeti zcela svobodně. Od okamžiku vypovědění války Mussolinim, dolehly i na tento list těžké doby. Città del Vaticano, jako samostatný stát nepodléhal sice italské tiskové cenzuře, ale obklopen ze všech stran fašistickým státem italským, byl vlastně úplně svázán ve své svobodě. Dodávání „L Osservatore“ bylo tak znemožňováno, že jeho vydávání se stávalo více a více problematickým. Již na nádraží v Římě bylo zadrženo na 10.000 exemplářů určených do středu poloostrova, a když v prvních dnech září 1939 počal list otiskovat vojenské zprávy z obou stran, došlo ke skutečné krizi. Bylo opravdu nepřijatelné, aby trpěla Itálie, jako stát s totalitním zřízením, aby „L Osservatore Romano“ uveřejňoval nejen vojenské zprávy italské a německé, nýbrž i vojenské zprávy jiných válčících národů. Aby se tedy vyhnul list nepříjemnostem, přestal uveřejňovati vojenské zprávy vůbec, t. j. neuveřejňoval ani italské a německé. „L Osservatore Romano“ si po dobu války zachoval čistý štít a dovedl se postavit i na obhajobu věcí velmi nepopulárních v Itálii, jako na př. obhajoba Polska při německé invasi. Zasluhu o to má šéfredaktor „L Osservatore“ hrabě della Torre. Ovšem výsledek takového ostrého postoje se rovnal nule, protože v tom případě se nedostal deník vůbec z Říma a ani taková střediska jako Turín, Milán, Janov, Bologna a Benátky nedostaly z Říma ani jediného exempláře.

Smutná situace, trpký důsledek politického režimu, za něhož svoboda i pouhé smýšlení byla zločinem.

11. **Holandsko.** Jest snad všeobecně známo, že holandský katolický tisk stojí nejvýše na celém světě - a proto jsem si ponechal pojednání o Holandsku na konec.

Žádná země nemůže ukázati ve své historii tak veliké úsilí o získání duše národa pro katolickou ideu, jako Holandsko. I u nás sice známe bohaté období rekatolisace národa, leč v Holandsku šli tak hluboko, že se ani v poslední době nespokojili s úspěchy let minulých a pustili se do boje s povrchním, matrikovým katolicismem a boj skončili vítězstvím. Katolický tisk stál ovšem v popředí jako propagační a bojový prostředek - a často byl jediným prostředkem, který vedl holandský katolicismus na hlubinu.

Katolických deníků bylo v Holandsku kol 30; téměř každé větší město mělo svůj katolický deník, při čemž katolické noviny v Holandsku

1. nebyly orgány katolické politické strany (Katoliken Stadsparlei), neboť ta měla svůj politický tisk. Vydávala týdně propagační list masový a měsíčník, v němž se vedoucím stranám vykládala a obhajovala politika strany. Protože tato strana byla podle vůle biskupů jedinou politickou stranou katolíků, měly ka-

tolické noviny vůči straně blahovolný postoj, ač kritika strany a jejího jednání byla možná a také se skutečně prováděla.

2. Katolické noviny holandské nebyly ani orgánem určité katolické instance. Každá náboženská nebo sociální organizace měla svůj týdeník nebo měsíčník; deníku neměly.

3. Katolické noviny holandské byly založeny soukromníkem a zůstaly také majetkem soukromých osob, resp. společností.

Nejstarším deníkem holandských katolíků je „De Tijd“ (Čas). Byl založen roku 1843 v Hertogenbosch jako týdeník, později přešel do Amsterdamu jako deník a zůstal po dlouhou dobu jediným katolickým deníkem v Holandsku.

Tento deník vznikl v době, kdy pomínul útlak katolíků v Holandsku, kdy začal katolický život v zemi a De Tijd to byl, který vyvstal jako bojovník za jejich práva a zvláště na poli katolického školství má tento list nehnoucí zásluhy.

Největším katolickým deníkem v Holandsku je „De Maasbode“. List založil roku 1870 v Rotterdamě prostý řídící učitel, který přišel na myšlenku postavit protíváhu tisku, jenž šířil liberální vliv v obchodních kruzích. Zakladatel měl na mysli obchodní časopis vedený duchem katolicismu, začal s týdeníkem, ale za krátkou dobu „De Maasbode“ vyrostl v deník světové úrovně. Měl kromě hlavního vydání ještě vydání ranní a večerní, formát „velkých plachet“ po způsobu anglickém, ale navíc měl ještě kvalitní papír a skvělou technickou výpravu. Ranní vydání mělo 10 stran, večerní 20 stran a obchodní zpravodajství dosáhlo takové úrovně, že všichni podnikatelé mohli klidně postrádat liberální tisk, neboť „De Maasbode“ jej nejen plně zastal, ale v mnohém ještě předčil. Rychlý růst „De Maasbode“ předstihl „De Tijd“ a to nejen v nákladu, nýbrž i ve vlivu. Majitel listu je soukromý (skupina katolíků), cena čísla poměrně značně vysoká. Zajímavé je, že tento deník byl v Německu zakázán a proto nikoho nepřekvapilo, že ihned po německém záboru Holandska byly tyto noviny zastaveny.

Kromě těchto dvou hlavních deníků je v Holandsku na 30 katolických deníků krajinských. Skoro každé větší město má svůj katolický deník pro svůj obvod a třebaže tento náklad není veliký (10–50 tisíc), přece jen se nesmí význam těchto listů podcéňovat, protože formují veřejné mínění a jsou důležitým činitelem ve veřejném životě.

Cilý katolický život holandský a pronikání katolické myšlenky v řádu přirozeném i nadpřirozeném, katolické školství od škol obecných až po založení katolických universit, misijní akce (v Holandsku tak rozšířená), ono „sentire cum Ecclesia“, které se projevuje všude, v soukromí i ve veřejnosti – to jsou plody katolických novin. Knihy, filmy, divadelní představení musí procházet v Holandsku mikroskopem referenta katolických novin, které tím dávají čtenářům nejen poučení, nýbrž získávají i rozhodující vliv na knižní i filmový svět.

Jsou však dvě vady katolického tisku holandského, které pociťují odpovědní činitelé holandští a které hodlají nyní, po válce, odstraniti. První chybou je veliká decentralisace tisku, která způsobuje značné oběti finanční a stlačuje ascendenční linii listu. Krajinský list si nemohl dovoliti vydržovat několik zahraničních korespondentů, proto se vždy několik listů spojilo, aby měly alespoň korespondenta v Římě. Leč i toto opatření bylo nedostatečné, zprávy přicházely opožděně a ostatní cizina nebyla žurnalisticky pro katolický tisk vůbec zpracována.

To vedlo k založení Katolické tiskové kanceláře („Katolische Welt-Post“) v Bredu r. 1927 za přispění nynějšího Sv. Otce, tehdejšího kard. Pacelli-ho. Tedy i tento stín katolického tisku holandského, decentralisace, byl vlastně požehnáním, neboť vydupal ze země velmi potřebnou instituci, která tak slibně začala pracovat a rozvíjet se, ale její dílo bylo zcela zmařeno roku 1940 v květnových dnech, když vstoupila nacistická kultura do Holandska . . .

Druhý stín je poněkud tmavší: soukromé vlastnictví katolických novin.

Tento fakt totiž v sobě skrývá nebezpečí, že není záruka katolicity listu. Je sice pravda, že v Holandsku bylo sdružení katolických novinářských ředitelů a že nikdo nedostal censora biskupem přiděleného leč ten, kdo byl členem tohoto sdružení, ale přece jen samotný censor neučiní list katolickým. Povinnost censora je dohlížet na to, aby v listu nebylo nic proti víře a mravům, ale skutečnou ideovou náplň a směr určuje šéfredaktor, někdy i vlastník listu, který šéfredaktora jmenuje. Nelze tedy u listu, který je soukromým majetkem, uplatňovati vliv na pozitivní katolicitu novin. Jiné nebezpečí je ovšem hospodářské, neboť kapitál během doby může přejít do rukou nekatolických nebo katolicky vlašných a potom ani katolicita listu není zaručena. — I tento problém má býti v současné době v Holandsku řešen: poměr má býti vytvořen jako u Osservatore Romano, totiž větší část kapitálu v rukou církevních instancí.

Postoj těchto deníků Katolické Akce k jiným listům holandským je jasný: Protože tento katolický tisk stojí velmi vysoko, snaží se nepřátelský tisk udržeti s katolickým tiskem dobrý kontakt. Tisk protestantský, socialistický a komunistický nejsou na bojovné noze s tiskem katolickým, ale t. zv. neutrální tisk (ve skutečnosti však liberální) podnikl s katolickým skutečnou vojnu. Byl to největší holandský deník vůbec „De Telegraaf“ a jeho lidové vydání „Het Nieuws van den Dag“ (Nejnovější ze dne), který začal nejprve velmi ostře napadat nejen tisk, ale i celou Katolickou Akci holandskou, později však změnil taktiku, přestal uveřejňovati články protináboženské, úzkostlivě se vyhýbal všemu, co by bylo proti víře a mravům, a nakonec zašel tak daleko, že uveřejňoval i zprávy ze světa katolického a radoval se z úspěchu katolicismu. To ovšem bylo veliké nebezpečí, neboť by mohl

mnozí katolíci s liberálními sklony dojít k myšlence, že tento list jim a jejich katolickému založení nejlépe slouží. Boj proti tomuto chytráctví je ovšem velmi těžký, ale biskupové i laici si uvědomili vážnost okamžiku a vyšli do boje s heslem: Katolické deníky holandské budtež rovnocennými soupeři i v oblasti mimonáboženské!

Z D O M O V A

TĚŠÍNSKO. Malý, ale bohatý ten kraj stal se středem pozornosti naší republiky a sousedního Polska. Země Těšínská se rozprostírá mezi řekami Bialkou na východě a Ostravicí na západě. Politicky bylo Těšínsko kdysi součástí Rakouska, církevně však patřilo vždy k diecési vratislavské. Jelikož Vratislav ležela v Prusku, byl pro rakouskou část diecése utvořen v Těšíně Generální Vikariát. Po světové válce bylo Těšínsko rozděleno a hranice šla přibližně řekou Olzou. Gen. Vikariát byl zrušen. Část připadající k Polsku byla r. 1925 vtělena do nově vytvořené diecése katovické. Část čsl. byla spravována arcib. komisařem se sídlem v Karvinné, patřila pak nadále k Vratislavi. V r. 1938 přišlo nové dělení: okres fryštátský a čes. těšínský (3 děkanství) připadly Polsku, frýdecký okres zůstal při Čsl. Komisariát byl zrušen a vytvořeny 2 apošt. administratury: pro čsl. část v Olomouci, pro polskou část v Katovicích. Po osvobození byla obnovena hranice na Olze a církevně je teď území spravováno arcib. zvl. pověřencem arcibiskupa vratisl. prel. prof. dr. Onderkem. Sídlo je v Čes. Těšíně. Národnostně je zde lid smíšený, jsou obce o většině české, mnohé o většině polské. K tomu přichází třetí národnost — německá. Pastorec požaduje jazykově po knězi na Těšínsku mnoho: chce-li skutečně působiti, musí ovládati 3 řeči. Nábožensky je zde také konglomerát: katolíci, hodně evangelíků a v českých obcích „čechoslováci“ kromě několika sekt. Když Němci vkročili v září 1939 na Těšínsko, prohlásili je za „ein urdeutsches Land“. Patřilo pak ke „Gau Oberschlesien“ Na „německé půdě“ muselo býti vše slovanské zničeno. Byly otevřeny jenom německé školy — a to bez náboženství. Za rok byl zakázán slovanský jazyk i v kostele a Slované museli buď německy zpívat — anebo mlčet. Ještě hůř to bylo se slovem Božím. Němec-

ky kázat nebo nekázat, když Němci mnoho do kostela nechodili a obyčejný lid německy neuměl. Mládež byla vedena do HJ a Církvi odcizována. Katolický tisk byl umlčen úplně. Za těch podmínek by se zdálo, že vše bude zničeno. Kristus Pán je však ve své Církvi. Škody jsou sice velké, avšak i zisky jsou nemalé. Děti se učily na faře, a tím se učili jak kněží novým metodám, tak rodiče povinnosti, dbáti o náboženskou výchovu svých dětí. Nebývalo kázání — za to byly okázale pořádány bohoslužby. I to mělo svůj úspěch. - Život nadpřirozený vzkvétal. Finančně nikdy si tak Církev nestála, jako právě v dobách útisku. Svědčí o tom obnovené kostely, nová roucha atd. Nejvíce škod přinesla okupace do řad kněžstva. Hodně jich bylo zavřeno do koncent. táborů, mnoho jich zemřelo, 2 kněží a 1 bohoslovec dokonce popraveni. Uvěznění byli: P. Olszak, farář v Třinci (zemřel), P. Paździora, farář v Konenské (zemřel), P. Galocz, farář z Vědryně (zemřel), P. Kaluža T. J. z Těšína (zemřel), P. Galuszka, kpl. z Jablunkova, P. Olszak, adm. z Dětmárovic, prelát Bilko, farář z Karvinné, s kpl. Waloszkem, P. Maciejczek, kpl. a P. Nowak, katech. z Fryštátu, P. Knyps, děkan z Fryštátu (zemřel), P. Michalec, kpl. z Lutyně, P. Marosz, adm., Petřvald (zemřel), P. Pavlus, adm. z Rychvaldu, P. Kudzielka, adm. z Těrlicka. Kpl. Adamecki, Szymeczek a bohosl. Sosna byli popraveni na šibenici. Celkem bylo asi 50 procent kněží polské národnosti, pracujících na Těšínsku, pronásledováno. Válka ustala. Rány se pomalu zacelují. I my kněží musíme se starati s pomocí Boží zahojiti rány, jež Církev sv. utrpěla. Na Těšínsku je to úloha obzvláště těžká. Těšínsko zůstalo horkou pohraniční půdou, kde národnostní roznice přinášejí pastorec mnoho škody. Doufáme však, že i zde během času půjde zase vše ad maiorem Dei glo-

riam, a Těšínsko, kámen úrazu dvou bratrských národů, stane se jednou mostem k dorozumění. Nejlepším mostem bude vzájemné poznání na poli katolickém. P. Mil. Klisz.

K UMRTÍ DRA MOŘICE HRUBANA. Před dvěma měsíci potkal jsem staříckého pána dra Hrubana na olomoucké ulici. Byl jsem tak smělý,

že jsem ho zastavil, ač mne, mladého kaplana, nemohl znát. „Pane doktore, co nám kněžím jako křesťanský politik doporučujete více pro dnešní revoluční dobu; politickou intenzivní činnost nebo intenzivní činnost náboženskou?“ — „Pracujte intenzivně nábožensky!“ odpověděl pomalu, ale dlouho se nerozmýšleje. —J.

ZE SVĚTA

ARCIBISKUP SALIËGE. K nejpopulárnějším biskupům a osobnostem dnešní Francie náleží beze sporu toulouský arcibiskup Saliege. Svou popularitu si vydobyl mužnou neohrožeností, již ukazoval vůči násilnostem nacismu, a otcovskou láskou, s kterou se ujímal všech trpících. Ve svých projevech a pastýřských listech všiml si všech důležitých událostí doby, těšil i napomínal, povzbuzoval i káral a varoval. Proto si smí dovolit i v osvo-
bozené zemi mluvit s apoštolskou otevřeností a odsuzovat přehmaty, jež jsou tak snadné v dobách převratových. Pro zhodnocení jeho osobnosti uvádíme namátkou několik úryvků z jeho projevů, vydaných letos v červnu v Paříži (Les éditions ouvrières) pod názvem „Francouzský biskup za okupace“ Projevy, jež otiskujeme, jsou z doby po obsazení Toulouse.

Z listu skautům (ze dne 24. V. 1943). List byl čten skautům den před jejich odjezdem do Říše:

„Odjíždíte do Německa. Z donucení? Dobrovolně? Nemohu to vědět. Člověk může podléhat zákonu, byť se k němu nepřiklonil srdcem... Není vám neznámo, že Kristus má v Německu mnoho nepřátel. Nechtějí přijmouti jeho učení o lásce, o soucitu, o milosrdenství. Nechtějí Krísta pokorného a trpícího, Krísta umučeného, Krísta, jenž skrývá svou sílu a své vítězství pod pláštěm slabosti a zdánlivé porážky. Kdyby byli měli Němci vládce pokorné, milosrdné, soucitné, nebylo by války. Jejich skutečné přednosti byly poskvrněny mystikou síly, násilí, jež vede k zničení. Pýcha je zahubila.“ (str. 102, 104.)

List z 2. ledna 1944 proti udavačství a nenávisti: „Jsou zabíjeny děti v lůně mateřském. Dítě má právo na život. Jediný Bůh je pánem života. Jsou zabíjeni lidé, kteří se nelíbí. Jsou zabíjeni lidé, kteří nemají stejných ná-

zorů. Jsou zabíjeni lidé tím, že jsou přenecháni smrti hladu. Jsou zabíjeni lidé tím, že jsou přenecháni smrti zimou. Jsou zabíjeni bez soudů, jsou zabíjeni se soudem. Lidé zabíjejí druhé, poněvadž jsou silnější, zabíjejí, poněvadž jsou zručnější. Lidé zabíjejí udáváním, zabíjejí pomluvou, zabíjejí vyhozením na ulici, rozhlasem, tiskem, slovy záští. Ve světě, kde je právo přirozené všeobecně porušováno, nemá lidský život ceny a důstojnost lidské osoby je předmětem posměchu. Jediný Bůh je pánem života. Nezabíješ! — Nebudeš se mstít! Nebudeš si přát smrti svého bližního! Nebudeš si žádati smrti svého bližního! Přemnozí říkají o bezpráví nebo o vraždě: To je normální. Nikoliv. Žádná vražda není věc normální. Žádné bezpráví není normální. Žádné napadení práva přirozeného není normální. Trvá přikázání Páně: Nezabíješ! Lidská osoba má právo na život. Nejsem ani diplomat ani straník. Hlásám vám jasně nauku Církve. Snad se vám to nelíbí; kdybych se však vám líbil, pravím se sv. Pavlem, nebyl bych služebníkem Kristovým, nebyl bych služebníkem Pravdy, nebyl bych služebníkem vašich duší. Církev nikdy nehlásala nenávisť. Jako strážkyně práva přirozeného má povinnost protestovat, když je porušováno toto právo. Co chce pro budoucnost? Čtete encykliky a poselství Nejvyššího Velekněze! Nemáte-li jich, vyžádejte si je od svých pastýřů, kteří je musejí mít! Bratři moji, nečiňte druhým, co nechcete, aby činili druzí vám! Aspoň to! Neříkejte: To je normální, nepotká-li neštěstí vás, ale potká vašeho souseda. Násilí ničí, nenávist zabíjí. Obojí se protív evangeliu. Obojí je neschopno přinést mír. Opakuji vám ještě jednou: Milujte se navzájem! Je to přikázání Páně. Nebudete-li se milovat vzájem-

je mé nejvroucnější přání, předmět mých ustavičných modliteb, abyste se navzájem milovali." (str. 111-2.)

Dne 23. IV. 1944 napsal protest proti *totálnímu nasazování žen* v továrnách a jinde. List byl čten se všech kazatelen jeho arcidiecése: „Žena není stroj. Žena není obchodní zboží. Žena není nástroj výroby. Žena není průmyslová dělnice, kterou možno po libosti přesazovat, přehazovat, vytrhovat z kraje. Žena má nitro mateřské. Žena je stvořena pro domácnost: dívka, manželka, matka plní své poslání v domácnosti, kde pouhá její přítomnost a jejich oběť mění životní ovzduší jak muže, tak děti. Tak má žena sloužit. V tom je nenahraditelná. Žena tvoří domácnost. Žena otrokyně, žena stroj, žena obchodní věc, která se dá přenášet sem tam — to nikdy a nikdy! Nemůže vázat ve svědomí žádný zákon, jenž neuznává poslání ženy, dívky, matky a manželky! Žádný důvod neplatí proti skutečnosti, že žena je lidská osoba, jež má odpovědnost a práva, a že její slabost zvyšuje její důstojnost, a bylo by hanbou mužů činit si z ní po libosti otrokyni. Jsou hodnoty života, hodnoty civilisace — k nim patří úcta k ženě a důstojnost ženy — jež třeba hájit stůj co stůj, jinak ztrácí život všecken smysl.

List z 15. X. 1944 (po osvobození). Dnes jako dříve rádí udavačství. Kdo by mohl tvrdit, že se při tom nikdy neuplatňuje žárlivost, nenávist a mstivost? Soudcové, buďte spravedliví!

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

JEŠTĚ K DEBATĚ O D. P. Je pravda, že D. P. se liší od ostatních časopisů kněžských. Chtěli by proto někteří, aby se přizpůsobil tradici, vycházel jen měsíčně nebo čtrnáctidenně a mluvil učeněji. Myslím, že u většiny kněží právě tím získal, co je mu vytýkáno. Jiné časopisy byly důtklivě doporučovány, měly však odběratelů málo a čtenářů ještě méně. Zde je forum přístupné, jsou přijaty i návrhy, vzbuzující polemiku. Je zde životnost. Jestliže učený pán důkladně přednáší, může při tom někdo třeba i dřímati. Ne proto, že by snad mluvil špatně, ale nedovede upoutati. Není také nejlepším učitelem, kdo nejvíce umí, nýbrž kdo to dovede poutavě a jasně

armádou? Dějiny všech dob a zvláště dějiny posledních 40 let dokazují, že každá revoluce požírá své děti, že „čističi“ jsou sami čištěni, že denuncianti jsou sami denuncováni. Kam takhle dospějeme? Zbavíme Francii všech Francouzů. Nevěřící prosím, aby měli soucit s Francií, věřící, aby se řídili božským přikázáním lásky. Nejvyšší Velekněz Pius XII. bez ustání připomíná celému světu povinnost úcty k lidské osobě. Odvolává se na jeho slovo, jak je mou povinností, opakuji a volám: Muž je mužem. Žena je ženou. Zacházet určitým způsobem s mužem, s ženou, znamená páchat bezprávi na lidské přirozenosti, na celém lidstvu vůbec. Kdo by při tom netrpěl? Válka není skončena. Jsou možná překvapení. Teď není na to chvíle, abychom se navzájem požírali. Kdo z nás by chtěl místo míru hřbitovy? Kdo z nás by nechtěl živou Francii s živými Francouzi? Francii sjednocenou, aby nezemřela, Francii sjednocenou, aby neupadla pod cizí panství. Všichni Francouzi, všechny Francouzky smýšlejí takto. Prosím vás, modlete se za toto sjednocení, podmínku záchrany a povstání Francie! Na nenávisti nelze budovat. Budovat lze na lásce. Víte, že všichni trpící zaujímají zvláštní místo jako vždy v modlitbách svého arcibiskupa. Prosím vás, modlete se za rodiny opuštěné, jejichž otec je zavřen a jimž nikdo nechce pomoci! Ty rodiny nesmějí zahynout hladu! Svěřuji je vaší dobrotě. (str. 141-2.)

podati. Přizpůsobí-li se D. P. ostatním, ztratí to, co jej učinilo oblíbeným a milým. Ostatně nechybí mu ani schválení představených. Mš.

MISIJNÍ LITERATURA (*k misijní neděli*). Misijný dóm Matky Božej v Nitře vydal tyto knihy: Dr Karol Kmeťko, *Svetové misie*. Katolícká misiológia. I. d. 1941, 470 s. II. d. 1942, 450 s. P. Arnold Janssen, zakladateľ Spoločnosti Božieho Slova. Sestavili misionári SVD. 1943, 240 s. *Misijné zvony*. Príručka k misijným slavnostem. Sestavili misionári SVD. I. d. 1943, 320 s. II. d. 1944, 190 s. Štefan Drozd, *K počiatkom Diela detinstva Ježišovho na Slovensku*. 1943, 140 s. Ernest Bindáč, *Inteligencia, vpred!*

1943. 60 s. *Čínske majstrovské nove-ly*. Přeložil M. Kušík. 1944, 65 s. *Ernest Bindáč, Cudzie svety*. Ze života v misiích. 1945. 70 s. *Život v misiích*. Sbírka misijních příkladů pro kazatele a katechety. Přeložili a sestavili bratislavští bohoslovci. 1945. 464 s. *Peter Schmitz, Pri prameňoch života*. Návod k objasnění pohlavního života dětem — pro rodiče a vychovatele. 1941, 52 s.

PÍSMO SVATÉ. Kdysi jsem mluvil s velmi dobrým katolíkem, starostou obce. Vytáhl z náprsní kapsy malou knížku — Písmo sv. Nového zákona. Pochlubil se, že tu knížku nosí stále při sobě a čítá v ní ve volných chvílích. Ohmatané desky svědčily, že mluví pravdu. Vezmu knížku, a co vidím: nekatolické vydání. Musel jsem ovšem pána nechat bona fide, proto-

že jsem mu nemohl nabídnouti vydání katolické. Prostě není. — A druhý případ. Ve farnosti mám vesnici, ve které působí Jednota bratrská. Malá sekta, mající v r. 1930 jen asi 3000 členů. V té vesnici mají sbor. Když jsem šel do školy, potkal jsem děti bratrské: nesly malé knížečky — Písmo sv. Nového zákona. Svým dětem, které na to koukaly, jsem něco podobného nabídnout nemohl. Nemáme. — A tak doufám, že přece jen se učiní nedostatku levného katolického vydání Písma sv. konec, zvláště když sv. Otec vydal tak krásnou encykliku o studiu Písma sv. — Sám užívám Písma sv. Starého zákona ve vydání z r. 1850 (švabachem psané), protože jsem nebyl tak šťasten, abych si koupil včas Sýkoru-Hejčla, dokud bylo k dostání. L. Voj.

Z DOPISŮ

K ČLANKU: KNIHY BOHO-SLOVCŮM. Při přehlížení své knihovny jsem našel mnohé duplikáty, jakož i díla neúplná, což se může státi i u jiného kněze. Nejen bohoslovci, ale i kněží by si třeba rádi knihovnu doplnili za duplikáty. — Vždyť knihovna má pro život kněze takový význam! Nemohla by se zavést bursa knih, kde by se nabízely duplikáty a žádaly scházející knihy nebo díly? Bylo by to snadnější než u knihkupce, který všechno nemá a k němuž se kněz mnohdy ani nedostane. Vždyť i knihkupectví by se mohlo bursy účastnit. J. A. f. kr.

(S radostí přijímáme návrh a prosíme dpp., kteří mají duplikáty neb knihy, jichž už nebudou užívat, aby je nabídli našim prostřednictvím. Občas přiložíme hektografovaný seznam nabízených knih. Red.)

„MARTY.” Kněz nemá matku, sestru, příbuznou, hledá cizí Martu insertem, doporučením, a najde kaprálku. Chce vládnouti dp. i farností. Farníci mají kněze rádi, ale ta kuchařka. Strká nos do všeho. Kancelář k vůli úspoře v kuchyni, musí vše slyšet, každou pletku donese. S kostelníkem se má nejraději. Dva kostelníky vyštvala, a nikdo se nehlásí. Dp. má kostelníčku, než se přece někdo najde. Nemohl by existovat řád nebo ústav: Marty dobrého pastýře? Pro každý stav jsou kursy, školy, cvičení atd. Snad by se cesta také našla. A-

spoň zavést povinnou účast farních hospodyní na spec. kursech, exerciciích, kde by se ukázal vzor i opak Marty. Ony jistě mají těžkou úlohu, potřebují povzbuzení, vzorů, varování. Neměly by dostávat do rukou také svůj časopis, na který by se tak těšily, jako kněží na DP? Nemohly by se této akce ujat řeholní sestry, které by měly jakousi centrálu na výběr? Tam by se zájemce obrátil. Mikrum.

(Otázka výběru a výchovy hospodyní je naléhavá. Již † P. Ludolf Cermín volal po nějaké kongregaci „Mart”. Exercicie pro farní hospodyně bývají každý rok ve Frýdku. — Nemohl by býti při nějaké rodinné škole zřízen kurs pro sestry bohoslovců a mladých kněží, v němž by dostaly výchovu pro práci na faře? — Rádi bychom věděli, zdali by byl zájem pro přílohu k DP. „Marta”? Red.)

K ČLANKU: POKUS O POHLED NA SITUACI A JEJÍ LÉKY. Na dvě věty bych rád upozornil, o což vlastně žádal pisatel dr Brait. 1. „Nestačí rozhodně pastore jedného kázání nedělního, zvláště když se omezuje na rozředení nedělní perikopy a drží se jen nedělní perikopy, protože pak většina křesťanských pravd nikdy nepříjde k projednání.” S tou zásadou nutno celkově souhlasiť. Z toho důvodu v olomoucké arcidiecési po 7 roků byla přede-psá-

na témata nedělních kázání. Vázaná soustava při některých vadách se celkově osvědčila. Avšak naprosto odmítati kázání podle perikop nelze. Vždyť to je kázání ve vlastním slova smyslu: výklad evangelia. A kdo se svědomitě připravuje, dovede mnohou pravdu křesťanskou objasniti, i když ji upne, alespoň úvodem, na nedělní perikopu. Je však smutným zjevem, že se v posledních dobách rozmáhá čtení nedělního kázání. Za nacistického režimu se někteří omlouvali opatrností. Avšak nyní by měl tento způsob kázání zmizeti. Namítnouti lze, že i sv. Augustin čítával kázání. Ovšemže. Někdy čítával, a to proto, poněvadž přednášel hluboké traktáty, při čemž záleželo na každém slově. Cinil tak pouze před vybraným posluchačstvem. Lidu pravděpodobně vždy kázával z paměti. — 2. „Naše fary nám nepatří. Jsou to budovy církevní. Tím méně patří lakomým, nevrlým a neochotným hospodyním.“ Musíme býti panu autorovi vděční za námět o farách. Fary nejsou naše, ale jsou církevní. Bohužel, také často je to na nich viděti. Není druhého stavu, kte-

rý by byl nucen hůře bydleti nežli kněžstvo. Vzpomeňme, že z mnohých far čpí ještě pach třicetileté války. Chladné, tmavé, vlhké. Leckde z šetrnosti do svahu postavené. Kéž by článek vyvolal hnutí pro vybudování zdravých, vzdušných far! Kéž by se alespoň u těch různých konkurenčních výborů prosadila nadstavba fary. Nežli má farář nastoupiti na místo, všechno možné se slibuje, když však nastoupí, brzy se na sliby zapomene a „lidomorna“ zůstane lidomornou, podle moudrého rčení: „Ale ten tu byl tolik roků, a tak je to i pro tohoto dobré.“ Jen tak strohých vět o farních hospodyních neměl dp. autor používat. Myslím, že mnohým ublížil. Přemnohá hospodyně se na faře udřela, přemnohá získala revmatismus, který ji zmrzačil. Jestli faráři a kaplani mívají na farách špatné bydlení, potom hospodyně bývají na tom nejhůře. A nyní se ptám: „Co prosím vás můžete po zmrzačených, ustaraných a udřených hospodyních chtít? A přece většina jich zasluhuje názvu „pečlivá Marta“ Ss.

H O V O R N A

B. ADM. M. Jsme lidé i v redakci. Stane se občas, že uveřejníme článek v domněnku, že povzbudí, a teprve z dopisů čtenářů poznáváme, že nepovzbudil, ale roztrpčil, jako na př. Vás roztrpčil článek „Pane předsedo duchovní!“ Takových chyb litujeme, avšak podle zásady apoštolovy, že milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému, doufáme, že někdy i ostré slovo působí polepšení neb aspoň chrání před chybami.

KNEŽSKÝ KURS NA SV. HOS-

TÝNĚ. V dnešním čísle začínáme uveřejňovati referáty, které byly konány na sv. Hostýně. Prosíme i ostatní dpp. referenty, aby svůj rukopis poslali co nejdříve na Dr. Vaška.

JESLICKÝ. Důst. pán, který prosil o jesličky, ať se laskavě ještě jednou hlásí. Ztratili jsme jeho adresu.

ARŠÍK S PÍSNĚMI PRO POHRANICÍ můžete hned objednat. Obsahuje písně: Ejhle, oltář; Ježíši, Králi; Svatý Václave; Matičko Kristova; Svatý, svatý; Hospodine, pomiluj nás.

OBSAH:

Dapež Pius XII., Apoštolský list	233	Z domova	244
Prof. dr K. Kadlec, Těžké morální		Ze světa	245
přídady dneška	235	Pastorační drobnosti	246
J. Kunov, Svatí budtež	238	Z dopisů	247
J. Novák, Katolický tisk ve světě	241	Hovorna	248

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Čes. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. - Vychází jednou týdně, - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

14. října 1945.

Číslo 19.

Apologia intellectus theoretici.

J. Z.:

Snad víc než obsah DP. sleduji reakci čtenářů. A tu se mi zdá opravdu charakteristická rada jednoho kaplana: „Jen hleďte, aby časopis zůstal praktickým a neutonul v nějakých vysokých teoriích a nepraktickém filosofování!“ Jsem také kaplan a ve své nezkušenosti si vůbec nedovoluji radit. Jenom je mi hrozně líto vždycky toho, komu se křivdí. A tak jsem si dovilil zastati se té utiskované „theorie“ a nenáviděného „filosofování“.

Když totiž probírám denní i periodický tisk, nikde nevidím, že by šlo o nějakou praxi, praktické prostředky a pod., nýbrž všude stále jasněji vystupují theorie, ideje, světové názory. Ano, srážejí se světy filosofie. Je doba přelomů, základních kolísí. Jakým právem tu můžeme umlčovat katolickou theologii a filosofii ve jménu praxe? Ano, vím, je třeba i drobných prostředků, rad a pokynů; musíme i za to být hodně vděční. Ale což stačí jenom to?

Podívejme se na svou katolickou minulost! Na lidi velikých epoch: Ambrože, Augustina, Chrysostoma, Cyrila Jeruzalémského. Beru jen skutečné pastýře lidu, ne učence! Co najdete v nich z t. zv. praxe? Kde je jejich síla, kterou dobývali svět? V šíkových nápadech nebo v theologické hloubce? A jak začalo reformovat Tridentinum? V hlavě i údech, ne v pastoračních metodách! Ano, dalo farářům katechismus, praktickou příručku, která byla, je a bude stále vzorem. Ale právě tu uvidíte vítězství té nenáviděné theorie. Celý Catechismus Romanus je plodem zralé klasické theologie. A je to vidět hned v rozdělení: de fide, de sacramentis, de praeceptis. Theorie správně vystihla pravou soustavu pravd, ústřední kerygmatickou osnovu, která je kristocentrická, zdůrazňuje opus operatum. Osvícenská praktičnost toto rozdělení podrobila ostré kritice: především má cenu ctnostný život, svátosti jsou jen prostředky. A tak se stala anthropocentrickou, zdůraznila víc opus operantis — a zavinila skutečný úpadek. A zase to byly velké ideje, „theorie a filosofování“, které ji vytáhly. A tak máme dnes zase Kubičkův katechismus v rozdělení správném. Theorie je velmi praktická!

Ještě lépe to vynikne na kázáních. Ti kazatelé, kteří provedli u nás tak důkladně rekatolisaci, vyšli z jezuitských škol — a ty znamenaly tehdy skutečný vrchol. Všimněme si také, kolik

patristiky je v barokních kázáních! Nuže, to vše vyšlo také z vysoké theorie, hlavně však z vysoké theologie. Na svou dobu měla tato kázání zajisté znamenitou úroveň theoretickou. Než i jejich praktická stránka, jejich blízkost životnímu slohu barokního člověka, jejich psychologičnost a ostatní lidské momenty jsou podivuhodné a stály by skutečně i po této stránce za studium. Kdyby dnes měla naše kázání takovou znalost duchovní situace moderního člověka, kdyby dnes bylo v našich kázáních více užítkováno „vysoké“ filosofické anthropologie, myšlenkových proudů a nových duchovních zájmů, myslíte, že by jim to uškodilo? Kdo má největší kus, ten může nejvíc lámat a krmit i ten drobný, prostý lid. Byl jsem tolikrát svědkem, že právě tento prostý lid se hrozně nudí při „praktických“ kázáních a velmi zbystří sluch, když slyší, „co nám ještě nikdo neřekl“.

Mám strach, že právě my mladí jsme příliš lehkomyšní a máme malou vážnost, malou hloubku. Pamatuji se, že jako nezvedený gymnasista jsem našel nejvzdělanější a vědě nejoddanější kněze ve starší generaci, kdežto u mladých kaplanů jsem byl jen vítaným partnerem ve sportu. O vážných věcech se mnou žádný mladý velebný pán nemluvil, ba ani mluvit nechtěl. A dovedl to vůbec?

Velmi se mi líbí, že nikdy v DP. neopomenete uvést další literaturu. Jenže nevím, kdo po ní sáhne. Většinou je starší, dnes nedostupná. Což kdyby se zřídila taková společná půjčovna theologických knih? Když má půjčovnu obec ve Zlámané Lhotě, proč bychom ji nemohli mít my? Dala by se myslím snadno porídit z knihoven po zesnulých kněžích. Bylo by ovšem třeba i takové ochotně a dobře řízené služby, aby se skutečně knihy kněžím dostaly. Ba aby je nutila nějak číst.

Ale už slyším: „Kde vzít na to čas?“ Viděl jsem již mnoho kaplanských knihoven. A tam jsem našel tolik přečtených románů zcela podřadného druhu, celé stohy přečtených rodokapsů, (? Red.) že jsem žasl, kolik takový přetížený bratříček má volného času. Nuže, aspoň o čtvrtinu méně! A pak se zakousnout i do theorie, do vědeckých knih a časopisů. Kněz nemůže a nesmí zůstat jen u brožurek „Životem“. Ty jsou pro lid. Kněz nemůže čekat, až mu nějaký závažný problém někdo zhustí na dvě stránky v DP. To je pak podoben čtenáři, který dostává tisk zdarma: neváží si toho. Mnohem větší cenu má to, k čemu se sami prokousáme. Kněz také nesmí čekat na hotová kázání. Krásně napsal prof. Pecka, že i ta jeho, která kdysi jistě pečlivě připravil, zdají se mu nyní prázdná. Ano, to se musí zdát každému z nás o vlastním kázání, které může vzniknout jen jednou a jen jednou dobře působit. Po druhé musí být již nové, neboť život nestojí. Už je tu jiná duchovní nálada, jiná potřeba, jiné posluchačstvo a pod. To vše nutí k theoretickým úvahám a od nich k praktickým závěrům.

Proto se přimlouvám, aby v nás bylo víc theorie, víc filosofie, víc širokého vzdělání. Abychom ty skutečné perly katolické theologie uměli najít, prodat vše a je koupit. Nechtějme věci veliké dobýt lacinými prostředky a s nejmenší námahou! Byli bychom duchovními šmelináři.

(Doslov redakce. Ve Věstníku Jednot duchovenstva (1945, č. 8.) kritizuje dp. Josef Zvěřina ještě mnohem otevřeněji náš časopis. Vyslovuje obavu, že to bude jen „hledání bezprostředních praktik, cílů, cílečků, prostředků a prostředků“, a „kaleidoskop nápadů“, „besed, bezprostředních řešení a drobných rad“ Děkujeme mu ze srdce, že nás upozorňuje na nebezpečí, které může hrozit DP. Sami jsme se toho obávali, a teď po otevřené kritice tím více budeme na pozoru, aby se to nestalo.

Chceme si znovu uvědomiti, že praxe bez theorie a vědy utone v řemeslnictví, theorie bez praxe je nezáživná. Chceme a burcujeme kněze, zvláště mladé, aby pěstovali vědu, zvláště teologii a její pomocné vědy, a všemi silami budeme podporovati všechny snahy, vedoucí k tomuto cíli. Radujeme se z toho, že ČKD bude znovu vycházeti, a vyzýváme spolubratry, aby jej odebírali, četli a také do něho přispívali. ČKD ať je reprezentační naší revuí, a DP ať s pomocí Boží zůstane čím je: přítelem, rádcem a, chcete-li, i spirituálem kněžstva. Bude i nadále podávati praktické články, ale podložené solidní vědou. Bude dále uveřejňovati dobré nápady a i prostředky pastorační, ale nikdy nezapomeneme, že máme jen *jeden* cíl: *salus animarum suprema lex*.

Styděl bych se poslati na redakci ČKD svoje kázání neb pojednání o nějaké past. pomůcce, ale v DP je to na místě. Rmoutilo by nás, kdyby mladí kněží se spokojili s čtením DP. Myslím však, že čtenáři rodokapsů jsou mezi kněžstvem jen ojedinělé zjevy, naopak, návrh na bursu vědeckých knih vzbudil právě mezi mladým kněžstvem velikou odezvu, a poptávka je dosud mnohem větší než nabídka.

Zřízení půjčovny vědeckých theologických knih nebude tak jednoduché, ale chceme zřídit redakční knihovnu tak, aby sloužila zvláště mladým kněžím ke studiu, zvláště v době prázdnin.

Nakonec úryvek z dopisu z Prahy:

„Onehdy řekl mi jeden mladý a horlivý kněz, že se mu DP nezamlouvá, že prý jeho články postrádají ideové hloubky, s jakou prý operují dnes odpůrci; a když jsem namítl, že nejde o časopis vědecký, nýbrž o stále pohotovou službu ve všech praktických otázkách a potřebách kněžského působení, řekl pozoruhodnou větu, která je vlastně velikou poklonou Vašemu listu: „Obávám se, že mladí nebudou nic jiného čísti než DP.“ — Bylo by to sice smutným svědectvím horlivosti mladého kněze, kdyby se vzdal dalšího sebevzdělávání odbornou vědeckou literaturou (jaký by to byl lékař, právník atd., který by se spokojil se zásobou vědomostí, získaných na universitě a nechtěl by si osvojit výsledky dalších studií a prací ve svém oboru) — ale nepochybují, že v překotném shonu moderního života DP poskytne rychlou a spolehlivou orientaci i po stránce vědecké a ukáže na prameny, kde možno nalézt vše nejen pro obranu, ale i pro vítězství pravdy Boží v ideovém boji dneška.

(Viz velmi cenný článek Lad. Daňhy „Svatováclavská tradice podle pravdy“ v čís. 15.)

Zkrátka DP veliké většině kněžstva jistě plně vyhovuje, a dovoluji si navrhnouti a prositi, aby v dosavadním způsobu vydávání bylo vytrvale pokračováno jak po stránce obsahové, tak i pokud jde o rozsah a úpravu. K tomu přejí plna srdce mnoho dobrých spolupracovníků a hojné požehnání Boží.”

Primum necessarium

St. Špurek:

Na okraj imperativu „Svatí buďtež“.

Vážím si řádků s tímto titulem v DP. Plynou z duše zanícené touhou viděti kolem sebe kněze plné ducha Kristova. Prozrazují bohatou životní zkušenost i nejedno trpké zklamání z rozporů mezi ideálem a skutečností. Nelze-li rozumně podnikati polemiku proti opravdové snaze o dokonalost kněžského stavu, nelze ani napadati konferenci volajících, byť i drsným tónem, k strážcům svatyně „Svatí buďtež“.

Autor jistě nechtěl v těchto několika člancích podávat celou strukturu kněžské svatosti. Ani já nechci doplňovat mezery v nich. Spíše bych rád podtrhl a vyzvedl z horizontální roviny určité myšlenky, které jsou tam již řečeny, abych znovu připomněl staré pravdy, v čem záleží svatost každého, tedy i svatost kněze.

Sv. Tomáš začíná pojednání o ctnostech řadou otázek o víře, naději a lásce, a pak přechází k ctnostem t. zv. stěžejním čili mravním. Tento pořad není nahodilý, nýbrž je hluboce theologicky odůvodněn. Ctnosti bohovědné (či božské) spojují člověka s Bohem, skoro bych řekl, naplňují člověka Bohem, jeho rozum naplňují božskou pravdou, jeho vůli božskou dobrotou a krásou. Toto bohatství pravdy a dobra obrací křesťan na jednotlivé okamžiky života, na styk s bližním, na chvíle, kdy nutno zápasiti s vášněmi všeho druhu, čili na ctnosti mravní. Člověk pouze „přirozený“ neměl by v těchto příležitostech jiné podpory než jasný hlas svědomí, velící v určitých okamžicích, co má učinit anebo čeho má zanechat.

Křesťan má nesmírně více, má božskou pravdu a božskou lásku, které užívají ctností mravních jako svých prostředků. Ctnosti božské jsou duše všeho mravního jednání křesťana, ctnost mravní je pouhým tělem, jež potřebuje oživení věrou, nadějí a láskou. Bez tohoto informování sebe krásnější ctnosti mravní — sebezápor, statečnost, čistota, chudoba atd. — jsou ctnosti laické morálky, pouhé ctnosti idealisovaného pohanství.

Korektní jednání nemusí býti vůbec projevem mravním. Sebe racionálnější a sebe opravdovější úmrtva smyslů a vášní jako pouhá hygiena duše není mravně výše než filosofický epikureism se svou snahou o příjemný život, prostý přílišných otřesů a výkyvů. Mravní hodnotu dává našemu jednání vědomý souhlas s vůlí Boží, projevenou aspoň hlasem svědomí.

Křesťana činí křesťanem víra, naděje a láska. Rozumí se, že by se zvrhly tyto ctnosti bez skutků čili bez ctností mravních v sentimentální a jalový kvietismus; to však nijak nezatlačuje ctnosti božské do pozadí.

V každé křesťanské asketice by mělo býti především zdůrazněno toto královské postavení božských ctností. Žel, že se náš asketismus utápívá v pouhém moralisování (pojednávání o ctnostech mravních) a morálky zase se brodí v hříších, ctnosti božské pak se pojímají jako jakýsi přívěsek duchovního života vedle ctností ostatních. Zatím však je to jejich jádro, ba jejich duše. Křesťan se nemůže křesťansky umrtvovat bez víry, naděje a lásky; podobně se nemůže pokořovat, pěstovat evangelickou chudobu nebo poslušnost nebo čistotu atd. Proto by snad měly v teoretickém pojednání vždy předcházet, jak je tomu u sv. Tomáše. Víra je podle definice sněmu tridentského *initium, radix et fundamentum omnis iustificationis* — tedy předchází i všem křesťanským ctnostem a je oživuje. K začátku mravního a zvláště vyššího duchovního života je nutný nadpřirozený optimismus neboli důvěra v Boha a nade vše pak je třeba lásky k Bohu pro jeho nekonečné dobro.

Skutečný křesťan přijímá vše od Boha a vše vidí v Bohu světlem víry, opírá se o Boha při každé práci silou božské naděje a objímá Boha ve všech křížích, úkolech a podnicích opravdovostí své lásky; tak nezůstává při pouhém zbožném snění, nýbrž vykazuje nejsolidnější práci hodnou Boha.

Duch sv. Terezie od Ježíška, kterou dal nejvyšší Velekněz za vzor i kněžím, je proto tak eminentně křesťanský, že zdůrazňuje vedle pokory právě hodnotu ctností božských. Duchovní dětství sv. Terezie nezáleží v malichernostech, jak to rády dělávají všelijaké výklady o Květině z Lisieux, nýbrž v důsledném, nekompromisním a ovšem pokorném osvědčování ctností božských. Bez nich neznamenaají nic ani nejskvělejší výkony asketické. Pravou nehynoucí hodnotu pro věčnost dodává našim činům láska, která však předpokládá víru a naději. Tyto božské ctnosti jsou ctnosti podstatně dětské. Co je přirozenější dítěti, než věřit, těšit se, doufat a zvláště milovat, když nalezne někde krásu a dobro? Nebývá schopno velikých činů, jak je představují ctnosti kardinální, ctnosti věku dospělého. Kdo tedy prožívá skutečnost, že je dítkem Božím, bezděčně tíhne k úkonům ctností theologických.

Jak se osvědčují ctnosti theologické, je samo o sobě lhostejno. Mystik ražení blah. Jindřicha Susa, zaujatý láskou Boží Moudrosti, se v tomto způsobu liší na př. od prostinkého bratra kapucína sv. Konráda z Parzhamu. Ruysbroeck s Anjelem Silesií, zaujatí hlubinami čirého božství, jinak pěstují tyto ctnosti než sv. František Sal. nebo svatý farář z Arsu. Hlavní je, že mohutnosti duše, rozum a vůle, jsou cele zaujaty Bohem, ať jeho přirozeností jako takovou, ať božskými osobami.

Protože se druhá božská osoba stala člověkem a hypostatickým spojením se nám nejvíce přiblížila, je lidské přirozenosti přiměřenější, že člověk nejvíce tíhne k Bohu Vtělenému, Ježíši Kristu, a vůči němu osvědčuje nejvíc úkony božských ctností.

Život Syna Božího v těle lidském probíhal různými tajemstvími. Můžeme říci, že každá událost ze života Kristova, jak jej vypravují evangelisté, je hodna adorace a všech úkonů, jež dluží člověk Bohu. Věřící duši však nejvíce upoutaly v životě Páně tři body: jesle, kříž a Eucharistie, protože se v nich nejvíce soustředila podle našeho chápání *humanitas et benignitas Salvatoris Domini nostri Jesu Christi*.

Z těchto tří je nám zase nejbliž tajemství Eucharistie. Nejen proto, že je tu Kristus Pán vere, realiter et substantialiter, nýbrž hlavně proto, že tímto tajemstvím vstupuje s námi v jedinečné a nevýslovné spojení. Kristus Pán sám prohlašuje, že je to spojení hlubší a dokonalejší nad jakoukoliv jednotu přirozenou a vystihuje je obrazem perichorese: „Jako mne poslal živý Otec, a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne.“ Ježíš Kristus, vtělený Bůh mezi námi, stává se tak předmětem a středem naší víry, naděje a lásky. Křesťan nemusí se povznášet přílišnou abstrakcí k hlubinám božství: Stačí mu zaměřit smysly k nejbližšímu chrámu, k svatostánku, a Bohu zde tajemně přítomnému platit daň nejdokonalejší bohopocty božských ctností.

Odtud je patrný nedožitelný význam eucharistické výchovy. Eucharistická výchova vlastně přímo vede k božským ctnostem. Naplňuje náš život myšlenkou na Boha, důvěrou v Boha, láskou k Bohu. Solidní Eucharistickou výchovou povznášíme se k náležitě vyšší, abychom správně hodnotili celý svět, všechno, co není Bůh. Tu by měla začínat a vrcholit všechna výchova bohoslovce a sebevýchova kněze.

Ve světle těchto myšlenek je hluboce pravdivé a srozumitelné slovo eucharistického papeže Pia X. „Hlásejte Eucharistii kázáním, rozšiřujte ji svatým přijímáním. Ať ji lid pozná, jí se klaní, ať ji miluje. Eucharistie, toť je v náboženství všechno. Přiveďte opět lid k Eucharistii!“

Silou ctností božských ulehčí se nám strohost a těžkost ctností mravních, jejich krásou zkrásní i snad těžkopádné zápolení o mravní rovnováhu, ony jsou prostředkem, jímž blaženost Boží zaplavuje srdce člověka již v údolí slzavém.

Svatý Pavel se těší v 1. listě ke Korintským na chvíli, kdy Kristus člověk, jako král lidstva, odevzdá na konci časů všechnu vládu Otci — *ut sit Deus omnia in omnibus*. Tuto nádhernou skutečnost anticipuje již každý, v němž zmohutněly božské ctnosti a rozrostly se do všech jednotlivostí i nejvšednějších úkonů. Bůh žije v nás a všude nás provází a pomáhá nám plnit svůj rozkaz: Svátí buďtež!

Dominium altum.

Na tomto místě bude také dobře zmínit se o právu státu zasahovati do vlastnictví občanů. Jest to t. zv. *dominium altum* — právo výsostné, které záleží v pravomoci státu s ohledem na obecné bláho upravovati a usměrňovati užívání práva vlastnického (soukromého), ba také občany práva vlastnického zbaviti (t. zv. právo vyvlastňovací čili expropriací). Není to vlastnictví v pravém slova smyslu, nýbrž je to pouze pravomoc.

Předpokladem pro užití tohoto práva jest, že to vyžaduje opravdu nutnost zajistiti bláho obecné a že se majiteli kompenzuje vhodným způsobem způsobená škoda.

Vermeersch II. 326 poznamenává, že nelze schvalovati, když se za vyvlastněný majetek dá jen částečná náhrada. Na druhé straně však je spravedlnosti na prospěch, když se po válce rozvrhly na všechny občany ony zvláštní škody, které byly způsobeny válkou.

O pravomoci státu vzhledem k vlastnictví soukromému mluví také encyklika Q. a. čís. 49. „Státní moc — arci vždy jen v rámci a v duchu zákona přirozeného a Božího — smí přesněji určit, co se zřetelem k obecnému bláhu vlastníkům při používání majetku je dovoleno, a co není.“ Nemůže stát tedy libovolně usměrňovati právo vlastnické. Nemůže ani předpisovati vše to, co se mu zdá, že je pro obecné bláho žádoucí. Jeho pravomoc se omezuje jen na to, co je pro obecné bláho nutné. V latinském textu encykliky je výslovně řečeno: „considerata boni communis vera necessitate.“ „Je však jasno, že stát nesmí svůj úkol plnit jen podle libovůle (pro arbitrio). Neboť vždy musí přirozené právo vlastnické samo — a to i právo míti soukromý majetek, i právo tento majetek odkazovati dědictvím — zůstatí nedotčeno, protože je stát škrtnouti nemůže... Když však stát majetky uvádí ve shodu s potřebami obecného bláha, nekoná tím dílo soukromým majitelům nepřátelské, nýbrž přátelské; neboť takovou cestou působivě zabraňuje, aby soukromé vlastnictví, jež nekonečně prozíravý Původce přirozenosti určil k tomu, aby bylo pomůckou v lidském životě, nepůsobilo nesnesitelných obtíží a tak nehnało poměry do záhuby; a neruší soukromého vlastnictví, nýbrž je chrání; a soukromého majetku nezeslabuje, nýbrž jej posiluje.“

Nemohou se tedy odvolávati na encykliku ti, kteří nechtějí připustiti vůbec žádný zásah státu do svého vlastnictví. Když Církev nabádala k užívání majetku podle zásad Božích, neposlechli. Nechtěli dáti ani to nejmenší — pak přijdou o všechno.

Pokud se týče zestátnění velkých podniků, praví dokonce encyklika č. 114: „Vždyť právem se usiluje o to, aby určité druhy statků byly vyhrazeny státu, protože propůjčují vlastníkům moc

tak velikou, jaká nemůže býti přiznána soukromým lidem, nemá-li býti ohrožen zájem celku.“

Udavačství.

Každý má právo na čest, dobré jméno a svou pověst. Dopustil-li se činu, kterým byl jiný opravdu vážně poškozen, pak je udání na místě a je spravedlivé. Zkušenost posledních dnů však ukazuje, že tento zřetel při značném procentu udání ustupuje do pozadí a že hlavním důvodem udání bývají věci čistě osobní, osobní nevraživost nebo snaha odstranit nepohodlného člověka.

Velikost viny nespravedlivého udavače třeba posuzovati se zřetelem k trojí okolnosti: kdo udání činí, na koho a o jakou věc jde.

Se zřetelem na blaho celku je dovoleno, ba někdy je to i povinnost, vyjeviti chyby, poklesky druhých. Při tom však třeba uvážiti poměr škody, která již byla způsobena, a škody, která vznikne vyjevením. Dále smí se vyjevovati jen potud, pokud je to v zájmu spravedlnosti třeba.

I právníci světští, kteří vyšetřují udání, pozastavují se nad velkým počtem udání bezpodstatných a upozorňují na to, že bude třeba radikálního trestání takovýchto udání (Dr Karlík ve Svob. novinách).

Tak mnozí zapomínají, že z nespravedlivého udání vzniká povinnost náhrady i škod hmotných, které nespravedlivý udavač aspoň in confuso předvídal. Že by o nich nevěděl, nedá se dobře myslet.

Mulieres oppressae.

Mulier innupta (vel uxor ab alieno viro) vi oppressa, tenetur aggressionem externam repellere quantum potest, etsi exinde semen effundatur. Si vero hoc non potuit, licebit semen lotione expellere. (Noldin, De sexto n. 69.)

Licet e vagina atque ex ipso utero expellere semen non fecundatum, quod mulier, vim passa, invita receperit: est modus repellendi iniustum aggressorem. (Vermeersch IV. 79.)

Attamen non licet in casu oppressionis abortum procurare. Non verificantur hic condiciones requisitae, ut liceat ponere actionem, ex qua sequitur duplex effectus. — Non sunt facienda mala, ut eveniant bona.

Solutio matrimonii.

Non licet solvere matrimonium initum inter sponsos bohemicae et germanicae nationis. Matrimonium est indissolubile.

Poměr k práci.

Prof. dr Jiří Štefl píše ve Svobodných novinách ze dne 25. července 1945: „Nedávno za mnou přišel jeden medik požádat, abych jim něco řekl o lékařském studiu a jeho organisaci vůbec.

„Proč, jak vás to napadlo?“ ptal jsem se, protože jsem nechápal, že by někdo šel studovat medicínu, a nevěděl přibližně, oč běží. „Napadlo nás to tak“, řekl ten kolega, „že jsou mezi námi mnozí, kteří vůbec nevědí, co to medicína je.“ A pak mně vykládal, že posluchači prvního semestru, nebo někteří z nich, dávají si jako první předmět zapisovat porodnictví, domnívajíce se, že akademická svoboda jde tak daleko, že mohou celé studium probrat tak říkajíc z druhého konce. Když jsem si představil mladé maturanty v porodnici, tak mne to zarazilo tak, že jsem jim ty přednášky slíbil, zvláště když jsem před tím slyšel rozhlasový projev jednôho veřejného činitele, který studentům sliboval, že budou moci na universitu již ze šesté třídy gymnasia. Představil jsem si dvacetiletého lékaře, jak operuje třeba žaludek, udělalo se mi mdlo, a šel jsem na tu přednášku.

Bylo tam nabito, a já jsem jim vykládal větším dílem takové své vzpomínky ze studií. Celkem souhlasili se všemi anekdotami, které jsem jim povídal, i když to byly anekdoty značně obehnané, ale při jedné větě se rozšuměl zřetelný nesouhlas. Přednášející, který má jen trochu zkušeností, to ihned vycítí, a podle potřeby odvede řeč, anebo svá slova zdůrazní. Řekl jsem jim totiž, když jsem vykládal o tom, jak se má člověk učit, že jsem sám nebyl tím nejpilnějším studentem (s tím ještě živě souhlasili), protože jsem před zkouškami studoval denně pouhých padesát stránek. Po tomto čísle propukl ten nesouhlas, a když jsem dodal, že moji pilnější spolužáci dělali až sto i více stránek, dali se mi posluchači do smíchu a nevěřili. Po přednášce mi řekli, že není možné naučit se tolik a zapamatovat si tolik.

A tu jsem u toho, proč je tak veliký nadbytek studentů na vysokých školách. Většina si představuje vysokou školu jako pokračování střední školy, kde se tenounká knížečka studuje celý rok, a nedovedou si představit, že po přednáškách a praktických cvičeních se budou muset naučit látce, která je shrnuta k jedné dílčí zkoušce na pět set až tisíc stran, a že to budou muset udělat za měsíc, nebo za tři neděle, protože takových zkoušek je na medicíně osmnáct. Ti, kteří se diví, ti se na vysokou školu nehodí.“

U dospělých tomu není lépe. Dříve se mohla jako důvod nechuti k práci udávat špatná mzda. Dnes si dělník, řemeslník a ostatní nemohou naříkat, že jsou za práci málo placeni. Proto právem zaměstnavatel má nárok a také žádá poctivou práci.

Jaký je poměr k práci u generace dřívější, věřící? Jen si přečtete Baarova Cimburu nebo Raisovy Zapadlé vlastence! Byla to práce lehčí? Sotva! Ale byl k ní jiný postoj. Nebylo tolik oslavných řečí na práci, ale ta tu byla. Dnes? U mnohých práce a život jsou bez jakéhokoliv vztahu. Život pro ně začíná tam, kde končí práce.

Bude třeba, abychom kladli větší důraz na stavovskou morálku v kázáních, ve zpovědnici. Doby sabotáží minuly. Dvoji

zřetel zdůrazňujeme: náboženský a mravní. Náboženský: lidská práce se koná z příkazu Stvořitele, který dal k tomu lidem schopnosti a vlohy — a jejich rozvinováním má růst lidská osobnost. Řádné plnění stavovských povinností je zároveň služba Boží.² — Mravní: práce jednotlivcova se děje ve službách celku.

Poměr k autoritě

je značně uvolněn, protože u lidí je otřesen základ, na němž každá autorita musí budovat: respekt před autoritou Boží. Vraťme lidu vědomí závislosti na Bohu a v důsledku toho úctu k Bohu, a tak nejlépe posílíme autoritu lidskou.

xxx

Bohužel nezapsal jsem si pramen, z něhož jsem si vypsál tyto řádky:

Politica versatur potissimum circa interesse, quo nihil est inter homines mundanos appetibilis. Interesse videtur in hoc mundo primum mobile esse. Interesse aliud est politicum, aliud pseudopoliticum. Interesse politicum est laudabile, quia refertur ad incolumitatem reipublicae neque divinis humanisque legibus adversatur. Pseudopoliticum interesse nihil aliud est quam: a Deo abesse, diabolo adesse, nemini prodesse, plurimis obesse, officio suo deesse, subditis male praeesse, legibus nolle subesse.

Hleďme, abychom při své činnosti vykořeňovali z našeho lidu ono interesse pseudopoliticum. Tak prokážeme mu nejlepší službu a splníme svůj úkol. Pamatujme však při tom, že to musí být z pohnutek nadpřirozených, protože naším cílem je salus animarum!

Katolický tisk ve světě

J. Novák :

Jak by to tak asi dopadlo u nás, kdybychom chtěli před válkou konkurovat některým liberalistickým deníkům u nás? Co bychom mohli nabídnout jako protiváhu? Vždyť za celou dobu trvání republiky jsme se nezmohli na katolický nepolitický deník!

Pro moderní pastorační práci je ovšem potřeba také dobrého náboženského časopisu, který by byl pokračováním kázání v kostele nebo alespoň jeho nutným doplňkem. V Holandsku vydává každá diecése svůj náboženský list, který má mutační strany pro jednotlivé vikariáty a farnosti. Tento list přichází zdarma (obstarává Charita) do každé katolické domácnosti, kromě toho vychází měsíčně „Propagační list“, který přichází zdarma do každé (tedy i nekatolické) rodiny jednou měsíčně. Obsah listu je vyplněn obrázky, hutně psanými informacemi o současných proudech, propagovány diecéšní akce a odráženy event. útoky.

Konečně zbývá poslední práce na tiskovém poli KA — tisk pro nekatolíky. Codex iuris canonici v C. 1350 § 1. praví: „Ordinarij locorum et parochi acatholicos in suis dioecesibus et pa-

rochiis degentes commendatos sibi in Domino habeant“ Jedním z nejlepších a často také jediný prostředek; jak vniknouti k nekatolíkům, jest tisk. V Holandsku vyřešili tento problém takto: Každých 14 dní byl rozšířen do nekatolických rodin poštou nebo kolportérem zvlášť k tomu účelu sestavený náboženský věstník, který nebyl přímým propagačním nebo apologetickým tiskem, nýbrž přinášel spíše informačním způsobem výklad základních článků křesťanského učení. Je přirozené, že list docházel zcela zdarma, a je zajímavé, že redakce dostávala velmi četné dopisy, v nichž žádáno o bližší informace nebo další čtení.

To vše ovšem stojí finanční oběti. Peníze pro katolický náboženský tisk byly pořizovány jednak sbírkami mezi katolíky, jednak ročně pevně stanovenými příspěvky, zvláště však povinnými příspěvky biskupů a kněží na tiskovou akci.

Na konec je třeba se ještě zmíniti o největší akci posledních let v Holandsku. Je to činnost společnosti „Aktio voor God“ (Činnost pro Boha) založená roku 1936 a zvláště její vydání knihy prof. Ignáce Kluga „Katolická víra“ Tato společnost sestavila na 10.000 adres význačných jinověrců: ministrů, poslanců, soudců, profesorů, evangelických duchovních, učitelů atd., kterým zaslala tuto knihu s příslušným doprovodným dopisem, v němž oznámili účel zaslání: poskytnouti příležitost snadného informování o katolické víře. Z těchto 10.000 zásilek se vrátilo 23 s poznámkou, že si nepřejí o tom nějakého poučování zatím co řada jiných poděkovala velmi uctivým dopisem. Tato společnost se snaží zasáhnouti všude, kde jen možno: uveřejňuje články jako inseráty ve věstníku železnic, který visí v každém vagoně vlaku, na nádražích vyvěšuje jako reklamu plakáty náboženského obsahu, v biogramech náboženské nápisy a výzvy a pod. Je samozřejmé, že brožurky a letáčky jsou rovněž oborem této činnosti.

Prošli jsme některými zeměmi Evropy a podívali jsme se na jejich práci v tiskovém oboru Katolické Akce.

A nyní jsme zase doma, v Československé republice, která po šestileté okupaci začíná znovu roztáčet kola svého normálního života. My, katolíci, se díváme s hrdostí zpět, neboť jsme nezklamali a slovo presidenta Dra Beneše, že jsme živlem republiky, na nějž možno spolehnout, bylo naším postojem jenom potvrzeno.

Ale podíváme se také do přítomnosti a budoucnosti. Katolická Akce, zřítelnice oka nejvyššího pastýře na zemi, spolupráce laiků na hierarchickém úřadu Církve svaté, po níž volá Svatý Otec a která zvláště v našich dobách je nevyhnutelně potřebná, musí zvláště na poli tiskovém rozvinout svou plnou činnost a poslání. Po způsobu a příkladu jiných zemí, musíme i my, českoslovenští katolíci, řešit problém katolického nadpolitického tisku, který by byl orgánem všech katolíků bez ohledu na jejich politickou příslušnost.

Podle poznaného v jiných zemích by snad bylo pro K.A. v naší republice nejlepší, aby katolický deník byl polooficiálním listem nejdůst. episkopátu československého, podobně jako ostatní časopisy (pro děti, mládež, studentstvo, rodiny) byly by postaveny pod přímý dozor episkopátu.

Tím by bylo zaručeno, že se tento tisk nikdy nezpronevěří svému cíli: učit čtenáře, aby se dívali na svět kolem sebe a události v něm očima Kristovými a čerpali poučení i sílu k životu náboženskému a jeho účelu na zemi. „Založení a udržení deníku, který by vnášel světlo do duší a je napravoval, je něčím v jistém smyslu zrovna tak nutným a záslužným jako vystavění kostel“ (Kard. Lavignerie) „Denní tisk je v současné situaci nezbytným nástrojem duchovní správy“ (Osservatore Romano).

Úzký film

Hřebíček:

Úzký film, diafilm, diapositiv ve vzdělání a výchově.

Moderní doba vyžaduje moderních prostředků. Je na nás, abychom nezůstali zastaralými, apaticky nepodceňovali to, za čím jsou nové směry, a co se stalo pro mnohé samozřejmým. Naším úkolem je proto použít všeho, co dal Bůh do našich rukou, a možností, a usměrnit to pro úkoly kněžské k záchraně a novému získání duší. Mnozí z nás kněží se snaží zapojit i diafilm či diapašku nebo diapositiv do pastorece dětí, mládeže i dospělých. Používají těchto prostředků světelné projekce k besídkám, přednáškám, křesťanským cvičením. Materiálu je dosti, je však roztroušen a nevyhovuje vždy na 100 proc. Sjednotit, usměrnit a plánovat, je naším úkolem pro nejbližší budoucnost. Najít spolupracovníky, finanční pomoc a začít plánovitě pracovat i po této stránce, musí být naší snahou!

Školní film (16 mm), zatím němý, plní již ve svých počátcích na mnohých školách své poslání ve vzdělání žactva tím, že názorně uvádí úseky učebních z některých vyučovacích předmětů. Pro náboženství nemáme těchto filmů. Jediný film, který byl v dosahu, byl o mši svaté, a nebyl ničím jiným, než tradováním postupu sloužení Oběti novozákonní. Více divákům nedával. Diafilmy, pokud je měly či mají půjčovny (Petrinum, České Budějovice, Svatováclavská liga, Praha atd.), jsou víceméně vhodné pro spolky či farní přednášky pro dospělé, katolickou akci a p. Mnohých možno i pro křesťanská cvičení použít. Náboženské vyučování nemá však zatím těchto souborných pomůcek, jimiž by získalo na své zajímavosti a tím i trvalejším efektu v dětských duších a v životě dětí. Nejen učit, ale především vychovat pro plnění povinností k Bohu, Církvi a vlasti je úkolem vyučování. To platí výsostně pro vyučování náboženské. Víím, že mnozí kněží učinili již šťastné pokusy s vlastními těmito moderními pomůckami, které si zhotovili, jiní mají vypracovanou již předlohu, kterou bude třeba snad zpracovat odborně (sv. svátosti, žij s Církví atd.), jiní mají aspoň začáteční zkušenosti, nebo aspoň zájem. *Nevíme však o všech těchto kněžích. To vše třeba soustředit a na počátcích začít budovat.* Soustředit pracovníky, sjednotit pracovní plán a vyrobit dostatek pomůcek pro vyučování náboženství i pro dospělé.

Doba nás volá k této práci, nechceme-li zůstat osamoceni. To se týká i úzkého filmu (16 mm). Tento, do nedávna jen němý, pronikl do mnohých škol, lidovýchovy a lidového vzdělání. Je vystřídáván úzkým filmem zvukovým. Četné biografy na úzký zvukový film u nás, jejichž počet se během nejbližší doby určitě zvětší, jsou důkazem, že film se stal vyhovujícím, ba přímo fascinujícím prostředkem nejen zábavy, ale i vzdělání a výchovy. Je opět na nás kněžích, jak použijeme tohoto průbojného prostředku pro získání svěřených duší. Postátnění filmové výroby a současně použití filmu k veřejnému promítání zaručuje, že filmu nebude užíváno jen k výdělečné prosperitě interesovaných jednotlivců, ale že státní dohled, výběr odborníků atd., je sám zajištěním kvalitních hodnot filmů po všech stránkách. Postátnění se týká normálních filmů a výroby. Užití amatérského filmu, pod kterýžto pojem pravděpodobně spadá i 16 mm film, bude upraveno zvláště ministerstvem informací. (Nový národ, roč. 19., č. 6, z 26. srpna 1945, str. 47.) Je opět na nás kněžích, abychom dovedli uplatnit státotvornou, t. j. mravní, výchovnou a vzdělávací složku náboženských zásad a pravd křesťanských i při výrobě nových filmů zábavných, výchovných a poučných, stejně pak i pro filmy, které mají sloužit čistě a přímo věci Boží (nábož. vyučování, pastorece vůbec), získali náměty, schválení státní a tím i výrobní a projekční na školách i při své širší kněžské práci. V tomto smyslu by vyhovoval úzký 16 mm film němý s titulky, a pochopitelně i zvukový. To musí býti naše snaha!

Žádám proto všechny kněze, aby pro počáteční zjištění zaslali na moji adresu:

1. Jmenný seznam vlastních diafilmů a diapozitivů 5 x 5 cm — a) vhodných pro vyučování náboženské (otázka katechismu, počet obrázků) — b) pro projekci pro mládež a dospělé při křesťanských cvičeních, resp. při nábož. přednáškách (počet obrázků).

2. Svoje vypracované návrhy (quasi libreta) pro výrobu nových diafilmů (diapozitivů).

3. Svoje vypracované návrhy pro event. výrobu úzkých filmů.

Po získání materiálu se pokusím o celkový seznam stávajících pomůcek, jejich rozřídění a vypracování plánu. *Hlaste se spolupracovníci!* Na této snaze jsou zainteresovány Jednoty duchovenstva diec. brněnské a olomoucké.

P. Jan Hřebíček, adm., Prosetín, p. Olešnice na Mor.

PASTORACE DĚTÍ

KATECHETICKÁ DROBNOST. Kdysi jsem řekl dětem ve škole: „Jsem kněz a každý kněz má posvěcené ruce. Když biskup někoho světí na kněze, pomaze mu ruce sv. olejem a při tom se modlí: Cokoli posvětí, ať je posvěceno, a cokoli požehnají, ať je požehnáno. A proto požehnání rukou kněze má před Pánem Bohem velkou cenu. A dobře víte, že kněží lidem žehnají, na př. při mši sv., po sv. přijímání a také po kázání, než sestoupí s kazatelny, dá lidem požehnání. Hodina náboženství je také

jako kázání, proto, děti, ode dneška vám dám po každé hodině své kněžské požehnání. Až skončíme modlitbu, zůstaňte stát a když vám budu žehnat, udělejte kříž! Požehnám slovu Božímu, které jste v náboženství slyšely, a požehnám vaší duši i vašemu tělu, abyste prospívaly v dobrem a nestalo se vám nič zlého.“ A od té doby jsem dětem po každé hodině žehnal liturgickou formou a latinskou formulí. Děti si požehnání opravdu vážily, měly z něho radost a zakládaly si na něm. „To jiné děti,

kteří učí laický katecheta, nemají." A třeba někdy za letního odpoledne celou hodinu zlobily a ani při modlitbě se nechovaly vzorně, požehnání vždycky přijaly s nápadnou pozorností a posvátnou uctivostí. Nikdy jsem nepozoroval, že by jim zevšednělo. A běda, když se stalo, že bych byl na udělení požehnání sám zapomněl! Hned se ozvalo ze třídy jako sborem: „Požehnání, ještě požehnání.“ — Proč bychom neměli žehnat slovu Božímu, jež jsme do duší zaseli? Vždyť i k tomu jsme byli svěceni. POV., Čechy.

SPÍŠE POSITIVNĚ! Mladý katecheta — horlivec je sváděn při katechesi k moralisování: odsuzovat zlo, nedostatek odvahy a svědomitosti v Boží službě. Tak se mu zdá, že odvrátí děti od zlého. Jaký to omyl! Výsledný dojem, který takové moralisování zanechává, je cit stísněnosti, nespokojenosti v duších maličkých. Spíše pozitivně! — Toto heslo, tolikrát v katechetice zdůrazňované, těžko mi přecházelo do krve. Někdy se mi podařilo působivě před očima dětí vylíčit krásu dobra. I poznal jsem, že jsem se tím dotkl hluboce jejich nitra. Svědčil o tom celý výraz tváří. Oči se rozzářily, radostná nálada se rozlila po celé třídě. To z radosti nad čímśi krásným — dobrým. — Tak hned první článek v Katolické prvouce „Věřím v Boha“ (věta: Bůh všechno vidí...) nám dá v aplikaci

možnost vyzkoušet toto pravidlo: „Pán Bůh všechno vidí. On vidí, jak ráno chlapec vstává. Vidí, jak se obléká, jak se umývá. I čeká Pán Bůh, že si hoch také klekne a pěkně se pomodlí. Že poděkuje Pánu Bohu za to, že ho chránil celou noc, že mu dal dobré rodiče... Ale marně čekal Pán Bůh. Hoch si ani nevzpomněl. To se Pánu Bohu nelíbilo. Škoda, chlapče, škoda! Tak by tě měl Pán Bůh rád, kdyby ses byl pomodlil, a tys to neudělal.“ — Ale druhý chlapec, ten si vzpomněl na modlitbu. Poklekl, zbožně složil ruce, podíval se na kříž a pomalu říkal slova modlitby. A Pán Bůh se na něho díval. Jakou radost měl Bůh z takového chlapce! Jak se mu líbila duše takového hochu! Šťastný hochu, Pán Bůh tě viděl! Nezapomene na to! — Děti, kdo z vás by nechtěl, aby i na něho se Pán Bůh díval s takovou radostí a s takovou láskou, jako na onoho hochu? Jistě každý z vás. Proto nezapomene: Zítř ráno, jakmile vstanete, na kolena, pomodlit se pomalu, zbožně! A Pán Bůh se bude na vás dívat..." Když se nám tak podaří působivě vypočítat krásu dobra — tedy to pozitivní v katechesi — užasneme nad výsledkem: Děti na nás visí, naše slova téměř hltají a radostné teplo milé nálady šíří se třídou. I odcházíme ze třídy s plným vědomím, že jsme kázali opravdu *Euan-gelion*. —h—

NAŠI BOHOSLOVCI

KNIHY BOHOSLOVCŮM! „Jak to vypadá u nás? Vědomosti většiny bohoslovců musí být ukojeny pouze v hodinách přednášek. Co si v přednáškách nenapíšeme, nemáme. Už neustálé psaní ukrádá mnoho sil i času. Marně se ohlížíme po nějaké podrobnější příručce. A je velké nebezpečí, neseznámíme-li se s příručkami už v semináři, že se k nim později už těžko vrátíme. Jména Noldin, Prümmer, Van Noort jsou známa už jen z doslechu, ale ne ze zkušenosti. A přece je tolik dobré vůle a snahy ke studiu! Nuže, tedy dejte nám knihy! Umožněte nám prohloubení vědomostí půjčením solidních příruček! Většina bohoslovců nemá na př. Písmo sv., ba dokonce už ani Nový zákon. A jak

rádi by je měli! Exegese Písma sv. jsme nuceni poslouchat bez textu. Církevní právo bez kodexu. Může být něco paradoxnějšího! Rovněž misálků, ať latinských či latinsko-českých, není. Začíná i nedostatek brevířů. Rádi bychom se seznámili i s Aertnysem. Proto prosíme dpp., aby pomohl v těchto dobách katastrofálního nedostatku příruček ať už zapůjčením, prodejem, po případě i darováním knih. Prosíme hlavně o tyto příručky: Noldin, Prümmer, Müller: *Theologia moralis*, Van Noort: *Theologia dogmatica*, Merk: *Latinsko-řecké vydání P. sv.*, Hebrejské texty *P. sv.*, *Codex iuris canonici*, Marx: *Kirchengeschichte*. Snad leckde by se dalo sehnat od členů Dědictví sv. Jana kritické vyd.

Hejčlovo. Na začátku školního roku bychom udali znovu příručky, jichž budeme potřebovat. Vynasnažíme se udržovat knihy v pořádku a jistě dpp. prominou, budou-li v nich patrný stopy úporného studia. Bylo by velmi praktické, kdyby každý kněz ve své poslední vůli pamatoval s takovými knihami na bohoslovce nebo na seminář. Pro příbuzné, jimž se takové knihy dostanou do rukou, nemají mnohdy cenu; leckdy slouží i zcela

jiným účelům. Se zábavnými knihami si můžete naložit dle své dispozice — pro příbuzné, farní knihovnu. Doufáme, že tato nouze o knihy je pouze dočasná, a že časem dostaneme koupit knihy z ciziny, po případě, že se i u nás utvoří při nějakém nakladatelství odbor pro vydávání bohovědných příruček českých nebo i latinských. Zatím budeme za každou pomoc velmi vděční. F. A. D.

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

PŘED KAZANÍM. Na nejdůležitější stránku přípravy pro kázání a podobné pastorační úkony upozorňuje nás pár slov, jež denně sklonění u oltáře říkáme: „*Dominus sit in corde meo et in labiis meis*” atd. Celebrant těch slov užívá mluvč k jáhnovi, zpovědník podobně k poenitentovi. J. K.

AD TERTIAM. O hodině třetí, naší deváté, vzpomínáme slavného příchodu Ducha sv. na apoštoly. Tehdy pod vlivem milostí Dárce darů přemnohých se rodila církev sv. Tehdy apoštolé osvětlení a posílnění vycházeli z večeřadla, aby horlivě hlásali slovo Boží. A právě ta hodina je vhodnou chvílí, abychom pamatovali na kněze a čekatele kněžství, kteří mají býti našim městům a vesnicím

apoštoly víry, ctnosti a lásky. Věnujme tedy denně svoji kněžskou Terci na ten úmysl! Tak splníme i příkaz sv. Otce, jež pronesl v okružním listě: „O mystickém Těle Ježíše Krista”: „Denně prosíme Pána žní, aby poslal dělníky, na žeň svou a denně ať spojená modlitba nás všech stoupá k nebesům a prosí za všechny údy mystického Těla Kristova. Především za biskupy..., za kněze, za řeholníky a řeholnice, kteří, byvše povoláni k „údělu Páně”, chrání, prohlubují a šíří království božského Vykupitele jak doma, tak i v cizině a v pohanských zemích...” — Nuže, věnováním své každodenní Terce na jmenovaný úmysl sv. Otce, Náměstka Kristova, hojně prospějeme Církvi i milému národu. Ss.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

CETERUM AUTEM. Snažíme se býti zajímavými, často i na úkor věci. Buď vynecháme důležité thema kázání, protože je prý otřepané, nebo je zpracujeme jen přehledně a povrchně. A přece je třeba stále zdůrazňovati základní věci. To musí býti naše ceterum autem, i když snad po každé jinými slovy a při jiné příležitosti. Je ovšem třeba znáti ty základy, jež je nutno v určité době a v určitém prostředí zdůrazňovati. Zlo se šíří právě častým opakováním, je tedy třeba lék podati také vícekrát. A když snad již nechceme něco připomínati výslovně, alespoň mimochodem. A můžeme posluchačům kázání říci, že jsme si opakování vědomi, že tak činíme záměrně. Na př.: „Možná, že se někdo z vás usměje, až uslyší, že zase mluvím o svěcení neděle. Vím dobře,

že to bylo připomenuto již velmi často, ale přece je nutno stále to připomínati. Vám hodným, abyste se nedali svést zlým příkladem, abyste vytrvali. A těm, kteří nezachovávají, je to stále nezbytně nutné. Chléb jíme skoro každodenně a přece není zbytečný. Poslouchám sv. Pavla, který praví svému žáku: „To mluv a přimlouvej a vytýkej!” A vy sami také často mluvíte o věci, kterou považujete za důležitou nebo která je vám milá.” Propaganda snaží se přímo vsugerovati některá hesla. Církev sv. této metody neužívá, protože váží vše dle míry svobodné vůle. Násilí vždy zavrhovala. Ale není proti svobodě, když si připomeneme důvody, jež zůstaly nepovšimnuty a jež působí vlastní silou, nikoli mechanickým opakováním a vtlačováním do paměti a vůle.

Snažme se tedy, abychom poznali své cetěrum autem, poznali také, jak je prosaditi, aby se nezprotivilo a dosáhlo cíle! Nebudeme tedy napodobovati svět v jeho honbě za jepicemi. My jsme hlasateli pravd věčně platných, nemusíme se tedy stydět, že něco opakujeme. Non nova, sed novo mode!

SLAVNOST ZA PADLÉ. My jsme smuteční slavnost uspořádali takto: Dali jsme natisknout pozvánky s programem a doručili do každé rodiny v celé farnosti. Příbuzným po zemřelých jsme tuto pozvánku vložili do brožurky „S projevem soustrasti“, aby to měli zároveň na památku. V sobotu večer byl bolestný růženec, pak promluva (dušičková), I. nokturn, skauti recitovali pak česky Miserere, zpěv žalmu: Hospodin je můj pastýř, hra na housle s doprovodem varhan, smíšený sbor, sv. požehnání. Odpočínáte v pokoji! Po skončení smuteční hra-

ny. Po celý večer byla příležitost ke sv. zpovědi, hlavně pro pozůstalé. (Přišel cizí kněz.) V předsíni kostela byly stěny potaženy černým plátnem, vzadu umístěn břízový velký kříž s trnovou korunou, před ním tumba, na ní spočíval vkusně provedený seznam všech obětí (tableau), svíce, oleandry, věnce. V neděli ranní mše sv. obětována za padlé za účasti jednotlivých spolků a organizací, a při ní společné sv. přijímání. Odpoledne sv. požehnání, ofěra na výdaje spojené se slavnostmi a pro kostel, obřady u tumb, průvod s hudbou na hřbitov za účasti Národního výboru, hasičstva, SČM, Junáků, družiček, zástupců úřadů a závodních rad a velkého množství z blízka i z daleka. Na hřbitově obřady, výkrop hrobů (věřící zůstali na místě a zpívali, resp. sbor), po příchodu kněží ke kříži promluva, sborová recitace, sbor SČM, báseň, státní hymna. Pak poděkování za účast a modlitba. AK.

HOVORNA

AUTORSKÉ PRÁVO. Na dotazy odpovídáme, že spolubratři mohou citáty i celé části článků otisknouti ve farním věstníku neb v krajském listu, má-li redakce na článek právo. Práce, jež jsou podepsány autorem, nemohou býti otisknuty bez dovolení autora a bez jeho jména.

L. S. V L. Žádáte, abychom uveřejnili tuto výzvu: „Jsou mezi námi někteří, kteří zapomínají na svou kněžskou stavovskou čest a utíkají se

k Národním výborům, aby dosáhli míst, kterých si přejí.“ Doufám, že to přece jsou jen mizivé výjimky, proto není třeba veřejně varovati. Pišete: „Co si o nás světské úřady pomyslí?“ To je pravda, ale též: „Co si Bůh o nás pomyslí?“ — Pokud by se tím stěžovalo vykonávání církevní jurisdikce, na př. Ordinariovy, nebyla by to již jen otázka cti, nýbrž platil by tu can. 2337 § 1 C. I. C., jenž dává Ordinariovi právo trestat, i suspensí.

OBSAH:

I. Z., Apologia intellectus theoretici	249	Pastorace dětí	261
St. Špurek, Primum necessarium	252	Naši bohoslovci	262
Prof. dr. K. Kadlec, Těžké morální případy dneška	255	Pro srdce kněžské	263
J. Novák, Katolický tisk ve světě	258	Pastorační drobnosti	263
Hřebíček, Užký film	260	Hovorna	264

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověření v Čes. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.185. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

21. října 1945.

Číslo 20.

Pastorace mládeže

P. Silv. M. Braitto O. P.:

Kněžský kurs na sv. Hostýně.

Jest to již stará banální fráze, že kdo má mládež, má budoucnost. Ale ani se nám o toto nejedná, nýbrž jedná se nám spíše o to, že kdo má mládež v rukou, ten že tu mládež může naplnit, utvářet. A smutné je právě to, že jí kromě nás nikdo nedá Krista a jeho pravdy, že nikdo ji ke Kristu nepřivede, nikdo ji nepozvedne k oné výši, ke které nás Bůh povolal ve vykoupení, v krvi jednoroz. Syna Božího. Když si počteme, poslechneme, přihlídneme, čím je dnes mládež sycena, co se jí slibuje a co se jí dává jako výbava do života, je nám srdečně hořko. Líto je mi zástupu. Parvuli petierunt panem et non erat, qui frangeret ipsum... Non erat? Vždyť jsem postavil strážce na hradby tvé, Jeruzaleme, vždyť jsem poslal dělníky na svou vinici, vždyť jsem poslal apoštoly, vždyť ti apoštolové předali mi slovo. Vždyť ty, bratře, jsi právě posledním otevřeným článkem onoho nesmírného řetězu všech zprostředkovatelů spásy a pravdy a milostí.

Tak říkám, že se můžeme dívat na pastorační mládeže s tohoto dvojího hlediska: Jedno přeorganisační vám řekne, že kdo má mládež, má budoucnost. To jsou ti, kteří se dívají na Církev především jako na společnost, a snad jen jako na jednu ze společností, jako na zájmovou, námi kněžími budovanou společnost. Ale pak je tu ono druhé, daleko důležitější řešení: Bůh si zasluhuje, aby byl milován, a mládež má právo na to, aby byla naplněna Božími dary, které Ježíš pro celé lidstvo přinesl, a které jsou tu tedy především pro ty, kteří jako mladí teprve život začínají, neboť je věru hodno a spravedливо, aby byl Bůh milován, od mladí již aby vládl, aby si vytvořil království v mladých, otvírajících se srdcích.

Quomodo credent, nisi audiat, quomodo autem audient sine praedicantibus... My pak jsme povoláni k tomu, abychom všem dávali pravdu a ostatní ovoce Kristova vykoupení, a abychom je dávali především těm, kteří již od prvních kroků mládí měli sloužiti Pánu.

Jiní se dívají opravdu jen takto organisačně na to: Kdo má mládež, má budoucnost. My se na to raději díváme takto: Bůh má právo na mladá srdce, a mladá srdce mají právo na Boha.

Proto mládež chceme k Bohu přivést a chceme mládeži Boha zvěstovati. Mnozí bratři se hrozí oněch organizací mládeže, které ji odvádějí od Krista, které v ní zasévají vlažnost a lhostejnost vůči náboženství vůbec a vůči křesťanství a katolictví obzvláště. Nesmí to býti úzkost, jaká budovala katolické domy a podobně obyčejně hnusné brlohy, kam se nemohla odvážiti slušná noha vkročiti. My máme jeden katolický dům na každé vesnici, či lépe řečeno, dva katolické domy, totiž kostel a faru. Kostel ovšem nesmí jen být místem k odbývání bohoslužeb jednou za týden, a fara nedobytným hradem s krásnými sály, jež si hospodyně hlídají, aby jim to někdo nezamazal a nezablátil. Podobně také netřeba lomiti rukama nad různými organizacemi, které nám chtějí odvádět nebo ve skutečnosti již odvádějí mládež. Máme totiž jednu organizaci, která jest nejideálnějším sdružováním všech, totiž svou církev, která má místa, prostředků pro všechny doby, pro všechny lidi, pro všechny stavy. V této církvi jest pak jedna nesmírná síla k zachycení všech lidí, a touto silou je pastorační. Pastorační intenzivní, speciální pastorační jest největší silou církve. Od začátků církve dávali apoštolové pokyny, jak vésti, získávat, vychovávat věřící. Epištoly, skutky apoštolské, dějiny první církve, listy otců apoštolských, jsou plny těchto pokynů.

Pastorační byla hlavní starostí církve. Vždyť i celá její věda theologická i její filosofie, její školství, všechno její snažení misijnářské nebylo ničím jiným nežli pastoračním. Pastorační církve čelila všem těžkostem. Pastorační církve dobývala, až dobyla svět Kristu.

Jedinou snahou církve bylo, aby se Krista, jeho poselství, jeho spasení, jeho milosti a prostředků dostalo všem. Nestarala se tedy především o to, aby se sama rozšířila, aby církev rostla, aby církev měla budoucnost, nýbrž, aby se přítomnosti, přítomným lidem dostalo Kristova světla, Kristovy lásky, Kristova života. Proto ani my se neohlížejme na to, zda nás bude hodně nebo málo, aby nás bylo více, abychom my zvítězili, nýbrž aby se lidem dostalo Ježíše, aby se mladým lidem, kteří začínají život, aby se jim dostalo toho, co jim Kristus zasloužil svou krví.

Musíme nejprve počítati se skutečností, že dnešní rodina ve svém celku již křesťansky nevychovává, že tedy naše výuka náboženská ve škole naprosto nestačí. Jistě že katecheté a kněží z duchovní správy učí děti, že konají svou povinnost. Ale jaké jsou výsledky? Mohli bychom si na to odpovědět ovšem docela prostinkým srovnáním, jaké jsou výsledky takového vyučování přírodopisu? Kolik dětí dovede rozeznati blatouch od bodláku? Tedy, vidíme, že jenom vyučováním se vše nespraví. Ostatně celé skupiny mládeže jsou vyřazeny z vyučování náboženství, jako školství odborné, pokračující mládež zemědělská a pod. Opět zřetelný důkaz, že není vším vinna jen škola a nedostatečný počet tak zvaných vyučovacích hodin na nich pro mládež.

A přece je nutné vyučovati náboženství. Neboť jak uvěří, aniž by slyšeli? Fides ex auditu. Ale rozhodně, jak vidíme, nestačí těch několik hodin vyučování, protože vedle výuky náboženské jest nutná ještě výchova náboženská. A ta nám schází v rodinách. Vedle toho mládež vychovává společnost, okolí, zábavy, tisk, spolky. Toho všeho si musíme nutně všimati, abychom zároveň co nejintenzivněji svou mládež nábožensky vzdělávali i vychovávali. Nejprve naše vyučování náboženství nesmí být „káťovinou“, třímající notýsek a slídící po nedostacích žáků, aby mohli býti potrestáni špatnou známkou z náboženství; myslím, že tenhle ten typ, který byl v našem mládí tak častý a obvyklý, již vymizel. To je ovšem věcí katechetů, profesorů katechetiky, aby toto zdůrazňovali a ukazovali, jak má býti vyučování náboženství zároveň výchovou, a jak jí zároveň může býti, jak je to možno uskutečňovati.

Ale k výchově je rozhodně nutný bohatší, častější styk, nežli jest přiznán, dán školou. K tomu se právě hodí mimoškolní a poškolní pastorační práce.

K tomu slouží křesťanská cvičení, dětské besídky a besídky pro mládež. Žádný spolek nemůže nahraditi tuto výchovu náboženskou, protože zatěžuje přítěží různých cílů oněch spolků, a různých prostředků jejich. Jak máme zkušenosti s oněmi spolky, zabraly knězi mnoho času, ale k duchovním věcem, k náboženské, soustavnější, intimnější výchově nepopřály mnoho času. Toto je třeba si uvědomiti při všech pokusech k hořekování nad tím nebo oním znemožněným spolkem. Ovšem, musíme bděti nad spolky a nepodceňovat je, protože, jak dostaneme mládež, kdyby nám ji spolky prostě na neděli odvedly? Proto si musíme spolky hlídat, hledět se do nich dostat a naplniti Kristovým duchem. Junák nám tu otvírá celkem loyálně dveře. Zde můžeme věřiti, že nebudeme pouhou volavkou, kterou zaženou do klece, až svolá rybičky, volavkou, které by pak rybičky sbírali před očima pro jiné cíle... Kde není možné ve spolcích se dostat k mládeži, a tam, kde jsou spolky, pracujme prostou pastoračí!

Takové pastorační uschopnění mládeže k náboženské výchově jest nesmírně jednoduché. Není k tomu vlastně ničeho třeba, nežli dobré vůle, schopnosti a jakési invenčnosti našich duchovních a obratnosti, s jakou zapřáhnou laiky k této spolupráci.

Nemůže vám přece nikdo nikdy zakázati, abyste si nesebrali několik mladých lidí a nešli s nimi k vodě, do lesa, za město nebo do města, abyste dovedli ty chvíle tak zaplniti pestrým obsahem, nechci říci to slovo spolkařské, programem...

Vedle toho pak je třeba pokračovati v náboženském vzdělávání, v náboženské výuce. Protože ale škola rozhodně nestačí a také všechnu mládež, jak jsme ukázali, nezachytne, musíme najíti cestu k této mládeži a i k té, která chodí do našich škol, pro kterou ale také nestačí jen vyučování podle osnov. K tomu jsou

požehnaným prostředkem dětské besídky a besídky pro mládež. Poslali jsme vám obsah oněch mimoškolních pokračovacích náboženských vzdělávacích kursů pro mládež školou povinnou. Budeme v tom pokračovati. Musíme si vybudovati naše besídky jako pokračování náboženské výuky kostelní a školní, a náhradu za nedostatek náboženské výuky a výchovy rodinné, která dnes není skoro žádná. Ale ono je to stejné s ostatním. S celou výchovou. Rodiče přesouvají své výchovatelské povinnosti vůbec na školu. Očekávají, že škola teprve vychovává děti. Tak jako přicházejí do škol děti, které neumějí se ani přezehnati ani pomodliti, tak přicházejí také do školy děti, které jsou naprosto negramotné v primitivních zásadách společného a společenského života, slušného chování, bez nejmenšího chápání nějaké povinnosti. Jenom že škola má na své desítky hodin k doplnění nedostatků rodinné výchovy, kdežto náboženství jen jednu, dvě hodiny . . Dobrou pomůckou jsou poutě, na kterých rovněž možno se blíže dostat k mládeži, jenom že ovšem to jest jaksi vzácná příležitost, tak nanejvýše několikrát do roka.

Další pomůckou je *kniha a tisk*. Neobejde se řádná výchova a výuka mládeže všech stupňů bez dobré knihovny pro mládež opět všech stupňů. Ranná setba a pak misijní kroužek lubenečský a pak knihy o malých hrdinech v Hlučíně byly dobrým pokusem a začátkem. Musíme si prostě vybudovati velký odbor při našich nakladatelstvích pro vydávání dobré literatury pro mládež, ale nejenom zase zábavné, nýbrž i přímo nábožensko-poučné. Nevyhýbejme se ani literatuře dobrodružné, kterou můžeme misijně a jinak použiti, protože mládež neobyčejně láká vše hrdinné a dobrodružné. Naše časopisy duchovní pro mládež tu konají velkou službu. Doufejme, že budou sjednoceny, lépe vybaveny a že budou míti dobrý souvislý, cílevědomý program pro náboženskou výuku i výchovu. Bylo by dobré, kdyby aspoň část programu byla pečlivě připravena katechetickými odborníky, odborníky z duchovní správy, aby aspoň tato část programu navazovala na osnovy náboženské oficiální výchovy.

Pak je třeba věnovat zvláštní pozornost mládeži, která nám uniká, buď že dále do školy nechodí anebo je zaměstnána hodně intenzivně, takže nemůžeme mnoho ji k sobě volat. Ale i k této mládeži se musíme dostat, a to knihou, časopisem, sportem, besídkami, rekreačními týdny, které konečně pak vyústí v dobrých exerciciích, které jsou školou obrácení a nového života.

Kněží, hlavně profesori náboženství, si musejí všimati a pastoračně zachytiti pro náboženskou výuku tu mládež, která nemá vyučování náboženské v programu. V Třebíči, v Brně a snad i jinde byl učiněn velmi šťastný a vděčný pokus se studenty obchodních akademií. Připomínám tento bod hodně naléhavě, protože nemělo by smyslu naříkati, kolik hodin je tam a tam, a když tady jsou celé skupiny mládeže vyrůstající bez jakékoliv výuky

náboženské. Prosím o zřízení komise pro vypracování vyučování této mládeže. Kursy sester ať jsou všude.

Tam, kde není možná tato speciální, mimoškolní, mimokostelní pastorační ani ve formě besídek, je nutno dostat se k ní jinak. K tomu pak jsou tu spolky. Nevyhýbejme se žádnému spolku, pokud není vysloveně protikatolický, a použijme jejich řad, organizací! To platí především o Junáku, o němž vám toto mohu sdělit:

Junák je organizace, která se staví docela kladně k náboženské výchově. Junácký slib se koná také Bohu, a doporučuje se, aby se ve výchově dbalo náboženských stránek a hodnot. Proto jest dovoleno tvořit tak zvané homogenní útvary, skupiny Junáka, skládající se z Junáků katolíků, kteří chtějí, aby byli zvláště nábožensky vychováváni. Stačí prostě skupinu si založit a ohlásit ústředí. Ale kněz může pronikat jako duchovní rádce nejenom ve své skupině homogenní, nýbrž stanovami jest mu dána možnost dostat se i do ostatních skupin, kde jsou také katolíci. Jest to ovšem věcí taktu i taktiky, jak se tam dostat, a pak, když tam jednou jsme, abychom tam skutečně něco kladného učinili, něco z Krista mladým žiznivým duším dali. Ovšem i způsob musí býti volen svěží, živý, jak celý duch Junáka je svěží. S ničím školometským k Junákům nechodme, třeba mají rádi přesné i bohaté vědomosti, ale je třeba umět je podat a tak se dostat k mladým srdcím. Ale kněz nemusí všechnu práci sám vykonat. V oddílu si vybere, nebo i někoho mimo oddíl, nějakého staršího skauta, který zná dobře skautskou myšlenku. Ten mu dělá spojku. Řekne mu, co mládež zajímá, jak je spokojena s přednáškami, na co by bylo třeba upozornit a podobně.

Tam, kde jsou dělnické internáty, tam obzvláště ať jsou kněží na stráži a pohotoví, aby se tam dostali, aneb aspoň navázali styk s těmi, kteří takové internáty vedou. Nemluvím tu o pastorační studentů, protože tomu je věnován zvláštní den či několik dnů v Brně, krátce po tomto pastoračním kursu, a profesori náboženství si jistě sami vědí rady. Jen je upozorňujeme na krásnou a již rozvinutou katolickou akci studentskou, kterou jsme vybudovali za války, když se rozešlo samo ústředí katol. studentstva, a které jsme budovali pod zemí i s naším ilegálním slovíčkem Militii a pozdravem kamarádům, zasazeným do práce a na zákopy.

Cennou pomocí by tu byla spolupráce našich katolických učitelů a učitelek, naši studenti z vyšších tříd jsou rovněž již připraveni a ochotni vám pomoci ve vedení vaší mládeže. Dnes kněz na všechno nestačí, a rozhodně nestačí jen si své odučit a domnívat se, že jsme vykonali svou povinnost. Jako si to nemyslí farář tím, že odříká nedělní kázání, nýbrž snaží se stále být ve styku s věřícími, stále těsněji se s lidem stýkat, je vzdelávat, naň působit, podobně nestačí ona oficiální náboženská výuka na našich školách. Kdybychom se chtěli s tím spokojit při dnešní bezstarost-

nosti našich rodičů a jejich nepochopení pro náboženskou výchovu, mohli bychom se toho dočkati, že se nám mládež odcizí úplně, anebo, abych zase mluvil křesťanštěji a duchovněji, mládež bude odcizena Kristu dokonale, nesžije se s ním a bude poučena o smyslu života antikristem, bude naplněna tímto světem místo Kristem, tímto světem a jeho hodnotami zaměřena k jeho cílům.

A až bude jednou Bůh vyžadovati mládež z našich rukou, nepomůže nám, že jsme si své odučili; *Jesus coepit facere et docere*.

Nic není nikdy ztraceno, pokud jsme schopni si uvědomiti vážnost situace, své nedostatky a své chyby a příčiny svých porážek.

Proto se podívejme hodně poctivě na situaci své mládeže, na její duchovní obzor, poměr jejího života ke Kristu, a podle toho si pak určíme, odkud jsou ony nedostatky, kde jsou tyto nedostatky a jak bychom mohli proti nim čeliti.

Milost Boží, směrnice Církve, studnice svatých věd a moderní propagační prostředky jsou nám všem k ruce.

Pojďme za svými marnotratnými syny, protože bez nich se domů nesmíme vrátiti, jako se bál Juda vrátiti se bez Josefa.

Ve šlépějích Mistrových

Stan. Špurek :

Ve vědomí křesťanů žije myšlenka, že býti křesťanem jest jíti za Kristem. Jak málo však je těch, kdo aspoň trochu uskutečňují tento závratný ideál. Vinu na tom nese mezi jiným též neujasněnost pojmová. Lidé nevědí, co to znamená následovati Krista, jaké předpoklady a jaké důsledky nese s sebou cesta za Spasitelem.

Povinnost řídit se vzorem Kristovým váže především kněze; lid má v něm viděti druhého Krista. *Sacerdos — alter Christus*. Proto především kněz má zájem o to, jak jíti v Kristových šlépějích.

I. Život Kristův jest *naším ideálem*. Ježíš se nazval cestou, po níž musí člověk jíti, chce-li dospěti k poslednímu cíli. Nazval se branou, kterou nutno projíti do života! Tyto metafory vyslovují názorným způsobem, čím je pro nás Kristus. K Bohu se nedostaneme jinak, leč přes Krista. Musíme býti jeho učedníky. Učedník však musí činiti stejně jako jeho Mistr. Jiných dveří a jiné cesty do království Otcova není než — Kristus, jeho slovo, jeho příklad a jeho milost.

Proto praví Spasitel: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem!“ (Mt. 11, 29.) „Příklad zajisté dal jsem vám, abyste i vy tak činili, jako jsem já učinil vám.“ (Jn 13, 15.) Sv. Petr praví v témž smyslu o celém životě Kristově, nejen o umučení: „Kristus trpěl za vás, zůstává vám příklad, abyste následovali šlépějí jeho.“ (1 Petr. 2, 21.)

Kristus jest *učitel a vychovatel*, který vzdělává především svým příkladem. Církev si toho byla plně vědoma hned od za-

čátku. Od začátku platilo heslo: Christianus — alter Christus. Duchaplně definuje sv. Basil podstatu křesťanství jako následování Ježíše Krista: „Výměr křesťanství — následování Krista.“ Sv. Řehoř z Nyssy básnicky vykládá, jak je každý malířem vlastního života. Umělecké dílo provádí dobrá vůle, barvami jsou ctnosti, ale vzorem, jež třeba co nejvěrněji vystihnouti, jest Kristus. (O dokonalosti MĚG 46, 252 n.)

Povinnost následovati Krista trvá na všech stupních života duchovního. Každá zbožnost, podceňující pohled na Ježíše Krista, odezírající od jeho příkladu, jest osudný omyl. Ani nejvyšší mystické nazírání na Boží podstatu nepřipouští výjimku. Sv. Terezie učí, že každý pokus, obejít se v duchovním náboženském životě, byť sebe vyšším, bez následování Ježíše Krista nutně ztroskotá.

Kdo uvěřil jednou v božství Kristovo, nabyt tím práva a povinnosti, řídit se jeho příkladem. Je-li Kristus Bůh, jedná tak, jak musí jednati nejsvětější Bůh, když je v lidském těle. Každý jeho úkon, každý pohyb, každé slovo, jsou prosyceny svatostí, čistotou, moudrostí a krásou. Kristus jest Bůh. Jeho lidská vůle tedy jest sjednocena dokonale s vůlí Boží: Jeho slova a jeho skutky jsou proto nejbezpečnějším ukazatelem Boží vůle.

II. Že jest Kristus — Bohočlověk — naším ideálem, jest nesporné pro toho, kdo jednou uvěřil v zjevení a uvěřil, že naposledy nejdokonaleji zjevil se Bůh ve svém jednorozeném Synu. Těžší však je otázka, jak prováděti následování Krista. Jest Kristus nám vzorem ve všem, co činí, či jsou pro nás *směrodatné jen některé jeho činy?*

Jen kdo by popřel Kristovo božství, mohl by tvrdit, že každý jeho čin je pro nás vzorem, jež můžeme přesně kopírovat. To činí racionalisté. Víra nás učí v činech Kristových rozlišovat. Sv. Bernard je třídí do šesti skupin. *Jen poslední z nich obsahuje úkony, jež jsou bezpodmínečným vzorem pro každého z nás.*

Jest na biledni, že se nikdo nemůže pokoušet o úkony jeho božské moci, o jeho zázraky a jeho prorocství. Kristus sice praví: „Kdo věří ve mne, bude i on činiti skutky, které já činím, ano větší nad ty bude činiti, neboť já jdu k Otci.“ (Jn 14, 12.) Ale bylo by opovázlivostí, hráti si na pověřence Kristova v této věci — bez zvláštního zjevného povolání, které vidíme u mnohých sv. divotvůrců, jako sv. Františka di Paola nebo sv. Gerarda Majelly.

Křesťan se nemůže pokoušet ani o výkony jeho soudcovské a kněžské moci. To přísluší jen hierarchii, a to v mezích, jež určil sám Kristus. Jinak by se věřící provinil proti příkázání o tichosti: „Nesudte, abyste nebyli souzeni!“ Kristus hřímá mnohonásobným běda proti náboženské vrchnosti israelské, ale činí tak jako Bohem poslaný zákonodárce a soudce.

V životě Kristově jsou události, v nichž se projevila lidská slabost. Vidíme jej plakati nad Jerusalemem, jsme svědky, jak se hrůzou chvěje v Getsemaně, trneme nad tím, že jest na kříži

opuštěn ode všech, i od Otce. Tyto skutky nejsou samy o sobě nic velikého, božského, následování hodného. Krásné jsou u Krista Pána proto, že je přijal na sebe z lásky k nám. Staly-li se případy, o nichž vypráví Theofil Raynaud, že zbožní lidé, z touhy následovati Krista do nejmenších podrobností, odmítli v poslední hodině všechnu útěchu, kněze a svátosti, je to důkaz, že následování Krista není kopírování Krista a šablonovité napodobení toho, co činil a trpěl on.

Do následování Krista nenáleží ani zevní skutky, jež konal Kristus v rámci svého místního, společenského a dobového prostředí. Kdo by se chtěl přizpůsobovati Kristu i v těchto věcech, těžce by ubližoval jeho náboženství. Takový učedník by chtěl „hráti“ Krista na jevišti světa. Kristův učedník však není herec, nýbrž hrdina mravní. Rozlišuje u Krista, co činí jako výchoďan své doby, co jest v jeho chování a v jeho řeči čistě dobové a místní, a co jest nadčasové, pro všechny doby, co jest v jeho zevním chování nezávazné nebo snad pro nás i nepřijatelné a co jest povinností pro všechny, kdo v něho uvěřili. Když zakládal sv. Alfons kongregaci nejsvětějšího Spasitele, žádali někteří horlivci, aby členové nového řádu přijali i historický šat Kristův — snad modrý, bílý a červený — a takto podobni Kristu pokračovali v jeho vykupitelském díle. Příklad nemoudré záměny podstatného s vedlejším, nutného s nepřijatelným. Následování Krista není tedy odhodlání, státi se potulným učitelem jako on, míti v průvodu k posluze ženy jako on, voliti si pomocníky a apoštoly jako on atd.

Tak nás vede povinnost jíti za Kristem s povrchu, od těla — do hlubin jeho osobnosti, k jeho srdci. *Jíti za Kristem znamená na prvním místě míti jeho myšlenky, jeho snahy, jeho zájmy.* „To smýšlení mějte v sobě, které bylo i v Kristu Ježíši!“ (Filip. 2, 5.) Jeho myšlenky a jeho snahy musíme pak vysloviti dnešním způsobem, výraz jeho snah přizpůsobiti naší době a našemu okolí, naší povaze, našemu životnímu povolání.

Následování Krista se takto vlastně ztotožňuje s následováním, napodobením Božského Srdce. Porozumění pro Srdce Spasitelovo uschopňuje nás, abychom správně konali skutky zevní, abychom je zladili s činy Ježíšovými. Úcta Srdce Páně, vedoucí křesťana k duši Kristově, k zdrojům mravního, nadpřirozeného jednání, chrání před povrchním, mechanickým napodobením zevních skutků Spasitelových. Zevní naše činy mohou býti protichůdné a nesouvislé, podle rozmanitosti zevních podnětů. Jen duše, srdce, mohou v nich zavést správný řád. (Ostatek přístě.)

Aby révy plodily obětní hrozny...! Dr. Č. Tomáško :

Napoleon byv otázan, kdy se má začít s výchovou dítěte, dal duchaplnou odpověď: „Dvacet let před jeho narozením, výchovou jeho matky!“

Byla to myšlenka, hodná syna, který na svou matku Laetitiu tak často vzpomínal pln úcty: „Je to moje matka, které vděčím za své štěstí a za vše, co jsem kdy učinil dobrého. Neváhám říci, že budoucnost dítěte závisí zcela na matce.“

Tyto postřehy, promítnuty v problému přípravy kněžských povolání, neztrácejí na své pravdivosti, ano, troufám si říci, platí dvojnásob.

Je to Bůh, který volá vyvolené duše za dělníky na svou vinici — ale víme, že pravidelný řád Boží Prozřetelnosti používá příčin druhotných jako nástrojů k vyplnění svých plánů.

A kdo je bližší duši dítěte než matka?! Ano, jest známo, jak nejen v tělesné, nýbrž i v duševní stránce dítěte zůstávají stopy matčina života z požehnané doby, kdy plnila svůj nejsvětější pozemský úkol. A což léta nejútlejšího dětství, kdy matčina náruč jest nejdůležitější životní školou?!

Ostatně, kdo by chtěl o tom ještě pochybovati, když od počátku zla na této zemi právě proto peklo bojuje o ženu, poněvadž chce v ní vítězně ukořistiti pro sebe — matku! Má-li tu, má i děti!

Mívám vždycky zvláštní radost v duši na svátek Mateřství Panny Marie, jež se slaví 11. října. Na ten den v našem královéhradeckém semináři nový školní rok už bývá obvykle v plném proudu. Když se dívám s katedry po svých posluchačích, v duchu si kreslím jejich matky, většinou prosté venkovské ženy. A říkávám si, že tento den jest svátkem kněžských matek. Ó, kéž by jejich srdce byla přetvořena podle vzoru Té, která nám dala věčného Velekněze!

Ale s tímto *modelováním* srdcí budoucích kněžských matek — má-li býti správné — musí se začít již záhy v dívčích letech. Neboť jsa dalek nasládlého idealisování, vím a doznávám, že nejednou to bývá matka, která nechápajíc podstatu svatého kněžství, jest spíše jeho ničitelkou v duši svého dítěte. Kolik nerozumných matek, které z pouhé *citovosti*, bez hloubky vlastního nadpřirozeného života, daly synka „na kněze“ — a snad staly se matkami odpadlíků...!

Ne tak!!! Kněžské mateřství musí být ovocem *pokorné touhy, vroucích modliteb a čistých obětí!!!*

A zde se nutno zamyslit, zda my kněží při výchově dívčí mládeže nedopouštíme se veliké nedbalosti právě po této stránce. Vůbec se zdá, že o kněžství a kněžském mateřství se příliš málo mluví a káže. A přece by tomu tak nemělo být! Co miluje srdce, to bývá stále i na rtech!

Sám jsem byl překvapen, jak při exerciciích dívčí mládeže od 16—20 let dovedlo posluchačky zaujmout několik myšlenek o kněžském mateřství. Nezapomenu na napiaté ticho a na zářící oči, které se stáčely k soše Požehnané mezi ženami.

Či není nám normou náš svatý Otec Pius XII., který tak mistrným, sobě vlastním způsobem promlouvá k mladým lidem —

zvláště k budoucím matkám — o „podílu Božím“, který by si snad od nich mohl vyprošovati Pán v jejich dětech, povoláných k službě na vinici Církve?! Aspoň jeden úryvek: „Povzneste se, milovaní novomanželé, k lásce Boží a k opravdovému duchu víry, a nebojte se onoho tak svatého povolání, které s nebe se snáší na vaše dítky! Není to útěchou, slávou a blahem pro ty, kdo se ve víře povznegli k lásce, vidí-li na posvátném místě nebo v klášterním zátiší u oltáře vlastního syna, jak přináší nekrvavou oběť a doporučuje otce i matku Bohu?“ (Citováno podle Acta Curiae episcopalis Reginaegradensis, 1943 N. 1. str. 8.)

Ač naléhavá potřeba nových dělníků Páně každým dnem roste, není dostatek kněžských povolání. Proč? Příčin je mnoho. Ale jedna z nich — a ne na posledním místě — jest i ta skutečnost, že není mladých lidí, a zvláště dívek, jimž na cestu do budoucího manželství září hvězda touhy dát Církvi a vlasti syna-kněze!

Ovšem míti tuto touhu — ve správném pojetí — znamená vlastní sebeobětí připravit živnou půdu pro sémě kněžského povolání. Jinými slovy *potřebujeme svatých kněžských matek, které nám dají svaté kněze!* A k tomuto úkolu budoucí matka musí býti vychována. Mluvme dorůstajícím dívkám často o kněžském mateřství! Mluvme s velikou úctou a vděčnou láskou — vždyť jsme synové matek! Nebojme se, že by tím snad mohl býti zastíněn ideál doživotního panenství, Bohu zasvěceného! Naopak pro vyvolené duše, směřující k řeholnímu povolání, není případnějšího myšlenkového přechodu, než od tělesného kněžského mateřství vystoupit k úchvatným výšinám mateřství duchovního. K oběma těmto cílům nelze přijít, než cestou oběti a lásky. A to umějme vštěpovat dívčím srdcím, jež jsou ohrožena morovým dechem dnešního světáctví.

Potřebujeme svatých kněžských matek!

Takových, jakou byla mladičká Marie Zélie Guérinová, matka „kvítku z Lisieux“, jež nebyvši přijata do řádu Milosrdných sester svatého Vincence z Pauly, takto se denně modlí: „Můj Bože, poněvadž jsem nebyla hodna státi se tvou snoubenkou jako moje sestra, provdám se, je-li to tvá nejsvětější vůle. Ale dej mi pak, snažně tě prosím, mnoho dítek a kéž se všechny zasvětí tvé službě!“

Potřebujeme matek jako byla Boscova „maminka Markéta“, jež svému synu, když jako seminarista dostal první kleriku, řekla: „Jeníčku můj, oblékl jsi na sebe kněžský šat. Mám velikou radost, jak se jen dovede těšit matka ze štěstí svého dítěte. Ale pamatuj si: Šat není ještě ctí, nýbrž ctnost dělá čestným! Kdybys snad někdy poznal pochybnosti o svém povolání, pro lásku Boží tě prosím, nezneucti tohoto šatu! Raději jej včas odlož! Lépe, když budu mít syna prostým chalupníkem než knězem, který by nedbal svých povinností!“ — A co mu řekla v den svěcení? „Jsi knězem! Budeš sloužit mši svatou. Tedy dneškem jsi blíže Ježíši

Kristu. Ale zapamatuj si, že začátek kněžského úřadu je začátkem utrpení. Snad to hned nepostřehneš, ale ponenáhlu poznáš, že tvoje matka ti řekla pravdu. Jsem přesvědčena, že každý den na mne vzpomeneš v modlitbách, ať budu živa, či na věčnosti. To mi stačí! Ty ode dneška mysl jen na spásu svěřených duší a se mnou si nesmíš dělat žádných starostí!“

Potřebujeme matek, jakou byla paní Alžběta Vaughanová, která po své konverzi z anglikánství ke katolické víře dvacet roků denně klečovala od 5 do 6 hodin odpoledne v zámecké kapli před svatostánkem, modlíc se na úmysl, aby vychovala Bohu plody svého mateřství. A výsledek? Všech pět dcer stalo se Milosrdnými sestrami a z osmi jejích synů šest volilo kněžskou dráhu, na níž syn Humbert, pozdější londýnský arcibiskup, dospěl k hodnosti kardinála.

Potřebujeme matek, jejichž srdce je naplněno smýšlením, jak je zachycuje krásná Lhandeova kniha matčiných vzpomínek „Mé dítě knězem“. Končí úchvatnými myšlenkami, jež táhnou hlavou matky po odchodu syna-kněze do misií na Aljašce mezi věčný sních: „A myslím-li na plodnost svých utrpení, jejichž nejkrásnějším ovocem jest můj syn-kněz, a když si pomyslím, že svými slzami mám v dáli podíl na jeho apoštolátě, a když si vzpomenu, že já, ubohá dcera baskických hor, jsem skrze něho apoštolem, spasitelem a knězem, šeptám tisíckrát za den, klanějíc se Božím cestám: „Cože činím zde ještě na zemi? Stále ještě plním poslání matky: Trpím!“ —

Vzpomínejme v měsíci svatého růžence i na tento veliký zájem Církve Boží, abychom jí dovedli vzbudit a vychovat generaci svatých kněžských matek!

Úcta svatých

J. Hlouch:

Úcta svatých jest integrální částí naší pobožnosti. Grandiosní obraz zástupů světců, obmytých v krvi Beránkově, obklopujících Boží trůn, jest velkolepým zjevením ideálu dokonalosti a štěstí, jakým jest korunováno vítězství lásky na životní frontě. Dáme-li okolo oltářů vyniknout ideji svatých obcování, vyniknou oltáře.

Způsob úcty svatých vyžaduje leckteré opravy. Úcta svatých nesmí se knězi státi moralisujícím kázáním. Lidu nesmí býti hledáním pozemskostí. Úcta svatých musí růsti z liturgie, t. j. musí zachovati způsob, jak liturgie ctí svaté. Liturgie uctívá světce takto: (I) *Dues*, qui (II) *in beato*... (III) *per Dominum*... Začíná myšlenkou na Boha, setká se se světce a končí myšlenkou na Krista, z jehož vykupitelské smrti byla i světce milost dána. Úcta svatých musí umožnit zářivější zjevení se Toho, z Jehož díla i světci svou velikost mají. Tedy: Nezůstat stát u světce, a na zemi, nýbrž za vedení světce k Bohu — k nebesům! Kdesi konali slavnost sv. Alžběty. Před obrazem světce nesen kříž — a

světice jakoby volala: Následujte Krista! *I svatí jsou svatými k větší cti a slávě Boží!*

Všech svatých.

Tento den musí býti duchovně dobře připraven. V neděli před Všemi svatými jest svátek Krista Krále, který cele upoutá pozornost věřících ke Kristu Králi. Pobožnost ke svatým se vykoná až v neděli po svátku Všech svatých, poněvadž na Vše svaté se jde na hřbitov. Farnost vykoná jakousi pouť ke světcům kostela: jejich obrazy a sochy jsou osvětleny, hoří před nimi světla. Po písni: Všichni Boží vyvolení plesejte... seznamuje kněz farnost s životem a významem světců, uctívaných v kostele: Světci se ujímají lidu, lid slibuje světců následovat, ctít. Vysvětlíme symboly, jež světci mají: palma, meč, kolo, srdce, péro, nůž, kříž. Lid přijme vděčně i nějakou zmínku z dějin oltáře, obrazu.

Ostatky svatých; v tento den nebo někdy jindy vystavit ostatky svatých, jež kostel má. (Pozn.: S těmito ostatky nesmí býti vystaven ostatek sv. Kříže, poněvadž jemu přísluší cultus latriae relativus, zatím co světcům pouze cultus duliae. Ostatků P. Marie, již přísluší cultus hyperduliae, nemáme.) Kněz sdělí lidu jména těchto světců, něco z života světců — něco, jak kdy, od koho ostatky pocházejí.

Zvláště jest pastoračně prospěšno seznámiti věřící se světci, jejichž ostatky jsou v oltářních kamenech. Tyto světce lze počítati k patronům kostela. Kněz tyto sv. ostatky denně při mši sv. devětkrát líbá a od nich nese pozdrav lidu. Denně se dovolává jejich přímluvy: „Prosíme Tebe, pro zásluhy Tvých svatých, jejichž ostatky zde jsou.“ Tito světci jsou nejbližší eucharistické Oběti, mohou mnoho pro farnost dosíci. V síni kostela by se mohl vyvěsit jejich stručný životopis. Věřící mají tyto světce vzývat více než jiné světce (s výjimkou P. Marie!). Jména těchto světců — aspoň jeden mučedník — jsou na listině o konsekraci oltářního kamene nebo kamenného oltáře. V sakristii by měla býti jména těchto světců na zvláštní tabulce.

Ostatní světci. V neděli odpoledne (večer) zmínky o životě světců, jejichž památka se bude slavit v následujícím týdnu. Někdy lze vykonat pobožnost ke cti celé skupiny světců, jak to naznačují litanie ke všem svatým, na př. svátek mučedníků! Jaké bohatství myšlenek má náš breviář! (De communi martyrum.) Jaké perly jsou v úryvcích z Písma, ze svatých Otců, jaká světla v sponsoriích!

Způsob účty: Lze rozmnožiti nějaký úryvek ze životopisu světce a rozdat na př. dětem. Děti to v kostele přečtou: život mladých světců, úryvek zvláště z dětství a mládí světce. Jindy zase tímtež způsobem o světci muži, otcí... do rukou dostanou úryvek mužové — o ženě! ženy! Tento lísteček si ponechají. — Úryvek o oslavení světce přečte nebo přednese kněz sám. Jindy:

Svátek světce, pro farnost mimořádně významného. (Přečtou jednu část děti, druhou část dospělí. Mezi čtení se vloží píseň.) Viz Cinek: Mše svatá, Proprium et commune sanctorum; Parsch: Die Heiligen des Messbuches, Kurze Lesungen zur Vorbereitung auf die Tagesmesse, Klosterneuburg 1925; Huber-Černý: Následování svatých. Jindy zase kněz přečte něco ze spisů světcových, zvláště ona místa, kde vynikne osobnost světce. Sv. Augustin: Vyznání; sv. Tomáš: Summa; sv. František Saleský: Bohumilá; sv. Terezie od Ježíška: Dějiny duše. Takto se lid více seznámí s pokladem tradice a duchovní literatury. Tradice nesmí býti lidu mrtvým pokladem, nýbrž živým pramenem.

Aby však čtení ze života světců bylo účinné, radno vésti celou pobožnost v duchu tohoto světce a učinit z ní celek. Když čtu o sv. Mikuláši — následuje ofěra. Když o životě kajících, přidáme kající žalmy. Když o životě panny, modlitba za sv. čistotu. Když o ctiteli Eucharistie, následuje aspoň krátká adorace. Někdy se před svátkem nebo po svátku vykoná průvod k soše světce. (Sv. Florián, sv. Jan, sv. Anna, sv. Václav.) Tím si lid navykne zdobit sochy světců, i kdy se průvod k soše nekoná. Doporučuje se průvod do polí ke kříži, u něhož nebylo zastavení na sv. Marka nebo o Křížových dnech.

PASTORAČNÍ DROBNOSTI

JÍTI CI NEJÍTI NA POHŘEB KATOLÍKU CIVILNĚ ODDANĚ-MU? Tato otázka se bude zdáti zbytečnou knězi, dodržujícímu církevní předpisy. Takový ví, že nesmí asistovati při pohřbu katolíka, který se dal oddati pouze na úřadě nebo před duchovním nekatolickým. A přece se vyskytují i v přítomné době případy, že někteří naši kněží těchto předpisů nedbají. Snad ani netuší, jak škodí svým nedůsledným jednáním těm kněžím, kteří neberou církevní nařízení na lehkou váhu. Pobuřují lid a zvláště

pozůstalé proti nim a způsobují, že veřejnost na ně pohlíží jako na kariery. Tyto řeči by přestaly, kdyby všichni kněží jednali důsledně a odepřeli svou účast na pohřbech katolíků civilně oddaných. Přirozeně, že tato zásada neplatí pro ty katolíky civilně (nekatolicky) oddané, kteří konvalidovali svůj sňatek před smrtí nebo se dali zaopatřit. Výmluvy a neznalost nechť kněz odstraní častým poučováním o neblahých následcích civilních a nekatolických sňatků!

P. Old. Bartl.

PASTORACE DĚTÍ

VYKUPUJME ČAS! Slova čas užíváme hlavně ve dvou větech, častěji se vyskytujících. „To jsou časy“, užíváme, když si stěžujeme na poměry, a „mám čas“, když nenaléhá na nás úkol bezodkladně. Snad nejednou jsme vyslovili tu první větu, kdykoliv jsme se dověděli, že s druhého břehu zaznívají hlasy, jež maří naši práci, nebo ji podkopávají. Posteskli jsme si tak, když se někdy objevil v posledních měsících návrh na vy-

loučení náboženství ze škol. Hledíme čelit této snaze poučováním, snažíme se druhé přesvědčit o významu náboženského vyučování, avšak snažíme se „vykupovat čas“. Jest třeba na prvním místě proti těmto útokům nastoupiti kladnou cestu, a to hned! — Varujme se všeho, čím snižujeme vyučování náboženství v očích pozorovatelů světa! Nespravedlivému odsuzování čelíme *pocitivou* prací. To jest naše *obrana*. Hodinu náboženství, kterou by-

vod, s dohodou učitele přeložíme. Nastupujeme do hodiny včas. Neděláme přestávku po přestávce! Při vyučování probouzíme a požadujeme život. Sledujeme osobnost jiných učitelů. Vedeme svěřence ke zdvořilosti a povinné úctě vůči všem učitelům. Upozorníme děti, kdy jim mají blahopřát, ukážeme, jak se mají rozloučiti na prázdniny a pod. Ve sboru chceme být dobrými členy. Nebudeme pyšní na své vysokoškolské vzdělání, ale také nebudeme nemístně shrbeni! Zprvu přirozený společenský poměr a později snad i přátelský mnoho prospěje. Přiznejme své chyby a přijmeme odůvodněné výtky. Tím mnohému podaří se dosáhnouti toho, že nebude třeba mu s bolestí vyslovovat „to jsou časy“, když bude co nejméně užívat „mám čas“. V dobrém začínáme hned! *Salus animarum!* Václ. Špunda.

NÁBOŽENSTVÍ VE 4. TŘ. MĚŠT. ŠKOL. Zákon č. 226/1922, § 3, odst. 2. stanoví: „Náboženství vyučovati jest ve všech třídách po dvou hod. týdně.“ Čtvrté třídy jsou nedílnou částí měšťanské školy a proto v těchto třídách se musí ve smyslu citov. zákona vyučovati náboženství dvě hod. týdně. Ustanovení zákona může být změněno jen novým zákonem a nikoliv ministerským výnosem nebo výnosem zemské školní rady. Nelze proto trpět, aby na školách bylo náboženské vyučování protizákonně omezováno ve 4. tř. měšť. škol (v 8. postupném ročníku) na 1 hod. týdně ve smyslu nového výnosu zem. školní rady. Žádejte proto všude 2 týdenní hodiny náboženského vyučování ve 4. tř. měšť. školy! Kde by ředitel školy nechtěl na to přistoupit s poukazem na nový výnos zem. školní rady, pak ihned nabídněte, že budete vyučovati tuto druhou hodinu bezplatně a v tom smyslu ihned podejte žádost na okr. (městský) školní výbor! Tím nejlépe ukážeme, že nejsme chlebaři, ale že nám jde o něco mnohem vyššího. V

boženství ve dvou týdenních hod. ve 4. tř. měšť. škol učinily ordinariáty potřebné kroky u vyšších školních úřadů. Zatím je to vox clamantis in deserto, avšak mlčeti nelze. Stůj co stůj dlužno hájit každou posici ve škole! Tšk.

VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ V JEDNOROČ. UČEB. KURSECH. Na opětovné dotazy odpovídáme: V jednoročních učebních kursech, které jsou při měšťanských školách, náboženství se výslovně neuvádí mezi předměty. Je však možno vyučovati náboženství nepovinně. V tom smyslu rozhodlo ministerstvo školství svým výnosem ze dne 21. III. 1933, číslo 16.622-33-I, který je odpovědí na žádost biskupské konsistoře brněnské, která žádala ministerstvo o zařazení náboženství mezi učební předměty v jednoroč. učebních kursech. Ministerstvo školství odpovědělo v uvedeném výnose, že v jeho výnosu ze dne 9. 6. 1932, č. 71.393-I, kterým byly vyhlášeny normální učební osnovy pro jednoroční učební kursy při měšť. školách, výpočet nepovinných předmětů učebních není úplný (taxativní) a že mezi ně může se souhlasem vydržovatele kursu býti pojato také náboženství. — Vydržovatelkou kursů byla dříve školní obec, avšak nyní je vydržovatelkou kursů správa státní, neboť ve výnose MŠO ze dne 16. 7. 1945, o vydržování těchto kursů se praví: „Osobní náklad uhradí stát.“ — Třeba zainteresovat rodiče, aby své děti do náboženství v jednoroč. kursech přihlásili a pak žádat o nepovinné náboženství na okresní školní výbor. Kdyby někde přece to nechtěli povolit, nečekat na zdlouhavé taha-nice s rekursy, a ihned zaříďte aspoň 1 hod. týdně křesťanského cvičení pro toto žactvo ve vhodné místnosti, na př. na faře. Dlužno ihned pracovat, neboť žactvo ve věku 15 let potřebuje náboženské výchovy nejvíce! Tšk.

PRO SRDCE KNĚŽSKÉ

JAKMILE SE CLOVĚK ZACNE OHLÍŽET ZPĚT, OCIVIDNĚ STARNE. (Americký kardinál.) Kardinál Gibbons, věkem starý, smýšlením a srdcem však stále mladý, dodával:

„Nikdy se neohlížím zpátky. Žena Lotova se ohlédla zpět a zahynula. Ohlížet se zpátky znamená zničit se, to je začátkem konce. Když člověk dosáhne půli života, má se obklopit lid-

mi, kteří mají před sebou větší část života. Do čtyřicítky hledejte společnost lidí starších, po čtyřicítce pečlivě udržujte styk s mladšími! To je výborné pravidlo. Až do poslední své choroby jsem chodil na procházku mezi 5. a 6. hod. Koho jsem brával za společníka? *Mladé!* Vyprávěli mně o svých nadějích, ctižádostech, plánech. Víte, co jsem jim říkal? „Můj milý mládenče! Čekáš na veliké věci. Doufej ve veliké věci zítřka! Doufej, že se dočkáš velkých věcí na svých spolubratřích i na sobě! Máš před sebou veliké možnosti, větší než v minulosti. Okolností, až se dostaví, dovedou však využití ti, kteří mají odvahu a smysl pro situaci.“ Čeho je třeba, abych využil situace, až se okolností dostaví? *Odvahy a smyslu pro situaci.* Mám je? Čas kvapí: je na čase, abych je měl. (Ze čtvrtého dne rozjímání pro jinochy od P. Plus T. J. přeložil Ju. St.)

STARÝM I MLADÝM! Kéž bych měl té knihy alespoň tisíc výtisků na rozdání kněžím! Sheehan: „*Můj nový kaplan.*“ Stárnoucí farář, dobrotisko, který dovede ušlechtilé odporovat i biskupovi, ale jen doma, potichu! Výtečný kaplan, který se ostřílel mezi

jinověrci v Anglii. Co tu sporů a protiv! A jak šlechetné řešení, jak příjemné šlehání humorem! Mnohokrát jsem tu knihu přečetl a promeditoval česky, německy a ukrajinsky. Rada bojů a vítězství, spousta námětů pro práci, vůbec a pastorační zvláště, plno témat pro kněžské konference, pro rozjímání, rubriky, úpravu kostela, vedení dětí, božské jednání Kristovo s Magdalenou a s perlami v blátě! A vždy humorně tak, že šlehnutí zasahuje vlastně šlehajícího. Kéž by to kněží pilně četli, studovali, meditovali, následovali! Kéž se najde mecenáš, který by dílo znovu vydal! (Mnoho výtisků posledních jsem kdysi koupil u Kotrby v Praze, Pštrossova ul.) Podobně vzácné myšlenky pro kněze obsahuje jeho jiné dílo románového formátu: „*Lukáš Delmege*“. Vymizely by mnohé spory mezi mladými a starými. Každý by napřed sám sebe soudil a napravoval, mnohých neprozřetelností se uvaroval, svatě žítí se snažil. — Pozn. red.: Patrik Aug. Sheehan. *1852 v Mallow v Irsku, 1875 ordinován, působil na mnoha místech, † 5. 10. 1913. Proslul nejvíce svými čtyřmi kněžskými romány, z nichž do češtiny přeloženy dva. J. K.

Z D O M O V A

HOROLOGIIUM MISSARUM PRO PAPA. (Z oběžníku A. M. olom. diec.) Opět se připojíme k této duchovní pomocné akci pro sv. Otce. Loni bylo slíbeno v olomoucké arcidiecési 1153 mší sv. na úmysly sv. Otce (předloni pouze 634), v diecési brněnské 578, v pražské 365, v budějovické 265, v hradecké 161, v litoměřické (část) 15, celkem 2537 mší sv. Je to jistě velká duchovní posila a útěcha pro našeho společného Otce v jeho nesmírně těžkých úkolech, když ví, že každý den je obětováno mnoho mší sv. právě na ty úmysly, které pokládá za nejnaléhavější a které ho nejvíce tíží. Kněžstvo pochopilo tuto myšlenku a provedlo ji s příkladnou horlivostí. Jménem sv. Otce a jménem ústředí Apoštolátu modlitby, který tuto akci pořádá, vzdáváme Vám za to vroucí „Pán Bůh zaplať!“ V některých farnostech byla sloužena mše sv. na úmysly sv. Otce slavně v *adoracní den* a stala se tak slavnostním pro-

jevem úcty a lásky celé farnosti k sv. Otci. V přihláškách udejte: farnost, diecési, měsíc, den a hodinu, kdy bude sloužena mše sv. Přihlášky posílejte na diec. ředitele Apoštolátu modlitby neb na dp. P. Frant. Mikuláška T. J., ředitele A. M., Praha II., Ječná 2. Přihlášky odešlete nejpozději do 31. října.

MEZINÁRODNÍ SJEZD vysokoškolského studentstva koná se v Praze ve dnech 15.—24. listopadu t. r. Uctí památku našich studentů, kteří se před 6 lety stali obětí totalitního režimu, připouštějícího jen jedno — své — myšlení. Již na 55 národností přislíbilo účast. Je velmi žádoucí, aby se sjezdu hojně zúčastnili i bohoslovci, a tak svým počtem usměrnili ráz jednání.

PŘÍDAVKY. Duchovenstvo dostane se zpětnou platností od 1. srpna přídavek měsíčně 500 K. Najednou dostaneme za srpen, září a říjen — 1. října 1500 K. Po úradě se svým kap-

lanem navrhuji, abyste dali výzvu k duchovenstvu, aby z vděčnosti k p. ministru Šrámkovi věnoval každý a-

spoň jeden měsíční přídavek 500 K na Šrámkův jubilejní fond lidové strany.
J. P., farář v KŘ.

Z DOPISŮ

DOTAZ: Mezi kněžími je dosti nejasnosti o postu pátečním a o postu vůbec v nynější poválečné době. Platí ještě indulty, dané pro „tempus belli“?

H. I.

Odp.: Dokud není výsada odvolána, platí tím spíše, že vyživovací poměry jsou dnes horší než za války.

VELKORYSE chápaná myšlenka misijní vede i k správnému poměru národa k národům jiným, a celému světu přesvědčivě ukazuje, že národ tímto správným poměrem žije! V. V.

NECHTĚL BY NĚKDO podávat do rubriky „Pastorace dětí“ pokyny (aspoň tu a tam) o duchovním vedení mezi Junáky-skauty? Tolik spolubratři nyní mezi nimi chce pracovat, ale nevědí, jak na to... ODS při Junáku by byl také jistě za to vděčný.

PROMLUVY. Prosím, abyste dopo-

ručili vdpp. kněžím-spisovatelům, Vaším spolupracovníkům, aby nám — kněžím mladším — aspoň náčrtky, skizzy zaslali, nebo aspoň nadhodili několik myšlenek pro svatební promluvy. V několika nakladatelstvích jsem po nich marně pátral, a přece o oddavkách jsou i snoubenci sami i hosté, kteří snad jinak málokdy přijdou do kostela, přístupni slyšet slovo Boží, které často může změnit — je-li to vůle Boží — směr, způsob jejich života. Mimo to kněz, když často o podobných příležitostech káže — promlouvá, poznává sebekritikou po kázání chyby a nedostatky svých i dobře míněných slov, a brzy se vypotřebovává... Podobně, pokud se týče i smutečních promluv, by občas neškodilo uvést obdobné náčrtky promluv, případně i sdělení nově vyšlých nebo starších sbírek takových promluv. KFK

HOVORNA

TOMÍŠKOVA KNIHA „DETSKÝM DUŠÍM“ vyjde v III. značně rozšířeném vydání nákladem „Vyšehradu“, Praha II., Karlovo nám. Učiňte tam včasné objednávky, které mohou urychlit vydání této potřebné knihy!

V ŽAROŠICÍCH chtějí zavést v kostele rozhlas, zařídit zvony a varhany na elektrický pohon. Tamní farní úřad prosí zkušené dpp. spolubratry, by mu poradili solidní firmu. Račte adresovat přímo na f. ú. Ž.

PŘIKLADÁME lístek se zpytováním svědomí dětí před první sv. zpovědí.

OPRAVA. Autorem přednášky

„Těžké morální případy dneška“ není prof. dr. K. Kadlec, nýbrž prof. dr. Josef Jančík.

PROSÍME O MEMENTO. Ve dnech 20.—30. října bude ve všech kostelích Velké Ostravy svatá misie. Modlete se za zdar tohoto velikého díla a poproste též o modlitbu věřící, zvláště trpící! Po misi podáme referát v DP.

IHNED SE OBSADÍ KATECHETSKÉ MÍSTO na škole v ústavě hluchoněmých ve Valašském Meziříčí. Ústav poskytne byt zdarma a stravu za režijní poplatek. (Úředně.)

OBSAH:

Brait, Pastorace mládeže	265	Pastorace dětí	277
Špurek, Ve šlépějích Mistrových	270	Pro srdce kněžské	278
Dr. Tomáško, Aby révy plodily	272	Z domova	279
J. Hlouch, Úcta svatých	275	Z dopisů	280
Pastorační drobnosti	277	Hovorna	280

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Čes. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

28. října 1945.

Číslo 21.

Co žádá svým listem sv. Otec po nás českých kněží Dr B. Vašek:

Špatnou službu bychom prokázali sobě i svému národu, kdybychom viděli v listu, který Sv. Otec 28. srpna t. r. poslal biskupům československým a který je nyní uveřejňován v ordinariátních listech, jenom pouhou formalitu. Sv. Otec listem tím přichází takřka na návštěvu ke katolíkům československým, a to návštěvu, při níž sleduje veliký účel, který mu leží na srdci nesmírně: chce touto cestou zdůrazniti nám naše úkoly, na kterých mu svrchovaně záleží. Když čteme tento list, stojíme před Sv. Otcem, jenž jako živý nám dává své pokyny, jako když dlouho očekávaný misionář ve své oblasti se objeví na určitém místě a tam svým věřícím zdůrazňuje některé pravdy evangelia. List „Provide hoc“ nesmí zůstat jen bezcennou a bezvýznamnou literou, aby vše zas zůstalo při starém, musí býti hlubokým zásahem do života.

Z dopisu vybírám několik vět, které jsou zvlášť důležitými direktivami pro nás kněží.

1. Kolem nás samý naturalismus, materialismus, pelagianismus. Vše spoléhá jen na přirozené prostředky. Svět a člověk si chtějí stačiti sami. Papež poukazuje na svět nadpřirozena, z něhož jediné se dá zachrániti vše, i přirozeno: katolíci v Československu potřebují pobídky a povzbuzení, „aby se s obnovenými silami zařídili podle vznešených příkazů evangelia, z něhož vyvěrá nehynoucí život, opravdová lidskost a vzdělanost a stálá svěžest mládeže“.

2. V našem náboženském životě, i kněžském, je mnoho vlažnosti, vystydlosti, povrchnosti, průměrnosti a podprůměrnosti. Je nedostatek vyznavačských a mučednických duší. Máme v sobě málo ze sv. Jana Křtitele a ze sv. Jana Nepomuckého. „Nechť (sv. Jan Nepomucký) učí kněze, s jakou věrností, s jakou pečlivostí mají plniti povinnosti služebníka oltáře, a že mají voliti raději smrt než zanedbati povinnost... Dnes skutečně je třeba lidí — ať již jsou to služebníci Církve nebo laici — kteří vynikají snahou zasvětit se věci Boží velkodušně a vší váhou, nedbajíce svého pohodlí a slávy.“ I na nás kněží působí nakažlivě nynější

shon po pozemských statcích a nynější pozemské smýšlení. Proto povzbuzení: „Je nutno vždycky spravedlivě hodnotiti statky, aby se vždy dávala přednost věcem božským před lidskými, nebeským před pozemskými, věčným před pomíjejícími.“

3. Principem života přestala býti do značné míry láska. Dnes je jím u mnohých a přemnohých nenávist a zášť. Biskupům a kněžím se ukládá povinnost, aby pomáhali tlumit a odstraňovat tyto vášně. Slova, která v té věci pronáší papež, jsou na výsost vážná. „Ve vaší vlasti následkem všech nešťastných událostí se vytvořilo nepřátelské smýšlení a nenávist, jež rozdmýchávají pomstychtivost. Tuto rozjitřenost, ctihodní bratři, mírněte svými radami a příkazy, aby nepřekračovala hranic práva a spravedlnosti. Není-li opravdovým vítězstvím, jsme-li přemoženi spravedlností, jsme-li přemoženi láskou? Ať s vinníky nejsou trestáni nevinní; a když se trestají vinníci, ať se to neděje nad správnou míru, aby při odsuzování násilníků nebylo v trestu násilnictví, a to násilnictví odsouzení hodné, a ať, rozhodí-li se všude semena zášti, neutrpí národ škody ve své nejvnitřnější vazbě. Ať u vás ve všem veřejném a soukromém jednání jako průvodkyně spravedlnosti se uplatňuje láska, která je vznešeným odznakem a neklamnou známkou křesťanů. Tato láska ať — až ochabnou hněvy a ostny mstivosti — vede duše k umírněnosti a shodě a ať buduje mezi občany vzájemné styky, které by skýtaly vašemu sloučenému státu spolehlivé základy náboženstvím, poctivou bezúhonností a svorností.“ ~

4. Jen několik málo vět, ale nesmírně závažných, obsahuje zmínka, jak se má chápati svoboda: „Ať u vás zkvétá opravdová svoboda, která vždy bývá tam, kde je ctnost a úcta k svrchovanému Bohu, aby svoboda, i když by si podržovala jméno, se nezvrhovala v bezuzdnou nevázanost a tyranství.“

5. Lidé, kteří neznají podstaty Církve, mluvili, že ani Církev neodolá nynějšímu tlaku do leva a že i Církev ohlásí nutnost radikálních, velmi radikálních sociálních reforem. I v této věci vnáší „Provide hoc“ jasno. „Uspořádáte si všechny sociální poměry a zařízení podle směrnic, které dali světu naši předchůdcové a My sami, a které mají kořeny v duchu a učení evangelia.“ Církev, jsouc si vědoma, že nese pravdu, nepotřebuje kořit se módním bludům, nýbrž bezpečným krokem kráčí vpřed svojí vlastní cestou, ať již kolem ní jásá ve svých dočasných vítězných periodách kapitalismus, liberalismus, marxismus, fašismus, sociální nauky hákovitého kříže nebo kterákoli jiná jednostrannost.

6. Jedna věc by nám mohla býti nebezpečnou: pasivita. Pasivita v otázce školské, v otázce mládeže, tisku atd. Papež vybízí k horlivé aktivitě: „Upírajíce zrak k nebeskému ochránci své země sv. Janu Nepomuckému svorně, ctihodní bratři, zasvěťte své síly a snahy, aby vaše země pod vedením evangelia ke své staré slávě přidala nový lesk. Běží o věc Boží a o věc vašeho národa; je tedy

žádoucí, aby pod vaším vedením a z vašich podnětů všichni katolíci u vás odložili všelikou liknavost, nelekali se žádné námahy a předstihovali se v užitečné podnikavosti.“ — — —

Toť myšlenky, které v listu Sv. Otce „Provide hoc“ jsou zvlášť směrodatné pro nás české kněze. Jsou tam ovšem i myšlenky jiné. Nestačí jen podle nich projítí a všimnouti si jich, jako když přecházíme podle drahocenných obrazů v umělecké obrazárně. Musíme se nechat jimi proniknouti, asimilovat si je, aby se staly výživou naší bytosti.

Nebojím se to říci: Nestačí „Provide hoc“ jen pozorně pročíst; nutno učiniti jednotlivé její části předmětem několika meditací.

Ve slépějích Mistrových

St. Špurek:

III. Které *myšlenky* ovládaly nejvíce *Srdce Ježíšovo*?

Chceme-li dáti správnou odpověď, musíme pohledět v hlubiny jeho osobnosti. Ježíš Kristus jest přede vším ostatním Synem Božím. Jest jím od věčnosti. Synovství Boží jest mu tak podstatné jako bytí. I jako člověk jest jednorozený Syn Boží. Neboť jest jedna jediná osoba — božská. Posvěcující milost nevykonává u něho stejnou funkci jako u jiných spravedlivých. Nemůže jej činit adoptivním dítkem Otcovým, neboť jest jeho pravým, věčným, jednorozeným Synem.

Nejzákladnější, nejzřejmější, nejpřirozenější myšlenkou Kristovou jest Boží synovství, jest *myšlenka na Otce*! Nejžhavější láskou, jeho vášní v nejlepším smyslu jest — láska k Otci! Nic nepodtrhují evangelisté důrazněji, sytěji a názorněji, jako jeho vroucí, silnou lásku k Otci. První slovo, jež nám zaznamenali z jeho úst, jest slovo o Otci: „Nevěděli jste, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?“ (Lk. 2, 49.) Jeho poslední slovo na kříži patří Otci: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého.“ (Lk. 23, 46.) Jeho život jest život modlitby, a jeho modlitba patří jen Otci. Nejvnitřnějším, nejhlubším, nejtrvalejším základem v proudu jeho myšlenek a v toku jeho řečí jest nejvroucnější spojení s Otcem. Jeho světem, jeho skutečností, jeho životem jest Otec. S ním jest, s ním musí býti stále. Ostatní společnosti nepotřebuje. „Hle, přichází hodina a již je tu, že se rozpráchnete každý do svého, a mě samotna necháte; ale nejsem sám, neboť Otec jest se mnou.“ (Jn 16, 32.) Znovu a znovu ozývá se na jeho rtech radostné slovo Otec! Pro něho pracuje, lopotí se pro jeho čest, pro něho dobývá lidské duše.

Jako božská osoba vede jeho myšlenky k ustavičnému styku s Otcem, tak přirozenost lidská ukazuje směrem k lidem. Ten, jenž jest jednorozený Syn Otce, jest skutečným, pravým bratrem lidí. Je-li oddán Otci pokornou, bezmeznou láskou synovskou, miluje lidi upřímnou, obětavou láskou bratrskou.

Nejhlubší podstatou následování Kristova musí býti přizpůsobení v této dvojí lásce, neboť Spasitel přišel na svět, aby nám dal účast na svém božském synovství a aby nás naučil milovat lidi tak, jak on je miloval. „Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás. Milujte se vespolek, jako jsem já miloval vás!“ (Jn 15, 9. 12.)

Že musí převládat myšlenka na nebeského Otce v následování Kristově, plyne také z *povahy milosti posvěcující*, pro jejíž dobytí Kristus hlavně žil. Touto milostí stáváme se účastnými Boží přirozenosti — ne jakkoliv, nýbrž na způsob Syna Božího — jsme tak skrze milost přijatými dítkami Božími. Tato skutečnost odpovídá plánu Božímu připodobnění vyvolené obrazu Syna Božího. „Ty, které předzvěděl, také předurčil (k tomu), aby byli připodobnění obrazu Syna jeho, aby on byl prvorozeným mezi mnoha bratry.“ (Řím. 8, 29.) Tuto pravdu ustavičně připomíná spravedlivým Duch svatý, jehož Syn vylil v jejich srdce: „Poněvadž jste syny, Bůh poslal Ducha Syna svého v srdce naše, jenž volá: Abba, Otče!“ (Gal. 4, 5.) „Přijali jste ducha synovství, ve kterém voláme: Abba, Otče!“ (Řím. 8, 15.)

Ospravedlnění, jako nadpřirozené zrození z Boha, jest tedy proměna v Krista, jednorozeného Syna Božího. Je to proměna začáteční, neurčitá, nevyhraněná, ale přece je to v zárodku — nový Kristus. Čím více se vyvíjí duchovní život, tím více vyniká obraz Kristův. První milost — milost Kristova — jest jakési embryo, jež oko nezkušené nerozezná od jiné buňky živé, ale které jest přece schopno samostatného života. Taková zárodečná milost vyvine se v nového „Krista“, nepřerušil-li normální její rozvoj — smrtelný hřích.

Ve světcích nabývá život Kristův dokonalých forem. Vzniká tak nové tajemství. Člověk zachovává své já, svou osobnost, ač jeho životem jest Kristus nebo, jak dí sv. Augustin: Křesťan je Kristem, ač nepřestává býti dále on sám! Jako údy tvoří s hlavou jednu osobu, tak tvoří křesťan s Kristem takřka bytost novou, novou osobnost.

S Kristem přijímá křesťan od Otce všechny události, dobré i zlé. Praví Ano! ke všem úradkům Božím, k radostem i bolestem, neboť Otec ví nejlépe, co prospívá jeho dítěti. Toto soucítění s Kristem, Synem Božím, je věc životní důležitosti — nemáme-li duchovně osaměti a padnouti zemřeli na cestě k poslednímu cíli. Může se státi, že člověk jinak nábožný, octne se daleko za kajícími hříšníky právě pro nedostatek této dětské myslí vzhledem k Otci na nebesích!

Vědomí, že jsme dítkami Otce nebeského, je provázáno bratrským smýšlením o všech lidech a srdečnou bratrskou láskou k nim. Kdo by nepocítil této blíženské lásky, nebyl by vpravdě ani dítětem Otce nebeského. Obojí láska spolu vnitřně souvisí. „Řek-

ne-li někdo „Miluji Boha“, a nenávidí bratra svého, jest lhář. Neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí?“ (1. Jn 4, 20.)

Tento jasný nadpřirozený pohled na Boha, na sebe a na bližní, ukazuje nám další cestu, co máme činiti pro Boha, pro sebe a pro bližní. Musíme si vésti vždy a všude jako děti Boží, jako bratři a sestry Ježíše Krista, proto jako bratři a sestry navzájem. Musíme vynést z hlubin na povrch tuto hlubokou pravdu, že jsme v Kristu dětmi Otce nebeského, a pak musíme žít podle ní. Vnikneme-li takto do Srdce Ježíšova, snadněji nalezneme, jak napodobiti jeho vnější skutky a jak si počínati navěnek božsky. Pokoušeti se však přímo o zevní činy Spasitelovy bez změny duše, bez pohledu na Srdce Kristovo — učinilo by z nás karikaturu. Platí tu slova Ježíšova: „Duch je to, jenž oživuje, tělo (= zevní skutky těla) nic neprospívá.“ (Jn 6, 64.)

Nestačí tedy jen poznávati Otce a cítiti se jeho dítětem. Jest třeba také žít jako dítě Boží. „Kdo praví, že ho zná, a přikázání jeho nezachovává, jest lhář, a v tom pravdy není; kdo však zachovává slovo jeho, v tom jest opravdu láska k Bohu dokonalá.“ (1. Jn 2, 4. 5.) Tu nám přichází na pomoc příklad Ježíše Krista. Protože nikdo nebyl více Synem Božím než On, nikdo nepoznal lépe svatost Boží než On, nežil také nikdo lépe než On. Když jest v srdci našem láska k Otci, vděčně začneme studovat nedostižný vzor, jež vidíme na Kristu. Třeba studovat důkladně — slovo za slovem, krok za krokem. Jako malíř užívá i zvětšovacího skla, aby lépe vystihl obrysy svého modelu, tak pohlíží křesťan v jasném světle rozjímavé modlitby a milosti, aby přesně vystihl Kristovy rysy.

IV. Nesmíme však zapomenouti, že *všudy nestačíme s heslem: Ve všem napodobiti Krista*, a to z mnoha důvodů, subjektivních a objektivních.

Důvody objektivní: Příklad Kristův nám někdy říká příliš málo. Není vina na Kristu, nýbrž na nás. Vinna je naše padlá přirozenost lidská. Kristus byl naprosto svatý, čistý, dokonalý, neměl žádných bojů o ctnost, byl prost sebe menšího vnitřního pokušení, nebylo v něm zlé žádostivosti. Naše postavení jest zcela jiné. Trpíme, upíme, svíjíme se pod ranami zlé žádostivosti, jsme vystaveni pokušením vnitřním a zevním.

Kromě toho víme o životě Kristově velmi málo. Většinou se musíme spokojiti jen se všeobecnými zásadami, které si každý přizpůsobujeme podle sebe, podle své povahy, svého chápání, podle svého pokroku v životě duchovním. Když na příklad svatý Vincenc de Paul dával si při všem otázku: Co by nyní činil na mém místě Ježíš? nebylo to vlastně následování Krista, nýbrž úkon podle svého svědomí, podle Krista, jak jej poznal a jej doplnil světec sám v rozjímání a ve studiu.

Subjektivní důvody: Kristus je příliš závratný ideál pro naši slabost. I kdybychom věděli vždy přesně, co by činil na našem místě Kristus, přece bychom nebyli při nejlepší vůli schopni vždycky ze svých sil jíti za ním. K následování Krista nestačí naše síly přirozené. Každý pokus člověka, který by chtěl sám dobýti tohoto závratného ideálu, neomylně by ztroskotal na samém začátku. Se svou iniciativou a aktivitou zde nevystačíme. Jest tu nutná pomoc s nebe. Jest třeba býti do určité míry trpčím — přijmouti milost, máme-li dokázat věc nejvyšší — následování Krista. Následování Krista *není možné bez vedení Kristem*.

Ježíš Kristus skýtá své vedení každému člověku. To je článek víry. Každý člověk dostává aspoň občas milost, aby dospěl spásy, tedy aby se připodobnil v hlavních rysech obrazu Kristovu. Dokonalé je toto vedení, když je dokonalé spojení mezi křesťanem a Kristem. Když přitéká milost ze srdce Kristova proudem do srdce člověka.

To působí modlitba a svátosti, nebo přesněji, svátosti a modlitba, neboť svátostmi jsme přímo zapojeni v Krista jako větev v kmen stromu. Odtud čerpáme milost nejen posvěcující, nýbrž i pomáhající, posilující. Spojení s Kristem začíná ve křtu, vroucnosti nabývá nejsvětější Eucharistií a největší dokonalosti nabývá vlastně v posledním pomazání, které je bezprostřední příprava na důvěrnost s Bohem v nebi! Nejjasněji však vyniká toto spojení s Kristem v Eucharistii. On sám o něm mluví v záslibné řeči kaflarnaumské: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (Jn 6, 57.) Eucharistií nastává jakési organické vyrovnání, usměrnění, sloučení duše naší a duše Kristovy: „Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne.“ (Jn 6, 58.) Člověk je pak dokonale v Kristu Ježíši, jak se vyslovuje stočtyřiašedesátkrát apoštol národů. Jako je větev v stromě zapojena, a nikoliv strom ve větvi. Větev zaniká, viditelný jest strom. Tak zaniká i člověk, věřící v Krista, a před světem je patrný — Kristus. Bytí Krista v člověku přechází v bytí člověka v Kristu.

Ale spojení svátostné s Kristem musíme sami připravovat, udržovat a prohlubovat osobní zbožností — modlitbou. Nestačí býti držen Kristem, třeba, abychom se sami chápali Kristovy ruky! Nestačí jen kult imitace — snaha Krista napodobit a se s ním svátostně spojit, třeba jest i kultu invokace — třeba doznat svoji slabost a třeba prositi, aby nás Kristus sám uchopil a vedl. Dokonalé náboženství křesťanské je tam, kde se uplatňuje i následování Krista i modlitba k němu o pomoc. Následování Krista bez modlitby je titanism, jak se projevuje v racionalismu a jak vyvěřel v křesťanském starověku ve formě pelagianismu. Modliti se ke Kristu sebekrásněji a nechtíti ho následovati, je bezduchý náboženský formalism, ritualism, bigotnost, karikatura náboženství.

Dobře praví Karel Adam: Kdo se neumí modlit, ať nesáhá na evangelium. Není schopen vystihnouti pravou podobu Kristovu, tím méně je schopen přizpůsobiti se Kristu, nýbrž bude se snažit Krista přizpůsobit sobě, jak to učinila modernistická liberální teologie.

Kristus není jen cesta, po níž se jde, pravda, podle níž se jde, nýbrž jest i život, jehož silou se jde. Bez života nelze se vydati na cestu. Účast na tomto životě je odměnou pokorné víry v Krista a modlitby k němu.

Následování Krista nemůže býti samo posledním slovem, jak dosáhnouti dokonalosti. Následování Krista není prostředek dokonalosti, nýbrž dokonalost sama. Každá duše lidská jest originál Boží, který je postaven do nových, osobitých situací, v nichž není duše druhá. Z života Kristova můžeme bráti více méně jen všeobecné zásady. Na náš život je může dokonale obracet jen ten, jehož zaslíbil Kristus své Církvi, jehož jí pak poslal, aby jí připomínal všechna slova, která mluvil k apoštolům, aby jim otvíral jejich tajemný smysl. — Krista můžeme dokonale následovat jen s pomocí Ducha svatého.

Náboženská situace u nás

Dr J. Beran :

Kněžský kurs na sv. Hostýně.

Théma zdánlivě jednoduché, ve skutečnosti však těžké a choulostivé. Jaký je náboženský stav v soukromém i veřejném životě u nás? Co se všeobecných poměrů týká v celé Evropě, bude značně závislý od urovnání politických a speciálně církevně politických poměrů v jednotlivých státech Evropy. Dosud definitivně vyjasněny nejsou. Zdá se, že i u nás vše vyřešeno není. Proto nemůže být ani přednáška moje úplná, je pouze rámcová a naznačující. Náboženský stav u nás lze posuzovati jak s hlediska negativního, co je nepříznivé, tak s hlediska pozitivního, co je hodnotné a příznivé.

I. Po stránce *ideologické*. Bylo přezíráno, že nacismus německý byl praktickým důsledkem ideologie, filosofie německé dob posledních. I náboženská situace je praktickým důsledkem ideologie soudobé. Jaká je ideologie, filosofický směr, určující světový názor, takový je i náboženský stav. U nás lze v ideologii, usměrňující světový názor, rozlišovati tři směry:

A) *Čirý materialismus* (srov. čl. Ladislava Štolla „Komunisté a náboženství“ v Rudém právu z 1. 8. 1945). A i když oficielní postoj právě komunistické strany k převážné většině náboženských vrstev je do jisté míry tolerantní, nezapomínejme, že Svaz bezvěrců pracuje i u nás systematicky, aby získal pro atheismus. Je smutným zjevem, že v této práci má pomocníky i v některých vyznáních nekatolických, jejichž representanti v zaslepenosti protikatolické nevidí, komu vlastně nejvíce slouží.

B) Směr *spiritualistický*. Hlavně v kruzích inteligence. Materialismus je ve vědeckém světě již věcí odbytou, zastaralou. I u nás vlivem vitalistických teorií zvítězil spiritualismus, duchovnost, ale bez nadpřirozena. V ohledu náboženském se tento směr projevil jednak náboženským liberalismem a sympatiemi s theosofií, jednak náboženskou pověrečností, jejímž velmi zhoubným důsledkem je spiritismus.

C) *Křesťanský*; slučující duchovnost s nadpřirozenem. Nutno usilovat o to, aby názor světový, budující na ideologii křesťanské, vždy víc a více byl seznáván inteligencí a v praktických důsledcích vnášen i do nejširších vrstev lidových.

Je třeba oživit si vše, co Pius XI. napsal o *laicismu* v náboženském životě, jako moru naší doby, a nebylo jistě bezvýznamné, že na toto nebezpečí upozornil v encyklice, zavádějící svátek *Krista Krále*.

II. Po stránce *ethické*. Štoll v uvedeném článku prohlásil, pokud jde o ideologii, jsme materialisté, „pokud jde však o mravní otázky člověka, t. j. o vztahy jeho k obci, rodině, o vzájemné vztahy mezi mužem a ženou, tu staví — komunismus — před oči lidem, svým členům, mládeži vzory obětavosti, oddanosti, solidarity, odříkání, hrdinství bojovníků za svobodu, hrdinství práce, vědy, umění, poesie, lidskosti všech věků a všech národů“. Nic nového. Ideologicky aplikace násilného rozlišení významu náboženství pro čistý a praktický rozum, jak je propracoval německý filosof Kant, prakticky ožívování v moderní pedagogice již odbyté laické morálky, snažící se modernímu člověku vnutiti alespoň přijatelnější formu náboženského estetismu. — V Dachau i jinde se ukázalo, že laická morálka nestačí ve chvílích utrpení. „Modli se alespoň ty!“ řekl nejeden komunista nám kněžím, v nichž poznal dobré kamarády, a mnohý z nich se v lágru naučil i modlit a uznávat cenu nadpřirozené morálky.

Naším úkolem musí být, ukazovat právě v ethickém životě na praktickou cenu náboženství katolického. Katolictví činem je nejlepší moderní apoštolát. Vyvrátit námitku tak často opakovanou: „Katolicismus se neosvědčil. Co dal lidstvu?“ Jen popřejte katolicismu úplnou svobodu i ve veřejném životě, a poznáte, co může dát katolicismus světu a lidstvu!

Třeba farnost vybudovat na základě rodinné soudržnosti. Všeho se varovat, co by rozbíjelo tuto soudržnost. Prostudovat důkladně encykliku Pia XII. o Mystickém těle Kristově. Je providenciální právě v naší době. Prokvasit vše praktickým katolicismem. Dokázat, že lze vytvořit syntesu pravého češství s pravým katolickým přesvědčením. Odstranit předsudky, vžité zejména u národa ruského, který posuzuje katolicismus, jak jej zná praktikovaný u sousedního bratrského národa, jak ale světový katolicismus nevypadá.

III. Po stránce *sociální*. Nesouhlasím s tím, co bylo řečeno v L. D. dne 11. 8. v článku „Náboženství a komunismus“, že komunismus není *především na prvním místě* praktickým řešením sociálních otázek, nýbrž je *na prvním místě naukou*. Komunismus je v první řadě a především praktickým, a to radikálním řešením sociálních otázek. Komunismus byl na prvním místě určen pro masy lidu, pro proletariát. A tyto masy si mohl získat jedině radikálním řešením problémů sociálních. A teprve na druhém místě, aby získal i inteligenci, vytvořil si nauku, vybudovanou na cizácké německé ideologii. Nepřesunujme vyrovnání s komunismem na druhou kolej! I naším předním úkolem musí být řešit problém sociální na základě nauky katolické. V první řadě třeba se vyrovnat s komunismem na tomto poli. Zastaralá ideologie materialistická komunismus by neudržela. Jak pracujeme k tomu, aby zásady křesťanské sociologie byly uvedeny ve známost co nejširší, zejména i v řadách pracovníků komunistických? Jak pracujeme sami ve svých podnicích na sociálních reformách? I u nás musí v první řadě vždy a všude se uplatňovat sociální spravedlnost! Máme svou Charitu. Její práce a činnost mluví za celé knihy. Charitativně pracovat ve farnostech. Nezapomínejme zdůrazňovat velký *sociální* význam věrného zachovávání 4. přikázání Božího a praktického svěcení neděle, dne Páně. Bez Božího požehnání marné lidské namáhání.

„Časy jsou zlé“, slycháváme často. Sv. Augustin praví: „Časy, to jsme my. Budeme-li my dobří a budeme-li pracovat, aby jiní byli dobří, budou i časy dobré.“ Chceme pracovat pro dobro lidstva i naši znovu osvobozené vlasti! Vnášejme všude zdravý křesťanský optimismus! Boha my chceme vnést do srdcí jednotlivců, do rodin i do veřejného života, škol, úřadů i všech ústavů. Jedině tak přispějeme k vybudování spokojenosti a štěstí našeho národa. Neužívejme i v programu národní fronty v Košicích odsuzovaných metod nacistických, vyprošťme se už jednou konečně z vlivu německé ideologie! Nechceme přec národ náš zavést tam, kam strhla početně veliký národ německý z vůle nacistická!

Naše naděje

P. Silv. Braito O. P.:

Divím se, že nikdo mi nenapsal na můj poslední článek, že vidím příliš černě. Chci v tomto druhém článku ukázat, jak se můžeme dostat z těchto smutných poměrů, zda se z nich můžeme dostat a jakými prostředky.

Je veliká náboženská zvlažnělost a nevědomost u širokých vrstev našeho lidu, i u těch, kteří ještě chodí třeba pravidelně do kostela.

Tak bych na prvním místě uvedl to, co se rozumí samo sebou, že jen kázáním, jen psaním a organisováním by se toho nedosáhlo. Potřebujeme nebeské rosy milosti. Pomoci nadpřirozené,

požehnání Božího i osvícení Božího. Obojího dosáhneme vřelou a neustávající modlitbou za svěřené duše, za všechny ty, ke kterým máme mluvit. Mělo by býti, drazí bratři, naším stálým zvykem, že než jdeme na kazatelnu, než jdeme do školy, k přednášce, do farní kanceláře, abychom se vždy zvlášť ještě pomodlili za ty, kterým máme sloužiti. Pak co nejčastěji se modliti a sloužiti mši sv. vůbec za všechny duše sobě svěřené, ať ve zpovědnici, ať ve škole, ať na kazatelně, ať ve spolicích a kdekoli jinde.

Abychom udržovali živý styk duše s dušemi, naší lásky s jejich nevědomostí a potřebami. Pak se neobejdeme bez šilku modlicích se duší. Proto je tak důležité pěstovati všude Apoštolát modlitby, myšlenku smírných obětí, domácích adorací, veřejných adorací. Proto musíme vybudovati obrannou síť rozjímavých řádů. Pracuje se na uskutečnění kláštera III. řádu dominikánského, pak na uskutečnění II. řádu karmelského s druhým karmelitským klášterem u nás asi v Brně, pak ještě o zavedení klarisek, jež jsou druhým řádem františkánským. Potřebujeme zachrániti jediný náš mnišský klášter cisterciáček v Porta Coeli v Předklášteří. To všechno jsou hromosvody Božího hněvu, Božího slitování a milostí. Odtud potekou proudy milostí na celou naši práci.

Náš velký Matěj z Janova chtěl reformovati Církev přivedením věřících k častému, ba dennímu sv. přijímání. Tvrdil docela pravdivě, že tak jednak bude mít Církev hodně svatých, Eucharistií posvěcených údů, a potom že se z nich bude tato Kristova svatost rozlévat širokým proudem na celou Církev, a promění a posvěti ji. Po staletích přichází Pius X. s touž myšlenkou: všechno obroditi tím, že všechno postavíme do Krista a nejprve do častého styku s ním ve Svátosti oltářní. A tam, kde provedli poctivě a bez smlouvání a kritisoání tyto dekrety Pia X., viděli rozkvět katolictví netušenou měrou, jako na př. v Holandsku, kde si mohli troufati i na katolickou universitu, která je opravdu kvetoucí, na ohromný deník katolický, na spoustu časopisů, knih, edicí, na velkou misijní činnost. Ač je tak málo holandských katolíků, jen třetina, přece mají šestnáctinu všech misionářů ve světě...

Pak máme novou mládež studentskou i ostatní, která se již radostně chápe práce v katolické akci. Co dovedli studenti na Moravě vybudovat, a to za války, co vše vydávali, Na slovíčko, Pozdrav krajanům z domova nasazeným, Pozdrav zákopníkům a v technické službě. To vše jsme vydávali potajmu a ve velkém nákladě, až tisícovém, a ještě organizovali celé studentské hnutí katol. akce. A Pán nás chránil, ačkoliv se to dělo na velmi nebezpečné půdě, to jest školní. Dnes máme své horlivé katolíky ve všech oborech a na všech místech jakýchkoliv úřadů, jakýchkoliv oborů. Ti všichni plní Kristovo učení na svých místech, a svým plněním náboženských povinností a krásným katolickým rodinným životem dávají nesmírný dobrý příklad, který je též apoštolátem.

Další potěšující zprávou je velký zájem o katolický tisk. Všechny časopisy před válkou i nyní konstatují, že stále stoupal počet odběratelů a že mezi redakcí a čtenáři vyrůstal krásný rodinný poměr. Lidé chtějí zase číst. Přímě dravě se dožadují Pisma svatého. Prodávají se náboženské knihy. My jsme prodali i tak těžké knihy, jako jsou spisy sv. Jana od Kříže. Z velkého nákladu Summy, totiž ze tří tisíc exemplářů, nám zbyly jen žalostné trosky, a stojíme bezradně před všemi prosbami o zaslání Summy, jež denně se množí na mém redakčním stole. Nové vydání si již nemůžeme troufat. Potřebovali bychom půl milionu, a to nám nemůže žádná tiskárna čekat a půjčka by nás finančně zatížila do nemožností. Tak jsou poslední exempláře Summy rezervovány jediné pro veřejné knihovny.

Dobrym ukazatelem jest také velký zájem o mystiku katolickou, i tu, která se musí spíše nazvat mysticismem. Ani byste nevěřili, kolik lidí touží s celou horoucností dostat se co nejhlouběji k Bohu a do jeho pravdy a do jeho života. Ona vykojení směrem mystiky indické a theosofie jest pro nás naopak vážným mementem, abychom se nedomnívali, že lid nasytíme jen rozbryndanou nedělní perikopou... Lid chce celého Krista, celou jeho plnost i nejpropastnější jeho hlubiny. A to je dobrým znamením, že nechce žít na povrchu. Dále máme již dosti rozvětvenou síť exercičních domů i dosti (? red.) exercitátorů, a to je rovněž zárukou, že nám exercicie vychovávají duchovní elitu, i přivedou ke Kristu mnoho z mladých lidí.

I to je potěšující, že jest stále dosti, a stále více kněžských i řeholních povolání. To je znamení, že lid není zkažen, že ještě máme křesťanské rodiny, že máme hodně dobrých profesorů náboženství i dost již profesorů laiků a hlavně již hodně studentů, kteří pomalu pracují na pokřesťanění i střední školy.

To je zase několik světlých záběrů z kukátka velkého optimisty, jakým jsem byl a chci věčně zůstat.

Světelná projekce

(Doplňk k článku P. Jana Hřebička: Úzký film.)

Myšlenka soustředění a zpracování projekčního materiálu je velmi dobrá, provedení naprosto nutné; přál bych však důst. pánu, aby nepochodil tak jako já. Když jsem kdysi žádal oběžníkem o zapůjčení obrazového materiálu k výrobě diapositivů, nedostal jsem ani jeden obrázek. A když jsem upozornil na hotové serie (celkem 30) světelných obrazů v katechetském oběžníku, dostal jsem jedinou žádost o zaslání seznamu.

Kdo mi vysvětlíte, že je o tento moderní a velmi účinný pastorační prostředek tak sporadický zájem?

Obrázky vhodné pro vyučování náboženství: Pracuji již delší dobu s dr. Tomáškem, katechetským odborníkem, a dohodli jsme se na tom, že je nutno vypracovat přesnou metodiku vyučovacích hodin se světelnými obrazy. Bez

přesné metody je tu příliš velké nebezpečí, že se hodina náboženství zvrhne v pouhou zábavu, v pouhé „kino“, bez duchovního a pamětního užitku pro žáky. I s tou přesně vypracovanou metodou bude promítání obrázků přece jen občasným osvěžením náboženských hodin, ježto vyžaduje dosti mnoho času: počet hodin a osnovy tomu způsobu vyučování nepřejí.

Obrázky pro mládež a dospělé: Způsob, jak vypracovat serie pro mládež ve spolcích atd., bude muset být hodně moderní. Pouhé obrázky s textem již nestačí. Upozorňuji na pásma obrazů proložená hudbou, recitací, činohrou a stínovými obrazy. Jsou velmi poutavá a působivá, vyžadují však mnoho přípravných prací.

Film: Dvou věcí je třeba: peněz a odborníků. A mladí kněží, kteří mají zájem a nadšení pro moderní prostředky pastorační, bohužel neoplývají pozemskými statky. Odborníci pak se budou muset zapracovat. Začněme co nejdříve!!!

Upozornění: Máme již dvě půjčovny diapositivů 5x5 cm, které byly v provozu i za dob okupace, jen že se nemohla dělat reklama. Jednu má KA v Olomouci, druhou Katechetský spolek Velehradský. Já sám jsem úplně zařízen po stránce technické na výrobu diapositivů 5x5 cm i diapásů, a pokud seženu materiál, jsem ochoten zhotovit serie na vlastní návrh zájemců.

Jan Jan, katecheta ve Zlíně.

PASTORACE DĚTÍ *ACD-1846/16*

JAK JE TO NYNÍ VE ŠKOLE S MODLITBOU A S KŘÍŽEM? Výnos MŠO ze dne 17. srpna 1921, č. 37715 (o působnosti úřadů školních při vyrovnávání rozporů mezi školou a občanstvem, týkajících se náboženských úkonů a odznaků ve školách národních), připomíná, že bylo zůsta-
veno pečlivé úvaze sborů učitelských, aby u vědomí vlastní odpovědnosti vychovatelské činili na prvním místě opatření ve věcech náboženských úkonů (t. j. o modlitbě mimo náboženskou hodinu) na školách i v otázkách výzdoby (t. j. křížích) místností školních. Při tom se má co nejúzkostlivěji šetřiti svobody přesvědčení a náboženských citů dětí i rodičů. — Usnesení konferenční je podle rozhodnutí Nejv. správního soudu ze dne 9. října 1928, č. 26571, pro všechny členy učitelského sboru závazné. Jednotliví členové učitelského sboru veřejné školy národní nemají v řízení o odstranění nebo ponechání křížů ve školních třídách postavení strany. Rozhodování o výzdobě školních místností jest věcí úřadů školských, nikoliv však subjektivním právem jednotlivého člena sboru, jehož spolupráce při tomto rozhodování se vyčerpává

účastenstvím při učitelské konferenci a možností podati minoritní votum. V tom smyslu také je to vyjádřeno v § 181, odst. 2. Školního a vyučovacího řádu. — Usnesení konferenční, pro všechny členy sboru závazné, budiž v konferenčním protokole náležitě odůvodněno, zvláště též hledíc k místním okolnostem pečlivě zjištěným. — Usnesení konference učitelské oznámí správce školy v každém případě do 4 dnů písemně i s připojením výpisu z protokolu místní školní radě. Tato odešle věc s event. připomínkami do 4 neděl okresnímu školnímu výboru, který pak ve sborové schůzi rozhodne o té věci, pokud jde o otázku pedagogické účelnosti. Jest vyčkati, až povolaný úřad rozhodne. Tšk.

EUCHARISTICKÉ JUBILEUM. Letos je tomu 40 let od roku, kdy papež svaté paměti Pius X. vydal památný okružní list „Sacra Tridentina synodus“, kterým vybízí katolické křesťany k častému, pokud možno k dennímu sv. přijímání, a 35 let od památného dekretu „Quam singulari“, který vybízí k rannému sv. přijímání. Toto letošní eucharistické jubileum budiž nám všem pobídkou nejen ke zpytování svědomí, pokud a jak hor-

livě jsme tyto dekrety prováděli, nýbrž zároveň mocnou vzpruhou pro činnost „Eucharistických kroužků“ v našich farnostech jak u mládeže školní, tak i mimoškolní. Svaté přijímání ranné, t. j. ve věku, kdy dítě začne užívat svého rozumu a rozeznávat dobré od zlého (kolem 6—7 let, avšak někdy i dříve), a svaté přijímání časté, ovšem s náležitou přípravou, jest neomylný prostředek úspěchu výchovy a pastorační vřbec! I protestantský pedagog E. Spranger prohlašuje: „Je radno vždy více ponechávat Bohu než samotnému člověku.“ (Psychologie mládeže, 297.) Je to vlastně samozřejmé, „neboť jsme (jen) spolupracovníci Boží“ (I. Kor. 3, 9.), prvním Vychovatelem je vždy Bůh. Tšk.

PRO „EUCHARISTICKÉ KROUZKY“ ŠKOLNÍ MLÁDEŽE vydá v nejbližších dnech „Katolická akce“ v Olomouci (Nám. rudé armády 16) tištěné letáky s krátkým poučením účastníků kroužků s výzvou k další propagaci a také legitimaci kroužků k záznamům měsíčního sv. přijímání. Poněvadž dosud není možno vytisknouti kontrolní nálepky s eucharistickými motivy, jsou na těchto legitimacích zatím jen volná okénka k číselnému záznamu měsíčního sv. přijímání a k potvrzení knězem, které může snadno provést razítkem vlastním nebo farním. Objednejte ihned! Tšk.

K MĚSÍČNÍM POBOŽNOSTEM „EUCHARISTICKÝCH KROUZKŮ“ ŠKOLNÍ MLÁDEŽE vzácně poslouží „Společná pobožnost k Nejsv. svátosti pro školní dívky“, sestavil P. Alfons Pryč, farář, nákl. fy M. Nedomová v Olomouci, Nám. rudé armády. Objednejte hromadně! Kus 80 hal.

V HODINÁCH POLITICKÉ VÝCHOVY VE ŠKOLÁCH mohou se čísti noviny „Mladý hlas“ a vlastivědný časopis „Český domov“. Obojí

vydává Státní nakladatelství. (Praha II., Ostrovní ul. 30, Brno, Františkánská ul. 4.) — Je samozřejmé, že snazivý katecheta sleduje tyto časopisy, abý mohl i v tomto směru působiti výchovně. Pro vyučování předepsaných 2 hodin politické výchovy připravuje Státní nakladatelství měsíčník „Politická výchova“. Tšk.

NABOŽENSTVÍ V JEDNOROČ. UČEB. KURSECH. Zemská školní rada nedbá výnosu ministerstva školství a národ. osvěty ze dne 21. III. 1933, č. 16.622-33-I, kterým bylo prohlášeno, že lze vyučovati náboženství v jednoroč. učeb. kursech při měšť. školách nepovinně. Na žádosti o povolení nepovinného náboženství odpovídá takto: „Žádost může býti vyřízena, až dojde zásadní rozhodnutí ministerstva školství a osvěty o nepovinných předmětech v učeb. kursech vzhledem k nové organizaci škol a učebních osnov. — V každém případě *buď žádost podána prostřednictvím biskupské konsistoře*, která jako příslušný vrchní úřad náboženský dává návrh na opatření vyučování náboženství a jmenování způsobilé osoby učitelské.“ — I v tomto bodě byly učiněny od ordinariátů potřebné kroky u nadřízených školních úřadů a také to bylo zahrnuto do intervence u ministerského předsedy, — Prakticky to řešíme zatím na školách tak, že katecheta požádá ředitele školy, aby laskavě dovolil vyučovati ony dvě hod. nepovinného náboženství (v nejhorším případě jednu hodinu) mimo rozvrh a bez nároku na remuneraci. Kdyby snad na to nechtěl přistoupit, pak dlužno se obrátit na okresní školní výbor, aby připustil toto zatímní řešení, nežli se tato otázka vyjasní. — Podobně dlužno postupovati v jednání o náboženství ve 4. třídě měšť. školy. Tšk.

Z D O M O V A

KATOLICKÉ KNĚŽSTVO ČESKO-BUDĚJOVICKA, shromážděné na své schůzi, konané v Ces. Budějovicích 11. října 1945, usneslo se na tomto projevu: S naprostou upřímností a opravdovostí *stavíme se za program vlády Republiky Československé* a chceme v oboru své působnosti všemožně o to usilovati, aby náš stát byl

státem opravdu lidovým, demokratickým, sociálním a národním. Jsme si toho vědomi, že politická, sociální, kulturní a hospodářská demokracie předpokládá lid inteligentní, odpovědný a mravně bezúhonný, a proto chceme k těmto vlastnostem lid vychovávat i přesvědčení, že tím národu i státu konáme služby nejplatnější. Máme-li

však tomuto poslání dostáti, musí mu býti dopřána plná svoboda a musí se mu ode všech povolaných činitelů dostati pomoci a součinnosti. Jménem svobody svědomí a osobních práv, zaručených ústavně, jménem naší národní kultury, jménem duchovního obsahu češství a sociálního života se *dožadujeme náboženské svobody jednotlivců i lidu*. Žádáme naléhavě, aby republika upravila v duchu přátelství, vzájemné úcty a důvěry svůj vztah ke Svaté Stoliči a ve svém zákonodárství i ve svých činech respektovala ideové a ethické zásady, jak je katolická církev k dobru všech podává s pokolení na pokolení. Zvláště voláme po *plné svobodě svědomí a vyznání v oboru školství*. Nemá-li národ utrpěti na statcích nejvyšších nenahraditelné škody, nesmí se státi nic, čím by křesťanský ráz výchovy byl zeslabován, ano zcela vylučován. *Lituje-me, že se objevily návrhy na vyluku náboženského vyučování ze škol*. Nemůžeme viděti projev občanské rovnoprávnosti ve snaze vyloučiti řeholní osoby z činnosti učitelské, jak rovněž bylo navrhováno. Trváme na svobodné existenci soukromých škol, vydržovaných katolickými činiteli a na jejich zrovnoprávnění se školami veřejnými, jsouc si naprosto jisti tím, že vyhoví plnou měrou všem oprávněným požadavkům; buďtež proto vyňaty z případné zestátnovací akce. *Lituje-me, že jednostranným opatřením školních úřadů bylo z dobrovolně náboženství v pátých třídách škol středních a že se ponechává nejistota o právním postavení náboženství ve IV. třídách škol měšťanských a v jedno-ročních učebných kursech*. Dožadujeme se toho, aby všude tam a dále na školách lidových a různých odborných školách všeho druhu byla umožněna náboženská výuka a výchova.

Voláme po tom, aby v jednotných organizacích mládeže bylo pamatováno na mravní výchovu a této mládeži se dostalo příležitosti k dalšímu náboženskému vzdělání a životu.

Se své strany chceme se vyvarovati všeho polemického a chceme ochotně šetřiti národní a státní jednoty. Do-voláváme se však pro katolickou církev a poslání, které v našem lidu koná, svobody a šetření platných zákonů. Věříme, že svým stanoviskem k ná-

boženskému životu odliši se naše republika od nacistického režimu, pod kterým bylo Církvi i kněžstvu tolik trpěti. Nechceme výhod, chceme pouze právo, spravedlnost a svobodu, která v otázkách svědomí je samozřejmostí.

EXERCICNÍ DŮM NORBERTI-NUM NA SV. KOPEČKU jest k dispozici farnosti, která by chtěla svaté exercicie jen pro sebe: pro některý stav. Bylo by nutno to aspoň 14 dní předem ohlásit správě exercičního domu. Tak by mohly celé farnosti projít posvětnou lázní sv. exercicií!

LIGA SVATOVACLAVSKA, Praha IV., Hradčanské nám. 8, prosí dpp. o zprávy, jak byl v jednotlivých obcích oslaven sv. Václav.

VOLNÁ KATECHET. MISTA SE OPĚT OBSAZUJÍ. Na žádosti kníž. arcib. konsistoře v Olomouci odpověděla zemská školní rada v Brně: „Sdě-lujeme, že je možno obsazovati sys-temisovaná místa učitelů náboženství podle zákona č. 104/1926 na národ. školách a to od počátku škol. roku 1945-1946.“ (Výn. zem. školní rady v Brně č. 19.646/45-II/1, ze dne 23. srpna 1945.)

SCHVALOVANÍ NOVÝCH UČEB-NIC. V zájmu jednotného postupu a účelného řízení vydavatelské činnosti školních učebnic přijímá ministerstvo školství a osvěty do aprobačního řízení až na další jen učebnice, které mu předloží Stát. nakladatelství v Praze. (Výnos MŠO ze dne 4. července 1945.) — Tento výnos se zřejmě vztahuje na všechny učebnice školní, tedy i na učebnice náboženské. Je velmi naléhavě potřebné jednati o to, aby učebnice náboženské byly z této povinnosti vyňaty.

Tšk

ŠTASTNÁ MYSLENKA: Svaz vy-sokoškolského studentstva v Praze ob-rátil se na Fakultní spolek katolic-kých bohoslovců s prosbou, zda by bylo možné, v celé Čsl. republice u příležitosti světového kongresu, který se koná v památný „17. listopad“, ko-nati bohoslužby nebo mementa v ka-tolických chrámech za studenty. „17. listopad“ se stal svátkem studující mládeže celého světa. SVS poukazuje na to, že iniciátorem zmezinárodnění tohoto dne byl veliký přítel našeho národa kardinál dr Verdier, který již v r. 1939 první celebroul v pařížské

katedrále za přítomnosti naší vlády v exilu slavné Requiem za padlé a umučené naše studenty. Od té doby každým rokem v ten den bylo vzpomenu zádůš. bohoslužbami mrtvých hrdinů. V osvobozené vlasti bude proto 17. listopadu, kdy se sjedou do Prahy zástupci asi 70 národů světa, v 8 hod. ráno v katedrále sv. Víta za přítomnosti čl. vlády, celého diplomat. sboru a kapituly svatovítské celebровано pontifikální Requiem. Den na to, v neděli 18. listopadu, budou v Praze

slouženy bohoslužby s promluvami ve všech sjezdových řečech za budoucí inteligenci a její zdravý růst. Spolek navrhuje, aby v tyto dny ve všech kostelích bylo buď po mši sv. vzpomenu modlitbou, nebo v promluvě v neděli 18. listopadu připomenuto, anebo dle možnosti obětována mše svatá za padlé a umučené studenty s prosbou o Boží požehnání nové stud. mládeži světa. — (Pozn. redakce: Vřele doporučujeme, aby se tato dobrá myšlenka všude uskutečnila.)

Z E S V Ě T A

ANGLIČTÍ BISKUPOVÉ O PODMÍNKÁCH SPRÁVEDLIVÉHO A TRVALÉHO MÍRU. Cath. Truth Society vydala letos v únoru list angl. hierarchie o podmínkách míru. List končí apelem:

Doporučíme, aby všechny vlády Spojených národů uznaly aspoň tyto body:

1. *Práva osoby lidské plynou nikoliv z příslušnosti k nějakému státu nebo k nějaké straně, nýbrž z příslušnosti k rodině lidstva.* — Prvním právem a první povinností každého člověka jest užívati svého rozumu a své vůle k dosažení svého cíle, jímž je život věčný. Každý politický systém, jenž chce zaujmouti místo Boží, je ve svém základu protisociální. Totalitní systém, ať se jmenuje jakkoliv, je svou povahou v rozporu se zásadami křesťanství.

2. *Poněvadž všechna autorita pochází od Boha, bratrství lidí nemá smyslu, není-li založeno na otcovství Božím.* Na kolik jsou popírána práva Boží, v téže míře jsou v sázce práva člověka.

3. *Poněvadž v jednání Boha s lidmi zrcadlí se nejen jeho spravedlnost, nýbrž hlavně jeho láska, musí býti zdravé mezinárodní styky oživovány láskou.* Nenávist, ať proti národnosti, ať proti třídě, jest nepřekonatelnou překážkou pokojných styků.

4. *Spravedlnost a láska žádají, aby mocný neznásilňoval slabého.* Rovněž žádají, aby lidé jedné tradice nepokoušeli se vnucovat svoje zvyky při-

slušníkům jiného národa.

5. *Blaho a prospěch každé rasy nebo národnosti musí býti zájmem všech.* Vzájemná důvěra může býti obnovena a udržena jen tehdy, když mocnější národy uplatní přirozenou touhu pomoci slabému. Zachází-li se s územími a národy jen jako s oblastmi vlastních zájmů, vyvine se tu živná látka pro budoucí spory.

6. *Mírová konference musí býti rodnou radou.* Hranice, obchodní smlouvy a kolonisace musí býti stanoveny ne pro vojenskou strategii, nýbrž pro blahobyť všech národů.

7. *Tisk a rozhlas na celém světě měly by se spojit k podpoře pravého internacionalismu, jenž se zakládá na lásce k bratřím.* Za tím účelem by měly býti méně zdůrazňovány národní svrchovanost a dějinné křivdy. Při výměně myšlenek nejen tiskem a rozhlasem, nýbrž i cestováním do ciziny měly by býti postupně oslabovány nacionalism a provincialism. S národy, bránícími svým občanům navštěvovat ostatní svět nebo přijímat myšlenky odjinud, mělo by se zacházet jako s rušiteli souladu ve světové rodině.

8. *Všem lidem musí býti zaručena plná svoboda, uctívat Boha podle rozkazu jejich vlastního svědomí.* Bezpečnou naději, že zavládne všude láska, může nám dáti obecná touha lidí milovati Boha a bližního pro Boha. Bez Boha nejsou možné ani bezpečnost ani mír. „Nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí.“ (Z. 126, 1.)

Z D O P I S Ů

Z POHRANICÍ. Snad ne jeden horlivý kněz, zvláště z Moravy, se chystá

za moře kázat Evangelium. Rekněte, prosím Vás, všem kněžím, aby neza-

pomínali na naše misijní kraje v pohraničí. Vždy je mi do pláče, když čtu různé návrhy a zprávy o pastorači a o církevních slavnostech. Co si zde my kněží v českém pohraničí máme počít? Jsme od sebe vzdáleni nejméně 4 i více hodin cesty. Spolupráce je nemožná. Nejsou obsazena českými kněžími ani okresní města. O venkovských farách ani nemluví. Co bude za rok z těch venkovských katolíků? Němečtí kněží nemají přístup do českých škol. Kam my nemůžeme dojít, tam se náboženství vůbec nevyučuje. Já jsem jediným českým knězem na zdejším vikariátě. Mám těžkou práci, když chci dostat alespoň několik lidí do kostela. Jak to asi vypadá tam, kde český kněz vůbec není? Téměř všichni němečtí kněží v zdejším kraji jsou neschopni českým katolíkům vyhovět. Nedovedou česky. Ostatně, naši lidé k nim nemají za nynějších poměrů důvěry. České bohoslužby jsou v našem vikariátě pouze u nás a v sousední farnosti, kam já docházím. Jméno těch opuštěných duší prosím hor-

livé kněze o pomoc.

P. Bonfil Bošek, adm., Falknov.

NEBATI SE! Při vší vážnosti a pravém ocenění působení milosti nesmíme opomíjet přirozené prostředky, třeba se v zevnějších formách apoštolátu přizpůsobit době! Nečekejme, až nás druzí předběhnou — nebojme se — zlí mají proto tolik odvahy křičet, vyhrožovat a pak své vyhrůžky provést, poněvadž dobří se bojí! F. J. P.

ZBOŽNÍ KATOLICI. Jednou jsem byl svědkem tohoto příběhu: Rozloučená si brala svobodného. Poslali z této svatby výslužku do dobré rodiny. Domácí pán však výslužku poslal zpět, že to není žádná svatba. Když jsem se o tom zmínil před jinou zbožnou rodinou, tu začali všichni „zbožní“ členové kroutit nad tím hlavou: „Jak se jenom mohl onen domácí pán dopustit takové netaktnosti a výslužku vrátit?“ Tak zněl jejich úsudek. Urazit těžce Boha neplatným manželstvím, není vůbec nic, avšak urazit po právu člověka, je hřích do nebe volající.

K. K.

H O V O R N A

MŠE SVATA za naši čtenářskou rodinu bude v pondělí 29. října (letos svátek sv. apoštolů Simona a Judy). Budu na velké misi v Ostravě a to v Radvanicích, kde po převratě dvě třetiny obyvatelstva odpadly od Církve, Oremus pro invicem!

KNEŽSKÉ SCHŮZE. *Nevolejte kněze z duchovní správy na schůze v sobotu a v pondělí (o neděli vůbec nemluvíme), neboť pro dopravní obtíže a povinnosti není možné, aby se jich kněží zúčastňovali.* P. H.

SLOŽENKY (Ant. Šuránek, Olo-

mouc), které jsme vložili do minulého čísla, nejsou na předplatné DP., nýbrž na dobrovolné dary pro kněžské sanatorium. (Viz DP č. 17.) — Pozn. Do zásilky těchto složenek z Prahy vloudilo se několik složenek Zemské banky pro Čechy, Hosp. rozhl., Bratislava; dostal-li je kdo, ať jich neužívá pro uvedený účel.

SIROTCINEC Seraf. díla lásky v Koutu n. Š. u Domažlic nabízí knězi zdarma byt o 3 místnostech, který by sloužil mši v kapli sirotčince. Dráha v místě. Krásná krajina.

OBSAH:

Dr B. Vašek, Co žádá sv. Otec	281	Pastorace dětí	292
St. Špurek, Ve šlépějích Mistrových	283	Z domova	293
Dr Beran, Náboženská situace u nás	287	Ze světa	295
P. S. Braito, Naše naděje	289	Z dopisů	295
J. Jan, Světelná projekce	291	Hovorna	296

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Čes. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBŘÝ PASTÝŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

9. prosince 1945.

Číslo 22.

Abť bylo jasno.

Václav Zíma:

Je dobře občas se pozorněji zahledět a zaposlouchat do různých úvah, polemik a námětů, jak je nalézáme v denním tisku. Projevuje se v nich ve zkratce a přece účinně povaha doby. A kněz, jenž jest nejenom pastýřem svých ovcí, ale též strážcem u dveří ovčince, aby nebyla rozchváčena pravda, musí dobře a soustavně svou dobu studovat a musí ji znát. Musí vědět, v čem a čím je tato doba lepší, než doby předešlé, a v čem nebo čím je horší. A hlavně musí si bezpečně zjistit a ověřit, kde je nebezpečí a odkud může přijít. To prakticky znamená: nedát se ničím uchláchnout a uspat! Žít a pracovat v stálém stavu bdělosti! A být opravdu na výši: nepokukávat za dobou a nepoznávat mnohé její jevy, dotýkající se života duší a otázek víry, až po ztrátách a škodách. Tak jsme to až dosud většinou dělali. Byl by to dlouhý článek, kdybych chtěl vypsát, co všechno jsme ztratili jenom tím, že jsme přišli pozdě, že jsme se omeškali, že jsme nepochopili a nezaútočili včas. Ještě dnes, ačkoliv už s potěšením možno pozorovat proměnu, způsobenou převratnými událostmi, které s námi se všemi důkladně a mnohdy bolestně zatřepaly, udržuje se tu a tam mezi kněžstvem důvěřivá pohodlnost a nechť k novým metodám. To je ještě pozůstatek ze starého Rakouska. Tehdy byl kněz „jemnostpán“. Tehdy vznikl u nás poklidný, uspaný, nevýbojný, blahobytný katolicismus, jemuž pak po první světové válce bylo projít mnohým utrpením a velkým čistným ohněm. Dnes jest situace poněkud jiná. Nepozorujeme nějaké hmatatelné a hromadné averse náboženské, neslyšíme řeči o „zdiskreditované Církvi“, v tisku nenalézáme protináboženské a proticírkevní štvavnice předmnichovského stylu; něco strašného a otřeslivého, nějaký hrozný a nezapomenutelný společný životní prožitek lidí uměle (nikoli přirozeně) srazil dohromady a zamkl i těm největším protináboženským pamfletářům, kteří ještě před válkou měli u nás plné ruce práce, ústa.

Československý theolog dr J. L. Hromádka, vrátivší se po skončení války z Ameriky, si také toho nedávno všiml: „Ani stopy po protiřímské agitaci, po protináboženském boji, po volání, aby byla provedena odluka státu a církve, ani stopy po ideologických sporech mezi politickými stranami. Celý život v republice jako by se pohyboval v jedné rovině, na které se nevede zápas o ná-

boženství, církev, kulturní ideje a politické zásady. Ano, stalo se něco strašného! Lid prošel údobím stínu smrti, dostal se na okraj hrobu, prožil bezměrné úzkosti a smrtelnou agonii — a nyní je ještě schoulen v jediném chumlu: a ačkoli se rozdily a rozpory již ukazují, přece jen lidé jako by úplně nezažehnali úzkosti a nechtěli se roztrhnout. Právě na této vědomé či bezděčné snaze netrhat společenství a národní jednotu, si uvědomujete nejvíce hrůzu a tragiku minulých let. Jak to hned v prvních dnech po první světové válce řinčelo ideovými spory, odbojnými gesty, hlasitými hesly o svobodě! Dnes však jako by lidé cítili, že jde o záchranu prostého života, o elementární potřeby — že není času ani chuti a duševních předpokladů pro polemiky, hádky, diskuse, spory. Nálada je kladnější, smírnější, tišší a družnější." (Svobodný Zítřek; č. 3.) Pisatel článku však dobře poznal též stín a nedokonalost tohoto scelení: „Tato nálada a ovzduší mohou ovšem vyvěrat z velké únavy a zemdleného ducha. Náboženský nebo protináboženský boj, zápas o církev a stát, o jejich vzájemný poměr, polemické srážky o poslední názory životní předpokládají určitou svěžest a energii ducha, určitou rovinu kulturního úsilí, která — jak jsem řekl — se povznáší nad úzkost a elementární, syrový život. Budeme mít mnoho práce, abychom se mravně, duchovně, myšlenkově vyhrabali z ostřelovaných úkrytů a usadili se zase v normální práci a tvoření. Snad i tu je dovoleno říci, že jsme nemocní, choří a unavení, že stojíme teprve na počátku mravní a duchovní rekonvalescence.."

To, myslím, že jest správné poznání. Válka leccos v lidech proměnila. Něco k lepšímu, ale také mnoho, velmi mnoho k horšímu. Poznáváme to nejlépe v pastorační činnosti, kolem sebe, přímo ve své vlastní osadě, a hodně též ve zpovědnici, dokonce i u duší, u kterých jsme nikdy se svými duchovně a mravně obrozujícími snahami a s výchovou k dokonalosti nenarazili na odpor. Máme z doby války nejenom rozbité cesty, poškozené železniční mosty, bombardovaná města, máme také zbombardované, zraněné, rozbité duše, jež musíme my — kněží zdvihát a dávat dohromady. Jednota myšlení, možno-li přesně říci, že tu je, že existuje u nás, je jednota umělá, nikoliv přirozená. A to, co je uměle uděláno, se časem rozkládá. Ideové propasti a rozpory tu jsou, nebezpečí protináboženského myšlení je tu také, i když se nahlas o tom nemluví. Ale kněz, který považuje za svůj závažný úkol poznávat dobu (a musí ji znát, má-li ji vychovávat a vést, a má-li na ní svou činností tvořit), si dobře všimne, jak leckde neuhášené jiskry doutnají a tu a tam si i povyskočí.

„Národní Osvobození" ve školské rubrice otisklo 5. října t. r. malou noticku: „Kde je ideová jednota? Piší nám učitelé z venkova, že mezi dětmi se neblaze projevuje dvojí kolej v mimoškolní tělovýchově. Zatím, co se všechny ostatní organizace toho druhu spojily v jeden celek, zůstává Orel samostatný zvlášť, jeho podniky se oznamují v kostele s kazatelnou spolu s jinými akcemi lidové strany, a školní děti jsou mimo školu ve dvou znesvářených skupinách. Jsme tam, kde jsme byli v dobách zpolitisované tělovýchovy, a škole se tím výchovný úkol zbytečně ztěžuje. Někde se nechce pochopit smysl nové doby."

Myslím, že by bylo dobře uvést konkrétně, v kterém místě se užívá kazatelný k takovým hlášením, a nepochybuji, že se tak mohlo stát. S tím nesouhlasím. Kostel musí být oddělen od politiky, a to i tehdy, je-li sám místní farář politicky činný, protože kněz nepatří jenom lidovcům, ale všem. Je pastýřem všech duší na osadě, i duší komunistických, socialistických a nelidoveckých. Musí si pamatovat a dobře pamatovat slova sv. Pavla: „Ačkoliv jsem neodvislý ode všech, učinil jsem se služebníkem všech, abych jich více získal. I stal jsem se židům jako židem, abych židy získal; těm, kteří jsou pod zákonem, stal jsem se, jako bych byl pod zákonem — ačkoli sám nejsem pod zákonem — jen abych získal ty, kteří byli pod zákonem; těm, kteří byli bez zákona, stal jsem se, jako bych byl bez zákona — ač nejsem bez zákona Božího, nýbrž jsem v zákoně Kristově — abych získal ty, kteří jsou bez zákona. Slabým stal jsem se jako slabý, abych získal slabé. Všem stal jsem se vším, abych vůbec některé přivedl k spáse. Všecko pak činím pro evangelium, abych se stal spoluúčastným jeho slibů.“ (I. Kor. 9, 19—23.) Poznámka: „Národní Osvobození“ však zdůrazňuje *ideovou* jednotu. Tu ale přijmout nemůžeme a nesmíme. Světový názor není — aspoň v demokratickém státním zřízení — věcí zákona nebo nařízení, věcí politiky nebo veřejné správy, nýbrž věcí svědomí a vnitřního života. A není to demokratické, když by snad měli být všichni ideově glajchšaltováni a nivelisováni. My kněží víc než kdo jiný cítíme naléhavou potřebu určité jednoty pro růst a budoucí život nové republiky, a jsme ochotni svým způsobem a na svém místě pro tuto jednotu pracovat stejně jako páni učitelé, protože tu republiku vyznáváme a milujeme jako oni a trpěli jsme za ni stejně (a někdy víc) jako jiní dobří Češi, Moravané a Slováci. Jsme přesvědčeni, že tu musí být určitý jednotný názor na hospodářské, sociální, pracovní i mravní a kulturní povznesení obrozeného a obnoveného státu, jenž vyrostl po hrůzách a nelidských násilnostech války ze společného utrpení a ze společné touhy nás všech, ale přijetí a podporování této jednoty neznamena vytvoření nějaké umělé jednoty ideové, kde bychom byli nuceni zřeknout se svého světového názoru a přijmout nějaký obecný odvar společného myšlení, nebo snad dokonce duchovní diktát jedné strany. Jako křesťan a jako katolický kněz mohu zcela souhlasně a s radostí sledovat činnost jedné strany a mohu s ní i spolupracovat v určitých úkolech, jimiž se chce prospět vlasti a národu k lepší a radostnější existenci, ale nemohu a nesmím s ní souhlasit a být s ní zajedno ideově, jakmile tato strana prohlásí svou ideologickou koncepcí, že její členové „jsou samozřejmě atheisty, důslednými odpůrci náboženských představ a výkladů světa“, že „filosoficky se hlásí k materialismu“, že její „vědecký světový názor důsledně odporuje náboženským představám a výkladům světa, i když se neztotožňuje s názorem t. zv. pokrokářů, kteří vidí v náboženství

nesmysl a podvod“, že se na náboženství dívá jako na každý společenský zjev historický, a již křesťanství bylo jen „nezbytným historickým stupněm pokroku u srovnání s pohanstvím“. (Lad. Štoll, Komunisté a náboženství — Rudé Právo, 1. 8. 1945.) Chtít v těchto názorech a na tomto podkladě nutit národ k ideové jednotě, bylo by nejenom nedemokratické, ale přímo protidemokratické. To dělali Němci, že pořád všechno centralisovali, usměrňovali, sjednocovali. Nejenom politicky, ale i duchovně a nábožensky. Nikdy nebyla Církev tak rafinovaným a důsledným systémem zotročena, nikdy nebyl lidský duch tak spoután a omezen, a svoboda svědomí nebyla nikdy tak popřena jako v zemích, jež nacistický režim bezohledně a obžerně sjednotil v jednu jedinou říši velkoněmeckou. Proto si z toho vezmeme ponaučení, že ne každá jednota je žádoucí a zdravá, a že není nutno sjednocovat za každou cenu. Společné prožití války nás sjednotilo národně a lidsky, ale i přes tuto jednotu nemůže být a není hříchem proti národu a proti státu, máme-li své vlastní názory a ideové koncepce, máme-li svou duši, svou víru, své požadavky mravní a kulturní, své náhledy na výchovu a školství. Jestliže tyto názory jsou někomu trnem v oku, pak je to znamením, že to je někdo, kdo by rád zase foukal do starých a dnes polovyhaslých ohniček protináboženského myšlení a jednání. *President dr Ed. Beneš* ve své studii, uveřejněné v newyorském, španělsky psaném časopise „La Revista Belga“ napsal: „*Doufám, že starý konflikt mezi církví a státem neoživne již v žádné zemi. Naopak jsem přesvědčen, že po mírové konferenci náboženský život v Evropě se prohloubí a stane se upřímnějším než dříve, a že prvním důsledkem toho bude zesílení chápání, snášenlivosti ve věcech, týkajících se víry. Svoboda svědomí, jedna ze čtyř svobod, definovaných presidentem Rooseveltem, stane se v poválečném období skutečností.*“ Jsem přesvědčen, že kdyby se svoboda svědomí, o níž president Beneš hovoří, v tomto čase skutečností nestala, že by celá ta minulé hrozná válka byla zbytečným vražděním a že by všechno to utrpení, jímž evropské země a národy musily projít, bylo nesmyslné.

Myslím, že bylo nutno říci těchto několik slov, aby bylo jasno těm, kteří vytýkají, že se nechce někde pochopit smysl doby, a aby bylo jasno i kněžím. Musí vědět, že i v demokracii se někdy mluví nedemokraticky, a že být bdělým a rozumět těm řečem znamená rozumět době a uchránit se škod a ztrát budoucích. Ten, jehož Pán Ježíš nazval knížetem tohoto světa, je velmi šikovný a prozíravý. Ví, kdy je čas mlčet, schovávat se, tu a tam jen trošinku potutelně si přidat, aby si to hned naponejprv napokazil, a čekat na čas, kdy bude dovoleno vystrčit růžky bez obav. Na tenhle čas musíme být, bratři, připraveni a nezaspat jej už teď. Naplňujme proto stále hořící lampy své pastorační činnosti živým olejem bdělosti panen moudrých a opatrných!

Svatí budtež!

Kdo je v milosti?

„Neví člověk, zdali lásky či nenávisti hoden jest.“ (Kaz. 9, 1.) Ale nejsme opovážlivými, když dle svědomí a jednání dáváme si přibližnou odpověď, ponechávající Pánu Bohu úsudek konečný.

Na otázku, který kněz žije asi v milosti Boží, odpovíme: horlivý, rozjímavý, čistý, pokorný. Tyto čtyři výrazy jsou jen různé názvy ctností, které se navzájem podmiňují a pronikají, neb i ztotožňují. Ale pro snazší rozbor si je tak můžeme řaditi.

1. Předně tedy hájí si pokladu milosti kněz *horlivý* o spásu svoji na prvním místě. Horliti o spásu jiných bez vlastního posvěcení bylo by osudnou přetvářkou. Tuze smutným zjevem by byl kněz lenivý, pohodlný, lehkomyšlný, nedbalý, vlažný a zvláště ten, který si říká: „Již dosti, to stačí“, který v životě duchovním je hříšně spokojen s málem. (Zjev. 3, 15.) „Počnu tebe vyvrhovati z úst svých! Myslíš, že již ničeho nepotřebuješ, a nevíš, že jsi bídny, chudý, slepý a nahý!“ Jsi u zdrojů milosti, ale necháváš je plynouti mimo sebe. Neužíváš hřivny svěřené, nevěříš prakticky v nesmírnou cenu každého stupně milosti. (L. 4, 23.): „Lékaři, ošetři sebe sám! (I. Kor. 9, 27): Abys, káže jiným, sám se nestal zavrženým!“ Kněz horlivý o svou spásu dychtí po milosti, lační po spravedlnosti, trestá se za nedbalost, je bdělý, aby ani malou skulinou milost neunikala, ani malá příležitost mu neušla k získání nového stupně. Ať si jiní hovějí na nížinách, on statečně stoupá vždy výše. Pozoruje i druhé, a hledí zachytiti, co dobrého by ještě konati měl a mohl. V této snaze se nemůže přeháněti, zde jest oprávněna nenasytnost. Zápasíme o korunu nepomíjející; *acedia*, *inertia* jest sedmým hlavním hříchem.

2. Milosti Boží a jejího utěšeného vzrůstu je schopen kněz *rozjímavý*. Vždyť správná horlivost není možná bez řádného a pravidelného rozjímání: „*Ignoti nulla cupido*.“ Proto pečlivě uvažuje o ceně a vzácnosti Boží milosti, aby touhu roznítil. Obrací tu perlu proti světlu se všech stran a živí tak v sobě tu ušlechtilou dychtivost. Hrozí se její ztráty. „*Ignoti nulla formido*!“ Kdo neposoudí strašných následků ztracené milosti, nebojí se jich. (Přisl. 14, 16.): „Moudrý se bojí, pošetilý přeskakuje a doufá!“ Kněz rozjímavý odhaduje i prevelikou zlobu dobrovolného hříchu všedního a udržuje se v bázni Boží, aby předešel nebezpečí. (Sv. Řehoř): „*Maligni autem spiritus iter nostrum quasi quidam latrunculi obsident*.“ Všude číhá nečistý duch pýchy, lakoty, smyslnosti, závisti, nestřídmosti, hrdě, ledabylosti. Kněz rozjímavý, jako šofér ve tmě, ozařuje si cestu reflektorem rozjímání, aby nepřehlédl výstražných znamení. (II. Kor. 4.): „Máme ten poklad v nádobách křehkých.“ Každý zaviněný otřes a náraz může zůstatv střeptiny a perla bude již v blátě nebo v prachu silnice, ne-li již v krvi roz-

tríštěného majitele. (Jer. 12.): „Zpustošením zpustla země všechna, protože není, kdo by přemítal srdcem.“ Bez rozjímání bude kněz světákem, bonvivantem, prázden milosti, snad pln pohoršení, ne druhým Kristem, nýbrž druhým satanem sobě i jiným. Hlavní součástíou rozjímání u kněze nebývá úvaha, neboť jedná k dosti ví a snadno chápe, nýbrž zpytování, předsevzetí a prosba, vroucí prosba, úpěnlivá prosba o zdárné plnění poznanych právd a povinností. Vždyť v prosbách je síla, dle nauky: „Beze mne nemůžete ničeho činiti. Proste, a bude vám dáno!“ A prosbou ať se proplétá přesvaté jméno Maria, prostřednice všech milostí!

3. Vhodnou nádobou milosti Boží jest duše čistá. „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ (Mat. 5.) A milost Boží jest téměř Bůh vtělený v jednotlivce. Jen čisté srdce jej vidí, jen čisté oko snese jeho jas, jen čistý kněz jest puzen zachycovati vždy více paprsků Božství. Nečistému ani nechutná rozjímání a odvykne mu. Jednak se nesluší nabírat křišťálovou vodu do nádoby zakalené. (Moudr. 1.): „Ve zlovolnou duši nevzkročí moudrost ani nebude bydleti v těle poddaném hříchům.“ Jednak (I. Kor. 2.): „člověk tělesný nechápe těch věcí, které jsou Ducha Božího“. Jednak po každé, když takový se chce shromáždit na mysli, ozvou se výčitky svědomí, ozve se též nepřítel a našeptává: „Je to marné, však nějak bude, jiní také hovějí tělu, atd., Amplexati sunt stercora.“ Takovému jest samota mučením. Nerozjímá, aby neviděl, co ztratil, aby se nemusel vyhnouti svůdné propasti. Jen čistý kněz dovede stoupati po bělostném řebříku milosti, jehož vrchol jest opřen o srdce Boží. Máme-li trochu víry, musíme svědomí stále očišťovati a udržovati nezkalené, aby milost v nás byla a rostla. Ovšem i tuto práci nejvíce usnadňuje dětinná úcta k přečisté Matce-Panně.

4. Konečně (Mat. 11, 25.): „Velebím Tě, Otče, že jsi to zjevil maličkým“, *pokorným*. (I. Petr 5.): „Pokorným dává svou milost.“ Pokorný bude čistý, neboť v uznání své křehkosti dovede řádně prositi. A kdo prosí, bere. Bude rozjímati. Neprosí, kdo své bídy nezná, a nezná jí, kdo nerozjímá. Pyšný klopýtne lehkomyšlně a myslí si (Eccli. 5.): „Zhřešil jsem, a co zlého se mi přihodilo?“ A klesne opět, navykne si hříchu a zhyne v něm. Snad poslední jeho akt na zemi bude opilost, chlípnost nebo zoufalé proklínání všeho i sebe i Boha. Pokorný bude i horlivý, bude se trestati za nevěrnost i v malém, zmoudří nad mudrce a filosofy světa.

Rozumný kněz bude v pokoře čistý, rozjímavý, horlivý, aby vše vynaložil pro každý přírůstek milosti. O něm doufáme důvodně, že jest v milosti Boží.

Orel nebo Junák?

Dr Frant. Tomášek :

Velmi důležitým činitelem při výchově mládeže je výchova spolková. Z tělovýchovných spolků v našich zemích nejvíce mlá-

deže zachytil Sokol a Orel. Bylo vždycky přáním kněží, aby měli co nejvíce mládeže v Orle, neboť tento byl ideově zaměřen křesťansky. Při samozřejmém požadavku, že dítě katolických rodičů patří do katolického spolku, měl teoreticky Orel sdružení veškerou katolickou mládež, neboť jiného katolického spolku pro ně nebylo. Prakticky však zachytil Orel pouze malý zlomek mládeže. Důvody byly různé, největší ovšem malá náboženská uvědomělost většiny rodičů. Po osvobození pojednou tu stojí nový spolek, *Junák*, který dříve zdaleka se nemohl rovnat Sokolu ani Orlu, a nyní, zdánlivě z nevysvětlitelných příčin, sdružuje více mládeže než Sokol a Orel dohromady a stává se největším spolkem mládeže u nás. Jak to vysvětlit? Vždyť vláda nijak tento spolek nepodporovala, naopak, Junák úporně musel bojovat o svou existenci. Žádná vlivná politická osobnost ani strana za ním nestojí. Odkud tedy jeho ohromný rozmach? Je to tím, že Junák není ani tak spolkem, jako spíše hnutím. Je hnutím zdravé lidské přirozenosti, kterou si mládež zachovala a která odmítá každé násilné sešňorování, každou politiku, vše, co je cizí mentalitě dospívající mládeže. Nechtějí být pokusnými králíky nebo nějakým užívaným a zneužívaným nástrojem mocenských a osobních zájmů, nýbrž chtějí co největší rozvinutí všech svých mohutností tělesných i duševních, přiměřeně jejich věku. To však je též cílem skautingu, a tedy tajemstvím jeho obliby mezi mládeží, jeho úspěchů a rozmachu. Dobří skautští činovníci znají tento cíl a dávají své síly cele a pouze do služeb tohoto cíle. Proto vidíme zajímavý zjev, že skautské ústředí a nejlepší skautští činovníci nepodlehli ani největšímu nátlaku, aby slevili se svých výchovných ideálů nebo vyloučili ze skautingu náboženskou výchovu, o které vědí, že je integrální složkou skautské výchovy. Je tedy Junák největším spolkem mládeže v naší vlasti a při tom se staví pozitivně k výchově náboženské (20.000 Junáků na svatováclavských oslavách v Praze je číslem velmi výmluvným!), umožňuje knězi styk se všemi svými katolickými členy, ano v oddílech t. zv. homogenních předpisuje náboženskou výchovu jako povinnou. A náboženský prvek v těchto oddílech není něco podřadného. Jsou v nich žádány zkoušky z náboženských vědomostí a prakse, které mají značnou úroveň, takže vzácně doplňují a prohlubují školní náboženskou výuku a výchovu.

Je možno pohlížet na Junáka jako na konkurenta Orla? Bere-li skauting jako to, čím skutečně jest, totiž jako hnutí mládeže, pak to možno není. Junák má své poslání, jako je má Orel. Zrovna tak, jako nelze brát Salesiány jako konkurenty ostatních, starších řádů, není možno brát Junáka jako konkurenta Orla. Katoličtí junáčtí činovníci pohlížejí s úctou na staré orelské pracovníky, kteří vykonali veliký kus záslužné práce. Přejí si co nejúžší spolupráci s nimi. Přejí si rozvoj Orla, vždyť mnozí z nich jsou zároveň členy Orla. Nemohou však opustit mládež, kterou uchvá-

tila skautská myšlenka. A jestliže bude uzákoněna povinná tělovýchova, pak bude junácké ústředí duchovní služby žádat, aby ji mohli Junáci-katolíci provádět v Orle.

My jako kněží musíme respektovat současný stav věcí a zahrnout skautské hnutí do své pastorační péče. Musíme se starat o to, aby v něm vládl duch Kristův a nedostalo se na scestí. Toto pochopilo již velmi mnoho kněží. Stovky jich již ve skautingu pracuje, jsou dobře organizováni a spojeni s ústředím v Praze, kde dr. Š. Trochta, ústřední duch. vůdce Junáka, se svými spolupracovníky jejich práci koordinuje a řídí. Bylo by známkou nepochopení doby, kdyby někteří kněží se stavěli odmítavě k Junáku, protože jsou zvyklí pracovat v Orle. Nedopouštějme se stejné chyby, jako mnozí starší činovníci Sokola, kteří skauty vylučují ze svého středu! Nám nesmí záležet na tom, zdali je někde napsáno Orel nebo Junák, ale na tom, zdali tam vládne duch Kristův. A v Junáku máme možnosti takové, jako jsme dosud v žádném spolku neměli. K tomu je ovšem třeba znát stanovy Junáka, a proto si všímejme oběžníků, které ústředí v Praze nebo jeho moravská kancelář v Olomouci rozesílá! Bylo by vážné peccatum omissionis, kdybychom zanedbávali toto veliké pole pastoračního a apoštolského působení.

Praktické řešení poměru Orla k Junáku bude asi toto: Starejme se stejně o Orla jako o Junáka, nebraňme mládeži, ať si vybírá ten spolek nebo onen, vždyť dokonce ani členství v obou spolcích současně se nevyklučuje, ale starejme se více o to, abychom v Junáku zachytili tu mládež, kterou dosud v Orle zachycenu nemáme. To je ceterum autem censeo veškeré práce junáckých činovníků-kněží. Musíme mít přístup k veškeré české mládeži, abychom ji mohli zachránit pro Krista! Ne tedy „Orel nebo Junák“, nýbrž „Orel a Junák“!

J. Hlouch :

Obnova svátostného manželského souhlasu.

Koná se obnova křestního slibu, poněvadž na jeho splnění závisí křesťanský život a celá věčnost. — Život však ukazuje, že jest nutno si připomínat a obnovovat druhý, pro čas i věčnost nejdůležitější slib — souhlas svátostně daný, souhlas manželský. Otázka náboženského života bude vždy záviset na životě manželů a tím i rodiny. Rodina a manželství musejí být zřítelnicí oka, jíž věnuje kněz nejvyšší starost. Kdo nemyslel při pastoračních podnicích na rodinu, ten pracuje s velkou ztrátou energie. Manželství jest svátost trvalá. Má vybavit člověka na dlouhá léta spolužití, obětí. Nutno stále připomínat přítomnost této svátostné síly, nutno ukazovat, jak mají manželé čerpat z tohoto pramene! Tato svátost jest veliká pro svůj poměr ke Kristu a k Církvi. Manželství jest obrazem Krista a Církve. Manželské společenství jest Bohu dů-

vodem k milosti. Poněvadž manželství vyžaduje po manželích celý život vzájemné oběti, jest Bůh ochoten dávat z titulu této svátosti (nekladou-li manželé překážek), vždy nové milosti.

Manželství proniká všechny obory osobního a společenského života. Manžely nesmí nikdy opustit vědomí, že jsou si vzájemně duchovními správci, že si byli Bohem dáni, aby si pomáhali k časnému a věčnému štěstí. Jen tak mohou vzniknout a se udržet křesťanské rodiny, které zachovají nejen křesťanskou mravnost, ale i milost Boží.

Slavnost manželské obnovy stane se novou připomínkou obětíplných, ale v duchu víry radostných závazků. Koná se na podzim nebo na jaře — nebo okolo svátku Svaté rodiny. Oznamí se: Kromě svatého křtu a hodinky smrti není pro většinu vás významnější chvíle v životě nad přijetí svátostného manželství. Je to posvěcení muže a ženy na společenství lásky a života. Když se zachováva, co slíbeno, je manželství šťastné. Proto příští neděli bude mše sv. za šťastná, křesťanská manželství naší farnosti. Odpoledne si připomenete, co jste si slibovali, a pomodlíme se za všechny manžely farnosti. (K této slavnosti nejsou zvány děti.)

Pořad: 1. Sbor Vylej, Bože, požehnání na tyto manžele. 2. Kněz vysvětlí obřady dle Agendy — hlavně, co říkají a co slibují snoubenci. Děkuje těm, kdož učinili manžela, manželku šťastnou. 3. Ze mše za snoubence — epištola Efes. 5, 22—33, potom modlitba za manžely z téže mše. Vyzve manžely, aby si odpustili a před velebnou Svátostí si obnovili svůj manželský slib. Kněz předříkává: „Slibujeme si znova navzájem lásku a věrnost manželskou zachovati, sebe neopouštět, nýbrž spolu všechno dobré i zlé snášeti až do smrti. Slibujeme, že si neubližíme, že si život budeme ulehčovat a pomáhat si na cestě spásy. K tomu nám dopomáhej Ty, Svátostný Bože náš, na přímlovu své Matky a všech svatých. Amen!“

Kněz: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj! Pán Bůh, náš milý Otec nebeský, potvrď znova vaše sliby, a já znova před celou farností a před Pánem Bohem, jenž vás bude soudit, prohlašuji, že jste řádnými křesťanskými manžely.“ Pomodlete se navzájem za sebe Otče náš, a já vám dám rád na další cestu životní požehnání Nejsv. Svátostí oltářní. (Je-li dosti času, mohl by se kněz pomodlit aspoň jednu modlitbu pro Sponsa ze mše sv. Pro sponsis. Je velmi krásná. Tam právě vyniká starost Církve svaté o manželství; všechny starosti se vyjadřují modlitbou. To, co se Církev modlí, je tím nejkrásnějším svatebním blahopřáním.) 4. Po požehnání píseň: K nebesům... Dej, ať v domech našich kvete pravá láska, pravá ctnost!

Chcete-li vychovávat naše chlapce, pak se postarejte, aby Vás měli rádi; proto Vy je musíte napřed milovati, a oni to také musí cítiti.

Sv. Don Bosko.

Dost theorie o světelné projekci!

Byl jsem značně potěšen, když jsem po rozpravě v DP dostal první lístky s dotazy. Abych důst. pánům leckterou nejasnost vysvětlil, podám podrobný referát o tom, na čem jsme se usnesli na výborové schůzi Katechetského spolku a co navrhuji jako nutné, aby se světelná projekce jako pastorační prostředek ujal, rozšířil a zdokonalil.

Již před válkou jsem konal přednášky o světelné projekci a o diapositivech na různých kněžských schůzích, a z toho vyplynulo zařízení dvou půjčoven diapositivů, a to v Olomouci (Katol. akce) a v Přerově (Katechetský spolek). Tehdy již byl stanoven tříčlenný sbor, který rozhodoval o seriích obrazů: Dr. Frant. Tomášek, docent katechetiky v Olomouci, P. Vladimír Kryštofský, katecheta v Přerově a P. Jan Jan, katecheta ve Zlíně. Na výborové schůzi Katechetského spolku jsme byli pověřeni, abychom tento sbor rozšířili o další zájemce a odborníky z řad duchovenstva. Proč rozšiřovat? Stojíme před velkým úkolem a ten se dá spíše zvládnout úsilím více lidí než jednotlivců. A proto se obracím na všechny důst. pány z *á j e m c e s* prosbou, *aby svou spolupráci nabídli a nečekali, až je k ní vyzveme*, ježto by se nám snadno mohlo stát, že bychom z nedostatku informací nechali dobré pracovníky stranou. *A aby bylo jasno, v čem bude záležet ta spolupráce.* Jedná se o návrhy diapositivních serií a filmových libret, o sestavení a opatření obrazového materiálu a o vypracování textů k hotovým seriím. Technickou práci, která je závislá na fotolaboratoři strojově dobře vybavené, obstarám sám.

Překážkou rozšíření světelné projekce je fakt, že mnozí kněží nemají praxe v zacházení s aparáty. Jsem sice ochoten uspořádati zájezdy, ale časově nezvládnou sám tuto věc. A proto navrhuji, aby z jednotlivých děkanství přišli jeden nebo dva zástupci (ještě lépe, přijedou-li všichni zájemci) v době volna, třeba o vánočních prázdninách, do Zlína. Připravím všechny možné přístroje diapositivní a filmové pro 8 mm a 16 mm film a uděláme kurs světelné projekce. Při této příležitosti bych nacvičil s důst. pány i olepování diapositivů, abych mohl zájemcům dodávat jen diapásky, a oni by si je upravili na diapositivы formátu 5x5 cm. Tím totiž ušetří velmi mnoho peněz a budou-li znát techniku správného olepování, snadno někoho si doma zacvičí, kdo jim tuto práci udělá zadarmo nebo za mnohem mírnější poplatek.

Další překážka světelné projekce: nedostatek přístrojů. Tento nedostatek se prozatím nedá odstranit. Měl jsem před válkou styk s mnohými firmami, dodávajícími projektory. Obstarával jsem důst. pánům aparáty a zase ochotně si tuto věc vezmu na starost. Budu Vás včas informovat, kde bude možno přístroj dostat, a na Vás bude, zda s firmou vstoupíte v obchodní styk přímo nebo mým prostřednictvím. *Prozatím navrhuji, aby se zjistilo, kolik je*

přístrojů v každém děkanství. Dohodněte se s majitelem přístroje a organisujte si půjčování v určitém okruhu. Jsem přesvědčen, že každý majitel stroj rád zapůjčí, hlavně máme-li na mysli, že se mu celkem nemůže nic stát.

Ještě jedna překážka světelné projekce: nedostatek zkušenosti. Mohu ovšem mluvit jen za sebe, ale myslím, že i jiní kněží rádi pomohou. Jsem ochoten předvésti na schůzích kněžských různé způsoby sestavování programů a různé technické vymoženosti, které hodně zpestří program a zapůsobí silně na posluchače. Ale je tu nutno zdůraznit, že je zbytečné bát se začátečních neúspěchů. I já jsem je měl a jsou to cenné zkušenosti pro další práci. Jen nebojácně do toho!

Místo, kde by se mělo soustředit všechno, co se týká světelné projekce. Ve výborové schůzi Katechetského spolku byl uveden Zlín jako místo nejlepší technických možností (filmové ateliery atd.). Nebyl jsem to já, kdo tento návrh dal a zdůrazňoval, ale myslím, že je to návrh správný. Budeme pro tu naši práci potřebovat jednak pomoci filmových atelierů, jednak školy umění a jiných institucí, aby vyrobené serie obstály nejen po stránce obsahu, ale i po stránce úpravy a umělecké hodnoty. Pamatujme! Není lhostejno, jak je provedeno, co předvádíme. Krásný obraz nadchne pro myšlenku náboženskou spíš než obraz nedokonalý. A hlavně při výrobě 16 mm filmu se bez atelierů neobejdeme. Amateřina by snad byla lacinější, ale jen zdánlivě. Nevyplatila by se.

Uvádím seznam svých hotových světelných obrazů, abyste nemuseli o něj psát: Ke katechismu: Věčný cíl člověka, Zjevení Boží, Vlastnosti Boží, Bůh trojjediný, Bůh Stvořitel, Buď vůle Tvá, Andělé, Život Pána Ježíše, Jak si uchovám milost Boží, Biřmování, Mše svatá, Části mše svaté, Při mši svaté pobožně, Pokání, Poslední pomazání, Sňatek manželský, Modlitby: Otčenáš, Zdrávas Maria, Věřím v Boha, Růženec, Anděl Páně, Křížová cesta. Životopisy svatých: Sv. Cyril a Metoděj, Sv. Václav, Sv. Ludmila, Sv. Terezie od Ježíška, Malá cesta sv. Terezie od Ježíška, Sv. František Xaverský, Don Bosco, Panna Maria. Různé serie: Roma sacra (barevně), Palestina (barevně), Pražské Jezulátko, Misie katolické církve, Advent.

V jednotlivých seriích je 25—50 obrázků, málokdy víc. Neuvádím počet, poněvadž serie po zkušenostech znóvu upravuji. Přijímám a vyřizuji v době co nejkratší objednávky. Kdo máte návrhy na nové serie, napište na mou adresu! Nejlépe bude, když s návrhem pošlete i obrazový materiál, který po ofotografování vrátím.

Spolupracovníci, hlaste se co nejdříve a zašlete co nejspíše i své návrhy! Dost theorie, dáme se do práce!!!

P. Jan Jan, katecheta ve Zlíně.

NAŠI BOHOSLOVCI

VÝCHOVA BUDOUČÍCH KNĚŽÍ (z dopisu bohoslovce). Stále se nám zdůrazňuje: musíte být dokonalými, svatými kněžími! A proč jimi nejsme? Proč tolik kněží světských je tak polovičatých? Nezdá se vám, že částečně je také chyba ve výchovném systému? Položil jsem několika řeholníkům otázku: „Proč ve vašem řádě proděláváte noviciát, než jdete na theologická studia? A co tam vlastně děláte?” — „Tam pozná novic sám sebe, zda se hodí pro řád, seznámí se s dějinami řádu atd., a hlavně se naučí modlit, rozjímat, zkrátka zaběhne se do duch. života.” — „A proč novicové nesmějí s jiným mluvit než s novicmistrem?” — „To není proto, aby se nezkažil, nýbrž aby výchova byla v jedné ruce.” — To, prosím, dělají řády pro své členy, kteří při profesi slibují, že se budou o dokonalost snažit. A světský kněz by měl být již hodně pokročilý v dokonalosti, když je vystaven tolikerému nebezpečí a je na něho kladeno tolik požadavků. A tu se mi zdá, že systém výchovy v seminářích je tentýž jako za Rakouska, kdy prostředí bylo mnohem více katolickým. Zdá se mi, že se nebere zřetel k tomu, že mnoho chlapců přichází do semináře z rodin namnoze vlažných, z gymnasií světských, kde se o náboženství toho mnoho nedověděli. A nyní přijdou do semináře, kde v I. roč. je: St. Zákon, hebrejština, řečtina, fundamentálka, filosofie a j. Přednáší se plnou parou, volný čas se věnuje studiu, jinak tomu nikdo nestačí.

— A duchovní život? Jednou týdně hodina asketiky, denně večer „puncta” a ráno rozjímání (s kterým si hodně dlouho nevíte rady), čtvrt hod. duchovní četby; jednou za rok exercicie. Není divu, že mnozí bohoslovci vše chápou stále „študácky” (snad mi rozumíte), že vycházejí mladí kněží, kteří stále zápasí s prvními krůčky v duchovním životě. Takový solidní základ nám chyběl, když jsme šli do Říše na práci. Nevadilo tolik, že jsme neuměli polemizovat a j., nýbrž to, že jsme nesvítili jiným; ba často jsme ty kamarády přesvědčovali svým příkladem, že to je řemeslo jako jiné. Opravdu, nemá-li bohoslovec někoho, kdo se za něho modlí, že se ho pak dotkne milost Boží, pak nevím, jak získá přesvědčení o naprosté nutnosti duchov. života. Nikoho neviním: naši představení se snaží ze všech sil dát nám to nejlepší. A je rovněž jisté, že milujícím Boha vše prospívá k dobrému. Naproti tomu: kdyby bohoslovce třeba ponořili do těch pravd Božích, nebude-li sám pít, nikdo to do něho nenaleje. A proto prosím Vás, udělejte něco praktického i snad po této stránce. Jak by se věc měla řešit, nevím. To by museli dělat zkušení kněží. Snad přesunout některé předměty z I. roč. jinam. Ponechat takovou theodiceu a jiné, které přímo vedou k poznání Boha a Krista Pána. Vím jen, že duchovní život je růst, a k tomu že je třeba času a klidu, aby se člověk nerozptyloval —

PASTORACE MLÁDEŽE

JAK ZAKLADATI ODDÍL JUNÁKA.

Mnohdy se stane, že v místě není vhodnější osoby pro založení katol. oddílu a tu bude třeba, aby se této úlohy ujal sám kněz. Není to tak těžké, jak se na první pohled zdá. Předpoklady jsou tři: A) Dobrý vedoucí technický. B) Duchovní rádce. C) Klubovná.

A) *Osobnost technického vedoucího (vůdkyně).*

V každé farnosti se najde vhodný technický vedoucí. U chlapeckých oddílů může to být laik i kněz, kdežto

u dívčích dívka. Věk jest předepsán 18 let. Tam, kde v oddíle vede s počátku práce kněz, může arcíť býti vedoucí přiměřeně mladší. Ač má na starosti stránku technickou, musí přec býti hochům vzorem i po stránce náboženskomravní. Není-li v oddíle pro přechodnou dobu duchovního rádce, musí podle svých sil zastati tuto úlohu případně sám. Při volbě dlužno míti zřetel k tomu, jak svóje povinnosti stavovské dobře plní. Prakticky nejčastěji bývá to student, tedy, jak dobře studuje. Rodiče hochů slabě studujícího rádi pak svádějí event. menší

prospěch na práci ve skautu. Při vedení zdůrazňujeme stavovské povinnosti co nejvíce. Rodiče nám budou pak vděční. Neskautoval-li dotyčný, nic nedělá. Osvojí si technické znalosti

1. studiem junácké literatury,
2. absolvováním písemného kursu,
3. návštěvou kursů v okolí, velmi často pořádaných,
4. na lesní škole.

1. Junácká literatura jest nyní těžko dostupná, ježto za okupace Němci vše zničili. Ale postupně se mezery doplňují, takže již není nouze aspoň o nejn nutnější. Stačí dopsati si do „Junáka“, Praha II., Senovážné náměstí.

2. Písemný kurs vydává toho času Odbor duchovní služby Junáka, Praha II., Ječná 2, v čas. Dorost v Praze II., Vyšehradská 28.

3. Okrsky neb oblasti pořádají velmi často kursy pro vedoucí, jichž se mohou zúčastniti i zcela nezpracovaní. V tom ohledu navažme co nejužší spolupráci s ostatními oddíly v okr. městě. Všichni nám vyjdou vstříc. Některé protináboženské zaujatosti u Junáka nenajdete.

4. Lesní škola se koná obyčejně o prázdninách po dobu asi 10 dní. Přijímají se hoši od 17 let výše. Podmínky jsou vždy včas uveřejněny v ústředním tisku Junáka.

B) Osobnost duchov. rádce oddílu.

Duchovní rádce jest duší oddílu po stránce náboženské. Láska k dítěti a předběžné theologické a pedagogické vzdělání umožní cestu k srdci dítek i rodičů. Budeme uveřejňovati postupně návod, jak si počínati při duchovním vedení oddílu. Nedostižným vzorem bude nám sv. Jan Bosko, který šel za mládeží tam, kde byla, pochválil, co pochvaly zasluhovalo, třeba to bylo jen zručné pískání, a tak získal důvě-

ru hochů. Jsem přesvědčen, že kdyby dnes sv. Jan Bosko žil, že by byl světovým vedoucím Junáka.

C) Klubovna.

Jest to místnost podle daných možností, zdravá, ale úplně bez zařízení. Nikdo by nevěřil, jakou radost dělá hochům, když si postupně klubovnu zařizují a jak dobře snášejí obtíže počátečního budování. Můžeme-li voliti, tedy dejme přednost místnosti separátní, kde by trochu dětského křiku nevadilo sousedům. Nebylo by potěšením ani pro nás, ani pro hochy, zachovávat mlčení jako u trapistů jen proto, že tam bydlí někdo, kdo těžko snáší projev zdravého mládí. Dítě, které není živé, není hodné, ale je buď nemocné nebo zakřiknuté. Velikost klubovny podle možnosti asi 4x5 m. (Pokračování.)

NABOŽENSTVÍ VE IV. TŘ. MĚŠT. ŠKOL. Právem bychom se mohli dožadovat druhé hodiny náboženství ve IV. tř. měšť. škol. Zákon tu je, odvolán nebyl, je pravda, že nemůže být změněn žádným výnosem, ale to na hotovém faktu nic nemění. Zemská školní rada vydala nové osnovy a rád uvidím ředitele, který by proti tomu výnosu jednal, rád bych viděl místní nebo okresní školní úřady, které by podnikly něco proti výnosu zemské školní rady. Ničeho nedosáhneme tímto postupem, leda toho snad, že některá příliš horká hlava se důkladně pohádá se školskými úřady od ředitele počínaje a že si zbytečně ztíží pro další čas své postavení ve škole. Náprava musí přijít shora! Katecheta jednotlivce nic nezmůže. A že nejsme chlebaři, to nemusíme dokazovat v době, kdy učíme 30—38 hod. náboženství v týdnu místo svého úředního úvazku 24 hodin. -a-

Z D O M O V A

PROSBA. Prosíme všechny přátele Háje a Ostré Hůrky za laskavou pomoc při opravě našeho těžce poškozeného chrámu Páně v Háji pod Ostrou Hůrkou. Opravujeme pilně, leč náklady spojené s opravou jsou velké, a proto za každý dar, i sebemenší, jsme Vám vděční. Jistě se najde nejméně jedno dobré srdce, které rádo vypomůže. Za

každý dar co nejsrdečněji děkujeme! Příspěvky (s poznámkou: na opravu kostela) laskavě pošlete na adresu: Farní úřad Háj u Opavy.

RADOSTNÝ ZJEV. Všiml jsem si letos plakátů z různých oslav a manifestací po celé Moravě. A radostně mne překvapilo, že skoro všude bylo pamatováno na mši sv. — ráno pro ú-

častníky manifestací. — Jaký to rozdíl příznivý od poměrů před 20 lety! Nevím ovšem, či zásluhou to vždy bylo — buď pořadatelského, nebo míst. farních úřadů. Mše sv. byly na místech a za účasti spolků, které dříve sotva rády kněze viděly. Bylo to ovšem také přání věřících, aby všude mohli splnit nedělní povinnost, a jest jen vytrvat, aby tato zásada byla všude a vždy ve všech korporacích urovnána. Bývá ovšem často nedostatek celebrantů, a tu záleží na nejbližších farárech neb klášterech, aby zavčas uvolnily ochotného kněze. Měli jsme též v okolí ten případ: pro 300 lidí v malé farnosti byly 3 mše sv. — a v sousedství na velké slavnosti o 30.000 lidí — mše sv. žádná! O. Z.

DO NOVÉHO ŽIVOTA. Na svátek sv. Václava vzpomínají obyvatelé města Oseku u Duchcova, neboť po prvé po mnoha letech zpívali a modlili se v klášterním chrámě česky. Staroslavný klášter cisterciáků v Oseku byl založen koncem XII. stol. králem Přemyslem I. ve velmi půvabném kraji. Klášter přežil všechny bouře husitských a třicetiletých válek. Budovy opatství jsou vzácnými uměleckými poklady různých slohů architektonických s jedinečnou gotickou křížovou chodbou, vzácnou knihovnou (64.000 sv.), obrazárnou a krásným barokním chrámem. Nová správa kláštera cisterciáků chce působiti kulturně a hlavně sociálně mezi dělnickým lidem a mládeží na Duchcovsku. Shromažďuje studenty, kteří by se věnovali péči o duchovní život našeho pohraničí. Tyto mladé muže hodlá poslati na studia do ciziny: hlavně do Francie, Anglie a Říma. Řád cisterciáků v Oseku přij-

me rovněž zbožné studenty a mladé muže za bratry laiky, mající lásku k hudbě, umění, knihám a j. zaměstnáním.

OSTRAVSKÁ MISIE konala se v 16 kostelích s 32 misionáři. Ve všech farnostech je podle katalogu 129.600 katolíků. Odpočítáme-li děti svátostmi nepovinné (asi třetina), zůstane 87.400. U sv. zpovědi bylo 12.980 věřících, to je 15%. Komunikantů bylo 30.110. Zaopatřeno bylo 317 nemocných, 25 manželství zpraveno, konversí 28. Podle čísel byl úspěch podprůměrný. Lepší sice než v Praze, ale horší než v Brně. Některé příčiny malého úspěchu byly nezaviněné. Plakáty přes všechno urovnání nebyly dodány včas a nebyly vyvěšeny ve všech farnostech, tiskoviny též nebyly dodány včas a někde listonoši rozdávání sabotovali. Velikou překážkou byla změna měny, která mnohé lidi tak zaujala, že neměli smyslu pro věci náboženské. Tuto okolnost jsme při objednání misí nevěděli. Přiznejme se i k několika chybám! Na několika místech se před misí s kazatelny málo řeklo, takže příprava nebyla dostatečná. Též příprava a účast dětí nebyla taková, jaká by mohla býti, i když uznáváme obtíže, které záleží v tom, že obvody škol se nekryjí s obvody farností. I my misionáři si musíme říci, že k získání lidí naší doby je třeba vynaložiti největší sílu a námahu. Nesmíme však hleděti příliš černě na výsledek misí. Mnozí a mnozí si vykonali dobrou životní sv. zpověď, přivedli svoje svědomí do pořádku a začali řádný katolický život.

ZE SVĚTA

ZE ŠPANĚLSKA. Pěkná pařížská revue *La vie catholique illustrée*, řízená dominikány, přináší 7. října 1945 interview s „pomocným“ biskupem madridským Morcilem, jenž má na starosti periferii hlavního města. Rozhovor vrhá zajímavé světlo na náboženské a zvláště sociální poměry dnešního Španělska v jejich nedostatku a primitivnosti. Msgr Morcillo se obdivuje KA francouzské, dosvědčuje, že ve Španělsku krásně pracuje odbor jinochů KA,

že je teoreticky KA rozdělena na 4 sekce (muži, jinoši, ženy, dívky), ale prakticky, že to dosud sotva co znamená. Značně jsou organizačně vyspělé odbory KA podle povolání. Tak v Madridě sdružuje bratrstvo sv. Kosmy a Damiana 60 % všech lékařů madridských. Morcillo vybudoval na periferii města na 26 nových farností, z nichž každá má lékařskou ambulanci, kde lékaři ze zmíněného bratrstva poskytují zdarma ošetření, v mnohých farnostech

pak, kde je více chudých, navštěvují bezplatně i nemocné po domích. Biskup přiznává, že je ve Španělsku mnoho pauperismu. Církev se snaží jej smírnit; zakládá odb. řemeslnické školy pro povznesení lidu. Sociální organisace však Církev nemůže podnikat, ty jsou státním monopolem. Proto aspoň vzdělává dělnictvo, na př. v Madridě je Institut sociálního křesťanského vzdělání. Mezi dělníky podporuje tvčení drobných pracovních kroužků jako přípravu na větší pozdější organizaci sociálně křesťanskou. Církev hledí působit v tom směru i na zákonodárství. Jejím vlivem byla uzákoněna rodinná mzda. Církev též navrhuje reformu pozemkovou, jež má býti hotovou revolucí, byť pokojnou. U koho přesahuje půda určitý počet ha, má býti vyvlastněna a dána chudým, ale majitel má dostati od státu náhradu. Církev není spokojena se sociální situací doma. Ráda by odstra-

nila proletariát a třídy povznesením úrovně dělnictva. Velikou překážkou úspěšných sociálních reforem je kolísání, ba pokles španělské valuty. Rodina ve Španělsku zachovává celkem křesťanský ráz — stále ještě je hojnost dětí. Rodiny s 10 až 12 dětmi nejsou vzácností. V městech však je pozorovat již též pokles porodnosti, vliv nekřesťanských ideí. Na madridské periferii, tedy mezi dělnictvem, byly v r. 1940 čtyři farnosti — velikonoční povinnost konalo tehdy asi 10—12 % obyvatelstva. Dnes počet farností se mnohokrát znásobil, praktických katolíků je tu na 40—50 % a zaopatřovat se dává 62 %. Otázku náboženského vzdělání dospělých přešel biskup mlčením, ujistil však, že všude, kam přišel, shledal velmi pilnou a snaživou mládež, zvláště hochy. V polovině farností madridských a v jiných 50 farnostech diecése zkoušel na 40.000 dětí a zjistil, že jsou dobře nábožensky poučeny.

Z DOPISŮ

PODLE VAŠEHO NAVRHU v DP. č. 13., str. 172, jsem podal žádost o vyučování katol. náboženství jako nepov. předmětu v kursu (IV. roč.). Dostal jsem odpověď: „K Vašemu č. j. 187 a 188 z 20. 9. 1945 sděluji, že počet vyučovacích hodin řím.-katol. náboženství jako předm. povin. je výnosem zemské školní rady v Praze, č. II. A 567/27 z r. 1943 (3 je asi chyba) pevně stanoven. Jako předmětu nepov. možno na měšť. škole vyučovati od III. tř. toliko těsnopisu a psaní na stroji.“ Takže Vaše návrhy nejsou uskutečnitelné. Jaké zkušenosti došly jinde? P. J. H. Sk.

TITUL „OTEC“ podle zvyku přísluší řeholníkům, titul „Pán“ světským kněžím. Ale skvělé by to bylo, kdyby se titul *Otec* — *Otče* dával kněžím vůbec. Bylo by to v jistém smyslu i *unionistické*, neboť kněží východních obřadů se jinak netituluji než právě „*Otec*“. V. K.

OZNAMUJE se často v novinách, že byla konána sbírka na lidickou školu, lidickou radnici atd., ale ještě nikde nebyla zmínka, že se konala sbír-

ka na lidický kostel. Myslím, že by to byl dobrý námět, kdyby byla vykonána celostátní sbírka na lidický kostel. Je to vlastně povinností všech katolíků, aby dali novým lidem též stánek Boží. Z. W.

KNIHY BOHOSLOVCŮM. Velmi krásná myšlenka, kterou jsem se již několikrát zabýval, ale neodhodlal jsem se ji vynést na veřejnost, že snad žebráme pro sebe. Na bohosloveckém sjezdu na posv. Velehradě jsme si učinili předsevzetí, že budeme žádat, aby na bohosl. fakultách byla zřízena stolice misiologie. Je to již před 10 lety vyslovené, ale dosud ještě neuskutečněné přání našeho olomouckého nejd. p. arcibiskupa. Protože k tomu však ještě tak brzy nedorazí, chtěli bychom alespoň vybavit pracovnu misijního kroužku. Proto prosím dpp., aby nám pomohli také misijními knihami, časopisy a slovníky cizojazyčnými, které rádi odkoupíme. Srdečně děkujeme důstojným pánům, že nám sami nabízejí pomoc. A nepřejeme si nic jiného, než aby myšlenka „kněžstvo kněžskému dorostu“ přinesla oboustranně hodně požehnání.

STAŘÍ — MLADÍ. Nápravy se člověk dočká, když zpytuje svědomí své a vzbuzuje opravdový úmysl, že se sám polepší. Je psáno: Vyvrz napřed břevno z oka svého, a potom prohlédneš, abys vyňal mrvu z oka bratra svého. Tedy my staří i mladí zpytujeme svědomí své, a ne cizí! My staří to máme snazší, protože si potřebujeme jen vzpomenouti na to, nač jsme hubovali ve svých mladých letech, co se nám na našem faráři nelíbilo. Mluvil jsem kdysi jako činovník Jednoty duchovenstva s panem farářem, aby dopřál kaplanovi lepší byt, když má tolik místností na faře. Rekl mi mrzutě, že zkusil jako kaplan také leccos, ať prý zkouší pan páter také. To je nekřesťanské. Nač jsme my hubovali

a nač neradi vzpomínáme, nečiníme mladým! Ti zase nemají zkušenost, co by je netěšilo, kdyby to někdo činil jim, snad si ani nerozmýšlejí, že mohou býti také staří, že jim může býti opláceno, co sami svému p. faráři půjčili. Sešel jsem se již před léty se zkušenými při konkursní zkoušce. Byl mezi nimi můj předchůdce — kaplan. Když jsem řekl, kdo jsem a odkud, požádal mne veřejně, abych pana faráře pozdravoval a poprosil za odpuštění jeho nerozumu v mladších letech. Jak bylo již v debatě poraděno, bratři staří i mladí, nejste-li jeden s druhým spokojeni, modlete se jeden za druhého, nečekejte, až budete nespokojeni, modlete se hned! Jubilatus.

H O V O R N A

VELIKÁ PROSBA. *Perikopy do pohraničí.* Ze všech končin pohraničí dostáváme stesky, že tam nemají ani českých perikop. A v nakladatelství není vůbec nic, a prý není naděje na nové vydání v brzké době. *Proto snažně prosíme, kde máte staré odložené perikopy, zvláště v klášteřích, pošlete je na naši adresu.* (Perikopy by též mohl nahraditi nedělní misálek.) *Z pohraničí zase hlaste se o ně u nás! Co nezašleme do pohraničí, vrátíme.*

EXERCICIE PRO KNĚZE budou u nás od 26. 12. odpoledne do 29. 12. večer. Kurs řídí red. DP.

EXERCICIE PRO FARNÍ HOSPODYNĚ konají se od 15. 1. do 19. 1. 1946. Nutno se přihlásit napřed. Ex. dům, Frýdek.

KONVENT řádu sv. Voršily v Liberci, Klášterní 2, hledá kněze-pensistu, který by mohl denně sloužiti mši sv. v klášterním kostele. Bližší informace podá ochotně konvent.

OBSAH:

V. Zima, Aby bylo jasno	297	Naši bohoslovci	308
Svatí budťež	301	Pastorace mládeže	308
Dr. Frant. Tomášek, Orel nebo Junák?	302	Z domovo	309
J. Hlouch, Obnova svátostného manželského souhlasu	304	Ze světa	310
J. Jan, Dosti theorie o světelné projekci!	306	Z dopisů	311
		Hovorna	312

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Čes. Těšíně, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.

DOBRY PASTYŘ

TÝDENÍK KATOLICKÉHO KNĚŽSTVA

Ročník I.

30. prosince 1945.

Číslo 23.

Náš podíl

Václav Zima:

Těsně před válkou vyšel u Laichtera v Praze český překlad knížečky holandského historika J. Huizingy „Ve stínech zítřka (Diagnosa duševní choroby naší doby)“. Byl to trochu pesimistický obraz soudobého světa a jeho duchovního vývoje, leč mnohým těm hořkým pravdám, které jsme tam četli, dala blízká budoucnost spravedlivou sankci. „Žijeme v posedlém světě. A jsme si toho vědomi. Nikoho by nepřekvapilo, kdyby toto šílenství na jednou propuklo v zuřivost, z níž by ubohé evropské lidstvo vyšlo otupělé a pomatené, zatím co by se motory ještě točily a vlajky třepetaly, ale duch by byl vyprchal.“ To jsou první věty přísné a hořké kritiky předválečného údobí, kdy se tolik hřešilo proti duchu, aby pak hynulo i tělo. A Huizinga říká: „Vidíme na vlastní oči, jak se staly vratkými skoro všechny věci, které se kdysi zdály pevné a svaté.“ Chceme-li my — kněží svou pastorační a celým dílem svého života obrozovat svět a zachraňovat duše pro věčnost, musíme si býti vědomi toho, že tímto světem prošla velká a úděsná posedlost ducha, že tento svět po léta zvracel všechny svaté a nadpřirozené hodnoty a ukájel se jen vegetativním životem — a že je třeba velkého mravního úsilí a neobyčejné vnitřní proměny nás všech, abychom mohli svým podílem přispět užitečně a výnosně. Jsou tu nějaké úvahy na téma: teorie-prakse. A přece je to tak jasné. Umíme-li se dívat zpátky, poznáme, že na počátku nebyla nikdy prakse, nýbrž teorie. Na počátku nebyl čin, jak napsal Goethe ve svém Faustu, ale na počátku bylo Slovo, jak stojí v evangeliu. Prakse je jen vyústěním teorie. Jejím uskutečňováním. Životem. Mírou. Teorie by byla bez ní neplodná. Ale prakse bez teoretické přípravy by byla nesmyslná, neprospěšná, prázdná a neúčinná. Nepodceňujme moc filosofie! Ta posedlost, kterou byl po staletí svět infikován, jež nakonec propukla v zuřivost, historii dosud neznámou a nevidanou, pod jejímž šílením se bořily závažné hodnoty mravní, náboženské, kulturní — ta posedlost vyšla z filosofie. Nedovedu si představit novodobé nacistické běsnění bez německé filosofie, bez Hegela, Schopenhauera, Nietzscheho, toho především. A kolik jich bylo po nich! Huizinga cituje německého sociologa Karla Mannheima, který mluví o mravním napětí, jež vzniklo u mnohých myslitelů, „když objevili,

že pro vztahy států navenek neplatí křesťanská morálka“ a když se na základě tohoto objevu musili přesvědčit, že „jak k dosažení, tak k udržení vlády jsou dovoleny všechny prostředky, považované jinak za nemravné,“ a vzdychá si nad tím: „Všimněte si, jak je tu mravní norma předem vyřazena!“ Proto myslím, že je mimo diskusi otázka: teorie nebo praxe. Jen si jděte poslechnout kázání, nadřené a naučené doslovně z tištěné předlohy, a kázání, vyšlé ze studia, promyšlení a zažití látky, a poznáte ten rozdíl. Bez důkladného teoretického vyzbrojení a podložení všechna, i ta nejrutinovanější praxe visí ve vzduchu. A po čase se pozná její halasná mělkost a plytkost. Ale jen zase ne teorie pro teorii, vědu pro vědu. Knězi nesmí být věda. samoučelnou, musí u něho sloužit životu, praksi, duším. A mnohem více než teorie a mnohem více než pastorační praxe je vlastní *svatost*. Krásný je pohled na kněze vědecky dokonale vybaveného a v pastorační praksi značně pohyblivého, ale mnohem krásnější a velkolepější pohled je na kněze svatého! „Kdybych měl proroctví a znal všechna tajemství a veškerou vědu, a kdybych měl všechnu víru, takže bych hory přenášel, lásky však kdybych neměl, ničím bych nebyl.“ (I. Korint. 13, 2.) A to bude chtít dnes od nás svět především: dokonalou a obětavou křesťanskou lásku; vlastní příklad mravní čistoty a dokonalosti; konkrétní, faktický, viditelný důkaz, že podle Božího zákona je možno člověku žít a jednat, že to není nic, na co by lidská přirozenost za podpory milosti nemohla stačit; smysl pro oběť, protože kněz je především obětníkem, a jeho život nepatří jemu, ale Bohu a duším. To, myslím, se od nás také dnes očekává a mnohde i tam, kde bychom to my nejméně očekávali. Posedlost tohoto světa může být vyhnána jen svatostí a čistotou našeho kněžského života. Vzpomeňte na slova Mistrova, která pronesl po uzdravení posedlého chlapce, z něhož se marně učedníci snažili vypuditi zlého ducha: „Takovýto druh nemůže ničím vyjít, leč modlitbou a postem.“ (Marek 9, 28.) A k tomu nestačí naučit se všechny theologické disciplíny a pokračovat v jejich studiu i v době kněžství, k tomu je třeba mnohem více: lásky k Božskému Mistru a vůle k jeho následování, lásky ke kněžskému povolání a chuti sloužit jím duším. Bylo tu řečeno, že mladí kněží jsou příliš lehkomyšní a mají malou vážnost a hloubku. Uvědoměme si, že tito mladí už vyrůstali v údobí náboženského rozkladu a náboženského diletantismu, mnozí přicházeli do semináře z rodin nábožensky vlažných, z gymnasií, kde se přednášela pozitivistická filosofie a psychologie bez duše podle Krejčího učebnice, a bylo mezi nimi mnoho těch, kteří po příchodu do semináře neznali ani důkladně katechismus. Když jsem byl v prvním ročníku, měli jsme tam kolegu, který na fakultě jen hltał filosofické přednášky a byl samá debata s přednášejícím profesorem, a když se v seminárním kostele před májovou pobožností modlil s lidmi růženec, nedovedl jej slepit dohromady. (Bohudík, k svě-

cení se nedostal!) A to nejsem zrovna z té nejmladší kněžské generace. Tady má právě seminář před sebou veliký úkol: být štěpnicí svatých kněží. Tedy primum: teorie. Secundum: prakse. Avšak unum necessarium: svatost.

Nedávno jsem si vystříhl slova Pavla Eisnera ze „Svobodného zítřku“: „Nemá-li nastat pozvolný, ale naprosto jistý konec všeho života jen trochu nadvegetativního, nemá-li mezi námi odumírat až do úplného odumření jakákoliv mravnost lidská a společenská, bude po té potopě, kterou jsme přečkali, potřeby nesmírného fondu lásky k člověku a neústupné víry v člověka. Bude třeba kněží, jakých ještě nebylo, vychovatelů, jakých jsme dosud nepoznali, státníků, jací se dosud lidstvu zjevovali jen v intervalu několika staletí. Bude třeba nesmírné odhodlanosti k tomu boji s Antikristem, který — Bestia triumphans — poznamenal svým cejchem samotné Gehenny i ty, kdo v bitvě právě svedené byli v táboru dobra a kladu.“ — Buďme rádi, že se s námi počítá, že se v naši práci věří a že jest očekávána, a to budiž náš podíl při regeneraci světa posedlého a vysíleného: dokonalé a důkladné vybavení vědecké, praktická pohotovost a odvážnost pastorační, a hlavně osobní svatost a zářící příklad bezúhonného života.

Důležité pomůcky

J. Kunov

Podniká-li kdo dílo důležité a při tom velmi nesnadné, dbá všeho, čím by si námahu usnadnil. A nešetří výloh na pomůcky, jen aby si výsledek rozhodně zajistil. Kdo by chtěl některou krajinu zbaviti jedovatých hadů a krvelačných dravců i šelem, nešel by jen tak s holýma rukama. — Dílem nesmírně důležitým jest zachovati srdce čisté a vyhubiti dravce smyslných náklonností. K této těžké, ale nutné práci udávají se pomůcky, z nichž některé si připomeneme.

1. *Bázeň Boží*. Jest to svatá bojácnost, abychom velebnost Boží neurazili. Jest to účinná hrůza, v jaké volal Josef Egyptský: „Kterak mohu to zlé učiniti a hřešiti proti Bohu svému?“ (Gen. 39.) Bázeň Boží připomíná nám přísné tresty Boží, takže voláme: „Raději zemřít, nežli zhřešiti!“ (Viz Dan. 13.) O ní píše Doss-Tagliaferro: „Ó, přemocná bázeň Boží, ty jsi svatou úzdou, jež krotí divokou přirozenost! Ty's pevné zábradlí před propastí pekelnou. Ty's tajemným kouzlem proti uštknutí a provázíš nás, když oko lidské nás nevidí.“ (Perla ctností.) „Bázeň Boží nenávidí zlého.“ (Přisl. 8.) „Memento novissimorum!“ (Eccli 38, 21.) A opět (7, 40): „In omnibus operibus tuis memorare novissimam tuam, et in aeternum non peccabis.“ Kde není bázeň Boží, tam jako třtina zlomí se stud i obvyklá slušnost, zlo a zkáza lživě se bude hlásiti jako vymoženost.

2. Druhá pomůcka je zdánlivě opačná, ale ve skutečnosti jest to jen zušlechtěná bázeň Boží, a nazýváme ji velkomyslnou láskou

k Pánu Bohu. Jak krásný a vznešený je Bůh, jak dobrotivý a o nás starostlivý! „Co ještě měl pro nás učiniti a neučinil?!“ (Is. 5, 4.) Co ještě měl učiniti štědrý Bůh Otec, obětavý Bůh Syn, láskyplný Duch Svatý? — Kéž vzplane v našem srdci velký oheň lásky Boží, aby odumřela v nás všechna nízkost a smyslnost! Kéž zažehne nás a vytríbí, aby srdce čisté dýchalo vonné oblaky kadidla sebezapření! Za císaře Aureliána r. 270 byl mučen patnáctiletý chlapec Agapit. Hrozně sešlehaný ležel čtyři dny o hladu a žízni v hnusném žaláři. Potom chtěli mu sypati na hlavu žhavé uhlí. On však sám si kladl hrstě uhlí jako věnec ohnivý na hlavu. Pověsili jej za nohy, za živa udili, bičovali a vřelou vodou polévali. Ale že byl otužilý v bojích o svatou nevinnost, vše přetrpěl. Ani divá zvěř ho nerozsápala. Až teprve čestnou smrtí mečem dokončil. Oheň lásky Boží působí, že nic nedokáže palčivá vášeň, ani útok pekelný.

3. Jako dva praménky se v jeden provazec splétají, tak bázeň a láska Boží vinou třetí pomůcku, již bych nazval trvalým cvikem *v přítomnosti Boží*. Ale raději řeknu, že jest to svědomitost nebo lépe pozor na hlas svědomí! Svědomím hovoří Bůh v nás i v každém člověku. K dobrému vábí, povzbuzuje, pudí; od zlého odstraňuje, brání, hrozí, kárá, trestá. Svědomí v čas různých pokušení se hýbe tak, že i srdce mocněji buší, aby člověk si uvědomil, že za své rozhodnutí jest zodpovědným. Mnoho záleží na tom, abychom nepřeslechli jeho hlasu. A co by prospělo umlčovati a potlačovati svědomí a sebe klamati, když v den soudný všechno před celým světem rozhlášeno bude! V zájmu čistého srdce budme zvláště svědomitými v malém! Ve velkých pokušeních nelze zvítěziti bez obzvláštní milosti Boží; ale té se nedostane těm, kdož nejsou svědomiti v malých. „Qui spernit modica, paulatim decidet.“

4. K této pozornosti čili svědomitosti druží se *bdělost*. Srdce naše podobá se pevnosti se všech stran obležené, ohrožené. Paterá brána našich smyslů nesmí zůstatí bez bdělé stráže. Skrze oči a ostatní smysly vstupuje smrt. Svatí znali křehkost lidskou, proto měli zásadu: „Čistý zvítězí útekem.“ Naopak (Eccli 3, 27): „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.“ Kdo si líně hoví, prodlévá při tom, co se nesluší, libuje si v nebezpečí, a tím již napolo jest přemožen. „Moudrý bojí se a uchyluje se, ale blázen přeskakuje a doufá,“ ovšem marně, ke své zkáze. Bdělost ušetří člověka bojů těžkých a ztracených. Jest potřebná v zacházení s lidmi, byť nevinnými, s knihami a obrazy, a často se spokojí názvem skromnost. Bdělost při práci a odpočinku přemáhá jednak nerozumné přepínání, jednak zahálku, v níž se rodí nečistota jako ošklivý hmyz ve hniající vodě. Stran pokrmu a nápoje sluje střídmost. Bdělost nad pohnutím myslí, jako je hněv, zlost, pomstychtivost, zármutek, přechází v tichost a mírnost. „Blahoslavení pokojní neboť syny Božími slouti budou.“ (Mat. 5, 9.) Při hnutí ducha, jako

je pýcha, ješitnost, ctižádost, umíněnost, neposlušnost, mění se v pokoru. Pokora ovšem zasluhuje místa jako zvláště mohutná pomůcka čistoty. „Pokorným Bůh dává svou milost.“ (Jak. 4, 6.) „Humiles spiritu salvabit.“ (Žalm 33, 19.) Zkrátka „Te ipsum castum custodi!“ (1. Tim. 5, 22.) Pro chvíle oddechu mívají kněží různé koníčky: hudba, malířství, fotografování, filatelie, řezbářství. Jest bdíti, aby se zotavení nedělo náruživě a lehkomyšlně. Jiní učí sebe i dobré jinochy vázání knih, trochu truhlářství, zvláště pak sadařství a štěpování stromků. Včelařství, pokud se neprovádí náruživě, jest velmi ušlechtilé zaměstnání a mimoděk vede k poznání a pěstování medonosných a pylodárných rostlin. Tím opět se dospívá k ozdobě chrámového okolí, hřbitova, návsi, jakož i ke sběru léčivých bylin. Nesmí se však takový koníček státi úmorným řemeslem a bláznivě vysilujícím sportem. Mám za to, že večerní hodiny v tělocvičně špatně slouží zdraví duše i těla.

5. Všeobecnou a vlastně první nejdůležitější pomůckou srdce čistého jest *milost Boží*. „Nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam.“ Pomůže si tedy vydatně, kdo čerpá milost, kdekoli najde pramen: pokora, modlitba, každodenní prosba o milost setrvání, svátost pokání, hodné sv. přijímání, vzpomínka na umučení Páně častá a neomrzelá, vroucí povzdechy k Božskému Srdci Páně, důvěrná úcta přečisté Marie Panny a sv. Josefa, vzývání vynikajících svatých, anděla Strážce, obzvláště pak Ducha Svatého, jenž může nádobu křehkou dokonale zpevniti. „Cor mundum crea in me, Creator Spiritus!“

6. Poznámka. Tážeš se, milý spoluhratře: „Ale, jak si to mám všechno pamatovati a neproměškati?“ Odpověď jest dvojí. Pročítej si tyto řádky, nejprve denně část, později týdně v celku, pak alespoň jednou za měsíc, když se ti podaří najíti půl dne pro jakousi soukromou rekolleksi! Druhá odpověď jest lehčí: Vyber si pomůcku jednu (na příklad bázeň Boží nebo horlivou a dětinnou úctu nejsvětější Panny Marie) a cvič se v ní houževnatě až k jisté dokonalosti. Tím praktikuješ všechny ostatní pomůcky, ježto zcela souvisejí a se prolínají. Neboť ctnost jest vlastně pouze jedna, totiž svatost. My si jen lidsky tvoříme oddíly, jako když z pokrmu ujímáme sousta. Vždyť bázeň Boží jest počátkem moudrosti čili svatosti, tedy i čistoty, anebo panenská Matka Boží jest vzorem, rádkyní, pomocnicí i dárkyní každé ctnosti, obzvláště šlechetného srdce čistého. „Non multa, sed multum.“ Netřeba se rozptylovati a tříštiti. Uchop ten zlatý a skvoucí kruh ctností s kterékoli strany, vždy jej držíš celý. Jest i třetí odpověď: Vyvol si některou z uvedených pomůcek, promedituj a propracuj si ji písemně pro sebe neb i pro kazatelnu, snad i pro Dobrého Pastýře! Není možno, aby ses takovou snahou neposvěcoval. Staneš se jistě duchovnějším, tedy pomůžeš si býti též čistším. A Pán Bůh požehná dobré vůli tvé, upřímné snaze a námaze tvé.

Nemohu si vzpomenouti ani na jednoho kněze ze svých dětských a studentských dob, který byl by v kostele nebo ve škole nás vybízel, abychom se modlili — za kněze. Snad to uniklo mé paměti, avšak přece nejsem dalek pravdy, že před třiceti lety tato myšlenka většině duchovních pastýřů byla příliš cizí. „Apoštolát, na který se zapomíná!“, velmi případně to nazval Dr. J. E. Mossong O. S. B. v krásné knize, jejíž český překlad, dávno již rozebraný, naléhavě hledá nové vydání. I dnes ještě jsou místa, kde o této důležité povinnosti věřícího lidu nezazní ani jednou s kazatelny! Kolikrát se mně stalo, když jsem prosil o modlitbu za kněze, že to bylo přijímáno skoro jako „žertem“! Nosit dříví do lesa, svítit svíčkou na slunce — tak některé duše chápou rčení: modlit se za kněze!

A přece málokdy Církvi Boží v naší vlasti bylo tolik potřeba modlitby za kněze jako nyní!

Nedozírné úkoly duchovní obrody po válečné katastrofě, úsilovný zápas o vítězství nadpřirozena uprostřed dnešního naturalismu, boj o duše Kristu odcizované, zvláště mezi mládeží a dělnictvem, vyhledávací pastorační péče od osoby k osobě, od rodiny k rodině — jedním slovem: mnohonásobná fronta, které musí čelit kněz, bojující za království Kristovo v dnešních dobách, to vše přesahuje tolik slabé lidské síly, že je nutno kněžím vyprošovati opravdu *mimořádnou* pomoc shůry!

A což přehlédneme-li kněžské řady! Jaký to hrozný nepoměr úkolů a dělníků na vinici Boží! Dosud ani jedna z našich diecézí nevzpamatovala se úplně ze ztrát, jež způsobila doba po první světové válce. A do této trvající krise nedostatku kněžstva vpadá nyní vážný problém českých duchovních správ v pohraničí. Je opravdu bolestno čísti dopisy, volající: „Pošlete nám sem kněze!“

Dnes nad tímto problémem, který jest nejen náboženským, nýbrž i *eminentně národním*, měli by prozpytovat svědomí mnozí z vychovatelů jinošské středoškolské mládeže, kteří před léty zlomili nejedno kněžské povolání, hrajíce si při tom na vlastence! Dnes výsostný zájem vlastního národa žaluje jejich provinění!!!

Avšak ani my nevykonali jsme pro kněžská povolání vždycky tolik, kolik jsme vykonat mohli. Nescházela sice mnohá pomocná ruka, štědře podporující toto svaté dílo, leč byla opravdu *celá naše zem také plna sepjatých dlaní, jež by prosily: „Pane Ježíši, dej nám kněze?“* Ne! Ještě mnoho a mnoho u nás schází k dovršení tohoto ideálu!

A čím vinou? Řekněme si upřímně, že namnoze vlastní vinou nás kněží. Nebývá v nás hluboce zakopřeněna myšlenka o *nutné potřebě* této modlitby za kněze. A není-li nějaká pravda prožita v našem srdci, jak může přesvědčivě se ozvat na našich rtech?!

Musíme umět věřícím pokorně říci: „Drazí synové a dcery

v Kristu, já kněz, váš duchovní otec, spoléhám na pomoc vaší modlitby. Podporujte mne, abych mohl splnit odpovědné a těžké úkoly svatého kněžství!“

Trojí hledisko nám objasňuje potřebu modlitbu za kněze:

Hledisko dogmatické. Uprostřed světového válečného běsnění nemohlo býti opravdu vhodnější a krásnější myšlenky nad tu, kterou encyklikou z 29. června 1943 rozvedl Otec všeho křesťanstva, papež Pius XII. Do dějinných rozvratů zazněla sjednocující zvěst o Církvi jakožto mystickém Těle Kristově. Tato idea, vzata z epistol sv. Pavla, jest věroučným důvodem i modlitby za kněze.

„Tělo vyžaduje mnoha údů, tak mezi sebou spojených, že si navzájem pomáhají. Trpí-li v našem smrtelném těle některý úd, trpí všechny ostatní také, a údy zdravé pomáhají údu churavému. Podobně v Církvi nežijí jednotlivé údy jediné sobě, nýbrž pomáhají také jiným a všechny se podporují navzájem, jsou si útěchou a napomáhají si k dokonalé výstavbě celého Těla.“ (Pius XII. Enc. *Mystici corporis* 29. VI. 1943.)

Hlavou tohoto mystického Těla jest Kristus, jak praví svatý Pavel v listě Koloským. (1, 18.) V něm jest vrcholný Zdroj veškerého nadpřirozeného života a z jeho plnosti čerpají údové. Leč mezi hlavou a celým ostatním tělem jest životní spojení rozvětveným nervstvem. Nervy z hlavy rozvádějí život do údů. Nuže, co ve fyzickém těle nervový systém, to v mystickém Těle svaté Církve je funkce svatého kněžství. Je-li tato funkce zeslabena, údů se zmocní malátnost, ochablost, ochrnutí. Dnešní lidstvo, trpící oslabením nervů, podniká vše, co by zjednálo pomoc a zlepšení zdravotního stavu. Žádná námaha a oběť nepřipadá údům příliš těžkou!

Promítněme analogii v poměry mystického Těla. Údové, věřící, musí býti zburcováni, aby přispěli přetíženému, prořídlému, oslabenému nervstvu Církve, to jest svým kněžím. Ale apel, signál k této pomoci musí vyjít od nás! Musíme jim častěji připomínat, že se modlíme denně nejsvětější Obětí i breviérem *za ně všechny*, a musí to také sami vidět na nás, na naší zbožnosti, na naší péči, na naší lásce! Pak požadavek jejich modlitby za nás kněze bude se jim jevit jako samozřejmá splátka dluhu, a mezi duchovním správcem a jeho farností bude v malém — *communio sanctorum*, obcování svatých...!

Hledisko asketické. Předním předmětem modliteb našeho lidu za kněze zajisté musí býti posvěcení sluhů Božích. Třebas číselný nedostatek kněží jest hrůzoplnou skutečností, daleko více by nám uškodil zástup kněží řemeslných, vlašných, nehodných. Je to výrok Andělského Učitele, jež cituje i Sv. Otec Pius XI. v encyklice „*Ad catholici sacerdotii*“ z 20. prosince 1935: „Kdyby nebylo možno naléztí tolik kněží, kolik jich jest nyní, bylo by lépe míti málo kněží dobrých než mnoho špatných.“ (Svatý Tomáš Aq. *Summa theologiae*, Supplementum 36, a. 4. ad 1.)

A které ctnosti jest nám kněžím více třeba než hluboce pro-
cítěné pokory?! Učiňte rozbor všech kněžských apostazií — a byť
jejich konečná fáze měla přerozmanitou tvářnost, v začátcích na-
jdete vždycky — *pýchu*!

Nuže, není to účinné sebecvičení v pokoře, když kněz — du-
chovní správce — prosí farníky o modlitbu? Co tím říká jiného
než tuto myšlenku: „Hle, i já, váš kněz, jsem slabý, ubohý, nedo-
statečný tvor, který potřebuje posily, pomoci, Božího milosrden-
ství! Hle já, váš kněz, nemohu se obejít bez vás, potřebuji vás,
jsem na vás závislý!“

Vím o farnosti, kde celá obec k jmeninám panu faráři dala
slib, že každou neděli po skončených bohoslužbách, nežli ještě
kněz rekonduje Svátostného Spasitele do svatostánku, všichni, celý
kostel, nahlas a společně budou se modlit: „Ježíši, jenž jako dobrý
Pastýř dlíš mezi námi . . . !“, to jest modlitbu za duchovního správ-
ce osady, jak je ve sbírce „Proste Pána žně!“

„Je to vždy několik velikých okamžiků, tato modlitba za
mne!“, řekl onen pan farář. „Klečím před Svátostným Bohem a
svým budoucím Soudcem, a můj lid v mé přítomnosti společně se
za mne modlí. Jsou to chvíle nejpůsobivějšího zpytování svědomí,
neboť slyším, jakým by mne míti chtěli, a srovnávám, jaký jsem!“

Hle, modlitba za kněze — zdroj kněžského posvěcení!

Hledisko pastorační. Stále se mluví o nových pastoračních
metodách. Zajisté plnoprávně, neboť nové poměry vyžadují mno-
hých nových prostředků. Velkolepá myšlenka Katolické Akce je
ostatně novou co do formy, nikoliv co do náplně, neboť spolu-
práce laiků na hierarchickém apoštolátě jest zakořeněna již do
dob apoštolských.

Nezapomeňme však, že při veškerých nových jevech pasto-
rační metody i praxe zůstává nepohnut věčný úradek Boží Mou-
drosti, že dílo a ovoce spásy řádným způsobem má býti duším
zprostředkováno skrze svátostné kněžství! Můžeme mnoho nahra-
dit, mnoho nového vymyslet, bez mnohého se můžeme i obejít —
jenom *kněžství je nenahraditelné!*

Generální ředitel Apoštolátu modlitby předložil Sv. Otci Piu
XI. seznam všeobecných úmyslů modliteb na rok 1923. Na prvním
místě byl úmysl, který se zdál pro naši dobu nejnaléhavější:
„Prosme Pána Boha, aby nám dal svätce!“ Papež četl a opravil:
„Prosme Boha, aby nám poslal *svaté kněze!*“ Potom dodal: „Bu-
deme-li mít svaté kněze, přijde ostatní samo sebou. Nemáme-li
svatých kněží, nic jiného nám nepomůže!“

Co z toho plyne? Že nad všechny jiné úspěchy korunou kněž-
ské pastorage jest, vzbudit ve farnosti nová svatá kněžská povo-
lání. Ale řekněte mi, je řádným způsobem možné, aby vypučel
květ kněžství ve farnosti, kde lid k pojmu služby oltáře má postoj
nechápatý a studený?! Nikdo jim o kráse kněžství nemluvil, na

kněžství se dívají jako na zaměstnání, a běda! — vrchol neštěstí je, když život kněze jim jejich představu potvrzuje!

Jak jinak to vypadá ve farnosti, kde duchovní správce nabádá a vede k modlitbám a obětem za kněze! Již rozumku školních dětí jeví se kněžství jako něco velikého a zvláštního, a zdomácněla-li tato myšlenka i v prostředí rodin, zda nestane se některá z nich živnou půdou, ve které ujme se sémě Božího hlasu, volajícího: „Pojď za mnou!“ Zda dospívající jinoši a dívky nenesou ve svých srdcích na práh bílé svatyně křesťanského manželství pokorné a vroucí přání: „Pane Bože, budeme rodiči kněze?“ Zda celá farnost, ztužená modlitbou za svého pastýře, nevytvoří kolem něho duchovní rodinu, která bude mít účast na jeho bolestech i radostech, a bude pocítovati závazek, jako jim cizí osada dala a vychovala tohoto kněze, že tak i oni jsou povinni přičinit se o totéž vzhledem k místům, jež čekají na novosvěcence z jejich řad?!

Tak mnohonásobné je požehnání modlitby za kněze!

Čím mám zakončit? Vzpomínkou:

Přímo mnou otřásl, když o prázdninách v chudém kraji Českomoravské vysočiny přišla ke mně prostá dělnice a dávala mi značný obnos jako mešní stipendium na úmysl: „*Abychom měli svaté kněze!*“ Věděl jsem o všech křížích a bolestech této venkovské ženy. Byla to utrpení nemalá; mohla tedy volit tolikový úmysl jiný, svůj osobní! A zvolila tento: „*Abychom měli svaté kněze!*“ Stipendium jsem vrátil, vždyť nebylo u ní nadbytku. Dost se bránila — chtěla přinést oběť! Mši svatou jsem celebroidl pln úcty k této ženě. A v duchu jsem jí děkoval za to, že její věta byla pro mne — zhuštěnými exerciciemi: „*Abychom měli svaté kněze...!*“

V této prosté duši, která sotva zví, že jsem o ní psal — já, Kristův kněz a ubohý tvor, žehnám a děkuji všem, kdož skutkem pochopili nebo pochopí slova, pronesená z Božských úst: „*Proste Pána žně*!“

PASTORACE MLÁDEŽE

NIKDO NÁS NEPOZVAL... Letos v listopadu je tomu 70 roků, co se začaly salesiánské misie. Vůdcem první misionářské výpravy byl Don Jan Cagliero. Ke cti této misionářské výpravy vzpomněme si na jinou výpravu — na výpravu sv. Jana Bosca, z které si odvezl do Oratoře nového občánka, Jeníka Cagliera. Hoch sám, pozdější kardinál, nám popsal tuto svou první cestu do Oratoře. Píše: „S uzlíčkem jsem se posadil na skromný vesnický povoz, po boku sv. Jana Bosca, maje zrov-

na před sebou vozku. Cestou jsem se zvědavě rozhlížel po polích, návrších a cestách. Zasl jsem nadspoustou věcí, pro mne nových. Když jsme vyjeli na návrší u Pina, zjevil se mně velebný vrch Supergy s chrámem a královským palácem. Tu jsem zvolal: „To je krásné! To je budova! Jaká výška!“ Don Bosco mne nechal vypovídat se, ale pak využil vhodné chvíle a začal: „Doposud jsi mluvil ty: teď, chceš-li, budu mluvit já.“ — „S radostí.“ — „Můsím ti říci něco velmi důležité-

ho.“ — „Jen mluvte!“ — „Poslyš, hochu, zpovídal ses od té doby, co jsme se viděli na konci prázdnin?“ — „Ne, pane, nezpovídal jsem se!“ odpověděl jsem se smělou pohotovostí příjemného klučiny. — „A přece bylo by to hezké a dobré, kdybys byl obětoval sv. přijímání za dušičky v očistci.“ (Cesta se konala právě na svátek Všech svatých.) — „Ale, když — nikdo mně nic neřekl! Pan učitel nám nepovídal nic. Byl jsem v kostele a viděl jsem, že se lidé zpovídají, ale my kluci jsme zůstali v sakristii a nikdo nás k zpovědi nepozval.“ — „Dobrá, můžeš to napravit. Zvu tě — a hned ti pomohu, abys dal hezky do pořádku svou duši.“ — „Udělám, co si přejete.“ — „Dovedl bys mně povědět všechny své hrdinské kousky, počínaje, rozumí se, od těch nejskvělejších?“ — „Toť se ví, že dovedu!“ odpověděl jsem bez otálení. Začal jsem tedy vyprávět o svých školáckých a ministrantských kouscích, o svých bojovníckých a pěveckých činech, o výcházkách a vyučování katechismu. O všem dopodrobna. Donu Boscovi se velmi zamlouvala moje přímost. Zdálo se mně, že jsem mu řekl vše, ale on přece podotkl: „To rád slyším. Dobrá. Až přijedeme do Turina, Don Bosco té naučí, jak se dobře zpovídati. Pak mu povíš nejen věci zevnější, nýbrž i vnitřní.“ Tak jsme se dobře shodli. Malý občan pochopil. Sotva vstoupili do Oratoře, vykonal svatou zpověď — a to bylo jeho první štěstí — protože Don Bosco chtěl ve svých dětech uchovati především se svěžestí mládí čistotu srdce a krásu duše.“ — Je to prosté vyprávění, ale kolik naučení je v něm skryto! Poukází jen na 2 věty z tohoto vyprávění: nikdo nás k zpovědi nepozval... sotva vstoupil do Oratoře, vykonal sv. zpověď. Kdo z nás pozval i hochy k sv. zpovědi? Ale nejen společnou výzvou v kostele aneb ve škole, ale soukromě? Ano mějme zájem o zájmy chlapec-ké, jako je měl Don Bosco, ale nezůstaňme při nich, ukažme hochům, že milujeme jejich duše, že chceme dobře jejich duším! Kdybychom o přestávkách ve škole, při cestě ze školy nebo do školy se dali do rozhovoru s chlapci — a při tom je —

osobně pozvali k sv. zpovědi, kd myslí, že by nám odřekli? Někteří by se vymlouvali, ale většina by šla — a i kdyby všichni nepřišli tak by to nebylo ze zlé vůle, ale z zapomětivosti. — Tedy připomíná zvát a opět zvát! — A kdy ještě máme zvát k časté sv. zpovědi a sv. přijímání? Při sv. zpovědi. Vždy dle katechismu při sv. zpovědi máme zvláště umíniti, že si budeme hleděti všeho, co nám pomůže zachovat si milost Boží. — A co nám pomůže zvláště? Zajisté nejlépe sv. zpověď a sv. přijímání. Tedy v našem učení při sv. zpovědi povzbudíme k svaté zpovědi — a ne všeobecně často, ale řekněme třeba: slib I. Ježíši, že už teď budeš chodívat častěji k sv. zpovědi, abys mu ukázal, že se opravdu chceš polepšit. Slib mu, že budeš chodit každých 14 dní měsíčně a pod. — dle okolností. Jsem přesvědčen, že většina kajíčků to slíbí a také splní. Ovšem nestačí jen často chodit k sv. zpovědi, ale třeba si umínit se sv. Janem Boskem: Velebný pán je naučen dobře se zpovídat! Ale o tom snad jindy.

F. J. Ša

RANNÉ SV. PŘIJÍMÁNÍ je při kázáno zákonem Božím a nikoli jen církevním. — „Jakmile dítě jednou dospěje k tomuto užívání rozumu (rozeznávání dobrého o zlého), ihned mocí zákona božského tak je vázáno, že je církev nemůže úplně osvobodit.“ (Kard. Don Jorio, Dekret Quam singulari, 11. Totéž prohlásil papež Pius X. v úředním listě, zaslaném kard. Fischelovi v Kolíně dne 10. prosince 1910.) „Kéž by poznali věřící křesťané, že tu neběží tolik o to, poslechnou římského papeže, jako spíše o splnění povinnosti, která vyplývá bezprostředně z učení evangelia.“ (Act. apost. Sedis 1911, 18.) Kardinál Genari, který z příkazu sv. Otce vypracoval dekret o prvním svatém přijímání dětí, a proto o jeho smyslu může podati nejlepší výklad, píše v komentáři k dekretu: „Je to skutečně přikázání Boží a církevní Boží proto, že Ježíš Kristus přikázal požívat chléb svátostný: »Vpravd pravím vám, nebudete-li jísti tělo Syna člověka a pít jeho krve, nebudete mít života v sobě... Nebo

tělo mé vpravdě je pokrm a krev má vpravdě jest nápoj...» Tato povinnost nastává, jak bohoslovci učí, ve věku rozeznávání. Děti, které nabyly užívání rozumu, církev nemůže od této povinnosti dispensovat, protože jest to povinnost stanovená Bohem (juris divini).“ — *Povinnost vésti děti k rannému a*

k častému sratému přijímání naléhá za dnešní pedagogické situace zvláště u nás, kde se v tomto ohledu dlouho váhalo. Odtud tolik zatrpklého ovoce našeho dosavadního působení ve výchově mládeže. Uplatňuje se zde sice mnoho jiných neblahých vlivů, ale je zde třeba léčky radikální, od kořene! Tšk.

Z D O M O V A

SEZNAM PERSEKVOVANÝCH KNĚŽÍ českobudějovické diecése:

1. Msgre Frant. Vaněk, pap. prelát, děkan v Pelhřimově, zemřel 1. 4. 1943 v Dachau.
2. Gothard Felix, děkan v Jistebnici, vězněn v Dachau 1. 9. 1939 — červenec 1940, zemřel 24. 9. 1940 na následky věznění.
3. Josef Pašek, farář v Olešnici, zemřel v Dachau.
4. Frant. Vošta, farář v Opařanech, zemřel 26. 6. 1942 v Dachau.
5. JUDr. Emanuel Hanuš, podpluk. duch. v Klatovech, zemřel v Dachau.
6. Karel Nohel, farář v Jílovicích, zemřel v Zásmukách.
7. Rudolf Veisfeit, farář v Habarticích, zemř. 29. 2. v Halle.
8. Václav Bouz, kaplan v Třeboni, zemřel 2. 4. 1943 v Osvětimi.
9. Josef Jílek, farář v Čestvicích, popraven 20. 4. 1945 v Drážďanech.
10. Ant. Pospíšil, farář v Klenčí na Šumavě, zatčen r. 1944 a dosud nezvěstný.
11. Adaukt Krebs, gener. představený Bratří Nejsv. Svátosti v Čes. Budějovicích, zemřel 7. 5. 1942 v Dachau.
12. Karel Brčák, katecheta v Domažlicích, vězněn v Zásmukách.
13. Frant. Kocáb, děkan v Bechyni, vězněn v Táboře.
14. Jan Šanda, farář v Bernarticích, vězněn v Terezíně a Dachau.
15. Tomáš Šlegr, katecheta v Blovicích, vězněn v Plzni a na Borech.
16. František Votruba, kaplan v Jílovicích, vězněn v Zásmukách.
17. Daniel Waschenpelz, farář v. v. v Boršově, vězněn v Zásmukách.
18. Václav Nápravník, katecheta v Chlumu u Třeboně, vězněn v Zásmukách.

19. Jan Pour, farář v Kostelci u Hluboké, vězněn v Dachau.
20. Jan Němec, admin. v Kvášňovicích, vězněn v Dachau.
21. Josef Hejl, farář v Lašovicích, vězněn v Dachau.
22. Ondřej Rytiř, administrátor v Lišově, vězněn v Zásmukách.
23. Emil Paukner, farář v Mrákově, vězněn v Zásmukách.
24. Stanislav Synek, katecheta v. v. v Zlivi, vězněn v Zásmukách.
25. Pavel Štemberk, kaplan v Trhových Svinech, vězněn v Zásmukách.

(Pokračování.)

UNIO APOSTOLICA. Vldpp. bratry kteří z diecése čes. budějovické, hradecké, litoměřické a brněnské byli členy Unie Apoštolské a posílali muš. neb vsdp. prelátu Slavíku své měsíční schekule ke kontrole, prosím, aby se u mne přihlásili. Gestapo mi sebralo archiv i kartotéku U. A. — Monsgr. Dr. Josef Beran. Praha IV/56.

AMERIČANÉ. K vyšetřování v Dachau uvězněných SSmanů byli jako svědkové povoláni z českých kněží též farář Fr. Štverák a Bedřich Hoffmann. Z dopisu faráře Štveráka uveřejňujeme: „Američané mají ke kněžím plný respekt, až to někdy překvapuje. Oni prostě kněze ctí. Často při výsleších slyšet: Tak jste vraždili lidi, kteří zasvětili svůj život Bohu — nejvyššímu Dobru? A to jste mysleli, že jejich krev nechá Bůh bez pomsty?“ Dr. Br.

PASTÝŘSKÝ LIST ČSL. EPISKOPÁTU je rázu programatického. Tomu, co naši biskupové uznávají za nejdůležitější, chceme též my v budoucím ročníku věnovati největší pozornost. Uvádíme zde jen

hesla: Odpohanštit život soukromý, rodinný, veřejný! Posvětit rodinu, školu! Zvýšená péče o mládež! Sociální reformy! Spravedlnost v poměru k jiným národnostem! Vybudování laického apoštolátu! Zvýšená horlivost v modlitbě! — Začneme

u sebe! Proto naše první úsilí v novém roce: Sebeposvěcování pěstováním duchovního života, modlitbou, rozjímáním, vzrůstem ve ctnostech. Jedním slovem: Chceme býti druhým Kristem! V příštím roce aspoň o krok blíž k tomuto ideálu!

„Ut castitas detur, humilitas promeretur“

Sv. Bernard

ZE SVĚTA

OTÁZKA NÁBOŽENSKÉ ŠKOLY V NĚMECKU. Totalitní režim zrušil v Německu tisíce konfesních škol jak katolických, tak protestantských. Letos na podzim začalo v některých krajích anglického okupačního pásma duchovenstvo subskripci, aby byly zase obnoveny tyto školy. Pro katolickou školu se vyslovalo 93 proc. rodičů. Biskupská konference ve Fuldě i protestantská konference v Treyse vyslovily rovněž touhu po obnově těchto škol. Toto volání je akutní pro poměry, jež někde vládnou. Tak v Du-

rynsku vydala vláda nařízení, že „žádný učitel nesmí vyučovat náboženství, ani mimo školu“. To je v rozporu s praxí před r. 1933, kdy náboženství většinou vyučovali laičtí učitelé. Náboženství smí teď učit v Durynsku jen kněz a to mimo osnovu povinných předmětů. Zádost konferencí fuldské i treysské ostře kritisoval předseda soc. dem. strany v Berlíně Grotewohl a vyslovil rozhořčení nad tím, „že církevní kruhy zašly tak daleko a žádají náboženské školy právě ve chvíli, kdy tolik potřebujeme jednoty všech“!

H O V O R N A

REDAKCE A ADMINISTRACE. Nelze ani vylíčiti, kolik překážek bylo třeba překonat, aby Dobrý pastýř mohl znovu vycházet. Doufáme, že od Nového roku bude vycházeti pravidelně. — Dpp. spolupracovníky prosíme o strpení, když jejich

příspěvky nebudou hned uveřejněny. Zůstaňte nám věrni a posílejte další práce a návrhy! — Rejstřík a titulární list k prvnímu ročníku bude přiložen k prvnímu číslu druhého ročníku.

OBSAH:

Václav Zima, Náš podíl	313	Pastorace mládeže	321
J. Kunov, Důležité pomůcky	315	Z domova	323
Dr. Čeněk Tomáško, Proste Pána		Ze světa	324
žně	318	Hovorna	234

S církevním schválením úřadu arcibisk. zvl. pověřence v Ces. Těšině, č. 394/45.

Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spořitelny 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C.Ss.R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C.Ss.R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí. Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 4 2370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2.